הארץ

4.20 שקלים, יום ראשון ח' בטבת התשנ"ה, 11 בדצמבר 1994 VOL 76/22913 DECEMBER 11 1994

כולל מע"מ, באילת 3.60 שקלים

פתרונות בזמן!!!

לביא

שעוני נוכחות ותוכנה לחישוב שעות עבודה

לביא מחשבים בע"מ, הירדן 29 ר"ג, טל' 03-6775220 פקס' 03-6775333

פרס נובל לשלום ניתן לרבין, פרס וערפאת

ישראל מציעה לפלשתינאים שתי חלופות ליישום הסדר הביניים: עיכוב הבחירות בשנה, או ויתור פלשתיני בסוגיית ההיערכות מחדש

מאת אלוף בן
שליח "הארץ" באוסלו

אוסלו (מיוחד ל"הארץ"). פרסי נובל לשלום לשנת 1994 הוענקו אתמול ליאסר ערפאת, שמעון פרס ויצחק רבין, בטקס בבית העירייה של אוסלו. הטקס התקיים במעמד מלך נורווגיה, בני משפחת המלוכה וחברי הממשלה הנורווגית.

אמש בשעה מאוחרת הוחלה באוסלו פגישת עבודה בין רבין, פרס וערפאת. בפגישה דנו השלושה בגיבוש תפיסת הסדר הביניים, שהוצגה בידי פרס לערפאת בפגישתם ביום חמישי שעבר.

ראו עמודים 2א–4א

מקורות במפליה הישראלית אמרו כי ישראל מציעה לפלשתינאים לבחור בין שתי חלופות, אותן הגדיר רבין כ"חבילה אחת או שלבים". חלופה אחת היא הצמדת הבחירות בשטחים להיערכות חדשה של צה"ל בגדה, ולהעברת הסמכויות האזרחיות בגדה לידי הפלשתינאים. בחלופה זו יתנהל מו"מ ממושך שיביא לעיכוב הבחירות למשך כשנה, אך ערפאת יזכה בפינוי משמעותי של צה"ל מהגדה.

בחלופה השנייה מציעה ישראל להקדים ככל האפשר את הבחירות בשטחים, ולהאיץ את העברת הסמכויות האזרחיות לפלשתינאים, בתמורה לוויתור פלשתיני בסוגיית הפינוי וההיערכות מחדש. במסגרת זו הציע רבין פינוי זמני של צה"ל מערי הגדה לשלושה ימים, כדי לאפשר את הבחירות. בשיחות קודם סוכם כבר כי יהיה אפשר להעביר לפלשתינאים סמכויות בהדרגה.

אתמול התקיימה גם פגישת עבודה בין פרס, ערפאת ושר החוץ הנורווגי, ביורן תור גודאל, בהשתתפות מתאם הסיוע של האו"ם לפלשתינאים, טריה רוד לארסן. בפגישה סוכם על העברתו לעזה של מנגנון התיאום והבקרה על העברת כספי התרומות. הוקמה ועדת היגוי וועדת תיאום מקומית.

ועדת התיאום תתכנס לראשונה בחודש הבא, וועדת ההיגוי תיפגש בעת הצורך לפתרון בעיות והחלטות עקרוניות. גודאל דיווח בפגישה כי הנורווגים מנהלים עתה מגעים עם המדינות התורמות לזירוז העברת 121 מיליון דולר למימון ההוצאות השוטפות של הרשות הפלשתינית.

בעיה נוספת שנידונה בפגישה היתה גיוס כסף מהמגזר הפרטי להשקעות בעזה, באמצעות ערבויות ממשלתיות. התברר שהערבות שנתן האיחוד האירופי לפלשתינאים, בסך 300 מיליון דולר, אינה ניתנת להעברה, כיוון שהבנק האירופי לפיתוח יכול להעביר כסף רק למדינות.

רבין אמר בארוחת ערב חגיגית לחברי המפליה הישראלית, כי "אנו נמצאים בעיצומו של התהליך, אך עם כל הבעיות שעדיין לפנינו, עברנו כבר את נקודת האל־חזור".

יצחק רבין, שמעון פרס ויאסר ערפאת בטקס הלוקת פרס נובל לשלום לשנת 94' (תצלום: אי־פי)

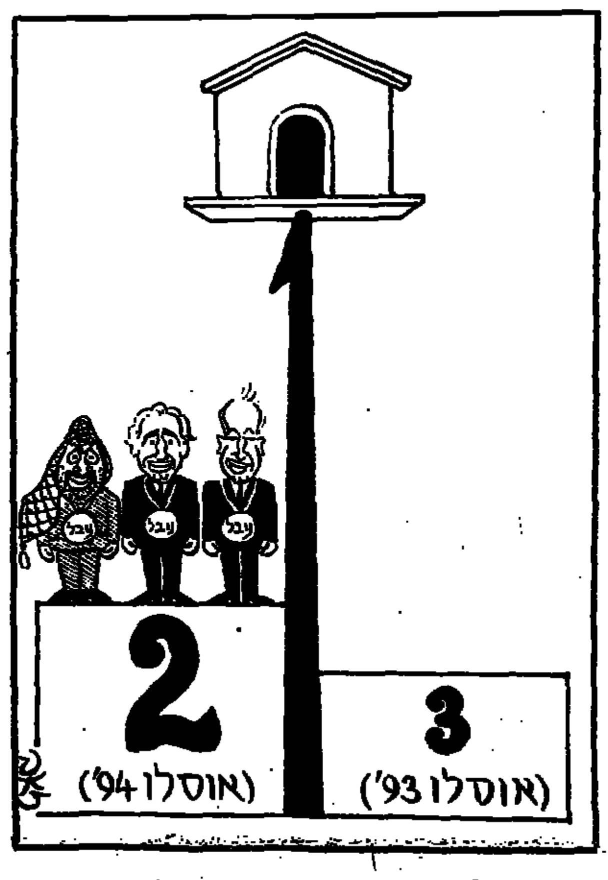

סוריה מאשרת שהוחלט לחדש את שיחות השגרירים והקצינים. רבין: התחלה טובה

מאת אלוף בן, גיא בכור, ירח טל ועקיבא אלדר

מקורות במפליה הישראלית באוסלו אמרו אתמול כי בימים הקרובים ייערכו תיאומים סופיים בין ישראל, סוריה וארה"ב, כדי לסכם את המתכונת להרחבת שיחות השגרירים בוואשינגטון איתמר רבינוביץ' וואליד מועלם, ושיגור קצינים מצה"ל ומהצבא הסורי כמומחים צבאיים לשיחות.

מפגש הקצינים אמור להיערך "בקרוב מאוד", לדברי המקורות. המקורות אמרו כי דרג הקצינים שיצטרפו לשיחות כדי לדון בסידורי הביטחון ברמת הגולן עדיין לא נקבע, כיוון שלא ברור אם הסורים מתכוונים לשגר לוואשינגטון גנרל או קצין בדרגה נמוכה יותר.

שר החוץ של סוריה, פארוק א־שרע, אישר שלשום כי הוחלט לקיים מפגשים סדירים בין שגריר סוריה בוואשינגטון ו"אנשי המומחים הצבאיים" הסורים לבין "הצד הישראלי", לשם "החלפת רעיונות". השר הסורי הדגיש כי יהיו אלה מפגשים פומביים.

ראש הממשלה, יצחק רבין, אמר אתמול כי הוא מגיב בחיוב להודעת סוריה וארה"ב על הרחבת השיחות. לדבריו, "כשקראתי את הודעתו של פארוק א־שרע התברר שסוריה מוכנה להחלפת רעיונות בוואשינגטון, בנוכחות אמריקאית, וזה כשלעצמו חשוב. היינו רוצים גם דברים אחרים, אבל עצם החלפת הרעיונות חיובית כי אינה פורמלית, ומאפשרת הידברות חופשית". רבין אמר "זהו דבר חיובי, לא כל מה שרצינו, אבל זו התחלה טובה".

שר החוץ, שמעון פרס, אמר שזוהי התקדמות במשא ומתן. הרחבת שיחות השגרירים פתרה את המשבר בשיחות עם סוריה, והיתה פשרה בין דרישת סוריה לשיחות גלויות של משלחות, לדרישת ישראל למו"מ חשאי.

בעת ביקור מזכיר המדינה האמריקאי, וורן כריסטופר, בשבוע שעבר, אמר ראש הממשלה כי יש לקיים עם הסורים שיחות חשאיות, אף שלא כדרישתו בעבר שעצם קיום השיחות יוסתר. הביע רבין הסכמה שקיומן ומיקומן של השיחות יהיה ידוע ורק תוכנן יישמר בחשאי. לפני כחודש הושגה הסכמה עם הסורים לשיגור קצינים בחשאי לשיחות השגרירים בוואשינגטון, אך בעקבות פרסום הדברים בישראל, הגיבו הסורים בכעס וסירבו לשלוח קצין לשיחות. לאחר מכן הודיעו שלא ישתתפו בשיחות קצינים חשאיות.

רבין כעס על הדלפת הדברים, ובשיחתו עם נשיא ארה"ב ביל קלינטון לפני שלושה שבועות הציג נוסחה לפתרון המשבר. ההצעה הועברה בידי כריסטופר בשבוע שעבר לנשיא סוריה, חאפז אל־אסד, שנענה לה.

גורם מדיני בכיר בירושלים ציין כי אין להבין מהסכמת הסורים לחדש את השיחות בוואשינגטון ולהכליל בהן אנשי צבא כי יש בכך פריצת דרך דרמטית. הוא ציין כי יש התקדמות מה אבל הקשיים הרבים נותרו ברובם כשהיו.

סוריה הדגישה אתמול את התנגדותה לעריכת מגעים חשאיים עם ישראל במטרה לקדם בצורה בוז את תהליך השלום. "מגעים כאלה לא התרחשו בעבר, בהווה ולא יתקיימו גם בעתיד" אמר בדמשק מקור סורי מוסמך בעניין זה. "השלב הבא שהוסכם עליו להמשך תהליך השלום בוושינגטון אינו בבחינת משא ומתן, אלא החלפת רעיונות בלבד, וכמובן שגם הוא יהיה פומבי", הוסיף המקור הסורי.

שר החוץ הסורי, פארוק א־שרע, הגיע ביום שלשום לביירות כדי לעדכן את המנהיגות הלבנונית בתוצאות ביקור כריסטופר האחרון בדמשק. הוא גם ציין כי הפגישות בוואשינגטון יתקיימו בנוכחות ובהשתתפות נציגי ארה"ב. "אנחנו מסרבים לקרוא לכך משא ומתן, אלא מדובר בשלב של החלפת רעיונות, כדי לאפשר את חידוש המשא־ומתן הדו־צדדי בעתיד".

השר הסורי הבהיר כי "לא ניתן לדבר על התקדמות במו"מ – ישנה נוסחה ברורה, נסיגה מלאה תמורת שלום מלא. ישראל מסרבת לקבל את הנוסחה הזו". על בקשת ישראל לקיים שיחות חשאיות אמר א־שרע כי "לדעתנו ההצעה אינה נובעת מכוונות טובות. בנוסף לכך, איננו מסתירים מהעם הסורי דבר הקשור לתהליך השלום".

בקהיר מתח אתמול שר הנפט הסורי ביקורת נוקבת במדינות ערב המנרמלות את יחסיהן עם

(סוף בעמוד 12א)

בנורווגית זה נשמע יותר טוב

מאת יואל מרקוס

בנורווגית זה נשמע אולי יותר טוב. אך במבט מכאן נראה טקס הענקת פרס נובל לשלום כמחזה סוריאליסטי. במשחק מלים על הביטוי העיתונאי השחוק "מעט מדי ומאוחר מדי", היה "אמש באוסלו" הרבה מדי ומוקדם מדי. מנחם בגין ואנואר סאדאת קיבלו את הפרס על המוגמר – אמש חולק פרס על משהו שעוד לא קרה.

ביום ששי היה שמעון פרס קרבן השלום הראשון באוסלו. סמליות מסוימת היתה בנפילתו על הפנים של פרס, שחבורותיו הוסתרו באיפור אמנותי: השלום עדיין על הפנים. לא רק הנרי קיסינג'ר והידיד עבד אל־סאפי מצווה חושבים שהפרס הקדים לבוא, גם רוב הפלשתינאים והישראלים סקפטיים. מה שלא מפריע לשלישיית הפוליטיקאים, היותר מעופפת במזרח התיכון, לנסוע מחגיגה לחגיגה ומטקס לטקס.

גם אמש שיווק אותה כמדיר משופשף ומתחמד היטב. ערפאת איזכר לראשונה את השואה. פרס, שידע מראש כי רבין מתכוון להאדיר עצמו כמצביא, חשף שגם הוא היה לוחם. ואילו רבין הוכיח שגם בארבע המלים היהודיות שביטא בעברית אפשר לעשות שגיאה ("בער הייתי, אבל זקנתי").

רבין ופרס הרעיפו מחמאות על ערפאת והוא השיב להם מידה כנגד מידה. אך הסנסציה של הערב היתה שפע המחמאות בין פרס לרבין. פרס "מצדיע" לרבין ואילו זה מחזיר במלים חמות לפרס את האבהות על אוסלו. החשדן בעת הזאת עוד עלול לחשוד שרבין מתחיל, חלילה, לגלגל את האחריות על מה שיקרה, או לא יקרה, ממנו והלאה.

הנורווגים ישבו אמנם בלי ניד עפעף, כמו בובות שעווה, כששופשפו דיבר, אך הוא גנב אמש מחבריו למופע את ההצגה. נאומו היה יותר איתרוברי מזה של רבין. אף כי אצל רבין לא היו חסרים השמאלץ והקיטש הרגילים. היה שם מיקסר־גריל של בתי קברות עם קפקא, הרמב"ם, ישעיהו הנביא, איינשטיין ופרויד. הוא צ'ירצ'ל את עצמו ונתן מעין "אלה הם חיי", המתאים לגיליון ראש השנה של "לאשה". וכרגיל, פסוק מתפילה לסיום – הפעם בלי כיפה, תודה לאל.

לפרס היה נאום נקי, מלא חזון, אשר ודאי נשמע טוב בנורווגית, אך ספק אם הולכאים הנרדסאים הפלשתינאים שבעו נחת ממה שיקרה במאה ה־21.

ערפאת דיבר לראשונה כראש ממשלה, כמה שאמר או לא אמר. הוא לא איזכר את המדינה הפלשתינית שבירתה ירושלים. דיבר על דמוקרטיה ובחירות, על הצורך בנסיגה, אך לא סימן גבולות. פנה אלינו כאל עם יודע סבל שצריך לגלות הבנה לסבל בני עמו והרגיע אותנו שהשלום בעיניו הוא מהלך אסטרטגי ולא תרגיל שנועד לסדר אותנו. לא הרגיז, לא עיוות. אפילו הפליג בחזון בנוסח פרס. רבין בקושי מחא לו כף.

מתר הכל ישובו לעופפי הלאה – להתראות בחגיגה הבאה.

שוקל בדעתך ליסינג לרכב:

צלצל 03-6888877

יותר רכב בליסינג מהשקל הראשון

שקל ליסינג בע"מ

המסגר 30, ת"א 67211 טל. 6888877 פקס. 03-6888878

סניף חיפה. טל. 050-293473

קלינטון פיטר את יועצת הבריאות שלו בגלל הצעה "מביכה" בדבר המלחמה באיידס

מאת עקיבא אלדר
שליח "הארץ" בוואשינגטון

הצעה ללמד את הנוער האמריקאי לאונן, כסגולה נגד נגיף האיידס, גרמה לפיטורי ידידתו של נשיא ארה"ב ביל קלינטון, הרופאה הפדרלית הראשית, ד"ר ג'וסלין אלדרס האפרו־אמריקאית, שהיתה במעמד של חברת קבינט.

החלטת קלינטון לפטר את יועצת הנשיא לענייני בריאות מתפרשת בוואשינגטון כסימן נוסף למאמציו הגוברים, מאז ניצחון השמרנים ב־8 בנובמבר, להוליך את דימוי הליברל הקיצוני בזה של איש מרכז.

על פי סקר השבועון "טיים" ורשת סי־אן־אן, אילו התקיימו היום הבחירות לנשיאות היה מנהיג הסיעה הרפובליקאית, בוב דול, גובר על קלינטון בהפרש של 2% (48% מול 46%). 30% בלבד מהאמריקאים מאמינים שקלינטון מסוגל להתמודד עם האתגרים הניצבים בפני ארה"ב, לעומת 46% הסבורים שהרפובליקאים ייטיבו לעשות זאת.

לפני הבחירות דחה קלינטון את הפצרות מקורביו לפטר את אלדרס, למרות שהתבטאויותיה היו מזיקות, כמו ההצעה לליגליזציה של הסמים, חלוקת אמצעי מניעה לתלמידים, התקפה חריפה על הכנסייה הקתולית, בגלל התנגדותה להפלות. בנה של אלדרס נעצר השנה באשמת סחר בהרואין, והיא הבהירה כי תוסיף להיות לצדו.

אלדרס עמדה בראש משרד הבריאות של ארקנסו, בתקופה שקלינטון שימש מושל המדינה. היא פוטרה בסוף השבוע בו הודה ובסטר האבל, ידיד קרוב אחר של קלינטון מארקנסו ושותפה של הילרי קלינטון במשרד עורכי דין, כי גנב מהממשל כמעט 400 אלף דולר. האבל נאלץ להתפטר מתפקיד בכיר ביותר במשרד המשפטים, ולפני כן התפטר גם מייק אספי, שר החקלאות, ידיד נוסף של קלינטון, שחודה בקבלת טובות הנאה מיצרן עופות.

קלינטון ביקש מאלדרס להגיש את התפטרותה לאחר שלבית הלבן נודע שהעיתונות עומדת לפרסם ציטוטים מדבריה בכנס מטעם האו"ם בעניין המלחמה באיידס. אלדרס, הנמנית עם ראשי הלוחמים במחלה, אמרה שהיא תומכת ברעיון ללמד את תלמידי בתי הספר לאונן, כדרך למנוע את הפצת מחלת האיידס.

ראש צוות הבית הלבן, לאון פאנטה, אמר כי הצהרה זו היתה הקש ששבר את גב הגמל.

האלוף דיין במסמך פנימי: על צה"ל לזרז תוכנית ההיערכות המחודשת כדי להשפיע על המשך המו"מ עם אש"ף

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

במסמך פנימי של אגף התכנון בצה"ל קורא ראש האגף, האלוף עוזי דיין, לזרז את עבודות המטה בעניין שלב ב' של המו"מ עם הפלשתינאים, כדי שיאפשרו השפעה על מהלך המו"מ וקידום התהליכים ליישומו.

המסמך, שהופץ באגף התכנון, כולל פירוט של היערכות צה"ל בתוכנית "קשת צבעים ב'" – שלב יציאת צה"ל מריכוזי אוכלוסייה בגדה המערבית ומסירת השטח לידי הפלשתינאים. הוא כולל גם הנחיות עבודה, שלגביהן נאמר כי "למרות שבשלב זה אין הנחיות מפורשות, יש לפעול בתהליך בלוח זמנים קצר ככל שניתן, כדי שעבודות המטה ובדיקות הנושאים יאפשרו השפעה על מהלך המו"מ וקידום התהליכים ליישומו".

בסעיף אחר במסמך נכתב: "כדי להשפיע על מהלכי המו"מ, עבודות המטה צריכות להיערך בלוח זמנים קצר וריאלי לקראת מימוש הסדר ביניים. לחלק מהתחומים בנושא התשתית יינתן מענה בלוח זמנים ארוך יותר, מאחר שאינם מתנים את היישום הראשוני".

ממסמך אחר עולה שצה"ל מעריך שקיימת אפשרות סבירה שהסדר הביניים יהיה הליך מדורג, ובכל מקרה יתחיל בשלבים הבאים: 1. היערכות מקדימה – "יציאה מריכוזי אוכלוסייה". 2. כניסת משטרה פלשתינית. 3. בחירות. 4. העברת סמכויות.

על פי הנחיית סגן הרמטכ"ל לאגף התכנון, סדר העדיפויות בכל הקשור לעבודת המטה לקראת יישום הסכם הביניים הוא: א. תכנון מפורט של הצירים העוקפים בגדה המערבית, כולל הצורך בהפקעת אדמות לביצוע צירים עוקפים. ב. פריסת מחנות צה"ל בגדה המערבית ומהגדה המערבית למקומות שבתוך הקו הירוק, הקמת מיפקדות וכן כוחות ביטחון שוטף.

עבודת מטה אחרת מתייחסת לתכנון שטחי אש לאחר שצה"ל ייסוג מריכוזי אוכלוסייה: אתרי שליטה; מציאת מקומות לשטחי אש; הקמת משרדי קישור אזוריים והקמת יחידות הסיורים המשותפים. בשבועות האחרונים בוצעה באגף התכנון עבודת מטה בשיתוף פיקוד המרכז, אגף האפסנאות, מפקדת חילות השדה ומפקדת תיאום הפעולות בשטחים. ההנחיות הכלליות לעבודות המטה: הן צריכות להתרכז בעיקר בהיערכות מקדימה במסגרת יציאה מריכוזי האוכלוסייה בגדה, שמימושה אמור להיות לפני הבחירות.

צה"ל ממליץ בהנחת היסוד שלו כי בגמר ההיערכות המקדימה של צה"ל, בתוך שישה חודשים, הוא "ייצא מריכוזי האוכלוסייה": "עם זאת, יש להיערך לאפשרות של היערכות מקדימה בתוך שלושה חודשים מתחילת העבודה בשטח".

מקורות צבא בכירים אמרו כי יש להכין בראש ובראשונה תוכניות פריסה, שישמשו גם בימי שלום וגם בימי חירום; יש לפתור את סוגיית קווי התפר; יש לבחון את תחום תשתיות החשמל, הכביש והתקשורת; יש להקים בעוד מודיעין הדיש.

(סוף בעמוד 2א)

רוב השרים תומכים בהצעה לדחות הפעלת החוק למיסוי הבורסה

שר האוצר, אברהם שוחט, בתגובה: "לא היה ולא נברא"

מאת ירח טל, גדעון מלץ וצבי זרחיה

רוב שרי העבודה תומכים בהצעה לדחות את הפעלת חוק מיסוי רווחי הון בבורסה. כך עולה מבדיקה שערך "הארץ". בין השרים התומכים בהצעה – משה שחל, מיכה חריש, עוזי ברעם, אפרים סנה, בנימין בן אליעזר ומציע ההצעה, השר שמעון שטרית. מתנגדים להצעה בין היתר השרים אברהם שוחט, דוד ליבאי ואורה נמיר.

שר האוצר, אברהם שוחט, אמר שלשום כי לא ידוע לו כלל על הצעה לדחות את הפעלת חוק מיסוי הבורסה. "הדבר הזה לא היה ולא נברא. אני יושב עם ראש הממשלה מספר פעמים בשבוע, והנושא הזה לא עלה בכלל או בחצי מלה", אמר שוחט, שהופיע בכנס הון המשפטי־כלכלי של ראשון לציון.

"אם זה נכון ששטרית חושב שצריך לדחות את הצעת החוק, אז למה בכל ישיבת ממשלה הוא הביע תמיכה במיסוי הבורסה? הוא הרי מייצג את הלובי החברתי", אמר שוחט. בלשכת שר האוצר חוזרים ומדגישים כי המס יחול החל מתחילת ינואר 95', כמתוכנן.

שר התיירות ברעם אמר אתמול כי חוק מיסוי הבורסה היה "משגה גדול". לדבריו, הטלת המיסוי על הבורסה לא היתה שגיאה מבחינה אידיאולוגית, אלא מבחינת העיתוי. ברעם אמר שחקיקת החוק היתה טעות מבחינה כלכלית ופוליטית. לא מכבר אמר ברעם בראיון אחר, כי המס על הבורסה יהיה "המסמר האחרון בארון המתים של מפלגת העבודה".

השר ברעם אמר כי דחיית הפעלת חוק מיסוי רווחי הון בבורסה, בניגוד לדעתו של שר האוצר, עלולה להביא להתפטרות שוחט. לדבריו, אפשרות זו נרמזת לו לדתבס בשאלה אם לתמוך בהצעה לדחות את הפעלת החוק, כי הוא לא בטוח ששוחט יתפטר עכשיו מתפקידו כשר האוצר.

שר הבינוי והשיכון בן אליעזר אמר כי "הבעיה היא לא מה נכון כלכלית, אלא איך הדבר נתפס בציבור. אני מבין שכ־80% מהמשקיעים בבורסה הם הקרטלים הגדולים, אבל 20% הנותרים הם המשקיעים הקטנים, שהם קהל היעד שלנו". לדבריו, הנזק שייגרם למשק ולהתדמיתה של הממשלה אם ההצעה לדחות את הפעלת החוק למיסוי הבורסה תתקבל יהיה קטן לאין שיעור מהנזק שייגרם כתוצאה מהפעלת החוק.

שרת העבודה והרווחה, אורה נמיר, תקפה את מציעי ותומכי דחיית הפעלת החוק. "ממשלה וראש ממשלה צריכים לעשות דברים שהם צודקים, ולא לפעול לפי סקר פופולריות זה או אחר", אמרה. נמיר אמרה שחוק מיסוי הבורסה צודק ביותר מבחינה חברתית, וכי היא סבורה ששיעורי המס שהוחלט עליהם נמוכים מדי.

נמיר אמרה שדחיית הפעלת החוק למיסוי הבורסה תסב נזק

(סוף בעמוד 12א)

סוריה דורשת מארגנטינה לממש הסכם למכירת כור גרעיני

מאת אלוף בן
סופרו המדיני של "הארץ"

סוריה דורשת מארגנטינה לכבד הסכם למכירת כור גרעיני, שהוקפא בגלל לחץ אמריקאי. לדברי השבועון לענייני גרעין "נוקלאוניקס וויק", סוריה מאיימת להגיש תביעת פיצויים, או לתבוע את ארגנטינה במועצת הסחר הבינלאומית בז'נווה, כדי לחייב אותה לספק את הכור.

אירן זכתה באחרונה בתביעה דומה נגד גרמניה, לאספקת חלקים לכורי כוח גרעיניים. מקורות ישראליים אמרו אתמול, כי אינם יודעים אם סוגיית הכור הגרעיני עלתה בביקור שקיים נשיא ארגנטינה, קרלוס מנם, עם עמיתו הסורי חאפז אל־אסד, בחודש שעבר בדמשק. להערכתם, בריחת היפי לומר שקיבלה ישראל בארגנטינה

(סוף בעמוד 12א)

נרצח תושב הרצליה
עמ' 12א

בגליון זה 32 עמודים בשלושה חלקים

שערי מטבע

	דולר	השינוי
יציג	3.0230	+0.27%
שוחר	3.04	—
	סל	
יציג	3.3479	+0.01%

החברה מס' 1 בארץ המייצרת מערכות אל פסק ON-LINE

נמאטרוניק

טל: 02-821777

11124566

[illegible] عن الأصل

هكذا من الأصل

חלוקת פרס נובל לשלום

3 חתני הפרס הרעיפו שבחים איש על ראש שותפיו

מאת אלוף בן
שליח "הארץ" לאוסלו

אוסלו (מיוחד ל"הארץ"). שלושת חתני פרס נובל לשלום לשנת 1994 – יאסר ערפאת, שמעון פרס ויצחק רבין – נראו נרגשים אתמול בעת הטקס באוסלו, ונהנו ממחיאות הכפיים הארוכות שקידמו אותם וליוו את רגע הענקת המדליה והתעודה. בנאומיהם הארוכים המחישו את השוני באופיים ובהשקפת עולמם של השותפים להסכם אוסלו. הטקס התקיים במעמד מלך נורווגיה, בני משפחת המלוכה וחברי הממשלה הנורווגית.

ערפאת, ראשון הנואמים מבין הזוכים, דיבר על השיבה למולדת, על שלום האמיצים כערך וכאינטרס של הפלשתינאים. הוא הציג את העסקה שעשה עם ישראל: ריבונות ועצמאות לפלשתינאים, תוך דו־קיום ושיתוף פעולה עם שכניהם הישראלים, ובתמורה פתיחת שערי המזרח התיכון בפני ישראל. הערבים, אמר ערפאת, רוצים ליצור אזור חדש, של שפע, של דמוקרטיה רב־מפלגתית.

דרישות הפלשתינאים

ערפאת לא הסתפק במליצות. הוא מנה אחת לאחת את דרישותיהם של הפלשתינאים בהמשך התהליך: האצת הפריסה החדשה של צה"ל לקראת נסיגה מלאה מהגדה המערבית, מתן סיכוי לבחירות, פינוי ההתנחלויות, הקמת תשתית למדינה פלשתינית, שחרור האסירים והעצירים, פתיחת המעבר בין הגדה לרצועה, האצת הסיוע של המדינות התורמות, ידור מעורבות של רוסיה וארה"ב בתהליך.

נאומיהם של פרס ורבין נשמעו כצוואה פוליטית של מנהיגים מבוגרים, שמבקשים להטביע חותם אחרון על ארצם ועמם.

פרס דיבר בשם ההיסטוריה היהודית, סיפר את תולדות חייו, הציג את חזון המזרח התיכון החדש, בעולם של מדע ומידע, שבו עוצמתן של אומות נקבעת בכוח ההשכלה והמדע, ולא בכיבוש שטחים.

ערפאת: "סבלו של העם הפלשתיני רשאי לשמוע עצמו מהדהד בנפש היהודית המעונה, כי איש אינו יכול להבין את העינויים טוב יותר מהמעונים"

המזרח התיכון, ש־60% מתושביו מתחת לגיל 18 הוא גן ילדים ענק, ומגיע לו לשגשג כמו סקנדינביה, אמר שר החוץ.

ראש הממשלה התמקד בעצמו ובאישיותו כמפקד, ששלח פעם אחר פעם את חייליו אל מותם. רבין, שכל ימיו היה איש צבא וכזה יישאר עד יומו האחרון, מקבל על עצמו אחריות אישית לשכול. קדושת החיים, הוא אמר, היא הערך העליון של מנהיג ושל אומה וצבא. היא שעומדת ביסוד תורת השירות הצבאי שמטילה המדינה על אזרחיה, והיא שעומדת ביסוד תהליך השלום.

"יש רק פתרון רדיקאלי אחד לשמור על חיי האדם, לא טנקים, לא מטוסים. הפתרון הרדיקאלי האחד הוא השלום", אמר ראש הממשלה.

רבין, המתמודד עם האופוזיציה הקשה מבית, דיבר גם על תמיכתם של כל 5 מיליון אזרחי ישראל, שעיניהם נשואות בתקווה אל עושי השלום.

בשעות האחרונות שלפני הטקס ביקש רבין לתקן את הנוסח האנגלי של נאומו, מחשש שייראה גאוותני מדי, כאילו הציג עצמו בשורה אחת עם אבות האומה היהודית. זאת, בקטע בנאומו בו אמר שאינו עומד לבד על הבמה באוסלו, אלא הוא שליחם של דורות ישראלים ושל המלך דוד, עמוס, ירמיהו וישעיהו.

תשובה למבקרים

יו"ר ועדת הפרס, פרנסיס סיירסטד, ניסה לענות בנאומו למי שמתחו ביקורת על הענקת הפרס לערפאת ועל הענקתו לחתנים מהמזרח התיכון בעיתוי הנוכחי, כשהתהליך עדיין לא הושלם. הפרס אינו רק ביטוי להישגי העבר, אלא גם עידוד להמשך הדרך, אמר סיירסטד, שהזכיר את הישגי הסכם אוסלו בשיפור היחסים בין ישראלים לפלשתינאים ובבירמול הקשרים של ישראל עם שכנותיה.

המוסר היהודי

כל הנואמים בטקס הזכירו את השואה, את המוסר היהודי, ואת ירושלים. סיירסטד סיפר על ילדותו בבית הספר בנורווגיה הפרוטסטנטית, שבה למד את הגיאוגרפיה של ארצו ושל פלשתינה, ועל ביקורו כמבוגר בירושלים ויריחו.

הוא דיבר גם על הבעיה המוסרית של ישראל, שהקמתה עשתה צדק עם קורבנות השואה – "הטילה עול רוחני, עלינו כאירופאים" – אך יצרה גם את מצוקת הפליטים הפלשתינאים. "האם אפשר לתקן עוול, בלי ליצור עוול נוסף", שאל.

ערפאת אמר שהשלום מאפשר למצפון הערבי להבין את "הטרגדיה היהודית באירופה", ולמצפון היהודי קרא להכיר בסבל שנגרם לעם בפלשתין. "סבל שרשאי לשמוע עצמו מהדהד בנפש היהודית המעונה, כי איש אינו יכול להבין את העינויים טוב יותר מהמעונים".

חילוקי הדעות הקשים שעוד צפויים בהמשך התהליך ניכרו היטב בנאומים. ערפאת קרא להפוך את ירושלים, "עיר הערים" למשואה הרוחנית והדתית של העולם, המשותפת לשלוש הדתות. רבין דיבר על העיר כ"בירת הנצח". פרס על "העיר הפתוחה לכל הדתות".

חרג מהנוסח הכתוב

ברוח הפיוס והחיבה, ששררה על סוף השבוע באוסלו, הקפידו החתנים על השבחים לשותפיהם לשלום ולפרס החשוב. ערפאת חזר פעמיים על הבעת התודה לרבין ופרס.

שר החוץ פתח את נאומו בברכה לרבין, "עמו עברתי שנים רבות להנהגת המדינה, ועמו אני עובר עכשיו למען השלום באזור". פרס חרג אף מהנוסח הכתוב, ואמר: "זוהי הצדעה למנהיגותו".

על ערפאת אמר פרס שהוא ראוי לפרס, כיוון שנטש את דרך העימות לטובת דרך הדיאלוג, וסלל את הדרך לשלום.

רבין הודה "ליושב ראש אש"ף, יאסר ערפאת, שותפנו לפרס נובל, השותף לכתיבת דף חדש בתולדות המזרח התיכון", ועל פרס אמר ראש הממשלה, "שותפותו ודבקותו במשימת השלום היא מופת לכולנו".

תצלום: א"פ
יצחק רבין, שמעון פרס ויאסר ערפאת מציגים את המדליות מזהב והתעודות שקיבלו מידיו של יושב ראש ועדת פרס נובל הנורווגית, פרנסיס סיירסטד. הסכום הכללי של הפרס הוא 930 אלף דולר. בטקס השתתפו גם מלך נורווגיה הראלד והמלכה סוניה

נפגעי טרור ליוו את רבין ופרס ברחובות אוסלו בצעקות "בושה"

מאת אלוף בן
שליח "הארץ" באוסלו

אוסלו (מיוחד ל"הארץ"). את המחלוקת שליוותה את הענקת פרס נובל לשלום לשותפי הסכם אוסלו, ביטא קומץ המפגינים משני הצדדים, שייצג את ההתנגדות להסכם ולתוצאותיו. מהצד הישראלי הגיעו חברי "ארגון נפגעי הטרור", כמה עשרות מפגינים שהלכו אחרי רבין ופרס לכל מקום, וליוו אותם בצעקות "בושה" בעברית ואנגלית ו"ערפאת רוצח". הם הציגו תמונות של בני משפחותיהם שנרצחו בפיגועים, וגם קריקטורה גדולה שבה ערפאת מבצע מעשה סדום ברבין.

במסלול הרגלי שעשו רבין ופרס ביום שישי מבית הכנסת של אוסלו למלון, ניצבו מול נפגעי הטרור הישראלים כמה נציגים של חזית הסירוב הפלשתינית, שדרשו לשחרר את פלשתין והביעו התנגדות להסכם. למחרת הקימו דוכן קטן עם דגלי פלשתין במדרחוב קניות גדול ליד מלונם של חתני הפרס, והסבירו לעוברים ושבים שהיהודים הם צאצאי הכוזרים שהגיעו מרוסיה, "ועליהם ללכת בחזרה לרוסיה, שם מגיעות להם הזכויות, לא בארצנו".

היו בסביבה גם כמה מפגינים למען שחרור מרדכי ואנונו, מרגל האטום הישראלי.

ראש הממשלה ייחד למפגינים קטע מברכתו בארוחת ערב שבת. "זה לא ההפגנות שאני רגיל להן. פחות מעשרות אלפים, עשרים אלף, זה בכלל לא רציני", אמר בחיוך.

שמיר: "פרסים מקבלים עבור הצלחות; הסכמי אוסלו וקהיר מהווים כישלון מוחלט"

מפגינים בירושלים: "פרס נובל לטרור". סקר: 46% סבורים שרבין ופרס היו צריכים לוותר על הנסיעה

מאת גדעון אלון, שלמה חזר ו"עתים"

ראש הממשלה לשעבר ח"כ יצחק שמיר, אמר ביום שישי שמצב רוחם של הנוסעים לאוסלו, אינו משקף את האווירה בארץ. שמיר אמר שלא היה מוכן לנסוע, גם אילו היה מוזמן. "בדרך כלל מקבלים פרסים עבור הצלחות גדולות. ההסכמים של אוסלו וקהיר מהווים בצורה ברורה כישלון מוחלט. נוסעים אנשים ומקבלים פרסים עבור כישלון. הם הביאו טרור ולא שלום", אמר שמיר.

שמיר הוסיף שהוא תמיד התנגד לכל משא ומתן עם ערפאת. לדבריו, קיימת תהום בין ההשקפות והרצונות של אש"ף לאלה של ישראל. שמיר טען שאילו הוא היה ראש הממשלה היום, היתה ישראל מצויה במצב יותר טוב. לטענתו, בתקופת הסכמי אוסלו היה אש"ף בדרך לחיסול מוחלט. לדברי שמיר, אלמלא הסכמי אוסלו, היינו יכולים לדבר היום על אש"ף בלשון עבר.

"היינו יכולים להציג בפני העולם הערבי והקהילה הבינלאומית שישראל ניצחה במערכה הזו, שכל מי שרוצה לחסל את ישראל מתחסל הוא עצמו, זה היה יכול להיות ניצחון גדול", ציין שמיר. שמיר הרגיש שבידודה של ישראל נשבר כבר בתקופתו, ומדינות כמו סין, הודו וברית המועצות לשעבר החלו בכינון יחסים עם ישראל. "המצב בלי הסכמי אוסלו היה הרבה יותר טוב מאשר הוא היום", סיכם.

"רבין לא מקבל את פרס נובל לשלום בשם עם ישראל לדורותיו, אלא אך ורק בשם מפלגת העבודה ומפלגות השמאל המייצגות מיעוט בעם", נאמר בתגובה שפרסמה סיעת הליכוד על טקס הענקת פרס נובל לשלום. "רבין ופרס מבזים את העם ואת ישראל, טוען הליכוד, בקבלתם את הפרס ביחד עם רוצח עמם. בל ידבר רבין בשם קדושי השואה בשעה שהוא מקבל את הפרס ביחד עם ממשיך דרכם של הנאצים".

ח"כ איתן: אות קלון

יו"ר סיעת צומת ח"כ רפאל איתן אמר כי הענקת פרס נובל לרבין ולפרס שעמדו אמש לצידו של ערפאת ראש המחבלים, הוא אות קלון למדיניות החוץ של ישראל. לדבריו, מקבלי הפרס שלנו יכולים אולי לכפר על עמידתם לצד ערפאת, אם יתרמו את הפרס לטובת מאות "קורבנות השלום" שנפגעו מאז נחתם הסכם אוסלו.

כ־100 אנשים הגיעו אתמול בערב להפגנה בירושלים נגד הענקת פרס נובל לשלום לרבין, פרס וערפאת. המפגינים נשאו את תמונותיהם של 101 הרוגי הטרור מאז הסכם אוסלו. ההפגנה התחילה במלון רמאדה רנסנס ומשם יצאה לעבר משרד החוץ.

פעיל תנועת "כך", איתמר בן גביר שהגיע להפגנה, עוכב לחקירה על ידי המשטרה לאחר שצעק "מוות לרבין".

הפגנה אורגנה גם על ידי העמותה למען החיילים השבויים והנעדרים. בכנס נכח גם קארה כריסטיאנסן, שהיה חבר ועדת פרס נובל והתפטר ממנה במחאה על ההחלטה להעניק את הפרס לערפאת, אותו כינה "טרוריסט".

יונה באומל, אביו של החייל הנעדר זכריה באומל, אמר: "אנו יודעים כי לערפאת יש מידע על השבויים והנעדרים. ערפאת הבטיח בעבר כי יעביר מידע זה, אך עד היום לא מסר כל עובדות שהם". באומל זכה לתשואות כאשר הודה לכריסטיאנסן על מאבקו "למען ההבדל בין טוב ורע" וכן על אהדתו ליהודים.

שלום אלשייך, אביו של החייל הנעדר רחמים אלשייך, אמר: "מי יתן ונזכה במהרה בימינו לראות בשוב הבנים לבתיהם".

הסיסמה המרכזית בהפגנה היתה: "הם עם הפרס ואנחנו עם החמאס". לאחר מכן יצאו המפגינים לעבר משרד החוץ כשהם נושאים שלטים בנוסח "השלום הזה הורג אותנו" ו"פרס נובל לטרור".

המטה המשותף למען ארץ ישראל יזם עשרות הפגנות בעניין זה ברחבי הארץ. ההפגנות התקיימו, בין השאר, בעפולה, ליד המקום בו נרצחה החיילת ליאת גבאי לפני שבוע, בחיפה במדרחוב נרדאו, ברחובות ברחוב הרצל ובצומת רעננה.

סקר דעת קהל שנערך עבור חברת החדשות של ערוץ 2 העלה, כי 53.7% מהאוכלוסייה היהודית הבוגרת בישראל מחייבת יציאת ראש הממשלה ושר החוץ לקבלת פרס נובל לשלום, ו־46% סבורים, שעל רבין ופרס היה לוותר על נסיעתם לקבלת הפרס באוסלו בשעה זו. 1.2% מהנשאלים לא הגיבו בחיוב או בשלילה על שאלה זו.

הסקר, שהוצג במהדורת החדשות של הערוץ השני בליל שבת, נערך על מדגם אוכלוסייה יהודית של 501 משפחות. הוא בוצע על ידי חברת "מאגרי תקשורת ומידע".

לשאלה הנוספת, לגבי הפמליה, שהצטרפה אל ראש הממשלה ושר החוץ, אשר מנתה 60 אנשים, 22.4% מהנשאלים צידדו בגודל המשלחת שיצאה, ו־29% סבורים כי היה עליהם להסתפק בפמליה של עד 10 אנשים. 48.2% סבורים, כי על ראש הממשלה ושר החוץ היה לוותר על פמלייה זו ולצאת בלוויית משפחותיהם בלבד.

עיתוני סוריה תקפו את ועדת הפרס שהעניקה אותו ל"אויבי השלום"

מאת עקיבא אלדר ומסוכנויות הידיעות

טקס הענקת פרס נובל לשלום לא זכה לתשומת לב באמצעי התקשורת ולא בקרב הציבור היהודי בארה"ב. שום ארגון יהודי לא פירסם הודעת ברכה לראש הממשלה, יצחק רבין וגם לא לשר החוץ, שמעון פרס, לרגל קבלת הפרס.

ההודעה היחידה בעניין התקבלה ממשרדי הארגון הימני "עמך", אשר מחה על מעצרו של מנהיג הארגון, הרב אבי וייס, על ידי משטרת אוסלו, על שהפגין בלי רשיון. וייס התלונן כי הוחזק במעצר במשך שבע שעות בלי לקבל מזון כשר.

רשתות הטלוויזיה, ובהן רשת סי־אן־אן הנוהגת להעביר אירועים חשובים בשידורים ישירים, הסתפקו בידיעות קצרות בלא צילומים, על חלוקת הפרס. "ניו יורק טיימס" פירסם שלשום ראיון קצר עם המשורר יהודה עמיחי לצד שירו "שלום פראי", שחובר לפני 20 שנה.

ביקורת לעגנית

העיתון הסורי "תשרין", המבטא את עמדת הממשלה, יצא בהתקפה על ועדת פרס נובל לשלום ומתח ביקורת לעגנית על רבין, פרס וערפאת, אותם כינה "אויבי השלום".

"העסקה האש"פית־ישראלית מונעת מן הפלשתינאים את זכויותיהם הבסיסיות, במיוחד את זכות ההגדרה העצמית", כתב תשרין במאמר ראשי בעמוד הראשון. "ההסכם הביא להקמת הרשות לשלטון עצמי כאמצעי נוסף לדיכוי העם הפלשתיני על ידי ישראל", נאמר עוד במאמר.

תחת הכותרת "אויבי השלום" כתב תשרין כי אלה שמעניקים את הפרס "החטיאו הפעם את המטרה. עסקת אוסלו מנוגדת לשלום אמיתי וצודק שהעמים שואפים לו, מפני שהוא מעניק לתוקפן הישראלי יד חופשית לבצע פשעים נוספים". "מאורעות הדמים האחרונים ברצועת עזה ובגדה המערבית, הסגר הצבאי המוטל על השטחים המוחזקים הם הוכחה ברורה לכישלון עסקת אוסלו שאמורה היתה להביא להפסקת אש", כתב העיתון.

"האם זהו השלום עליו מקבלים יוזמיו את פרס נובל? כיצד אפשר להעניק את הפרס הזה לכובשים, הורגים אנשים, הורסים ומדכאים במעמד חגיגי באוסלו", שאל תשרין.

דיוקנאות רבין, פרס וערפאת בתערוכה בעיריית אוסלו

מאת אלוף בן

האירוע הראשון שבו השתתפו חתני פרס נובל לשלום, עם הגיעם שלשום לאוסלו, היה תערוכת תמונות לכבודם, שהוצבה במרתף בית העירייה. על הקיר היתה תמונת ענק של יצחק רבין, שמעון פרס ויאסר ערפאת, כשברקע דיוקניהם של מנהלי המו"מ.

רבין נעצר מול תמונתו של מחבל פלשתינאי, מזוקן וחמוש בקלצ'ניקוב, ואמר בכעס: "זה צריך לקבל את פני כאן?". פרס הגיב בחיוך לתמונתו: "הצייר גדול". ערפאת, שהגיע למקום שעות אחדות אחרי הישראלים, הביע אכזבה מהפורטרט שלו. "הצייר העניק לי אף ארוך מדי, ושכח את חגורת העור שלי", התלונן היו"ר. הוא הסביר: "אני אוהב להקפיד בלבושי", וניער גרגר אבק מחליפת המדים שלו.

אתמול

טלוויזיה

שבענו דברת שלום

טקס הענקת פרס נובל לשלום, ערוץ 1 וערוץ 2

טקס הענקת פרס נובל היה כצפוי: יבש, רשמי, מכופתר, גדוש גינונים – שונה כל כך מן המציאות בחלק העולם שבו מתרחשים האירועים עילת הפרס. גם בלי להכיר את תולדות הפרס אפשר לקבוע ששום דבר מהותי חדש לא התרחש אמש באולם בית העירייה של אוסלו: טרוריסטים לשעבר כבר זכו בפרסי נובל לשלום, גם אויבים שהשלימו, גם כאלה שעשו או לפחות תרמו לשלום שהאריך ימים, וגם (שלא נדע מצרות) כאלה שהשלום שבזכותו קיבלו את הפרס התמוטט. ראש הממשלה אמר שאיש עדיין לא זכה פעמיים בפרס נובל לשלום: אבל היה חתן פרס כפול, אם כי לא באותו תחום (לינוס פולינג ב־54' כימיה וב־62' שלום) ולכן יש גם לו עדיין סיכויים.

לא ברורה הסיבה המדויקת לכך שמספר מקבלי הפרס מוגבל לשלושה, אבל אמש היה ודאי רבים למחברי התקנון: נאום נוסף, של אבו מאזן, היה בלי ספק מגדיש את הסאה.

בנאום פייטני בדרך כלל העיר ערפאת הערות שצרמו לאוזן הישראלית – בעיקר דבריו על השיבה המבורכת של הפלשתינאים למפתן ביתם והקבלת הסבל הפלשתיני לסבל יהודי אירופה בשואה (מי אנו במקבילית זו), ועיצבן בנטייתו להדיר מלים ומשפטים. לעומת זאת, הוא היה היחיד שלא העסיק את הנוכחים בתולדות חייו, וכל נאומו היה קודש לעניין עמו.

נאומו של שמעון פרס היה שוב המבריק ביותר – רב־תרבותי, היסטורי, פילוסופי, אוניוורסלי. אני מסתבך בהערכה שפרס מצליח לעשות בהדרגה אחרת באתר הפוליטיקאים הקוסמופוליטיים ביותר בעולם. התאכזבתי מנאומו של יצחק רבין, שהיה פתטי, רגשני, ולרגעים שטוח על גבול הזול.

מאז הסכם ואשינגטון בספטמבר 93' שמענו המון נאומי שלום, והרעבון לדברות שלום הושבע כליל. מה טוב שלפני ואחרי הנאומים עסקו שלושת חתני הפרס בדברים מהותיים יותר.

אברהם טל

מחול

משהו מאכזב

הרמת מסך. תוכנית א', מרכז סוזן דלל

התוכנית הראשונה מתוך חמש התוכניות של "הרמת מסך", שנוצרה בהשראת הבמאי האיטלקי פדריקו פליני, היתה מאכזבת. אולי ציפיתי שמשהו מהגאוניות וטירוף הדעת של פליני ידביק את היוצרים, וזו תהיה חגיגה אמיתית לעין ולתחושים, מעין פריצה מתוך מאגר תבניות מקובלות.

הרעיון להכניס את הקהל לאווירה פלינית באמצעות קבלת פנים של "המשפחה המלכותית של פלורנטיק" בפואיה היתה טובה. אלא שחבורה זו, של שמונה צעירים מחופשים בתלבושות אדומות, שיצרה ענת שן ושלפי התוכניה אמורה לתאר ליצן חצר, נסיך חלומות, נסיכה וכדומה – היתה חובבנית. לו היו נשארים חברי החבורה בפואיה, ניחא, אבל הם עלו על הבמה וקדו קידה. מי שעולה על הבמה צריך להיות מקצוען, לדעת איך להחזיק את הגוף, איך להרים את שובל השמלה. חובבנות זו היתה סיפתח לא סימפטי לאירוע כה יוקרתי כמו "הרמת מסך".

העבודה היחידה בתוכנית זו שהיה בה משהו מסקרן היא "אקולמאשה" של יסמין ודימון: דואט עם הומור, בין גונטר גורליץ גבה הקומה וודימון הדומה לבובה. לזכותה של ודימון ייאמר שהיא היתה מוכנה להעז ולתת לפליני להשפיע עליה. אמנם בתנועה אין עניין מיוחד, אבל התלבושות של רננה מישורי ודימון והאביזרים התלויים יצרו אווירה של עולם סוריאליסטי.

רות אשל

קונצרט

אלימות בלתי מרוסנת

התזמורת הפילהרמונית הישראלית; מנצח – ג'יימס לוויין; דבורה וויט – סופרן; ג'יין בנל – מצו־סופרן; פיליפ קרייץ – טנור; אייקה וילם שולטה – בריטון; מקהלות רדיו בוקרשט, האיחוד והקיבוץ הארצי; היכל התרבות, 10.12

עם הצלילים הראשונים של סימפוניית "יופיטר" של מוצרט היתה לי הרגשה שלג'יימס לוויין יש איזה "מגע" מיוחד, דרך אישית משלו בהפקת פראזות מן התזמורת, כמו שמנגן וירטואוז מוציא צליל ייחודי מן הכלי שלו. בפרק הראשון של הסימפוניה המגע הזה הספיק לי כדי ליהנות, וניתן היה לסלוח ללא מעט רישולים ריתמיים שאירעו בו.

אחרי זמן מה תופסים את הפרינציפ: לפנינו אישיות כריזמטית ונוכחות חזקה, ללא ספק; אך אין לו תכונות מרסנות, והוא מגיע בקלות לאגרסיביות, שבוודאי איננה מתאימה למוצרט. כאשר לוויין נכנס לתנופה קצבית (לרוב מוגזמת), קשה לו מאוד להשתחרר ממנה. הרפיית הפראזה בסיום, נשימה כלשהי, קטנה ככל שתהיה, ממש עולה לו בבריאות. יצירת ניגודים והבדלי הצללה דקים כמעט שלא מתרחשת אצל לוויין. הוא מסתמך על התנופה הבסיסית שבה פתח בפרק, בתקווה שתספיק לו עד הסיום. בקטעים ממש מהירים ואנרגטיים, לוויין מאבד את עשתונותיו. הוא דוחף את התזמורת קדימה, ללא נשימה, והתוצאה לרוב ממש לא אסתטית.

קיוויתי שמוצרט היה "קטע חימום" לקראת היצירה המרכזית, אך בעיות אלה הלכו והחמירו בתשיעית של בטהובן. האנרגיות הטיטאניות של בטהובן הפכו אצל לוויין לאלימות בלתי מרוסנת. אני מקווה שישבתי במקום גרוע במיוחד (שורה 5 משמאל), וכי זו הסיבה שהסימפוניה נשמעה ברובה כקונצ'רטו לתוף וחצוצרות.

עידו אבירביה

האלוף דיין

(סוף מעמוד 1א)

מערך קשר ומנגנון קישור צבאי.

מקורות באגף התכנון אמרו כי יציאת צה"ל מהגדה המערבית תהיה שונה מהיציאה מרצועת עזה. לדבריהם, במקרה זה מדובר בפריסה חדשה, שבמסגרתה צריך להתגבר על בעיית ההגנה על ההתנחלויות. "בגדה המערבית יש יותר מ־140 התנחלויות. לכל התנחלות צריך לתת את הביטחון המירבי. יש ליישם ולהפיק לקחים ממה שקורה עכשיו ברצועת עזה, להקים סיורים משותפים, לקבוע מובלעת שתתפוץ ותאפשר שטחי ביטחון מפני מבוקשים וחוליות טרור שינסו להיכנס לבצע פיגועים", אמרו המקורות.

כפי שפורסם לפני כמה שבועות ב"הארץ", צה"ל הכין תוכנית של כבישים עוקפים תוך מתן סדרי עדיפויות למקומות מסוימים, כמו כביש עוקף רמאללה. עלות התוכנית מגיעה לכמיליארד שקל. לדברי מקור צבאי בכיר, "הפריסה המחודשת מחוץ לגדה המערבית תהיה המבחן העיקרי להסכם השלום עם הפלשתינאים".

כווית מעוניינת להקים משרד אינטרסים בישראל

מאת ירח טל

כווית העבירה באחרונה מסר לישראל כי ברצונה לכונן עמה קשרים, בשלב ראשון ברמה של משרדי אינטרסים. המסר הועבר לירושלים דרך מצרים. במשרד החוץ ציינו כי זו הפעם הראשונה שכווית מודיעה בדרך כלשהי לישראל על נכונתה לכינון יחסים. עד כה גם לא ביקרו ישראלים באופן רשמי בכווית.

סוגיית כינון הקשרים בין ישראל לכווית עשויה לעלות במושב מליאת הוועדה לבקרת נשק, המתכנסת היום בתוניס לישיבת עבודה נוספת, שתימשך שבוע, במסגרת השיחות הרב־צדדיות. סמנכ"ל משרד החוץ, איתן בנצור, שהוא אחד משבעת חברי המשלחת הישראלית לשיחות הללו אמור להיפגש במשך השיחות עם נציגי כווית לוועדה לבקרת נשק ולדון עמם בקידום היחסים בין שתי המדינות. תוניס היא המדינה הערבית השלישית שבה מתכנסת הוועדה לבקרת נשק.

עברי יעמוד בראש המשלחת

בראש המשלחת הישראלית לשיחות בקרת הנשק עומד מנכ"ל משרד הביטחון, דוד עברי. המשלחת הישראלית כוללת בכירים ממערכת הביטחון וממשרד החוץ. דיוני המושב הנוכחי של מליאת הוועדה לבקרת נשק יימשכו שבוע ויוקדשו בעיקר לקביעת המקום שבו יוקם מרכז הבקרה האזורי. הצעות הן להקימו בהלסינקי, או באחת ממדינות האזור: מצרים, ירדן או קפריסין.

לא ברור עדיין אם מצרים תחזור ותעלה שוב גם בפורום זה את דרישתה לחייב את ישראל לחתום על האמנה הבינלאומית למניעת הפצתו של נשק גרעיני. בירושלים מקווים שהפעם מצרים תימנע מהעלאת ההצעה. ההערכה היא שהמצרים לקראת הביקור ההיסטורי של נשיא ראשון של מדינת ישראל במצרים, יבקשו למתן את האווירה ביחסים בין שתי המדינות.

ליאור נוביק
חולה במחלה אנושה וזקוקה בדחיפות
להשתלת מח עצמות (הופיעה אצל דן שילון)
מבוקשים תורמים – שמוצאם עד לדור שלישי
מליטא לטביה וקייב – בלבד! ועליהם להיות בריאים!
התורם הפוטנציאלי יתברר רק לאחר סריקת דגימות דם.
זקוקים לאלפי דגימות!
בינתיים מדובר רק במתן דגימות דם.
על מועד ומוקד ההתרמה תבוא הודעה!
נא להתקשר למשפחת ניר בשעות אחה"צ והערב
04-458-440
גם תרומות רצויות וחיוניות:
ע"ג צ'קים בלבד, לפי הכתובת:
"החברה לעולים מבריטניה בע"מ"
לליאור נוביק
ת.ד. 16266
תל אביב 61162
השולחים יקבלו קבלה בדואר,
ושוב תודה!
תבואו על הברכה!

בית דניאל
יש אלטרנטיבה יהודית מתקדמת בתל־אביב
מעשה ברוריה
הצגה של כיתת התיאטרון הירושלמי
בהבה: עליזה הנלין־ישראלי
בימוי: גיגים מולר
במעשה ברוריה מועלה לראשונה על הבמה דף מן התלמוד כלשונו
ההצגה השתתפה בפסטיבל אדינבורו היוקרתית
וזכתה לשבחים ולביקורות נלהבות.
יום ב' 12.12.94 שעה 20:30
כרטיסים: 35 ש"ח
ניתן להזמין כרטיסים מראש.
בסיוע הסוכנות היהודית לא"י
רח' בני דן 62 (ליד גשר הירקון) טל. 5442740

רבין: הענקת הפרס היא אירוע חריג – הצעד לשלום נעשה, אך המו"מ לא הושלם

תצלום: איי־פי

אנשי ביטחון וראש הממשלה רבין (רביעי מימין) חשים לעזרתו של שמעון פרס, לאחר שנתקל בשפת מדרכה ונפל על הארץ

מאת אלוף בן
שליח "הארץ" לאוסלו

אוסלו (מיוחד ל"הארץ"). שלו־שת זוכי פרס נובל לשלום שפעו רוח טובה וחיוכים, כשהגיעו ביום ששי לבית נורווגיה, לקראת יו־מם הגדול. יצחק רבין ושמעון פרס הרעיפו שבחים זה על זה, עד שה־כתבים שליוו אותם התלוצצו על כך שהעוזרים הצליחו להשיג עוד פיוס היסטורי. יאסר ערפאת נראה מאושר, אולי גם בעקבות הבשורה שאשתו סהא הרה.

הסוף החברי בלט כבר בדרך לאוסלו, במטוס חיל האוויר. כשי־נשאל אם הוא שמח ששר החוץ יעמוד לצדו על הבמה, השיב ראש הממשלה: "בוודאי, זו שותפות מלאה. לזכותו נרשמו מאמצים רבים, יוזמות, חיפושי דרך, וכמובן גם שותפות, בניגוד לציפיות של עיתונאים ופוליטיקאים. לעיתים יש דעות שונות, אבל זו שותפות בהשגת המשימה".

באוסלו מחשיך מוקדם בעונת הזורה, ואחרי הצהריים יצאו רבין ופרס אל בית הכנסת, לקבלת שבת שאירגן הרב מלכיור, רב הק־הילה ופעיל בתנועת "נתיבות שלום" בארץ. הרב נשא דרשה על פרשת השבוע והשגת השלום, וכהניסט מדוד מניו־יורק, שהשמיע קריאות נגד זוכי הפרס, סו־לק החוצה.

ערפאת, שהגיע אותה שעה למלון "גרנד", התקבל בבואו בתשואות בידי מאות נורווגים שהצ־טופפו כדי לראות את זוכי הפרס. במסיבת העיתונאים שקיים אחר כך, שפע ערפאת חיוכים ומצב רוח טוב. "בקרוב תהיה אבא, איך תוכל להתמודד עם אילוצי התפ־קיד?" שאל אותו כתב נורווגי. ער־פאת ענה, "זו שאלה לא הומניטרית. אתה נגד ילדים? מה, המנהיגים האחרים אינם אבות?"

רוב השאלות להצגו על ערפאת בעניין החמאס והאופוזיציה. היו"ר תקף, כדרכו, את ישראל שהתירה לחמאס לפעול בראשית דרכו כדי שיתחרה באש"ף, ואת מקורות המימון של האופוזיציה האיסלא־מית, כמו כוויית ואיראן. "תאשים אותם, לא אותי".

"יש אופוזיציה וגם בישראל יש, זו הדמוקרטיה שלנו. אני מט־פל באופוזיציה שלי בדרכי", אמר ערפאת. "יש לי זכות להשתמש בכל האמצעים כדי לשלום, כפי שאתם (הישראלים) משתמשים בכל דרך לטיפול בקיצונים".

שוק חופשי לנשק

ערפאת גם תקף את ישראל שאינה מצליחה למנוע את "השוק החופשי לנשק בעזה" ועל כך שהרסה את התשתית בשטחים הפלשתיניים במשך 27 שנים. לכ־תב ששאל אותו אם הוא דבק עדיי־ין בתוכנית השלבים לחיסול ישראל ובאמנה הפלשתינית, הד־גיש ערפאת את נאומו בפאריס לפני שש שנים, שבו הכריז כי האמנה היא "קאדוק" (בטלה).

ערפאת חלק שבחים לחברים הרבים בישראל, ביניהם מנה את תנועת שלום עכשיו "שמילאה תפקיד חשוב בדרך לשלום", וא־פילו "אחדים ממנהיגי הליכוד, כמו ראש עיריית תל־אביב, תומך גדול בהסכם".

בערב נפגשו שלושת זוכי הפ־רס ורעיותיהם לארוחה חגיגית עם חברי ועדת הפרס. קודם לכן נערך טקס קטן בהשתתפות ערפאת והמארחים הנורווגים, שהודיעו לו על העלאת דרג הייצוג של משרד אש"ף באוסלו.

הישראלים הוזמנו לארוחת ערב רבת משתתפים עם רבין ופ־רס. ראש הממשלה, ברצינות אי־רונית, הסביר לאורחים "בשבילי זו הפעם הראשונה בנורווגיה. אנו נמצאים כאן עקב החלטת ועדת פרס נובל להעניק את הפרס לע־רפאת, פרס ולי". הטקס, אמר רבין, הוא אירוע חריג, כיוון "שהצעד נעשה, אבל לא הושלם".

רבין תקף את האופוזיציה: "הציבור בישראל מעלה שאלות רבות, אבל אין לו אלטרנטיבה. גם אלה שאמרו לפני חודש שירדן היא פלשתין, שכחו להזכיר זאת בביקורם בעמאן". ועל הטרור אמר, "עלינו להבטיח שהשלום באמת יתקן – לא מיידית אבל בטווח בינוני – גם ביטחון וגם פתרונות מדיניים".

שותי יין מגוגלות

שר החוץ הפליג בדברי ברכתו במרחבי ההיסטוריה. "אני מסתכל על נורווגיה: הארץ הזו הוציאה מתוכה את הפיראטים הכי גדולים בעולם. הוויקינגים היו פראי אדם, הם רצחו אנשים ושתו את היין מגולגלות. מהוויקינגים ועד הס־קנדינבים, זה המרחק הכי גדול שהאנושות עשתה – משותי יין מגולגלות עד לבני אדם צנועים, אמיתיים, חבריים.

"אני מאוד מעריך את ראש הממשלה, שלא ידע פחד, הרבה מאוד פעמים אמר דברים שהיו בלבו ללא היסוס. זה ערב שבת, ואף אחד מאיתנו לא יזכה לעוד אחד כמוהו".

פרס: "ערפאת – פטריוט פלשתינאי אמיתי ובעל אומץ"

בטיסה שהובילה את המפליה הישראלית לאוסלו, חלק שמעון פרס עם הכתבים את רשמיו מפגישותיו עם שותפו לפרס, יאסר ערפאת, אותו כינה "פטריוט פלשתינאי אמיתי; האיש החזיק את העניין הפלשתיני 26 שנה בתודעת העולם, וגם גילה אומץ לב, למשל כשנלחם בלבנון".

פרס סיפר כי שוחח עם ערפאת פעמים רבות על ענייני העולם, והתפעם מהיכרותו של המנהיג הפלשתינאי עם אלפי מנהיגים, פוליטיקאים ופ־עילי שלום. "אין גבול להיכרויות שלו". לשאלה איך מתייחס היום ערפאת לבעלי בריתו בעבר, כמו ברית המועצות וסדאם חוסיין, השיב פרס: "אין לו בעיה, הוא כותב כל יום את ההיסטוריה מחדש. כמו רפול, ההיסטוריה כפופה לו, ולא להיפך".

על הסדר הביניים אמר פרס כי לפני הסכם עזה ויריחו, הבעיה היתה "הכבוד שלו והביטחון של־נו", ובשלב הנוכחי הבעיה היא "הבחירות שלו והביטחון שלנו". לדברי פרס, ערפאת רוצה בכ־נות בעריכת בחירות בשטחים, ולא רואה בהן רק אמצעי להוצאת צה"ל מערי הגדה וגם אנשיו רוצים בבחירות. אך היו"ר, לדבריו, לומד עובדות מעניינות על מעמדו החדש: "ערפאת אמר לי, דמוקרטיה זה דבר מעייף, כל הזמן ישיבות, אסי־פות, דיבורים".

ביחס למאבק של ערפאת והרשות הפלשתינית נגד החמאס והג'יהאד האיסלאמי בעזה, סיפר פרס כי בשיחותיהם הסביר לו ערפאת את התנגדותו לדיכוי אלים של יריביו. "הוא אומר שאינו רוצה מצב כמו באלג'יריה, מלחמת אחים, ולכן הוא מעדיף לחמש את הפתח מול החמאס, ולקיים עימות בין שתי תנועות פוליטיות, ולא להפעיל את המשטרה הפלשתינית. הוא לא רוצה צבא נגד דת". ערפאת מעריך, שבבוא היום יוכל לפרוק את הנשק מהחמאס ומהפתח גם יחד.

לדברי שר החוץ, "ערפאת יטפל בחמאס בשי־טות ערביות, לא בשיטות יהודיות. הוא נזהר, אבל בצורה מסויימת גם אנחנו נזהרים, בקשר להתנחלו־יות".

מאת אלוף בן

בצד דיווח מהטקס מתפרסמות באירופה הערכות פסימיות על עתיד התהליך

מאת ניצן הורוביץ
שליח "הארץ" באירופה

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). לא־חר לחיצות הידיים בבית הלבן ופסטיבל השלום בערבה, שהיו אי־רועים אמריקאיים מובהקים, חלו־קת פרס נובל לשלום היא ההזדמנות של אירופה לזכות במ־עט נחת מתהליך השלום שעיקר מימונו מוטל על כתפיה. נורווגיה היא השושבינה העיקרית של הס־כם: הפרס לשלום הוא הנובל הי־חיד (מבין ששה) המוענק בנורווגיה, והשנה מוענק הפרס להסכם שנח־תם באוסלו, ובזכותו נושא כל התהליך את שמה של הבירה הס־קנדינבית.

הידיעות על חלוקת הפרס וה־אווירה הטובה השורה על שלושת זוכי הנובל – יצחק רבין, שמעון פרס ויאסר ערפאת – תופסות מקום מכובד מאוד בכל אמצעי התקשורת ביבשת. רבים מציינים לא רק את האווירה החיובית בין הישראלים לבין הפלשתינאים, אלא גם את החמימות הנדירה ביחסי רבין־פרס.

אולם בצד תיאורי הצבע מאוס־לו הברכות מאירופה אישים פו־ליטיים וגופים ציבוריים, מתמקדת אירופה דווקא בסכנות האורבות לתהליך השלום ובשא־לה האם התהליך הזה יאריך ימים. עיתוני אירופה מבליטים הכרזות מהמזרח התיכון, בסגנון "מוות קליני לשלום", "מתכון לאסון" וכדומה, המשקפות הערכות פסי־מיות בקרב ישראלים ופלשתי־נאים באשר לעתיד השלום.

פסימיות זו נובעת מהקשיים ליישם את הסדר הביניים עקב בעיית ההתנחלויות, התרופפות שלטונו של ערפאת בשטחי האו־טונומיה, ובעיקר התפכחות פלש־תינאים וישראלים רבים מאופוריית השלום. משקיפים אי־רופים טוענים כי הפלשתינאים אינם חשים כל שיפור ברמת חיי־הם – באוטונומיה או בשטחים האחרים – ואילו הישראלים מאו־כזבים מהמשך הטרור. יחסו של רבין לערפאת נתפס באירופה כמתנשא ומשפיל, וישראל סופגת ביקורת על שהיא מציבה קשיים בדרכה של האוטונומיה.

15 חודשים לאחר חתימת הסכ־מי אוסלו, שורר באירופה חשש ממשי, כי המכשולים בתהליך השלום הם כה קשים, שהם עלו־לים לעצור את התהליך לחלוטין. באירופה אף מובלטות תגובות מחאה של פלשתינאים וישראלים על כך שהמנהיגים משתעשעים בקבלת פרסי שלום, בעוד המצב בשטח הולך ומחריף.

לאמץ גישה חדשה

העמדה האירופית הרשמית, כמו גם דעת הקהל, עדיין תומכת בהסכמי אוסלו, אולם רבים המ־עורבים בתהליך המזרח־תיכוני תוהים בקול רם אם אין מקום לא־מץ גישה חדשה. הרעיונות השו־נים הנשמעים עתה בתכיפות הולכת וגוברת מדברים על הזזת לוח הזמנים של אוסלו ומעבר לדיון על הסכמי הקבע.

משקיפים בכירים אומרים כי חבל לבזבז אנרגיה כה רבה על דיון נפתל ומייגע בסידורי הביט־חון של הסדר הביניים, ומוטב להשקיע את המאמץ הזה בדיון על הסדר הקבע. משקיפים אלה טוע־נים גם כי שמירה על לוח הזמנים המקורי, משמעו כי הדיון בהסדר הקבע יחל לאחר הבחירות בישר־אל, על כל המשמעויות הכרוכות בכך, אם הליכוד יעלה לשלטון.

בימים האחרונים מבליטים באירופה את תוצאות הסקרים המגלים ירידה ניכרת בפופולריות של ממשלת רבין ואת התבטאויות אישים פוליטיים בישראל, החוזים תבוסה לעבודה בבחירות.

באירופה ניכרת התלבטות של ממש בין התומכים בדיון מוקדם על פתרון הקבע, לבין רבים אח־רים, הטוענים כי יש ללכת לפי מסלול אוסלו ולנצל את פרק הזמן הנוכחי לביסוס השלום באמצעות שיפור המצב הכלכלי בשטחים. בהקשר לכך נשמעת הטענה שהשלום הישראלי־פלשתיני טרם קנה לו אחיזה באזור, ומשום כך לא יצלח הדיון בהסדר הקבע בש־לב כה מוקדם, כאשר הצדדים יאלצו לדון בפינוי ההתנחלויות וח־לוקת ירושלים.

אירופה, אשר רואה עצמה כ"מאיץ הכלכלי" של הסכם אוס־לו, מביעה צער רב על חוסר ההת־קדמות בפיתוח הכלכלי של האוטונומיה ועל המצב הקשה שהשתרר כתוצאה מכך במיוחד בעזה. הפלשתינאים קוראים לאי־רופה לשים קץ להיסוסים ולהע־ביר את כספי הסיוע, אולם האירופים ממשיכים להסס. ההי־סוס אינו נובע מהתנגדות לעצם מתן הסיוע אלא מהחשש שאש"ף אינו מסוגל לנהל מערכת כלכ־לית מסודרת ומאוזנת.

המדינות התורמות חרדות שה־כספים הרבים שאמורים להיות מועברים לשטחים יתבזבזו על פרויקטים כושלים וראוותניים, על מימון הפעולות השוטפות של המינהל הפלשתיני, ואף חמור מכך – ימצאו דרכם לכיסים פר־טיים. באירופה לא מסתירים גם את האכזבה מאופן שלטונו של ערפאת והנטיות הבלתי־דמוקר־טיות שלו, שבאו לידי ביטוי בלחץ על העיתונים הפלשתיניים ובטי־פולו באופוזיציה.

ואולם, למרות הביקורת והני־תוחים הפסימיים, אירופה נשארת מחויבת להסכמי אוסלו ולשליש־יה המנווטת אותם, בעיקר מכיוון – ועל כך שוררת תמימות דעים מוחלטת – שבמציאות הפוליטית הקיימת באזור אין להם תחליף.

שר החוץ מעד ונחבל בפניו בשובו מבית הכנסת באוסלו

מאת אלוף בן
שליח "הארץ" לאוסלו

שר החוץ, שמעון פרס, נפצע בפניו ביום ששי, בעת שצעד בר־גל עם ראש הממשלה, יצחק רבין, מקבלת השבת בבית הכנסת למ־לון "גרנד" בו הם מתאכסנים.

כאשר קרבה השיירה למלון, לא הבחין שר החוץ בקצה אבן השפה של המדרכה, מעד והחליק עליה. כשקם, ראו הצועדים שפרס נחתך מעל לעין ימין, על האף ובשפה העליונה.

פרס הגיע למלון, שם טיפל בו אר־תו חתנו הרופא ד"ר רפי ולדן, שטיפל בחתכים. שעה קלה אחר כך הגיע פרס לארוחת הערב וגמ־סר כי הוא "הוא מרגיש מצוין".

צוות מטעם הליכוד נשלח לאוסלו לתעד את הטקס במצלמות טלוויזיה

החומר ישמש לתשדירים במערכת הבחירות

מאת יזה כל

הליכוד שיגר צוות מיוחד לאוסלו כדי לתעד במצלמות טלווי־זיה את טקס הענקת פרס נובל לרבין, פרס וערפאת. חוק הבחי־רות מונע מהמפלגות להשתמש בחומרים מצולמים מהטלוויזיה, ולכן הליכוד משגר באחרונה צוותים לכינוסים מטעם מפלגת העבודה, וכאמור אף שיגר צוות לאוסלו, שנעזר בצוות מקומי.

הליכוד מתכוון להשתמש בחומרים המצולמים לסרטי תעמו־לה מטעמו במערכת הבחירות הבאות לראשות הממשלה ולכנסת. צוות מטעם הליכוד שהתלווה לצוות טלוויזיה זר תיעד ביום חמישי את מפגש "הצלת מפלגת העבודה" שיזם ח"כ אברהם בורג, והתמקד בהתבטאויות שהושמעו בכינוס זה נגד רבין.

בתגובה להענקת פרסי הנובל פרסם הליכוד את ההודעה הבאה: "רבין לא מקבל פרס נובל לשלום בשם עם ישראל לדורותיו, אלא אך ורק בשם מפלגת העבודה והשמאל הישראלי, המייצגים מיעוט בעם".

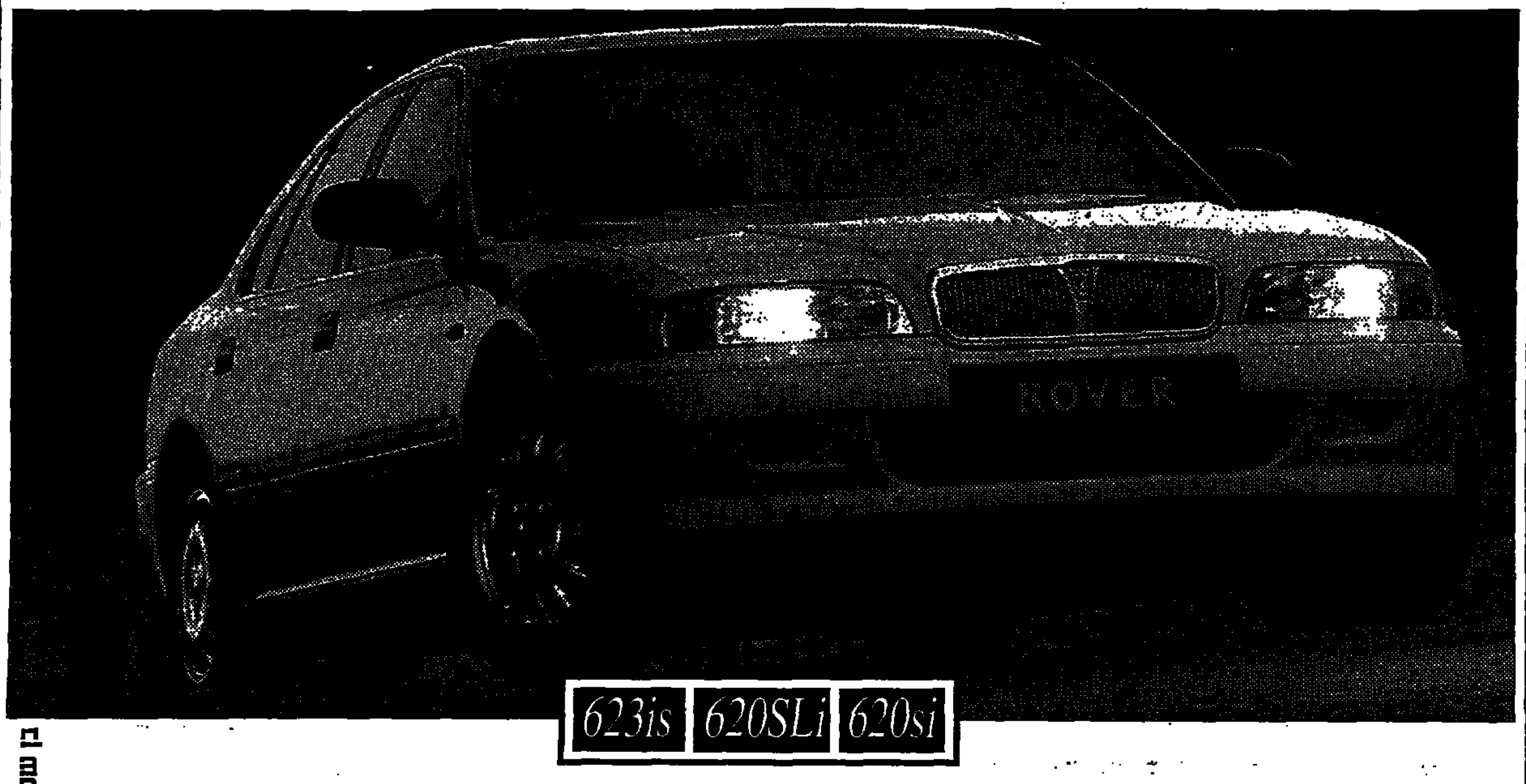

בן שלום וחברים

רובר 600 החדשה נולדה לנצח!

רובר 600 החדשה הפכה את רובר בשנה האחרונה, להצלחה המדוברת בשוק הרכב האירופאי. די אם נציין שאין עוד מכונית בייצור סדרתי המיועדת לפלח שוק זה
שהדרישה לה עולה על כושר הייצור של בית החרושת!

הכל מתחיל במנוע
נפח 2 ליטר 16 שסתומים. הספק עוצמה של 131 כ"ס. או מנועי 2.3 ליטר עם גל זיזים כפול בהספק של 158 כ"ס.
המנועים יצוקים באלומיניום לשיפור ניצולת הכוח. שימוש במאזני צילינדרים כפולים בעלי תנועה מוצלבת. הינו פטנט של רובר. ההופך את פעולת המנוע לשקטה חלקה ורציפה.
כמו מנועי 6 ו 8 צילינדרים

בכל המנועים מערכות ניהול ממוחשבות שפותחו והוכיחו עצמן במסלולי המרוץ של פורמולה 1.
בסידרה 600 עומדת לרשותך תיבת הילוכים אוטומטית הכוללת ברירת נהיגה ספורטיבית והילוך יתר. לנהיגה חלקה גם במהירויות גבוהות. וסמיך מוסגם לחיסכון נוסף בניצולת הדלק.

המרחב הפנימי ברובר 600 החדשה. הוא עוד יתרון בולט מול מתחרותיה. ה 600 "נמתחה" בכמה אינצ'ים נוספים המאפשרים גם ליושבים מאחור. לפתוח רגליים... פנים הרכב שופע מותרות. החל בריפוד המפנק שהותאם בעבודת יד. וכלה באביזרים ובמערכות ניהול חשמליות ואלקטרוניות. כיאה למכונית חלומות. סדרה 600 כוללת כל תוספת שאתם מעלים או לא מעלים על הדעת. כשחלקם הגדול כלול במחיר הבסיסי.

בטיחות פאסיבית הנשענת על תכנון שלדה מתקדם ומערכת חיזוקי פלדה-קורות צד. תיבות סופגות אנרגיה למקרה התנגשות. ומערכות בטיחות דינאמיות. מנגנון בלימה ABS היעיל מסוגו בשוק.
כריות אויר. הגה רגיש. תכנון שמשות פאנוראמי.
עם שטח ראייה יוצא דופן. מערכת תאורת לילה בעוצמה מוגברת. ואפילו מערכת מגבים משופרת כדי לייעל את ניקוי השמשות בתנאים קשים.
ועוד שיפורים בתחום הבטיחות.

זו המכונית שנועדה לנצח. וגם מקיימת.

עכשיו היא כאן.
צלצל לתיאום נהיגת מבחן.
לא תרצה לצאת ממנה!

חברת המזרח לשיווק מכוניות בע"מ.

600 ROVER

כלי השלמות

כל מכונית נושאת את חותמת בית המלוכה הבריטי.

BY APPOINTMENT TO HER MAJESTY THE QUEEN MANUFACTURERS OF ROVER CARS LAND ROVERS AND RANGE ROVERS ROVER GROUP LIMITED COVENTRY

אולם התצוגה החדש של חברת המזרח לשיווק מכוניות בע"מ. **תל-אביב:** רחוב המסגר 52. טל: 03-5616985, 03-5621333.
סניף חברת המזרח בחיפה: רחוב האמנים 2 טל: 04-523086, 04-534584. **ובסוכנויות רובר:** סלון המכוניות מגדל הנביאים, כפר סולל בונה טל: 04-672582.
באר-שבע: מוסך פורמולה. רחוב הבדיל 41, איזור התעשיה עמק שרה. טל: 07-232220, 07-231223.
ירושלים: א.ג.מ בע"מ דרך בית-לחם 144 פינת רח' התנופה טל: 02-719444, 02-719555.

هكذا من الأصل

"אלוהים לא ריחם במשך עשרות שנים על ילדי הגן במזרח התיכון"

עיקרי נאומו של ראש הממשלה, יצחק רבין, בטקס קבלת פרס נובל לשלום באוסלו:

בגיל שבו תלמידים נאבקים לפענח את סודות המתמטיקה ואת מסתרי התנ"ך, בגיל שבו פורחות אהבות ראשונות, בגיל שש עשרה, נתנו בידיי אקדח כדי להגן על חיי — ולמרבה הצער, גם כדי להרוג בשעת סכנה.

זה לא היה החלום שלי. רציתי להיות מהנדס מים. למדתי בבית ספר חקלאי. חשבתי שמהנדס מים זה מקצוע חשוב במזרח התיכון הצחיח. אני חושב כך גם היום. נאלצתי להחזיק ברובה. במשך עשרות שנים לבשתי מדים. תחת פיקודי הלכו אל מותם אנשים צעירים שרצו לחיות ולאהוב. תחת פיקודי הרגנו אנשי־אויב שנשלחו להרוג אותנו.

גבירותי, רבותי,

אני רוצה להצדיע, היום ועכשיו, לאוהב ולאויב, לכל החללים בכל המדינות, בכל המלחמות, לבני משפחותיהם שמועקת השכול שוכנת קבע בבתיהם, לנכים שצלקותיהם לעולם לא יירפאו. אני רוצה להצדיע הערב לכל אחד ואחת מהם — שהפרס החשוב הזה הוא שלהם, שלהם בלבד.

גבירותיי ורבותיי, נער הייתי וגם זקנתי. מכל אוצר הזיכרונות שאגרתי ב־72 שנות חיי, אזכור עד היום האחרון, בעיקר, את השתיקות הכבדות ברגע שאחרי, ואת הדממה ברגע שלפני: כאיש צבא, כמפקד, הוריתי על עשרות ומאות פעולות צבאיות, ועם שמחת הניצחון ותוגת השכול אזכור תמיד גם את הרגע שאחרי קבלת ההחלטה לצאת לפעולה, את השתיקה, את הכרי הקצינים הבכירים או את שרי הממשלה הקמים לאט מכיסאותיהם אחרי שנפל הפור, את גבם המתרחק הולך, את טריקת הדלת — ואת הדממה שבתוכה אני נשאר לבד.

זה אותו הרגע שבו אתה יודע כי בעקבות ההחלטה שהתקבלה עכשיו ילכו אנשים היום, מחר, אל מותם — גם מבני עמי, גם מבני עמים אחרים, והם — אינם יודעים זאת עדיין. בשעה זו הם עדיין צוחקים ובוכים, רוקמים תוכניות, חולמים לאהוב, לבנות בית, ואין הם יודעים שאלה הן שעותיהם האחרונות.

כאיש צבא לשעבר, אזכור תמיד גם את הדממה ברגע שלפני — כאשר מחוגי השעון רצים קדימה והזמן אוזל, ועוד שעה, ועוד דקה, והתופת תשתולל... בשתוה הרב לפני שהאצבע תלחץ על ההדק, לפני שפתיל־התבלה יבער, עוד יש זמן להרהר לבד: האם היינו מוכרחים לפעול? האם לא היתה דרך אחרת? האם לא היה מוצא אלף מחשבות בלב איש.

> "יש רק פתרון רדיקאלי אחד לשמור על חיי האדם: לא לוחות פלדה, לא טנקים, לא מטוסים, לא מבצרי בטון; הפתרון הרדיקאלי האחד הוא — השלום"

אז ניתנת הפקודה, והתופת משתוללת. "אלוהים מרחם על ילדי הגן", כתב המשורר יהודה עמיחי, שנמצא איתנו כאן הערב, "פחות מזה על ילדי בית הספר, ועל הגדולים לא ירחם עוד, ישאירם לבדם". ולפעמים יצטרכו לזחול על ארבע, בחול הלוהט, כדי להגיע לתחנת האיסוף, והם שותתי דם. אלוהים לא ריחם במשך עשרות שנים על ילדי הגן במזרח התיכון, לא על ילדי בית הספר, לא על הגדולים. לא היו רחמים במזרח התיכון בדורות האחרונים.

נער הייתי וגם זקנתי, ומכל אוצר הזיכרונות שאגרתי ב־72 שנות חיי אזכור עכשיו גם את התקווה. זו התקווה שנתנו לעמינו בזמן האחרון. בני עמינו בחרו בנו כדי לתת להם חיים — וכמה נורא לומר זאת: חייהם בידינו. הערב עיניהם מישירות אלינו מבט והם שואלים: איזה שימוש נעשה בסמכות שניתנה לנו? מה נחליט? לאיזה בוקר הם יקומו מחר? לשלום? למלחמה? לצחוק או לבכי?

כשם שאין טביעת אצבעות דומה בעולם, כך גם בני האדם שונים. כך גם המדינות, שלכל אחת מהן מסורת משלה, חוקים משלה, תרבות משלה, מנהגים משלה. אולם, יש מסר אוניוורסלי אחד שיכול לחבוק עולם ומלואו... זהו המסר ההולך עם העם היהודי כבר אלפי שנים, ולידתו בספר הספרים שהוריש עמנו לכל בני התרבות:

רבין. אזכור את התקווה

"ונשמרתם מאוד לנפשותיכם", ובמלים שלנו היום: קדושת החיים.

קברניטים חייבים לספק לבני עמם תשתית שתאפשר להם ליהנות מחירות: חופש דיבור וחופש תנועה, קורת־גג ומזון, ואת הדבר החשוב ביותר — החיים. אי אפשר ליהנות משום זכות אם לא נמצאים בחיים. לכן, כל מדינה אמורה לשמור גם על הדבר הכי חשוב בתשתית שלה: לשמור על החיים של אזרחיה. כדי להגן על חיי האזרחים אנו קוראים להם להתגייס לצבא. כדי להגן על חיי האזרחים שהתגייסו לצבא אנו משקיעים משאבים עצומים: מטוסים וטנקים, לוחות פלדה ומבצרי בטון.

ואף על פי כן ולמרות הכל אין אנו מצליחים לשמור על חיי האזרחים והחיילים. בתי הקברות הצבאיים, בכל פינה בעולם, הם עדות אילמת וכואבת לחוסר ההצלחה, לכישלונם של מנהיגים לשמור ולקדש חיי אדם. יש רק פתרון רדיקאלי אחד לשמור על חיי האדם: לא לוחות פלדה, לא טנקים, לא מטוסים, לא מבצרי בטון: הפתרון הרדיקאלי האחד הוא — השלום.

המקצוע הצבאי טומן בחובו פרדוקס מסוים: אנו לוקחים לצבא את הטובים בבנינו, את האמיצים ביותר מתוכנו, נותנים בידיהם אמצעים שעולים הון תועפות, מאמנים אותם ליום־פקודה כדי שיעשו את המלאכה בצורה הטובה ביותר, ובעת ובעונה אחת מתפללים, מקווים, שאף פעם לא יגיע הרגע הזה — שהמטוסים לא ימריאו, שהטנקים לא ינועו, שהחיילים לא יסתערו. אנחנו לא רוצים — בגלל קדושת החיים.

במדינת ישראל שממנה אני בא היום, בצבא ההגנה לישראל שזכיתי להיות מפקדו, ראינו תמיד את קדושת החיים בערך עליון. יצאנו למלחמות רק כאשר חרב חדה היתה מונחת על צוארנו.

בימים הקרובים משלימה ועדה מיוחדת בצה"ל את ניסוח קוד ההתנהגות של חיילינו לימים יבואו, והכל הנוגע לחיי אדם אלה יהיו הדברים, ואני מצטט: "חייל ישמור על חיי אדם מכל משמר, מתוך הכרה בחשיבותם העליונה, ויסכן את עצמו או את זולתו אך ורק במידה הנדרשת לביצוע המשימה. קדושת החיים בעיני חיילי צה"ל תבוא לידי ביטוי בכל מעשיהם, בתכנון שקול ומדוקדק, באימון מושכל ובטיחותי ובביצוע נבון, בהתאם למשימה, במידת ההסתכנות הראויה ובמידת הזהירות הראויה באופן מקצועי, ובמאמץ מתמיד להקטין את הפגיעה בנפש למידה הנדרשת להשגת המשימה".

עוד הרבה שנים, גם אם ייתמו המלחמות, אחרי שיבוא שלום לארץ, יהיו הדברים האלה עמוד האש שהולך לפני המחנה שלנו. באותנו על כך.

"הגענו לעידן שבו הדיאלוג הוא הדרך היחידה הפתוחה בפני עולמנו"

עיקרי נאומו של שר החוץ, שמעון פרס, בטקס קבלת פרס נובל לשלום באוסלו:

הוד מעלתכם, חברי ועדת פרס נובל, כבוד ראש הממשלה בראנטלנד, כבוד ראש הממשלה יצחק רבין, היו"ר ערפאת, שרי ממשלת נורווגיה, אורחים נכבדים. הנני מודה לוועדת פרס נובל על שהחליטה כי אמנה בין חתני פרס נובל לשלום לשנה זו.

אני שמח לקבל פרס זה יחד עם יצחק רבין, עמו פעלתי שנים ארוכות להגנת ארצנו ואשר עמו אני עמל עתה למען השגת שלום באזורנו. סבורני כי ראוי הדבר שהפרס הוענק ליאסר ערפאת. נטישתו את דרך העימות לטובת דרך הדו־שיח פילסה את הנתיב לשלום בינינו לבין העם הפלשתיני.

אנו מותירים מאחור את עידן המלחמה ופוסעים יחד אל השלום. הכל החל פה, באוסלו, בזכות התבונה והרצון הטוב של העם הנורווגי. משחר נעורי היה נהיר לי כי למרות שמוטל על אדם לתכנן בקפידה את צעדיו, הרי מותר גם לו לחלום, ולהמשיך ולחלום עוד על יעדי מסעו. עשוי אדם לחוש זקן מכפי שנותיו, ועדיין צעיר מכפי חלומותיו. חוקי הביולוגיה אינם חלים על משאת נפש.

המלחמות שנלחמנו נכפו עלינו. הודות לצבא הגנה לישראל, ניצחנו בכולן. אבל הניצחון הגדול ביותר אליו שאפנו חמק מאיתנו: שחרור מן ההכרח לנצח במלחמות. החרב, כפי שמלמדנו התנ"ך, מכלה את הבשר, אך אינה יכולה לפרנסו. לא הרובים, כי אם בני האנוש הם המנצחים. ולקחן של כל המלחמות צריך להיות שהננו זקוקים לבני אדם טובים יותר, לא לרובים טובים יותר, על מנת לנצח במלחמות, אבל בעיקר כדי להימנע מהן.

ישראל, שבמהותה היא מדינה מדברית, הגיעה להישגים מרשימים בחקלאות באמצעות יישום המדע בשדרותיה, וזאת ללא הגדלת שטחה או משאבי המים שלה. המדע חייב להילמד. לכובשו — אי אפשר. טרם קם הצבא שיוכל לכבוש ידע. וזו הסיבה לכך שצבאות כיבוש הם דבר שעבר זמנו. אפילו לשם הגנה אין מדינה יכולה להסתמך עוד על צבאה בלבד.

גבולות אינם מהווים מכשול בפני טילים בליסטיים, שום כלי נשק אין בו כדי לספק הגנה מפני פצצה גרעינית. על כן בימינו יש לבסס את המאבק להישרדות על תבונה פוליטית ועל חוזק מוסרי, לא פחות מאשר על עוצמה צבאית. מדע, טכנולוגיה ומידע — לטוב ולרע — הם עניין אוניוורסלי. הם עומדים לרשות הכל. הימצאותם אינה תלויה בצבע העור או בארץ מוצא.

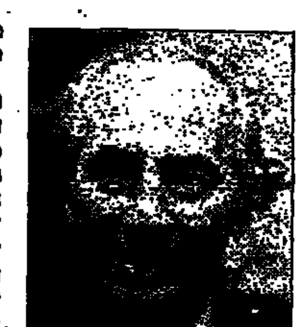
פרס. מותר לחלום

> "לקחן של כל המלחמות צריך להיות שהננו זקוקים לבני אדם טובים יותר, לא לרובים טובים יותר, על מנת לנצח במלחמות, אבל בעיקר כדי להימנע מהן"

בעבר נהגו מדינות לחלק את העולם לידידיהן ואויביהן. לא עוד. האויבים עתה הם אוניוורסליים: עוני, רעב, קנאות דתית, מידבור, סמים, הפצת נשק גרעיני, הרס אקולוגי — כל אלה מאיימים על אומות העולם כולן, ממש כפי שמדע ומידע הם ידידים־בכוח לכל אומה ואדמה. האסטרטגיה והדיפלומטיה הקלאסית התמקדו בעבר בזיהוי אויבים ובהתמודדות עמם. היום המשימה היא לזהות את הסכנות — עולמיות ומקומיות כאחת — ולהתמודד עמן בטרם יהפכו לאסון.

בנוטשנו עולם של אויבים אנו פוסעים אל עולם של סכנות. אם יתחוללו מלחמות בעתיד, קרוב לוודאי שיהיו אלה מלחמות של מחאה, מחאת הדלים נגד החזקים — לא עוד מלחמות כיבוש של בעלי העוצמה נגד החלשים.

המסר של העם היהודי לאנושות הוא כי האמונה והחוזק המוסרי יכולים לגבור על כל פגע. לקראת שלהי המאה הנוכחית ייסובו המחלוקות על תכנים של תרבויות, ולא מאבקים על שטחים. התרבות היהודית שרדה אלפי שנים, עתה שבה הכתה שורש בארצת מולדתה. לראשונה בתולדותינו, חמישה מיליון בני אדם דוברים עברית כשפת אמם. זה הרבה ומעט גם יחד. הרבה — מפני שמעולם לא היו בעת ובעונה אחת דוברי עברית כה רבים. מעט — מפני שתרבות המבוססת על חמישה מיליון בני אדם בלבד מתקשה לעמוד בפני השפעותיה המזיקות והגיכרות־כבל של תרבות הטלוויזיה העולמית.

בחמשת העשורים לקיומה של ישראל שקדנו לכונן מחדש את מרכזנו הטריטוריאלי. בעתיד נצטרך להקדיש את מיטב כוחותינו לחיזוק מרכזנו הרוחני. היהדות היא מיזוג של אמונה, היסטוריה, תבל־ארץ ולשון. להיות יהודי פירושו להשתייך לעם שהינו ייחודי ואוניוורסלי בעת ובעונה אחת.

במזרח התיכון שרויים מרבית הבריות בעוני מנוול. יש להכניס סדר חדש בסולם העדיפויות שלנו, לייחד לכלי הנשק את השלב הנמוך ולהציב במקום הגבוה ביותר את היעד של יצירת כלכלת־שוק אזורית. מרבית תושבי האזור — יותר מ־60% — הם צעירים שמתחת לגיל 18. לאלה נוכל להציע עתיד חדש.

תפקידה של ישראל במזרח התיכון צריך להתבטא בתרומה להתחדשות אזורית גדולה ומתמשכת — מזרח תיכון בלא מלחמות, בלא אויבים, בלא טילים בליסטיים, בלא ראשי נפץ גרעיניים; מזרח תיכון שבו בני אדם, סחורה ושירותים יכולים לנוע באופשיות ממקום למקום בלא להזדקק לתעודות מכס ולדרישות משטרתיים; מזרח תיכון שבו כל מאמין יהיה חופשי להתפלל בשפתו — ערבית, עברית, לטינית, או כל שפה אחרת שיבחר; מזרח תיכון שבו תפילות המאמינים יגיעו ליעדן בלא צנזורה, בלא הפרעה ובלא לפגוע באיש...

בעת שהנני מודה על קבלת הפרס, אני נותר מחויב להמשך התהליך. הגענו לעידן שבו הדיאלוג היא הדרך היחידה הפתוחה בפני עולמנו.

"אמון לבדו לא יעשה שלום. הכרה בזכויות ביחד עם אמון — הם שיעשו שלום"

עיקרי נאומו של יו"ר הרשות הפלשתינית, יאסר ערפאת, בטקס קבלת פרס נובל לשלום:

מאז קיבלתי על עצמי את המשימה הקשה לחפש אחר ביתנו האבוד, היה לבי מלא אמונה כי כל אותם אנשים אשר נשאו את פצעיהם על אדמת המולדת, כאשר לו היו שמותיהם, יזכו לשוב בדבות אותה ההקרבה. אבל מסעם הקשה והכאב הסתיים על מפתן ביתנו.

עתה, כשאנו חוגגים ביחד את התחדשות כוח היצירה שלנו כדי לבנות מחדש את הבית שנהרס במלחמה, הבית הצופה אל בית השכן, שם ישחקו ילדינו עם ילדיהם ויתעדו בקטיף פרחים — עתה אני חש גאווה לאומית ואישית בכוח העמידה והעתיקה בו ניחן עמי, העם הערבי הפלשתיני, באמצעות קשר בלתי פוסק בין המולדת, ההיסטוריה והעם. עמי הוסיף לאגדות המולדת העתיקות את אגדת התקווה. להם, לבני העם הזה הטובים והחזקים, העם העשוי עץ אלון וטל, אש וחיים, להם אני מגיש את הפרס הנכבד הזה.

אני יודע היטב, אדוני היו"ר, שפרס רב משמעות ויוקרה זה לא הוענק לי ולשני שותפי, יצחק רבין, ראש ממשלת ישראל, ושמעון פרס שר החוץ, כדי להכתיר מעשה שהשלמנו, אלא כדי לעודדנו להמשיך בדרך שהתחלנו.

השלום בשבילנו הוא גם ערך וגם אינטרס. וערך אנושי עליון, המאפשר לאדם לפתח בחופשיות את אנושיותו בלי מגבלה של אזור, השקפה או לאום, מחזיר ליחסים בין יהודים וערבים את אופיים התמים, ומאפשר למצפון הערבי להביע באופן אנושי חופשי את הבנתו העמוקה את שואת יהודי אירופה. מצד שני, הוא יתן הזדמנות גם למצפון היהודי להביע את מה שגרם צומת דרכים היסטורי זה לעם הפלשתיני — הסבל, שראוי כי ימצא לו הד בנפש היהודית ידועת הסבל. שהרי אין כמו המעונים יכולים להבין את המעונים האחרים.

אזורנו הישן של אמון וצעי־

ערפאת. כוח היצירה

המימוש הצבועים שהושגו במהלך השנה הראשונה והשנייה להסכם השלום הם צעדים מבטיחים, הקוראים להתעבר מהסתייגויות, להקל בהליכים ולצאת להגשמת המטרות שטרם הושגו, ובראשן העברת הסמכויות והמשך הנסיגה הישראלית בגדה וברצועה, עד שנגיע לנסיגה כוללת.

אני קורא מכאן לרוסיה ולארה"ב, נותנות החסות לוועידת השלום, להשגיח יותר על תהליך השלום באמצעות השתתפות בעיצובו והסרת המכשולים הניצבים בפניו. אני קורא לשותפי לשלום לזכות את תהליך השלום בהסתברות הכוללת והאסטרטגית לה הוא ראוי. אמון לבדו לא יעשה שלום. ההכרה בזכויות ביחד עם אמון — הם אשר יעשו שלום.

בהקשר זה, אין מנוס מכניסה לאזורים הנתונים למו"מ — נסיגה כוללת מהגדה המערבית ובעיית ההתנחלויות, הקיטעות ומגעות קשר חופשי בין אזורי הגדה והרצועה. זו עובדה היוצרת בקורות מתיחות וסותרת את רוח השלום ומהותו, וכך גם סוגיית ירושלים, שהיא המקלט הרוחני למוסלמים, יהודים ונוצרים.

הבה נגונן על התינוק הרך הזה מרוחות התורף, הבה נטבל אותו בחלב ובדבש שהוא זכאי להם על אדמת אברהם, ישמעאל ויצחק.

ברצוני להבטיחכם, גבירותי ורבותי, שאנו נמצא את עצמנו בשלום יותר משמצאנו במלחמה ועימות, ואני משוכנע שגם הישראלים ימצאו עצמם בשלום יותר ממה שמצאו במלחמה.

קול ישראל
האגודה לזכויות האזרח בישראל

שבוע
זכויות האזרח
בקול ישראל

מבצע משדרים מיוחד
17.12.94-10.12.94

4boss™
שומר המסמכים שלי
H2 SOFTWARE LTD.

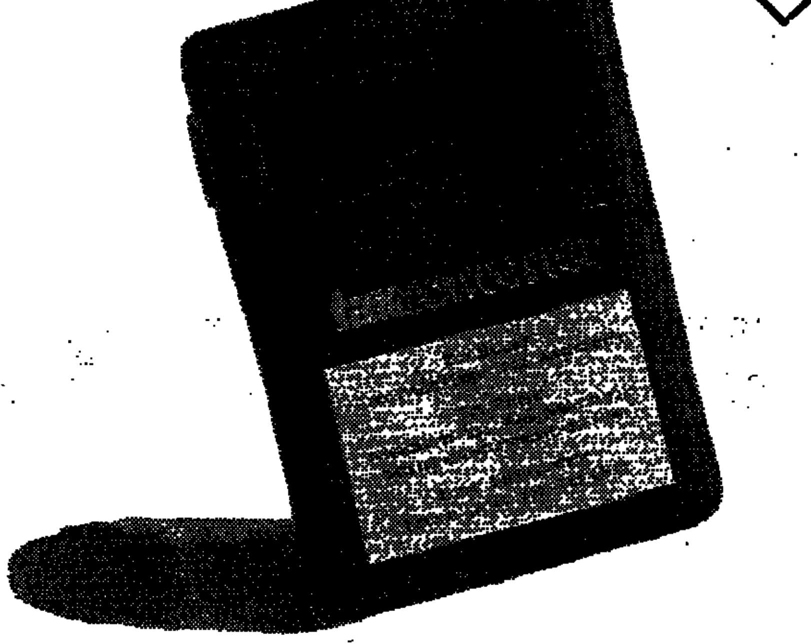

תוכנת 4 BOSS - הדרך הקלה לניהול ואירגון של ארכיון מסמכים. *עכשיו בגירסה עברית!* בעזרת 4 BOSS תוכל לשמור במחשב כל מסמך (תמונה, שרטוט, כתב־יד) בצורתו המקורית. 4 BOSS מאפשרת קליטה, עיבוד ואיחזור של מסמכים בארכיון ותיוקם עפ"י חלוקה לוגית.

[illegible]

יש לך PC ויש לך פקס ?
יש לך ארכיון ממוחשב !
עם 4 BOSS ו־ FAX CONVERTER תוכל להקים ארכיון ממוחשב ללא השקעה נוספת בציוד. כל שעליך לעשות הוא לחבר את המחשב למכשיר הפקס שלך באמצעות התקן ה־ FAX CONVERTER ולסרוק את הניירת המשרדית, עד 10,000 מסמכים בדיסק של 200MB.

[illegible]

עם 4 BOSS - תוכל לקלוט מסמכים שנסרקו על גבי מכשיר הפקס שלך, לקלוט פקסים ישירות למחשב ולייבא קבצי מחשב (טקסט או גרפי) ממקור אחר.

[illegible]

לא עוד תיוק של "ספרנים" באלף ואחד צעדים. אירגון הארכיון בתיקיית נושאים ותיקיית לקוחות, מאפשר לך לתייק ולשלוף כל מסמך בפשטות ובמהירות מקסימאלית.

[illegible]

מיזוג ופיצול מסמכים, "שתילת" דף במסמך אחר, שינוי סדר דפים ועוד.

עריכת מסמך

4 BOSS מעמידה לרשותך מגוון כלים לעריכת המסמך במחשב והתאמתו לצרכיך. הפקס נשלח הפוך - סובב אותו, המסמך רחב מידי - כווץ אותו, השוליים מיותרים - חתוך אותם.

[illegible]

תיקיית לקוחות משוכללת. המזכירה איננה ולקוח התקשר. 4 BOSS תזכיר לך את כל הפרטים החשובים ותוך כדי השיחה תוכל לשלוף כל מסמך מתיקו האישי.

שומר מסמכים אישי.

4 BOSS תשמור בשבילך את המסמכים החשובים לך בארכיון אישי ב־ PC שלך.

משרד נייד

לא עוד תיקים כבדים ולזכור לקחת את המסמכים הנכונים ! כשאתה מחוץ למשרד בפגישות, בישיבות, בנסיעות 4 BOSS תשמור בשבילך את כל הניירת במחשב הנישא. בכל מקום ובכל רגע תוכל לשלוף את המסמך הנדרש ואף להדפיסו על מכשיר פקס.

אינווסטקו בע"מ
סוקולוב 99 ב', הרצליה 46380 טל' 584214 09, פקס 583957 09

הפגנה המונית בטירה נגד שיכונם של משתפי פעולה ביישובים ערבים בישראל

נימר חוסיין: יש חשש שעם נסיגת צה"ל מהערים בגדה, יוכפל מספר משתפי הפעולה שיבואו

מאת יוסף אלגזי

לקריאת מועצת עיריית טירה, וועד ראשי הרשויות המקומיות הערביות בישראל, התקיימה אתמול הפגנה המונית נגד שיכונם של משתפי פעולה מהשטחים ביישובים הערבים בישראל.

בהפגנה השתתפו מאות מתושבי טירה, ומשלחות מיישובים ערבים הסמוכים ומהעיר נצרת. עוד השתתפו בהפגנה חברי הכנסת ואשם מחאמיד ותמר גוז'נסקי (חד"ש) ועבד אל ואהאב דראושה (מד"ע), וראשי הערים איברהים נימר חוסיין (שפרעם), רפיק חג' יחיא (טייבה), ראמז ג'רייסי (נצרת), ראשי המועצות המקומיות של כפר קאסם, איברהים סרסור, ושל כפר ברא, קאמל רייאן, ואנשי ציבור אחרים.

המארגנים הרגיעו את הרוחות ומנעו מהומות

ההפגנה, שיצאה מרחבת העירייה, המשיכה ברחובות העיר עד מרכזה ומשם בחזרה לעירייה. המפגינים נשאו שלטים, קראו קריאות בגנות יישובם של משתפי פעולה ביישובים הערביים, וקראו לבעלי הבתים לא למכור דירות למשתפי פעולה ולא להשכיר להם בתים.

"10 משפחות של משתפי פעולה עזבו באחרונה"

צעירים שניסו להסיט את ההפגנה לעבר שכונת השיכונים, שבה מרוכז מספר גדול של משתפי פעולה בטירה, נהדפו על ידי פרנסי העיר וסדרני ההפגנה. כוחות גדולים של משטרה ומשמר הגבול, שהיו במקום, לא התערבו כשראו שמארגני ההפגנה מרגיעים את הרוחות ומונעים הפרות סדר.

עם סיום ההפגנה התקיימה עצרת מחאה, שבה נשאו דברים ראש העירייה, ת'אאר עבד אל-חי, וממלא-מקומו, מחמוד עבד אל כרים מנסור. השניים עמדו על הסכנות הנשקפות לתושבי עירם מיישובם של משתפי פעולה בקרבם. הם תיארו את משתפי הפעולה כ"בוגדים בעמם" והדגישו, כי לחלק ניכר מהם יש עבר ורקע פליליים, בגניבה, סחר בסמים וסרסור זונות. השניים קראו לתושבים להחרים את משתפי הפעולה מבחינה כלכלית וחברתית, ולא להשכיר להם דירות.

מנסור אמר ל"הארץ", כי באחרונה עזבו כ-10 משפחות של משתפי הפעולה את טירה, לאחר שבעלי בתים סירבו לחדש את חוזי השכירות שלהם.

בעלי בתים אחרים הביעו את נכונותם לפצות בכסף את הדיירים מקרב משתפי הפעולה עוד בטרם פג תוקף חוזי השכירות עימם. "אלה שהשכירו עד עכשיו בתים למשתפי פעולה חשים מאוד לא נוח. הם מבינים שנהגו לא כסדר ושהשאר התושבים מסתכלים עליהם בעין רעה", הבהיר מחמוד מנסור.

משמרת מחאה בכפר קנה, נגד משתפי הפעולה

אתמול בצהריים התקיימה בכפר קנה שבגליל משמרת מחאה של נושאי שלטים על הכביש הראשי בכניסה ליישוב. גם הם מחו על שיכונם של משתפי פעולה ביישובים הערבים, את ההחלטה לקיים את משמרת המחאה קיבלה המועצה המקומית של הכפר.

בראיון שהעניק בסוף השבוע לשבועון הנצרתי "אל סינארה", הביע יו"ר ועד הרשויות המקומיות הערביות, איברהים נימר חוסיין, חשש כי עם נסיגת כוחות צה"ל מהערים בגדה המערבית, יוכפל מספר משתפי הפעולה שיבקשו להשתכן ביישובים הערבים בישראל. הוא הגדיר את התופעה כ"סכנה אמיתית", ואמר שהאוכלוסיה הערבית בישראל תילחם נגדה בכל האמצעים החוקיים. נימר חוסיין הוסיף, כי משלחת מטעם ועדת המעקב העליונה של האוכלוסיה הערבית בישראל אמורה להציג את העניין במלוא חומרתו בפגישה שנקבעה לסוף השבוע הזה עם שר המשטרה, משה שחל.

באסיפה שהתקיימה בשבוע שעבר בסכנין שבגליל, קרא ח"כ ואשם מחאמיד מחד"ש לשכן את משתפי הפעולה ב"אנצאר 3", כלומר – בכלא קציעות. ובמקביל, הוא קרא לשחרר את האסירים הפלשתינאים הכלואים בו.

תצלום: מיקי קרצמן

ההפגנה שלשום בטירה, נגד שיכונם של משתפי פעולה מהשטחים ביישובים ערביים. המפגינים קראו לא להשכיר דירות למשפחות משתפי הפעולה

ספרון על זכויות האדם יופץ בחסות אמנסטי בכל מוסדות החינוך בשטחים

מאת אורי ניר

בחסות ארגון "אמנסטי" הבינלאומי, פתחו אתמול שני ארגוני זכויות אדם פלשתיניים במסע משותף להגברת המודעות לסוגיית זכויות האדם בחברה הפלשתינית. לראשונה, במוקד המסע עומדת שאלת זכויות האדם תחת שלטון הרשות הפלשתינית.

מסע ההסברה יימשך השבוע, לרגל יום השנה להכרזה הבינלאומית על זכויות האדם, שחל אתמול. מסע ההסברה כולל הרצאות של מומחים, הפצת ספרון על זכויות האדם, לתלמידים בכל מוסדות החינוך בשטחים, באישורו של משרד החינוך ברשות הפלשתינית.

הכנס הראשון, בסדרה של חמישה כנסים ברחבי הגדה המערבית ורצועת עזה, התקיים אתמול בעיר עזה. אחד המשתתפים בו היה עבדאללה חוראני, חבר הוועד הפועל של אש"ף, הנחשב עצמאי (אינו חבר באחד מפלגי הארגון) ומתנגד להסכם אוסלו. הוא דיבר על הבחירות והזכויות הפוליטיות של הציבור הפלשתיני כעל זכויות בסיסיות של כל אדם. חוראני, המשתתף במאמצים לקים תנועה פוליטית חדשה בשטחים, שתפעל למען דמוקרטיזציה במוסדות השלטון העצמי הפלשתיניים ובמוסדות אש"ף, הדגיש את חשיבות הזכות של כל תושב פלשתינאי להביע בחופשיות את דעותיו בנושאים פוליטיים.

ריזק שוקייר, תחקירן בארגון זכויות האדם "אל-חק" שמרכזו ברמאללה, אמר אתמול כי מסעות הסברה בתחום זכויות האדם שהתקיימו בעבר בשטחים התמקדו בהעלאת רמת המודעות להפרות זכויות האדם של תושבי השטחים מצד שלטונות הכיבוש הישראליים. "עכשיו יש בשטחים שני שלטונות: הכיבוש הישראלי והרשות הפלשתינית, ושניהם מפרים את זכויותינו", הוא אמר.

למסע הסברה כזה "יש חשיבות מיוחדת עכשיו, עם תחילת (שלטונה) של הרשות הפלשתינית. מטרתנו היא לתרום לכך שזכויות האדם יכובדו יותר בחברה הפלשתינית, ושנוכל לבנות חברה חופשית ודמוקרטית".

בעיירה בית סאחור שליד בית לחם התקיימה אתמול עצרת של נכים, לרגל יום הנכה הבינלאומי, בהשתתפות עשרות מפצועי האינתיפאדה מרחבי הגדה המערבית, הסובלים מנכויות שונות. העצרת, שכללה תהלוכה של כמה עשרות נכים, מלווים במאות מתושבי הסביבה, קראה לשמירה על זכויות הנכים בחברה הפלשתינית.

המפגינים נשאו כרזות הקוראות לאפשר להם ללמוד, לעבוד ולתפקד כמו כל אדם אחר. יו"ר הארגון למען הנכים בשטחים, חסן איבראהים, מתח ביקורת על הרשות הפלשתינית, שעדיין לא חוקקה חוק להגנת זכויות הנכים.

נתוני המרכז הפלשתיני לסטטיסטיקה:

בגדה וברצועה חיים 2 מיליון ו־60 אלף פלשתינאים

מאת אורי ניר

המרכז הפלשתיני לסטטיסטיקה, הפועל ליד הרשות הפלשתינית, מעריך כי מספר הפלשתינאים בגדה המערבית וברצועת עזה הוא 2 מיליון ו־238 אלף אם מכלילים את 178 אלף תושביה הערבים של ירושלים, ו־2 מיליון ו־60 אלף אם לא מכלילים אותם.

נתוני המרכז הפלשתיני סותרים את נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, המצביעים על סך של 1.85 מיליון ערבים בגדה המערבית (1.1 מיליון) וברצועת עזה (750 אלף). לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מספר תושביה הערבים של ירושלים הוא 165 אלף איש.

מנכ"ל המרכז הפלשתיני לסטטיסטיקה, ד"ר חסן אבו-ליבדה, מסר כי בניגוד לאומדני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, המסתמכות על חישובים שהבסיס להם הוא סקר האוכלוסין שערכה ישראל בשנת 67', מסתמך משרדו על שיקלול ממצאים של מגוון מקורות ומחקרי שטח, שחלקם נעשו בתקופה האחרונה. ביניהם מחקרים מקיפים שנערכו בחסות ארגונים בינלאומיים, וסקרו מגזרים מסוימים (חקלאות ורפואה) בציבור הפלשתיני.

במסגרת המחקרים האלה נעשו מפקדי-דוגמא של מאות יישובים בגדה המערבית וברצועת עזה, שתושביהם נמנו בדייקנות. נתוני המרכז הפלשתיני לסטטיסטיקה נותנים אומדן מפורט של מספר התושבים בגדה, לפי הנפות השונות: ג'נין 185 אלף; טול כרם 228 אלף; שכם 194 אלף; רמאללה 202 אלף; בית לחם 128 אלף; יריחו 24 אלף; חברון 256 אלף. בתוספת מספרם של ערביי ירושלים (178 אלף) ותושבי רצועת עזה הפלשתינאים (842 אלף) מגיע מספר הפלשתינאים בשטחים ל־2.2 מיליון, להערכת המרכז הפלשתיני לסטטיסטיקה.

לפי תחזיות המרכז, מספר תושבי השטחים יגיע ל־2.39 מיליון בשנה הבאה, ול־2.53 מיליון ב־96'.

ד"ר אבו־ליבדה אמר כי למספר הנוכחי של תושבי השטחים יש להוסיף 175 אלף פלשתינאים (לערך) מהגדה ו־75 אלף (לערך) מהרצועה, המתגוררים בחו"ל ומחזיקים במסמכי זיהוי ישראליים, המאפשרים להם לחזור כחוק, לאלתר, אל השטחים.

85% מהמורים מתלוננים על קשיים בהעברת שיעורי אקטואליה

מאת אור קשתי
סופר "הארץ" לענייני חינוך

כמחצית מבתי הספר במערכת החינוך עוסקים בענייני אקטואליה לפחות פעם אחת בשבוע. לעומת זאת, במחצית האחרת של בתי הספר, כפי ש-52% מהמנהלים, 40% מהמורים ו-47% מהתלמידים השיבו, ענייני אקטואליה נערכים רק לעתים רחוקות; כך עולה מסקר שבדק את היקף העיסוק באקטואליה במערכת החינוך.

הסקר נערך ב-135 בתי-ספר מכל סוגי הפיקוח, והשתתפו בו 177 מנהלים, 662 מורים ו-3,521 תלמידים. הסקר מתייחס לשנת הלימודים תשנ"ג. עוד נמצא בסקר כי תלמידי המגזר הלא יהודי ומערכת החינוך הממלכתית-דתית דיווחו כי הם עוסקים באקטואליה בתדירות גבוהה יותר מזו שבבתי הספר במגזר היהודי ובבתי הספר הממלכתיים. עוד התברר כי כ-85% מהמורים ציינו כי האלתור, הנדרש כאשר נערך דיון אקטואלי בכיתה, מקשה עליהם ומעכב אותם מלעסוק בענייני אקטואליה.

עורכי הסקר כותבים כי "קיים קונסנסוס רחב יותר לגבי 'על מה לא דיבור', מאשר 'על מה כן דיבור'". מהשוואה בין קבוצות המשיבים מתברר כי בבתי-ספר במגזר הלא יהודי מרבים לעסוק בנושאי חוץ, בנושאים פוליטיים וביחסי יהודים-ערבים. בבתי-ספר במגזר היהודי, לעומת זאת, מרבים לעסוק בנושאי חברה. בבתי-ספר ממלכתיים עוסקים יותר בנושאי חוץ, ואילו בבתי הספר הממלכתיים-דתיים דנים יותר בנושאי חברה (יחסי חילוניים - דתיים) ובפוליטיקה. רוב הנושאים שאותם פופולאריים מצויים בתחום הפנים והחברה.

מדיווחי התלמידים עולה כי שלושת הנושאים הפופולאריים ביותר, שנדונו בכיתה, היו ניאו-נאציזם בגרמניה, העלייה ממדינות ברית-המועצות לשעבר ובחירתו של ביל קלינטון לנשיא ארצות-הברית. המנהלים והמורים דיווחו על נושאים דומים אך בסדר אחר: העלייה מברית המועצות לשעבר, פירוק ברית המועצות וניאו-נאציזם בגרמניה. בין הנושאים הפחות פופולאריים, לפי תפיסת המורים, המנהלים והתלמידים, ניתן למצוא את פירוק צ'כוסלובקיה, סוגיית עלייתם של הפלאשמורה, פרשת מפכ"ל המשטרה לשעבר, יעקב טרנר וכנס ההומוסקסואליים, שנערך בזמנו בכנסת.

בסקר גם נבדקה השאלה מהם הגורמים המעכבים את צוות בית הספר מלעסוק באקטואליה. מהסקר עולה כי הגורם המשמעותי ביותר, אותו ציינו כ-85% מהמורים, הוא הקושי הכרוך בעיסוק באקטואליה, הדורש מהמורים כושר אלתור. נימוקים אחרים שהעלו המורים היו ש"אסור למורים לחשוף את דעותיהם הפוליטיות" (61%), וש"העיסוק עלול להתפרש אצל ההורים כתעמולה" (58%).

החשש מחשיפת דעות פוליטיות, ומהאפשרות כי העיסוק באקטואליה יתפרש אצל התלמידים והוריהם כתעמולה, נפוץ במיוחד בקרב המורים המלמדים במגזר הלא יהודי ובבתי הספר הממלכתיים-דתיים. בעיני המנהלים, הגורם המשמעותי ביותר בעיכוב העיסוק באקטואליה היה "העומס על המורים גדול גם ללא העיסוק באקטואליה". 65% מהמנהלים ציינו גורם זה.

המנהלים גם מטילים ספק בידיעתם של המורים את "המותר" ו"האסור", וחרדים מכך שהעיסוק בנושא זה עלול להיות כרוך בהבעת עמדות קיצוניות.

בהתייחס למידת עניין שמגלים התלמידים בדיונים אקטואליים, כותבים עורכיו של הסקר כי "ככל שהתלמידים חשופים יותר לחדשות – הם מתעניינים פחות בשיעורי האקטואליה בבית הספר. התלמידים שפחות חשופים לחדשות מחוץ לכותלי בית הספר, מתעניינים יותר באקטואליה בבית הספר ואף מבקשים להגביר את העיסוק בו. רצון התלמידים להרבות בעיסוק באקטואליה נובע משני מקורות: אצל חלק מהתלמידים, במיוחד אצל אלה החשופים יותר לחדשות, עיסוק זה מהווה תחליף ללימודים; אצל האחרים, שפחות חשופים לחדשות, הוא מהווה מקור מידע ועניין".

כן עולה מהסקר כי רק כ-40% מהמורים מכירים פרסומים שונים, העוסקים באקטואליה, וכי פחות מ-20% מכירים אלה מתבססים על הפרסומים או נעזרים בהם. עוד מתברר כי לרוב בתי הספר אין קשר לארגונים, העוסקים בדרך זו או אחרת, באקטואליה, ורק 43% מהמנהלים מקיימים קשר עם היחידה לחינוך לדמוקרטיה ולדו־קיום שבמשרד החינוך.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מסקנה ראשונית: שילוב של תקלה טכנית וטעות אנוש הוביל לתאונה בחיל האוויר

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

צוות החקירה הבודק את נסיבות התאונה בחיל האוויר בשבוע שעבר, שבה נהרגו שני אנשי החיל ושלישי נפצע באורח קשה, הגיע למסקנה ראשונית כי שילוב של תקלה טכנית וטעות אנוש הוא שהוביל לתאונה. צוות החקירה ממשיך בבדיקתו, ויגיש היום או מחר את ממצאיו למפקד חיל האוויר, האלוף הרצל בודינגר. נודע שהאימונים ביחידת החיל הופסקו בעקבות התאונה, שהתרחשה ביום שלישי, וחודשו.

שיפור קל במצב הפצוע

שיפור קל חל במצבו של איש הצוות השלישי, שנפצע באורח קשה בתאונה. אנשי צוות החקירה דיברו אתו כמה מלים, אך לא בנושא התאונה. אנשי הצוות ממתינים שניתן יהיה לדבר יותר באריכות עם הפצוע, המאושפז בבית החולים שיבא בתל השומר, מאחר ורק הוא מסוגל למסור פרטים מדויקים על מה שאירע.

האלוף בודינגר ביקר אמש בבית משפחת כהן בבת ים. הבן, משה כהן, הוא אחד משני אנשי הצוות שנהרגו בתאונה האווירית. האלוף, שאליו נלוו ראש לשכתו וקצינת נפגעים בחיל האוויר, הביע השתתפותו בצער המשפחה, ואמר לאב, דוד כהן, כי עדיין אין סיכומים בחקירת התאונה, אך לבקשתו מורות ועדת החקירה את עבודתה. מפקד חיל האוויר הבהיר למשפחה עוד כי נמנע מלהתערב בעבודת הוועדה.

על פי הערכה, לאחר שיבחן מפקד חיל האוויר את הממצאים שיוגשו לו ויאשר אותם, יימסרו הממצאים למשפחות השכולות כהן וכן גרשון. מקור בחיל אמר כי יש לבחון אם מפקד בבסיס הנוגע בדבר אישר את התרגיל, והאם ננקטו כל צעדי הזהירות והבטיחות הדרושים. נודע כי ראש מחלקת בטיחות באימונים במטה הכללי, אל"מ מתי רביבי, הגיע בליל התאונה למקום ובדק בעצמו את הממצאים.

בן־יאיר עשוי לפסול שאלות שיופנו לרמי דותן בדיון משמעתי נגד פרקליטו לשעבר

היועץ המשפטי הבהיר כי ייפסלו שאלות שהתשובות עליהן עלולות לפגוע בביטחון המדינה

מאת שרון שדה
סופר "הארץ" לענייני ביטחון

היועץ המשפטי לממשלה, מיכאל בן־יאיר, החליט להתערב בהליך משפטי ואולי אף לפסול שאלות שיופנו לרמי רותן, שא־מור להעיד בדיון משמעתי המתנהל נגד פרקליטו לשעבר, עו"ד הרולד כץ. הדיון מתנהל בלשכת עורכי הדין בישראל, בעק־בות מעורבותו של עו"ד כץ בפרשת רותן.

כץ, אשר היה פרקליטו של רותן בעת שביצע את פשעיו, הסכים להעיד נגד רותן בעת שנחשפה הפרשה ולא הועמד לדין. בעקבות הרשעתו של רותן במארס '91 בע־בירות חמורות, ביניהן גניבה, מירמה וקבלת שוחד, שעליהן הוא מרצה 13 שנות מאסר, החליט בלשכת עורכי הדין להעמיד את כץ לדין על מעורבותו בעסקות השוחד של רו־תן. אם יימצא כץ אשם, יישלל רשיונו לעסוק בעריכת דין.

לפני מספר שבועות נקרא רמי רותן לע־דות, שבמסגרתה הוא אמור היה לפרט, בין היתר, באיזה אופן הוא פעל עם כץ בארה"ב. רותן סירב להעיד בטענה שחלה עליו חובת שמירת הסודיות ועל כן הוא מנוע מלהשיב על שאלות בנושא. לאחר שהתברר כי לא נאסר על רותן להעיד, ולאחר שהובהר לו כי ייענש על סירובו למתן עדות, ביקש רותן הזדמנות נוספת לפנות ליועץ המשפטי של משרד הביטחון או ליועץ המשפטי לממשלה על מנת לקבל חיסיון לעדות. בסוף החודש שעבר הודיע בן־יאיר ללשכת עורכי הדין, כי בכוונתו לשלוח נציג מטעמו לדיון שיע־רך ב־27 בדצמבר, ובו ייחקר רותן על ידי הלשכה. הנציג, קבע בן־יאיר, מוסמך לפסול שאלות שיופנו לרותן ואשר תשובותיו עלי־הן עלולות לפגוע בביטחון המדינה.

מקורות משפטיים בכירים מתחו ביקורת נוקבת על החלטתו של בן־יאיר. לדבריהם, זו החלטה תמוהה והיא מעוררת ספק בקשר לטיב השיקולים שהנחו את בן־יאיר. "החל־טה מעין זו מצטיירת כניסיון של הרשות המבצעת להתערב בהליך שיפוטי לגיטימי, וזו הפעם הראשונה שהיועץ המשפטי למ־משלה מבקש להתערב בהליכים המתנהלים בלשכת עורכי הדין. בקשתו של בן־יאיר להטיל צנזורה על השאלות שיופנו לרותן תמוהה במיוחד נוכח העובדה שהדיונים המתנהלים בלשכת עורכי הדין חסויים ול־שופטי בית הדין של הלשכה סיווג ביטחוני גבוה", אמרו המקורות המשפטיים.

הם הוסיפו כי ברור שרותן לא יידרש לענות על שאלות מהתחום הצבאי אלא על פרטים הנוגעים לפשעיו, וכי בהטלת צנזורה מצד היועץ המשפטי על השאלות שיופנו אליו, ניתן לראות כניסיון לסתימת פיות, שתגרום להסתרת מידע. "המדינה תוכל בד־רך זו למנוע חשיפה של פרטים חדשים בפ־רשת רותן, אשר גילוים עלול לפגוע ביחסי ישראל־ארה"ב", הם אמרו.

לשכת עורכי הדין טרם החליטה אם להיענות לבקשתו של בן־יאיר, ובסמכותה לדחותה.

מקור בלשכת היועץ המשפטי לממשלה מסר כי בן־יאיר ביקש שבא כוחו יתייצב בהליך המשפטי המתנהל נגד כץ כדי להתג־בר לשאלות שתשובה עליהן עלולה לפגוע בביטחון המדינה או באינטרסים חיוניים אח־רים שלה. לדבריו, אין בהחלטתו של היועץ המשפטי משום תקדים, ובעבר הוא הודיע כי יתערב בשאלות שיופנו בעת הליכים משפ־טיים לעדים שנושאים בתפקידים רשמיים או מילאו כאלה בעבר.

אותו מקור התכוון, בדבריו, בין היתר, לשתי תביעות, שבהן היה חשש לחשיפת חומר חסוי של הרשות לניירות ערך.

עד מסירת הידיעה לא התקבלה תגובתו של עו"ד הרולד כץ.

חייל צד"ל נהרג מפגיעה ישירה של פגז שירה החיזבאללה למוצב בגזרה המרכזית

בכך מגיע מניין הרוגי צד"ל בתוך 48 שעות באותה גזרה ל־8

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

חייל צד"ל נהרג אתמול מפגי־עה ישירה, בעת שארגון החיזבא־ללה ירה שני פגזים למוצב של צד"ל, תל קבעה, בגזרה המרכזית של אזור הביטחון. בכך מגיע מנ־יין ההרוגים בתוך 48 שעות באו־תה גזרה ל־8. כוחות צה"ל וצד"ל השיבו בירי לעבר מקורות ירי אפשריים של ארגון החיזבאללה.

שלושה בצהריים ירו המחבלים פצצות מרגמה וטילי נ"ט לעבר שני מוצבים של צד"ל בגזרה המ־ערבית של אזור הביטחון. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק. גורמי צבא בכירים אמרו כי החיזבאללה ממ־מש את איומיו להכות בצבא דרום לבנון, במטרה להוריד את המו־ראל שלו.

"אובדן 7 חיילים גורם זעזוע רגשי"

מפקד יחידת הקישור של צה"ל בדרום לבנון, תת־אלוף גיורא ענ־בר, שנכנס לתפקידו לפני חוד־שיים אחדים, אומר, בהתייחסו למותם של 7 חיילי צד"ל בסוף השבוע ממטען צד שהופעל לעב־רם: "אובדן 7 חיילים גורם לאיש־הו זעזוע רגשי אצל כל יחידה צבאית. צד"ל הוא צבא מספיק חזק, שעבר לא מעט משברים כא־לו בעבר, ואני מאמין שהוא יתמו־דד ויתגבר גם על האסון הכבד הזה וימשיך הלאה". תא"ל ענבר ציין כי ה־7 נהרגו בעת פעילות מבצעית.

בהתייחסו להודעת החיזבאללה כי תם האולטימטום לחיילי צד"ל לעזוב, אמר תא"ל ענבר כי מדו־בר בתעמולה ובאמצעי תעמולה פסיכולוגיים שארגון החיזבאללה נוקט אל מול תושבי רצועת הבי־טחון, "לשמחתי התושבים מתמוד־דים עם זה היטב, וממשיכים לעמוד מול התקפות של החיזב־אללה, הן התקפות בתקשורת והן פיסיות". תא"ל ענבר אמר עוד: "הפיגוע כואב, וכולנו, תושבי הכפרים ותושבי היישובים בגבול הצפון, וחיילי צה"ל שמשרתים שם, משולבים בכוחם של צה"ל וצד"ל לעמוד במשותף ולהמשיך ולבצע את פעילות הביטחון השו־טף כמו שביצענו עד עכשיו".

תא"ל ענבר: חיילי צד"ל נאמנים

תא"ל ענבר גילה כי מיד לאחר הפיגוע שבו נהרגו 7 חיילי צד"ל, נפגשו כל מפקדי צה"ל באזור עם מפקדי צד"ל: "אנחנו נמצאים אתם בקשר רצוף, ונמשיך להיות אתם ונמשיך לנסות ולעזור". בהתייחסו לעובדה כי 7 החיילים הם שיעים, אמר תא"ל ענבר כי אין לכך כל משמעות: במקרה בגזרה ההיא משרתים חיילים שי־עים. "צד"ל מורכב מכל מיני עדות. מרכזו בחיילים נאמנים. כל חייל בצד"ל קודם־כל הוא חייל, ובלי שום קשר לשיוך העד־תי שלו, אלו הם חיילים מצוינים המבצעים את משימתם יפה מאוד".

בהתייחסו לאפשרות של פתרון פוליטי, והשפעתו האפשרית על תושבי דרום לבנון, על צד"ל ועל ההיערכות של צה"ל באזור, אמר תא"ל ענבר, "כקצין בצבא אני מנוע מלהתייחס לנושא הפוליטי, אבל תושבי הדרום קשובים למצב המדיני, ואני מקווה שהם משוכ־נעים כמונו שמדינת ישראל תעגן את עתידם בכל הסכם שיהיה. זה הקו שלנו, ואנחנו טורחים להבהיר את זה".

מאמצים קודחתניים להעלות את מוראל צד"ל

על פי הערכת גורמי צבא בכי־רים בפיקוד הצפון, ארגון החיזב־אללה שם לו למטרה עתה לערער את הביטחון של צד"ל ותושבי הדרום, ולהשפיע על חיילי צד"ל, בעיקר השיעים, לערוק לחיזבא־ללה. בצה"ל נעשים מאמצים קודחתניים להעלות את המוראל של צבא דרום לבנון, ובד־בבד למנוע ממנו אפשרות להגיב באו־רח קשה על מותם של 8 מחייליו, ובעיקר למנוע ממנו לירות לעבר כפרים בדרום לבנון, כדי שלא יינתן תירוץ לחיזבאללה לירות קטיושות לעבר גבול הצפון.

אלוף פיקוד הצפון עמירם לוין עוקב אחר האירועים בדרום לבנון, ומקיים הערכות־מצב ומפגשים עם מפקדי צד"ל.

משלחת בריטית באה לישראל כדי לבקש מוויצמן לחון את ואנונו

באה במסגרת המסע לפירוז המזה"ת מנשק גרעיני

מאת יוסף אלגזי ורפאל הררי

משלחת מטעם הוועד הבריטי למען שחרורו של מרדכי ואנונו הגיעה אתמול לישראל. בקשתה לבקר אצל ואנונו בכלא נדחתה. היום ינסו חברי המשלחת להתק־בל אצל נשיא המדינה בלשכתו בירושלים.

המשלחת באה לישראל במסג־רת שבוע זכויות האדם בעולם וב־ישראל, והמסע הבינלאומי לשחרור ואנונו מהכלא ולפירוז של המזרח התיכון מנשק גרעיני.

המשלחת כוללת את סר רוי שאו, יו"ר המועצה לתרבות בב־ריטניה, פול אוסטרייכר, כהן דת אנגליקני, סוזנה יורק, שחקנית קולנוע, ג'ון אקסלסון, מראשי אגודת העיתונאים בבריטניה, וק־בוצת עורכי דין בריטיים.

עם בואה לישראל, נסעה המשלחת, בלווית חברים מהוועד הישראלי לשחרור ואנונו, הישר לכלא באשקלון, בניסיון לבקר אצל ואנונו ולמסור לו פרס שהוע־נק לו השנה בכינוס בינלאומי לשלום שהתקיים בברצלונה.

הופעת המשלחת ליד הכלא באשקלון גרמה למהומה כלשהי, והמפקד התורן הזמין למקום תג־בורת שוטרים ממשטרת אשקלון. השוטרים החרימו את תעודות הז־הות של חברי המשלחת ואיימו להחרים גם את סרטי הצילום של העיתונאים.

עקב התערבותו עוזר שר המשטרה, רפי לוי, שכתב ה"סנדיי טיימס" פנה אליו, הוסרה התקרית והוחזרו לאנשים תעודות הזהות.

המשלחת, שבקשתה להיפגש עם נשיא המדינה נדחתה, החליטה להתייצב היום בלשכת הנשיא בניסיון נוסף להתקבל אצלו. המשלחת תנסה לשכנע את של־טונות ישראל להפסיק את בידודו של ואנונו בכלא, מתוך דאגה לב־ריאותו הנפשית.

לפני צאת המשלחת, שלשום מבריטניה, אמרה השחקנית סוזנה יורק כי "אם יהיה צורך, אנחנו מוכנים לכך שיאסרו אותנו בישר־אל. אנחנו רוצים להבהיר שעם הענקת פרס נובל, הגיע הזמן שגם האיש הזה יקבל כבוד. הוא גיבור ולא בוגד או מרגל, ויש לנו בימים אלה מעט מדי גיבורים. מטרתנו היא גם לעודד את המצפן של ישראל העולם לגדולו הנורא. הוא אסיר פוליטי, וכבוד צריך לשחרר אותו עכשיו".

העיתון "טיימס" הלונדוני מצ־טט מקורות ישראליים שטענו כי באחרונה הוענש ואנונו במשך 14 ימים על כי קילל שומרים וכינה אחד מהם "נאצי". הארגון "אמנסטי אינטרנשונל" תאר את תנאי מעצרו של ואנונו כ"אכזריים, לא אנושיים ומשפי־לים".

אגודה מנצרת דורשת מהצלב האדום לבקר אצל עובייד ודיראני בכלאם

מאת יוסף אלגזי ואיתן רבין

אגודת ידידי האסיר מנצרת פנתה לנציגי הצלב האדום הבי־נלאומי בישראל, לחברי הכנסת הערבים, לאגודות עורכי הדין וזכויות האדם, בבקשה שידרשו לבקר אצל השייח עבד אלכרים עובייד ומוסטפה דיראני, ממנהיגי החיזבאללה הכלואים בישר־אל, ויעמדו על מצבם הבריאותי ותנאי כליאתם.

לטענת ראשי האגודה, אסירים שהיו כלואים עם השניים מסרו להם, כי מצב בריאותם של עובייד ודיראני קשה, וכי שלטונות ישראל מונעים מנציגים של ארגוני זכויות האדם מלבקר אותם בכלאם.

האגודה גם פנתה לשר המשטרה, משה שחל, ולמפקדת שירות בתי הסוהר, בתביעה לשחרר לאלתר 11 אסירים לבנוניים, שסיי־מו את ריצוי תקופת מאסר שנגזרה עליהם הסובלים, לטענתם, מתנאי מאסר קשים בכלא באר שבע.

ראשי אגודת "ידידי האסיר" טוענים, כי בישראל כלואים ללא משפט עוד חמישה חברי חוליות לבנוניות הפועלות נגד צה"ל וצד"ל. לדבריהם, הם נשבו בידי צד"ל והועברו לישראל.

השבועון הנצרתי "כל אל ערב" פרסם בסוף השבוע, בהבלטה רבה, כי "מקור המקורב למנהיג החמאס השייח אחמד יאסין" גילה לעיתון ש"השלטונות הישראליים עומדים לשחרר בזמן הקרוב את השייח יאסין מכלאו, בניסיון לחזק את מעמדו של יאסר ערפאת ולבלום פעולות של החמאס לשחרורו".

אמו של החייל הנעדר אילן סעדון, ז'ילברט סעדון, אמורה להיפגש היום עם השייח יאסין בכלאו. מטרת ביקורה היא לבקש מהשייח שיגלה לה היכן קבור בנה, שנחטף על ידי חוליית עז אדדין אל־קסאם. אם יאמר לה השייח שהוא אינו יודע את מקום קבורתו, היא תבקש ממנו שיורה לאנשי ארגונו לגלות זאת.

המחבל שביצע את הפיגוע בקו 5 בת"א נקבר בקלקיליה

מאת אורי ניר

בנוכחות 15 בני משפחה נקבר שלשום בלילה, בבית הקברות בקלקיליה, עבד אלרחים חסן נזאל, המחבל שביצע את פיגוע ההתאב־דות באוטובוס בקו 5, ברחוב דיזנ־גוף בתל אביב, לפני כחודשיים.

בני משפחתו של נזאל ביקשו משלטונות הביטחון את שרידי גופתו מיד אחרי הפיגוע, אך מסירתם עוכבה לצורך הבדיקה שלאחר המוות, ואולי גם מטעמים אחרים. שלשום התבקשו בני המשפחה לבוא למכון הפתולוגי באבו כביר, כדי ליטול את שרידי הגופה.

הקבורה התקיימה בשעת לילה, תחת שמירה הדוקה של חיילי צה"ל. שלטונות הביטחון הרסו את בית המשפחה לפני כשבועיים.

Bellissima

סבית W. Schillig גרמניה

השילוב הנדיר של איכות ויופי באינסוף שילובי ריפוד יחודיים

מכירה ישירה מהיבואן לצרכן

רהיטי יוקרה במחירים הגיוניים

אולם התצוגה החדש, רח' ז'בוטינסקי 28 רמת־גן א' - ה' 9:30 - 13:00, 16:00 - 20:00, יום ו' 9:30 - 13:30 מוצ"ש מצאת השבת עד 22:00

העסק פשוט עובד!

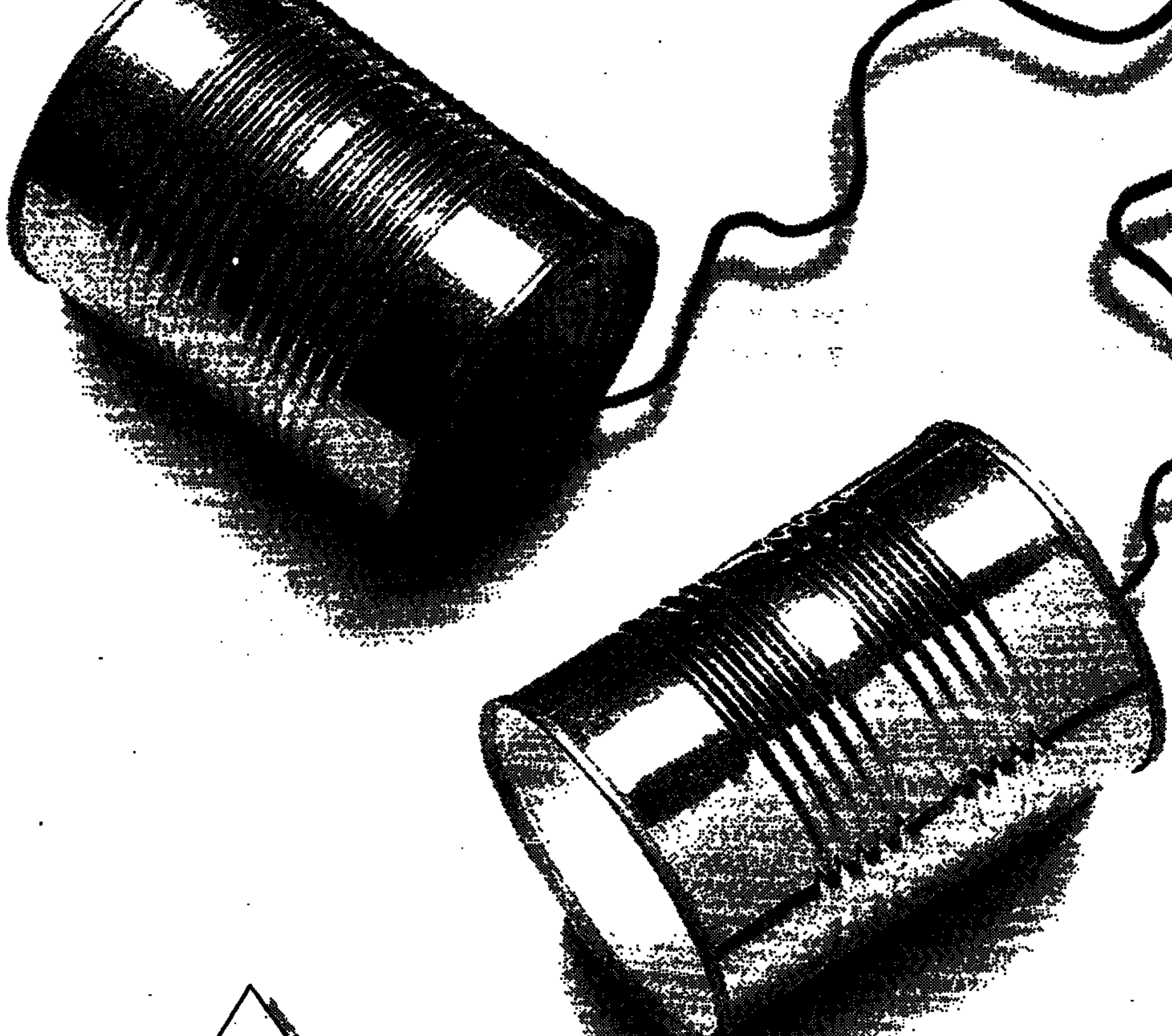

פקס על נייר רגיל מתנה!
על כל קניה של RESPONDER 1000
מקבלים CassetteFax חינם
מתאם הפקס ההופך כל מדפסת לייזר גם לפקסימיליה המדפיסה על נייר רגיל!
בתוקף עד 31.12.94

RESPONDER 1000
מערכת דואר קולי / פקס

- מערכת ידידותית ופשוטה להפעלה - 24 שעות ביממה.
- ניתוב והפניית שיחות (AUTO ATT) מנחה את המטלפן למחלקה/האדם הרצוי.
- אינטגרציה מלאה עם מרכזיות קורל.
- איכות קולית משופרת.
- אפשרות בניית תפריטי מידע (AUDIO TEXT) למתקשרים מבחוץ.
- תאי דואר קוליים לאיכסון הודעות קוליות והודעות פקס.
- זיהוי פקס אוטומטי.
- מערכת הפצת הודעות פנים אירגונית.
- אפשרות שמיעה ומחיקה של הודעות קוליות/ פקס- מרחוק.
- אפשרות להעברת הודעות חדשות לטלפון מוגדר - חיצוני או פנימי (NOTIFICATION).

RESPONDER 1000 - התגובה שלנו לדרישות שלך

חדש RESPONDER 100
מיני מערכת דואר /פקס קולי, מיועדת למרכזיות קטנות: יהלום, אמרלד, פנאסוניקס ועוד.

גמא תקשורת
ייצור ושיווק 1991 בע"מ
רח' ז'בוטינסקי 102, קרית־אריה, פתח תקוה
טל. 03-9242406 פקס. 03-9231285
אשור משרד התקשורת 7-108-0901

ישראל וירדן פותחות שגרירויות בעמאן ובת"א

מאת ירח טל ואילן שחורי

השגרירויות יפעלו באורח זמני בבתי מלון, וינוהלו על ידי ממונים זמניים. שר התיירות הירדני ביטל, בפעם השנייה, ביקור מתוכנן בארץ

ישראל וירדן יפתחו היום את שגרירויותיהן בעמאן ובתל אביב בטקסים קצרים בהם יונפו דגלי הלאום.

השגרירויות יפעלו באורח זמני בבתי מלון, עד שימצאו להן משכני קבע. שגרירות ירדן תפעל במלון "דן" בתל אביב, ושגרירות ירדן תפעל במלון "פורטה גרנדה" בעמאן.

השגרירויות ינוהלו בשלב זה על ידי ממונים זמניים. ירדן כבר מינתה את שגרירה בישראל, מרואן מועשר, אך הוא לא יתחיל בתפקידו עד שישראל תמנה את שגרירה בעמאן. הממונה הזמני על שגרירות ירדן יהיה עומר ריפעי, יועצו של יורש העצר הירדני הנסיך חסן ומי שמילא תפקיד מרכזי במגעי השלום עם ישראל. הממונה הזמני על השגרירות בעמאן יהיה יואב בירן, סמנכ"ל תהליך השלום במשרד החוץ.

משלחת עיתונאים ירדנים

שגרירות ירדן תיפתח בטקס קצר היום ב־4 אחר הצהריים. את ישראל ייצג בטקס מנהל מחלקת ירדן במשרד החוץ, יעקב רוזן.

משלחת של 21 עיתונאים ירדנים תגיע הבוקר לארץ כדי לסקר את האירוע. משרד החוץ יערוך לעיתונאים סיור בתל אביב, ויארח אותם לארוחת צהריים.

שגרירות ישראל בעמאן תיפתח ב־11 בבוקר. משרד החוץ ומשרד ראש הממשלה טרם סיכמו מי יהיה השגריר הישראלי הראשון בעמאן. על פי ההערכה, המינוי ייקבע לקראת סוף החודש. לשמות המועמדים שכבר הוזכרו לתפקיד – איתן בנצור, יוסי גל ודוד אפק ממשרד החוץ, ואפרים הלוי ממשרד ראש הממשלה – נוסף בימים האחרונים שמו של אהוד גול, לשעבר דובר משרד החוץ והיום ראש המחלקה לשיתוף בינלאומי במשרד החוץ.

שר התיירות הירדני, מחמד אדואן, הודיע בסוף השבוע במפתיע לראשי משרד התיירות, כי ייתכן שלא יגיע לסדנת העבודה הראשונה המתקיימת היום בין סוכני תיירות ירדנים לסוכני תיירות ישראלים, בטבריה.

זו הפעם השנייה ששר התיירות הירדני מבטל ברגע האחרון ביקור בישראל ומפגש עם גורמי תיירות ישראליים. בסוף ספטמבר, לאחר תיאומים רבים בין משרדי התיירות הירדני והישראלי, הוחלט כי השר אדואן ילווה את שר התיירות המצרי בתום ביקורו בירדן אל עבר ישראל, כששני השרים צפויים יחציו על גשר אלנבי. על פי התכנון, שני השרים היו אמורים לפגוש על הגשר את שר התיירות הישראלי, במפגש משולש ראשון של שלושת שרי התיירות.

אך השר הירדני, ללא הודעה מוקדמת, לא עלה על גשר אלנבי, תפרד מעמיתו המצרי בשער המעבר הירדני אל עבר גשר אלנבי. אדואן נימק זאת באי רצון להרגיז את הפלשתינאים, מאחר שגשר אלנבי לא נמצא בטריטוריה חוקית של ישראל.

בסוף השבוע נימק השר הירדני את ביטול ביקורו בישיבה דחופה של הפרלמנט הירדני, המתכנסת היום לדיון בתקציב.

שר התיירות עוזי ברעם אמר אתמול כי הוא לא סבור שביקורו של אדואן בוטל בגלל עניין מדיני. לדברי ברעם, בשיחה טלפונית בינו לבין השר הירדני לפני כמה ימים החליטו השניים להיפגש בפטרה, בעת שהשר ברעם יתלווה לסוכני תיירות ישראלים שיבקרו שם ב־21 בדצמבר במסגרת האסיפה הכללית השנתית של התאחדות סוכני הנסיעות.

תצלום: הגר גרינצקר, ישראל סאן

השגריר המיועד של ירדן בישראל, מרואן מועשר, לוחץ את ידו של הרמטכ"ל המיועד, האלוף אמנון שחק. השניים נפגשו במקרה במלון בת"א

משלחת ערבית מישראל סיכמה על פרויקטים משותפים עם קטאר

אמצעי התקשורת בסעודיה ובבחריין תקפו את ביקור המשלחת בקטאר

מאת יוסף אלגזי

המשלחת הערבית מישראל, שביקרה בקטאר על פי הזמנת משרד החוץ של מדינה זו, חזרה ביום ששי לארץ דרך עמאן. המשלחת, שכללה שישה ראשי רשויות מקומיות, הציגה בעת הביקור את מצבה של האוכלוסיה הערבית בישראל, ודנה באפשרויות להידוק הקשרים בתחומים הכלכלי והחינוכי בינה לבין קטאר.

אמצעי התקשורת של ערב הסעודית ובחריין תקפו את ביקור המשלחת, בטענה שגם אם האורחים הם ערבים, הרי הם אזרחי מדינת ישראל ונושאים דרכונים ישראליים, ושזהו ביטוי לנורמליזציה ביחסים עם ישראל בטרם מימשו הפלשתינאים את זכויותיהם, ולפני שרוב המדינות הערביות חתמו עמה על הסכם שלום.

חברי המשלחת מודים כי מניעת כניסתו של נציג הטלוויזיה הישראלית בערבית, יוסף אסמעיל, בטענה שבדרכונו מופיעה כתובת המגורים ירושלים, העיבה על תחילת הביקור.

נתקבלו כמשלחת ממלכתית

המשלחת כללה את ראשי המועצות המקומיות סלימאן חוסיין (משהד), ג'לאל אבו־טועמה (באקה אל גרבייה), ד"ר השאם אבו רומי (טמרה), יוסף תבוזרי (קלנסואה), חסין היב (טובא־זנגריה) וסאלח סלימאן (בעינה־נג'ידאת), חבר מרכז הליכוד. סלימאן חוסיין מהעבודה, שעמד בראש המשלחת, מסר ל"הארץ" כי הוא וחבריו זכו בששת ימי הביקור ליחס ולכל הכיבודים המוענקים למשלחת בעלת אופי ממלכתי. המשלחת נפגשה עם יורש העצר, האמיר חמד אבן חליפה אל־תאני, ועם שרי החוץ, הפנים, החינוך והאינפורמציה. "שר החוץ, חמד בן ג'אבר אל תאני, הבהיר לנו כי ארצו שותפה למאמצים להשגת שלום בין כל המדינות הערביות ומדינת ישראל, בתנאי שהשותפים לסכסוך יקבלו כל אחד את המגיע לו", מסר סלימאן חוסיין.

המשלחת ביקרה במפעלים ובמוסדות שונים בקטאר. בקבלת פנים שנערכה לה באוניברסיטה סיפרו חבריה על תנאי החיים של האוכלוסיה הערבית בישראל. "מארחינו הודו בכך שמאז 1948 הזניחו המדינות הערביות את הערבים בישראל והגיע הזמן לתקן את העוול הזה", ציין סלימאן חוסיין. חבר אחר של המשלחת, אבו־טועמה, הוסיף: "אמרנו למארחינו, אחרי 45 שנים, כשם שדרשנו מהישראלים שיסירו מעלינו את הסטיגמה של 'גיס חמישי', הגיע הזמן שגם הערבים יסירו מעלינו את הסטיגמה של 'משתפי פעולה'. אנחנו ערבים פלשתינאים ואזרחים ישראלים, ואנחנו חותרים לדו־קיום ערבי־יהודי בתוך המדינה".

אבו־טועמה אמר עוד, "הסברנו בקטאר ובעומאן, בה שהינו בדרך לקטאר וממנה, וכך נסביר גם בישראל, כי אנחנו מודעים לקשיים ולהתנגדות הקיימת עדיין ברחוב הערבי לנורמליזציה ביחסים בין ישראל והמדינות הערביות. ולכן, בשלב הזה, אנחנו הערבים בישראל מסוגלים להוות ערוץ מקובל יותר ליחסים כאלה".

סלימאן חוסיין ואבו־טועמה, שתיארו את קטאר כ"מדינה מודרנית ומפותחת", מסרו עוד כי במסגרת השיחות בין משלחתם למארחיהם בקטאר הועלו תוכניות שונות לשיתוף פעולה, כמו למשל שיווק תוצרת חקלאית ישראלית והחלפת מידע בנושא המים; הקמת קרן למימון פרויקטים ביישובים הערביים בישראל לבניית בתי־ספר, מוסדות ציבור ורשתות ביוב; פיתוח קשרים בתחומים תיירות, חינוך ותרבות.

בקרוב ייצאו מישראל לקטאר משלחות של סופרים, משוררים ואנשי־דת ערבים. אחרי חודש הרמדאן יוזמנו להקות זמר ומחול מקומיות. "שלטונות קטאר ישקלו בקשות שלנו להכרזת ערים תאומות, וכן שסטודנטים ערבים מישראל ילמדו באוניברסיטה של קטאר", ציין סלימאן חוסיין.

הדובר מסר כי המשלחת נפגשה עם שגריר אש"ף בדוחה, בירת קטאר, ועם נציגי הקהילה הפלשתינית שם. חברי המשלחת מתעתדים לדווח על ביקורם לוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות בישראל וכן למשרד החוץ בירושלים.

יוון מוכנה לסייע במכירת נשק ישראלי גם לקפריסין

מאת שרון שדה
סופר "הארץ" לענייני ביטחון

הקשרים הביטחוניים שעשויים להתפתח בין יוון לישראל, יקלו גם על יצירת קשרים ביטחוניים עם קפריסין, המתאמת את מדיניותה הביטחונית עם היוונים. יוון מוכנה לסייע לישראל למכור את תוצרתה גם לקפריסין, כך התברר מפגישות שקיים שר ההגנה היווני גרסימוב ארסניס שסיים את ביקורו בארץ בתחילת השבוע שעבר.

השר היווני סבור כי ישראל תפיק יתרונות רבים מהרחבת שיתוף הפעולה הביטחוני עם יוון, בעיקר במישור היצוא. מספר חברות ישראליות החלו לבדוק אפשרויות לפעילות בשוק היווני בתחומי החימוש, הלוחמה האלקטרונית והשבחת פלטפורמות של טנקים ונגמ"שים, אך בשלב זה המגעים המתנהלים ביוון מוגדרים כצעדי גישוש בלבד.

הפוטנציאל ליצוא ביטחוני של ישראל קיים גם לצבא קפריסין, אך בינתיים הוא תיאורטי בגלל אמברגו נשק שהוטל על קפריסין לפני מספר שנים עקב המתיחות בין יוון וטורקיה בנוגע לשליטה באי.

על רקע הקשרים ההדוקים של ישראל עם טורקיה, נמנעת ישראל בשלב זה ממתן התחייבות מפורשת להרחבת הקשרים הביטחוניים והצבאיים עם היוונים כפי שהציע ארסניס. נקבע כי שיתוף הפעולה הביטחוני עם יוון יתפתח בהדרגה וישראל תבחן בזהירות את הצעות היוונים בנושא. בשבועות הקרובים ידון שיגורן של משלחות ביטחוניות וצבאיות אשר יבחנו היבטים אפשריים לשיתוף פעולה בין המדינות. נראה כי בינואר יגיע לביקור הרמטכ"ל היווני, אדמירל קונסטנטין ליבריס.

שר ההגנה היווני אמר באחת מפגישותיו כי הוא סבור שעל ישראל לפתח את קשריה האסטרטגיים גם עם קפריסין. יצירת בסיס ביטחוני משותף ליוון, קפריסין וישראל עשוי, לדבריו, לקדם את היציבות במזרח התיכון ובדרום מזרח אירופה.

היוונים טוענים כי הטורקים כבשו באופן לא חוקי חלק מקפריסין וכי אינם מקיימים את החלטות האו"ם לפנות את כוחותיהם. עם זאת הביע השר היווני הבנה להתלבטות שבה נתונה ישראל בקשר להתפתחות יחסיה עם יוון, על רקע קשריה עם הטורקים.

לשכות המסחר של יפאן, דרום קוריאה וישראל יחתמו על הסכמי שיתוף פעולה

מאת זוהר בלומנקרנץ

הסכמים לשיתוף פעולה בין איגודי לשכות המסחר של יפאן ושל דרום קוריאה לבין ישראל, ייחתמו במהלך ביקורו של ראש הממשלה ושר הבטחון, יצחק רבין, בשתי מדינות אלה השבוע. היום תצטרף לראש הממשלה באוסלו משלחת כלכלית מישראל, שתתלווה אליו במסעו למזרח הרחוק.

"אנו נמצאים בקשר הדוק עם איגוד לשכת המסחר של יפאן ועם הארגונים הכלכליים ביפאן. אני מתכוון להדק את הקשר איתם, וגם להגיע להסכמים משותפים על שיתוף פעולה בין לשכות המסחר לבין הארגונים הכלכליים", אמר אמש ל"הארץ" נשיא איגוד לשכות המסחר, דני גילרמן, הנמנה על חברי משלחת ראש הממשלה. הוא הוסיף כי ראש הממשלה מייחס חשיבות רבה מאוד לפן הכלכלי של הביקור ביפאן ובדרום קוריאה.

אל־על רכשה בכ–100 מיליון דולר 2 מטוסי ג'מבו גדולים להובלת מטען

שני המטוסים היו בבעלות חברת התעופה של סינגפור

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ" לענייני תעופה

אל־על רכשה בימים האחרונים שני מטוסי ג'מבו מסוג 747–200 להובלת מטען בכמאה מיליון דולר. שני המטוסים הופעלו עד לאחרונה בידי חברת "סינגפור איירליינס" והוצעו לאל־על במכרז הזמנות בידי החברה האמריקאית "ג'נרל אלקטריק פיינגס", שעסקה גם מאחורי מכירת מטוסי איירבס חדשים לחברה הסינגפורית.

העסקה החדשה של אל־על קיבלה כבר את האישורים הדרושים ממשרדי האוצר, התחבורה, ועדת ההיגוי של החברה והמפרק הזמני. ככל הנראה, ייכנסו שני המטוסים הללו לשירות בחברה בינואר הקרוב, או בתחילת פברואר.

כל מטוס מסוגל לשאת 120 טונות

שני מטוסי הג'מבו יוצרו ב־1980. כל אחד מהם מסוגל להוביל מטען שמשקלו עד 120 טונות, הם יעלו באופן ניכר את כושר הובלת המטען של החברה.

אחד משני המטוסים החדשים יחליף את מטוס הג'מבו של אל־על, שהתרסק באמסטרדם, והשני אמור להחליף מטוס ג'מבו ישן, המוגבל בכמות המטען שהוא מסוגל לשאת.

ההליך המהיר לאישור העסקה התאפשר, בין היתר, הודות לתיווך של "ג'נרל אלקטריק פיינגס" בין אל־על לבנקים שונים בעולם, והסכמתם של אלה לסייע במימון העסקה.

בכיר באל־על מסר אתמול, כי היתה זו הזדמנות לרכוש מטוסי ג'מבו מהשורה הראשונה בזול מחיר, שכן מטוס חדש מסוג זה עולה כמאה מיליון דולר, ואילו אל־על רכשה כל מטוס בכ־50 מיליון דולר. אותו בכיר הוסיף, כי תופסת המטוסים תשביח גם את ערך החברה לקראת הפרטתה.

מנכ"ל אל־על, רפי הרלב, ציין כי המחיר הסופי של העסקה עדיין לא סוכם באופן רשמי, אך אישר כי הוא יהיה כ־50 מיליון דולר למטוס. "אלה מטוסי מטען בעלי כושר הובלה אדיר, והם יעניקו תנופה גדולה לענף המטענים שלנו. אני מאוד מקווה שנפעיל אותם כבר ברבעון הראשון של 95", אמר

אל־על תטוס לסיאול החל מפברואר '95

עוד ציין הרלב, כי אל־על נערכת בתקופה האחרונה לאפשרות של גידול ניכר בפעילותה, ולטיסות ליעדים חדשים כבר בחודשים הקרובים.

בין השאר תטוס אל־על לסיאול שבקוריאה כבר בתחילת פברואר '95, וייתכן שזמן מה לאחר מכן היא תפעיל קו טיסות ישיר ליפאן. לדברי הרלב, קו הטיסות ליפאן תלוי בתוצאות שיחותיו של ראש הממשלה, יצחק רבין, בביקורו במדינה זו בימים הקרובים. הוא ציין, כי החברה גם נערכת להפעלת טיסות למרוקו ולעמאן, בעקבות הסכמי השלום.

תחזית: רווח של כ–10 מיליון דולר ב–'94

מנכ"ל החברה אמר, כי התחזית המצומצמת של אל־על מדברת על גידול של 12% לפחות בכמות הטיסות והנוסעים בשנה הבאה. הוא ציין, כי על־פי חישובים ראשונים עתידה אל־על לסיים את '94 ברווח של כ־10 מיליון דולר (בדומה למאזן החברה ב־'93 – 9.9 מיליון דולר – הרווח מהחברות הבנות), למרות הבעיות הקשות שהתעוררו לאחר השבר בחברה. הוא הוסיף, כי בראשונה יסתכם מחזור ההכנסות של החברה מהובלת נוסעים ומטען ביותר ממיליארד דולר.

עוד אמר הרלב, כי רק בסוף '95 תצטייד החברה במטוסי נוסעים חדשים, אך בסוף מאי באותה שנה היא תקבל מטוס ג'מבו נוסף מסוג 747–400, כך שיהיו ברשותה שלושה מטוסים מסוג זה, דבר אשר יביא לגידול בכמות הנוסעים.

פורד. ההזדמנות המסחרית של השנה!

הפופולרית פורד קורייר '95'. מכונית השרות הפופולרית.

החל מ־ 51,146* ש"ח כולל מזגן
- מנוע 1300 סמ"ק ● 60 כ"ס
- צריכת דלק ב־90 קמ"ש 15.8 ק"מ/ל'
- דגם Kombi עם מושבים אחוריים
- מקוריים לשלושה אנשים
- מושבים מתקפלים עם חגורות בטיחות
- צמיגים 165/70x13

היעילה פורד טרנזיט '95'. המסחרית המובילה.

החל מ־ 99,341 ש"ח
- מנוע 2500 סמ"ק ● 80 כ"ס דיזל
- הגה כח ● ABS
- דגם קצר 120CL ודגם ארוך Kombi-150CL או מסחרי

המפוארת פורד אקונוליין XLT. המסחרית הגדולה מאמריקה.

החל מ־ 128,200 ש"ח כולל מזגן
- מנוע 4900 סמ"ק, 155 כ"ס
- 8 מקומות ישיבה ● הגה כח מתכוונן
- Air Bag ● ABS ● נעילה מרכזית
- חלונות חשמליים ● מראות חשמליות מתכווננות
- בקרת שיוט ● רדיו טייפ, 4 רמקולים

לקבלת פרטים צלצל חינם 177-022-1989

42 מוסכי שרות בכל הארץ ■ הסדרי Trade In, ליסינג ותנאי תשלום במסלולים נוחים במיוחד

Ford

* המחיר לדגם 95' לא כולל מע"מ, אגרת רישוי ומס בלו. לפי מחירון 95028

המכירה ע"פ הדגמים באולם התצוגה.
החברה שומרת לעצמה את הזכות לשנות את המחיר בכל עת.

ת"א: יגאל אלון 59, 03-5375252 חיפה: יפו 145, 04-555999 י-ם: דרך בית לחם 144, 02-722111

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ועדת השרים לחקיקה אישרה הצעת חוק בעקבות מקרי דרעי ופנחסי:

"ראש הממשלה יהיה חייב להשעות שר כאשר תוגש בקשה להסרת חסינותו"

מאת גדעון אלון

ראש הממשלה יהיה חייב בעתיד להשעות שר כאשר היועץ המשפטי לממשלה יגיש לכנסת בקשה להסרת חסינותו בגלל עבירה שיש עימה קלון, כך נאמר בהצעת חוק שגובשה במשרד המשפטים. הצעת החוק אושרה בסוף השבוע על ידי ועדת השרים לחקיקה.

היוזמה להצעת החוק באה בעקבות הפרשות בהם היו מעורבים שר הפנים לשעבר ח"כ אריה דרעי וסגן שר הדתות לשעבר ח"כ רפאל פנחסי מש"ס. ראש הממשלה יצחק רבין סירב להשעות אותם מתפקידים גם לאחר שהיועץ המשפטי לממשלה החליט לבקש מהכנסת את הסרת חסינותם לצורך העמדתם לדין פלילי. רק בעקבות החלטת בג"ץ נאלצו דרעי ופנחסי לפרוש מהממשלה.

יו"ר ועדת השרים לחקיקה שר המשפטים דוד ליבאי הבהיר כי הצעת החוק, שתובא בקרוב לאישור מליאת הכנסת בקריאה ראשונה, נועדה להפיק לקחים לעתיד והיא לא תחול על שר וסגן שר לשעבר ולכן אין שום השפעה לחקיקה זו על ח"כ אריה דרעי. עם

דרעי. שר מושעה יוכל לערער

ליבאי: עדיפות לטוהר המידות

זאת אישר כי הצעת החוק נועדה למלא חלל בחוק, כאשר דרעי בחר בזכות השתיקה בעת חקירתו במשטרה וסירב לשתף פעולה עם חוקריו ולא ניתן היה לנקוט נגדו בצעדים כלשהם.

על פי הצעת החוק לא תיפתח חקירה פלילית נגד שר אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה. כתב אישום נגד שר יוגש רק על ידי היועץ המשפטי. כן נאמר בהצעת החוק כי ראש הממשלה יהיה רשאי, לפי חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה, להשעות מתפקידו שר שיסרב להשיב על שאלות בחקירה פלילית שתנוהל נגדו, בחשד לעבירה שעבר עקב תפקידו הציבורי או בעבירה שיש עימה קלון.

הצעת החוק גם מעניקה לראש הממשלה סמכות להשעות מתפקידו שר שמתנהלת נגדו חקירה פלילית הקשורה לתפקידו וטרם הוגשה בקשה להסרת חסינותו בכנסת, אם היועץ המשפטי לממשלה יגיע למסקנה כי המשך כהונתו של השר בממשלה עלול לפגוע בחקירה. במקרה זה יהיה ראש הממשלה רשאי גם ליטול משר את אחריותו על המשרד הממשלתי שעליו הוא מופקד, כך שימשיך לכהן כשר ללא תיק.

לפי הצעת החוק, סמכויותיו ותפקידיו של שר מושעה, יילקחו ממנו בתקופת ההשעייה ודינו יהיה כשר שנבצר ממנו זמנית למלא את תפקידו. השר המושעה יהיה רשאי לערער לבית המשפט העליון על ההחלטה תוך שבוע ימים, ממועד מתן חוות הדעת של היועץ המשפטי לממשלה. ההשעייה תחול רק לאחר תום תקופת הערעור או לאחר דחייתו על ידי בית המשפט העליון. ההשעייה תסתיים רק בתום ההליכים הפליליים או כאשר יחדל השר לכהן בתפקידו.

בהצעת החוק נאמר במפורש כי כל הוראה החלה בה על שר, תחול גם על סגן שר.

השר ליבאי הבהיר כי מגמת החקיקה היא שבית המשפט העליון יהיה הפוסק האחרון אם יש עילה והצדקה להשעייתו של שר. לדבריו, הסדר זה יבטיח את עדיפות השמירה על טוהר המידות על פני כל שיקול פוליטי מיידי.

לראשונה זה שנים ניסו מפגינים חרדים לחסום גם את כבישי רמות וים־סוף בירושלים

מאת שחר אילן ושלמה הדור

לראשונה מזה כמה שנים עשו החרדים אתמול ניסיונות לחסום את כביש רמות וכביש ים־סוף, שני אתרי הפגנות שבת שידעו רגיעה שנים רבות.

עימותים אלימים התפתחו בשישי ובשבת בין החרדים למפגיני מרצ, לאחר שהחילונים ניסו לפתוח את כביש שמואל הנביא, שנחסם על ידי החרדים בניגוד לחוק.

ביום שישי נערכה ההפגנה החילונית האחרונה בכביש בר־אילן. זאת, לאחר שמטה "חופש" החילוני, שאירגן את ההפגנות החליט שהמסר של התנגדות החילונים הועבר ועתה יש להמתין להחלטת העירייה לגבי סגירת הרחוב. מעתה תערוך רק מרצ פעולות מחאה באזור בר־אילן.

החרדים יידו אבנים ובלוקים לעבר החילוניים

בהפגנה האחרונה השתתפו רק כ–100 חילונים. עימות עם החרדים התפתח, כשהמפגינים החילוניים גילו שהחרדים סגרו כמנהגם בחצי השנה האחרונה קטע מרחוב שמואל הנביא בניגוד לחוק, למרות נוכחות כוח משטרה גדול. כמה מהחילונים ניסו לפנות את הכביש מעמודי החשמל שחסמו אותו. החרדים הגיבו בידוי אבנים ובלוקים לעבר החילונים ובהשלכת מחסומים נוספים לכביש. המשטרה פינתה את החילונים מהמקום, אבל במקביל הזמינה אנשי עירייה שיפנו את הכביש.

ארנן יקותיאלי, ראש סיעת מרצ בעיריית ירושלים, אמר כי בשבת נמשך משחק החתול והעכבר בין השוטרים והחרדים ברחוב שמואל הנביא, הרחוב נחסם ופונה עוד שלוש פעמים לפחות. לדבריו, המשטרה עושה מאמצים לשמור על הכביש פתוח, אבל רק הצבת כוח קבוע במקום בשבת תבטיח זאת.

בשבת בצהריים הוחלט במרצ להפעיל סיירת מכוניות בכביש בר־אילן. אנשי מרצ הופתעו לגלות שעשרות נערים חרדים מנסים לסגור את כביש רמות, סמוך לצומת בר־אילן, באמצעות השלכת ארגזים לתוכו. זהו ככל הידוע הניסיון הראשון לחסום את כביש רמות זה יותר מ–10 שנים. הנערים התפנו רק לאחר שלמקום הגיעה מכונית משטרה.

עסקן העדה החרדית יהודה משי־זהב מוסר, שמפגינים חרדים חסמו אתמול במשך כשעה גם את כביש ים־סוף, המחבר בין כביש רמות לשכונת רמות אשכול. לדברי משי־זהב, תושבי רחוב ים־סוף, שהם חרדים ברובם חוששים שעם סגירת כביש בר־אילן, תעבור רוב התנועה דרכם, וזו הסיבה להפגנות. "צריך לסגור את הכל", הוא מציע.

כן ניסו החרדים לחסום אתמול את צומת רחוב צפניה בכביש בר־אילן באמצעות עגלות אשפה שתוכנן נשפך על הכביש ומוטות ברזל. במקביל שפכו החרדים שמן על הכביש. כוח משטרה שהגיע למקום פינה את הכביש.

יקותיאלי הביע אתמול חרטה על שמרצ נכנעה לפני כשנה וחצי ללחצי ראש העירייה דאז טדי קולק, והסכימה להפסיק את ההפגנות ברחוב שמואל הנביא. לדבריו, הויתור הזה מאפשר עכשיו לחרדים לסגור את הרחוב באמצעות בריונות. אם נסכים עכשיו לסגירת בר־אילן, הוא אומר, הדרך לסגירת כביש רמות תהיה קצרה מאד. משי־זהב אומר, שההפגנות החרדיות יימשכו כדי להפעיל לחץ על הנציגים החרדים בעירייה.

דובר משטרת מחוז ירושלים, רפ"ק שמואל בן רובי, מסר כי המשטרה לא תאפשר חסימת כביש באופן בלתי חוקי. לדבריו, ברחוב שמואל הנביא מתבצעות עבודות של הרחבת הכביש והחרדים משתמשים בחומרי הבנייה שנמצאים במקום לצורך חסימת הכביש. מכיוון שמדובר בציוד כבד, כמו עמודי חשמל או גדרות פלסטיק, נאלצים השוטרים להזמין את העירייה כדי שתפנה את הכביש.

חרדים מול מפגיני מרצ בכביש בר־אילן בירושלים. הצדדים החליפו גידופים. תצלום: יואב למר

עיתון בחיפה: כ–50 בני נוער מהכרמל חברים בכת עובדי שטן

מאת גבי זהר

כ–50 בני נוער ממרכז הכרמל מאוגדים בכת של עובדי שטן, נטען בסוף השבוע בעיתון "תגר", עיתון הנוער של חיפה. בכתבה נטען, כי חברי הכת מתפללים ומקיימים טקסי פולחן יומיים.

לדברי העיתון, בני נוער המבקשים להתקבל לכת עוברים מבחנים וטקס קבלה, שבו נדרש החבר החדש לקרוא מתוך "ספר התנ"ך השחור של הכת", ולחתום על שטר התחייבות שבו הוא נשבע "להעריץ ולציית לאדוני השטן".

1919 - 1994
איגוד לשכות המסחר
ארגון העסקים של ישראל

איגוד לשכות המסחר בישראל

75 שנה
של עסקים

לשכת המסחר תל־אביב–יפו
מודה לאלפי החברים והפעילים, למאות האורחים,
לראשי המשק, לעשרות השגרירים וראשי הסגל הדיפלומטי
ולכל אלה אשר נטלו חלק באירוע
לציון 75 שנה ליסוד לשכת המסחר בתל־אביב.
הלשכה מודה לחברים על השתתפותם המכובדת
בבחירות לועד המנהל.
הועד המנהל החדש ימשיך לפעול לחיזוק מעמדה של הלשכה
כארגון הכלכלי המוביל במשק לטובת חברי הלשכה
והמשק הישראלי כולו.

תודה.

דני גילרמן, נשיא
והועד המנהל

הסכמה במפד"ל: המר ייבחר לתפקיד יו"ר המפלגה

מאת שחר אילן

ח"כ זבולון המר ייבחר כנראה במושב ועידת המפד"ל, שיתקיים היום, לתפקיד החדש של יו"ר המפלגה, אם תתקבל הצעתו של ח"כ יצחק לוי, שלפיה ראש הרשימה ימונה אוטומטית ליו"ר המפד"ל. אם תתקבל ההצעה המקורית, שלפיה תהיה התמודדות על התפקיד, יצטרך המר להמתין עד המושב הבא של הוועידה, אבל בכל מקרה בחירתו מובטחת.

מושב הוועידה היום, שהוא המושב השני, יהיה בעיקרו טכני ובו ייקבעו התפקידים במפד"ל בשנים הבאות, וכיצד ייבחרו בעלי תפקידים אלה. אחר הצהריים תתקיים הפתיחה הרשמית של הוועידה, בהשתתפות נשיא המדינה, עזר וייצמן והרבנים הראשיים.

במושב הבא, שיתקיים באמצע ינואר, ייבחרו בעלי תפקידים, ובמושבים הבאים יתקיימו דיונים על המצע.

במסגרת עסקת החבילה שמגבש המר במפד"ל, כבר הובטחה בחירתו של מנכ"ל משרד החינוך לשעבר, זבולון אורלב, לתפקיד מזכ"ל המפלגה במקום יצחק לוי. על תפקיד זה נאבקו עד לאחרונה שני אנשי סיעת הצעירים של המר, אורלב וח"כ שאול יהלום.

יהלום הסיר את מועמדותו לאחר שהסתמן יתרון קל לאורלב בוועידה, בעקבות התחייבותו של זה לא לרוץ לכנסת. גם המר לחץ על יהלום לוותר על התפקיד.

אורלב ייבחר לתפקיד מזכ"ל המפלגה במושב הוועידה שיתקיים בינואר.

התפקיד השלישי בחשיבותו הוא המזכיר המדיני של המפלגה, שבו נושא כיום יהלום. מדובר למעשה בתפקיד מלאכותי, שמקנה מעמד אך לא סמכויות. מי שיזכה בו יעבור לשורה הראשונה של מנהיגות המפד"ל.

על תפקיד זה מתמודדים יו"ר הדור הצעיר, נחום לנגנטל, המקורב להמר ויהלום, וראש מחלקת ההסברה, אודי אליצור.

המר העלה הצעת פשרה, שלפיה לנגנטל יהיה המזכיר המדיני, ואילו אליצור יקבל תואר חדש, מ"מ מזכ"ל. אליצור דורש לקבל גם את תפקיד יו"ר הלשכה, דבר שיקנה לו עמדה בכירה יותר משל לנגנטל.

בסוף השבוע העריכו במפד"ל כי בסופו של דבר תהיה התמודדות על תפקיד זה.

המר הצליח לגבש סביב עסקת החבילה שלו את רוב המפלגה. ח"כ יצחק לוי, מראשי מצד, קיבל את תפקיד יו"ר נשיאות הוועידה. יהלום מונה כיו"ר הוועידה המתמדת. עם זאת, כמה חוגים חוששים מקיפוחם מתוך ביקורת על המר.

הטענה הקשה ביותר שהועלתה היא קיפוח הספרדים בחלוקת התפקידים. בסיעת המפד"ל בכנסת יש לספרדים ייצוג של 50%, אבל כבר עכשיו ברור שאף אחד מהם לא יקבל את אחד התפקידים המרכזיים במנגנון.

בחוגי המפד"ל המתונים ובסיעת למפנה, בראשות ח"כ יגאל ביבי, שבעבר שלטה במפד"ל, לא מתלהבים מהברית בין המר ללוי. חוגים אלה חשים כי המר זנח את בעלי בריתו הוותיקים לטובת ברית עם הימין. הם מתחו ביקורת על כך שאת שני התפקידים המרכזיים בוועידה קיבלו שני אנשי ימין, לוי ויהלום.

בין היתר מאשימים את המר, כי הוא עושה הכל כדי להיבחר ליו"ר המפלגה ברוב גדול. "בורג ומשה חיים שפירא היו מנהיגים בלי תואר יו"ר. מי צריך את זה עכשיו? למה אי אפשר לחכות ולבחור יו"ר בפריימריס?", אמר אחד הבכירים במפלגה.

לעומת זאת, ציין ח"כ חנן פורת ממצד כי האנשים שנבחרו מקובלים עליו, אך הדבר החשוב ביותר הוא שיוחלט בוועידה על פריימריס, ואז ממילא לא תהיה חשיבות רבה למנגנון.

המר דוחה את דברי הביקורת נגדו. לדבריו, לכל המפלגות יש היום יו"ר, וגם המפד"ל צריכה מישהו שיהיה בעל סמכות כדי לטפל בבעיות פנימיות. "ממילא קוראים לי בתואר הזה, אז למה שלא אבחר בצורה מסודרת", אמר.

המר ציין כי הוא אכן מעוניין להגיע להבנה כללית במפלגה, "ולא רק בעניין בחירת היו"ר". לדבריו, "תמיד יהיו אנשים שלא יהיו מרוצים".

עוד הדגיש היו"ר המיועד, כי אליעזר אבטבי, ספרדי מלמפנה, ימונה למזכ"ל הפועל המזרחי. לדבריו, נותרו עדיין כמה תפקידים פנויים, כמו יו"ר הלשכה, יו"ר המרכז ויו"ר הוועד הפועל, ולכן אין בשלב זה כל בסיס לטענות בדבר קיפוח.

התנגדות בקרב הציבור החרדי לחגיגות ה–3,000 לירושלים

בעיקר בשל החשש שאהבת דוד ויהונתן תוצג ב"דרכים עקומות" במחזה שייכתב לכבוד האירוע

מאת שחר אילן

התנגדות עזה שוררת בקרב הציבור החרדי לחגיגות ה–3,000 לירושלים, שייערכו ב–1996. זאת, בעיקר בשל החשש שבמחזמר שיופק לרגל החגיגות יוצג דוד המלך כהומוסקסואל. כן מתנגדים החרדים לעריכת אירועים נוצריים ומוסלמיים במסגרת החגיגות.

את חגיגות ה–3,000 לירושלים יזם ראש העירייה הקודם, טדי קולק, במטרה למשוך לעיר תיירים ולחזק את מעמדה הבינלאומי של העיר. לאחר שהובס בבחירות לראשות העיר, הדיח ראש העירייה החדש, אהוד אולמרט, את קולק גם מראשות החגיגות.

עיקר ההתנגדות של החרדים מתייחסת דווקא לאירוע פרטי, שייערך במסגרת החגיגות – העלאת מחזמר על דוד המלך. את המחזמר יפיק איש העסקים הצרפתי, אנדרה דלאודי, מילותיו ייכתבו על ידי טים רייס, מי שכתב את המילים למחזות המוסיקליים "יוסף וכתונת הפסים" ו"ישו כוכב עליון", ואת המוסיקה יכתוב אלן מנקין, מי שחיבר את המוסיקה לסרטים המצויירים "אלאדין" ו"היפה והחיה". כוונת המפיקים היא לערוך את מופע הבכורה של המחזמר בבריכת הסולטן בירושלים, ואחר כך להוציא אותו למסע הופעות בינלאומי שיימשך לפחות כשנה.

חבר מועצת עיריית ירושלים, אורי מקלב (יהדות התורה) הביע חשש מהאפשרות שבמסגרת המופע "יתארו את אהבת דוד ויהונתן בדרכים עקומות". חשש דומה הביע גם סגן ראש עיריית ירושלים ומחזיק תיק התרבות העירונית, חיים מילר (יהדות התורה), המזהיר ש"הופכים את ירושלים לג'ונגל. נדרוש להוריד את המחזמר מסדר היום". ח"כ אברהם ורדיגר (יהדות התורה) אמר, כי "זוהי השמצה וביזוי נורא של דוד המלך", ואילו חברו למפלגה ח"כ אברהם שפירא אמר, כי "אין כל הגיון לחגוג אירוע כזה בחסות זמרים נוכרים".

המאבק החרדי קצת מוקדם, שכן מחברי המחזה ביקרו רק לפני כחודש בירושלים לצורך עריכת תחקיר, וממילא לא ברור מה יהיו תכניו של המחזמר. אולם לדברי מילר, "יש לנו כבר ניסיון מאירועים קודמים, ועדיף לפעול כבר עכשיו כדי שלא תהיה בסוף עוגמת נפש".

בטאון אגודת ישראל "המודיע" גם תקף באחרונה את הכוונה לשלב אירועים נוצריים ומוסלמיים בחגיגות, "למרות שאחיזתם של כתות אלה בעיר באה על רקע רציחות וגרוש יהודים מעיר אבותם, וחרף המאבק הנערך היום על עתידה של ירושלים". האירוע הנוצרי הגדול ביותר המתוכנן הוא כנס של 9,000 בני הכנסייה הפנטקוסטלית.

עוד אירועים בעייתים מבחינת החרדים הם ביצוע האופרה נבוקו, העוסקת במלך נבוכדנצר מחריב בית המקדש הראשון, הצגת מחזה על דוד ואבשלום מאת שמואל הספרי, הנחשב בעיני החרדים לעויין במיוחד לדת. החרדים מתנגדים גם לכוונה להציב על חומות העיר העתיקה בובות ענק של דמויות ירושלמיות, בגובה 8 עד 12 מטר, בהן הם רואים פסלים אסורים.

בינתיים נקטו המפלגות החרדיות שורה של צעדים נגד החגיגות. ורדיגר הגיש הצעה לסדר היום, שנידונה ביום רביעי שעבר בכנסת. לדבריו, "רוב הציבור בירושלים רואה בתוכן החגיגות השחתה וליצנות, המוסיפות להפקרות במדינה". בדיון בהצעה לסדר ביום רביעי הוחלט להעביר את הנושא לדיון בוועדת הכלכלה. לדברי מילר, דרשה יהדות התורה, שהיא השותפה הבכירה בקואליציה העירונית בירושלים, מאולמרט להביא לישיבת מועצת העירייה הבאה את התכנית המלאה של אירועי ה–3,000.

מרכז למוסיקה ירושלים
jerusalem music centre

קונצרט מס. 4

אותנטיקה
מוסיקה עתיקה. סדרת קונצרטים

רביעיית החליליות "לוקי סטארדסט"
קאפריצ'יו די פלאוטי

באדיבות שגרירות הולנד בישראל

קארל ואן סטינהובן
דניאל ברוכן
ברטו דריוור
פאול לינהוטס

מיצירות: טרבאצ'י, נאמי, פרסקובלדי, באממרטיה, מיירינג, מרצ'יו, מרולה, צ'רלי פרקר, סוולינק, י.ס. באך, גייסן, ויואלדי.

"רמת ביצוע כה מושלמת קשה לדמיין וסביר כי מעולם עד היום לא נשמעה כמוה." (שיקאגו טריביון)

יום ה', 15.12.94, שעה 20:30, אולם זהל שם, תל־אביב
מוצ"ש, 17.12.94, שעה 20:30, אולם הקונסרבטוריון ע"ש הנרי קראון, תיאטרון ירושלים

האמנים ילמדו כביתת אמן במרכז למוסיקה ירושלים, משכנות שאננים, בתאריכים 15־12 בדצמבר. לפרטים: 02-234347

לרכישת כרטיסים:
תל־אביב: ... 03-6047678 ,6044725
ירושלים: ... 02-256869

בשיתוף: קול המוסיקה, קול קול ישראל
בחסות הארץ
עיתון אחד טוב מול כל הצהוב
בשיתוף: האוזן השלישית, החנות הקלאסית

משרד החינוך התרבות והספורט
מינהל חברה ונוער
הטלוויזיה החינוכית

"בדרך לטרבלינקה"

ביום הקדיש הכללי לזכר הנספים בשואה,
י' בטבת התשנייה, 13.12.94, בשעה 10:30,
יוקרן בטלוויזיה החינוכית
הסרט "בדרך לטרבלינקה", המתעד את
מסע משלחות הנוער הממלכתיות לפולין.

מנהלי בתי החולים מאיימים בהשבתת בתיה"ח עקב מדיניות הגבלת הרווחים

מאת עדנה אריהור
סופרת "הארץ" לענייני בריאות

איגוד מנהלי בתי החולים, בראשות פרופ' יעקב הרס, וההסתדרות הרפואית נערכים למאבק נגד החלטת משרד הבריאות לשנות את דפוסי הפעילות של בתי החולים. כוונת המשרד היא לשנות את מחירן של פעולות רפואיות לצורך הפחתת הכנסות. ביום שלישי יתקיימו אסיפות הסברה בבתי החולים וביום חמישי ייערך כינוס חירום של הנהלות בתי החולים ודיקני בתי הספר לרפואה. בכינוס זה יודיעו על אמצעי המאבק, עד כדי השבתת כל בתי החולים.

תוכנית משרד הבריאות מתבססת על סעיף 33 בתוכנית ההבראה של קופת חולים הכללית. לפי הסכם זה, הגידול ברווחי בתי החולים הממשלתיים ממכירת שירותים למבוטחי קופת חולים הכללית יוגבל בשנים 1995–1996 ל־2% ריאלית מדי שנה.

שר הבריאות אפרים סנה אמר ל"הארץ": "כל הדיבורים על גזרות הם קשקוש. יש מדיניות של המשרד להגביל גידול של ההוצאה הלאומית לבריאות. לצורך כך, מתבססת מדיניות המשרד על שני מחירים לפעולות. מדינת ישראל היא המדינה היחידה במערב שלעודף רופאים המצוי בה אין שום השלכה על רמת שכרם, שנמצא כל הזמן בעלייה. מערכת הבריאות אינה המערכת היחידה שנוקטת בשיטה של בלימת הוצאות. גם בצה"ל מגבילים שעות אימונים חיוניות".

השר סנה הדגיש עוד כי ב־1995 יש בכוונתו לאפשר לבתי חולים להפעיל שר"פ – שירות רפואה פרטי, שיתבסס על שירותי מלונאות וזאת כדי להבטיח תוספת הכנסה לבתי חולים. השנה ייעבדו את הקריטריונים לכך.

איגוד מנהלי בתי חולים זועם על כוונת משרד הבריאות לקבוע אגרת תשלום במיון, שתעמוד על 280 שקל במחירי ינואר 1995, ועל כך שהתשלום לאשפוז במחלקה פנימית יעמוד על 4,750 שקלים לחולה, גם אם יאושפז לזמן ממושך. אם תוך שבוע משחרורו מבית החולים, יחזור החולה מסיבה כלשהי ויתאשפז, ההוצאות יהיו על בית חולים.

מנהלי בתי חולים זועמים גם על הכוונה להנהיג הסדרים חדשים לגבי צינתורים וניתוחי לב. המכסה לניתוחי לב בבתי חולים לשנת 1995 תהיה זהה לזו של 1994. כל ניתוח שיבוצע מעל המכסה שהיתה נהוגה ב־1994 יקבל בית חולים עבורו 50% מהתעריף הרשמי. עוד נקבע כי התעריף שקבע משרד הבריאות לגבי צינתורים יחול על מכסה של 800 צינתורים. מעבר למכסה, התקבול לבית החולים יקטן בשליש.

מחר תדון 'העבודה' בדרישת ח"כים לדחיית יישומו של חוק ביטוח בריאות ממלכתי

מאת עדנה אריהור
סופרת "הארץ" לענייני בריאות

סיעת העבודה בכנסת תדון מחר בדרישתו של ח"כ רפי אלול וח"כים נוספים, לדחות את ביצוע חוק ביטוח בריאות ממלכתי עד שיוכנסו התקציבים הדרושים לו וישלמו התקנות להפעלתו.

ח"כ אלול אומר: "לא ייתכן שיעלו משמעותית את מס הבריאות והמקביל, יורידו את רמת השירותים".

שר הבריאות אפרים סנה דוחה את טיעוניו של ח"כ אלול. השר אמר ל"הארץ": "אין שום מניעה להפעיל את החוק במועד שנקבע. התקנות להפעלתו יושלמו עד תאריך זה, ובכלל זה היקף ושיטת עדכון סל הבריאות. הנושא נמצא בדיון עם האוצר ועד להפעלת החוק ימצא ההסדר".

גם ארגון הרופאים העצמאיים של קופת חולים "מכבי" קרא אתמול לדחות את הפעלת חוק ביטוח בריאות ממלכתי.

12 פצועים בהתנגשות 2 אוטובוסים ליד מוצא

שלמה דרור

12 אנשים נפצעו באורח קל שלשום בצהריים, בהתנגשות שני אוטובוסים של אגד בכביש ירושלים-תל־אביב, ליד מוצא.

אוטובוס בקו 187 עשה שלשום את דרכו לירושלים. אחריו נסע אוטובוס בקו 410. שני האוטובוסים עברו את סיבוב מוצא, וכעשרים מטרים אחריו עצר האוטובוס הראשון. האוטובוס השני פגע בו בחלקו האחורי.

12 נוסעים, וכהם נהג האוטובוס הפוגע, נפצעו קל. אחדים פונו לבית החולים הדסה הר הצופים, ואחרים טופלו במקום.

במשטרת ירושלים קבעו, שהתאונה נגרמה בגלל אי שמירת מרחק.

דניאל אביב מוסיף: הולך רגל בן 50 נפצע קשה בסוף השבוע, בתאונה בצומת קסטינה.

תצלום:
שני האוטובוסים שהתנגשו בכביש ירושלים-ת"א. המשטרה קבעה כי התאונה נגרמה עקב אי־שמירת מרחק בין האוטובוסים

חנן פורת: פסיקת בג"ץ בעתירת דייל אל־על תגרום לקרע עם הציבור הדתי

מאת שחר אילן

ח"כ חנן פורת מהמפד"ל אומר, כי פסיקת בג"ץ שהכירה בבני זוג הומוסקסואלים עלולה להוות קו פרשת מים בין כל הציבור הדתי לבין בג"ץ ולגרום לקרע ביניהם. פורת מדגיש, שהוא עצמו בעל הערכה גדולה לבג"ץ ולשופט העליון אהרון ברק, ו"דווקא בשל כך יש לי צער גדול מהפסיקה, שלא נבעה מהחוק והיתה סטיה מצערת של בג"ץ".

לדברי פורת, "אם היו שואלים אותי לפני ראש השנה הייתי אומר שצריך להעניק את תואר מוסד השנה לבג"צ ואת תואר איש השנה לנשיא בית המשפט העליון, מאיר שמגר". אולם, לדבריו, בג"ץ "גילה חוסר רגישות לגבי ההשלכות המזעזעות של החלטתו. הפסיקה שלו מעודדת גורמות ומעודדות יחסים מעוותים. היא פותחת תיבת פנדורה". לדבריו, חברות שלמות עוזרו משום שניתנה בהן לגיטמציה ליחסי מין בין גברים.

לדעת פורת, טעו הח"כים יגאל ביבי מהמפד"ל ושלמה בניזרי מש"ס כאשר מיקדו את המאבק נגד ברק עצמו. "צריך לדון לגופו של עניין ולא לגופו של האיש". בעקבות פסיקת בג"ץ הגיש ח"כ פורת הצעת חוק, שלדבריו יכולה לתקן את הנזק שנגרם. מדובר בהצעת תיקון לחוק הפרשנות, חוק שהוא מעין מילון משפטי. על פי הצעה זו ייקבע בהגדרת המושג 'בן זוג', שמדובר בגבר או אישה שנישאו כדין על פי חוקי המדינה.

ב־1 בינואר תוענק אזרחות ישראלית לפליטים מבוסניה

מאת גבי זהר

ב־1 בינואר תוענק אזרחות ישראלית לכ־60 משפחות הפליטים שהגיעו לישראל מבוסניה לפני כשנה וחצי. השר לאיכות הסביבה, יוסי שריד, ביקר את הפליטים הבוסנים בקיבוץ בית אורן, ומסר להם על החלטה זו.

הפליטים הביעו שביעות רצון מהחלטת הממשלה להעניק להם אזרחות, ואמרו כי רבים מהם מתכוונים להישאר בישראל גם לאחר שתסתיים מלחמת האזרחים בארצם.

מתוך כ־90 משפחות של פליטים מבוסניה, שהגיעו לישראל במסגרת מבצע ההצלה של הממשלה, נשארו בארץ כ־60 משפחות, אשר נקלטו בקיבוץ בית אורן.

רובם המכריע של הפליטים נקלטו בעבודות שונות בקיבוץ ובאזור חיפה. הילדים לומדים במסגרות חינוכיות באזור.

יו"ר ועד הנאמנים של התנועה הרפורמית בארה"ב:

"זוגות מעורבים שפעילים בבתי הכנסת מעשירים את החוויה הדתית שלנו"

מאת שלמה שמיר
סופר "הארץ" בניו יורק

ניו יורק. זוגות מעורבים שהצטרפו לבתי כנסת של התנועה הרפורמית "העשירו את החוויה הדתית של חברי הקהילות ותרמו לחיזוק בתי הכנסת". כך טען יו"ר ועד הנאמנים של התנועה הרפורמית בארה"ב, מלווין מריאנס, בהרצאה שנשא בשבוע שעבר במושב חבר הנאמנים בטמפה, פלורידה. לדבריו, קירוב הזוגות המעורבים לשילובם בחיי הקהילה "תרמו בדרכים מגוונות ומועילות לתכנים הרוחניים של ביהכנ"ס".

לתנועה הרפורמית 860 בתי כנסת ברחבי ארה"ב וקנדה.

בעקבות הגידול המתמשך בשיעורי נישואי התערבות בקרב יהודי ארה"ב – שעל פי אומדנים אחרונים הגיעו לכ־60% ויותר מכלל הזוגות – גיבשו ראשי התנועה תפיסה שעל פיה שילובם של זוגות מעורבים בחיי הקהילה מעודד את בן או בת הזוג הלא־יהודים להעריך את היהדות ומבטיח שילדיהם של בני הזוג המעורב לא יינתקו מהעם היהודי.

מריאנס שיבח את מי שכינה "היהודים החדשים על פי בחירתם" הלומדים את הדת היהודית. לדבריו, "הם כיום המורים הטובים ביותר שלנו, כיוון שהם מאלצים אותנו להתעמת עם חיי הרוח שלנו. השאלות שהם שואלים מעודדות חשיבה. הם מעלים שאלות שלא עלה בדעתנו לשאול".

במכתב לראשי המגבית בארה"ב דוחה רבין את קריאת ביילין להפסיק את איסוף התרומות

מאת עקיבא אלדר
שליח "הארץ" בוואשינגטון

במכתב להנהלת המגבית היהודית המאוחדת דוחה ראש הממשלה, יצחק רבין, את הקריאה שהשמיע סגן שר החוץ יוסי ביילין, להפסיק את גיוס התרומות מיהדות ארה"ב. בלי לנקוב בשמו של ביילין, כתב רבין כי ברצונו לסלק כל ספק בדבר חיוניותן של התרומות לישראל.

רבין מעלה על נס את פעילות המגבית הפדרציות בארה"ב לקליטתם של חצי מיליון יהודים בחמש השנים האחרונות, ומביע את אמונתו שלפחות חצי מיליון עולים נוספים יבואו ארצה.

נדחה ערעור של רשות השידור; חויבה לשלם על שעות נוספות שעבד רזי ברקאי

מאת עידית רוזנבלום

השופטת אלישבע ברק דחתה ערעור של רשות השידור על תביעה שהגיש הכתב רזי ברקאי לפני יותר מחמש שנים נגד קיצוץ בשעות הנוספות שלו. ברקאי, אז הכתב הפוליטי של הרדיו, תבע את הרשות וזכה ב־15 אלף שקלים. ברקאי קיבל את הסכום מרשות השידור, תוך הסכמה שאם הערעור יתקבל, יחזיר את הכסף.

השופטת קבעה, כי אי אפשר מצד אחד להטיל מכסות על עבודה נוספת, ומצד שני לדרוש מהכתב לכסות את כל האירועים כאילו אין מכסות. "אין לי ספק בעניין יושרו של מר ברקאי לעומת חוסר תום הלב של רשות השידור שניסתה להתעשר על חשבונו, שכפתה עליו עבודה מבלי שהתכוונה לשלם עבודה", אמרה. בטענת הרשות ש"ברקאי עבד בהתנדבות" סברה השופטת שיש משום חוסר תום לב.

החברה הכלכלית לפיתוח רמת השרון בע"מ

הרשמה לתוכנית בנה ביתך לזוגות צעירים ברמת השרון

החלה הרשמה מוקדמת לפרוייקט בנה ביתך ברמת השרון, (בשכונת מורשה) המיועד בעיקרו לזוגות צעירים.

הפרוייקט מתוכנן ל־64 יחידות דיור לפחות, ב־4 בניינים

במסגרת ההרשמה המוקדמת יוכלו להרשם זכאי משרד הבינוי והשיכון עפ"י אמות מידה המפורטות בטופס ההרשמה

לפחות 90% מיחידות הדיור, יוקצו לזכאים שהינם תושבי רמת השרון, כמוגדר בטופס ההרשמה.

בין הנרשמים שזכאותם תאושר, תערך הגרלה עפ"י נוהל משרד הבינוי והשיכון, שאומץ ע"י המועצה המקומית רמת השרון.

ההרשמה המוקדמת תפתח ביום ג' 20.12.94 ותסתיים ב־5.1.95

המעוניינים לקבלת טפסי הרשמה ומידע מוקדם יכולים לקבלם במשרדי החברה הכלכלית לפיתוח רמת השרון בע"מ, רח' העבודה 5 רמת השרון, בימים א'-ה' החל מיום 20.12.94, בין השעות 09.00-13.00

אין מודעה זו מהווה הצעה להתקשרות. קביעת הזכאים וביצוע הפרוייקט מותנים בקבלת האישורים הנדרשים מהרשויות המוסמכות

אמנון נאמני
מנכ"ל

חוק העישון נכנס לתקפו!

הפתרון: מכשיר אוורור בחלון או בקיר של:

Venta

פנה לאחד מסניפנו לקבלת יעוץ בבחירת המאוורר, ללא תשלום וללא התחייבות

משרד ראשי: רח' גלעד 2 רמת גן, טל. 03-7513251
סניף הצפון: שד' ההסתדרות 76 מפרץ חיפה, טל. 04-414523
סניף ירושלים: רח' ינאי 3 ירושלים, טל. 02- 248015

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ספורט

עורך אבי רצון

שרף: אני שמח שרוזנטל שיחק 90 דקות בטוטנהאם

"הכי חשוב שהוא לא נפצע במשחק"

מאת אשר גולדברג

רוני רוזנטל שותף אתמול במדי קבוצת טוטנהאם במשך 90 דקות. הוא אמור לנחות היום בארץ, להצטרף למחנה האימונים של הנבחרת ולשחק ביום רביעי נגד נבחרת רומניה.

מהרכב טוטנהאם נעדרו שני שחקני נבחרת רומניה, גיאורגי פופסקו ואיליה דומיטרסקו. הם שוחררו מהמשחק של טוטנהאם כדי להצטרף לנבחרת רומניה העושה במחנה אימונים בקפריסין, לפני בואה לארץ.

מאמן נבחרת רומניה, אנג'ל ירדנסקו, דרש מטוטנהאם שלא לשתף את שני שחקניו במשחק הליגה אתמול. לעומתם, רוני רוזנטל, שישחק גם הוא ביום רביעי ברמת גן, שותף בכל 90 הדקות של המשחק בלונדון.

שרף אסר כזכור על שחקני הנבחרת להשתתף אתמול במשחקי גביע הטוטו, מחשש שייפצעו ואילו רוזנטל שיחק 90 דקות.

אמר אמש שרף: "אין לי בעייה עם רוני רוזנטל. אני דווקא מאושר שהוא מקבל יותר דקות משחק ויש לו הזדמנות להוכיח את יכולתו בליגה האנגלית. רוזנטל משחק פחות מאשר כל השחקנים והכי חשוב שהוא לא נפצע למרות שהיה חשש שכך יקרה. אני שמח שהוא שיחק 90 דקות בטוטנהאם, הוא ינוח קצת בארץ ולא תהיה לו שום בעייה במקצוע לשחק עוד 90 דקות ביום רביעי".

על שחקני מכבי תל אביב ששיחקו ביום שישי נגד מכבי נתניה, אמר שרף: "זה היה משחק אימון והם לא השתתפו בכל המשחק".

סגל נבחרת ישראל מתכנס היום אחה"צ ויקיים אימון בשעה 18.00 באיצטדיון רמת גן. אתמול החליט המאמן שלמה שרף שגולן מלול יהיה השוער השני לצידו של בוני גינצבורג לאחר ששוער הספסל הקבוע, רפי כהן, שהסיר את הגבס מידו, עדיין אינו כשיר.

מהמחנה שוחררו סתיו אלימלך ואבישי לאבו.

אלון מזרחי נבחן בבלגיה בקבוצת המילואים של ברוז'

מאת אשר גולדברג ודרור מרשלקוביץ

אלון מזרחי נבחן ביום שישי במדי קבוצת המילואים של פ.צ. ברוז', שהפסידה 3–1 במשחק חוץ נגד מילואי סט. טרוידן. במשחק צפו מנהלי הקבוצה הבוגרת וכהם המאמן הוגו ברוס. מזרחי לא כבש הפעם, אבל יכולת טובה ושוערה של טרוידן מנע ממנו כיבוש כמה שערים בזינוקים מרהיבים.

מזרחי יתאמן היום עם הקבוצה הבוגרת של ברוז' ומחר צפוי לו משחק מבחן נוסף, הפעם במדי הקבוצה הראשונה.

עטר לבדיקה בבלגיה

ראובן עטר, כדורגלן הפועל חיפה, יוצא הבוקר לבלגיה כדי להיבדק אצל הרופא המומחה, פרופ' מרטנס. עטר סובל כבר תקופה ארוכה מפציעה בשרירי המפשעה, וגם לאחר שנח ימים אחדים לא חלה הטבה במצבו.

בשלב זה הביקור הוא לצרכי אבחון בלבד, אך אם יחליט מרטנס לנתח את הכדורגלן ידונו בהפועל חיפה אם הדבר ייעשה כבר השבוע. לעטר, האמור לחזור כעבור יומיים, יתלווה הפיסיותראפיסט של חיפה.

בלם צסק"א נבחן בנתניה במשחק נגד מכבי ת"א (1–1)

מאת אשר גולדברג

במשחק אימון שהתקיים ביום שישי סיימה מכבי תל אביב בתיקו 1–1 משחק אימון נגד מכבי נתניה, שבחנה בלם רוסי, דימיטרי ביסטרוב, מקבוצת צסק"א מוסקוה.

ביסטרוב גילה יכולת בינונית ונתניה תבחן אותו שוב ביום שלישי במשחק אימון נגד הפועל רמת גן, לפני שתחליט אם להחתים אותו.

יעקב הלל העלה את מכבי תל אביב ליתרון ואת שער המשווה כבש איגור שקוירין. במשחק שותפו שחקני הנבחרת של מכבי ת"א, קלינגר, נימני ושלח.

מני בסון חתם במכבי תל אביב

חלוץ מכבי פתח תקוה עד השבוע האחרון, מני בסון, חתם אתמול במכבי תל אביב. בסון, שהוחזר הופר על ידי יו"ר מכבי פתח תקוה אבי לוזון, ביקש להתאמן במכבי תל אביב אצל המאמן אברהם גרנט שהעלה אותו לפני שבע שנים להרכב הראשון של הפועל פתח תקוה.

לאחר עזיבתו של אלון מזרחי, ופציעתם של אלי דריקס ותיד סביליה, נשארה מכבי תל אביב ללא חלוצים. בסון, שהרשים ביום שישי במשחק אימון נגד מכבי נתניה, חתם עד סיום העונה.

חלוץ מזימבבואה מגיע להיבחן במכבי חיפה

מאת דרור מרשלקוביץ

חלוץ מנבחרת זימבבואה אמור להגיע היום לארץ, כדי להיבחן במכבי חיפה. החלוץ, ששמו וידפרד מוגאי (24), משחק כרגע בליגה הראשונה בדרום אפריקה.

הוא יבוא לארץ לשבוע ניסיון במסגרת ההכנות של מכבי חיפה לעונה הבאה. אמורים להגיע בזמן הקרוב עוד כמה שחקנים מיבשות שונות. בשבוע שעבר נבחן מוגאי בקבוצת וסטהאם מאנגליה, אבל לא יכול היה לקבל שם אישור עבודה ולכן יבוא לארץ.

פולין ניצחה 1–2 בסעודיה

ריאד (סי"נ). נבחרת פולין, יריבת ישראל בבית 1 במוקדמות אליפות אירופה, ניצחה אתמול 1–2 את נבחרת סעודיה במשחק ידידותי. באליזרינסקי העלה את פולין ליתרון בדקה ה־11, ואל ג'אבר השווה בדקה ה־44. רוסה הבקיע את שער הניצחון בדקה ה־57.

ניצחון לאנטוורפן

בריסל (רויטר). אנטוורפן, קבוצתו של איציק זוהר, ניצחה אמש 2–0 בבית את מכלן והעפילה למקום השביעי בטבלת הליגה הבלגית.

שאר התוצאות: לומל – סרקל ברוז' 0–0; לירסה – גנט 2–1; אלס – אוסטנד 7–1; אנדרלכט – מולנבק 2–0; בורן – סטאנדארד ליאז' 2–2; סרינג – שארלרואה 1–1; קלוב ברוז' – סט. טרוידן 1–4.

הצמרת (אחרי 15 משחקים): אנדרלכט 23; סטאנדארד ליאז' 22; קלוב ברוז' 21.

● הולנד. הרנבין – ברדה 3–4.

● פורטוגל. בירה מאר – מאריטימו 1–0.

● ספרד. אתלטיק בילבאו – ואלנסיה 2–1.

אופ"א מציעה: שני שופטים בכדורגל

רומא (רויטר). הוועד המנהל של אופ"א, איגוד הכדורגל האירופי, הודיע שלשום כי יבקש מפיפ"א לבחון את הרעיון ששני שופטים ינהלו במקביל משחק כדורגל.

"השופטים נמצאים רחוק מדי מהאירועים, ולעיתים הם מתקשים לפסוק כהלכה, בעיקר במקרים של עבירות קשות ופסיקת כדורי עונשין מ־11 מטר", הסביר המזכיר הכללי של אופ"א, גרהארד אייגנר.

ליגות הכדורגל מתחדשות בשבת

בסוף השבוע יתחדשו משחקי הליגה הלאומית והארצית בכדורגל, לאחר פגרה בת שבת אחת, בגלל ההכנות למשחק נגד רומניה.

משחקי המחזור ה־13 בלאומית: הפועל ת"א – בית"ר ת"א, בני יהודה – צפרירים חולון, עירוני ראשון לציון – הפועל פ"ת, בית"ר ירושלים – מכבי חיפה, הפועל חיפה – מכבי נתניה, הפועל בית שאן – עירוני אשדוד, מכבי הרצליה – הפועל באר שבע, מכבי פתח תקוה – מכבי ת"א.

המשחקים בליגה הארצית: מכבי יפו – הפועל ר"ג, כפר סבא – קרית שמונה, נס ציונה – הפועל לוד, הפועל אשדוד – הפועל אשקלון, הפועל חדרה – הפועל ירושלים, שמשון ת"א – הפועל טייבה, מכבי קרית גת – הפועל בת ים, הכח רמת גן – מכבי יבנה.

אין 14 ו־15 בטוטו

לאחר בדיקה של 90% מהטפסים לא נמצא אף משתתף שניחש 15 משחקים ואף לא 14. שמונה בלבד ניחשו 13 משחקים: 118 ניחשו 12 ו־959 ניחשו 11.

הניחוש הנכון: x, 2, x, x, 2, 1, 1, x, 2, 1, 2, 2, 1, 2, 2.

טוטו־תיקו

לאחר בדיקה של 90% מהטפסים לא נמצא אף משתתף שהצליח לנחש את שבעת המשחקים. 13 ניחשו ששה: 410 ניחשו חמשה ו־6,640 ניחשו ארבעה.

המשחקים: 1, 3, 4, 8, 17, 18, 28.

כוכבים רומנים נוצצים בשמי אירופה

אחת מנבחרות הכדורגל הטובות בעולם תתמודד ביום ד' עם ישראל, במוקדמות אליפות אירופה. הצלחת רומניה במונדיאל בארה"ב, מדברת בעד עצמה. שחקנים שלה נמנים עם השורה הראשונה באירופה, בהם האג'י, דומיטרסקו, ראדוצ'ויו, פופסקו ופטרסקו

מאת עוזי דן

נבחרת רומניה בכדורגל, שתשחק ביום רביעי השבוע נגד ישראל במוקדמות אליפות אירופה לאומות, נחשבת לאחר הופעתה המצליחה מאוד בגביע העולם האחרון, לאחת הנבחרות הטובות באירופה ובעולם כולו. בדירוג האחרון של פיפ"א נמצאים הרומנים במקום ה־11, אבל קשה למצוא מומחה או פרשן שלא יכליל אותם בין עשר הנבחרות הבכירות בעולם, ולאו דווקא בתחתית העשירייה הפתוחה.

לרומנים שחקנים מצויינים בכל חוליות הנבחרת, כולל כמה שחקנים מהבולטים ביותר בעולם הכדורגל של אמצע שנות ה־90'. שחקני הגנה כמו דן פטרסקו, גיאורגי פופסקו ומיודרג בלודדיץ', קשרים כאיליה דומיטרסקו ויון לופסקו וחלוצים כמו פלורין ראדוצ'ויו ויון ולאדויו, הם שם דבר היום. שלא לדבר על גיאורגי האג'י, כוכב על של ממש.

הכדורגל הרומני לא נחשב בעבר לסיפור הצלחה. רומניה אמנם השתתפה בכל שלושת המונדיאלים הראשונים (רק שתי אירופיות אחרות עשו זאת, צרפת ובלגיה), אבל הסיבה לא היתה האיכות של הכדורגל הרומני, אלא קשיים שרבים ומשונים של נבחרות אחרות. העובדה שמלך רומניה דאז, קארול, היה משוגע־כדורגל של ממש ולפי הסיפורים הוא שקבע את הרכב הנבחרת במונדיאל הראשון ב־1930.

פוטנציאל שלא נוצל

ממלחמת העולם השנייה ועד למונדיאל באיטליה, השתתפו הרומנים רק במונדיאל אחד (מקסיקו 70') וגם בו לא זכו להצלחה. גם באליפויות אירופה שבהן הגיעו לרבע הגמר לפי השיטה הישנה (1960, 1972) או שהעפילו אליהן לפי השיטה החדשה (1984), לא זכו הרומנים להצלחות.

מאז ומתמיד נאמר שלכדורגל הרומני, שכמו חלק מהשכנים משלב כדורגל אירופי עם לאטיני, יש פוטנציאל אבל הוא לא מנוצל. בתחילת שנות ה־80' גדל ברומניה דור של כדורגלנים טובים ומוכשרים והתוצאות החלו להופיע בגביעי אירופה לקבוצות, שבהם עד אז לא היו הקבוצות הרומניות גורם.

המהפכה פתחה השערים

ב־1983 העפילה אוניברסיטטה קראיובה לחצי גמר גביע אופ"א, שנה אחר כך הגיעה דינאמו בוקרשט לחצי גמר גביע האלופות וב־1986 הדהימה סטיאווה את אירופה כשזכתה בגביע אירופה לאלופות אחרי ניצחון בבעיטות 11 על ברצלונה בברצלונה. שלוש שנים אחר כך העפילה סטיאווה שוב לגמר, אך הובסה בידי מילאן.

בשלהי אותה שנה (1989) התחוללה ברומניה המהפכה ומשטרו של הרודן ניקולאי צ'אוצ'סקו הופל. אחת ההשלכות של המהפכה היתה ביטול האיסור של הקומוניסטים על מכירת שחקני כדורגל למערב. שחקנים רומנים רבים נקנו בידי קבוצות בספרד, גרמניה, צרפת, איטליה ובלגיה והדבר פגע אולי בליגה המקומית, אך שיפר את יכולתם של הכוכבים הרומנים ואת יכולתה של הנבחרת. למונדיאל באיטליה העפילה רומניה (אמריך יניי, שהוביל את סטיאווה לאליפות אירופה והתכבר לפני מינוי שלמה שרף כמועמד לנבחרת ישראל, היה המאמן) וסוף סוף עלתה לסיבוב השני, אך הודחה בדו־קרב בעיטות 11 בידי אירלנד.

יורדנסקו קרא לצעירים

את המוקדמות במונדיאל האחרון פתחה רומניה היטב, אך כמה הפסדים גרמו לפיטוריו של קורנל דינו (מחליפו של יניי) ובאוגוסט 1993 מונה אנג'ל יורדנסקו (בעבר עוזרו של יניי ומאמן סטיאווה) למאמן, מהלך שהצדיק את עצמו. הרומנים ניצחו באיי פארו, את ישראל (ידידות), את בלגיה ובוולס כדי להעפיל לארה"ב.

יורדנסקו זרק כמה ותיקים ובנה נבחרת צעירה, מהירה וטכנית שמתבססת על שילוב של הכוכבים במערב והכשרונות מבית. במונדיאל הם הצדיקו את עצמם, ועוד איך. הנצחונות על קולומביה וארגנטינה ורבע הגמר מול שוודיה, הם משחקים שנכנסו לזיכרון הקולקטיבי של אוהדי הכדורגל. השערים הנפלאים, המסירות הנהדרות של האג'י, יכולת הפריצה והסיום של ראדוצ'ויו ודומיטרסקו, ועבודת ההגנה של פרודן ופטרסקו, הפכו את הנבחרת הרומנית למסוכנת ביותר.

ההצלחה הגבירה הביקוש

במשחק נגד ארגנטינה, למשל, שלטו הדרום אמריקאים בכדור ותקפו הרבה יותר, אבל כל מתפרצת רומנית הובילה לשער או למצב בעיטה מסוכן לשער, ואחרי הכל, שערים הם שם המשחק.

ההצלחה הרומנית הגבירה את הביקוש לשחקנים רומנים באירופה. דומיטרסקו נקנה מסטיאווה בידי טוטנהאם אחרי שכמעט כל הקבוצות הבכירות של אירופה חיזרו אחריו. בוגדן סטליאה נרכש בידי סאמסונספור הטורקית. אחרים, שכבר שיחקו במערב, נקנו בידי קבוצות אחרות. 'גיגה' פופסקו עבר מפ.ס.וו. לטוטנהאם, דן פטרסקו מגנואה לשפילד ונסדיי, גיאורגי האג'י מברשיה לברצלונה, פלורין ראדוצ'ויו ממילאן לאספניול, מיודרג בלודדיץ' מואלנסיה לוויאדוליד.

עוד שחקנים שמופיעים מחוץ לרומניה הם: טיבור סלימס ודורינל מונטניאנו (שניהם בסרקל ברוז') ויון לופסקו (לוורקוזן). דורין מטיאוץ (רג'יאנה), יון סבאו ודאנוט לופו (ברשיה) לא בסגל הרומני, למרות שהם משחקים בליגה האיטלקית, וזה אולי אומר הכל על העומק של הכדורגל הרומני.

בינתיים מובילה רומניה את בית 1 של מוקדמות אליפות אירופה בהפרש שערים לפני ישראל. הרומנים ניצחו את אזרבייג'אן 3–0, סיימו בתיקו 0–0 עם הצרפתים בחוץ (במשחק בתנקר) וניצחו את סלובקיה 3–2.

במשחק האחרון נגד סלובקיה שיתפה רומניה בהרכב הפותח הזה: סטליאה; פטרסקו, פרודן, בלודדיץ', מונטניאנו; פופסקו, לופסקו, האג'י, דומיטרסקו; לקאטוס, ראדוצ'ויו. כל ה־11 האלה נמצאים בסגל למשחק נגד ישראל ואם כולם יהיו כשירים, זה כנראה ההרכב המועדף על יורדנסקו, אבל, כידוע, עדיין לא ברור אם האג'י וראדוצ'ויו ישחקו. אם ראדוצ'ויו לא ישחק, יעלה יון ולאדויו (משמש כמחליף קבוע בהתקפה) במקומו. אם האג'י לא ישחק, עשוי קונסטנטין גילצ'ה למלא את מקומו.

המאזן המצויין של המאמן יורדנסקו

מאמן רומניה, אנג'ל יורדנסקו

מאז מונה אנג'ל יורדנסקו למאמן הנבחרת, רומניה היא אחת הנבחרות המצליחות ביותר בעולם. המאזן שלה ב־20 המשחקים תחת יורדנסקו הוא 13 נצחונות, 5 תיקו ורק שני הפסדים.

זו רשימת המשחקים המלאה של רומניה ב־16 החודשים האחרונים:

● 8.9.93, טורפיה: איי פארו – רומניה (מוקדמות ג"ע) 0–4. ראדוצ'ויו כבש רביעייה.

● 22.9.93, בוקרשט: רומניה – ישראל 1–0. פנדורו.

● 13.10.93, בוקרשט: רומניה – בלגיה (מוקדמות ג"ע) 2–1. ראדוצ'ויו ודומיטרסקו.

● 17.11.93, קרדיף: ויילס – רומניה (מוקדמות ג"ע) 1–2. האג'י וראדוצ'ויו.

● 10.2.94, הונג קונג: הונג קונג – רומניה 1–1. דומיטרסקו.

● 13.2.94, הונג קונג: ארה"ב – רומניה 1–2. דומיטרסקו (2).

● 16.2.94, הונג קונג: דרום קוריאה – רומניה 1–2. דומיטרסקו (2).

● 23.3.94, בלפסט: צ. אירלנד – רומניה 2–0.

● 20.4.94, בוקרשט: רומניה – בוליביה 3–0. דומיטרסקו (2), ניקולסקו.

● 25.5.94, בוקרשט: רומניה – ניגריה 2–0. דומיטרסקו ופטרסקו.

● 1.6.94, בוקרשט: רומניה – סלובניה 0–0.

● 12.6.94, קליפורניה: רומניה – שוודיה 1–1. האג'י.

● 18.6.94, לוס אנג'לס (ג"ע): רומניה – קולומביה 3–1. ראדוצ'ויו (2), האג'י.

● 22.6.94, דטרויט (ג"ע): שוויץ – רומניה 4–1. האג'י.

● 26.6.94, לוס אנג'לס (ג"ע): רומניה – ארה"ב 1–0. פטרסקו.

● 3.7.94, לוס אנג'לס (ג"ע): רומניה – ארגנטינה 3–2. דומיטרסקו (2), האג'י.

● 10.7.94, סן פרנסיסקו (ג"ע): שוודיה – רומניה 2–2 (4–3 בבעיטות 11). ראדוצ'ויו (2).

● 7.9.94, בוקרשט (ק"א): רומניה – אזרבייג'אן 3–0. פופסקו, האג'י, פרודן.

● 8.10.94, סט. אטיין (ק"א): צרפת – רומניה 0–0.

● 16.11.94, בוקרשט (ק"א): רומניה – סלובקיה 3–2. בלודדיץ', פטרסקו, ראדוצ'ויו.

עוזי דן

קראיוביאנו כוכב העתיד

מאת עוזי דן

את הכוכבים הגדולים של רומניה – האג'י, דומיטרסקו, ראדוצ'ויו, פופסקו, לופסקו, בלודדיץ' ואחרים – מכיר היטב כל חובב כדורגל, ולמותר שוב את סיפוריהם אין טעם. כדאי אולי להתמקד במי שעשוי להיות הכוכב הגדול הבא של הכדורגל הרומני.

קוראים לו גיאורגי קראיוביאנו, חלוץ הנבחרת ואוניברסיטטה קראיובה.

קראיוביאנו כבר לא ילד (יליד 14.2.1968), אבל רק בספטמבר 93' (מול איי פארו) ערך הופעת בכורה בנבחרת. זה היה המשחק הראשון של יורדנסקו כמאמן.

קראיוביאנו החל את הקריירה בקבוצה הקטנה דרובטה טורנו סוורין מהליגה השנייה ובמהלך עונת 1990/91 נקנה בידי קראיובה שזכתה אז באליפות. הוא השתפר מעונה לעונה ובעונה האחרונה לא רק זומן לנבחרת, אלא זכה בתואר מלך השערים אחרי שניצח בקרב על הכתר את דומיטרסקו בצורה ברורה (22 שערים לעומת 17).

לזכותו חמש הופעות בנבחרת, כולן כמחליף, כולל אחת נגד ישראל במשחק הידידות בספטמבר אשתקד.

למרות העונה המצויינת שלו בליגה והעובדה שזימן אותו לסגל, לא לקח יורדנסקו את קראיוביאנו לגביע העולם בארה"ב, אבל זה לא מנע ממספר קבוצות במערב אירופה לחזור אחריו. עכשיו הוא שוב בסגל, וייתכן שבקרוב גם יגיע להרכב הראשון. בכל מקרה, מדובר בשחקן שעוד נשמע עליו.

הסגל שמגיע לישראל

שם	תפקיד	גיל	קבוצה	הופעות
בוגדן סטליאה	שוער	27	סאמסונספור (טורקיה)	23
דומיטרו סטאנגאצ'יו	שוער	22	סטיאווה	-
דן פטרסקו	הגנה	27	שפילד ונסדיי	41
מיודרג בלודדיץ'	הגנה	30	ריאל ויאדוליד	40
דניאל פרודן	הגנה	22	סטיאווה	21
גיאורגי פופסקו	הגנה	27	טוטנהאם	53
טיבור סלימס	הגנה	24	סרקל ברוז'	18
קונסטנטין גילצ'ה	קישור	22	סטיאווה	11
דורינל מונטניאנו	קישור	26	סרקל ברוז'	35
דמיאן מיליטארו	קישור	24	אוניברסיטטה קראיובה	1
יון לופסקו	קישור	26	באייר לברקוזן	38
אובידיו סטינגה	קישור	22	אוניברסיטטה קראיובה	10
איליה דומיטרסקו	קישור	24	טוטנהאם	47
גיאורגי האג'י	קישור	29	ברצלונה	90
מאריוס לקאטוש	התקפה	30	סטיאווה	63
גיאורגי קראיוביאנו	התקפה	26	אוניברסיטטה קראיובה	5
פלורין ראדוצ'ויו	התקפה	24	אספניול	32
יון ולאדויו	התקפה	26	ראפיד בוקרשט	9

קפטן גיאורגי האג'י. מספר 1 ברומניה. קשר ברצלונה

רוזנטל שיחק 90 ד' בטוטנהאם אחרי שדומיטרסקו ופופסקו יצאו לקפריסין

בלקבורן ומנצ'סטר יונייטד ניצחו 3–2 וממשיכות במירוץ הצמוד בצמרת

מאת גיורא גרמן

לונדון (מיוחד ל"ספורט הארץ"). ארבעה ימים לפני המשחק נגד רומניה ברמת גן, במוקדמות אליפות אירופה, חזר אתמול רוני רוזנטל ל־90 דקות להרכבה של טוטנהאם שניצחה את שפילד ונסדיי 3–1. שילובו של רוזנטל התאפשר בעקבות יציאת שני שחקניה הרומנים של טוטנהאם, איליה דומיטרסקו וגיאורגי פופסקו, למחנה האימונים של נבחרתם בקפריסין לקראת בואם לישראל.

32 שערים הובקעו אתמול בליגה האנגלית, ממוצע של 3.5 שערים למשחק. בלקבורן ומנצ'סטר יונייטד ממשיכות לנצח, אולם גם המוליכות בתחילת העונה, ניוקאסל ונוטינגהם פורסט, ניצחו.

● בלקבורן – סאות'המפטון 2–3. מארק אטקינס הבקיע לבלקבורן כבר בדקה ה־6. אלן שירר הוכשל ברחבה, בעט את כדור ה־11 שנהדף בידי ברוס גרובלאר, אך כבש בכדור החוזר (13). מאתיו לה טיסייה צימצם בדקה ה־65, אבל שירר הבקיע את שערו השני במשחק (74). לה טיסייה הגיב בשער מרהיב ממרחק רב (80), ובדקה האחרונה החמיץ הזדמנות להשוות.

● ק.פ.ר. – מנצ'סטר יונייטד 2–3. האלופה שיחקה בלי מארק יוז המושעה ואריק קנטונה המתאושש מן עם נבחרת צרפת. בהיעדרם שיחק פול סקולס בן 19, שהבקיע צמד. לס פרדיננד העלה את ק.פ.ר. ליתרון בדקה ה־23 בבעיטה מ־25 מטר. סקולס השווה בדקה ה־34, ודני קין העלה את מנצ'סטר ל־2–1, שניות לפני ההפסקה. בדקה ה־47 ביסס סקולס את היתרון בגיחה. פרדיננד קבע את תוצאת הסיום בנגיחה יפה (64).

● ניוקאסל – לסטר 3–1. הבלגי פיליפ אלבר חזר מפציעה וכבש צמד (32, 70) לניוקאסל. דיוויד אולדפילד העניק שוויון זמני ללסטר בדקה ה־48, לפני שהבלגי סטיב הווי הבטיח את הניצחון (50).

● נוטינגהאם – איפסוויץ' 1–4. סטן קולימור הבקיע בדקה ה־4, וסיים בצורת שנמשכה חודשיים. סקוט גמיל (12), גותאר האלנד (27) וסטיוארט פירס (43) השלימו לפורסט. תומסון כבש לאורחים (44).

● טוטנהאם – שפילד ונסדיי 1–3. רוני רוזנטל חזר להרכב הפותח והשקיע מאמץ רב, אבל לא בלט במיוחד וגם לא הבקיע. על אף היעדרם של הרומנים דומיטרסקו ופופסקו, השיגה טוטנהאם ניצחון נוסף. איאן נולאן העלה את שפילד ליתרון (38). במחצית השנייה ביצעה טוטנהאם מהפך: בארמבי (61), קלינסמן (71) וקלדרווד (80) הבקיעו וניצחו.

שאר התוצאות: אסטון וילה 0 – ארסנל 0; לידס 2 (וורתינגטון 3, דין 25) – ווסטהאם 2 (הרכש ההולנדי ג'ירובאן בור 45, 79); נוריץ' 3 (ווארד 23 ו־44, קיורטון 88) – צלסי 0; ווימבלדון 2 (לאונהרדסן 4, הארפורד 17) – קובנטרי 0. היום: ליברפול – קריסטל פאלאס.

● ליגה ראשונה. בארנסלי – צ'ארלטון 1–2; בריסטול סיטי – בולטון 0–1; גרימסבי – ווטפורד 0–0; מידלסבורו – סאות'אנד 1–2; מילוול – סאנדרלנד 0–2; אולדהאם – פורט וייל 3–2; פורטסמות – רדינג 1–1; שפילד יונייטד – ווסט ברומיץ' 0–2; סטוק – ברנלי 0–2; סווינדון – טרנמיר 2–2; וולבס – נוטס קאונטי 1–0. היום: לוטון – דרבי.

● סקוטלנד. קילמארנוק – ריינג'רס 2–1; היברניאן – פאלקירק 2–2; מאדרוול – אברדין 1–0.

הטבלה האנגלית

	קבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	בלקבורן	18	15–41	42
2.	מנצ'סטר יונייטד	18	13–35	41
3.	ניוקאסל	18	22–38	37
4.	נוטינגהאם	18	19–31	32
5.	ליברפול	17	18–34	31
6.	מנצ'סטר סיטי	17	26–29	28
7.	לידס	18	24–26	28
8.	צלסי	18	23–25	27
9.	נוריץ'	18	15–18	27
10.	טוטנהאם	18	34–32	25
11.	קובנטרי	18	29–28	23
12.	ארסנל	17	18–20	21
13.	סאות'המפטון	18	30–25	21
14.	שפילד ונסדיי	18	26–19	21
15.	ווימבלדון	18	31–19	21
16.	קריסטל פאלאס	17	19–15	20
17.	ק.פ.ר.	18	35–27	19
18.	אברטון	18	24–15	18
19.	ווסטהאם	18	21–13	18
20.	אסטון וילה	18	29–21	16
21.	לסטר	18	33–19	13
22.	איפסוויץ'	18	37–17	11

הוחזרו 6 הנקודות לטוטנהאם ובוטלה ההשעייה מהגביע

לונדון (רויטר). בוטל העונש שהטילה התאחדות הכדורגל האנגלית על טוטנהאם – הפחתת שש נקודות בסיום העונה והשעייה ממשחקי הגביע בעונה זו, בגין תשלומים לא חוקיים לשחקנים. הקנס של 1.5 מיליון ליש"ט (2.35 מיליון דולר) נותר בעינו. כך החליט הרכב מיוחד בן שלושה אנשים, שדן בערעור הנוסף של טוטנהאם ופסק שהעונש כולו אינו חוקי. טוטנהאם תשחק בגביע נגד אלטרינצ'האם החובבנית ב־1.1.95.

מנכ"ל ההתאחדות האנגלית, גרהאם קלי, סירב להגיב על הפסיקה המביכה מבחינת המוסד שבראשו הוא עומד.

אח"י נצרת ויהוד מוליכות בליגה א'

מכבי אח"י נצרת (צפון) והפועל יהוד (דרום) ממשיכות להוליך בליגה א' לאחר המחזור ה־10.

● מחוז צפון: אור עקיבא – מכבי עוספיה 0–3 (0–3), נצרת עילית – טירת הכרמל 0–0, כפר קנא – הפועל עכו 1–1 (0–0), מכבי עכו – מכבי תמרה 0–3 (0–0), מכבי סכנין – מכבי חדרה 0–2 (0–0), גבעת אולגה – אום אל פאחם 0–1 (0–0), מכבי שפרעם – אח"י נצרת 0–1 (0–0).

● מחוז דרום: באר יעקב – הפועל מרמורק 1–3 (1–3), בית"ר באר שבע – הפועל קרית מלאכי 4–0 (2–0), כפר שלם – הפועל מרחבים 0–0, רמת עמידר – קרית אונו 0–3 (0–0), אור יהודה – הפועל יהוד 0–0, הפועל ירוחם – לזרוס חולון 3–4 (2–2), דליית אל כרמל – צעירי יפו 2–2 (2–1), מכבי שעריים – בית"ר רמלה 0–0.

מחוז צפון

	קבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	אח"י נצרת	10	5–18	15
2	בני סכנין	8	4–18	12
3.	מכבי עכו	9	13–16	11
4.	אום אל פאחם	9	7–9	11
5.	הפועל עכו	9	8–11	10
6.	מכבי תמרה	9	9–11	10
7.	מכבי חדרה	10	9–10	10
8.	נצרת עילית	10	11–7	10
9.	מכבי שפרעם	9	9–8	9
10.	אור עקיבא	10	17–14	8
11.	מכבי עפולה	8	12–8	6
12.	גבעת אולגה	9	15–9	6
13.	כפר קנא	9	13–7	6
14.	מכבי עוספיה	7	9–5	5
15.	טירת הכרמל	8	14–4	5

מחוז דרום

	קבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	הפועל יהוד	10	6–9	14
2.	ב. באר שבע	10	5–21	13
3.	הפ. מרמורק	10	8–17	13
4.	כפר שלם	10	5–10	13
5.	לזרוס חולון	10	8–11	13
6.	הפועל מרחבים	10	9–20	12
7.	קרית אונו	10	8–15	12
8.	רמת עמידר	10	9–14	12
9.	מכבי שעריים	9	5–8	10
10.	אור יהודה	10	11–14	8
11.	הפועל ירוחם	9	15–10	8
12.	באר יעקב	9	16–11	7
13.	צעירי יפו	9	19–8	7
14.	בית"ר רמלה	9	17–4	5
15.	ד.א. כרמל	9	25–8	5
16.	קרית מלאכי	10	29–4	2

הפועל חיפה ומכבי פתח תקוה כבר הבטיחו מקומן בחצי הגמר

מאת משה הר־נעש

הפועל חיפה ומכבי פתח תקוה, הבטיחו עלייתן לחצי הגמר, למרות שנותר עוד משחק אחד בשלב המוקדם. הפועל חיפה מוליכת בית א' השיגה את הנקודה הדרושה נגד סגניתה בני יהודה 1–1 בקרית אליעזר. מכבי פתח תקוה מוליכת בית ד' ניצחה בחולון 1–0 את סגניתה בית"ר ירושלים. עירוני ראשון לציון ניצחה בחוץ 3–1 את צפרירים חולון. גם עירוני אשדוד ניצחה בחוץ 1–0 את בית"ר ת"א. שני משחקים נוספים במחזור החמישי הסתיימו בתיקו. הפועל בית שאן – מכבי הרצליה 1–1, הפועל פתח תקוה – הפועל באר שבע 0–0. שני משחקים נדחו בגלל שחקני מכבי חיפה ומכבי ת"א המשתייכים לנבחרת שתשחק השבוע נגד רומניה (הפועל ת"א – מכבי חיפה, מכבי נתניה – מכבי ת"א).

טבלות גביע הטוטו, ליגה לאומית

בית א'

	קבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	הפועל חיפה	5	4–8	11
2.	בני יהודה	5	8–8	7
3.	הפועל ת"א	4	3–3	4
4.	מכבי חיפה	4	7–3	2

בית ב'

	קבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	באר שבע	5	2–7	11
2.	מ. הרצליה	5	4–7	7
3.	הפועל פ"ת	5	8–7	4
4.	בית שאן	5	9–2	2

בית ג'

	קבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	צפ. חולון	5	8–8	9
2.	מכבי ת"א	4	5–10	7
3.	ע. ראשל"צ	5	16–14	7
4.	מכבי נתניה	4	8–5	3

בית ד'

	קבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	מכבי פ"ת	5	3–13	15
2.	בית"ר י־ם	5	6–6	7
3.	ע. אשדוד	5	10–6	4
4.	בית"ר ת"א	5	9–3	2

הפועל בית שאן – מכבי הרצליה 1–1 (0–0)

הפועל בית שאן השיגה נקודה ראשונה בגביע הטוטו שעשוייה למנוע את העליה ממכבי הרצליה לשלב הבא. בית שאן שיחקה היטב עד להפסקה ולא כבשה שערים.

בדקה ה־54 יתרון לבית שאן: ולדימיר זיירני האוקראיני בישל שער לקלאודיו קהימי שנגח וקבע 1–0 לבית שאן. בית שאן נסוגה לגונן על יתרונה ובדקה ה־74 נקבע שוויון. ישראל כהן שלח כדור לרחבה שנהדף בידי השוער ממן לרגלי יאיר שמחון שקבע 1–1 מוצדק.

שפט דאוד סוהיל, 1,200 צופים בבית שאן. עובדיה אביטר

עירוני ראשון לציון – צפרירים חולון 1–3 (1–1)

לאחר שהובילה 1–0 בדקה ה־3 כשלה צפרירים בניסיונה לבסס את מקומה בראשות בית ב', כאשר נוצחה 3–1 בבית ע"י הפועל ראשון לציון. החולונים, שחסרו שבעה משחקני ההרכב, עלו ליתרון כאשר איציק לוי מסר לאסף טובי שממרחק 14 מ' בעט שטוח והכניע את השוער אורן קמינסקי. 1–0 לחולון.

האורחים השוו בדקה ה־16: פיליפוביץ בעט לשער, השוער החולוני ישראל הדף את הכדור למרכז הרחבה וניר שיקוה נגח לרשת 1–1.

במחצית השנייה נבחן בחולון הזר סרגיי ושינסקי שלא הרשים. בדקה ה־57 עלו האורחים ל־2–1. אסף דגאי הגיע ראשון לכדור רוחב ומ־5 מ' הבקיע. בדקה ה־88 בעט דני אלברט מ־25 מ' לשער. 1–3 לראשון.

שפט אריה חיימוביץ, 700 צופים, בחולון. מנחם כהן

מכבי פתח תקוה – בית"ר ירושלים 1–0 (0–0)

במשחק בינוני באיכותו ניצחה מכבי פתח תקוה את בית"ר ירושלים, שמרה על 100 אחוזי הצלחה בגביע הטוטו והבטיחה עלייתה לחצי הגמר. מכבי פ"ת התייצבה בהרכבה החזק ביותר מול בית"ר שחסרה חמישה משחקני ההרכב. תנאי המגרש הגרועים היקשו על שתי הקבוצות לפתח משחק מסודר. במחצית השנייה פ"ת נראתה יותר טוב. אייל בגלייטנר, המצטיין במגרש, הגיע למצבים מסוכנים ובדקה ה־65 כבש שער, כשבעט מקרוב בעצמה לרשת 1–0 לפתח תקוה. בלטו בפ"ת הבלם רן רבינוביץ שעזר לגלון מלול לשמור על רשת נקיה. הירושלמים כנראה לא התייחסו ברצינות למשחק וכך הם גם נראו.

שפט אבנר כהן, 450 צופים, בחולון. גד לבנון

הפועל חיפה – בני יהודה 1–1 (1–1)

הפועל חיפה השיגה שלשום את הנקודה שהבטיחה לה את העלייה לשלב הבא בגביע הטוטו, אך למרות התיקו נגד בני יהודה קשה להאמין שהחיפאים יכולים להיות מרוצים מהמשחק. האורחים חסרו שחקנים רבים אך החיפאים התייצבו בהרכב כמעט מלא. הפתיחה היתה של בני יהודה שבדקה ה־23 ניצלה טעות בהגנת חיפה ומייקל יפה בעט לרשת 1–0. הצופים שלא נשברו בקור קיבלו פיצוי חלקי בדקה ה־29 בשערו היפה של עופר טלקר: בנין הגביה, גידאון הודיר בראש, טלקר המשיך במספרת בחצי גובה לפינה וחתם את התוצאה 1–1.

שפט אייל צור, 1,500 צופים, בקרית אליעזר. דרור מרשלקוביץ

עירוני אשדוד – בית"ר תל אביב 1–0 (0–0)

אחרי שאיבדו סיכוי לעלות לחצי הגמר בגביע הטוטו הופיעו הקבוצות בהרכבים חסרים והיה ברור שהמשחק לא יתעלה לרמה גבוהה. 200 צופים משועממים וודאי לא הוסיפו למוטיבציה של השחקנים שניהלו מאבק רדום. באשדוד ערך הופעת בכורה הבלם הניגרי אנצה אוקופור שלא נזקק להפגין את יכולתו מול חולשת בית"ר. בקישור שלטו יואל סיסה ותומפסון אוליאה שסיכנו את שערו של קורנפיין בבעיטות ממרחק. אוליאה (20, 32) ואלון כהן (29) ניסו לכבוש בבעיטות ממרחק, אך קורנפיין הבטוח הדף את כדוריהם. עד לסיום התנהל משחק בינוני ובדקה ה־86 נכבש שער הניצחון: זריאן מסר לרן חפיף שמ־10 מ' בעט לרשת, כדי לקבוע 1–0 לאשדוד ניצחון ראשון למאמן אבי כהן.

שפט שמואל שטייף, 200 צופים, באיצטדיון גאון ביפו. שרון מישל

הפועל פתח תקוה – הפועל באר שבע 0–0

הפועל פתח תקוה והפועל באר שבע, שתי קבוצות צמרת בליגה הלאומית, לא הצליחו להבקיע אפילו שער במיפגש ביניהן שנסתיים 0–0. היו"ר הבאר שבעי רן פסח אמר כי ברמה כזו קבוצתו לא יכולה לזכות באליפות וגם לא לקנות במכולת. המנהל המקצועי של הפועל פ"ת גיא לוי היה שבע רצון מהשיפור ביכולת הניכרת. אבל גם לוי יודע שעם יכולת בינונית כזו תתקשה הקבוצה להימנות על צמרת הליגה. על המחצית הראשונה חבל להרחיב. באר שבע פתחה טוב יותר את המחצית השנייה, אבל לא הצליחה לסכן את שערו של שי הם והמשחק התנהל בעיקר במרכז השדה.

שפט יצחק בן יצחק, 500 צופים, בלוד. רוני בראון

הפתעה בארצית: יפו נכנעה בבית 2–3 להפועל אשקלון

מאת משה הר־נעש

גביע הטוטו, ארצית

בית א'

	קבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	הפועל ר"ג	4	6–13	9
2.	כפר סבא	4	8–8	6
3.	נס ציונה	4	8–7	5
4.	מכבי יבנה	4	18–4	2

בית ב'

	קבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	הכח רמת גן	4	3–7	9
2.	שמשון ת"א	4	1–5	8
3.	מכ. קרית גת	4	6–3	3
4.	הפועל חדרה	4	9–4	1

בית ג'

	קבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	הפועל טייבה	4	3–6	9
2.	מכבי יפו	4	5–8	9
3.	הפ. אשקלון	4	8–6	4
4.	קרית שמונה	4	9–8	1

בית ד'

	קבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	הפו. בת ים	4	5–7	9
2.	הפועל י־ם	4	9–8	6
3.	הפועל אשדוד	4	7–7	4
4.	הפועל לוד	4	9–8	4

שני מחזורים לסיום השלב המוקדם בגביע הטוטו בליגה הארצית, עדיין אין שום קבוצה שהבטיחה עלייתה לחצי הגמר. לכל אחת ממוליכות הבתים 9 נקודות.

בבית א' מוליכה הפועל רמת גן שניצחה 1–4 בבית את הפועל כפר סבא. תומר ברזילי הבקיע צמד ואת האחרים הבקיעו ויליבראון ואילן בכר. לכפר סבא הבקיע גבי ספיר. במשחק אחר בבית זה נפרדו בתיקו 2–2 נס ציונה ומכבי יבנה. נס ציונה הובילה 0–2. דני משה ואריאל רוזמן הבקיעו לנס ציונה, עמי ואזנה ואילן אבנעים ליבנה. דוד בר כליפא מיבנה הורחק.

בבית ב' מוליכה הכח רמת גן שניצחה 3–1 בבית את הפועל חדרה. להכח הבקיעו יצחק מוסרי מ־11 מ', יוג'ין יוקהומי ואבי שםטוב. לחדרה יעיש סיסה בבעיטת 11 מ'. יצחק תבטוח מחדרה הורחק. במשחק נוסף ניצחה שמשון בקרית גת 2–0 את מכבי. השערים: חיים סידוקין בבעיטת 11 מ' ודרור אמינוף.

בבית ג' איבדה המוליכה מכבי יפו נקודות ראשונות בהפתעה של המחזור השלישי, כאשר נכנעה בבית 3–2 להפועל אשקלון. לאשקלון: שרון סגרון, דקל יצחקי, שגיא עיני. ליפו: יצחק רוזליו ויוסיבילו. למקום הראשון עלתה הפועל טייבה שניצחה בקרית שמונה 3–0. השערים: ג'אברה 2, נתי עזריה.

בבית ד' מוליכה הפועל בת ים שאיבדה נקודות ראשונות להפועל לוד שניצחה בבית 1–3. ללוד: ניסים בן דוד 2, יוסי אמריאל. לבת ים: הותיק ניסים כהן. במשחק נוסף ניצחה הפועל ירושלים בחוץ 2–1 את הפועל אשדוד שהוליכה 1–0 משער של בני יצחקוב. רוד וזאן הישווה ומישל דיין הבקיע את שער הניצחון בסיום.

● בליגה הלאומית ברוגבי ממשיכות תל אביב ורעננה להוביל. רעננה ניצחה את הגליל העליון 10–15 ותל אביב גברה על ירושלים 15–33. במשחק נוסף סיימו הרצליה וחיפה 12–12.

ספורט

להתנחם היום באולימפיקו

מאת אבי רצון / רומא

סוף שבוע סוער וגשום עובר על רומא. אלפי התיירים שממלאים את בתי המלון בבירה האיטלקית לקראת סוף השנה האזרחית, נאלצו להישאר בחדריהם, לשתות עוד קפוצ'ינו, ללגום כוסית נוספת של אנאלקוליקו, לוותר על המסעדות והטראטוריות המתוכננות, שלא לדבר על הביקורים באתרים ההיסטוריים שבגללם הגיעו לכאן, ומזג האוויר מנע זאת מהם.

מצד שני יוכלו חובבי הכדורגל מבין אותם התיירים, להתנחם במשחק הצמרת שיהיה הערב באולימפיקו, בין לאציו לבין יובנטוס. יובה בלי ג'אנלוקה ויאלי (צהובים) ורוברטו באג'ו (פציעה), אבל עם הכוכב הצעיר בן ה־20 אלסנדרו דל־פיירו, ואולי עם כוח עולה חדש, קודרו גראבי. הוא אמור לשחק במקומו של ראוונלי הפצוע שלא בטוח כי יחלים עד הערב.

לאציו תשחק בהרכבה החזק ביותר, אמנם בלי בוקסיץ' אבל עם סיניורי ורמבאודי המצויינים. גם יובה וגם לאציו הצליחו בשבוע שעבר לעלות לרבע הגמר בגביע אופ"א אחרי נצחונות בחוץ ובבית על טראבזונספור (לאציו) ואדמירה ואקר (יובה).

לאציו עם המאמן החדש זדנק זמאן, אבי האזורית שהגיע מפוג'יה, ויובה גם היא עם מאמן חדש, מרצלו ליפי שהגיע מנאפולי. יחד עם פארמה הן שלוש הקבוצות הטובות ביותר שיש העונה לקלצ'יו האיטליאנו להציע. לאציו ופארמה בעיקר, תודות לזמאן ונביו סקאלה, יובה יותר בגלל שובו של ויאלי לכושר הבקעה (שבעה שערים בארבעת המשחקים האחרונים), וכמובן בגלל דל־פיירו שכבש בשבוע שעבר שער חכם שגם נבחר ליפה ביותר בליגה עד היום.

זמאן: עצוב היה לראות את מילאן

אבל האיש של השבוע האחרון הוא ללא ספק מאמן לאציו, זדנק זמאן. לא משום הניצחון הצפוי על טרבזונספור וגם לא בגלל המשחק היום נגד יובנטוס. אלא בעיקר בגלל הביקורת העלבנות שהטיח במילאן ובמאמנה פאביו קאפלו, אחרי הניצחון של המילאנזים 0–1 על ולצבורג בווינה.

מיד אחרי הנצחון לעג זמאן לאלופת אירופה, ואמר שהוא היה מתבייש בניצחון כזה על קבוצה בינונית כמו ולצבורג. הוא הוסיף: "עצוב היה לראות את אלופת איטליה ביום רביעי האחרון. הקבוצה אשר הביאה בשורה חדשה לכדורגל העולמי עם סגנון מלהיב ומרתק, התבוננה מול האוסטרים. במקום להמשיך ולתקוף אחרי השער של מסארו, חזרנו לימי הקטנאצ'יו (בנקר) של הלניו הררה ונראו רוקו".

זמאן לא הסתפק בדברים אלה והמשיך: "במקום לברוח מיד לחדרי ההלבשה, ראיתי את קאפלו רץ למרכז המגרש כדי להתחבק ולהתנשק עם שחקניו".

העיתונאים היקשו על המאמן הצ'כי שחי באיטליה כבר יותר מעשרים שנה: "האם אתה היית מעדיף להמשיך ולתקוף, ואז להסתכן בהפסד או בתיקו שהיה גורם להדחת מילאן מגביע האלופות?"

לזמאן אין ספק: "כן, הייתי מעדיף לסיים את דרכי בגביע אירופה. אינני אומר זאת כדי להיראות יפה נפש, אלא משום שמדובר במילאן, שעד ליום רביעי האחרון היתה בשבילי ובשביל כולם המודל לחיקוי. זאת הרי הקבוצה שהביסה את ברצלונה 0–4 רק לפני כמה חודשים לא בשלב מוקדם של גביע האלופות אלא בגמר עצמו".

מובן שדבריו של זמאן הביאו לפתיחתה של ספרה גדולה. הוויכוח הסוער, שמעותיו כשנות הכדורגל, האם המטרה (ניצחון, או עליה לשלב גבוה יותר) מקדשת את האמצעים (משחק הגנתי על חשבון היופי וההנאה של הצופים) או להיפך.

מרבית המאמנים באיטליה שהתבקשו לחוות דעתם בעקבות דבריו של זמאן, תמכו בקאפלו. תמצית דבריהם: מילאן עברה תקופה קשה לאחרונה. את הניצחון על ולצבורג צריך היה להשיג בכל מחיר, כדי לחזור בעוד שלושה חודשים לרבע הגמר בליגת האלופות בכוחות מחודשים ואז להציג את הכדורגל שמלדיני ודונאדוני יודעים להציג".

הנפגע העיקרי, קאפלו, הגיב מבלי להזכיר במובן את שמו של זמאן: "זכותו של כל אחד לומר את דעתו. אני מכבד כל דעה, אבל לא תמיד את העיתוי ואת הדרך. אסור לשכוח שמילאן לא עשתה בנקר בווינה אלא נלחצה על ידי קבוצה מצויינת, והתרופה הטובה ביותר למחלה שלנו בחודשים האחרונים היא הניצחון על ולצבורג. כל היתר לא מעניין אותי. הייתי מבין מאמן זה או אחר, אם היה אומר את הדברים אחרי שהיינו מפסידים לולצבורג או אם הלילה נפסיד לבנפיקה ברבע הגמר".

את הוויכוח סיים קוסטהקורטה שעקץ את זמאן: "רק לפני שבועיים לאציו שלו הפסידה 3–0 לרומא. אם לזמאן היו הראייה והחשיבה של קאפלו, אולי הוא היה מנצח בדרבי 0–1".

זמאן לא נשאר חייב: "קאפלו אמר שולצבורג לחצה את מילאן? יפה, אז מדוע באותן דקות של לחץ הוא הוציא חלוץ, סימונה, והכניס את מאסרו, כבלם שלישי?"

קאפלו: "כי שמעתי שבליסבון יש יין טוב, וכחובב יינות רציתי להגיע לרבע הגמר לשחק נגד בנפיקה ולוודא שאכן מדובר באותו יין".

אנגלופילים, יש עתיד

תמיכה לא צפויה קיבל קאפלו מאנגליה. ג'קי צ'רלטון, שהתארח בתכנית הספורט של ג'ים רודנסל בא.בי.סי. התערב עם המנחה (על חמש לישי"ט) לפני המשחק בווינה שמילאן מנצחת. רודנסל לקח את ולצבורג. אחרי שרודנסל שילם, הסביר צ'רלטון: "מאחר שמדובר במילאן, מותר היה לה לנצח כפי שניצחה. קאפלו לא זקוק למליצי יושר בכל הקשור למחויבות שלו ושל קבוצתו לכדורגל יפה ומהנה. היתה למילאן ולקאפלו מטרה והיא הושגה. תשאלו את אנשי ולצבורג אם הם לא היו מוכנים להיות היום במקום שהאיטלקים נמצאים".

כאן אולי המקום לציין את העובדה שראשי הבי.בי.סי. מרוחים על אחוזי צפייה גבוהים יותר בשידורי הליגה האיטלקית מאשר אצל הסקאי ספורט, המשדרת את הליגה האנגלית.

אנגלופילים, יש עתיד.

באריץ' היה ועדיין חסר חינוך

זוכרים את התקרית בין ג'ורא שפיגל למאמן ולצבורג אוטו באריץ'? אם לא, הנה תזכורת קטנה. אחרי המשחק שהיה באוגוסט בקרית אליעזר, הופיע באריץ' למסיבת העיתונאים בפלג גוף עליון עירום. שפיגל החליט אז ובצדק, שהוא לא מתייצב לצידו של באריץ' למסיבת העיתונאים אלא ישיב לשאלות כאשר מאמן ולצבורג יעזוב את המקום. לשפיגל גם היו מילים קשות נגד מאמן ולצבורג והוא גם לא לחץ את ידו לפני או אחרי הגומלין בווינה.

ביום רביעי האחרון, באמצע המחצית השניה, קמו קאפלו ובאריץ' מספסל קבוצתם כדי לחלק הוראות. קאפלו זז מטר או שניים לעברו של פאנוצ'י המגן הימני, ובאריץ' נראה מחלק הוראות לפייפנבגר. בדרכם חזרה למקומם עשה באריץ' תנועות מגונות לעברו של קאפלו. "השופט הרומני היה צריך להזהיר את מאמן מילאן כבר במחצית הראשונה על התפרצויות שלו ובמחצית השניה כבר להרחיק אותו", אמר באריץ' אחרי המשחק.

קאפלו אמר: "הוא קילל אותי בגרמנית וחשב שלא אבין. הבנתי הכל. באריץ' הוא חסר חינוך".

העיתונאים האיטלקים והאוסטרים ידעו לספר שרק התערבות של מנהלים משתי הקבוצות מנעה חילופי מהלומות בין קאפלו לבאריץ' בדרך לחדרי ההלבשה אחרי המשחק. אגב, באריץ' כבר איננו מכחיש כי הוא בדרך לאמן את הקבוצה הטורקית פנרבחצ'ה.

טומבה ובוניו פופולאריים כמו באג'ו ומאלדיני

ארוחת ערב ב"פיצה איבר" על גדות הטיבר עם חברים ותיקים, רובם עיתונאי ספורט. מדברים על ברלוסקוני, שלדעת כולם לא היה צריך להקים מפלגה, משום שהיה חזק יותר כאשר היה נשיא מילאן בפועל, ובעל שלוש תחנות טלוויזיה. וכמובן הרבה הרבה ספורט.

שלא כמונו, לאיטלקים יש הרבה יותר מאשר רק כדורגל, יש להם גם כדורגל. איטליה היא אלופת העולם בכדורעף, יש לה את אלברטו טומבה שהוא גולש הסקי הטוב בעולם. כיום, יש לה את ג'יאני בוגניו ועוד חמישה־שישה רוכבי אופניים מהטובים בעולם, וכך גם בתחום האיגרוף, מירוצי המכוניות והאופנועים. בדרך יש גם יורשים לפייטרו מנייאה ושרה סימיאוני, האתלטים הגדולים של שנות השבעים והשמונים.

דווקא הכדורסל באיטליה בנסיגה משמעותית. עיתוני ומדורי הספורט הולכים ומפחיתים מיום ליום את האינצ'ים המוקדשים לכדורסל. השטח שהוקדש למשחק של מכבי תל אביב נגד פוארד בשבוע שעבר בעיתונות הארצית, הסתכם ב־300–400 מילה כולל תוצאות. כך גם אחרי הניצחון בוויזה על צסק"א מוסקווה. האופניים והסקי כבר מתחרים בכמות האינצ'ים שמוקדשים לכדורגל. טומבה ובוניו אינם פחות פופולריים מבאג'ו ומלדיני.

אחרי הספגטי עם הסלמון, אחרי כמה בקבוקי קיאנטי ולפני הטיראמיסו הגיע זמנו של הכדורגל האנגלי. ניוקאסל בחוץ, בלקבורן גם וכך אסטון וילה. ביום רביעי האחרון עפה גם מנצ'סטר יונייטד. כבר שנים שהאלופה האנגלית מסולקת אחרי הסיבוב הראשון בגביע האלופות. כך קרה ללידס, כך קרה לארסנל ועכשיו היונייטד.

סביב השולחן אף אחד איננו לועג לכדורגל האנגלי. מה שכן, כולם מפגינים רחמנות. איטלקים, אם לא רחמנים, בני רחמנים הם.

סרג'יו די צ'זארה, מהגאזטה דלו ספורט, מנסה להסביר: "פעם היתה לבריטים עדיפות פיזית. כאשר העדיפות הפיזית נעלמה לא הצליחו המאמנים, בעיקר בקבוצות הצעירות באי הבריטי, לסגור את הפער הקשור בטכניקה של השחקן הבודד. בנוסף, יש לקבוצות האנגליות בעיה אובייקטיבית משום שבליגה משחקים אצלם הרבה אירים, וולשים וסקוטים, ועוד שחקני חיזוק אחרים מהיבשת. ואילו בגביע אירופה יכולות הקבוצות האנגליות לשתף רק שלושה זרים. זו סיבה נוספת למצבם הקשה במסגרות האירופיות".

סיכום הערב הארוך שנמשך אל תוך הלילה: אין כמו הצגת תיאטרון טובה בלונדון.

אריוודרצ'י, או – סי יו

מילה אחרונה לכת הקדושה והמעונה של חובבי הכדורגל האנגלי בישראל. מילאן נבחרה לקבוצה הטובה בעולם לשנת 1994, קאפלו נבחר למאמן מספר 2 אחרי הברזילאי קרלוס אלברטו פררה ואפילו הוורלד סוקר האנגלי בחר בפאולו מלדיני האיטלקי לכדורגלן הטוב בעולם ב־94'.

אריוודרצ'י, או כמו שהאנגלים רגילים לומר, סי יו.

בת ים ניצחה 2–3 במינסק; צסק"א – מטה אשר שוב 0–3

מינסק (מיוחד ל"ספורט הארץ"). הפועל בת ים ניצחה כאן אמש 2–3 את ס.ק.א. מינסק במשחק הראשון בסיבוב השני בגביע אירופה למחזיקות גביע, ואם תנצח גם במשחק הגומלין הערב בכ' לאדום תהיה נציגת הכדורעף היחידה של ישראל בגביעי אירופה השנים.

בת ים פיגרה 2–0 במערכות ו־14–11 במערכה השלישית, אבל חזרה לעצמה וחוללה מהפך, כאשר ניצחה 14–16 במערכה השלישית, 13–15 ברביעית ו־15–13 בחמישית.

מטה אשר ניהלה מאבק עם אלופת רוסיה

צסק"א מוסקווה ניצחה אמש בנעמן את הפועל מטה אשר 0–3 (8–15, 11–15, 10–15) גם במשחק הגומלין באליפות אירופה בכדורעף. אבל האלופה הישראלית הכתיבה בדקות רבות את מהלכי המשחק ואילצה את יריבתה הרוסית להתגונן ליד הרשת ובמגרש מאחור. במערכה הראשונה הצטיינו הזרים ברוניסלב מקיסקה והאמנון פיציגר, והישראלים גלעד דורון, ניר מגור, שמאי גל וולדיק אודנקו את משחקם הטוב ביותר העונה, לפחות עד לשוויון 7–7. במערכה השניה כבר הובילו הרוסים 7–0 ו־8–4, בזכות משחקם המצויין של אנטונוב, אורלנקו ואושקוב, שחקני נבחרת רוסיה. וניצחו בה תוך 17 דקות. כך זה נראה גם במערכה השלישית. הרוסים ניצחו 3–0 גם במשחק הראשון.

המשחק נמשך כשעה ורבע לעיני 600 צופים בהיכל הספורט בנעמן. שפכו ברגריטס מיוחד ואולכם בוקר מישראל.

מיכאל אבקין

2 הפסדים למכבי קרית אונו בכדורמים

אתונה (מיוחד ל"ספורט הארץ"). מכבי קרית אונו איבדה כל סיכוי לעלות לסיבוב הבא בגביע אירופה לאלופות בכדורמים, לאחר שנכנעה שלשום לאולימפיאקוס פיראוס ואתמול לקטלוניה מספרד 4–20. הערב (18.30) תתמודד קרית אונו נגד קופר הסלובנית.

● יאיר קרני ניצח אתמול במרוץ המסורתי לזכר רז גוטרמן שנפל בקרב על הבופור. המרוץ היה בפעם ה־13 בשדות קיבוץ הגושן בהשתתפות 150 רצים. בנשים ניצחה עדית קרן צבי.

● הפועל עמק חפר הודחה מגביע הפדרציה לנשים, לאחר שנוצחה באולמה 2–3 (14–16, 3–15, 8–15, 15–5, 15–9 ו־15–5) בידי ריי קה זוק הקרואטית. במשחק הראשון בקרואטיה הפסידה עמק חפר 3–1. בעמק חפר הצטיינו מרינה קטוקובה ולאריסה דונצ'קו.

בעיטה חופשית

לפני הפגרה: יתרון 4 נקודות לדורטמונד על ברמן בפיסגה

0–4 למוליכה על האמבורג. ורדר – באיירן 0–0

בון (רויטר). בורוסיה דורטמונד סיימה אתמול את הסיבוב הראשון בבונדסליגה ביתרון ארבע נקודות על פני ורדר ברמן. הליגה הגרמנית יוצאה לפגרה עד 18.2.95.

● האמבורג – בורוסיה דורטמונד 4–0. כל השערים הובקעו במחצית השניה, כשמתיאס זאמר הבקיע ראשון בדקה ה־53. קפטן דורטמונד, מיכאל צורק, השלים את המלאכה בשלושער בדקות 56, 62 ו־80, בבעיטת 11 מטר. בכך הבקיע צורק יותר מ־100 שערים בבונדסליגה.

● ורדר ברמן – באיירן מינכן 0–0. 40,633 צופים חזו במשחק הצמרת, בו לא הצליחה האלופה לשחזר את יכולתה ממשחק גביע אירופה ביום רביעי בקייב, בו ניצחה 1–4 את דינמו קייב.

● פרייבורג – שאלקה 0–3. רודולף קארדוסו (45), שפיים (73) וקוהל (88) הבקיעו לפרייבורג, שנותרה במקום הרביעי.

● דואיסבורג – שטוטגארט 2–0. ניצחון שני העונה לאחרונה בטבלה. הסטרביק (55) ועוזי (89) הבקיעו בניצחון הבית של דואיסבורג.

שאר התוצאות: דינמו דרזדן – באייר לוורקוזן 1–1; מינכן 1860 – איינטרכט פרנקפורט 1–2.

הטבלה הגרמנית

.1	דורטמונד	17	14-40	28
.2	ורדר ברמן	17	19-31	24
.3	מנשנגלדבאך	17	21-37	23
.4	פרייבורג	17	21-35	23
.5	באיירן מינכן	17	22-31	22
.6	קייזרסלאוטרן	17	20-25	22
.7	קארלסרואה	17	23-28	21
.8	לוורקוזן	17	21-31	20
.9	האמבורג	17	21-26	18
.10	שטוטגארט	17	35-31	16
.11	פרנקפורט	17	25-19	16
.12	שאלקה 04	17	24-22	15
.13	פ.צ. קלן	17	36-26	13
.14	ארדינגן	17	26-15	10
.15	מינכן 1860	17	30-17	10
.16	דרזדן	17	31-17	10
.17	בוכום	17	39-18	8
.18	דואיסבורג	17	33-12	7

בלום נכנע למדורג 685 בעולם אך ישראל עלתה לגמר דרג ב'

אחרי ניצחון 1–2 על יוון תשחק היום נגד הולנד

נבחרת ישראל בטניס עלתה לגמר אליפות אירופה לאומות דרג ב', לאחר שניצחה את יוון 1–2. גלעד בלום נוצח בידי מוסקוטיס (685 בעולם) 6–4, 7–6 (7–3). פאפאס פיגר 4–0 נגד אייל רן ופרש. במשחק הזוגות ניצחו הצמד בלום ואייל אריליך את מוסקוטיס ואפרוסגולו 6–7 (4–7), 4–6.

ישראל תתמודד הבוקר (10.30) במגרשי מועדון הפועל תל אביב במשחק הגמר נגד הולנד, שניצחה שלשום את שוויץ 0–3.

סמפראס ולארסון היום בגמר במינכן

מינכן (רויטר). פיט סמפראס ומאגנוס לארסון ייפגשו היום בגמר טורניר גביע הגראנד סלאם, כשהמנצח יזכה ב־1.5 מיליון דולר. סמפראס ניצח אתמול בחצי הגמר את גוראן איוואניסביץ' בחמש מערכות, 7–5, 6–3, 4–6, 6–7, 10–8 (7–5) במשחק שארך שלוש שעות ו־22 דקות. השוודי לארסון הביס את טוד מרטין 6–4, 6–4, 6–1, 6–1.

לאציו מחכה הערב ליובנטוס ברומא

לאציו תארח הערב באיצטדיון האולימפי ברומא את יובנטוס במוקד משחקי הליגה האיטלקית (22.00, שידור ישיר בערוץ 1). יובנטוס תשחק בלי ג'אנלוקה ויאלי (מושעה) ורוברטו באג'ו (פציעה בברך). יותר מ־70,000 צופים אמורים לחזות במשחק בין שתיים מהקבוצות האיטלקיות שהעפילו לרבע גמר גביע אופ"א.

פארמה, המוליכה, תצא למשחק חוץ נגד גנואה. פאוסטינו אספרייה, חלוצה הקולומביאני של פארמה, חוזר להרכב אחרי פציעה ארוכה. משחק צמרת נוסף יהיה בין הרביעית בטבלה, פיורנטינה, לשלישית רומא.

שאר המשחקים: פוג'יה – מילאן; ברשיה – סמפדוריה; אינטר – נאפולי; פאדובה – קליארי; רג'יאנה – קרמונזה; טורינו – בארי.

הפסד שישי לניקס, 89–85 באטלנטה

אורלנדו (110–96 על מיאמי) בעלת המאזן הטוב באן.בי.איי. העונה (3–14)

אטלנטה (רויטר). אטלנטה הוקס הנחילה כאן לניו יורק ניקס את הפסדה השישי העונה, כשגברה עליה 89–85. הפסדה של ניו יורק הרחיק אותה מאורלנדו מג'יק במאבק על ראשות הבית האטלנטי. מאזנה של אורלנדו 3–14 ושל ניו יורק 6–10 – פער של שלושה משחקים וחצי.

מוקי בליילוק קלע סל מטווח השלוש, 39 שניות לסיום המשחק, והעלה את אטלנטה ליתרון אותו לא שמטה עד הסיום. סטיב סמית קלע 16 נקודות לאטלנטה וסטייסי אוגמון הוסיף 14. זה היה הניצחון ה־934 של לני ווילקינס, מאמן אטלנטה, בקריירה. הוא רחוק עתה ארבעה נצחונות בלבד מהשוואת שיאו של רד אאורבאך מבוסטון סלטיקס במספר הנצחונות הרב ביותר בין המאמנים.

פטריק יואינג וצ'ארלס סמית בלטו בניו יורק עם 20 נקודות כל אחד. "היינו צריכים לנצח, כי אנחנו טובים יותר. היינו צריכים לשחק חזק יותר", אמר יואינג בסיום. פט ריילי, מאמן ניו יורק: "אנחנו לא משחקים טוב בחוץ". מאזנה של ניו יורק במשחקי חוץ העונה הוא 5–3.

● מיאמי היט – אורלנדו מג'יק 96–110. אורלנדו קלעה ברבע הראשון 40 נקודות והכריעה את המשחק. אנפרני הארדוויי קלע 11 מ־24 הנקודות שלו ברבע זה. שאקיל אוניל היה הקלע הבולט של אורלנדו עם 25 נקודות (ובתוספת גם 10 ריבאונדים). זה היה נצחונה ה־12 של אורלנדו ב־13 משחקיה האחרונים, והיא בעלת המאזן הטוב בליגה. ביליי אוואנס בלט במיאמי, שנוצחה בארבעה מתוך חמישה משחקיה האחרונים, עם 21 נקודות.

● לוס אנג'לס לייקרס – לוס אנג'לס קליפרס 84–109. ניצחון שני ברציפות לקליפרס, שהשיגה ניצחון חוץ ראשון מאז ה־5 באפריל השנה. הקליפרס עלו ליתרון 32 נקודות בתחילת המחצית השניה בזכות 25 נקודות של מאליק סילי, ולא שמטו אותו עד הסיום.

● פורטלנד טרייל־בלייזרס – גולדן סטייט ווריירס 116–107. לגולדן סטייט זה הפסדה הרביעי ברציפות. קליף רובינסון עם 28 נקודות וקלייד דרקסלר עם 26 בלטו בפורטלנד. רוד סטריקלנד שב להרכב פורטלנד אחרי שנעדר עשרה משחקים, בגלל סכסוך בשכר עם בני הזה, וסיים עם 15 נקודות ו־13 אסיסטים. טים הארדווי קלע 21 נקודות לגולדן סטייט.

● פילדלפיה 76' – אינדיאנה פייסרס 88–94. דריק מקי הוביל שישה שחקני אינדיאנה, שקלעו במאזן דו ספרתי, עם 15 נקודות. דייל דייויס הוסיף 14 נקודות ו־18 ריבאונדים.

● דטרויט פיסטונס – שיקאגו בולס 96–117. בי. ג'יי. ארמסטרונג עם 22 נקודות וסקוטי פיפן עם 19 הובילו את שיקאגו לניצחון חוץ. דטרויט שיחקה בלי גראנט היל (לקה בחום גבוה) וג'ו דומארס (חלה בברונכיט).

● בוסטון סלטיקס – קליבלנד קוואליירס 89–96. ניצחון ראשון לקליבלנד אחרי שלושה הפסדים רצופים. ג'ון וויליאמס עם 20 נקודות ומארק פרייס עם 13 נקודות, 13 אסיסטים ושבעה ריבאונדים בלטו בקליבלנד. דומיניק ווילקינס קלע 27 לבוסטון.

משחקי יום ששי

● יוסטון רוקטס – שארלוט הורנטס 101–95. קני סמית עם 25 נקודות, בהן שבעה סלי שלוש, האקים אולאג'ואן עם 21 נקודות שמונה אסיסטים, שבעה ריבאונדים וארבע חסימות היקנו ליוסטון ניצחון 14 ב־16 משחקיה נגד שארלוט. זה היה הפסדה הראשון של שארלוט אחרי שישה נצחונות רצופים.

● סקרמנטו קינגס – סיאטל סופרסוניקס 103–91. סקרמנטו ביצעה מהלך של 1–26 במחצית השניה, והכריעה את המשחק. וולט וויליאמס, שסיים עם 23 נקודות, קלע במהלך המכריע 11 נקודות.

● דאלאס מאבריקס – וושינגטון בולטס 121–124 (בהארכה). וושינגטון ביצעה מהלך של 6–0 ב־45 השניות האחרונות של ההארכה, כדי לנצח. ג'מאל מאשבורן קלע 45 נקודות לדאלאס. ג'ים ג'קסון הוסיף 26.

● ניו ג'רסי נטס – פיניקס סאנס 106–133. וויימן טיסדייל ודן מארלי הוליכו שבעה משחקני פיניקס עם מאזן דו ספרתי, כשסיימו עם 19 נקודות כל אחד. צ'ארלס בארקלי הוסיף 18 נקודות. דריק קולמן עם 27 נקודות וארמון ג'יליאם עם 24 בלטו בניו ג'רסי, שנוצחה בשישה משבעה משחקיה האחרונים.

● סן אנטוניו ספרס – יוטה ג'אז 117–114 (אחרי שתי הארכות). קארל מלון עם 28 נקודות וג'ף הורנאסק עם 26, מהן שלוש קליעות עונשין מכריעות בדקה האחרונה בהארכה השניה, הובילו את יוטה לניצחון השביעי בתשעה משחקיה האחרונים.

הסינית האן, אלופת משחקי אסיה הושעתה ל־4 שנים בגלל סמים

מונאקו (רויטר). התאחדות האתלטיקה הבינלאומית החליטה שלשום להשעות לארבע שנים את הסינית האן קינג, אלופת משחקי אסיה בריצת 400 מטר משוכות, על שימוש בסמים. דובר ההתאחדות, כריסטופר וינר, הוסיף כי ההשעיה הוחלה ב־14.10 השנה.

חנינה לדימיטרובה

סופיה (רויטר). התאחדות האתלטיקה של בולגריה הסירה אתמול את עונש ההשעיה שהוטל על אלופת אירופה בריצת 100 מטר משוכות, יורדנקה דונקובה... טוטלה דימיטרובה. לפני עשרה ימים החליטה ההתאחדות הבולגרית על ההשעיה, לאחר שדימיטרובה יצאה לאוסטריה בעקבות גרושיה מבעלה, ולהיבאמנה, אליה פישפיקב. ההתאחדות הבינלאומית הודיעה, כי דימיטרובה תושעה רק אם יוכח כי עברה על חוקי הסמים. כיוון שלא עשתה כן, החליטה אתמול בולגריה להסיר את ההשעיה, ולהתיר לה להתחרות בשם מולדתה.

רון סטיל ניצח באליפות הסניורים

רון סטיל, מי שהיה מאמן נבחרת הטניס של ישראל, הוא אחד מהמנצחים באליפות הסניורים בטניס שהיתה בסוף השבוע באילת. כאשר ניצח את יצחק בן שחר 6–3, 7–6. בנשים ניצחה טוב חמי אריאלי שגברה בגמר 3–6, 7–6, 6–7 על נעמי ברוסקי. כ־500 טניסאים ותיקים, רובם אנשי עסקים בצמרת הכלכלית והביטחונית של ישראל, השתתפו בתחרות שאורגנה על ידי חברת פרדספורט בחסות רשת מלונות ישרוטל.

מיקי ברקוביץ': מבחינתי זה חלום לשחק באדום בדרבי נגד מכבי ת"א

הוא יגשים את החלום הערב (20.30) בדרבי ביד אליהו. אגב, ב־20 משחקי ליגה מאז עזב את מכבי ב־1988, הוא לא ניצח את מכבי בהיכל הספורט. על מצבו בהפועל: תמיד הייתי שר הבטחון, היום אני נאלץ להיות שר ההגנה

תצלום ארכיון: טלי.פרו

מיקי ברקוביץ'. עוד לא קיבלתי משכורת אחת מלאה בהפועל

מאת אלי פרופי

הזל מהעשירי באוגוסט מחכים חובבי הכדורסל לערב בו יופיע מיקי ברקוביץ' באדום ביד אליהו לדרבי נגד מכבי ת"א. סמל מכבי ת"א, נושא ההערצה של שער 11 האיש שהיה נואם לקהל האוהדים בצהוב ביציאה אחרי המשחקים בשער 9, יעלה הערב לפארקט בהיכל הספורט כאשר הוא בצד האדום של המיתרס העירוני.

המשחק האחרון של ברקוביץ' במכבי ת"א היה בדרבי השלישי והמכריע על האליפות ב־12 במאי 1988. מכבי ניצחה את הפועל 99–91. ברקוביץ' תרם שמונה נקודות, ואקורד הסיום היה שייך לו כאשר בשניית הסיום זרק את הכדור לתקרת ההיכל.

מאז שיחק מיקי ברקוביץ' 20 משחקים נגד מכבי ת"א. המאזן: 18 ניצחונות למכבי, שניים למיקי, במדי מכבי ראשל"צ. הראשון היה במאי 1991 והשני בינואר 1993. מעולם לא ניצח מיקי ברקוביץ' את מכבי ת"א ביד אליהו, וקשה להאמין שזה יקרה דווקא הערב.

● בטורניר ת"א, לפני פתיחת העונה, מחו בלפיד אוהדי מכבי בשריקות בוז על המעבר להפועל ת"א. איך תגיב הערב, כשתעלה לשחק נגד מכבי?

"אני מנסה להתנתק מכל מה שמסביב. גם אני לא מרגיש בנוח עם המעבר שלי להפועל ת"א אבל המציאות הכריחה אותי. זה אילוץ שקרה מבחינת מכבי ת"א. גדלתי במכבי ת"א ומבחינתי זה חלום לשחק באדום נגד מכבי ובדרבי תל אביבי. המטרה שלי הערב זה לשחק טוב לנצח ולהתנתק ממה שמסביב. גם לי יש רגשות".

● עזבת צרות כלכליות בירושלים ונקלעת אליהם בהפועל ת"א.

"זה בלתי יאומן שאני צריך לרדוף אחרי משכורות. זה לא תואם, לא מתאים לי ולא יתאים לי. הכי קל זה להרים ידיים ולהישבר".

● קיבלת משכורת אחת שלמה העונה?

"עוד לא קיבלתי משכורת אחת מלאה.

● קשה לך עדיין בספסל?

"זה לא תלוי בי. אני עולה לשחק אחרי 15 דקות, ואני עדיין קר. אני מנסה לחפות על כך שאני לא משחק הרבה באופן מירבי ובעיקר בהגנה, למרות שמיום לא הייתי חברת שמירה. תמיד הייתי שר הביטחון, היום אני נאלץ להיות שר ההגנה. תמיד היה לי ביטחון לזרוק ולא חשבתי איך ומתי".

● עוד לא ניצחת ביד אליהו את מכבי.

"תמיד יש סיכוי, למרות שמכבי תמיד מעל כולם. אני לא חושב שום מעל לליגה. יהיה משחק טוב בין שתי קבוצות טובות".

קצורין: הפועל ת"א היא הטובה בשאר הליגה

במכבי ת"א, שכמו כבר את הניצחון על אולימפיה לובליאנה, ומתרכזים בדרבי. המאמן מולי קצורין אמר אמש: "הפועל ת"א היא הקבוצה הטובה ביותר משאר קבוצות הליגה. את זה הערכתי עוד לפני העונה. היא מסוגלת לייצר הגנה אגרסיבית, והתקפה היא מסוגלת לקלוע סל גם בזכות אילתורים ומשחק אחד על אחד של גאק ג'ונסון. יש לדרבי משמעות גדולה כי להפועל יש בסך הכל שלושה הפסדי ליגה, ואני מעדיף שיחזירו לה את ארבע הנקודות".

על השיפור ביכולת הקבוצה הוסיף קצורין: "השיפור היה חייב לבוא. אנחנו עובדים קשה. יש יותר כימיה בין השחקנים, וצריך לדעת שדברים כאלה לוקחים זמן".

השידור הישיר של המשחק בערוץ הספורט, מותנה בקצב מכירות הכרטיסים. היום אחר הצהריים יוחלט סופית אם המשחק יועבר בשידור ישיר.

מכתב למיקי ברקוביץ'

מחר המועד המתאים

בוקר טוב, מיקי.

הערב אתה סוגר מעגל, וזה המועד האופטימאלי להפסיק להתבזות. אתה פשוט גדול מדי, כדי להמשיך לשמש מהליך בהפועל תל אביב, קבוצה שעצם קיומה מעורר תהיות על ספורט מקצועני בכלל וכדורסל מקצועני בפרט.

הערב הייתה מצלמת טלוויזיה להתמקד בפניהם של שמעון מזרחי ושמואל (שמלוק) מחרובסקי, ראשי מכבי ת"א, כאשר הכרוז בהיכל הספורט יכריז: מספר 9, מיקי ברקוביץ', ואתה בגופיה האדומה תעופף לקהל. שמעון ושמלוק יחמיצו פעימת לב, אבל אתה הרי מוכן לזה, כי התכוננת לקטע הזה מאז הקיץ האחרון.

אני משוכנע, שגם בסיוט הגדול ביותר שלך לא חלמת שתגיע לקבוצה במצבה של הפועל תל אביב. נכון, מכבי טעתה בגדול כאשר לא איפשרה לכדורסלן מספר 1 בארץ בכל הזמנים עזות פרידה מכובדת. במכבי לא יודו בכך, מיקי, אבל הם חששו ממך, כמו שבפילדלפיה 76' ובלוס אנג'לס לייקרס לא אהבו השחקנים את טקסי הפרידה מג'וליוס (ד"ר ג'יי) אירווינג ומקארים עבדול ג'אבר.

שחקנים במכבי ידעו ועדיין יודעים, שגם בגיל 40 אתה עדיין נמצא בכושר גופני נדיר ויש בך רעב לכדורסל. הם חששו שאתה עדיין מאמין כי ביכולתך לשנות מהלך משחקים, כמו בעת שנסעת עם נבחרת ישראל למוסקבה בנובמבר 1989 על תקן של מעודד, ורצית לשחק למרות שלא היית רשום כלל בטופס השחקנים.

תאר לך מצב כמו ביום חמישי שעבר, נגד אולימפיה לובליאנה. דורון ג'מצ'י לא מצא את הסל, ואם היית על הספסל היית מבקש לשחק, ואולי היו משתפים אותך, ואולי היית מצטיין כמו נגד ברוזנ'צי ריגה לפני שלושה שבועות, והקהל היה נכנס שוב לטירוף ומאמין בכוחו של מ'מי־דק'י'ד־קי'ד האגדי.

אתה מספיק ותיק כדי לדעת, שזה לא בריא למכבי, מועדון שמרני הפועל על רגשות, וזה לא בריא לדורון לקראת סיום החוזה שלו. אגב, עם דורון מכבי לא תטעה כמו במקרה שלך. החוזה שלו יחודש במועדון, כי שמעון לא מסוגל להרשות לעצמו לראות אותו לובש אדום באוסישקין, או צהוב־סגול אצל נחום מנבר בחולון.

אבל לך זה כבר לא ישנה דבר. אתה הרי לא משחק כדורסל בשביל כסף, וגם אם ההיפך הוא הנכון, קשה יהיה לראות אותך נאבק במוסד לבוררות נגד הנהלת הפועל תל אביב, שכל קשר בינה לניהול תקין של קבוצה מקצוענית מקרי בהחלט.

מחר זה המועד המתאים, מיקי, לכנס מסיבת עיתונאים ולהצהיר בכנות "עד כאן". הציבור יבין ויכיר פעם נוספת בגדולתך. רק מי שעושה – טועה, ואתה עשית המון למען הכדורסל בארץ, הרבה יותר מהעסקנים שאתה רואה על ספסל קבוצתך הנוכחית ובסמוך לו.

אחרי שתופיע הערב בהיכל הספורט, שעבורך הוא באמת היה היכל התהילה, ותביט לשמעון ושמלוק בעיניים, לבוש אדום – זה המועד המתאים לסלוח להם על כך שאילצו אותך להוכיח שאתה עדיין שווה, הגם שחובת הזכות וההוקרה היתה ועדיין מוטלת עליהם.

בברכת הספורט,
רון קופמן

גרווין חזר לגבת מביקור בארה"ב

מאת אריה ליבנת

דריק גרווין, הכדורסלן הזר של גבת, חזר שלשום מארה"ב מביקור של ארבעה ימים באישור הקבוצה אצל גיסו החולה.

● מכבי רמת גן זוכתה באופן מוחלט בידי ועדת המשמעת של איגוד הכדורסל על פרשיית קלקול אחד השעונים שגרם להפסקה ארוכה במשחק הליגה נגד הפועל תל אביב.

● בשל האבל של אלי קטני על פטירת אמו ידחו את משחקה של רמת גן, מחר נגד גבת. עוזר המאמן שלום בלאס ויו"ר הוועדה המקצועית, צבי קלמנר ביק'. רמת גן ניצחה בכל משחקיה בעבר באולם בגבת.

● נשים: צסק"א מוסקווה וקר מו האיסלקית מוליכות את בתי שמינית גמר אליפות אירופה לקבוצות בתום הסיבוב הראשון, ללא הפסד. צסק"א, שהפסדה היחיד העונה היה לאליצור חולון מוליכה את בית א', לאחר שהביסה ביום חמישי את רוזומברוק הסלובקית 55–71. ואלנסיה שניצחה ביוון את ספורטינג אתונה 64–70 מדורגת שניה. ואלנסיין אודנס הצרפתית הפסידה בביתה במפתיע לבודאפשט 64–66 לאחר הארכה. בבית ב' הביסה קומו את ג'סיקה לובליאנה 58–89. ופרטיאל הגרמנית, המדורגת שניה, הביסה את איסטנבול 80–98. יו.אס.קיי. פראג ניצחה את דינאמו קייב 57–62.

● הפועל רמת השרון תשתתף בין ה־26 וה־27 בדצמבר בטורניר חג המולד בהולנד, יחד עם נבחרת ליגת ההולנד, גאלאטסראיי, קנטאב וקבוצה הולנדית. אתמול הביסה רמת השרון במשחק אימון בקיבוץ בת את אס"א ירושלים 68–88. לרמה"ש: קאמינגס 23, דינרמן 19.

מתה אלופת ישראל בהתעמלות אמנותית רווית המרשמידט (19)

רווית המרשמידט (19), שהיתה חמש פעמים אלופת ישראל בהתעמלות אמנותית, נפטרה ביום שישי בבוקר לאחר מחלה קשה. רווית הופיעה במדי הפועל קרית ביאליק ובנבחרת ישראל. ב־1988 היתה אמורה לייצג את ישראל באולימפיאדת סיאול, אך בגלל גילה הצעיר אז (13) נבצר ממנה להשתתף. הקריירה שלה נקטעה לפני שנה כאשר חלתה.

דרור פרשלקוביץ

● מיכאל רודר ניצח אתמול בתחרות ארצית בקליעה ברובה זעיר, 60 כדור במצב שכיבה, עם צבירה בו זמנית בהשתתפות כ־90 קלעים בשלושה מטווחים. הוא הקדים ברירוג את עומרי פורת מרחובות בשלוש נקודות. בין הנשים ניצחה מיכל שבר שצברה 573 נקודות.

השבוע בכדורסל

הערב

● ליגה לאומית, מחזור 12 (20.30): מכבי תל אביב – הפועל תל אביב (שיפוט: דגן ואבו־ערבה); הפועל אילת – בני הרצליה (ברגמן ורייניש); הפועל ירושלים – מכבי ראשון לציון (רוזנביק וביסקוג); הפועל חולון – הפועל חיפה (באולם בתניה, ויוי ולוי); גליל עליון – מכבי ירושלים (וולצר וגלימי); הפועל גבעתיים – בית"ר רמת גן (באולם ברחובות, בורנשטיין ודוס).

יום שני

● ליגה לאומית מחזור 12: הפועל גבת – מכבי רמת גן (קפיטר ובכר).

יום שלישי

● גביע אירופה לקבוצות, מחזור 4: פנרבחצ'ה (טורקיה) – הפועל תל אביב.

● ליגה לנשים, מחזור 11.

● לאומית ב', מחזור 13.

יום רביעי

● שמינית גמר גביע קוראץ', מחזור 4: ניקאס פרישטרי (יוון) – הפועל אילת.

יום חמישי

● אליפות אירופה לקבוצות, מחזור 6: מכבי תל אביב – צסק"א מוסקווה (רוסיה).

● ליגה לנשים, מחזור 14: בני יהודה – אליצור חולון.

هكذا عن الأصل

هكذا من الأصل

ועד הרשויות הדרוזיות והצ'רקסיות מזהיר מפני "אינתיפאדה שאיש אינו רוצה בה"

השר משה שחל הציג אמש בפני נציגי השובתים הצעות חדשות, אשר עשויות להוביל לפתרון המשבר

מאת יוסף אלגזי וגדעון אלון

התסיסה המתה בקרב ראשי הרשויות הדרוזיות והצ'רקסיות באוהל המחאה גברה בסוף השבוע. "הציבור שלנו סבור שאיננו נלחמים מספיק. הקרע בין בני העדות שלנו למדינה הולך וגובר. אנחנו עומדים בפני סכנה של אינתיפאדה שאיש מאיתנו אינו רוצה בה", אמר מזכיר ועד הרשויות הדרוזיות והצ'רקסיות ויו"ר המועצה המקומית כיסרא־סמיע, האג'ב נסר אדין.

לדברי נסר אדין, צעירים מבני עדתו מציעים לקיים צעדת מחאה ממטולה ועד ירושלים עם 253 ארונות מתים – כמספר החללים הדרוזים במלחמות ישראל – ולערוך טקס קבורה סמלי מול משרד ראש הממשלה. שייחים דרוזים מציעים לקיים כנס חירום באתר הקבר של נבי שועייב ושם להכריז על קרע בין בני שתי העדות למדינה.

עם זאת, בפגישה של נציגי הדרוזים והצ'רקסים עם שר המשטרה משה שחל, אשר נערכה אתמול בערב, הציג שחל הצעות חדשות אשר עשויות להוביל לפתרון המשבר.

שביתת ראשי הרשויות הדרוזיות והצ'רקסיות באוהל המחאה מול משרד ראש הממשלה נכנסה לשבוע החמישי שלה. הם תובעים הגדלה משמעותית של תקציבי הפיתוח של רשויותיהם בתקציב המדינה לשנת 95' וקביעת תוכנית רב־שנתית למימוש הבטחות קודמות להשוואת מצב המגזרים הדרוזי והצ'רקסי למגזר היהודי. מחר ימלא שבוע לשביתה הכללית של 13 הרשויות המקומיות הדרוזיות והצ'רקסיות.

עד כה הסכים משרד האוצר להגדיל את תקציבי הפיתוח של הרשויות הדרוזיות והצ'רקסיות מ-102 מיליון שקל ל-130 מיליון שקל ולהקים ועדה משותפת למשרדי האוצר והפנים, מרכז השלטון המקומי והרשויות הדרוזיות והצ'רקסיות שתעבד עד אמצע חודש פברואר הקרוב המלצות להשוואת מצבן של הרשויות הדרוזיות והצ'רקסיות למצבן של הרשויות המקומיות היהודיות.

"תביעות צודקות"

האיום של חברי הכנסת מסיעות הרי"ש, מר"ע ושל ח"כ סלאח טריף מהעבודה להצביע בעד הצעות אי האמון בממשלה שהגישו סיעות האופוזיציה בעניין שביתת הדרוזים והצ'רקסים מטריד את הנהלת הקואליציה.

סגני השרים נאוף מסאלחה (עבודה) ואליד צאדק (מרצ) הודיעו, כי בהצבעה זו יצביעו בעד הממשלה. בשלב זה, לא ברור מתי יועלו הצעות האי אמון להצבעה בכנסת. אם תועלנה ההצעות מחר, יוסרו לקואליציה קולותיהם של כל חברי הכנסת שיצאו להשתתף בטקס הענקת פרס נובל באוסלו, ולא ישובו בזמן להצבעה בכנסת.

בסוף השבוע נכנסו ראשי רשויות מקומיות ערביות וחברי העבודה לעובי הקורה, במגמה למצוא פתרון למשבר שנוצר עם ראשי הרשויות הדרוזיות והצ'רקסיות. "תביעות הרשויות הדרוזיות והצ'רקסיות צודקות בהחלט", הצהיר אמש דובר ועד הרשויות הערביות תופיק סלימאן, חבר לשכת מפלגת העבודה.

הוא מסר, כי הוא וחבריו פתחו במגעים קדחתניים עם ראשי העבודה ושריה "כדי לפרק את המוקש המאיים על קיומה של הממשלה", כלשונו. "אף אחד מאיתנו, לא ראשי הרשויות הדרוזיות והצ'רקסיות ולא ראשי המגזר הערבי רוצים בנפילתה של ממשלת רבין ובהפסקת תהליך השלום. נעשה כל מאמץ לשכנע את שרי הממשלה להיענות לתביעות הדרוזים והצ'רקסים, וכן לתביעות שהעלו חברי הכנסת הערבים בעניין המגזר הערבי כולו. חברי הכנסת הערבים לא יוכלו להצביע בעד תקציב מדינה המתעלם מצרכיה של כחמישית מאוכלוסיית המדינה שביניה לבין שאר האוכלוסייה קיים פער מתמשך של 46 שנה", סיכם סלימאן.

מקור המקורב ללשכת ראש הממשלה, הסביר בסוף השבוע את התעקשותו עד כה של ראש הממשלה שלא להיענות לתביעות הדרוזים והצ'רקסים מהפחד שלו, ש"אם יוותר להם, יבואו בעקבותיהם מגזרים נוספים, כמו הערבים ועיירות הפיתוח. גם הם יעמידו דרישות אולטימטיביות, וגם הם ימצאו חברי כנסת מהגוש החוסם שיאיימו לא להצביע עם הממשלה או לא לתמוך באישור הצעת התקציב".

הפגישה שעמדה להתקיים ביום ו' בבוקר בין ראשי הרשויות הדרוזיות והצ'רקסיות לשר האוצר, אברהם שוחט, ביוזמתו, בוטלה ברגע האחרון. ראשי הציבור הדרוזי והצ'רקסי למדו על ביטול הפגישה מהרדיו, והבינו כי בוטלה על פי הוראתו של ראש הממשלה. ידיעה זו עוררה את זעמם, ובעקבותיה הודיעו על ביטול פגישה שעמדה אף היא להתקיים באותו יום עם שר המשטרה, משה שחל.

פגישת עבודה

בסופו של דבר, בעקבות הודעה מלשכתו של השר שחל, הובהר לנציגי הדרוזים כי פגישתם עם שר המשטרה, בתוקף תפקידו כמקשר בין הממשלה והכנסת, מתבצעת על פי הוראתו של ראש הממשלה ובתיאום עם שר האוצר. בעקבות הסרת אי־ההבנה נקבע מועד חדש לפגישה עם השר שחל, והיא נערכה אמש בלשכתו בתל־אביב. פגישה זו אמורה להכין את הקרקע לפגישת עבודה עם ראשי האוצר ומשרד הפנים למציאת פתרון לתביעותיהם של ראשי הרשויות הדרוזיות והצ'רקסיות.

מרכז התק"ם דורש לסיים הדיונים על הסדר הקיבוצים לפני אישור תקציב המדינה

מאת ירח טל
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

מרכז התק"ם תובע משר האוצר, אברהם שוחט, וממשר השיכון, בנימין בן־אליעזר, להתערב בדיונים על הסדר הקיבוצים ולסיימם לפני אישור תקציב המדינה לשנת 95'.

בדיוני מרכז התק"ם, שהתקיימו ביום חמישי האחרון ברמת־אפעל, השתתפו שר החקלאות, יעקב צור, חברי הכנסת של התק"ם, חגי מירום ואלי גולדשמידט, ורבים מחברי המרכז.

בתום הדיון סוכם, כי מרכז התק"ם יתכנס בעוד כשבועיים כדי לקבל דיווח על השלמת הדיונים על הסדר הקיבוצים, ולאשר את ההסדר.

הוחלט, כי המרכז יטיל משמעת על חברי התק"ם בכנסת להצביע נגד אישור תקציב המדינה, אם ההסדר לא יושלם עד סוף החודש. הנימוק להחלטה זו היה שאם ההסדר לא יושלם במסגרת דיוני התקציב ל-95', פירוש הדבר כי לא יהיה הסדר.

מרכז התק"ם קרא לשרי האוצר והשיכון להתערב באופן אישי בדיונים על ההסדר ולא לסמוך "על הפקידים בלבד". כמו כן הוא קרא לראש הממשלה, יצחק רבין, להפעיל את השפעתו עם חזרתו מחו"ל.

המרכז אף קרא לתנועה הקיבוצית להיערך באופן שונה, "כמתחייב ממאבק על קיום ההתיישבות".

היום יתקיים דיון בלשכת שר החקלאות בתל־אביב, בהשתתפות ראשי התנועות והאגפים החקלאיים, כדי לסכם עמדה מתואמת לגבי ההסדר, שתוצג השבוע בפני שר האוצר.

סוריה דורשת

(סוף מעמוד 1א)

טיבאים על הביקור, לא הוכח קשרים בתחום הגרעין.

לפי "נוקליאוניקס וויק", ההסכם המוקפא נחתם ב-1990 בין ממשלת סוריה לחברה הארגנטינית "אינואפ" ולוועדה לאנרגיה אטומית של ארגנטינה. על פי ההסכם, יסופק לסוריה כור גרעיני קטן בהספק של 10 מגוואט, לצורך ייצור איזוטופים (לשימושים תעשייתיים, מחקריים ורפואיים). בנוסף לכך הוכנה אספקת הדלק לכור – אורניום מועשר בשיעור של 20, שאין לו ערך צבאי. שווי העסקה המתוכננת הגיע ל-100 מיליון דולר.

ממשלת ארגנטינה מנעה מ"אינואפ" לממש את החוזה. נציגי "אינואפ" סירבו למסור תגובה ל"נוקליאוניקס וויק", ורק אמרו כי קשריהם עם סוריה לא הורגו מעבר ל"הצעה שלפני חוזה לאספקת כור מחקרי".

משרד התחבורה ועיריית ת"א הרכיבו צוותי עבודה לתכנון הרכבת התחתית בעיר

מאת אבירמה גולן

עיריית תל אביב, בשיתוף עם משרד התחבורה ונציגי משרד הפנים ומשרד האוצר, הרכיבו צוותי עבודה ברמות שונות, שיקדמו את תכנון מערכת ההסעה ההמונית במטרופולין של תל אביב ומחוז המרכז.

ממלא מקום ראש עיריית תל אביב וראש מינהל ההנדסה, הבינוי והתשתית בעיר, דן דרין, הגדיר את ההתארגנות החדשה כ"ארבעה מפלסים של עבודה משותפת בתיאום מלא, בין ראש העיר רוני מילוא לשר התחבורה ישראל קיסר".

בישיבה משותפת של נציגי משרד התחבורה ונציגי העירייה הוחלט על הקמת ועדת היגוי ציבורית, שבראשה יעמוד רוני מילוא, ויקחו בה חלק ראשי ערים ונציגי משרדי ממשלה. מספר חברי הוועדה יהיה כנראה 30 עד 40. הוועדה תתכנס פעם בשלושה חודשים ותשמע עדכונים מהצוותים המקצועיים.

השבוע נקבע גם הרכב ההנהלה המקצועית שתתכנס פעם בחודש, ותהיה חוליה מקשרת בין ועדת ההיגוי, שהיא גוף פוליטי בעיקרו, לדרג המקצועי המתכנן. בראש ההנהלה המקצועית יעמוד מנכ"ל משרד התחבורה, רוזין שורר, וישתתפו בה נציגי עיריה הממשלה, להבות נציג משרד ראש הממשלה, נציג אגף התקציבים באוצר ומתכנן המחוז.

דרג נוסף יהיה צוות התכנון, בראשות דן דרין, שיתכנס כנראה פעם בשבוע או שבועיים וישמור על קשר שוטף עם מינהלת הרכבת התחתית, שעל הקמתה נודע לפני ימים אחדים. המינהלת תלווה את פעילותם של 10 צוותי תכנון במינהל ההנדסה של עיריית תל אביב, העוסקים זה חודשים אחדים בבדיקת האפשרויות להקמת מערך התנועה העתידי של תל אביב. בין היתר, נבדקות אפשרויות של שיפור תנועת האוטובוסים ושילובם בתוואי המסילות של הרכבת הקלה, רכבת הפרוורים והרכבת התחתית, בקטעים מסוימים.

תוואי הרכבת התחתית ושילובו בכל אמצעי התחבורה האחרים נבדק בימים אלה בסקר שעושה חברת "פארסונס־בריקנהוף" האמריקאית, יחד עם "סופרטור" הצרפתית. שתי החברות, שזכו במכרז של עיריית תל אביב באוגוסט השנה, חתמו בסוף השבוע על חוזי עבודה לעריכת הסקר, והבוקר יתחילו בעבודה.

נציג החברה האמריקאית, אד קסטלני, בא בשבוע שעבר לארץ ויישאר כאן עד לסיום עבודת הסקר. נציגי "סופרטור" ישתתפו באופן קבוע בישיבות המשותפות של מינהלת הרכבת התחתית, עם קסטלני ועם צוותי התכנון של מינהל ההנדסה, שעד כה הגישו לעורכי הסקר נתוני יסוד הנוגעים לתכנון העיר.

בראש המינהלת יעמוד כנראה נציגו של ישראל קיסר, איליק רוזנסקי.

תושב הרצליה נורה למוות בקטטה במנחמיה; החשוד בהריגה נפצע

מאת גבי זהר

תושב הרצליה, בן 38, נורה אתמול בצהריים למוות בעת קטטה במנחמיה.

הנרצח התארח בביתו של תושב מנחמיה, משה לב, בן 27, כדי לנסות ולפתור סכסוך ישן ביניהם. לאחר שיצאו השניים מהבית, התפתח הוויכוח לקטטה, ועל פי עדויות של עדי ראייה, התנפל האורח על מארחו בסכין יפאנית שלופה ודקר אותו בצוואר. לב, שנשא אקדח ברשותו, ירה בו 4 פעמים והאורח נפצע אנושות. ניידת נט"ן שהוזעקה למנחמיה ניסתה להחיות את האיש, אולם רופא קבע את מותו.

מפקד משטרת מרחב העמקים, נצ"מ אורי אסטליין, הגיע למקום עם צוות שהחל לחקור את המקרה.

לב הועבר לבית החולים פוריה בטבריה. משם נמסר כי הוא סובל מחתך בצווארו ומצבו קל. מהמשטרה נמסר, כי החשוד בהריגה נמצא תחת אבטחה כבדה.

סוריה מאשרת

(סוף מעמוד 1א)

ישראל. בהיפתח ועידת מדינות ערב המייצאות נפט, ואשר השר הסורי, נאדר אל־נבולסי, הוא היו"ר שלו, הוא קרא בנאומו בהיפתח הוועידה לעצור את התקרבות הערבית הכלכלית הפוליטית לישראל. "עלינו לחזק את מוסדות הכלכלה הערביים, כיוון שתוכניות לשוק מזרח תיכוני מתרגשות עלינו מכיוון ישראל" אמר השר הסורי.

"התוכניות הללו יש להן מטרה אחת: לאפשר לישראל להשתלט על המשאבים הערביים". בוועידה זו משתתפים שרי הנפט של מצרים, סוריה, קטאר, בחריין, סעודיה, הנסיכויות הערביות, אלג'יריה, תוניס ולוב. כמו כן משתתף לראשונה בפורום זה מאז מלחמת המפרץ גם שר הנפט של עיראק.

לקראת חידוש השיחות הדו־צדדיות בין ישראל לסוריה בוושינגטון צפוי בחודש הבא, עם כינוסו של הקונגרס ה-104 לתפקידו, שימוע נרחב בנושא הצבת חיילים אמריקאים בגולן. בסוף השבוע פרסם חבר בית הנבחרים, פיליפ קריין (רפובליקאי מאילינוי) הודעה תחת הכותרת "סכנה, חולות נודדים", שבה התריע מפני הסכנה הצפויה לחיילים אמריקאים מפני מחבלים־מתאבדים ומשליכי אבנים.

הוא מסתמך על מאמר של איש ימין יהודי בשם מרק לנגפן, הטוען שהצבת כוח אמריקאי בגולן תערער את היציבות במזרח התיכון. קריין מביע תקווה שהנשיא קלינטון ייוועץ בקונגרס בטרם יחליט על שיגור כוחות לגולן.

דוברת במחלקת המדינה, כריסטין שלי, אמרה שלשום כי הממשל ימשיך במאמץ לגשר על הפער בין ישראל לסוריה, על ידי חידוש הטיפול במגעים ביניהן בוושינגטון לצורך החלפת רעיונות. לדבריה, מזכיר המדינה כריסטופר מעודד מהיחס הרציני שגילה בירושלים ובדמשק להשגת השלום. היא ציינה כי המגעים המחודשים בוושינגטון וביקורים נוספים של המזכיר באזור, אמורים לסלול את הדרך לחידוש השיחות הדו־צדדיות, שיהיו פוריות יותר ובעלות סיכוי להוביל לשלום כולל וצודק.

לקראת כינוסו של הקונגרס הבא תתבקש השדולה הפרו־ישראלית, איפא"ק לחדש את מאמציה לסכל את פעילות הימין נגד פשרות עם סוריה. באחרונה תרם איל ההון, אדגר ברונפמן, נשיא הקונגרס היהודי העולמי, לאיפא"ק 130 אלף דולר, והבהיר את מעורבותו בפעילות הארגון. ברונפמן נמנה עם תומכיה המובהקים של מדיניות ממשלת רבין.

מנכ"ל הארגון, ניל שר, הודיע בסוף השבוע על שינויים ארגוניים, שתכליתם העיקרית להתמקד מחדש בפעילות בקונגרס, ולהגביר את פעילות ההסברה בקרב עשרות החברים החדשים שהצטרפו לשני הבתים בעקבות הבחירות האחרונות, בין השאר על ידי הזמנתם לביקורים בישראל.

ישישה נפצעה קשה בדליקה שפרצה בדירתה בכפר יונה

(ע). ישישה בת 85 נכוותה באורח קשה בדליקה שפרצה בדירתה ברחוב יוספטל 9 בכפר יונה. מחקירה ראשונית של משטרת נתניה עולה כי נרות שהדליקה נפלו לרצפה, אש אחזה ברהיטי הבית והבית נשרף כליל.

מכבי האש וצוות של מד"א חילצו את הישישה, והעבירו אותה, כשהיא סובלת מכוויות קשות, לביה"ח לניאדו בנתניה. מצבה מוגדר קשה.

חמישה בני משפחה המתגוררים במרכז הקליטה במבשרת ציון שליד ירושלים נפגעו שלשום בצהריים באורח קל עד בינוני כתוצאה מפליטת גז מתנור חימום ביתי. החמישה פונו לבית החולים הדסה עין כרם.

חמישה בני משפחת [illegible] נפגעו שלשום לפנות בוקר בדליקה שפרצה בדירתם ברחוב המדרגות 13 ביפו. החמישה נפגעו משאיפת עשן ומצבם הוגדר קל.

הדליקה פרצה סמוך לשעה 2 לפנות בוקר, ככל הנראה מהתלקחות שנגרמה מתנור חשמלי, שהוצב קרוב למיטה בחדר שינה של אחד מבני המשפחה.

בני המשפחה חולצו מהדירה הבוערת בקומה הרביעית של הבניין על ידי מנוף גבהים של מכבי האש. הם טופלו בידי צוותים של מד"א טיפול ראשוני בשטח, והועברו להמשך הטיפול הרפואי בבית החולים וולפסון בחולון. כבאי אי תל-אביב השתלטו על האש בתוך כשעה. לדירת המגורים נגרם נזק כבד.

4 ערבים, שנשאו תעודות סייען מזויפות, חשודים שתכננו לבצע פיגועים

מאת יוסי המוזני ועתיים

ארבעה צעירים ערבים, שהתכוונו לפי החשד לבצע פיגועים בישראל, נעצרו בסוף השבוע שעבר ליד ראשון לציון ובאזור חולון. ברשותם נמצאו תעודות סייען מזויפות, אך לא היו להם אישורי כניסה לישראל.

שלשום הובאו החשודים – מוחמד עבד רבה, בן 23, מוחמד אבו עירוב, בן 20, סעיד עווד, בן 22, שלושתם תושבי הכפר יאסה, וראפת אל מולטריה, בן 24, מהכפר סמוע, להארכת מעצר בבית משפט השלום בתל אביב.

מהבקשה להארכת המעצר עולה, שביום רביעי שעבר הוקם מחסום יזום של המשטרה ברמת אליהו, בכניסה לראשון לציון. השוטרים במחסום הבחינו במכונית הנושאת לוחית זיהוי ישראלית, ובתוכה מוחמד עבד רבה וראפת אל מטריאה. ברשות עבד רבה נמצאה תעודה מזויפת של סייען לכוחות הביטחון.

השופטת האריכה את מעצרם של השניים בעשרה ימים.

בביקורת שנעשתה בחולון ביום חמישי שעבר נעצרו מוחמד אבו עירוב וסעיד עווד, תושבי הכפר יאסה. לא היו להם אישורי כניסה לישראל, אך היתה להם תעודת סייען מזויפת. השופטת האריכה את מעצרם בשבעה ימים.

רוב השרים

(סוף מעמוד 1א)

קשה לאמינות הממשלה. "הציבור לא יתייחס ברצינות לממשלה שמשנה את החלטותיה. צריך ללכת על מדיניות שהיא צודקת", אמרה.

במפלגת העבודה גוברות התביעות לבטל את הטלת מס הבורסה. בישיבת מועצת מחוז ירושלים של מפלגת העבודה, שנערכה באמצע השבוע, טען עו"ד יחיאל גוטמן באוזני רבין ועשרות המשתתפים, כי מזמן לא היתה בישראל ממשלה עם הישגים כלכליים גבוהים כל כך. עם זאת טען גוטמן כי הטלת מס הבורסה היום היא משגה.

גוטמן קרא לרבין לאזור אומץ ולבטל את המס על הבורסה, מאחר שהוא פוגע כמעט בכל אחד במשק, בגלל השקעות קופות הגמל והפנסיה בשוק ההון.

השרה שולמית אלוני (מרצ) אמרה כי אם הנימוק לדחיית חוק מיסוי הבורסה הוא נימוק של פופולריות בסקרים, היא תמליץ לחבריה להצביע נגד ההצעה. "ממשלה חייבת לעשות מה שנכון לעשות. מנהיגות צריכה להנהיג, ולא להיות מונהגת על ידי סקרי פופולריות שמשתנים חדשות לבקרים", אמרה. עם זאת לא שללה אלוני את האפשרות שהיא וחבריה יתמכו בדחיית החוק, אם יועלו נימוקים ענייניים שישכנעו אותם כי החוק במתכונתו הנוכחית אינו בר ביצוע היום, ויש הכרח לדחות את הפעלתו.

ח"כ אריאל ויינשטיין (ליכוד) קרא לחברי כנסת מכל סיעות הבית לגבש רוב להצעת חוק שיזם לביטול המס על הבורסה. ויינשטיין אמר כי "לאור שקרים מצד מפלגת העבודה הוחלו לדבר בפומבי על הצורך לבטל את המס על הבורסה, על מפלגת העבודה והממשלה לבצע מהפך מחשבתי אמיץ ולהודיע כי היא נסוגה מהחלטתה להטיל את המס".

המשטרה משחזרת את חקירתה: תסרוק את אזור המגורים וביה"ס של הילדה שנעלמה בר"ג

גובר החשש לגורל הנער בן ה-14 שנעלם בנצרת

מאת יאסר מאאטי ועתיים

שלושה שבועות אחרי שנעלמה הילדה אלכסנדרה ברגרט בת 10 מרמת גן, אין חדש בחקירה, ולמשטרה אין ממצא כלשהו שיסייע באיתור הילדה.

צוות החקירה המיוחד, ביחידה המרכזית של משטרת מחוז תל אביב, קיים בסוף השבוע דיון בעניין והוחלט לשחזר את כל החקירה, מתחילתה. לפי שעה, המשטרה אינה חושבת שהילדה נחטפה על ידי גורמים הקשורים לבני משפחתה, או על ידי כל גורם אחר.

צוות החקירה החליט לפתוח שוב בסריקות באזור מגוריה של הילדה, ובאזור בית הספר שבו למדה. המשטרה אומרת שתיעשה בדיקה יסודית של מקומות שונים באזור, כדי לברר אם הילדה נפלה לבור או נכנסה למקום נטוש.

בשבועות האחרונים הגיעו למשטרה ידיעות שהילדה נראתה, כולן נבדקו ולא נמצאה כל ראייה לאמיתותן.

בינתיים גם גובר החשש לגורלו של ג'מאל עסר בייטרה, בן 14 מנצרת, שנעלם לפני שבועיים. בני משפחתו חושבים שהוא מסתתר מפניהם. ג'מאל עזב את בית הוריו לפני 15 יום, אחרי ויכוח סוער שפרץ בינו לאימו, בגלל סירובו ללכת לבית הספר.

"זו לא הפעם הראשונה שהוא עוזב את הבית", אמרה האם, "אבל הפעם ג'מאל התנהג בצורה מוזרה לפני היעלמותו, ואני חוששת שיקרה לו משהו רע".

מפקד משטרת נצרת, סגן ניצב שמואל מרמלשטיין, שלל את האפשרות שהנער נעדר מהבית מסיבות פליליות. "בניגוד למה שפורסם בימים האחרונים, אנחנו ממשיכים בבדיקת המידע שמגיע אלינו מהציבור ובחקירה מודיעינית בשטח", אמר.

ח"כ בדש יוזם חוק שיאפשר לסלמוביץ לשוב לצומת

מאת גדעון אלון
סופרו הפרלמנטרי של "הארץ"

סיעת צומת עושה מאמצים להחזיר לשורותיה את סגן יו"ר הכנסת, ח"כ אסתר סלמוביץ, שפרשה ממנה יחד עם חברי הכנסת גונן שגב ואלכס גולדפרב. לפי החוק הקיים סלמוביץ אינה יכולה לחזור לשורות צומת, משום שהיא "כלואה" בתוך סיעת "יעוד".

על מנת לאפשר את שובה של סלמוביץ לסיעת צומת, הגיש ח"כ פיני בדש (צומת) הצעת חוק פרטית, לפיה ח"כ שפרש מסיעתו יהיה רשאי תוך שנה מיום ההתפלגות לחזור למפלגת האם שלו. שלשום אישרה מליאת הכנסת את הצעת החוק בקריאה טרומית ברוב של 5 נציגי האופוזיציה נגד 3 נציגי הקואליציה. שר המשפטים, דוד ליבאי יצא בתשובה נגד הצעת החוק. מחר תובא לאישור מליאת הכנסת בקריאה שלישית הצעת החוק שנועדה לאפשר את צירוף יעו"ד לקואליציה.

למשפחת צמחי ולבית מקורות
אתכם באבלכם הכבד על מות
דן צמחי ז"ל
אינטרדקו בע"מ
ההנהלה וצוות העובדים

לאברהם פרחי ומשפחתו
עמכם באבלכם הכבד על מותה ללא עת של
ענת ז"ל
פוכים בע"מ
ופוכים משאבי טבע

במלאות שנתיים לפטירת
יקירנו
עוזי פגירסקי ז"ל
נתייחד עם זכרו ביום שלישי 13.12.94 בשעה 15:00
בבית העלמין בחולון.
נפגשים בשער הראשי.
המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של
בעלי אבינו וסבנו היקר
יעקב גרוסמן
ב"ר מיכאל ז"ל
ההלויה תצא היום יום ראשון ח' טבת תשנ"ה 11.12.94 בשעה 1:30 אחה"צ
מבית המנוח רח' מטמון כהן 6 (פינת רח' רמז) תל־אביב ותתקיים
בשעה 2:30 אחה"צ בבית העלמין בקרית שאול.
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים
מתאבלים מרה: אשתו: מלכה גרוסמן
בתו וחתנה: אורה וגיורא ויטנברג
בנו וכלתו: אלי ונעמי גרוסמן
בנו וכלתו: צחי ונועה גרוסמן
נכדיו: אילת, אורי, בועז, שימי, גל, קרן, מור, פנחס, סיון, אורי
יושבים שבעה בבית המנוח

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו
עורך הדין
נתנאל בן-חביב ז"ל
בן אליהו ושרה חבובא ז"ל
ההלויה תתקיים היום יום ראשון, ח' טבת תשנ"ה, 11.12.94 בשעה 2
בבית העלמין הישן בחוף הכרמל, חיפה. השער הראשי.
אוטובוס ייצא בשעה 1.15 מרח' הרצל 43, חיפה, ליד בית הכנסת "היכל נתנאל"
התפילות בזמן השבעה בבית הכנסת "היכל נתנאל"
המתאבלים: אשתו – דיאנה
אחותו – לאה פינקלשטיין ובנה דן
אחותו וגיסו – עליזה וד"ר שלום מיזס
וכל בני המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של שותפנו היקר
עורך הדין
נתנאל בן-חביב ז"ל
בן אליהו ושרה חבובא ז"ל
ומשתתפים באבלה של המשפחה
מ. ריבק, ר. ברעם ושות' – משרד עורכי דין
וצוות העובדים

המוקד להגנת הפרט
אבל על פטירת
המייסדת ויו"ר ההנהלה
ד"ר לוטה זלצברגר
הנהלת המוקד
וצוות העובדים

קואופרטיב "דן"
משתתף בצער העובד
עוזי שפיר והמשפחה
על מות **הבת ז"ל**

קואופרטיב "דן"
משתתף בצער החבר
אביהו אריאל והמשפחה
על מות **האב ז"ל**

קואופרטיב "דן"
אבל על מות הגימלאית
אהובה הורביץ ז"ל
ומשתתף בצער הגימלאי
יוסי הורביץ והמשפחה
על מות **האם ז"ל**

האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים
ע"ש רובין
משתתפים באבלו של
ד"ר דן רונן
חבר הוועד המנהל של האקדמיה
על פטירת
אביו ז"ל
ומביעים תנחומים לבני המשפחה

אהובתנו
ד"ר לוטה זלצברגר
איננה
ההלוויה תצא מבית-ההלוויות סנהדריה בירושלים
להר הזיתים ביום ראשון, 11.12.94, בשעה 15:00
בתה: גבי
בנה וכלתה: עלי ופניה
אחייניתיה: רנה הרמן
מרגריט ורשנר-רוסטוב
ודן רוסטוב
גיסה: נעמי וברוך שראל
והמשפחה

מפקד כוחות ארה"ב באמריקה הלטינית מבטיח לפעול בנחישות נגד הפליטים הקובנים

פנמה סיטי (רויטר). מפקד הכוחות האמריקאיים באמריקה הלטינית הבטיח שלשום לפעול בנחישות במחנות הפליטים באזור הנתון לשליטת ארה"ב בפנמה. הבטחתו ניתנה לאחר יומיים של מהומות במחנות, שבהן נפצעו 221 חיילים אמריקאים.

"ננקוט כל פעולה נדרשת כדי להגן על חיי אדם ולהבטיח חוק וסדר במחנות", אמר ראש הפיקוד הדרומי של ארה"ב, הגנרל בארי מקקאפרי, לכתבים.

המדובר בארבעה מחנות שבהם משכנת ארה"ב 8,500 אנשי סירות קובנים. ארה"ב העבירה אותם לפנמה לאחר שנלכדו על ידי משמר החופים שלה, כשניסו להגיע לחופיה בסירות.

בימים רביעי וחמישי בשבוע שעבר הצליחו יותר מ-1,000 פליטים קובנים זועמים לפרוץ אל מחוץ למחנות שבהם הוחזקו.

פקידים העריכו כי כ-40 קובנים עדיין נעדרים בג'ונגלים הסמוכים לתעלת פנמה. עדי ראייה אמרו כי כמה מהפליטים חצו ביום חמישי את תעלת פנמה בשחייה.

ארה"ב ביטלה פרסום הבול עם תמונת הפצצה האטומית שהוטלה על הירושימה

וואשינגטון (רויטר). משרד הדואר האמריקאי הודיע ביום חמישי כי ויתר על תוכניתו להוציא בול חדש, שבו נראה הפיצוץ שגרמה פצצת האטום שהוטלה על הירושימה.

"אנחנו משנים את הבול בגלל החשיבות שיש ליחסים בין ארה"ב ליפאן, וכן משום שהנשיא, ביל קלינטון, אמר כי מוטב שנעשה זאת", אמר שר הדואר האמריקאי, מארווין רוניון.

משרד הדואר מסר כי במקום להציג את פטריית הפיצוץ הגרעיני יישא הבול את תמונתו של נשיא ארצות הברית, הארי טרומן, לקראת ההכרזה שמסר על סיום המלחמה.

יפאן בקשה מארה"ב לשקול מחדש את הוצאת הבול לציון הטלת הפצצה, ומסרה כי היפאנים עדיין רגישים בכל הקשור להטלת פצצות האטום על הירושימה ונאגאסאקי בשנת 1945. הפצצות גרמו למותם של 210 אלף בני אדם.

תצלום: אי־פי

פליטים קובנים במחנה בפנמה. במהומות שהיו במחנות בשבוע שעבר נפצעו 221 חיילים אמריקאים

חדשות חוץ

היום ננעלת פסגת 34 מדינות אמריקה

שר המסחר של ארה"ב: השוק החופשי באמריקה יקיף 850 מיליון איש ב-2003

מיאמי (איי־פי). נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, ומנהיגי 33 מדינות אחרות בחצי הכדור המערבי עוסקים כעת בליבון הפרטים האחרונים בתוכנית שתיצור אזור סחר חופשי שיקיף את כל השטח שבין אלסקה בצפון לארץ האש בדרום.

34 המנהיגים התכנסו אתמול בווילה ויזקאיה במיאמי. הם ישבו מסביב לשולחן רבוע גדול שבמרכזו צוירה מפה צבעונית של שתי האמריקות.

התכנון של חצי כדור ללא גבולות סחר בא כמעט שנה לאחר שנכנס לתוקף הסכם הסחר החופשי בצפון אמריקה (נאפט"א), שעליו חתומות ארה"ב, מקסיקו וקנדה, וכמעט שלושים שנה מאז ועידת הפסגה האחרונה של מנהיגי האמריקות.

קלינטון פתח את דיוני הוועידה שלשום בלילה. בנאומו אמר לעמיתיו כי יש להם הזדמנות לעשות היסטוריה. "שותפות למען השגשוג, חיזוק הדמוקרטיה ושיפור איכות החיים של עמינו. אלה ההזדמנויות העומדות בפנינו", אמר.

מארגני הפסגה מקווים כי עד סיומה, היום, יתחייבו כל המשתתפים להשלים את המו"מ על כינון אזור סחר חופשי עד 2005, וכי יישום ההסכם יתחיל מיד לאחר מכן.

שר המסחר האמריקאי, רון בראון, אמר כי ארה"ב חייבת להפסיק להתעלם מהפוטנציאל העצום הטמון בהסכם סחר שייצור את השוק הגדול בעולם. לדבריו, בשנת 2003 יקיף השוק 850 מיליון בני אדם ויהיה שווה 13 טריליון דולר.

האומה היחידה בחצי הכדור המערבי שלא השתתפה בפסגה היתה קובה. קלינטון לא הזמין את פידל קאסטרו, כיוון שהתנאי להשתתפות היה בחירת המנהיגים בבחירות דמוקרטיות. פקידים אמריקאים אמרו כי הם מקווים שהשאלות הנוגעות לקובה לא יסיטו את דיוני הפסגה מסוגיית הסחר המרכזית.

אולם ארגוני פליטים קובניים תיכננו אתמול מצעד מחאה, ואמרו שהם מצפים כי יותר מ-150 אלף קובנים־אמריקאים ישתתפו בהפגנה ויקראו למנהיגי האמריקות ללחוץ על קובה להפוך לדמוקרטית.

כמה ממשתתפי ועידת הפסגה הבטיחו להעלות בוועידה את נושא הפרת זכויות האדם והפגיעה בחירות בקובה. כמה מהם הביעו מורת רוח מאי הזמנתה של קובה לוועידה.

ראש ממשלת קנדה, ז'אן קרטיין, אמר כי העובדה שקאסטרו לא הוזמן היא בבחינת הזדמנות שהוחמצה. "אנו סבורים כי ככל שמתחזקים קשרי הסחר והעסקים עם מדינה מסוג זה, הדבר מאיץ את תהליך הדמוקרטיזציה", אמר.

בוועידת הפסגה מנסה קלינטון להעביר את המסר כי בדיוק כמו הסכם נאפט"א, שנכנס לתוקף בינואר 94', ולהסכם גאט"ט שעליו חתם בשבוע שעבר, קידום הסחר החופשי ישפר את חייהם של תושבי ארה"ב.

"אם נצליח, תוביל ועידת הפסגה ליצירת מקומות עבודה נוספים, להזדמנויות כלכליות חדשות ולשגשוג של ילדינו וילדי ילדינו", אמר קלינטון בנאומו שלשום.

היום אמורים קלינטון, קרטיין ונשיא מקסיקו, ארנסטו סדיו, להכריז על פתיחת השיחות בנושא הצטרפותה של צ'ילה להסכם נאפט"א.

מפלגתו של ראש ממשלת הודו הובסה בבחירות למדינות המחוז

האופוזיציה קוראת להקדים הבחירות הכלליות

ניו דלהי (רויטר). מפלגת הקונגרס של ראש ממשלת הודו, נארסימהה ראו, ספגה תבוסה קשה בבחירות למדינות המחוז. תבוסת המפלגה השלטת עודדה את האופוזיציה לקרוא להקדמת הבחירות הכלליות.

מפלגת הקונגרס, ששלטה בכל ארבע מדינות המחוז שבהן התקיימו בחירות, הפסידה בשלוש מהן וזכתה לניצחון דחוק ברביעית.

המפלגה הובסה במדינת המחוז שממנה בא ראו עצמו – אנדרה פראדש – וכן במדינת המחוז השכנה קרנאטאקה.

מפלגת הקונגרס מחזיקה את השלטון ברציפות מאז קיבלה הודו את עצמאותה ב-1947, מלבד תקופה בת שלוש שנים.

התבוסה העלתה ספקות לגבי קצב הרפורמות הכלכליות מרחיקות הלכת שהנהיג ראו ולגבי סיכויי הישרדותו בבחירות הכלליות הבאות. הבחירות אמורות להתקיים במאי 96'.

לאל קישנאן אדוואני, נשיא הבהאראטיה ג'אנאטה, מפלגה לאומנית הינדית, דרש כי ראו "ישלים את משמעותו של פסק הדין הזה, ויבקש מנדט חדש מהעם". אדוואני אמר גם כי מפלגתו שוקלת לקיים הצבעת אי־אמון נגד ראו, הנהנה מרוב מזערי בפרלמנט.

ראם וילאס פאסוואן, דובר מפלגת המרכז ג'אנאטה דאל, שהביסה את הקונגרס בקרנאטקה, קרא לראו להתפטר. "הוא ראש הממשלה הגרוע ביותר בתולדות מפלגת הקונגרס", אמר פאסוואן.

יותר מ-300 תלמידים ומורים נספו בשריפה באולם קולנוע בסין

בייג'ין (איי־פי). ממשלת סין הורתה לבצע בדיקות בטיחות בכל רחבי המדינה, לאחר שיותר מ-300 ילדים ומורים נספו בשריפה שפרצה בשעה שצפו בהצגה.

הביטאון הרשמי "צ'יינה דיילי" דיווח כי כמה יציאות באולם בעיר קאראמאי, כ-2,500 ק"מ צפונית־מערבית לבייג'ין, היו נעולות ולא היה אפשר לפתוח אותן מבפנים. על פי הכתוב בעיתון, תקרת האולם קרסה והאש בערה במשך יותר משעה. 311 איש נהרגו ו-107 נפצעו.

האולם, שנבנה בשנות החמישים, שופץ בשנה שעברה, אך ללא הקפדה על תקני בטיחות אש. זו היתה השריפה הגדולה השלישית שפרצה בסין תוך חודשיים. בעקבות זאת שבה והתעוררה דאגה לבטיחות אש בסין.

תקנות הבטיחות שפורסמו שלשום על ידי הגוף הממשלי החשוב בסין, מועצת המדינה, קראה לסגור מיד בתי עסק שאינם עומדים בתקני הבטיחות. ניתנה הוראה לאחראים על בטיחות ציבורית לבחון תוכניות בטיחות בצורה קפדנית יותר בטרם אישורם של פרויקטים חדשים.

נשיא נמיביה זכה בבחירות; עלייה בכוחה של מפלגת השלטון

וינדהוק (רויטר). נשיא נמיביה, סאם נוג'ומה, ומפלגתו, סוואפ"ו, זכו בניצחון קל בבחירות הראשונות שהתקיימו במדינה מאז זכתה בעצמאותה בשנת 1990. המפלגה תיהנה מרוב של יותר משני שליש בפרלמנט, שיאפשר לה להכניס שינויים בחוקה.

קטוטאירידה קאורה, סגן נשיא מפלגת האופוזיציה העיקרית, DTA, השלים עם תבוסתו אך אמר כי ההצבעה התנהלה בעיקר לפי השתייכות שבטית. "אנחנו מתקדמים למצב של דמוקרטיה שבטית", אמר.

משקיפים פוליטיים אמרו כי כשיתקבלו התוצאות הסופיות, תזכה סוואפ"ו ב-50 מושבים בפרלמנט, בהשוואה ל-42 מושבים שבהם היא מחזיקה כיום. בפרלמנט של נמיביה 72 מושבים.

בבחירות לנשיאות זכה נוג'ומה, מנהיג המאבק לעצמאות מדרום אפריקה השכנה, ב-71.7% מהקולות. יריבו היחיד, מישאקה מויונגו, מ-DTA, קיבל 25.5% מקולות המצביעים.

סוואפ"ו מעוניינת ברוב של יותר משני שליש בפרלמנט, שיאפשר לה לשנות את החוקה כך שנוג'ומה יוכל להיבחר לתקופת כהונה שלישית.

נוג'ומה עצמו סבור כי החוקה הקיימת היא לטובת מפלגות האופוזיציה.

מבחינה פוליטית, אין חילוקי דעות רבים בין המפלגות השונות, אולם כל אחת מהן נשענת על תמיכתן של קבוצות אתניות ושבטיות שונות בנמיביה. סוואפ"ו, מפלגה מרקסיסטית לשעבר, נשענת על שבט האוואמבו שבצפון נמיביה, המהווה רוב במדינה.

נוג'ומה הנהיג את סוואפ"ו במשך 23 שנות המלחמה נגד שלטונה של דרום אפריקה בטריטוריה המדברית העצומה, ששטחה גדול פי שניים מזה של צרפת. עצמאות נמיביה הובטחה בעסקה שנקשרה לנסיגת כוחות קובניים מאנגולה.

משקיפים מחבר העמים הבריטי ומהתאחדות חברי הפרלמנט באירופה אמרו כי הבחירות היו חופשיות והוגנות.

בקצרה

● מוסקווה. נשיא רוסיה, בוריס ילצין, עבר ניתוח באפו אך ימשיך בעבודתו בבית החולים. לשכת העיתונות של ילצין הודיעה אתמול כי "הניתוח עבר ללא כל סיבוכים. שלב ההחלמה יימשך כשמונה ימים והנשיא יוכל לעבוד בתקופה זו". בהצהרה לא נאמר מתי בוצע הניתוח, וגם לא אם הוא תוכנן מראש או בוצע כתגובה למצב חירום. (רויטר)

● מוגאדישו. אנשי מיליציות לחמו אתמול זה בזה בבירת סומאליה זה היום הרביעי ברציפות. מקורות בבתי החולים בעיר מסרו כי 33 איש נהרגו בקרבות ו-130 נפצעו. יריות בודדות פגעו במתקני האו"ם בעיר. הנציג המיוחד של האו"ם בסומאליה, ויקטור גבהו, אמר כי הוא מודאג מאוד שמא יסכנו הקרבות את המאמצים להגיע להסכמה על כינון ממשלה לאומית בעלת בסיס רחב. הוא קרא לכל הצדדים להניח את נשקם והציע את עזרת האו"ם בארגון שיחות שישימו קץ ללחימה ויובילו לשלום. (רויטר)

● ניו יורק. הגנרל הבריטי רופרט סמית יחליף את בן ארצו, הגנרל מייקל רוז, עם שיסיים את תפקידו כמפקד כוחות האו"ם בבוסניה ב-24 בינואר. בידיעה שפורסמה ביום שישי ב"ניו יורק טיימס" נכתב כי הגנרל סמית, בן 51, פיקד על החטיבה המשוריינת הבריטית הראשונה במלחמת המפרץ ב-91'. מאז 92' היה סגן ראש המטה הכללי של בריטניה. (ע"צ)

עורך בעיתון "גארדיין" התפטר לאחר שהואשם בקיום קשרים עם הק"ג"ב

מאת דפנה הדרי
סופרת "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). העורך הספרותי של היומון הבריטי "גארדיין" התפטר ביום שישי מתפקידו, לאחר שהשבועון השמרני "ספקטייטור" פירסם מאמר שהאשים אותו בקשרים עם הק"ג"ב, שירות הביון של ברית המועצות. במאמר נכתב כי העורך, ריצ'רד גוט, היה בקשר עם סוכנים רוסים בשנות ה-70 וה-80 וכי אלה שילמו לו תמורת שירותיו. בתגובה אמר גוט כי לא קיבל מהרוסים כל תשלום, אך הודה שאכן נפגש פעמים אחדות עם סוכנים רוסים שמימנו כמה נסיעות שלו ושל בת זוגו לפגישות עם סוכנים במדינות שונות באירופה.

במכתב ההתפטרות שהגיש לעורך העיתון, פיטר פרסטון, הודה גוט כי נפגש עם סוכנים רוסים וכי הללו מימנו את נסיעותיו לווינה, לאתונה ולניקוסיה. גוט גם ציין ששירותי הביון הבריטיים, שעם אנשיהם נפגש, ידעו על קשריו עם סוכני הק"ג"ב. גוט הודה, שטעה כאשר לא דיווח לעורכו על פגישותיו עם הרוסים ועם נציגי שירותי הביון הבריטיים, וציין כי החליט להתפטר כדי שההאשמות נגדו לא יפגעו בעיתון.

העריק הסובייטי אולג גורדייבסקי, המתגורר בבריטניה, אמר בראיון ל"טיימס" הלונדוני שבספר שכתב והעתיד לצאת לאור בקיץ הקרוב, כלולים שמותיהם של 24 מאנשי הממסד הבריטי שגויסו על ידי הק"ג"ב בשנות ה-70 וה-80. גורדייבסקי טוען שמרבית הסוכנים הללו הם פוליטיקאים בכירים, מנהיגי איגודים מקצועיים, מרצים ועיתונאים.

ISRAFOOD
KITEX 94

התערוכה הבינ"ל ה-11 של
מזון ומשקאות
במקביל לתערוכת ציוד למטבח המוסדי ולמלונאות

מאות מוצרי מזון ומשקאות בעשרות תצוגות מקצועיות של יצרנים ישראלים ומחו"ל בבנייני תצוגות המזון והמשקאות בגני התערוכה, במסגרת תערוכת KITEX/ISRAFOOD 94. התערוכה נערכת זו השנה ה-11 במקביל לתערוכת הציוד והמיכון למלונאות ולמטבח המוסדי בבנינים נפרדים. התערוכה מיועדת לקניינים מקצועיים בלבד (עם הציבור הרחב סליחה). כרטיסי ההזמנות אשר הופצו לקהל המקצועי ולקניינים מאפשרים כניסה תוך הזדהות (עפ"י מקום העבודה ו/או התפקיד) עם או בלי 'הזמנה'.

למבקרים אשר אינם קניינים מקצועיים לא תתאפשר כניסה, לא בתשלום ולא כנגד הצגת 'הזמנה'.
בין המבקרים מחו"ל תמצאו את:
הביתן המרוקאי
תצוגת חברות מזון מרוקאיות אשר להם זו הפעם הראשונה לתצוגה בישראל.
הביתן האמריקאי
חברות USA המציגות זו הפעם השניה במסגרת תערוכה זו. קיטקס הוכרה ע"י משרד החקלאות האמריקאי כתערוכה מועדפת לתצוגה (עם סיוע למציגים) בשורה אחת עם התערוכות המוכרות באירופה.

מציגי ISRAFOOD
א.א. קל
אוא בית קלית קפה
אליביה מוצרי מזון
אחווה-אחדות
איזי פאר יו
אודקס פרסומים
אינטגרל פיתוח מכונות
אינטרייד ג.ג.
אינטרפרק
ביינל את ביינל
ביינל אקספרס
בלדי
בלו מון גלידות
ג'יל ס. קפה
גל דבש
גלידות ריאו
גן שמואל - מזון
דני הדן
דליקטס תעשיות זופל
דניקו סחר
דפי זהב הוצאה לאור
הבאר ישראל סוכנויות
החברה הקקאוסית למסחר
היפר-מט
המרכז לאמנות בסוכר
העוף המעולה
וונדרפוד
ויטה מזון איכות (ט.ב.)
זיתי בית השיטה
זולכל
טעם ישראל
טרה מיאס
יינות אשקלון - כרמי ציון
יכין שימורים
ישראל הרינג
כרמל מזרחי
לייזן - שלייסל
מ.א.י.ה. שרותי מזון
מאפיה "דגנית"
מ. סידס ובנ
מילאנו שרותי מכונות מזון
מיסטר ג'וס
מכוורת יד מרדכי
מלמד תימור - תימקו
ממתקי מטרן פרחי
מ. פרופ
מפתח העיר פרסומים
מרבק
מרמוליט
משכיר מזון
CISE מרוקו
סלטי צבר
על השולחן
פאקא תעשיות
פוד ליין - רמדיה
פקס פוד
פרי טעים
צ. צור סוכנויות
קוקימן
שאר-ואן הקרנות
שסיבל תחנות קמח
שקדיה קבוצת גבע
שקם תעשיות
שרר ישראל
תבליני פרג'
תה ויסוצקי
תה פומפדור - מ. ויאס
תוצרת מזון ישראלית
תמהיל
תנה תעשיות
תפוד תעשיות תפוזו
ארגון מדינות המזרח
בן אבד ג'ריס
מועצת האגוזים של קליפורניה
מועצת האוכמניות
מועצת הבשר

ביתן אמריקאי
BUNGE FOODS
EUSAFEC
ICWC
אושן ספריי

מציגי HOTEX-KITEX
א. אדירן הנדסה
א.ב.מ. אוטומציה
א. גולן
Osag
או קי. שרותים (כביסה)
אותות שלטים
אחים המבורגר
א.י.מ. מפעל מתכת
אינטרפרום
אינטסליין
איתן עמיתי הדברת מזיקים
אלבים
אלדד
אלמור טקסטיל
אנמר קשיוטרוניק - IBM
אפאליה הוכנה
א.פ. מכונות שטיפה
ארדו סוכנויות יבוא
אריאל מחשבים
בסא טכנולוגיה אקוסטית
ביתא מערכות מחשב
בנקיר טכנולוגיות
ב.פ.ר. שיווק (1979)
ברון מ.ש.מ. יבוא ושיווק
ג.א.מ.י. (ישראל)
גורי - עצמון - שגיר
גלובס
גמא תקשורת והנדסה
גני-עד
גרובשטיין
דולם
ד.סי. תעשיות נייר ופלסטיק
דיכפלי
האניץ
הוסל סיסטמס & סופליס
הומלי
החברה הכלכלית של התאחדות בתי המלון
הכל לינגה
המכון לפריון העבודה והייצור
הרקולס יצור כבלים להעשיה
וסרמן ועמיתיו
זהר דליה
חוגלה שיווק
חמת - חרסה
חוסן - החברה למוצרי חשמל
טבת יבוא מוצרי הגיינה
טכנו מכן
טלגרף תקשורת
כרמוקור קרור והנדסה
י.ד.אס אינטרנשיונל
י.ר. אחזקות ופיתוח
י. שטרן הנדסה
לב-גל
לה פבוריטה מ. שור
לולי - ניהול ושיווק
מאורי המרכז לציוד בתי מלון
מאזני שקל
מאסטר שיווק ויעוץ
מ.א ש. סוכנויות
מבלטי מנתמיה
מוטי כץ טכנולוגיות
מוצרי זיו
מ.ח.צ. השמירה
מילוא קירור
מיסטרל ציוד למסעדות
מירב תעשיות הפקה
מ.ל.י. פתוח וסחר
מ.נ.ל. מגבות נקיות לישראל
מסיבלי
מסקו טכנולוגיות
מערב
מערכות שילוס
מרחב - מרכז חומרי בניה
משמר יבוא שיווק והפצה
נעמן פורצלן
נתנ'ס סחר
ספירי אלקטרוניקה
סופר נוב
סופר קור
Standard International
סילקו (כלים) א.ש.
סקופ סחר מתכות
על השולחן
עסיגר מערכות מידע
עמיד צבר
עציון שיווק
פופקורניה
פאגו - פסרולגז
פלבים מפעלי מתכת
פלסנד מוצרים פלסטיים
פפירוס מוצרי נייר
ק. וייס
קדם כימיקלים
קירוסקאי
ק.ל.א. סחר והנדסה
קלאסיקן
קליר שווק
קצב מוצרי גומי טכניים
קרור בני
קרניטל
ראפיד אדלר
רהיטי נטצי
רוסליצ
ריבלין השחזות
רנקל (1993)
שגב עבודות מתכת
שור-ואן הקרנת
שקד את סלום
שש-שש שיווק
תבל ים מערכות
תבניכל
תמה תעשיות פלסטיק
ת.מ.ר. תעשיות מ.ר.
תנה תעשיות

נכון ליום 25.11.94

15-12 דצמבר 1994 גני התערוכה ת"א

שעות פתיחה:
יום ב' 14.00-20.00
יום ג' 12.00-20.30
יום ד' 12.00-20.30
יום ה' 10.00-16.00

לקניינים - כניסה חופשית לאחר זיהוי
קניין, או מנהל בחברה בתחום המזון, מטבחים, מלונאות וכד' יזדהה (באמצעות הצגת כרטיס ביקור החברה וכד') וכניסתו תתאפשר ללא תשלום עם או בלי הצגת הזמנה.

מארגנים: קבוצת י.י. שטיר היצירה 28 ר"ג טל. 03-7516425/7 פקס. 03-7516635

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

יומן

כישלון מחפיר

מנהיגי אירופה שהתכנסו באסן שבגרמניה סיכמו את ועידתם בעוד הצהרה משותפת על בוסניה. ההצהרה, כצפוי, מגנה את הסרבים (והם אינם נבהלים מכך) על הפגיעה באזור המוגן של ביהאץ' ותובעת (בפעם המי־יודע־כמה בשלוש השנים האחרונות) הפסקת אש "מיידית". המנהיגים האירופים קובעים כי כוח האו"ם חייב להמשיך במשימה החיונית של סיוע הומניטארי. אם כוח זה ייאלץ לעזוב את בוסניה – אומרים קברניטי האיחוד – התוצאות לאוכלוסייה יהיו כבדות מנשוא.

אירופה אינה יודעת להיכן להוליך את הזרפה. המלחמה בבוסניה חושפת מדי יום ביומו את עקב אכילס של המדיניות האירופית, ובעצם ממחישה שמדיניות כזו אינה קיימת. כל הניסיונות להקים מערך־ביטחון אירופי בצורת פעלולים מדיניים כגון מסגרת "השותפות למען השלום" של נאט"ו, הוספת סמכויות ל"וועידה לביטחון ושיתוף פעולה באירופה", חיזוק גרעין הצבא האירופי (Euro-Corps), או מנגנון "האיחוד המערב האירופי" (WEU), אינם אלא אחיזת עיניים כושלת. איך אפשר להתייחס ברצינות ל"פתרון אירופי" לבעיות הביטחון במזרח ובבלקן, כאשר המלחמה ממשיכה להשתולל בבוסניה?

אולם באירופה עדיין ממשיכים להיתפס לאשליית האיחוד, ובפסגת אסן – למרות ההוראה המפורשת בכישלון שלא היה כמותו – ניתן האות הרשמי להרחבת האיחוד מזרחה. ה־12 אימצו מדיניות של התקרבות הדרגתית, שאמורה להביא לצירוף הונגריה, פולין, צ'כיה, סלובקיה, רומניה ובולגריה בשנת 2000. האיחוד האירופי המורחב יקיף את יוגוסלוויה לשעבר מכל עבריה, אך לאיש בעצם אין מושג כיצד לטפל בבעיה, אשר עלולה לנדוד מחר לבולגריה או ליוון. הקשר בין המסגרת הכלכלית־פוליטית של האיחוד לבין מסגרות ההגנה השונות חיוני כדי להעניק משמעות ממשית ל"איחוד". ללא גיבוי ביטחוני הולם, האיחוד האירופי הולך והופך לכלי ריק.

ניצן הורוביץ

נציגי ממשלת בריטניה נפגשו לראשונה עם משלחת של שין־פיין

מאת הפנה הדרי
סופרת "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). נציגים רשמיים של ממשלת בריטניה נפגשו ביום שישי, לראשונה לאחר יותר מ־70 שנה, עם משלחת של מנהיגי שין־פיין, הזרוע הפוליטית של האיי־אר־איי.

הפגישה, שהתקיימה בבלפסט, היתה צעד ראשון בסדרה של פגישות שיכינו את הרקע לדיונים שיקיימו כל הצדדים המעורבים בסכסוך בצפון אירלנד על עתיד האזור. היא התאפשרה הודות להפסקת האש שעליה הודיע האיי־אר־איי לפני יותר משלושה חודשים.

הפקידים שייצגו את ממשלת בריטניה הבהירו למשלחת שין־פיין שעל איי־אר־איי להוכיח את מחויבותו לשלום על ידי פירוק אנשיו מנשקם. אבל נשיא שין־פיין, ג'רי אדאמס, אמר מאוחר יותר שלממשלת בריטניה אין כל זכות להציב תנאים מוקדמים בפני מפלגתו. לדבריו, כוונת מפלגתו היא להביא לסילוק כל הנשק מצפון אירלנד, ובכלל זה גם נשקו של הצבא הבריטי.

אדאמס עצמו לא השתתף בפגישה. הנציג הבכיר של שין־פיין היה סגנו, מרטין מקגינס.

אנשי משלחת שין־פיין, אשר כללה גם אנשי איי־אר־איי שריצו תקופות מאסר עקב פעילות טרוריסטית, הבהירו את דרישותיהם מממשלת בריטניה. בין השאר תבעו להסיג את הצבא הבריטי מצפון אירלנד ולשתף את שין־פיין בשיחות על עתיד האזור.

המפלגה היוניוניסטית הדמוקרטית, בראשותו של איאן פייזלי, תקפה את הממשלה בעקבות הפגישה. סגן יושב ראש המפלגה, חבר הפרלמנט פיטר רובינסון, אמר אתמול: "זה היה יום של בושה לממשלת בריטניה, אשר נכנעה לחבורות הרצח של האיי־אר־איי".

חדשות חוץ

פסגת האיחוד האירופי גינתה את הסרבים הבוסנים על פעולותיהם באזור ביהאץ'

שש מדינות מהגוש המזרחי לשעבר השתתפו, לראשונה, בפסגת ראשי מדינות האיחוד האירופי

מאת יהודית וינקלר
וסוכנויות הידיעות

שש מדינות מהגוש המזרחי לשעבר השתתפו, לראשונה, בפסגת ראשי מדינות האיחוד האירופי. הפסגה, שהתקיימה בסוף השבוע בעיר אסן שבגרמניה, לא קבעה לוח זמנים לצירופן של פולין, הונגריה, בולגריה, צ'כיה רומניה וסלובקיה לאיחוד.

המדינות המשתתפות הוזהרו והביעו את תמיכתן בפתרון מדיני לסכסוך בבוסניה, והזהירו מפני הוצאת חיילי האו"ם משטחה.

נוסף למדינות ממזרח אירופה השתתפו בפסגה שוודיה, פינלנד ואוסטריה, העומדות להצטרף לאיחוד האירופי בראשית השנה הבאה. באחרונה התקיימו במדינות אלה משאלי עם, שנתנו אור ירוק להצטרפותן לאיחוד.

קאנצלר גרמניה, הלמוט קוהל, אמר בנעילת הפסגה כי אמנם אין בהחלטותיה מרכיבים אופרטיביים בולטים. אולם לדבריו, עצם השתתפותן של מדינות מהגוש המזרחי לשעבר, שהוזמנו כאורחות, מעידה על המהפך המתחולל באירופה ועל הרצון להרחיב את מסגרת האיחוד אל מעבר לגבולות מסך הברזל לשעבר.

איתות לארה"ב

משקיפים באירופה סבורים שפסגת אסן, בדומה לוועידה לביטחון אירופה שהתקיימה בשבוע שעבר בבודפשט, לא הצליחה להתמודד עם שתי הבעיות הקשות המטרידות כיום את היבשת – אבטלה של כ־18 מיליון בני אדם והמלחמה הנמשכת בבוסניה.

החלטת הפסגה, התומכת בהמשך נוכחותו של כוח האו"ם בבוסניה, מהווה איתות לכך שהאיחוד האירופי מתנגד לכוונותיה של ארצות הברית להסיר את אמברגו הנשק מהמוסלמים. צרפת ובריטניה הודיעו כי אם ארצות הברית תסיר את האמברגו, הן יוציאו את חייליהן מבוסניה.

באירופה רווח חשש כי במקרה כזה עלולות מדינות נוספות להוציא את כוחותיהן מבוסניה. הדבר יביא להחלשת מעמדם של האו"ם ונאט"ו, והוא גם עלול לחבל במאמצים הדיפלומטיים, שבהן טמון לדעת רוב מדינות האיחוד הסיכוי היחיד להביא לסיום המלחמה.

בהחלטה שקיבלו גינו ראשי האיחוד האירופי את הסרבים הבוסנים על שהם הפרו את הסכם "האזור הבטוח" סביב ביהאץ', והודיעו כי להפגנת בוזות השיטור של האו"ם תהיה השפעה חמורה על האוכלוסייה האזרחית באזור.

פרידה מדלור

פסגת אסן מסמנת את סיום כהונתה של גרמניה כנשיאת האיחוד בששת החודשים האחרונים ואת סיום כהונתו של ז'ק דלור, נשיא מועצת האיחוד. דלור דרש להיאבק באבטלה על ידי הורדת השכר, הגמשת שוק העבודה והרחבת ענפי הייצור השונים.

במסדרונות הפסגה הודגש כי אם לא תסתמן ירידה של ממש בשיעור האבטלה באירופה עד ראשית 96', אין זה מן הנמנע שיועלו הצעות להכניס שינויים באמנת מאסטריכט, שבה נקבעו עקרונות האיחוד האירופי.

דלור, המסיים את תפקידו, עומד להודיע בימים הקרובים אם יתמודד על נשיאות צרפת.

הצעתו של דלור לא התקבלה. לעומת זאת קיימת הסכמה עקרונית להקציב 5.8 מיליארד מארק להרחבת רשת התעבורה הטראנס־אירופית. סכום זה גבוה ב־2 מיליארד מארק מהמתוכנן. התוספת התקציבית תתאפשר בעקבות הצטרפות שוודיה, פינלנד ואוסטריה לאיחוד החל מהשנה הבאה.

מאות מפגינים נעצרו

מאות אנשים נעצרו אתמול על ידי המשטרה באסן, בהפגנה סוערת שבה השתתפו כ־2,000 איש מהשמאל הקיצוני. המפגינים השליכו ביצים ופירות לעבר השוטרים. ההפגנה לא היתה חוקית, לאחר שבתי משפט נענו לדרישת המשטרה ואסרו על קיומה.

"דר שפיגל": גרמניה מסייעת לפקיסטאן לייצר פצצה אטומית

מאת יהודית וינקלר
שליחות "הארץ" בגרמניה

בון (מיוחד ל"הארץ"). גרמניה מסייעת לפקיסטאן בייצור פצצה אטומית, כך מגלה השבועון "דר שפיגל" בגיליונו החדש. השבועון מדווח גם על מחלוקת קשה שנתגלעה בין ארצות הברית לבין מדינות האיחוד האירופי בדיונים על חידוש ההסכם המסדיר את הטיפול בפלוטוניום המשמש לייצור פצצות אטום.

לפי השבועון, בימים אלה מקיימות ארצות הברית והאיחוד האירופי דיונים סודיים לקראת חידוש הסכם שיתוף הפעולה הגרעיני ביניהם, העומד לפוג בקרוב.

ארצות הברית דורשת מהאיחוד האירופי להכניס להסכם החדש סעיף מפורש המסדיר את הטיפול בפלוטוניום, המשמש לייצור פצצה אטומית.

שר החוץ האמריקאי, וורן כריסטופר, כתב בחילופי איגרות עם ראשי האיחוד האירופי כי עמדתם תמוהה.

שרי החוץ של האיחוד האירופי עומדים לדון בעוד שבועיים בהתפתחות זו. אם ארצות הברית תטיל הגבלות בכל הנוגע לשיתוף פעולה עם אירופה בנושא הייצור הגרעיני, כותב "דר שפיגל", עלולות להיות לכך השלכות קשות על התעשייה האטומית בגרמניה, בריטניה וצרפת.

רוסיה סגרה את הגבול עם צ'צ'ניה; מטוסים הפציצו מטרות בקרבת גרוזני

כוחות האופוזיציה מאיימים לחדש את מתקפתם על הבירה

גרוזני (רויטר). סכנת המלחמה בקווקז גברה אתמול, לאחר שמטוסים תקפו מטרות בצ'צ'ניה ורוסיה סגרה את גבולות החבל ואת מרחבו האווירי. מנהיג המורדים בצ'צ'ניה, הנתמכים מטעם מוסקווה, אמר כי אם מוסקווה לא תפעל בזמן הקרוב הוא יורה לאנשיו להתקיף.

"אם רוסיה לא תיכנס למלחמה, ניטול על כתפינו את עול הפעולה הצבאית", אמר מנהיג האופוזיציה, עומאר אבטורחאנוב. הוא שוחח עם כתבים במפקדתו בזנאמנסקויה, 90 ק"מ מצפון לגרוזני, בירת צ'צ'ניה.

אבטורחאנוב, שכוחותיו נאבקים להדחת נשיא צ'צ'ניה, ג'והאר דודאייב, אמר כי כוחותיו יעברו מחר לעמדות קדמיות.

ב־1991 הכריז דודאייב באופן חד צדדי על עצמאות החבל ההררי, המונה כמיליון תושבים. רוסיה אומרת כי הפך את האזור למקום מפלט לארגוני פשע בינלאומיים.

אתמול הפציצו מטוסי קרב מטרות בקרבת גרוזני. ההפצצות באו לאחר סדרה של מתקפות מהאוויר, בעקבות הניסיון הכושל שעשו כוחות האופוזיציה לכבוש את העיר לפני שבועיים.

לפחות תשעה איש נהרגו בהפצצות קודמות, אך אתמול לא היו דיווחים על אבידות.

סוכנות הידיעות הרשמית של רוסיה, איטאר־טאס, מסרה אתמול הודעה בלשון זו: "ממשלת רוסיה הורתה היום למשרד הפנים לסגור את הגבולות עם צ'צ'ניה ולמשרד ההגנה לסגור את המרחב האווירי של הרפובליקה הזו".

צלם רויטר באזור אמר כי הכוחות הרוסים מתוחים מאוד וכי קצינים רבים מצפים לפקודה לנוע לתוך צ'צ'ניה.

אולם סגן נשיא צ'צ'ניה, ולימחאן יאנדארבייב, אמר שלשום כי הוא אינו מצפה למתקפה רוסית מיידית. הוא נשבע כי עמו מוכן להגן על עצמאותו.

מזג האוויר

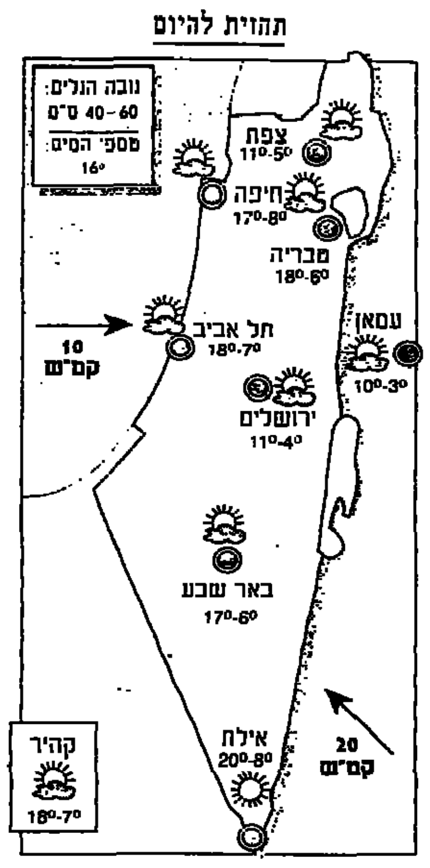

קריר מהרגיל

היום יהיה מעונן חלקית ועדיין קריר מהרגיל לעונה. הים יהיה גלי: גובה הגלים מ־40 עד 60 ס"מ; טמפרטורת המים – 16 מעלות. רוח מערבית מתונה תנשב במהירות של 10 עד 20 קמ"ש, וישררו תנאים טובים לראייה.

המפה הסינופטית: שקע מעל האיים הבריטיים גורם לגשמים באנגליה ובמערב אירופה. מעל רוסיה יורד שלג. שקע נוסף בדרום איטליה גורם שם לגשמים. מזג אוויר נאה במזרח הים התיכון, יוון וטורקיה.

ביום שני יהיה מעונן חלקית בעננות נמוכה, לקראת הערב ייתכן גשם. ביום שלישי – גשם מקומי בצפון הארץ ובמרכזה, בדרום יהיה מעונן חלקית. ביום רביעי – מעונן חלקית.

כמות המשקעים

במילימטרים, מעודכן ליום 10.12.94 שעה 20:00

	הכמות שנמדדה	מתחילת העונה	ממוצע רב שנתי
חיפה	--	280	550
שדה דב ת"א	--	399	524
נתב"ג	--	440	571
הגליל (מצפה הרשים)	--	432	900
מרחביה	--	338	452
דגניה	--	182	408
ירושלים (עטרות)	--	321	590
באר שבע	--	220	206
חוף עזה	--	346	405
אילת	--	11	31
יריחו	--	118	163

מפלס הכנרת

זריחת השמש	שקיעת השמש	זריחת הירח	שקיעת הירח
06:31	16:36	12:26	00:30

התחזית בעולם

	מינ'	מקס'	מזג האוויר
איסטנבול	4	11	מעונן חלקית
אמסטרדם	2	9	מעונן חלקית
אתונה	10	16	גשם
בודפשט	0	13	מעונן חלקית
בריסל	2	8	גשם
ברלין	1	6	גשם
וינה	2	5	גשם
ורשה	3	6	גשם
ז'נבה	8	11	מעונן חלקית
[illegible]	-6	1	מעונן חלקית
לונדון	4	12	גשם
מדריד	8	13	מעונן חלקית
ניו יורק	-2	8	גשם
פאריס	6	11	מעונן חלקית
פרנקפורט	2	7	מעונן חלקית
ציריך	7	10	גשם
קופנהאגן	3	6	גשם
רומא	13	16	מעונן חלקית

זיהום האוויר

ריכוז (...) דו־חמצני, שנמדדו בימים 1.12 עד 8.12 (במיקרוגרם למ"ק אוויר)

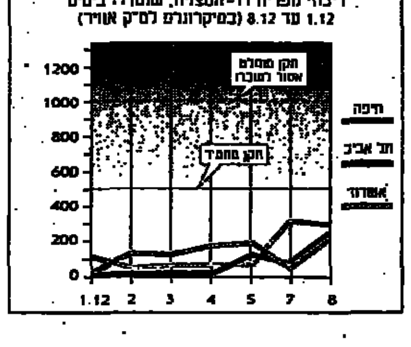

את ההבדל היחיד בין הקסדוס לבין מכוניות הפאר של מרצדס וב.מ.וו. תרגיש רק במקום אחד: בכיס.

XEDOS 9 "...אין ספק שקסדוס 9 היא המכונית הטובה ביותר הנמכרת כיום בישראל מתחת ל־250,000 שקל..." (מתוך "אוטו", פבר. 94')

המומחים תמימי דעים – אין לה מתחרים.
במקום להכביר במילים על הקסדוס, הבה ניתן למומחי הרכב לדבר בעדה:

"אוטו", פבר. 94': "...נתחיל בשורה האחרונה. ב.מ.וו – 9, קסדוס – 10!... בקטגוריה זו, בין מכוניות הסלון, גוברת הקסדוס על הב.מ.וו. בדרכה אל פסגת הקטגוריה. היא שקטה יותר, נוחה יותר, מרווחת יותר, מתורבתת יותר לנהיגה. לנו, אין ספק שקסדוס 9 היא המכונית הטובה ביותר הנמכרת כיום בישראל מתחת ל־250,000 שקל..."

"מעריב עסקים" נסיעת מבחן, 6.2.94: "...ספינת הזעזועים אינה מותירה מקום לספקות, והופכת כל כביש סוג ג' למשטח ישר לחלוטין... בכלל, אביזרי הבטיחות בקסדוס מעמידים אותה בשורה הראשונה של המכוניות בקבוצה זו..."

ידיעות אחרונות "רכב", מבחן דרכים, 20.1.94: "...המנוע, שישה צילינדרים, 2,500 סמ"ק, 170 כוחות סוס וכמעט 22 קג"מ, הוא אחד השקטים שבהם נתקלתי מימיי... הקסדוס היא כנראה מכונית שנולדה עבור איש העסקים האוהב לנהוג בעצמו, ואת הנהג הזה הוא שולח לשבת מאחור..."

מכונית פאר מהטובות בעולם ב־189,900 ש"ח.
קסדוס 9, מכונית־העל של מאזדה, מיישמת את הטכנולוגיות ואת המערכות המתקדמות והחדישות ביותר. תוכל למצוא בה את כל המאפיינים הייחודיים, הקיימים רק בצמרת מכוניות הפאר בעולם. הקסדוס כוללת: מנוע V-6 2.5 ליטר רב־עוצמה (170 כוחות סוס), תיבת הילוכים אוטומטית מתקדמת בעלת פיקוד אלקטרוני, מערכת בקרת שיוט, הבילה מושלמת של אמצעי בטיחות חדישים, חבילת יוקרה הכוללת בין השאר: ריפוד עור מקורי למושבים, ציפוי עור לדלתות, לגלגל ההגה ולידיות ההילוכים ובלם היד, ציפוי עץ בלוח המכשירים, כיוונון חשמלי למושבים הקדמיים, גגון שמש חשמלי, מערכת בקרת אקלים מתקדמת, ועוד שפע של אביזרי נוחות, כסטנדרט.

לתאום פגישה אישית, יש להתקשר לנציגינו באולמות התצוגה הראשיים:
בת"א: לשחר שמש – 03-5375891. בירושלים: ליוסי שוע – 02-735150.
בחיפה: לליאורה נחימוב – 04-417476.

* המחיר כולל מע"מ, מס בולים ואביזרי רישוי – לפי מחירון 5/95 מיום 6.11.94. החברה רשאית לשנות את המחיר בכל עת וללא הודעה מוקדמת.

mazda

הארץ

כלכלה

יום ראשון 11.12.94 | העורך נחמיה שטרסלר

דירקטוריון בזק נמנע מלדון בחוו"ד ביקורתית על שכר 18 הבכירים

האוצר לוחץ על הבא לדון בחוות הדעת; הבא: האוצר ביקש שאחכה עם הדיון

מאת אבי בליזובסקי

נציגי רשות החברות במשרד האוצר מפעילים לאחרונה לחצים על יו"ר מועצת המנהלים של בזק, משה הבא, לדון בחוות הדעת שהכין עו"ד אלי קרסובים, בעניין הסכם השכר שנחתם עם 18 מבכירי בזק, שעברו אליה ממשרד התקשורת עם הקמתה. ההסכם בו מדובר זכה לכינוי "הסכם האפנירים".

הבא הזמין את חוות הדעת במארס '94. במחצית יוני הועברה חוות הדעת ללשכתו, ומאז לא הובאה לדיון בדירקטוריון בזק.

בכירים באוצר אמרו כי הדו"ח נגנז, שכן לא עלה בקנה אחד עם דרישותיהם של 18 הבכירים. לדבריהם, מיהרו 18 הבכירים לארגן חוות דעת התומכת בדרישותיהם, שהכין האקטואר, פרופסור יהושע כהנא.

משה הבא מסר בתגובה, כי עד כה לא נערך בדירקטוריון דיון מקיף באף אחת מחוות הדעת בעניין הסכם הבכירים. לדבריו, בקרוב יובאו לדיון שלוש חוות דעת שונות: חוות הדעת שביקשה רשות החברות מעו"ד מרים רובינשטיין, חוות הדעת של עו"ד קרסובים וחוות דעת שביקשו הבכירים מפרקליטם, עו"ד חיים ברנזון.

"אנשי רשות החברות הם אלה שביקשו שאחכה עם הדיון על חוות הדעת של קרסובים, עד שיביאו דו"ח משלהם", אמר הבא.

בחוות דעתו קבע קרסובים חד משמעית, כי בזק לא קיבלה כל אישור לסעיף בחוזה, המקנה לבכירים פנסיה מיום פרישתם מהחברה, לפי משכורתם האחרונה. "המדינה רכשה עבור העובדים המועברים זכויות פנסיוניות בקופת הפנסיה לכל תקופת עבודתם בשירות המדינה, ולא מעבר לכך; רכיבי שכר של עובדים מועברים שנוספו לשכרם אחרי 1 בפברואר '85 נכללים בתשלום הפנסיה שמשלמת קרן הפנסיה על בסיס יומי (משוקלל), והשלמת התשלום לפי בסיס של משכורת אחרונה היא תשלום חריג, מעבר לתנאים המקובלים בחברה והמגיעים מקופתה", כתב קרסובים בחוות דעתו.

קרסובים קבע עוד, כי אין בהסכם הפנסיה התחייבות מפורשת של החברה לשלם הפרשי פנסיה הגבוהים משיעור הפנסיה שנקבע לעובד בכיר שעבר ממשרד התקשורת לבזק. לדבריו, תשלום זה הוא חריג – "הן בהשוואה לכללים החלים על עובדים מועברים רגילים, הן בהשוואה למקובל בשירות הממשלה".

עוד הוא מוסיף: "קיים ספק ממשי בדבר חוקיות תשלום פנסיה לעובדים הבכירים בהתאם לחוזה האישי, כפי שנוהגת החברה" – בהתחשב בהסכמים שנחתמו, חוק יסודות התקציב וחוק החברות הממשלתיות.

קרסובים קבע בסוף דבריו, כי על דירקטוריון בזק לבקש את אישור משרד האוצר לסעיפים הבעייתיים בהסכם, וכי אישור שכזה הוא תנאי לתקפות התחייבויות החברה כלפי העובדים הבכירים – גימלאים ואלה שעדיין עובדים בה.

אחד מ־18 הבכירים אמר בתגובה, כי קרסובים "ביסס את חוות דעתו הארוכה והמנומקת על הבנה מוטעית של משפט בהסכם, הקובע את זכויות הפנסיה של הבכירים אחרי 1 בפברואר '85". לדברי הבכיר, מדובר בתשלום רטרואקטיבי של זכויות הבכירים, ולפיכך כל חוות הדעת של קרסובים היא מוטעית.

קרסובים. "אין לבזק אישור"

מוצרי טמבור ישווקו באוטונומיה על־ידי סוחרים פלשתינים

מאת אבי שורבט

חברת טמבור חתמה על הסכם עם סוחרים פלשתינים לשיווק מוצריה בשטחי האוטונומיה. ההסכם הושג בשבוע שעבר, בכנס הכלכלי "פרטנריה 94", שנערך בקהיר ביוזמת האיחוד האירופי. בכנס השתתפו נציגים של 107 תעשיינים ישראלים, במשלחת שאירגן מכון היצוא הישראלי.

בכנס פקדו את הביתן של טמבור אנשי עסקים וסוחרים פלשתינים וערבים, וכתנו אפשרות ליצירת שיתופי פעולה אסטרטגיים. כמה סוחרים פלשתינים הביעו את רצונם לייצג את טמבור, שבעבר שיווקה כמויות גדולות של צבעים לשימושים שונים בשטחים.

לאור ההתעניינות הרבה, החליטו אנשי אגף השיווק בטמבור להתקשר עם סוחר פלשתיני שישמש כנציג המכירות הראשי של החברה בשטחי האוטונומיה. בטמבור מעריכים, כי החברה תחלוש על נתח גדול משוק הצבעים בשטחי האוטונומיה, בשווי של עשרות מיליוני דולרים בשנה.

טמבור שיווקה בעבר צבעים בשווי של כ־800 אלף דולר לשנה למצרים. לפני כשנתיים חלה ירידה משמעותית במכירות למצרים, עקב היטלי מכס גדולים שהטילה ממשלת מצרים על יבוא מוצרים שונים.

לאחרונה הושגה הסכמה בין טמבור לבין תעשיין צבעים מצרי, לפיה החברה הישראלית תייצא למצרים צבעים מוגמרים למחצה, שעליהם מוטלים היטלים נמוכים, והתעשיין המצרי ישלים את ייצור הצבעים וישווקם במצרים. הסכמה זו הביאה בחודשים האחרונים לגידול משמעותי במכירות צבעים מוגמרים למחצה למצרים – צבעים המוגדרים כחומרי גלם לתעשיית הצבעים.

טמבור עוסקת בעיקר בייצור ובשיווק של צבעים וחומרי גלם לתעשיית הצבעים. ב־9 החודשים הראשונים של '94 חלה ירידה חדה בהכנסות ממכירות, שהסתכמו ב־289 מיליון שקל, לעומת 324 מיליון שקל בתקופה המקבילה אשתקד. החברה הציגה בתקופה זו ירידה ניכרת ברווחיה, שהסתכמו ב־12.3 מיליון שקל, לעומת 36.7 מיליון שקל בתקופה המקבילה אשתקד.

בזק תחסוך 20 מ' ש' לשנה מוויתור על הבניין בירושלים ומאיחוד לשכות בת"א וב"ים

מאת אבי בליזובסקי

הוויתור של בזק על השימוש בבניין החדש שנבנה עבורה בכניסה לירושלים יחסוך לחברה 10 מיליון שקל בשנה דמי שכירות; איחוד כל הלשכות בבניין אחד במרכז הארץ יחסוך 10 מיליון שקלים נוספים בשנה. כך אמר יו"ר מועצת המנהלים של בזק, משה הבא.

לדברי הבא, עד כה הוציאה בזק כ־20 מיליון שקל על תכנון הבניין בירושלים. בניין זה, ששטחו כ־12 אלף מ"ר, לא היה פותר את בעיית הכפילות של משרדי בזק ולא היה מספיק למטה הראשי של החברה.

לדברי הבא, בשל צמצום כוח האדם בבזק ב־1,250 עובדים, ובין בגלל הצורך לפעול בסביבה תחרותית, הוחלט להקים בית משרדים אחד באזור מודיעין. בבניין זה, ששטחו יהיה 30 אלף מ"ר, ירוכזו משרדי המטה של בזק מתל אביב ומירושלים, וישכנו בו גם החברה הבת לפלאפון, החברה הבת לשירות הבינלאומיות, החברה הבת לפרויקטים בינלאומיים, החברה לציוד קצה ופעילויות אחרות של בזק. בזק תחסוך כסף רב מפינוי המשרדים שהיא מחזיקה בשכירות באזורים יקרים בערים הגדולות. בנוסף, ייחסך כסף רב המבוזבז כיום על נסיעות מיותרות.

לדברי הבא, ביטלה בזק לפני כשנתיים בניית בניין משרדים בחיפה בעלות של 100 מיליון שקל. "בזק צריכה להתחיל לחשוב כחברה בסביבה תחרותית ולהתנהג בהתאם", אמר.

ברודט יעמוד בראש הוועדה לבדיקת חלוקת אופציות לציבור

מאת גדי מלץ

המנכ"ל המיועד של משרד האוצר, דוד ברודט, יעמוד בראש הוועדה לבחינת התוכנית להקצאת אופציות בחינם לציבור בחברות ממשלתיות ובבנקים. כך הודיע בסוף השבוע שר האוצר, אברהם שוחט.

בוועדה יישבו לצד ברודט עו"ד מיכל בליך, היועצת המשפטית לשעבר של רשות החברות הממשלתיות; פרופ' דן גלאי מהאוניברסיטה העברית; אלי יונס, מנכ"ל בנק כללי, ולשעבר החשב הכללי של האוצר; פרופ' דוד לבהרי מהאוניברסיטה העברית; צבי לובצקי, מנכ"ל חברת הברוקרים איי־בי־איי; אריאל לנדאו, לשעבר מנכ"ל אילנות דיסקונט; ואיתן ששינסקי, יו"ר כור.

המוזמנים הקבועים בדיוני הוועדה יהיו אריה מינטקביץ, יו"ר רשות ניירות ערך; סם ברונפלד, מנכ"ל הבורסה; יוסי ניצני, מנהל רשות החברות הממשלתיות; אבי בן־בסט מבנק ישראל; מאיר שביט, מנהל אגף שוק ההון באוצר; וגיל ליידנר, המנכ"ל היוצא של נכסים מ.י.

הוועדה התבקשה להגיש המלצות עד 31 לינואר.

הוועדה תדון בין היתר בסוגיות הבאות: האם יש מקום לאמץ שיטת הפרטה זו בישראל; מחיר הצעת האופציות לציבור ומחיר מימושן; שיעור ההון השליטה המוצעים למכירה בכל חברה; קריטריונים להקצאת אופציות; המערכת הלוגיסטית להפצה, רישום והמסחר בניירות הערך וסוגיות נוספות.

מבוק

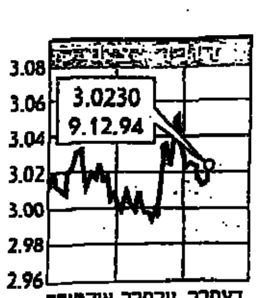

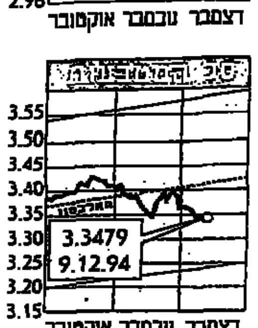

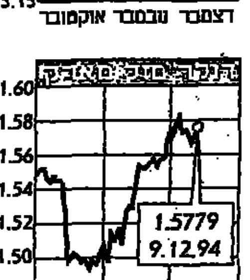

הדולר נחלש בסוף השבוע מול הין והמארק והתחזק מול הלי"ש (עמוד ג5)

שערי המטבעות העיקריים מול הדולר אתמול בניו יורק:
מארק – 1.5779, ‎+0.02%
ין – 100.20, ‎+0.34%
לי"ש – 1.5605, ‎-0.02%

קיסר ידון שוב בבקשת "סנקוסט" הקנדית לטוס לישראל (עמוד ג2)

לובלסקי יוצאת היום לביקור בן חמישה ימים בפורטוגל (עמוד ג2)

אנשים ועסקים. ראש ממשלת בריטניה יבקר במארס בישראל (עמוד ג2)

עובדי החינוכית-מתנגדים להצעת פורז להפוך התחנה לתאגיד (עמוד ג2)

הממשלה תתבקש היום לאשר הקמת אזור ייצור לייצוא חופשי בליקית (עמוד ג2)

צרכנות. קבלנים חויבו להחזיר כספים לצרכנים בגין כפל תשלומים עבור התקנת מערכת גז (עמוד ג3)

שוק ההון. יהיה מיסוי על הבורסה? (עמוד ג5)

ביינקס קיבלה אישור משפטי להציע שירותי כבלים בשוקי הטלפון שלה (עמוד ג6)

מקדונל דגלאס וג'נרל דיינמיקס זכו במשפט בפרשת מטוס האיי־12 (עמוד ג6)

נדל"ן

בעלי הקרקעות בקריית ספר פועלים לעיכוב היישוב ב־1,300 דירות (עמוד ג9)

שקם, מקדונלדס והיפרשוק בקניון חיפה (עמוד ג9)

משפחת שפירא משכירה לשטיחי ברקן (עמוד ג9)

בגולדמן סאקס קיבלו "דגלים קרות" (עמוד ג9)

"סופר אופיס" שכרה 1,600 מ"ר מול קניון איילון (עמוד ג9)

ורדאה תבנה בשותפות של 75% 57 אלף מ"ר להייטק ברעננה (עמוד ג10)

"שם־טוב" – שני מגדלים בבית שמש ב־8.3 מיליון דולר (עמוד ג10)

עזריאלי מתחיל השבוע בבניית 10,000 מ"ר משרדים מעל קניון הנגב בב"ש (עמוד ג10)

יומן

אפליה ממין בלתי נסבל

ליבאי. עמדה נחרצת

לראשי משרד האוצר לדורותיהם יצא שם של מי שרואים כל דבר ועניין מבעד לחור הגרוש, ושראייה זו גוררת אותם לעמדות קטנוניות, צרות אופק ולפעמים ריאקציונריות. על פי רוב, האשמות אלה מופרכות: משרד האוצר הוא אחד המשרדים המעטים – אם לא היחיד – הבוחן את ענייני המשק והחברה בראייה רחבה, ומנסה לאזן את מגוון האינטרסים הייחודיים במסגרת אינטרס משקי כולל. לכן ראויה עמדת האוצר, בדרך כלל, לתמיכה מצד כל מי שמודרך על ידי אינטרס זה – גם אם העמדה לא פופולרית ומושכת ביקורת.

אבל יש מקרים שבהם הדאגה לאינטרס המשקי מעוותת את ראייתם של אנשי האוצר, וגם אלה התומכים בגישותיו בדרך כלל, נאלצים להסתייג. כך גם לגבי התנגדותו של האוצר להצעת החוק של שרת העבודה והרווחה, אורה נמיר, הבאה לקבוע את העיקרון של שכר שווה לעובד ולעובדת העושים עבודה שוות ערך; שכר לעניין זה – לרבות גמול אחר.

כפי שפורסם, הצעת החוק אינה באה למנוע הפרשי שכר, כשאלה נובעים מאופי העבודה, מתפוקת העובדים, מהוותק, ההכשרה, ההשכלה או מכישורים מיוחדים הדרושים לביצועה – אלא אך ורק ממין העובד. במלים אחרות: אפליה על פי מין נטו.

האוצר מתנגד להצעת חוק זו בטענה שעלותו למעסיקים ולמשק תהיה רבה. מעצם ההתנגדות נובעת הודאה ב"אשמה" – כלומר, בקיום אפליית שכר על בסיס מין נטו. אין זה מובן מאליו. ידוע כי בדרך כלל, שכר העובדות נמוך משכר העובדים ברוב המגזרים. תופעה זו יכולה לנבוע מכך שנשים רבות יותר (יחסית לגברים) נקלטות בענפים, מפעלים ותפקידים, שבהם משולם בדרך כלל שכר נמוך. גם זה עשוי לשקף צורה של אפליה, שיכולות להיות לה סיבות מוצדקות יותר או פחות. אבל תשלום שכר לא־שווה בעד עבודה בעלת ערך שווה – זו אפליה שאין להצדיקה בשום פנים ואופן – גם לא על רקע "כלכלי" כביכול.

מלכתחילה היה מקום לתהות, אם אפליית שכר לפי הגדרת החוק אכן קיימת במציאות בהיקף נרחב, אבל כאמור, התנגדותו החריפה של האוצר מעוררת חשד שיש דברים בגו. האוצר מוכן ברוב טובו להסכים לחוק שיאסור אפליה כזאת במשרדי הממשלה, ומבקש לדחות את החלתו במגזר העסקי. גם התנגדות חלקית זו אי אפשר לקבל, ונכון עשה שר המשפטים, דוד ליבאי, שדחה אותה בתוקף בישיבת ועדת השרים לענייני חקיקה, שבראשה הוא עומד. אפליה בשכר בעד עבודה שווה על רקע של מין, היא אפליה שהדעת אינה סובלתה, ושום נימוק – יהיה משקלו הכלכלי אשר יהיה – לא יכול להצדיקה.

אברהם טל

חידוש סוכנויות לביטוח בע"מ
מרוז סוכנויות לביטוח בע"מ
מקבוצת
הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ

הודעה חשובה לציבור עורכי הדין בישראל
בקשר
לביטוח אחריות מקצועית לשנת 1994/5

עורך(ת) דין יקר(ה)

הוועד המרכזי של לשכת עורכי הדין בישראל חידש אתנו גם השנה את ההסכם בקשר לביטוחי שכבת הבסיס

כמו כן, הננו ממשיכים גם השנה להציע לכל עורכי הדין ביטוח לשכבות נוספות. השנה הוזלנו במיוחד את מחירי הביטוח למשרדי עורכי הדין.

נא התקשר למשרדנו לשם קבלת פרטים על גובה הפרמיה לשנת 1994/5

לקבלת פרטים נא פנה אל: חידוש מרוז סוכנויות לביטוח
יהודה הלוי 67 תל-אביב, 65796 טלפונים: 03-5602048, 03-5602772
פקס: 03-5604232

צווארון לבן / צבי הראל

סוף כל חוב

ביהמ"ש העליון דחה ערעור של יהלומן על פס"ד שקבע כי הסכם שחתם עם קבוצת יהלומנים למחיקת חלק מחובו להם – בטל. מתוך פסק הדין: "היהלומן רמס ברגל רמה את חובתו לנהוג בתום לב"

ב־14 לנובמבר '90 עזב היהלומן יוסף מאיה את הארץ במפתיע. לכמה יהלומנים מבורסת היהלומים ברמת־גן היתה סיבה לדאגה: בחודשים שלפני נסיעתו רכש מהם מאיה, בצ'קים דחויים, יהלומים בשווי כולל של 1.5 מיליון דולר. חששם של היהלומנים, שהבנק לא יכבד את הצ'קים הדחויים – התאמת. מכיוון שמועדי הפירעון נדחו לזמן שבו מאיה כבר שהה בחו"ל, היו היהלומנים אובדי עצות.

לפני שיצא מישראל, השאיר מאיה מכתב לאדם בשם שאול בוארון, ובו הנחה אותו והסמיכו לפנות לאותם יהלומנים ולהציע להם הסדר לפריעת החובות. בוארון עשה כמצוותו של מאיה: הוא פנה לכל אחד מהיהלומנים בנפרד, הציע להם הסדר, שלפיו יקבלו כמויות שונות של יהלומים ונכסים אחרים, המכסים רק חלק מחובו של מאיה להם, בתנאי שיוותרו על יתרת החוב.

היהלומנים, שלא ידעו מתי ישוב מאיה לישראל, תיאמו ביניהם את פעולותיהם, נועצו באנשי הבורסה ליהלומים, ולבסוף חתמו – כל אחד בנפרד – על "הודעת סילוק תביעות" נגד מאיה. לאחר החתימה על הודעת הוויתור החזיר כל יהלומן את הצ'קים הדחויים, וקיבל מבוארון חבילת יהלומים. מאיה טען, כי הנושים קיבלו כ־70% מהחוב, ואילו היהלומנים טענו כי קיבלו רק כ־30% מהחוב. מכל מקום ברור היה, כי הנושים לא קיבלו חלק גדול מהחוב.

ימים אחדים לאחר שהושלם תהליך העברת חבילת היהלומים לכל נושה, שלח פרקליט מטעם היהלומנים מכתב למאיה ולחברה שבשליטתו, ובו הודיע על ביטול הסכם הוויתור. בין היתר נכתב במכתב, כי מאיה טמן פח ליהלומנים, ומלכתחילה רכש את היהלומים מבלי שהתכוון לשלם עבורם. לפיכך, טענו הנושים, יש במעשיו משום "ניהול משא ומתן שלא בתום לב, הטעיה ותרמית".

לאחר ששיגרו את המכתב, הגישו היהלומנים לבית המשפט המחוזי בתל־אביב בקשה לפתיחת הליכי פשיטת רגל ולמתן צו כינוס נכסים נגד מאיה. בבקשה טענו בין היתר, כי לו הודיעו לבוארון שאינם מוותרים על יתרת החוב, לא היו מקבלים גם את המעט שהסכים לשלם להם. נשיא בית המשפט המחוזי בתל־אביב, ד"ר אליהו וינוגרד, קיבל את טענות נציג היהלומנים, עו"ד בועז קדצור, וקבע כי מכתב הביטול תקף, מכיוון ש"במסך ניהול המשא ומתן הפר מאיה את חובת תום הלב, וביצע כמה מעשי פשיטת רגל".

לאחר שניתן צו לכינוס נכסיו של מאיה, הגיש פרקליטו, עו"ד שמואל אריאלי, ערעור לבית המשפט העליון. לפני שבועיים דחה בית המשפט את הערעור ברוב דעות השופטים מאיר שמגר ומישאל חשין, כנגד דעתו החולקת של השופט אליעזר גולדברג.

"האם הפעיל מאיה על היהלומנים לחץ כלכלי בלתי ראוי וכעוצמה המגיעים לכדי כפייה?" תהה השופט חשין. "האם נקלעו היהלומנים למצב של 'אין ברירה' בהיכנסם להצעה של מאיה באמצעות שליחו בוארון בחותמם על כתב הוויתור?" ומשיב השופט חשין: "אכן, מאיה הקים על היהלומנים איום כלכלי בלתי ראוי בעיקרו ובעוצמתו, וכך אמר להם: 'הסכימו להצעתי, ולא – לא תזכו לראות ולו פרוטה שחוקה אחת'. מאיה כפה עליהם את ההסדר כגיגית, וכך אמר להם: 'אם אתם מקבלים את ההסדר, מוטב, ואם לאו, שם תהא קבורת חובכם'".

חשין הוסיף: "נזכור נא ואל נשכח כי מאיה עזב את הארץ במפתיע, ובמקום מגוריו לא נודע; כי מאיה לא הודיע אם יחזור ארצה; היהלומנים נמצאו במקום בלתי ידוע; לא הובאו בפני היהלומנים נתונים מפורטים, ישירים ואמינים באשר למצבם הכספי של מאיה ושל החברה ביחס לחובות האחרים, והיהלומנים נדרשו אולטימטיבית לחתום על הודעות הוויתור כאילו, כי אחרת לא יזכו לכל החזר חוב שהוא".

"מאיה הוליך את היהלומנים על דרך עקלקלה הרחק מהדרך העסקית־המסחרית המקובלת", קבע חשין, "מאיה רמס ברגל רמה את חובתו לנהוג בדרך מקובלת ובתום לב". חשין ציין, כי הוא מסכים עם השופט וינוגרד, שקבע כי היה על מאיה לשתף את היהלומנים במצבה הקשה של החברה שבשליטתו, בעת שרכש מהם את היהלומים. בהתייחסו לטענת היהלומנים, כי לו ידעו על מצבה הקשה של החברה לא היו מוכרים למאיה יהלומים, אמר חשין: "בעת שנכרתו הסכמי הרכישה ידע מאיה – ובכל מקום חשש – כי אפשר ולא יהא בכוחה של החברה לכבד את התחייבותה ולשלם את תמורת היהלומים".

פרק נפרד ייחד חשין לחבותו האישית של מאיה. הוא קבע, כי הואיל שמאיה לא גילה את המצב הכספי הרעוע של החברה – והיתה עליו חובה לעשות זאת – הוא אחראי אישית לחובותיה.

השופט שמגר הסכים עם מסקנותיו של חשין, ואולם קביעותיו כנגד מאיה חמורות הרבה יותר. בפרק הנוגע לחבותו האישית של מאיה ציין שמגר, כי מאיה הציג מצג כוזב באשר ליכולת החברה, כשידע על מצבה הפיננסי הרעוע. ואכן, "היהלומנים נפלו בפח שהטמין להם מאיה".

דעתו של השופט גולדברג היתה שונה לחלוטין. הוא טען, כי נכונות הנושים לוותר על יתרת החוב נבעה משיקולי תועלת וכדאיות. לדבריו, העריכו הנושים שיוכלו להשתחרר מההסכם שנכרת בהודעות הוויתור בעילת כפייה, לאחר שיגיעו היהלומים לידיהם. "המשיבות (הנושים – צ"ה) בוויתורן על יתרת החוב לא ניסו למנוע את הרעת מצבן: נהפוך הוא, באמצעות ויתור זה, וביטולו לאחר מכן, קיוו להיטיב את מצבן. תקוותן הנכזבה מהווה לכל היותר 'טעות בכדאיות העסקה'", כתב גולדברג. לדבריו, "מאחר שהמשיבות קשורות בהסכמתן לוותר על יתרת החוב, לא ניתן לומר שחברת מאיה לא מילאה את התחייבותה הכספית לפי ההסכם לרכישת היהלומים. לפיכך, נשמט הבסיס לבקשת פשיטת רגל של המערער. לפיכך יש, לדעתי, לקבל את הערעור".

בפסיקתו מתייחס חשין, בין היתר, לפסיקתם של שני עמיתיו, ואומר כי "על דרך ההפלגה הרי שלדעתו של השופט שמגר הסכם הוויתור הוא 'הסכם של רשע', ולכן הוא בטל ומבוטל; ואילו לדעת השופט גולדברג הודעת הוויתור היא 'הסכם של צדיקים', ולכן הוא תקף".

השופט חשין מדגיש, כי אינו יכול לקבל את חוות דעתו של גולדברג. בהתייחסו לטענות מאיה הוא אומר, כי "עיקר הוא שלא אסכים, כי טענות אלו, מעיקרן, תישמענה מפי אדם שברח מן הארץ למקום לא נודע, ורמס ברגל גסה כל כללי ההתנהגות ומוסר עסקיים מקובלים".

בית המשפט חייב את מאיה לשלם לקבוצת היהלומנים הוצאות משפט כוללות של 25 אלף שקל.

> "מאיה כפה על היהלומנים את ההסדר כגיגית. וכך אמר להם: אם אתם מקבלים את ההסדר, מוטב, ואם לאו, שם תהא קבורת חובכם"

هكذا عن الأصل

هكذا من الأصل

פורמולה מערכות – נוסחת הרווח דועכת

פורמולה הקימה קונצרן גדול באמצעות מערך של חברות מוחזקות. עם התמוטטות השערים של מניות חברות אלה ירדו מניות פורמולה בכ־75%

קבוצת פורמולה, הכוללת 5 חברות הנסחרות בת"א ואחת הנסחרת בארה"ב, שהציגה בעבר רווחים גבוהים מהנפקת חברות מוחזקות, אינה מצליחה להציג רווחים מפעילותה העסקית. קבוצה זו, העוסקת בתחום התוכנה, דומה לקבוצת מאיר עזרא בתחום המזון. שתיהן מתיימרות להיות קונצרנים גדולים באמצעות רכישת חברות והקמת מערך של עשרות חברות מוחזקות שחלקן מונפק לציבור. לאחר שבעידן ההנפקות נרשמו בקבוצות רווחי הון גדולים, ירדו – עם התמוטטות השערים של החברות המוחזקות – שערי המניות של שתיהן בכ־75% והן נסחרות כיום בשווי שוק של כ־20 מ' ד' לפורמולה ו־28 מ' ד' למאיר עזרא.

פורמולה, שהחלה את פעילותה כבית תוכנה ב־81' ונשלטת ומנוהלת מאז על ידי דן גולדשטיין, מחזיקה כיום בכ־40 חברות, מתוכן 6 ציבוריות: ניקוב מחשבים, אפליקום, אלייטק, סינטק, קרן הון סיכון פורז וחברת עידן, הנסחרת בארה"ב. החברה עצמה נסחרת ברשימת המשתנים לפי שווי שוק של 19.5 מיליון דולר, לעומת הון עצמי המסתכם ב־20 מיליון דולר – לאחר שב־93' הציגה החברה רווח מפעילות עסקית (ללא רווחי הון ורווחי בורסה) של כ־2 מיליון דולר ואף יותר מכך (במשך השנה נסחרה החברה לפי שווי שוק של כ־100 מיליון דולר).

ב־9 החודשים הראשונים של השנה, לא מצליחות החברה והחברות המוחזקות להגיע לרווחיות משמעותית מפעילות עסקית. המגמה של שחיקה ברווחיות, יחד עם הפסדים מהשקעות בני"ע וסיום עידן ההנפקות, מעלים חשש לגבי הרווחים/הפסדים שתציג החברה ברבעונים הבאים ובטווח הארוך. שווי השוק הנוכחי של אחזקות החברה בשש החברות הציבוריות אינו עולה על כ־9 מיליון דולר. לאחרונה ביצעה החברה הנפקת אופציות לציבור בדרך של זכויות וכן לעובדי החברה במחיר מימוש "יומרני", הכפול ממחיר המניה הנוכחי, כלומר מימוש האופציות יתקיים רק אם שווי החברה יעלה לכ־40 מיליון דולר.

פורמולה מאופיינת בשיעור אחזקה נמוך של בעלי השליטה, כ־41% בלבד, והיתרה בידי הציבור (בעיקר קבוצת בנק הפועלים, כ־9%, ואילנות דיסקונט, כ־7%). במימוש האופציות תרד אחזקת בעלי השליטה לכ־37% בלבד.

הפעילות העסקית

החברה עוסקת בעצמה ובאמצעות חברות מוחזקות במתן שירותי תוכנה, בייצור מוצרי תוכנה, בשיווק מוצרי תוכנה מיובאים, במכירת חומרה ותוכנות מדף ובן ביצוא של שירותי ומוצרי תוכנה. החברה מחזיקה גם במניות של חברות העוסקות בתחום התקשורת וענף המחשוב. עיקר הכנסות החברה הן מפעילות של מתן שירותי תוכנה – כ־65% מההכנסות.

בקבוצת פורמולה כולה מועסקים כ־700 עובדים, בעיקר אנשי מחשבים. החברה פועלת באמצעות בתי תוכנה רבים בבעלותה המלאה או החלקית, ועוסקת בפיתוח ובתחזוקת תוכנות מיוחדות ולפי הזמנת לקוחות, והיא מתקשרת בתחומי פיתוח ותחזוקה בהסכמים לפי מחיר קבוע או לפי עלות בפועל בתוספת רווח. רוב לקוחות החברה הם גופים ממשלתיים שכפופים לחוק חובת המכרזים, דבר שגרם לירידת מחירים ולקיטון ברווח הנובע מעבודות אלו, המתקבלות במכרז. בזק וחברת החשמל מהוות יותר כ־35%–50% ממכירות הקבוצה. לחברה הסכמים עם כ־15 בתי תוכנה מארה"ב, שהיא סוכנת שלהם תמורת תמלוגים. בתחום התוכנה פועלים בתי תוכנה רבים, שחלקם גייסו כסף בהנפקות ציבוריות או פרטיות והתחרות בענף קשה. התחרות מתבטאת בירידת מחירים ובעלויות גבוהות של כוח אדם מקצועי. לחברה פעילות יצוא המצויה בראשית דרכה ועיקרה בשלבים שונים של פיתוח או שיווק של מוצרי תוכנה שונים. חברה אחת, המפתחת מערכות בקרה לשרות תעופה, התקינה את מוצריה בכ־45 נמלי תעופה בעולם במכירות של 2.5 מיליון שקל ב־93' וכ־1.6 מיליון שקל במחצית הראשונה של 94'. החברה הבת הידרוקום התקשרה עם עיריית בוקרשט ברומניה, לאספקה ראשונה של מערכת בקרה לאספקת מים בסך 5.3 מיליון דולר.

אפליקום, שהונפקה לראשונה בפברואר השנה, מוחזקת (לאחר ירידת שיעור האחזקה) בשיעור של כ־28%. לאחר ההנפקה, חדלה פעילותה של אפליקום להיות מאוחדת בדו"חות פורמולה. החברה, שעוסקת בפיתוח תוכנות על פי הזמנות לקוחות, מתן פיתרונות תוכנה למגזר התעשייתי ושיווק תוכנות, הניבה לפורמולה רווח הון של 3.3 בהנפקתה ברבעון הראשון השנה, ואולם מאז ירד שווי השוק של החברה בכ־70%.

פורז – קרן הון סיכון שהוקמה יחד עם אחרים וכיום מחזיקה פורמולה ב־3.7% מהון מניותיה; עיקר האחזקה בחברה היא בידי הציבור. החברה גייסה בנובמבר 92', בהנפקה לציבור, כ־25 מיליון שקל. פורמולה היא בעלת 100% ממניות חברת הניהול של הקרן, הזכאית לדמי ניהול בשיעור שנתי של 4.5% מתמורת ההנפקה – החל ממועד ההשקעה ללא כל תלות בתוצאות ההשקעה – וכן להשתתפות ברווחים בשיעור של 10%. עד כה רכשה פורז מניות של חברות שונות בעלות של כ־10 מיליון שקל, מה שמעניק לחברת הניהול דמי ניהול שנתיים של כ־450 אלף שקל.

עידן – חברה ציבורית הנסחרת מ־88' בבורסה בארה"ב. פורמולה מחזיקה 40% בעידן, הנסחרת לפי שווי שוק של כ־11 מיליון דולר. מתחילת השנה ירד שער מניות עידן בארה"ב בכ־80%. ב־93' רשמה פורמולה רווח הון של כ־10.5 מיליון שקל מהנפקת מניות בעידן לאחרים. עידן מחזיקה בחברה הבורסאית אלייטק, שמחזיקה בחברה הבורסאית סינטק. עידן עוסקת בתקשורת מחשבים, בעצמה ובאמצעות חברה בת בארה"ב המעסיקה כ־62 עובדים.

ניקוב – פורמולה מחזיקה ב־52% מהון המניות של ניקוב, לאחר שברבעון השלישי היא רכשה כ־4% נוספים. ניקוב, הנסחרת כיום לפי שווי שוק של 2.2 מיליון דולר, עוסקת בפיתוח ובשיווק תוכנות עסקיות, בעיקר תוכנת "תפנית", המתנת פיתרון לניהול ממוחשב של הפעילות הפיננסית והעסקית בחברות שונות.

תיקון הדו"חות הכספיים בדרך של הצגה מחדש

על אמינות הדו"חות הכספיים, המשמשים כבסיס לבחינתה של כל חברה, נאמר רבות. בפורמולה מתברר, שב־92'–93' הוצגו דו"חות כספיים שלא שיקפו נאותה את התוצאות העסקיות. בתשקיף החברה שפורסם לאחרונה מתקנת החברה את דו"חות העבר, כדי לשקף תיקונים באופן רישום הרווחים של החברה ושל חברות מוחזקות, בשל מימוש השקעות וירידה בשיעור אחזקה בחברות מוחזקות. השפעת התיקון מתבטאת בהקטנת הרווח הנקי ל־92' בכ־2 מיליון שקל, כלומר ציבור המשקיעים ראה רווח נקי של 7.1 מיליון שקל, כאשר הרווח הנכון היה 5.1 מיליון שקל בלבד. נציין, שבמקרה, חודש לאחר פרסום הדו"חות הכספיים ל־92', חל מועד הפקיעה של האופציות שהנפיקה החברה, ולאור התוצאות העסקיות הטובות ושער המניה הגבוה מומשו האופציות, ולקופת החברה זרמו 14.5 מיליון שקל. תיקון הדו"חות כולל גם גידול של הרווח ל־93' בכ־900 אלף שקל, אך הדו"חות השנתיים של 93' לא שימשו לגיוס הון כלשהו.

התוצאות העסקיות

בהנחה שהדו"חות הנוכחיים של החברה אינם זקוקים לתיקון, כמו דו"חות העבר, נשתמש בהם לניתוח התוצאות העסקיות.

התוצאות העסקיות של החברה מושפעות מכמה רכיבים: הרווח מהפעילות העסקית, רווחי הון מהנפקת חברות מוחזקות ורווחים או הפסדים מני"ע סחירים. ב־92' רשמה פורמולה רווח הון של 728 אלף שקל ממימוש השקעה באלייטק, וב־93' רשמה פורמולה רווח הון של 12.3 מיליון שקל, שכלל מימוש השקעה באלייטק, ירידה בשיעור אחזקה בהידרוקום כתוצאה מהנפקה ובעיקר רווח של 10.3 מיליון שקל מהנפקה בחברת עידן. ברבעון הראשון של 94' שוב רשמה החברה רווח הון של 4.4 מיליון שקל, מירידה בשיעור אחזקה בחברות מוחזקות ובמיוחד מהנפקת אפליקום בבורסה. בנוסף, רשמה החברה רווחים גבוהים מהשקעות בני"ע סחירים, שהפכו להפסדים כבדים ב־94'. ואולם, רווחי ההון לעיל הם חד פעמיים, ולאור מצב שוק ההון הם לא צפויים לחזור. לפיכך, הנתון החשוב ביותר לבחינת החברה הן תוצאות הפעילות העסקית. כתוצאה מרכישת חברות שונות, הפעילות של הקבוצה גדלה מדי שנה והגיעה ב־93' ל־73 מיליון שקל, אך הרווח הנקי מתנהג באופן שונה. לאחר שב־90'–92' הציגה החברה רווח נקי מפעילות בסך של כמיליון דולר לשנה, הוכפל ב־92' הרווח הנקי מפעילות עד לכ־2 מיליון דולר. שיעור הצמיחה ב־93', יחד עם רווחי ההון בשנה זו, הביאו את החברה לשווי שוק של כ־100 מיליון דולר. ואולם, ב־94' מתברר שהרווחיות – במקום לגדול – קטנה עד לאפס. ב־94' לא מצליחה החברה להציג רווחיות מהותית מפעילות עסקית, ורק רווח ההון מהרבעון הראשון, בקיזוז ההפסדים מניירות ערך, מאזן את התמונה במעט, וב־9 החודשים הראשונים של השנה מציגה החברה רווח נקי של 2.5 מיליון שקל וברבעון השלישי רווח סמלי של 62 אלף שקל. החברה מתרצת את העלמות הרווח בכך שחברות אחדות או יצאו מאיחוד, ואולם לטענה זו אין כל השפעה על הרווח הנקי של החברה. הטיעון הרלוונטי של החברה הוא עליית השכר הגבוהה בענף, שהביאה לגידול בהוצאות. התחרות בענף מהווה גורם נכבד להיעלמות הרווחיות.

אחד הגורמים המהותיים לרווחיות הנמוכה הוא הוצאות הנהלה וכלליות גבוהות – כ־10% מההכנסות, ובמיוחד עלות העסקתם של 4 המנהלים הבכירים שהם גם בעלי השליטה, סכום כולל של יותר משני מיליון שקל לשנה.

המצב הכספי

החברה נהנית ממצב כספי טוב. ההון העצמי המסתכם בכ־60 מיליון שקל ומהווה כ־67% מסך המאזן. לחברה הון חוזר של 9 מיליון שקל, הכולל נכסים עודפים בסך 6.8 מיליון שקל, לרבות השקעה בני"ע סחירים בסך 4.5 מיליון שקל ומזומנים. נכסי החברה כוללים בעיקר השקעות בחברות מסתכמת בסך 26 מיליון שקל; יתרות חייבים בסך 22 מיליון שקל; רכוש קבוע בסך 13 מיליון שקל; ורכוש אחר בסך 18.5 מיליון שקל, הכולל הוצאות פיתוח תוכנה שהונו והפרש מקורי מרכישת חברות, שני נכסים שיופחתו בעתיד ויגרמו להוצאות שוטפות גבוהות.

הנפקת אופציות

באוקטובר השנה ביצעה החברה הנפקה של אופציות, שכללה הנפקת זכויות לבעלי המניות יחד עם הנפקה לעובדי החברה. הגיוס נטו בהנפקה היה כ־400,000 שקל בלבד, ואולם אם ימומשו האופציות עד אפריל 97' צפויה החברה לקבל כ־32 מיליון שקל ולהגדיל את הונה בכ־50%. בהנפקה זו, העניקו בעלי השליטה בחברה לעובדים הטבה בסך של כ־3 מיליון שקל מבלי שיירשמו הוצאות שכר. על פי העקרונות החשבונאיים המקובלים בארה"ב (APB 25), יש לרשום את ההטבה בדו"חות הכספיים כהוצאה מיידית, או לכל תקופת המימוש האפשרית. מכיוון שבישראל אין הוראה בנושא, אפשר לתת הטבה לעובדים מבלי לפגוע בתוצאות העסקיות. בנוסף, מאפשרת הנפקת האופציות גיוס עתידי גדול מאוד ללא עלויות (אם מחיר המניה אכן יעלה ריאלית בכ־100% ב־3 השנים הקרובות).

מבט לעתיד

המגמה של ירידה ברווחיות, שהתמתנה ברבעונים האחרונים, מעלה חששות לגבי העתיד. למרות שהחברה דומיננטית בישראל בתחומים רבים של תוכנה, התחרות הקשה בענף, יחד עם עליית השכר של כוח אדם מקצועי, עלולות להוסיף ולפגוע ברווחיות. בטווח הקצר לא צפויים רווחי הון מהנפקות או ממימוש השקעות. ברבעון הרביעי עלולה החברה לדווח על הפסד נוסף מני"ע סחירים בסך של כמה מאות אלפי שקל, שעלול לגרום לכך שהרבעון הרביעי יסתיים בהפסד.

הכותב הוא רואה חשבון

דו"ח רווח והפסד מאוחד
לתקופה של 9 חודשים שנסתיימה ביום 30 בספטמבר 1994
מותאם לש"ח של חודש ספטמבר 1994
בלתי מבוקר

	לתקופה של 9 חודשים שנסתיימה ביום 30.9.94	לתקופה של 9 חודשים שנסתיימה ביום 30.9.93	לתקופה של 3 חודשים שנסתיימה ביום 30.9.94	לתקופה של 3 חודשים שנסתיימה ביום 30.9.93	לשנה שנסתיימה ביום 31.12.93
	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר
	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
מחזור הפעולות	50,220	54,493	18,010	19,247	75,201
עלות השירותים והמכירות	34,842	34,666	12,677	12,264	51,297
רווח גולמי	15,378	19,827	5,333	6,983	23,904
עלויות פיתוח תוכנה, נטו	412	409	138	322	699
הוצאות מכירה	1,501	1,725	788	604	2,407
הוצאות הנהלה וכלליות	4,896	5,377	5,377	2,012	7,817
רווח מפעולות	8,569	12,316	2,111	4,045	12,981
הוצאות מימון, נטו	(413)	(423)	(69)	(290)	(284)
	8,156	11,893	2,042	3,755	12,697
הכנסות (הוצאות) אחרות, נטו	(3,249)	702	(184)	712	2,374
רווח ממימוש השקעה ומירידה בשעור האחזקה בחברות מוחזקות ואחרות הפסד מחלוקת דיבידנד לחיצוניים בחברות מאוחדות	4,557	9,855	–	3,253	12,669
רווח לפני מסים על ההכנסה	9,464	22,450	1,858	7,720	27,740
מסים על ההכנסה	2,863	4,202	680	1,497	4,854
	6,601	18,248	1,178	6,223	22,886
חלק החברה בהפסדי חברות כלולות, נטו	(3,685)	(243)	(888)	(589)	(679)
חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווחי חברות מאוחדות, נטו	(402)	(1,739)	(228)	(635)	(2,222)
רווח נקי לתקופה	2,514	16,266	62	4,999	19,985

הממשלה תתבקש היום לאשר הקמת אזור ייצור ליצוא חופשי בליקית

מאת גדי מלץ

שר האוצר, אברהם שוחט, יביא היום לאישור הממשלה את ההצעה להקים את אזור הייצור ליצוא חופשי בליקית. ליקית נמצאת כ־3 ק"מ מצפון־מערב לעומר.

שר האוצר יבהיר לממשלה, כי ההחלטה להקים את אזור הייצור בליקית התקבלה לאחר שנבדקו כמה חלופות, ובהן אזור קיבוץ כרמים שבנגב, מצפון לצומת שוקת.

המועצה הציבורית להקמת אזור הייצור ליצוא חופשי תוציא בשבועות הקרובים מכרז בינלאומי להקמת האזור והפעלתו.

מפעלים שיוקמו באזור יהיו פטורים מכל סוגי המס. עם זאת, יתחייבו המפעלים לנהוג לפי חוקי העבודה וחוקי איכות הסביבה של מדינת ישראל.

מפעלים אלו לא יהיו זכאים להטבות הניתנות על פי החוק לעידוד השקעות הון.

עובדי החינוכית מתנגדים להצעת פורז להפוך התחנה לתאגיד

מאת עירית רוזנבלום

ועד העיתונאים של הטלוויזיה החינוכית מתנגד להצעת החוק של ח"כ אברהם פורז ממרצ, להפוך את הטלוויזיה החינוכית לתאגיד לצורך ביצוע השידורים בערוץ השני. הצעת חוק זו התקבלה בכנסת ב־15 בנובמבר בקריאה טרומית, ולפיה ניתן יהיה להפעיל במקביל את החינוכית במתכונת הנוכחית, בכל הנוגע לשידורים בערוץ הראשון. "יש להניח, כי במרוצת הזמן יהיו כל עובדי הטלוויזיה החינוכית עובדי התאגיד, ואולם מי שירצה בכך יוכל להמשיך ולהיות עובד מדינה", אמר פורז.

ועד העיתונאים טוען, שהצעת החוק מתנה את המשך שידורי החינוכית בערוץ 2 בתיאגוד התחנה. בהסתמך על העובדה שהפסדי החינוכית בערוץ 2 מסתכמים בכ־12 מיליון שקל בשנה, טוענים העובדים שתאגיד המבוסס על הפסדים מסכן את עתיד הטלוויזיה החינוכית ואת פרנסת עובדיה.

פורום הוועדים של החינוכית כותב בגילוי עמדה, כי הם דורשים ליישם את דו"ח לבני, שעל סמך המלצותיו החליטו עובדיה להצטרף לרשות השידור, כדי להיות חלק מערך ציבורי־ממלכתי חזק, מול הגופים המסחריים.

שר החינוך, אמנון רובינשטיין, מתנגד לאיחוד החינוכית עם רשות השידור וקיבל כבר בינואר את אישור ועדת השרים לכלכלה לנוסחת התיאגוד שהציע.

לובלסקי תדון בפורטוגל בהרחבת שיתוף הפעולה הכלכלי

מאת זוהר בלומנקרנץ

סגנית שר התעשייה והמסחר, מאשה לובלסקי, יוצאת היום לביקור בן חמישה ימים בפורטוגל.

את רוב פגישותיה עם מארחיה תקדיש לובלסקי לדיונים בהרחבת קשרי הכלכלה בין פורטוגל לישראל.

בפגישתה עם סגנית השר הפורטוגלי לתכנון כלכלי, תבקש לשלב את ישראל בעבודות תשתית נרחבות הנערכות בפורטוגל במימון האיחוד האירופי.

פורטוגל נמצאת בתקופה של פיתוח מואץ, מאז הצטרפה לאיחוד האירופי וזכתה להשקעות נדיבות של קרנות האיחוד. עד ל־99' יוענק לפורטוגל סיוע כולל של 24 מיליארד דולר.

לובלסקי תיפגש גם עם שרי המסחר, התעשייה והתקשורת. היא תתארח במכון הייצוא הפורטוגלי ותיוועד עם ראשי התאחדות התעשיינים של פורטו ושל הבירה ליסבון.

ללובלסקי מתוכננים סיורים נוספים במכון המקומי לעסקים בינוניים וקטנים, ברשות ההשקעות הלאומית ובמפעלים שונים.

שיעור האינפלציה בפורטוגל ירד מ־9.8% בשנת 92' ל־4.7% בשנת 94'.

אנשים ועסקים

מייג'ור. יבקר בישראל

קליין. תפקיד חדש

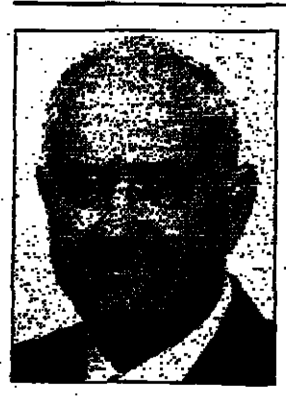
אלמגורי. פעיל בלשכה

מייג'ור יגיע לביקור

ראש ממשלת בריטניה, ג'ון מייג'ור, יבוא במארס לביקור רשמי בישראל, בלווית משלחת כלכלית רמת־דרג של כ־20 אנשי כלכלה בריטיים.

שגריר בריטניה בישראל, אנדרו בורנס, אמר בסוף השבוע באסיפה הכללית ה־38 של איגוד לשכות המסחר, כי בריטניה מעוניינת להרחיב את קשרי הכלכלה שלה עם ישראל. הוא הוסיף כי בתחום זה תהיה פעילות אינטנסיבית בשנה הקרובה.

זוהר בלומנקרנץ

סלקום מתכוננת

חברת סלקום חיזקה את מערך השיווק והמכירות שלה בחמישה מינויים חדשים. גיל שרון מונה למנהל השיווק. קודם לכן שימש שרון כמנהל הפיתוח העסקי בתדיראן מערכות תקשורת.

ירון הורוביץ מונה למנהל רשת החנויות של סלקום. בשנתיים האחרונות ניהל הורוביץ את רשת החנויות של קסטרו. עודד בירגר מונה למנהל מכירות לרשתות השיווק ולקמעונאים. לפני כן שימש בירגר בכמה תפקידי ניהול בחברת אס.טי.אס אלקטרוניקה, יבואנית סאביו ובלומברג בישראל.

עופר כרמל מונה למנהל המכירות למגזר המוסדי. לפני מינויו כיהן כרמל כמנהל שיווק בינלאומי של חברת יו.אס גיימס. ברוך רביב מונה למנהל המוצר והמלאי בחברה. לפני כן היה מנהל מערך לוגיסטיקה והפצה בסטמפו.

אבי בליזובסקי

סניטציה למכירה

חברת שמר, שבבעלות כלל שיווק ומסחר, פתחה מרכז חדש לשיווק כלים סניטריים ליד קניון איילון. במרכז הושקעו שני מיליון שקל.

זהו סניפה הרביעי של חברת שמר, הנמצאת בבעלות כלל שיווק ומסחר. מוצגים בו מוצרי קרמיקה וכלים סניטריים של חברות בינלאומיות ושל חברות ישראליות. אולם התצוגה משתרע על 1,600 מ"ר.

זוהר בלומנקרנץ

נבחרו לוועד

בבחירות לוועד המנהל של לשכת המסחר תל־אביב־יפו נבחרו דוד אלמגורי, נשיא השופרסל; דוד קליין, מנכ"ל חברת אלול; ארנון טיברג, מנכ"ל סוכנות המכוניות למזרח התיכון. אשר קניפל מהמכללה הפיננסית; אברהם אלגאומי, סמנכ"ל בנק דיסקונט; אבי מטרסו, גזבר כבוד; אילון הרצקוביץ, מנכ"ל סונל; ראובן שליסל מחברות ליימן שליסל; אודי מטרסו, סגן נשיא איגוד לשכות המסחר; עמירם שור, מנכ"ל מל"ל ויעקב גלברד, מנכ"ל הקראוס.

זוהר בלומנקרנץ

צעצועים לקופלר

ראשי חברת הצעצועים האמריקאית טויס אר.אס נפגשו בסוף השבוע עם סגנית שר התעשייה והמסחר, מאשה לובלסקי, ועם ליאון קופלר, שעתיד לקבל את הזיכיון לשיווק צעצועי החברה בישראל.

בפגישה נדונה בטיחות הצעצועים, בהתאם להערכות בענף, ישלם קופלר כשמונה מיליון דולר האחוזים מהפריון, בתמורה לקבלת הזיכיון.

לטויס.אר.אס 581 חנויות צעצועים בארצות הברית ו־217 חנויות הלבשה לילדים. לרשת 167 סניפים מחוץ לארצות הברית. בחצי השנה הראשונה הסתכמו מכירות הרשת בכ־2.9 מיליארד דולר – גידול של 10% לעומת התקופה המקבילה ב־93'.

זוהר בלומנקרנץ

קיסר ושרון ישקלו שוב החלטתם למנוע מסנקווסט לטוס לישראל

מאת אילן שחורי

שר התחבורה, ישראל קיסר, וראש מינהל התעופה האזרחית, מנחם שרון, ישקלו שוב בימים הקרובים את החלטתם שלא לאפשר לחברת סנקווסט – אחת מחברות התיירות וטיסות השכר הגדולות בקנדה – לטוס לישראל. כך מסר אתמול שרון, ששב בסוף השבוע מקנדה, שם נועד עם ראשי חברת סנקווסט.

שרון הוסיף, כי הביא עימו נתונים חדשים על פעילות סנקווסט. "ראיתי את הפעילות שלה בקנדה וקיבלתי נתונים נוספים. חלקם ידעתי וחלקם לא. נבדוק עתה את ההחלטה מחדש ונתייעץ עם קיסר", אמר.

בעלי חברת סנקווסט הקנדית, שהשתתפו לפני כחצי שנה באירוע התיירות הבינלאומי "גן גלילי" שהתקיים בטבריה, ביקשו לפני כחודשיים ממינהל התעופה האזרחית להפעיל קו טיסות שכר בין קנדה לישראל.

בעלי החברה ציינו בבקשתם – שהוגשה בעידוד משרד התיירות – כי לטיסות אלה יש פוטנציאל תיירותי, והן עשויות להביא למדינת ישראל אלפי תיירים מדי שנה.

ראש מינהל התעופה האזרחית הודיע להם כעבור כחודש, כי המינהל אינו מאשר את הבקשה, כיוון שמספר הנוסעים בטיסות בין ישראל לקנדה אינו מצדיק טיסות נוספות. עוד השיב שרון לקנדים, כי הוספת טיסות עשויה לפגוע בחברת אל על.

איומי אל על

חברת אל על הפעילה לחץ קשה כדי למנוע מהחברה הקנדית לטוס לישראל, ואף איימה להפסיק את טיסותיה לקנדה ולהחרים את נציגי משרד התיירות בקנדה.

אוניברסיטת תל-אביב

האגודה הישראלית לכלכלה
המרכז לפיתוח ע"ש פנחס ספיר ליד אוניברסיטת תל-אביב

יום עיון בנושא:

מערכת הפנסיה: בעיות ופתרונות

15:30–15:45 התכנסות
15:45–16:45 הרצאה: פרופ' אביה ספיבק – המחלקה לכלכלה, אוניברסיטת בן–גוריון; דיקאן הפקולטה למדעי הרוח והחברה
מתדיינים: ד"ר עובד יושע – ביה"ס לכלכלה ע"ש איתן ברגלס, אוניברסיטת תל–אביב
מר יעקב לביא – מחלקת המחקר, בנק ישראל
מנחה: פרופ' אסף רזין – ביה"ס לכלכלה ע"ש איתן ברגלס, אוניברסיטת תל–אביב, נשיא האגודה הישראלית לכלכלה
17:00–17:30 הרצאות: מר אהרון פוגל – מנכ"ל משרד האוצר
17:30–18:00 ח"כ חיים רמון – יו"ר ההסתדרות
18:00–19:00 רב–שיח: ד"ר בן–עמי צוקרמן – מנכ"ל חברת העובדים
מר פתחיה בר–שביט – מנהל המחלקה הכלכלית, בנק הפועלים
ד"ר דוד קליין – מנהל בכיר, תפעול מוניטרי ופיקוח על מט"ח, בנק ישראל
מר יוסי תמיר – מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי
מנחה: פרופ' אפרים צדקה – ביה"ס לכלכלה ע"ש איתן ברגלס, אוניברסיטת תל–אביב

יום העיון ייערך ביום חמישי, י"ב בטבת תשנ"ה, 15.12.94, בשעה 15:30, באולם 003, האגף למדיניות ציבורית ע"ש ישראל פולק, בנין נפתלי, הפקולטה למדעי החברה, אוניברסיטת תל–אביב, רמת–אביב

– הציבור מוזמן –

לפ"מ

עו"ד רוח
שירותי המפעיל לשחזור (1962 בע"מ)
בכל הקשור ברשם החברות
רשום חברות חדשות רשומים במחשב הרשם * מידע מחשב
מרכז כלל חדר 703 מתחת למשרדי רשם החברות ירושלים
טל 02-248909
פקס 02-250202

מנוי תקשורת יומי
תיכם
לכל השנה
(מטבעות, מדדים ומדדי בורסה)
לכל הרוכש במהלך דצמבר
כל נתון
חישובי מידע פיננסי
גירסה 4.0 החדשה
כוללת גם:
◆ דו"חות נסיעה לחו"ל
◆ דו"ח הוצאות רכב
◆ חישובי ריבית
לחובות מס הכנסה
◆ נתוני קיצבאות
ביטוח לאומי

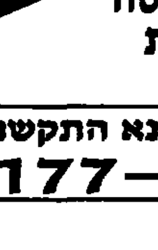

לקבלת דיסקט להדגמה נא התקשר
177–022–6166

גם בחנות המפעל הוד חפר הקופה הרושמת מצלצלת....

חַשְׁבְּשֶׁבֶת
והעסק עובד חכם

בית חשבשבת: רח' בית הלל 3, שכ' מונטיפיורי, תל־אביב 67017
טל': 03-5631919
סניף צפון: שלמה בן יוסף 10, חיפה, 04-418222

סנא אלי

צרכנות

עורכת לאה פורת

תרגיל בהוראות קבע

חור בכיס/אברהם טל

הבנק שאני עובד אתו ביטל את אחת ההטבות, שבגון זיכה זה כבר קבוצת לקוחות שרצה למשוך אליו. התנאי לקבלת ההטבות היה החזקת חשבונות (פיקדונות, תוכניות חיסכון, ניירות ערך או חשבון אחר) בהיקף מינימלי מסוים בבנק. אני משער שהבנק הצליח למשוך אליו לא מעט לקוחות בזכות חבילת ההטבות האטרקטיווית, שהבולטת בהן (מבחינתי) היתה פטור מ"עמלת שורה" – עמלת הגזל שהבנק גובה בעבור רישום של כל פעולה שאנו מעוניים לבצע בכספנו המוחזק בו. הפטור מהעמלה התייחס לכל הפעולות, למעט צ'קים ומשיכת מזומנים בקופת הבנק.

אין זו הפעם הראשונה שהבנק מבטל הטבה אחרי שמיצתה את עצמה, כלומר משכה לבנק את הלקוחות הפוטנציאליים. זה מרגיז, ואני מודה שתגובתי היתה אמוציונלית: החלטתי לצמצם את פעולותי בבנק עד למינימום ההכרחי ביותר, גם אם זה כרוך במאמץ כלשהו. בתחילת החודש, עם קבלת המשכורות המשפחתיות, משכתי את הסכום המרבי שניתן למשוך במכשיר האוטומטי ומאז אני מבצע כל תשלום אפשרי במזומן (גם לפני כן מיעטתי לשלם בצ'קים) או בכרטיס אשראי. דאגתי שחיובי חברות כרטיסי האשראי יגיעו להבא בסכום גלובלי (מסיבות מסוימות החיובים הגיעו במפוצל). כמו כן החלטתי לבטל את כל הוראות הקבע – שהרי ביצוע של הוראה פירושו "שורה" בחשבון, ועלותה – 0.69 שקל. בעניין זה צברתי ניסיון שברצוני לחלוק עם קוראי הטור.

באופן טבעי הצעד הראשון שעשיתי היה לפנות אל הבנק ולבטל את כל הוראות הקבע. זו היתה טעות. לא כדאי ולא צריך לבטל את ההוראות בבנק, משתי סיבות. האחת – הבנק שלי (אני בטוח שגם אחרים) גובה עמלה של 9.75 שקלים בעד ביטול של כל הוראה. השנייה – אחרי הביטול, יחזיר הבנק כל דרישת תשלום שתגיע מהגוף המוטב ויחייב את הלקוח בעמלת החזרה (שלא מה). דרישת תשלום כזו עלולה להגיע – בטעות – גם אם הלקוח הודיע לגוף המוטב על ביטול הוראת הקבע, ובמקרה כזה לא רק שהלקוח יחויב בעמלת החזרה – החשבון גם לא ייפרע, דבר שעלול לגרום הסתבכויות.

הדרך הנכונה היא לא לעשות כלום בבנק ולהתרכז בגוף המוטב, כלומר, להודיע רק לו על ביטול הוראת הקבע ולתת הוראה חדשה: לשלוח את החשבון כרגיל לכתובת הפרטית, או לבנק אחר לצורך הוראת קבע חדשה.

החלטתי לבצע מעתה את כל התשלומים האפשריים בבנק הדואר. לשם כך ביקשתי מהגופים נותני השירותים לשלוח לי את החשבונות הביתה. במגעים האלה צברתי מעט ניסיון. גמישות רבה ביותר גילתה חברת החשמל: בטלפון אחד למרכז השירות שלה ביטלתי את הוראת הקבע, והובטח לי כי החשבונות יישלחו מעתה לביתי. בבזק לא היה די בטלפון: נדרשתי להודיע בכתב על ביטול הוראת הקבע. בדיקה חוזרת העלתה שההוראה בוטלה. בעיריית קריית אונו (מסים ותשלומי מים) קיבלו את הודעתי הטלפונית ורשמו אותה, אבל ביקשו, "למען הסדר הטוב", שאמלא טופס שיישלח אליי, וכך היה.

חברות אחרות לא מאפשרות, לצערי, תשלום בבנק הדואר (או בכרטיס אשראי). בנוגע לאלה החלטתי להתחם על הוראת קבע, אבל בבנק אחר. בבנק זה יש לנו חשבון לא פעיל, המחויב בכל חודש בדמי עמלה מינימליים. לפיכך, תשלומים אחרים באמצעות בנק זה לא יעלו לנו בעמלה נוספת; לא נותר לנו אלא לדאוג שיהיו בחשבון כמה מאות שקלים לכיסוי החשבונות.

מדובר בשלוש חברות: שירותי זהב, מוטורולה (פלאפון) וסוכנות הגז המקומית. חברות אלה שלחו לי בתוך יומיים־שלושה טפסי הוראת קבע חדשים. זה היה כרוך בביקור בבנק, ובאשר למוטורולה – בטרטול בירוקרטי אחד נוסף (ומיותר לגמרי).

הפעילות הזאת בכללותה עזרה לי לקרר את תחושת הרוגז על הבנק שהפעיל עלי את תרגיל העמלות, ואף כי היתה כרוכה במאמץ מסוים, אני מאמין שלאורך זמן תשתלם.

ועוד לקח: מתבקש מאוד שחברות כרטיסי האשראי ינהיגו הסדר של הוראת קבע, כלומר ניכוי תשלומים קבועים לספקים באמצעות כרטיס האשראי. אז נהנה כולנו מיתרונות השיטה (בסך הכל, הוראת הקבע היא הסדר טוב) ולא נשלם את עמלת השורה, היא עמלת הגזל לבנק, כי כל חיובי חברות כרטיסי האשראי נעשים, כידוע, בפעולת רישום אחת. אבל הסיכויים להגיע לכך קלושים, אם זוכרים מי שולט בחברות כרטיסי האשראי.

פרקי תחבורה

א' מרון מרמת גן פנה למשרד התחבורה בשאלה שלדעתי, בגלל תנאי הצפיפות בכבישים הצרים, יש לה מקום: מדוע משתמשים בארץ באוטובוסים מפרקיים; האם לא מוטב להשתמש בתוך הערים באוטובוסים דו־קומתיים? להלן ציטוט מתוך תשובתו של מרדכי מתתיהו, מורשה בכיר לתלונות הציבור, משרד התחבורה:

"...השימוש באוטובוס דו־קומתי אינו מתאים לשירות עירוני בגלל אי הנוחות בעלייה לקומה השנייה ובירידה ממנה, הגורמת עיכובים ממושכים בתחנות מוצא, ואי עמידה בלוח הזמנים מאידך... צירי דרך רבים אינם מתאימים לאוטובוס דו־קומתי במעבר אשר מתאים רק לגובה של אוטובוס מפרקי (ארוך)".

לא נשלח העתק ממכתב זה לחברת ההסעה הציבורית של לונדון, שאחרי כ־100 שנים טרם השכילה להבין, שאוטובוסים דו־קומתיים אינם מתאימים לשירות עירוני. האם לא ראוי ליידע אותה בממצאי משרד־התחבורה?

שוד צרכני הגז

אלפי רוכשי דירות שילמו מאות שקלים מיותרים בגין כפל תשלום בעד התקנת גז בדירותיהם. כמה פסקי דין מן השנה האחרונה מלמדים כי אין הצדקה לתשלומים אלה

מאת לאה פורת

כאשר יבוא היום שייבדקו בו מקורות ההכנסותיהן של חברות הבנייה וחברות הגז, יתברר שבמשך שנים רבות – ייתכן שמאז הקמת המדינה – מאות אלפי רוכשי דירות (וכותבת שורות אלה ביניהם) שילמו מאות שקלים מיותרים, בגין כפל תשלום בעד התקנת גז בדירותיהם. פעם אחת שילמו לקבלן שעל פי החוזה אתו נכללה התקנת הגז במחיר הדירה, ופעם נוספת שילמו לחברת הגז שהתמו עמה על חוזה לאספקת גז. אם נכפיל את הסכומים האלה במספר המשתכנים ובעלי הדירות הנרכשות, נגיע ללא ספק למספרים אסטרונומיים של מאות מיליוני שקלים, שהתחלקו בין חברות הגז, החברות המשכנות והקבלנים.

במשך שנים התלוננו צרכנים ותבעו החזרים, אך לא הקבלנים וחברות הבנייה, ולא חברות הגז הסכימו להחזיר את הפרשי התשלומים והתבצרו מאחורי נימוקים, כביכול משפטיים. היה ברור שיש להעמיד את העניין במבחן משפטי אמיתי. במשך שנים לחצה הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות לפתרון הבעיה במישור הארצי, ופנתה למשרד השיכון ולמשרד הפנים בתביעה לעגן את הנושא במסגרת חקיקה, שיצוין בה במפורש כי מערכת הגז היא חלק בלתי נפרד מהדירה, כמו מערכות החשמל, המים והטלפון. לדברי רות קריגל מנהלת המחלקה לאיכות המוצר ברשות, גם פנייה למשרד התמ"ס ומשרד האנרגיה נתקלה בקירות אטומים. עד היום, למרות הבטחות רבות, לא נמצא צדיק בסדום שיפסיק את "שוד הצרכנים" כדברי קריגל.

אולם בעבודת נמלים, בעיקר של קריגל ואליזבט קשביץ, אף היא מהמחלקה לאיכות המוצר, נאסף חומר שהתבסס מצד אחד על תלונות ומצד אחר על יוזמת הרשות. החומר הועבר למחלקה המשפטית לשם הכנת תביעות משפטיות, שהוגשו לבתי המשפט לתביעות קטנות במקומות שונים בארץ. מתברר, שהמבחן עבר בהצלחה. הרשות רשמה לזכותה בשנה האחרונה כמה וכמה פסקי דין, בהם זכו צרכנים בהחזרי הפרשים בגין התשלומים הכפולים.

משפחת מלמד היא אחת מצרכנים אלה. בשנה שעברה רכשה המשפחה דירה בפרויקט שהקימה חברת שיכון ופיתוח במעלות. עם מסירת החזקה על הדירה לידיהם, פנו בני המשפחה לחברת אמישראגז לצורך חיבור דירתם למערכת הגז. הם חתמו על חוזה להשאלת ציוד ולאספקת גז ונדרשו לשלם לחברת הגז 1,100 שקלים, גם בעבור הצנרת שכבר שילמו בעדה לקבלן (במפרט שצורף לחוזה שלהם עם שיכון ופיתוח נכתב במפורש שהתשלום בעד הדירה כולל "הכנה לאספקת גז – סידור מרכזי באמצעות מכל שכונתי והכנת צנרת עד הדירה").

משפחת מלמד היא אחת מ־1,500 משפחות, שרכשו דירות בפרויקט של שיכון ופיתוח במעלות, שנדרשו לשלם סכומים זהים או דומים לחברת אמישראגז או לחברות הגז האחרות – פזגז ודורגז – שחלקו ביניהן את אספקת הגז לפרויקט. המשפחות התארגנו ונציגיהן פנו לייעוץ לרשות להגנת הצרכן בהסתדרות. הבעיה הדחופה שלהן היתה שחברות הגז הודיעו שאם לא ישלמו את הסכום הנדרש מהן, לא יספקו גז. נציגי הרשות להגנת הצרכן יעצו להן לשלם את הסכום, תחת מחאה. בינתיים החלה הרשות בהכנת תביעות נגד חברת שיכון ופיתוח ונגד חברות הגז.

תצלום: ארכיון דוד הירש

חברות הגז הודיעו ל־1,500 משפחות שרכשו דירות בפרויקט של שיכון במעלות כי אם לא ישלמו את הסכום הנדרש מהן, לא יספקו החברות גז

בתביעה של משפחת מלמד שהוכנה על ידי עו"ד בתיה מילר מהמחלקה המשפטית של הרשות, נאמר כי הסכום, שהיה עליה לשלם לאמישראגז, היה רק 309 שקלים (בעבור התקנת מונה, מס קנייה, פיקדון עבור ציוד מושאל ומקדמה על חשבון צריכת גז). לכן היא דורשת להחזיר לה את ההפרש בין הסכום ששולם בפועל – 1,100 שקלים – לבין הסכום שהיתה צריכה לשלם. הפרש זה, נאמר בתביעה, מגיע ל־791 שקלים.

בהגשת התביעה נעזרו משפטני הרשות להגנת הצרכן במכתב של רשם הקבלנים, נתן חילו. במכתב הובהרה משמעות המונחים הקשורים למערכת הגז, שצוינו במפרט, אשר צורף לחוזה. וכך כתב רשם הקבלנים: "בהתאם לסטנדרד הבנייה, לפי הנחיית תכנון 1.23, פרק 8: 'כל צנרת הגז ואביזריה, החל ממקום הגז וכלה בנקודה שנקבעה במטבח כלול במחיר'. בהתאם לכך", המשיך רשם הקבלנים, "על הקבלן או על חברת הבנייה לוודא שהדיירים לא יחויבו בסעיף הזה, אלא עבור ציוד שהושאל להם מחברות הגז, כגון: מונים, מכלים וכו'." באותו מכתב גילה רשם הקבלנים כי הלשכה המשפטית של משרד הבינוי והשיכון יוזמת שינוי במפרט לפי חוק מכר דירות, שימנע מהקבלנים ומחברות הגז לחייב את הדיירים בגין עבודות הכנה לגז, ויקבע במפרטים חלופה אחת בלבד, והיא כי מחיר הדירה כולל הכנה לגז. עד לכתיבת שורות אלה, לא התקבל עדיין התיקון לחוק המכר.

חברת שיכון ופיתוח לא הגישה כתב הגנה לתביעת משפחת מלמד, בעוד חברת אמישראגז טענה בכתב ההגנה כי גבתה מהתובעים תשלום בהתאם לתעריפיה, וכי היא איננה צד בהסכם שבין התובעים לחברת שיכון ופיתוח. השופט משה אלטר, מבית המשפט לתביעות קטנות בעכו, קבע בפסק הדין כי על סמך העיון במפרט הטכני שנספח להסכם, אין לו ספק שחברת שיכון ופיתוח חייבת בתשלום ההכנה לאספקת הגז, לרבות סידור מרכזי באמצעות מכל שכונתי והכנת צנרת עד לדירה. השופט תיקן עם זאת, את חישובי התובעים. הם אמנם שלמו 1,100 שקלים, אבל חברת אמישראגז החזירה להם 90.70 שקלים. כמו כן הסכום שהיה על התובעים לשלם בגין התקנת המונה, מס קנייה, פיקדון עבור המונה ומקדמה על חשבון צריכת הגז הוא 467.15 שקלים בתוספת מע"מ. נוסף לכך התברר כי יש עוד תשלומים בגין עבודות נוספות המסתכמים ב־103.50 שקלים והסך הכל – 570.65 שקלים בתוספת מע"מ, כלומר, 667.66 שקלים. מאחר שהתובעים שילמו 1,009.30 שקלים (לאחר קיזוז של 90.70 שקלים שחברת הגז החזירה לתובעים), הם זכאים להחזר של 341.64 שקלים. את הסכום הזה בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מיום 15.12.90, חייבה חברת שיכון ופיתוח לשלם לתובעים. כן חייבה החברה לשלם לתובעים הוצאות משפט בסך 85 שקלים. השופט זיכה את חברת אמישראגז ואף חייב את התובעים להחזיר לה הוצאות משפט בסך 50 שקלים.

על סמך החומר שהגיע לרשות מדיירי הפרויקט במעלות, היא הכינה כ־300 תביעות משפטיות. השופט אלטר ביקש מהרשות להגיש רק כמה מקרים מייצגים ועל פי פסקי הדין, אמר, יישם את פסקי הדין על כל שאר המקרים. הוגשו איפוא שלוש תביעות – כל תביעה נגד כל אחת מחברות הגז: אמישראגז (התביעה של משפחת מלמד) פזגז ודורגז. שלושת פסקי הדין היו זהים.

לבד מהתביעות שנדונו בבית המשפט לתביעות קטנות בעכו, הוגשו תביעות גם באזורים אחרים בארץ. למשל, תביעתם של רונית ושאול שי נגד חברת שיכון ופיתוח, שנדונה בבית המשפט לתביעות קטנות בבאר שבע בפני השופט נתן זלוצ'ובר. התובעים תבעו מחברת שיכון ופיתוח סכום של 533 שקלים – ששילמו לחברה שהתקינה את מערכת הגז בבניין, בעוד שבמפרט שצורף לחוזה שלהם עם חברת שיכון ופיתוח נכתב כי התקנת מערכת הגז כלולה במחיר הדירה.

השופט זלוצ'ובר חייב את חברת שיכון ופיתוח לשלם לתובעים את הסכום של 533 שקלים (התובעים, בשל חוסר ניסיונם, לא תבעו גם את המע"מ), בצירוף ריבית והפרשי הצמדה כחוק, מיום 13.2.94 ועד התשלום בפועל. כן חייב את הנתבעת לשלם לתובעים הוצאות משפט בסך 200 שקלים בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום מתן פסק הדין (5.5.94) ועד התשלום בפועל.

שולמית הדר מרמת גן תבעה את חברת פזגז והקבלן "חברת יפהדר פרוסים לפרי הדר בע"מ". התביעה התבררה לפני שופטת בית המשפט לתביעות קטנות בתל אביב, דפנה גבע. בפסק הדין שניתן ב־2.10.94 המליצה השופטת על פשרה, שקיבלה תוקף של פסק דין, ועל פיה תשלם חברת פזגז (ולא הקבלן כמו בפסקי הדין הקודמים) סכום של 300 שקלים לתובעת.

פסק דין נוסף ניתן ב־5 באוקטובר בידי בנימין קהלת, שופט בית המשפט לתביעות קטנות בתל אביב. התביעה הוגשה בידי מרדכי רונן נגד חברת שיכון ופיתוח ונגד חברת סופרגז. התובע דרש החזר של 505 שקלים, שהוא ההפרש בין מה ששילם (970 שקלים) לבין מה שהיה צריך לשלם. לתביעתו צירף מספר אסמכתאות משפטיות ופסקי דין התומכים בטענתו.

בפסק הדין קבע השופט קהלת שאין מחלוקת על כך שבמפרט, שצורף להסכם, התחייבה שיכון ופיתוח לבצע "הכנה לאספקת גז: סידור מרכזי באמצעות מכל תת קרקעי שמיקומו ייקבע על ידי החברה והכנת צנרת עד לדירה". כלומר, צנרת הגז כלולה במחיר הרכישה. לפיכך חייב השופט את הנתבעת לשלם לתובע 505 שקלים בצירוף הפרשי הצמדה וריבית חוקית מיום 1.1.94 וכן סך של 100 שקלים בעד הוצאות משפט בצירוף הפרשי הצמדה וריבית, מיום מתן פסק הדין ועד התשלום בפועל. השופט זיכה את חברת פזגז.

המקבץ הזה של פסקי הדין, שהם רק קצה הקרחון, מוכיח מעל לכל ספק שאין הצדקה לתשלומים הכפולים, שנדרשים בעלי דירות חדשות לשלם. צרכנים העומדים בפני בעיה כזאת צריכים "להזכיר" לקבלן שיש די פסקי דין, שעל פיהם יצאו קבלנים חייבים בדין.

כמה שומן יש בגבינת ריקוטה

קורא חיפאי חד עין שם לב שעל המכסה של גבינת ריקוטה גד מתוצרת מחלבות גד מצוין באותיות גדולות: "גבינה לבנה אוורירה לפחות 4.5% שומן". גם על הקופסה מופיע הסימון "לפחות 4.5% שומן". אך בטבלת הערך התזונתי ל־100 גרם, ליד הערך שומן כתוב 9 גרם, כלומר 9%.

טעות או הונאה? שאלנו את הטכנולוג הראשי של מחלבות גד, ד"ר פולד רתנפלד. "לא זה ולא זה", השיב. מה שקרה, הסביר, נובע מכך שגבינת ריקוטה מיוצרת ממי גבינה שאחוז השומן בהם אינו אחיד. במחלבה עשו ניסיונות רבים, והתברר להם ששיעור השומן במי הגבינה נע בין 4.5% ל־9%. לכן כתבו – לפחות 4.5% שומן. אולם כשבדקו את המוצר המוגמר התברר שב־80% מהמקרים יש 9% שומן, ואז החליטו לכתוב בטבלת הערך התזונתי 9% שומן.

אמרנו למנכ"ל המחלבה, עזרא כהן, שאף צרכן אינו מסוגל להבין את הסתירה הזאת, וכי גם צרכן בעל מודעות גבוהה לדיאטה יבחר במוצר מסוים לפי מה שהוא קורא באותיות הגדולות. רק בבית הוא מתחיל לנתח את הערך התזונתי. כהן הסכים אתנו ומסר שכבר העירו להם על העניין, ולכן ניתנה הנחייה לשנות את הסימונים על האריזה כך שבכל מקום יהיה כתוב 9% שומן. באותם 20% שבהם יהיו פחות אחוזי שומן יוסיפו שומן כדי להגיע לשיעור המסומן על האריזה.

הערה לקורא שביקש להישאר בעילום שם: אם מסומן 9% שומן ומתחת לזה 7% שומן רווי, הכוונה היא לכך שהשומן הרווי הוא חלק מהשומן הכללי ולא נוסף לו. כך המוצר אינו מכיל 16%, אלא 9% בלבד.

גבינת ריקוטה של מחלבות גד. 4.5% או 9%

למרות האוזניים הקשובות

מכתבים

קראתי את תלונתו של א"כ על התנהגותו של נהג דן ("אוזניים קשובות בדן", "הארץ", מדור צרכנות, 27.11) והתרשמתי שהתלונה היתה מוצדקת מתשובתו של יעקב מילר ממחלקת תלונות הציבור. לדעתו, "זכתה התלונה לטיפול רציני".

לי יש אוסף של תשובות זהות שקיבלתי ממר מילר בעקבות תלונותי על התנהגות בוטה וגסה של נהגי דן. לצערי, למרות "האוזניים הקשובות", לא השתנה דבר בהתנהגות הנהגים שהתלוננתי עליהם.

זהרה דהר
תל אביב

מודיעין ראוי

משרד המודיעין בתחנת הרכבת בצפון תל אביב אינו מספק מידע על מועדי היציאה של אוטובוסי "דן" ו"אגד" מהתחנה. מי שרוצה לדעת על מועד יציאתו של אוטובוס מסוים, צריך להתרוצץ במשרדים של חברות התחבורה במקום, או לשאול את הנהגים. תמוה מדוע בצומת תחבורתי כה גדול אין מודיעין ראוי לשמו המספק לנוסעים מידע כללי.

אברהם מישמן
תל אביב

ייעול שלא במקומו

בקופת חולים הכללית החליטו, כנראה במסגרת הייעול, להעביר את גביית התשלום בעבור התרופות לידי הרוקחים. אמנם בכך מבטלים עמידה כפולה בתור (עד עכשיו היה תור נפרד לתשלום), אך גם מכבידים את זמן ההמתנה לרוקח. כך הצרכן אינו מרוויח דבר.

לעומת זאת, כיוון שהרוקח צריך להתעסק גם בכספים וגם בחלוקת תרופות, מתעורר חשש שלא יוכל להתרכז ולדייק במתן התרופה הנכונה.

זוהי דוגמה לייעול שלא במקומו.

מרדכי פרנקל
חיפה

פיצוי הולם

אני מוצאת לי חובה נעימה לשבח את חברת יפאורה תבורי בע"מ על טיפולה היעיל והסימפטי בתלונתי על בקבוקי סודה שרכשתי ואשר לא הכילו גז.

יומיים לאחר שיחת הטלפון קיבלנו מכתב התנצלות אישי, וכשבוע לאחר מכן הופיע בביתנו – לאחר תיאום מראש – סוכן החברה. הוא לקח את הבקבוקים הפסולים ופיצה אותנו בבקבוקים תקינים.

זיוה הולר
רמת גן

יחס אדיב ואוהד

בחודש שעבר קניתי מעיל עור מתוצרת ריבק במשביר לצרכן באילת. גברת שולה זוהר, העובדת במחלקה, שירתה אותי בסבלנות רבה, ייעצה ועזרה לי לבחור במעיל המתאים. כן הציעה לי לבחור בין שתי מתנות: סוף שבוע בבית מלון או ארנק עור.

בחרתי בסוף שבוע, אבל לאחר עיון בטופס השי, ביקשתי להחליפו בארנק. למחרת בבוקר התקשרתי לגב' זוהר. מאחר שעמדתי לעזוב את אילת בתוך שעה, שאלתי אם אוכל לשלוח אליה את טופס השי לסוף שבוע בדואר – ובמקומו לקבל את הארנק. ביקשתי גם כפתור נוסף למעיל העור. בתגובה אמרה זוהר כי תגיע אליי למלון. ואכן, בתוך דקות ספורות הגיעה במונית ומסרה לי את הארנק והכפתור.

רחל אבנר
נס ציונה

יצרני העץ נגד הצרכנים

ניצחון קטן ורב משמעות, הנוגע לבריאות הצרכן, הושג בשבוע שעבר בבית המשפט הגבוה לצדק, שדחה עתירה של איגוד יצרני מוצרי עץ ורהיטים בישראל ושני יצרני רהיטים נוספים. העותרים ביקשו מבית המשפט להורות כי תקנים לחומרי גלם המשמשים לייצור רהיטים בארץ ייהפכו מתקנים רשמיים (שהם בעלי תוקף מחייב) לתקנים ישראליים (שאינם בעלי תוקף מחייב). לחילופין ביקשו העותרים, כי תקנים אלה יחולו גם על רהיטים מיובאים.

המשמעות של דחיית העתירה היא שגם בעתיד יהיה אסור להשתמש בחומרי גלם לייצור רהיטים, אלא אם כן יעמדו בתקנים הרשמיים, המגבילים את כמות הפליטה המותרת של גז הפורמלדהיד.

העותר הראשון, איגוד יצרני מוצרי עץ ורהיטים בישראל, הוא עמותה הקשורה בהתאחדות התעשיינים. הוא מאגד יותר מ־130 יצרני רהיטים, שמחזור העסקים שלהם הגיע ב־92' לכ־800 מיליון דולר. העתירה הופנתה נגד שר התעשייה והמסחר, מכון התקנים וסקציית הרהיטים בלשכת המסחר. במהלך ההתדיינות צורפו כמשיבים נוספים, לפי בקשתם, העמותה של מפעלי חומרי הגלם לתעשיית הריהוט והבנייה ושמונה מפעלים לייצור לוחות עץ.

הרקע לעתירה הוא הסכם פשרה, שקיבל תוקף של פסק דין, משנת 1991. בהסכם נקבע כי התקנים הרשמיים לחומרי גלם המשמשים לייצור רהיטים (כגון סיבית) יבוטלו בהדרגה במשך ארבע שנים וכי המשרד לא ייזום הליך שמטרתו תיקון או שינוי התקנים אלא מטעמים של הגנה על בריאות הציבור ובטיחותו. ואמנם, בראשית 1993 הוצאו שני תקנים רשמיים, מטעמים של הגנה על בריאות הציבור. התקנים התייחסו לחומר פורמלדהיד המשמש בייצור לוחות עץ.

הפורמלדהיד, נאמר בפסק הדין, הוא אחד המרכיבים בדבק הדרוש לייצור לוחות עץ מסוגים מסוימים, כגון לוחות סיבים ולוחות שבבים, המשמשים לייצור רהיטים. הדבק טוב לייצור הלוחות, אך מסוכן לבריאות האדם: על פי עדותם של מומחי משרד הבריאות, חשוד הפורמלדהיד כחומר מסרטן והוא עלול לגרום לגירויים ולהתקפי אלרגיה ואסטמה. לכן נקבעו במדינות שונות, וגם במכון התקנים של האיחוד האירופי, תקנים המגבילים את כמות הפליטה של גז הפורמלדהיד. תקנים אלה מחמירים יותר מהתקנים הרשמיים הקיימים בישראל. "על התקנים האלה העותרים זועקים חמס", כתבו השופטים.

העותרים טענו כי התקנים הללו עומדים בסתירה להסכם הפשרה מ־1991. טענות נוספות שלהם היו שהתקנים מכבידים עליהם ומייקרים את עלות הלוחות, וכי הם מפלים בין יצרני הרהיטים – החייבים להשתמש בלוחות עץ העונים על דרישות התקנים – לבין יבואני הרהיטים, שכן התקנים בעניין פורמלדהיד חלים רק על חומרי גלם לייצור רהיטים ולא על רהיטים מוגמרים.

השופטים יצחק זמיר, גבריאל בך וטובה שטרסברג־כהן דחו את טיעוני העותרים בנימוקים הבאים: התקנים אינם עומדים בסתירה להסכם הפשרה שהושג – הם תוקנו במסגרת המדיניות של הוצאת תקן מטעמים של הגנה על בריאות הציבור; העובדה שהתקנים מכבידים על העותרים ומייקרים את המוצר היא תוצאה בלתי נמנעת של התקינה, שמטרתה להגן על בריאות הציבור ועל אינטרסים ציבוריים אחרים; בנוגע לטענה בדבר אפליה ביחס ליבואני רהיטים, שוכנע בית המשפט שכמות הפורמלדהיד הנפלטת מרהיט מוגמר קטנה בהרבה מהכמות הנפלטת מלוח עץ, בשל הציפוי (צבע, לכה, פורמייקה, פורניר) הסוגר במידה רבה את פליטת הגז.

כמו כן, העירו השופטים, יש קושי רב בבדיקת רהיטים מוגמרים ולעתים קרובות אי אפשר לבדוק רהיט מבלי לגרום לו נזק. יחד עם זאת, קבעו, לא היה מזיק אם התקנים הרשמיים היו חלים גם על רהיטים מוגמרים.

בית המשפט התייחס גם לשאלה אם חלקי ריהוט הם רהיטים מוגמרים או חומר גלם. לדעת המשיבים, יש חלקי ריהוט שראוי להתייחס אליהם כאל חומר גלם, למשל לוחות עץ מצופים, שכדי להכין מהם חלקי ריהוט יש לנסר ולעבד אותם. דווקא על אלה יש להחיל את התקנים הרשמיים בעניין פורמלדהיד. לדבריהם, מיובאת היום כמות גדולה של חומרי גלם במסווה של חלקי ריהוט, שלא נבדקים. בית המשפט לא קבע עמדה בעניין זה, אלא החליט כי ראוי שהרשויות המוסמכות יקפידו שחומר גלם לייצור רהיטים לא יסוג בגבולי הארץ כחלקי ריהוט.

יחד עם דחיית העתירה קבע בית המשפט כי על העותרים לשלם הוצאות משפט בסך 4,000 שקלים לכל אחד משלושת המשיבים הראשונים. בשם העותרים הופיע עו"ד ציון אגמון, ובשם המשיבים עורכי הדין יוכי גנסין, יורם סמואל, איתן אפשטיין ורנאטו יאראק.

פסק הדין של בג"ץ מהווה שלב נוסף במאבק מתמשך בין גורמים אינטרסנטים שונים בענף העץ והריהוט, כשהצרכן ניצב בתווך. מצד אחד עומדים יצרני הרהיטים הישראלים, המתנגדים ליבוא של רהיטים מוגמרים אך מעוניינים ביבוא של חומרי גלם זולים. לעומתם עומדים יצרני חומרי הגלם הישראלים, הרוצים להיות הספקים העיקריים של תעשיית הריהוט בארץ. התקנים הרשמיים שמגבילים את כמות הפורמלדהיד בלוחות עץ אינם מאפשרים, כמובן, יבוא של לוחות לא תקניים. מכאן דרישת יצרני הרהיטים בארץ לבטל את תוקפם המחייב של התקנים – דבר שכאמור לא עלה בידם. דרישתם החלופית להחיל תקנים רשמיים על רהיטים מוגמרים נדחתה אף היא.

כיום התקנים המגבילים את כמות הפורמלדהיד מתייחסים רק ללוחות סיבים וללוחות אמ־די־אף ואינם חלים על לבידים, שגם בהם יכולה להיות כמות מסוכנת של פורמלדהיד. בעניין זה דנה ועדה מקצועית (ועדת תקינה) במכון התקנים כבר חודשים רבים, ואינה מצליחה להגיע לכלל סיכום. אחת הסיבות האפשריות לכך היא שרוב חברי הוועדה קשורים בענף הריהוט בארץ. כמה מאנשי הוועדה גם טוענים שבחו"ל אין תקנים ללבידים, אלא רק תקנות. לנו כצרכנים אין התנגדות, שמשרד הבריאות יוציא תקנות בעניין, כפי שלמעשה הציע מכון התקנים, אולם מסיבה בלתי ברורה משרד הבריאות אינו נוטה לכך ודורש שיהיה תקן.

כעת אמורה הוועדה להתכנס שוב ולדון בעניין, ונותר רק לקוות שאותם חברים שבריאות הצרכן לנגד עיניהם יטילו את מלוא כובד משקלם כדי להגיע להחלטה בעניין התקן ללבידים. בינתיים הגיע אלינו מידע שלפיו כמויות גדולות של לבידים שלא נבדקו נכנסות לארץ, ואין ביטחון שאינם מכילים כמויות חריגות ומסוכנות של פורמלדהיד.

לאה פורת

הדבר האמיתי

טעמים / דניאל רוגוב

במשך שנים קננו אוהביה של חמאת הבוטנים על שבדרך כלל אי אפשר להשיג חמאת בוטנים Skippy במרכולים ובמעדנויות. וכשנמצאה החמאה, היה זה תכופות במחירים שערורייתיים שהשכיחו את השמחה. עכשיו כשחברת C.P.C. קיבלה את זכויות היבוא של סקיפי נפתרו הבעיות.

סקיפי היא חמאת הבוטנים הנמכרת ביותר בארה"ב, ובארץ היא מוצעת בשלוש צורות: חלקה, עם חתיכות גדולות של בוטנים, ועם דבש. כל הגרסאות מתבססות על בוטנים, דקסטרוזה, מלח, סוכר ושמן צמחי מוקשה חלקית. לכולן טעם נקי ועשיר, הן קלות למריחה ואפשר להכין מהן כריכים נפלאים.

כל הסוגים משווקים במכל פלסטיק גמיש של 340 גרם ועולים 9.35 שקלים. לדעתי זהו מחיר סביר מאוד.

למי שרוצים חמאת בוטנים טבעית לחלוטין (בלי שמן או תוספים אחרים) כדאי מאוד לנסות את חמאת הבוטנים המצוינת מתוצרת מקומית, האיטריה בע"מ. חמאה זו כפרית יותר – כלומר, חלקה מעט פחות מחמאת הבוטנים האמריקאית הטיפוסית. מוצעות הגרסה הרגילה והגרסה המועשרת בדבש גרגרית. היא מצוינת בכריכים ולאפייה, ונמכרת בצנצנות במחיר כ־9 שקלים למכל של 400 גרם – מחיר סביר מאוד. מי שמתקשה למצוא את מוצריה של חברה קטנה זו יכול לברר מהי נקודת המכירה הסמוכה למקומו בטלפון 08-264672.

גם זה אמיתי

בין המוצרים המעניינים ביותר שטעמתי בשבועיים האחרונים היו קרקרים בשני סוגים. האחד "רקיקי מצות" חדשים של א. חסידה, והשני – "היטית", החדש פחות, של חברת דגנברג. "רקיקי מצות" הם עיגולי מצות מיניאטוריים מעוטרים במעט שומשום. צבעם זהוב, הם טעימים ורכות הפריכות שלהם מצוינת. "היטית" הם כלבנים קטנים מתערובת של קמח חיטה רגיל ומלא, קמח שיפון, עמילן תירס, סיבית שיבולת־שועל, אורז, זרעוני שיפון, סיבי שיבולת־שועל, תירס וזרעוני שומשום. גם הם דומים למצות ובגלל תערובת הדגנים, טעמם מפתה.

שני המוצרים מיוצרים על טהרת המרכיבים הטבעיים ולמרות פריכותם, הם חזקים במידה המאפשרת למרוח עליהם חמאה, ריבה, או גבינות רכות בלי שיתפוררו. שניהם מתאימים מאוד לגבינות צהובות קשות כמו גרוייר או לגבינות הנמרחות כמו ברי או קממבר.

"היטית" מצויה בכל רשתות המרכולים וקופסה של 200 גרם עולה כ־5.80 שקלים. את "רקיקי מצות" אפשר להשיג רק בשופרסל ובהיפרכל, שם תעלה חבילה של 300 גרם ובה 12 יחידות 8.70-8.35 שקלים.

נקניקיות קוקטייל מעוף

יצרני מוצרי בשר מוכנים כשרים בצרפת, בארה"ב, בגרמניה ובאנגליה יודעים כבר יותר ממאה שנה שנקניקיות הקוקטייל הטעימות ביותר עשויות מבשר בקר. נקניקיות אלה הן חטיפים קטנים וטעימים, ואפילו חברות המייצרות בשר לא כשר עברו בסופו של דבר לשימוש בבשר בקר. כמו בכל נקניקייה כמעט, איש לא היסס להוסיף ניטריטים או צבעי מאכל, אבל רק חברות שאינן שומרות על רמה גבוהה הרשו לעצמן לערבב עם בשר הבקר פירורי לחם, או בשר אחר.

בהתחשב באמור לא יכולתי שלא לשים לב לכך שנקניקיות הקוקטייל החדשות שהוציאה חברת "זוגלובק" עשויות בעיקר מצירוף של בשר עוף והודו "מועשר" בתוספות של מים (והמרכיב השני בגודלו במוצר) וחלבון צמחי. אולי נכון הוא שעוף בריא יותר מבקר, אבל התוצאה – למרות תוספת של מבחר תבלינים, פוספטים וניטריטים, שהיתה אמורה להחיות את הנקניקיות – אינה מושכת במידה שתעודד אותי לחשוב על אוכל בריא. אם מבשלים את הנקניקיות במים, מטגנים או צולים אותן בגריל, ואפילו אם טורחים לבשל אותן ואז להכניסן לגריל – חסרים להן טעם בשר אמיתי ומתיקות, ובפה הן רכות וקמחיות מדי. איני סבור שהן משתלמות במיוחד במחיר 15 שקל לחבילה של 750 גרם.

שניצל ירקות ללא עוף

תכופות חשבתי על התחושה הסתמית של "אותו הדבר", שמעוררים בי מוצרי מזון מעובדים מוקפאים. עכשיו הוכיחה לי טבעול את טעותי בהוציאה לשוק את "שניצל גזר". השניצלים מבוססים בעיקר על גזר קצוץ וטחון דק, חלבון חיטה, חלבון ביצה, שומנים צמחיים וחומרי טעם.

כל זה נשמע בסדר גמור עד שמבינים שטעמו של המוצר הזה כמעט לטעמם של עוד עשרות סוגי שניצל עוף מעובד ומשוחזר. בהתחשב בכך שבשניצלים האלה אין גרם אחד של עוף, זה די משונה. משונה גם שאי שם בתהליך העיבוד אבד טעמו של הגזר. דבר נוסף שאבד, ככל הנראה בקיצוץ, בטחינה ובשחזור, הם הוויטמינים, וכפיצוי על כך מועשר המוצר במגוון של ויטמינים. לזכותה של טבעול ייאמר, שהציפוי של פירורי הלחם פריך ומרקמו נעים. במחיר 10.95 שקל ל־750 גרם הם יהיו הדבר הנכון למי שמתעצלים לגרד בעצמם גזר.

שניצל עוף עם ירקות

גם סדרת השניצלים החדשה של סנפרוסט מעוררת אותה תחושה של תמימות. בניגוד לשניצלים מחזה עוף שלם, הסדרה החדשה, "שניצל פלוס", עשויה מבשר חזה עוף שנקצץ, נטחן או נגרס באופן כלשהו קודם שעורבב עם ירקות, שוחזר וצופה בציפוי. המוצר מוצע בארבע גרסאות: בתוספת בצל, גזר, תרד, ותערובת של ירקות (גזר, אפונה, תירס וסלרי). לזכותה של סנפרוסט ייאמר שבכולם מרכיבים טבעיים בלבד, ללא חומרים משמרים או צבעי מאכל.

ואולם אין בכך די להפוך את המוצרים המוגמרים אטרקטיביים. אם אופים אותם בתנור ואם מטגנים, על פי ההוראות, השניצלים מתרככים, הציפוי אינו פריך די וטעם הירקות נוטה להיעלם. השניצלים משווקים בחבילות של 500 גרם, שש יחידות בחבילה, והמחיר הוא 12.95 שקל.

כדאי לבדוק

בחודשים נובמבר־דצמבר מציעה רשת הפרשוק של בשרים קפואים, חלקם מארה"ב, חלקם מהולנד וכמה מהם מדרום אמריקה. בין המוצרים שטעמתי היו המבורגרים מבשר בקר המיובא מארה"ב ומעובד בישראל. הבשר, בלא תוספת מים ופוספטים, משווק בצורת המבורגרים באריזות של שלושה, ומשקלו של כל אחד 150 גרם. מידת השומן שבהם אידיאלית לטיגון, ובעיניי הם היו טעימים ועסיסיים. תמורה טובה למחיר של 12.90 שקל ל־450 גרם. מארה"ב גם מייבאים מבחר סטייקים, לרבות סירלון, סורנבר ופילה מיניון.

טעמתי גם צלעות מגורמות של עגל חלב המיובאות מהולנד. אני מסתייג מכך שלבשר הוזרקו 10% מים והוא טופל בפוספטים, סוכרים ותומצות מאכל, אבל הוא היה רך ומלא טעם. מי שאינם מתנגדים לשימוש בתוספים אלה ימצאו שהם קנייה משתלמת, במחיר 24.90 שקל לק"ג.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

שוק ההון

עורך גיא רולניק

לידר

רו"ח אריאלה זוכוביצקי תיבדק במכונת אמת

רואת החשבון אריאלה זוכוביצקי, בעלת משרד רואי חשבון ודירקטורית בבורסה, עומדת להיבדק במכונת אמת במסגרת המשפט שהיא מנהלת נגד חברת יובל הנדסה.

בתביעה שהגישה זוכוביצקי היא תובעת את יובל הנדסה בסכום של 35 אלף דולר. זוכוביצקי טוענת בתביעה, כי סיכמה עם החברה שתקבל שכר טרחה על פי שעות עבודה והתעריף נקבע ל-50 דולר לשעת עבודה במקרה שההנפקה לא תצא אל הפועל, ו-125 דולר במקרה שההנפקה אכן תצא.

יובל הנדסה, מאידך גיסא, מודה כי על פי ההסכם התשלום נקבע לפי שעות אך יחד עם זאת נקבע תעריף מקסימום. על פי טענת יובל הנדסה, תקרת שכר הטרחה היתה צריכה להיות 25 א' ד' במקרה שההנפקה לא תצא אל הפועל ו-50 א' ד' במקרה של הנפקה. ככל הידוע, לא נערך בין הצדדים הסכם בכתב.

יובל הנדסה ניסתה להנפיק בפעם הראשונה במארס 93' על בסיס דו"חות דצמבר 92' אך איחרה בהגשת טיוטת התשקיף, ועקב התור הארוך להנפקות שהיה אז ברשות לניירות ערך – לא יצאה ההנפקה אל הפועל. ההנפקה יצאה בסופו של דבר אל הפועל בניסיון השני – בינואר 94'.

השופט צבי כספי, הדן בתיק זה, הציע שזוכוביצקי תיבדק במכונת אמת, ושני הצדדים הסכימו לכך.

יו"ר הדירקטוריון של יובל, מרדכי כבירי, אמר בסוף השבוע ל"הארץ", כי כחברה פרטית היה מבקר החשבונות של יובל רואה החשבון יצחק קליינצקי מחיפה. "קליינצקי לא מתמצא בחברות ציבוריות ולכן המליץ לי לקראת ההנפקה על זוכוביצקי. במהלך ההכנות להנפקה, המליצה לי זוכוביצקי על חברת לידר כחברת חיתום", אומר כבירי.

"לאחר ההנפקה, שלחה זוכוביצקי את נציגה, אייל ויינשטיין, והחל ויכוח על התשלום. בסופו של דבר הסכמתי לשלם 80 אלף דולר – 5,000 דולר יותר ממה שהייתי צריך. עכשיו היא תובעת 35 אלף דולר נוספים", הוא מוסיף.

רו"ח זוכוביצקי סירבה להגיב לדברים.

אין זה הסכסוך הראשון של בני משפחת כבירי, בעלי השליטה ביובל הנדסה, בכל הקשור בהנפקה. במאי השנה, ארבעה חודשים לאחר ההנפקה, הודיעה החברה כי היא עומדת לתבוע את חברת לידר – שניהלה את ההנפקה. החברה טענה אז כי יאיר פודים, מנכ"ל לידר, דרש ברגע האחרון לפני ההנפקה לקבל 350 אלף מניות תמורת ערכן הנקוב, וכן הגדלה של עמלות החיתום.

חמישה חודשים מאוחר יותר אכן הגישה יובל הנדסה תביעה של 2.2 מיליון שקל נגד לידר. אלא שהסכסוך הסתיים בפשרה. עתה נמצאת יובל הנדסה בצד התובעים.

אופק מעריכה את אפריקה ישראל ב-67% מעל שוויה בבורסה

חברת הברוקרים אופק הכינה הערכת שווי לחברת אפריקה ישראל, ובה היא מציינת את שוויה ב-850–900 מ' ד'. שווי השוק של אפריקה ביום חמישי היה 524 מ' ד', כך שהעבודה נוקבת שווי הגבוה בכ-67% משווי השוק.

אופק היא חברה בת של בנק לאומי, המחזיקה ב-51.8% ממניות אפריקה ישראל. העבודה נעשתה ככל הנראה על רקע הנפקה של אפריקה העומדת לפני הנפקה נוספת בחו"ל. ההנפקה תצא ככל הנראה לפועל במארס-אפריל 95', ותהיה מבוססת על הדו"חות הכספיים השנתיים של 94'. התאריך הנקוב על העבודה הוא 21 בנובמבר – 4 ימים לאחר ההנפקה בארץ.

הבסיס לתחזיות המרכיבות את עבודת הערכת השווי היא המשך השגשוג בענף הנדל"ן. אופק מציינים בעבודה, כי צפויה ירידה במחירי הדירות בארץ, ואולם בשל עודף הביקוש הגבוה השורר בתחום זה. כלכלני החברה צופים ביקוש ל-50 עד 60 אלף דירות בשנת 94', בעוד שבהלכה היו רק 35 התחלות בנייה. עוד חזים באופק, כי בשנה הבאה יהיו התחלות בנייה ל-45 אלף יחידות דיור. דבר זה ישפיע על תחום הבנייה, שבו עוסקת החברה הבת של אפריקה, רגיה.

כלכלני אופק מציינים בהערכת השווי, כי מדיניותה של הממשלה היא להביא לצמצום העליות במחירי הדיור, "אך לא צפוי שמדיניות זו תשפיע מהותית על החברה", נאמר בה.

תחום פעילות שלישי של אפריקה היא אחזקת נכסים מניבים. כיום מחזיקה החברה ב-80 אלף מ"ר, שבמחצית הראשונה של 94' היו בתפוסה של 98%. באופק צופים, כי אפריקה תגיע לאחזקה של 200 אלף מ"ר בשלוש-ארבע השנים הקרובות, וההכנסות הצפויות משכר דירה יהיו בין 40 ל-45 מיליון דולר בשנה.

בתחום המלונאות של אפריקה ישראל נמצאים כיום בבעלות החברה 1,000 חדרי מלון. ההכנסה במחצית הראשונה של 94' מתחום זה היתה 20 מיליון דולר. לצד אלף חדרי המלון הקיימים נמצאים היום בבנייה אלף חדרים נוספים. התחזית של אופק מציינת, כי עד סוף 96' תחזיק או תנהל אפריקה 3,000 חדרי מלון.

העבודה מסתמכת על תחזיות של ארגון התיירות העולמי שחר זה, כי העלייה בתיירות באזור תהיה גבוהה ב-50% מאשר באזורים אחרים בעולם. לכן, תנועת התיירים צפויה לעלות בארץ ב-6% בשנה, לעומת עלייה של 4% בשנה במקומות אחרים. הערכת השווי נוקבת בתחזית ל-3 עד 3.5 מיליון תיירים בשנת 2000, לעומת כ-2 מיליון תיירים בשנת 93'.

תחום הביטוח הוא התחום היחיד שבו לא צפויה, אליבא דכלכלני אופק, צמיחה. כניסתה לפעולה של החברה לביטוח ישיר תביא, לדעתם, לירידה ברווחים בתחום הביטוח הכללי בטווח הקצר. עם זאת, בטווח הרחוק צפויה התייצבות גם בתחום זה.

התחום השישי שבו עוסקת אפריקה – תחום המסחר והתעשייה. גם בתחום זה צופים באופק צמיחה בחברות פקר פלדה ונגב קרמיקה. זאת כתוצאה מהצמיחה בענף הבנייה ומהעלייה בתוצר הלאומי העולמי שתביא לעלייה בביקוש לפלדה ומוצריה.

שלמה פרידמן

יהיה מיסוי?

בסוף השבוע פורסמה ידיעה, לפיה שוקל ראש הממשלה, יצחק רבין, לדחות את הבורסה לזמן בלתי מוגבל. עוד לפני הצעה זו כבר היתה קיימת אי ודאות באשר להפעלת החוק, וזאת נוכח הצהרות הבנקאים כי ביצוע החוק אצלם לא יתאפשר לפני סוף יוני 95'.

שר האוצר, אברהם שוחט, והקואליציה כולה עמדו בזמן שבין ההודעה על הטלת המס והשלמת החקיקה לפני לחצים רבים בקשר לחוק. על פי עדותו של שוחט, הפעילו בעלי העניין בחברות הבורסאיות לחץ עקשני לביטול החוק או לכל הפחות להביא לשינויים כאלה, שיפטור אותם למעשה מן המס. כך, למשל, הועלתה לא אחת הצעה שמשקיעים שירכשו מניות לטווח ארוך יהיו פטורים מן המס.

ה"לוחצים" הצביעו על קופות הגמל שיהיו פטורים, מחד גיסא, ועל מדינות שבהן קיים מס על רווחי הון רק אצל משקיעים לטווח קצר, מאידך גיסא. אחרים הצביעו על עיוותים שונים שגורמת ההצעה לשוק ההון. בעיית המעו"ף, אפלייה של קרנות נאמנות על פני מנהלי תיקים, הבריחת משקיעים זרים ועוד כהנה וכהנה עיוותים נכונים ומדומים.

בסופו של דבר לא עזרו הלחצים, ובסוף נובמבר התקבל החוק למיסוי הבורסה. למעשה, כך ניתן לחשוב, המס הוא עובדה מוגמרת. האם כך הדבר? עכשיו כבר נראה, כי מה שלא הצליחו בעלי העניין לעשות, עושה הציבור הרחב. הוא מצביע ברגליים.

לא ברור אם דווקא מס הבורסה הוא מה שמוריד את הפופולריות של רבין בסקרים או שמא מדובר בנושאים אחרים, פוליטיים בעיקרם.

כך או כך, ברור שרבין מודע היטב לתוצאות הסקרים. האיש שהצהיר כי "כל עוד אני ראש ממשלה לא יוטל מס על הבורסה", חזר בו זמן קצר אחר כך, שוקל עכשיו בדיונים פנימיים של המפלגה – דיונים ששוחט לא היה שותף בהם – לדחות את המס. את ההצעה הגיש לראש הממשלה שר הכלכלה והתכנון, שמעון שטרית. בינתיים כבר נודע, כי בהצעת הדחייה תומכים מספר שרים נוספים וגם הליכוד עלה על העגלה ויגיש בימים הקרובים הצעת חוק לביטול המיסוי.

כיצד, אם כן, נראים פני הדברים עכשיו? אחרי שקיבל את פרס נובל לשלום יצא רבין למזרח הרחוק, ולא צפוי לחזור עד יום ראשון הבא. ככל הידוע, לא מתכוון רבין להעלות את ההצעה הרשמית בישיבת ממשלה, אלא בפורום "שרינו", שצפוי להתכנס ביום ד' שלאחר מכן.

בשבוע שעבר הודיעו ראשי הבנקים, כי לא ניתן יהיה להפעיל את ביצוע המס לפני סוף יוני 95'. חברת טכ"ם זכתה בשבוע שעבר במכרז לקביעת האפיונים, והתחייבה לסיים את העבודה עד סוף פברואר. רק אז יתחילו בבנקים לתכנת את מערכת גביית המס במחשבים.

אלא ששוחט וראשי האוצר ממשיכים בהתעקשותם, כי "המס יוטל במועד כפי שתוכנן". ייתכן שהם יודעים משהו שאנחנו לא יודעים, וייתכן שמדובר פשוט בנבואה שהם מקווים שתתממש. אבל מחוץ לבניין שבקרית הממשלה בירושלים נשמעות יותר ויותר הערכות, כי ביצוע המס, גם אם ייגבה בסופו של דבר, לא יהיה ב-1 בינואר.

וייתכן שהפתרון יבוא בכלל מכיוון בג"ץ. לפני שבועיים הוגשה עתירה של דוברת-שרים הטוענת, כי קביעת 1 בינואר כיום הבסיס לחישוב רווחי ההון החייבים במס, מנוגדת לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו. שופט בית המשפט העליון, יצחק זמיר, כבר הוציא צו על תנאי ועתה כל שנשאר הוא לראות האם יצליחו שר האוצר ונציב מס הכנסה לשכנע את בית המשפט בתוקפו של החוק.

שלמה פרידמן

מועדים בבורסה

- 11.12 כללים אג"ח ב – יום המרה אחרון לפני פדיון סופי.
- מרל"ז אג"ח 1 – אקס פדיון סופי, תשלום 1.1.95.
- יצוא השקעות – אקס דיבידנד 25%, תשלום 2.1.95.
- 12.12 קרס כימיקלים – אקס דיבידנד 47%, תשלום 29.12.94.
- 13.12 אלביט – אקס דיבידנד $0.86 למניה, תשלום 9.1.95.
- 18.12 כור אופ' 1 – יום מסחר אחרון, מימוש 20.12.94.
- מרל"ז אג"ח 1 – יום מסחר אחרון, פדיון סופי 30.12.94.
- איי.די.בי פיתוח – אקס הטבה 900%, הקצאה 31.1.95.
- 19.12 אלתי חץ – הנפקה לציבור של מניות בבורסה האמריקנית.
- מישור הצוף אג"ח 1 – הפסקת מסחר לפני פדיון סופי, תשלום 1.1.95.
- שגיא 4252 – הפסקת מסחר לפני פדיון סופי, תשלום 30.12.
- גליל 3751 – הפסקת מסחר לפני פדיון סופי, תשלום 30.12.
- 20.12 הגמל ב.ג.ל – הנפקה ראשונה לציבור של מניות.
- הססטיין – אקס דיבידנד 12.83%, תשלום 10.1.95.
- 21.12 טל אג"ח א – אקס ריבית.
- משכן אג"ח 44 – אקס ריבית.

* מקור: בנק המזרחי

שבוע שלילי נוסף בדרך לסיכום שנה עגום

בורסות בעולם

שי אבנית

אף לא בורסה אחת מהבורסות החשובות בעולם הצליחה לסיים את השבוע החולף עם תשואה חיובית. את מצעד הנופלות הובילו הבורסות של הונג-קונג ושל מילנו ואחריהן לא פיגרה בהרבה הבורסה מעבר לדלפק בניו-יורק.

חג המולד בפתח, עוד כשבועיים, ועדיין לא נראה סימן ראשון להתאוששות הכמעט מסורתית של שוקי ההון בחודש דצמבר. ולא רק זאת: החשש הוא שהצריכה המוגברת בימי החג ואחריו, עד לראש השנה האזרחית החדשה, תביא לפדיונות מוגברים של חסכונות ה"איש הקטן", ולירידות נוספות.

הריבית הנוספת תרמה את שלה לחולשה, שוב. אך הפעם בצורה עקיפה יותר: הציפיות לעלייה של כמחצית האחוז במדד המחירים הסיטונאיים שיתפרסם השבוע גוררות אפשרות להעלאת ריבית נוספת של הפדרל ריזרב בכינוסו ב-20 בחודש זה. אפשרות זו הפכה סבירה יותר בעקבות דבריו של יו"ר הבנק המרכזי, אלן גרינספאן, כי כלכלת ארה"ב חזקה מן הצפוי.

שני גורמים נוספים היו לרועץ. הראשון – הודעתה של קרן הנאמנות הגדולה בארה"ב, מגלן, כי לא תחלק השנה דיווידנד למשקיעים בה. השוק הצליח להתמודד בצורה סבירה עם מידע זה, אך למחרת נודע על פשיטת הרגל שהגיש מחוז אורנג' בקליפורניה, והמגמה "הדובית" הידקה את אחיזתה במסחר.

מדד	מחירה יום ו'	שינוי שבועי ב-%	שינוי מ-1.1.94 ב-%
דאו ג'ונס (ניו יורק)	3,691.1	-1.45	-1.86
אס אנד פי (ניו יורק)	446.96	-1.40	-4.19
אמקס (ניו יורק)	420.66	-2.73	-11.85
נאסד"ק קומפ' (ניו יורק)	719.74	-4.10	-7.35
פייננשל טיימס (לונדון)	2,977.3	-1.33	-12.90
דקס (פרנקפורט)	2,028.3	-0.50	-10.52
סי.איי.סי (פאריס)	1,937.0	-2.31	-14.59
מיבטל (מילנו)	9,578	-5.08	-4.22
אס.אם.איי (ציריך)	2,576.0	-1.06	-12.91
איי.אי.אקס (אמסטרדם)	406.32	-0.86	-1.92
ניקיי (טוקיו)	18,978	-0.11	+8.96
האנג סנג (הונג קונג)	7,789.1	-5.26	-34.48
משתנים (תל אביב)	166.14	-1.28	-32.92

יציבות מפתיעה נרשמה בשוק איגרות החוב. גורמים כמו התחזיות לעליית הריבית ופשיטת הרגל של מחוז אורנג', כמו גם ההערכה שפירסמה חברת הברוקרים מריל לינץ' על 95' כשנה רעה לאיגרות החוב, לא זיעזעו את השוק. עם זאת, יש לציין כי חלק גדול מהאג"ח של מחוז אורנג' נמכרו כבר בשבועות האחרונים, ולמעשה עם פרסום הידיעה לא נרשמו מכירות גבוהות יותר. רבים גם חולקים על התחזית של מריל לינץ', המדברת גם על פריחה בשוק המניות.

מהבחינה הטכנית, למדד דאו ג'ונס מצפה תמיכה באזור 3,630 נקודות בימים הקרובים, ואם הוא ייכשל וימשיך לרדת, נמצא קו התמיכה הבא רק באזור 3,425 נקודות.

הבורסות האחרות עקבו אחרי המתרחש בוול סטריט, כאשר אלו במזרח ירדו בדרך כלל כתגובה ישירה, ואילו באירופה נרשמו גם סיבות אחרות. למשל, בלונדון פגמה העלאת הריבית בשיעור של מחצית האחוז, בפרנקפורט היו אלו הבנקים הגדולים, שהציגו ירידה ברווחיותם, ואילו במילנו נמשך מחול השדים סביב יכולת עמידתה של ממשלת ברלוסקוני בקשיים הפרלמנטריים בהעברת התקציב.

בהונג-קונג קרס מדד האנג סנג נוכח "עריקתם" ההמונית של משקיעי חוץ בעקבות החשש מהעלאת ריבית קרובה. המדד איבד בשנה זו יותר משליש מערכו, ויש בבורסה החוזים לו צניחה עד רמות מבהילות של 6,000 נקודות ואף 4,000 נקודות בלבד. בטוקיו, שהיתה היחידה עם מסחר חיובי בשבוע האחרון נוכח יציבות הין כלפי הדולר, חל שינוי כיוון שלשום, שמחק את העליות הקודמות. השינוי נובע ככל הנראה מהידרדרות התנודות בהונג-קונג ומגורמים טכניים כמו מכירות STOP-LOSS.

הכותב הוא רואה חשבון

אי.סי.איי התייצבה על 13 ד'

וול סטריט

צבי רבין

האירוע הבולט במסחר בסוף השבוע היה הודעתה של הנהלת די.אס.אס.איי, והעלייה החדה במניה. מלבד זאת נסחרו מרבית המניות בירידות, לאחר שבפתיחת המסחר חלה מגמת ירידה קלה שהלכה והתייצבה לקראת הסיום.

הנהלת די.אס.אס.איי הודיעה ביום שישי, כי החליטה לרכוש 500 אלף מניות של החברה במהלך המסחר בבורסה, והמחיר והעיתוי של הרכישה יהיו בהתאם לתנאי השוק.

יו"ר הדירקטוריון והמנכ"ל של החברה, ג'ורג' מורגנשטיין, אמר כי להערכתו "מחיר מניית די.אס.אס.איי. נמוך משמעותית מהשווי האמיתי, ורכישת המניות הינה החלטה טובה לשימוש בכספי החברה".

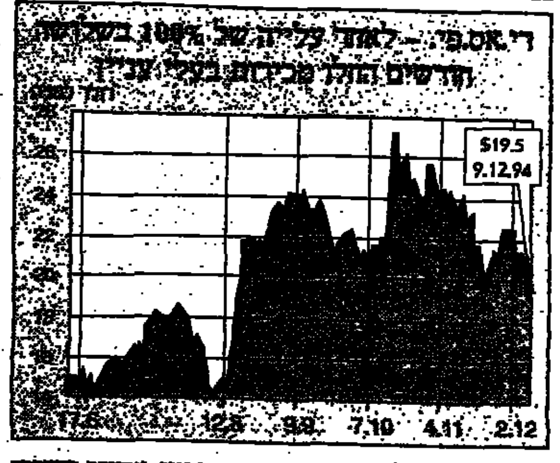

מחזור חריג של 16.8 מ' ד' נרשם באינדיגו, ומדובר בהעברת חבילה של 480 אלף מניות שנרשמה פעמיים במחזור. בשעה 7.40 לפי שעון ישראל קנה אחד מעושי השוק חבילה של 480 אלף מניות ב-15 ד', ומכר אותה מיד במחיר של 15.125 ד'. אותו עושה שוק גזר רווח מהיר של 62.5 אלף ד' ללא העמלות.

די.אס.פי – מהמניות הבולטות הישראליות שהאירו פנים והעניקו למשקיעים בהם מאז ההנפקה בתחילת השנה תשואה נאה של כ-50% – ממשיכה לרכז מחזורי מסחר גבוהים, אבל כיוון המניה ממשיך לרדת.

חמש המניות הפעילות ביותר

שם המניה	מחיר מניה בדולרים	שינוי באחוזים	מחזור במיליוני דולרים
אינדיגו	15.2	-2.4%	16.3
אי.סי.איי	12.9 ▼	-0.5%	11.0
טבע	23.3 △	1.6%	4.0
די.אס.פי	19.5 ▼	-2.5%	2.3
תדיראן	18.5 ▼	-2.6%	0.8
מדד דאו ג'ונס	3691.1 △	0.1%	
מדד נאסד"ק	719.7 ▼	-0.2%	

באמצע אוקטובר השנה נסחרה המניה במחיר שיא של 27.25 דולר, ואולם מאז המחיר נשחק בהתמדה עד ל-19.5 בסוף השבוע. אחת הסיבות האפשריות לשחיקה במחיר היא, מכירות של בעלי עניין ושל דירקטורים בחברה.

יו"ר הדירקטוריון, גילו דוידי, הוא הבולט במכירות בתקופה האחרונה, וביום שישי הוא הודיע, כי מכר 79,500 אלף מניות במחירים שבין 25.13 דולר ל-21.57 דולר.

פעולה זו מצטרפת לעוד מכירה שביצע דוידי לפני כשלושה שבועות בלבד – 69,500 מניות במחירים שבין 23.5 דולר ל-23 דולר. לדוידי נשארה כיום אחזקה של 716 אלף מניות מתוך הון מניות של 8.68 מיליון מניות.

מכללת מיטב ללימודי שוק ההון

מועדי פתיחת המחזורים הקרובים:

קורס אופציות מעו"ף

המרצה: ד"ר רפי אלדור

12.12.94, ימי ב', 17:30-20:45

24 שעות לימוד בשישה מפגשים שבועיים

3 ימים לפתיחת הקורס

קורס בסיסי: הבורסה ושוק ההון

הקורס מיועד גם לחסרי רקע בשוק ההון

27.12.94, ימי ג', 17:30-20:45

40 שעות לימוד בעשרה מפגשים שבועיים

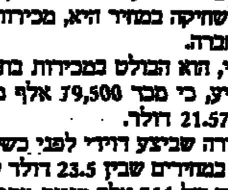

מכללת מיטב לשוק ההון

לפרטים והרשמה: טל. 03-6423555, פקס. 03-6422322 או בדואר אל: מכללת מיטב לשוק ההון ת.ד. 17479, ת"א 61174

הגב של טלרד

המחירים והבונוסים שלנו

המחיר הנמוך ביותר וגם בתשלומים

כוכב טלרד

מערכת תקשורת סיפרתית

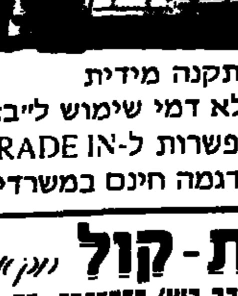

מ-8 ועד 96 שלוחות

★ התקנה מידית
★ ללא דמי שימוש לבזק
★ אפשרות ל-TRADE IN
★ הדגמה חינם במשרדי הלקוח

בת-קול

טל: (רב קווי) 03-5753878, פקס: 03-5754866

אם חשבת להנפיק את חברתך בבורסה ואינך יכול!!!

באפשרותינו להנפיק את חברתך בארה"ב בתהליך מהיר.

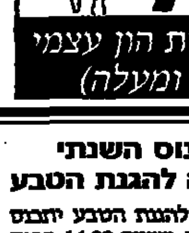

לפרטים נוספים צלצל: 09-902528

(מיועד לחברות בעלות הון עצמי של 2 מיליון דולר ומעלה)

הודעה על הכינוס השנתי של מועצת החברה להגנת הטבע

הכינוס השנתי של מועצת החברה להגנת הטבע יתכנס ביום ד', כ"ה טבת תשנ"ה, 28.12.94 בשעה 14.00 בבית התרבות של ביה"ס החקלאי מקווה ישראל, בהשתתפות:

פרופ' אמנון רובינשטיין
שר החינוך, התרבות והספורט

על סדר היום:
הצגה ואישור מסגרת התקציב 1995.

סיורים מודרכים יתקיימו באותו יום במקווה ישראל, בין השעות 11.15-13.00. יציאה לסיורים מ"בית המורים" במקווה ישראל.

- הציבור מוזמן -

הודעה על כינוס האסיפה הכללית של החברה להגנת הטבע

האסיפה הכללית של העמותה תתקיים ביום ד', כ"ה טבת תשנ"ה, 28.12.94 בשעה 14.00, בבית התרבות של ביה"ס החקלאי מקווה ישראל.

על סדר היום:
- דו"ח המנכ"ל לסיכום שנת הפעילות 1994.
- הצגת תוכנית העבודה לשנת 1995.
- דו"ח ועדת הביקורת.
- אישור הדו"ח הכספי של העמותה לשנת 1993.

לפרטים נוספים נא לפנות: לרנה, לשכת מנכ"ל החברה להגנת הטבע, רח' השפלה 4 תל-אביב, טל: 03-5370278, 03-5373545.

המכון לפריון העבודה והייצור · בשיתוף עם מלדן עמותת המתווכים לעסקי דלא-ניידי בישראל · התאחדות הקבלנים והבונים בישראל

קורס נדל"ן שיווק וניהול עסקי

ת"א, מחזור 14 - בימי ב' ו-ה', מחזור 15 - בימי ו'

קורס נדל"ן בסיסי בשיווק

ת"א, מחזור 1 - בימי ג', מחזור 2 - בימי ו'

המרכז לניהול עסקי-שיווקי, סוקר 4, ת"א טל' 03-6920252, 03-6920234

ניו-יורק / 10.12.1994

שם המניה	מחיר מניה	שינוי ב-%	BID	ASK	גבוה יומי	נמוך יומי	מחזור במניות	מחזור בדולרים	גבוה שנתי	נמוך שנתי	% שינוי שנתי	הון עצמי (במליוני דולרים)	רווח שנתי	מכירות	שווי שוק	מכפיל רווח
מדד ישראליות	98.64	-0.1	---	---	99.02	97.42	---	---	121.52	98.27	---	---	---	---	---	---
פאיטקס	17¼	0.7	17	17¼	17¼	16¾	66,000	1,130,250	26⅞	15¼	-30	736.0	62.6	682.0	731.1	12
טבע	23¼	1.6	23¼	23¾	23⅜	22¾	194,700	4,526,775	34½	22 5/16	-23	254.0	69.0	558.0	1275.0	18
אי.סי.איי.	12⅞	-0.5	12⅞	13⅛	13⅜	12¾	857,100	11,035,163	28½	12¼	-46	283.0	62.0	340.0	978.5	16
אדיומיקס	1⅜	-10.2	1¼	1½	1½	1¼	46,900	64,487	14	1⅜	-90	15.8	-2.7	8.4	8.2	---
אדיוסופט	7	3.7	6⅞	7⅛	7¼	6¾	10,100	70,700	19	6¼	-53	16.5	1.7	9.9	32.5	19
אורבוטק	7¾	-1.6	7¾	8	7¾	7¾	5,000	38,750	14¾	7⅛	-44	47.4	6.8	107.0	98.9	15
אי.אי.אס	2 7/16	0	2 7/16	2⅝	2⅝	2 7/16	53,800	131,137	26	2⅜	-82	68.0	-5.3	94.8	34.0	---
אי.אס.ג'י.	1 9/16	4.2	1½	1⅝	1 9/16	1 17/32	7,000	10,937	11	1⅜	-84	5.1	-3.3	4.2	7.8	---
אלביט	18⅝	3.5	18¾	19	19	18⅝	1,800	33,525	44¼	17	-56	325.3	38.8	709.0	335.1	9
אלדין	7	-6.7	6¾	7½	7½	6¾	14,700	102,900	11½	4	-18	11.0	2.4	6.8	29.9	12
אלסינט	1¾	0	1¾	1⅞	1⅞	1¾	98,700	172,725	5	1¾	-64	173.0	12.9	228.0	139.1	11
אלרון	8⅝	6.1	8⅝	8¾	8¾	8¼	2,300	19,837	21¼	6¾	-59	187.0	7.6	216.0	149.9	20
אמ. סיסטמס	3⅝	3.6	3½	3⅞	3⅞	3½	10,600	38,425	14	2⅝	-74	6.2	-2.9	5.4	19.8	---
אריח	1 15/32	0	1⅜	1 9/16	---	---	---	---	6¾	1 5/16	-76	10.1	-3.7	26.7	11.9	---
אשד	½	0	½	⅝	---	---	---	---	3¼	½	-85	10.5	-0.7	8.8	5.0	---
בי.די.אר	4⅞	-4.9	4⅝	5¼	5¼	4⅝	64,300	313,462	19⅝	3½	-75	13.7	-1.0	17.6	28.5	-29
ביוטכנולוגיה	2¾	4.8	2 11/16	2¾	2¾	2⅝	77,900	214,225	5⅞	1½	-48	19.0	-18.7	11.7	119.3	---
גילת	13 11/16	0.5	13⅝	14	13¾	13⅝	52,900	724,068	15	8	1	35.0	5.5	23.0	114.6	21
די.אס.אס.אי.	5¼	16.7	5	5¼	5¼	4⅝	117,800	618,450	13¾	4¼	-59	39.0	2.7	73.3	37.4	14
הכשרת ישוב	8¾	0	8⅝	9¼	---	---	---	---	30¼	8¼	-70	124.1	3.8	156.0	77.4	20
הלת'קייר	1 9/16	-10.7	1⅝	1¾	1 9/16	1 9/16	6,300	9,843	3¼	1½	-50	16.3	0.1	7.4	17.5	175
מימד רביעי	4⅝	-2.6	4½	4¾	4¾	4½	38,200	176,675	24½	3	-81	33.8	-10.7	24.6	50.7	---
מאואר	11¼	-2.2	11¼	11⅞	11⅝	11¼	4,000	45,000	15	11½	-54	56.0	5.5	48.9	---	---
מ.ד.ג'.	1	0	1	1¼	---	---	---	---	4⅝	¾	-89	5.6	-0.1	2.5	5.5	---
מכטסמיקס	6¼	0	5¾	6⅛	6⅛	5⅞	12,500	76,562	12¾	3⅝	-31	30.5	-1.0	19.0	48.6	---
מלנרף	2¾	0	2⅝	3¼	2¾	2¾	1,000	2,750	10	1¾	-72	7.3	-4.9	2.4	10.4	---
מלדמה	5⅜	-4.4	5¼	5½	5⅜	5¼	10,100	54,287	18	5⅛	-69	54.3	7.4	32.7	55.7	8
ישפק	13/32	0	5/16	13/32	---	---	---	---	2 9/16	5/16	-82	10.7	-1.5	0.4	8.2	---
כרמל	8¼	0	8	8⅝	---	---	---	---	11⅞	7¾	-20	17.8	2.5	74.5	20.5	8
לן-גם	15	1.3	14⅝	15	15	14¼	124,100	1,861,500	16¼	6	26	76.4	6.3	64.2	160.0	26
לייזר	4¼	4.1	4⅝	4¾	4¾	4½	7,000	33,250	9¾	4⅝	-50	10.0	3.8	38.0	28.4	7
לנאופטיקס	5⅜	0	5¼	5⅞	---	---	---	---	18¾	5⅛	-71	34.0	2.3	21.3	32.2	14
מג"ק	4 13/16	5.5	4⅝	5⅛	4⅞	4⅝	8,000	38,500	17¾	4⅛	-65	15.7	-0.1	20.9	19.2	-192
מגל	3⅜	3.8	3¼	3⅜	3⅜	3⅜	8,200	27,675	9⅜	3	-58	13.8	1.3	14.7	16.0	12
מדיסאל	1⅝	0	1⅝	1⅞	1¾	1⅝	17,600	28,600	13⅝	1½	-86	4.2	-2.6	0.4	14.0	---
נייר חדרה	41	1.2	---	---	41	41	200	8,200	52	36½	-8	145.0	10.6	252.0	155.8	15
נקסוס	3¾	0	3⅝	3⅞	3⅞	3¾	1,700	6,375	5⅞	2¾	-12	3.7	-1.8	1.5	20.6	---
סילקום	3¼	0	3	3½	---	---	---	---	6	2¾	-24	5.9	0.5	2.6	13.0	26
עוגר"פ	2⅛	0	2¼	2⅝	---	---	---	---	6	1¾	-53	9.4	-0.1	23.4	15.7	---
עדן	⅜	0	5/16	13/32	---	---	---	---	1 15/16	5/16	-77	13.1	-2.2	11.0	11.1	---
עץ לבוד	6⅝	0	6⅜	6¾	---	---	---	---	11⅞	5½	-36	25.0	2.9	97.0	21.3	7
פיברוניקס	⅞	0	⅞	15/16	15/16	⅞	6,800	5,950	3	⅝	-72	1.7	-7.1	43.0	7.1	---
ראדא	3⅜	0	3¼	3½	3⅜	3¼	8,300	28,012	10¼	2½	-65	13.0	0.2	33.0	18.1	90
קומם	4	33.3	4	4⅜	4¼	3	113,900	455,600	7⅛	2	-59	4.5	0.6	4.3	---	---
ת.א.ס	3 5/16	1.9	---	---	3¼	3 5/16	1,000	3,312	3⅞	2¼	-58	43.3	-3.7	123.7	82.1	---
תאת	2⅜	0	2⅛	2 7/16	2 7/16	2 5/16	16,700	39,662	8⅝	2 3/16	-70	11.0	4.2	16.5	21.0	5
תרו	6½	0	6⅜	6⅝	6½	6¼	20,200	131,300	8⅝	4½	-75	8.3	2.8	37.7	65.0	23
תדיראן	18½	-2.6	18½	18⅝	18¾	18¼	46,400	858,400	26½	14½	-29	223.0	36.1	813.0	362.8	10
אמפל	6⅝	0	---	---	6⅝	6½	20,700	137,137	13¼	6½	-42	173.0	14.4	81.0	187.5	13
אלקטריק פיול	7	-1.8	6⅞	7⅛	7¼	7	11,300	79,100	14¼	5½	-38	23.5	-0.6	4.2	55.4	---
אינדיגו	15⅛	-2.4	14¾	15¼	15½	14¾	1,111,200	16,806,900	20¾	13	-24	26.0	-20.6	60.0	756.2	---
אפי	23¾	1.1	23¼	23¾	23¾	23	65,500	1,555,625	29½	13¼	42	102.0	15.8	107.0	298.1	19
ניאומד	8⅛	0	8	8¼	8¼	8	202,600	1,646,125	16	6⅝	-46	80.0	-37.0	64.0	405.9	---
די.אס.פי.	19½	-2.5	19¼	19¾	20¾	19	118,400	2,308,800	27¼	12¼	24	34.1	3.0	14.7	184.1	61
ישראמקו	1¼	2.6	1 3/16	1¼	1¼	1 3/16	65,600	82,000	2 11/16	1 3/16	-39	21.2	3.3	4.7	27.2	8
מרקורי	11½	3.4	11	11½	11¾	11	37,100	426,650	21¾	7	-33	36.4	3.7	19.5	152.8	41
ספיאנס	1 11/16	3.8	1 9/16	1 11/16	1¾	1½	156,200	263,587	23¼	1 9/16	-91	28.9	-6.3	40.0	15.5	---
פי.איי.סי.	25¼	-2.9	24⅞	25¼	25¾	25	15,000	378,750	34¾	23⅛	-18	307.0	34.2	33.0	474.7	14
קומברס	11⅝	-4.1	11⅝	11⅞	12⅛	11⅝	86,300	1,003,238	15⅝	8	-20	99.0	12.7	92.0	235.5	19
קרן ישראל	11¼	0	---	---	11¼	11	7,300	82,125	20¼	10⅞	-22	---	---	---	---	---

הנתונים מבוססים על הדו"חות של ארבעת הרבעונים האחרונים שפורסמו. הרווחים מהשקעה במניות הרשומות מחוץ לקו חייבים במס.

השערים בזמן הסגירה

מטבעות

מערכת מוניטרית אירופית

מטבע	שער מול המארק	יחס הבדלות בין המטבעות
גילדן הולנדי	1.119775	6.46
פרנק בלגי	20.563	6.2
מארק גרמני	1	6.17
לירה אירית	2.415	5.83
פרנק צרפתי	3.4343	3.41
כתר דני	3.9137	3.1
אסקודו פורטוגלי	102.25	2.36
פזטה ספרדית	83.75	0

שערי חליפין ניו יורק

מטבע	קנייה	פורוורד 3 חודשים קניה	פורוורד 3 חודשים מכירה
מארק	1.5779	1.5772	1.5737
פרנק שווייצרי	1.3362	1.3352	1.3288
לישט"ל*	1.5605	1.5595	1.5600
ין	100.2	100.1	100.14
דולר קנדי	1.384	1.383	1.3844
פרנק צרפתי	5.412	5.408	5.4021
אקו*	1.2125	1.2115	1.2125
ד' אוסטרלי*	0.7737	0.7732	0.7709
ד' סינגפור	1.469	1.468	1.4643
לירטה	1629.03	1628.8	1629.02

*במונחי דולר אמריקאי

ריביות

ליבור – לונדון

	3 חוד'	6 חוד'	שנה
דולר	6.375%	6.875%	7.563%
שטרלינג	6.438%	6.990%	7.729%
ין	2.375%	2.500%	2.750%
פר"ש	4.234%	4.422%	4.766%
מארק	5.438%	5.510%	5.823%
אקו	6.227%	6.430%	6.938%
פר"צ	5.750%	6.000%	6.438%
גילדן	5.430%	5.570%	5.940%
ד' קנדי	6.500%	7.680%	8.060%

ריבית הבסיס (פריים) בארה"ב: 8.50%

יורודולר – פרנקפורט

מקופות	דולר	מארק
3 חודשים	6.380%	5.440%
6 חודשים	6.880%	5.540%
1 שנה	7.560%	5.840%

תשואה על שטרי אוצר אמריקאים

תקופה	תשואה
3 חודשים	5.82%
שנה	7.16%
10 שנים	7.80%
30 שנה	7.87%

בורסות

בורסה	מדד	סגירה	שינוי בנקודות	שינוי ב־%	שער גבוה	שער נמוך	שינוי ב־% מ־30.12.93
ניו יורק	דאו ג'ונס 30	3691.11	5.38	0.15%	3713.32	3638.97	-1.68%
	S&P 500	446.96	1.52	0.34%	446.98	442.88	-4.19%
טוקיו	ניקיי 225	18978.3	-201.74	-1.05%	19240.15	18972.29	8.96%
הונג קונג	האנג סנג	7789.07	-279.24	-3.46%	7944.76	7723.43	-34.48%
סינגפור	סטרייטס טיימס	2102.28	-37.4	-1.75%	2134.88	2078.33	-13.33%
לונדון	FTSE 100	2977.3	-36.5	-1.21%	3001	2976.7	-12.90%
פרנקפורט	דקס	2028.33	-13.88	-0.68%	2033.04	2027.14	-10.52%
פאריס	CAC 40	1936.99	-17.1	-0.88%	1948.23	1931.38	-14.59%
מילנו	MIBTEL	9578	-232	-2.36%	9706	9528	-4.22%
ציריך	SMI	2576	-13.3	-0.51%	2585.7	2572.6	-12.91%
אמסטרדם	EOE	406.32	-2.97	-0.73%	407.61	405.71	-1.92%

סחורות

מתכות יקרות

ניו יורק	מחיר	שינוי
זהב רצמ' (דולר לאונקייה)	377	0.4
כסף רצמ' (סנט לאונקייה)	469.1	3.1
פלטינה ינואר (דולר לאונקייה)	486.3	3.2

לונדון	מחיר
זהב (דולר לאונקייה)	376.75
כסף (דולר לאונקייה)	4.7
פלטינה (דולר לאונקייה)	407
פלדיום (דולר לאונקייה)	153

ניו יורק (סנט לליברה)

	מחיר	שינוי
רכז תפוזים ינואר	110.2	-1.5
כותנה מרס	83.7	-0.39
קפה מרס	162.75	-1.7
קקאו מרס (דולר לטונה)	1243	-18
סוכר מרס	14.33	-0.13

גרעינים ובקר שיקגו

	מחיר	שינוי
פולי סויה ינואר (סנט לבושל)	564.25	2.25
חיטה מרס (סנט לבושל)	394	-0.75
תירס מרס (סנט לבושל)	230.5	1
בקר חי פברואר (סנט לליברה)	69.625	0.325

מתכות תעשייתיות לונדון (דולר לטונה)

	מחיר
נחושת ספוט (דולר לטונה)	2987.5
בדיל ספוט (דולר לטונה)	5956
עופרת ספוט (דולר לטונה)	637
אבץ ספוט (דולר לטונה)	1121
אלומיניום ספוט (דולר לטונה)	1841
ניקל ספוט (דולר לטונה)	8724

נפט (מחיר חבית בדולרים)

	מחיר
ברנט ספוט	16.1
ברנט פברואר	16.2
דובאי ספוט	15.8
מאוין ספוט	14.6
מקסס קרוד ספוט	17.13
נפט לחימום ספוט	47

מוצרים מוגמרים (דולרים לטונה)

איכות ים תיכון (מקביל לאיכות להדרה):

	מחיר
בנזין (עופ' 0.15)	156
נפטא פר"ב	168

סחורות רכות

לונדון	מחיר	שינוי
קפה ינואר (דולר לטונה)	2835	-38
קקאו רצמ' (לישט"ל לטונה)	973	-5
גומי ינואר (דולר לקילו)	144.5	0.5

מדד CRB (של 21 סחורות, ארה"ב)

סגירה	שינוי	שינוי ב־%
238.02	0.12	0.05%

שווקים

התייצבות בוול סטריט; ירידות חדות בהונג קונג ובטוקיו

מאת זאב קידר

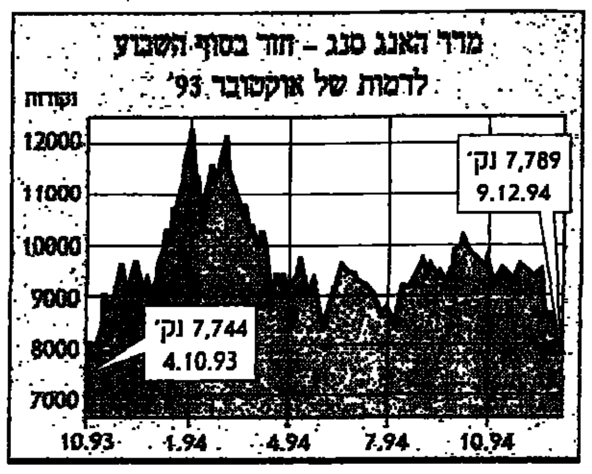

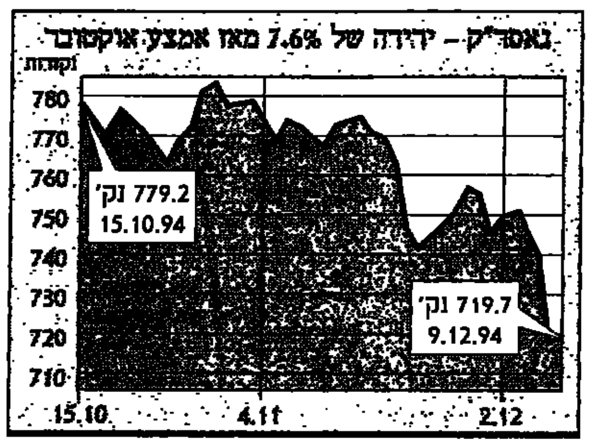

וול סטריט

לאחר מכת הירידות של יום חמישי נרגעה וול סטריט בסוף השבוע.

במשך רובו של היום נסחר דווקא מדד דאו ג'ונס בנטייה קלה לירידות, אלה שפקודות קנייה ממוחשבות למניות הכבדות הביאו בסיום לעלייה של 0.15%.

למרות העליות כדאי לשים לב כי יחס המניות שעלו לאלה שירדו היה 4:3 לטובת היורדות.

המחזור, עם זאת, היה גבוה והסתכם ב־344 מיליון מניות. נקודה נוספת שכדאי להתייחס אליה היא הבורסה שמעבר לדלפק. בדרך "הארץ" אפשר לראות הבוקר את הביצועים הפושרים של מדד נאסד"ק באחרונה.

אכזבת משקיעים מרווחיות סקטור המוליכים למחצה והנטייה להישאר עתה בצד הבטוח, הורידו 0.24% נוספים ממדד הנאסד"ק ביום שישי.

הערכות לגבי כיוונו של השוק עתה מגוונות למדי. סוחרים אומרים כי הימצאותו של מדד S&P־500 סביב רמת תמיכה טכנית של 450 נקודות מהווה קרקע נוחה לתיקון טכני מסוים.

אלא שמנגד גם גוברים באחרונה הקולות המדברים על גלישה לרמה של 3,200 נקודות במדד הדאו, עם תיקון חד לאחר מכן.

השבוע יתפרסמו בארה"ב נתוני מכירות הבתים לנובמבר והאינפלציה במגזר הקמעונאי. ישיבת המדיניות הבאה של הפדרל ריזרב תיערך ב־20 בדצמבר.

אירופה

בלונדון סגרה הבורסה שבוע שלילי למשקיעים בירידה חדה של 36.5 נקודות או 1.2%, שההסבר הראשי הפעם היה מצבה של וול סטריט.

בשעת סגירת המסחר בלונדון ביום שישי, ירד מדד דאו ג'ונס בניו יורק ב־10 נקודות לאחר גלישת 50 הנקודות ביום חמישי.

סוחרים ציינו גם את סקרי דעת הקהל האחרונים בהם גדל יתרון ה"לייבור" על השמרנים כגורם שלילי על השוק אבל כנראה שגם עליית הריבית ביום רביעי, תרמה לאווירה.

את המגמה השלילית במניות הכבדות בלונדון הובילו בריטיש פטרוליום ו־Westminister Bank. ירידות היו גם במניות רשתות השיווק.

במילנו רשמה הבורסה ירידה חדה של 2.4% שהושפעה מהירידות בארה"ב, מאי היציבות של ממשלת ברלוסקוני וקשיים שצפויים לה בהעברת התקציב.

מניית טלקום איטליה בלטה בירידה של 5.7% שיוחסה בחלקה למכירות של משקיעים זרים. גל המכירות במניה החל לאחר שנשמעו הערכות כי התמלוגים שמשלמת החברה לממשלת איטליה לא יירדו בקרוב.

מזרח רחוק

הסיפור המרכזי של סוף השבוע שייך הפעם לבורסה של הונג קונג. מדד האנג־סנג רשם ביום שישי ירידה חדה של 3.46% כדי לחזור לרמת השערים של אוקטובר '93 – ולמה שסוחרים רבים כינו כנקודת שבירה אפשרית של השוק.

התירוץ הרשמי להמשך הירידות היה הפעם החשש כי העלייה בריבית המקומית והירידה במחירי הקרקעות יביאו לירידה ברווחי החברות.

מחירי הנדל"ן בהונג קונג הם מהגבוהים בעולם לאחר מסלול עלייה מתמשך בין השנים '93־'90. מאז תחילת השנה ירדו מחירי הדירות בהונג קונג בין 5%־20% ויש מי שצופה כי המחירים עלולים לרדת בעוד כ־40%.

לפני גל הירידות האחרון צפו מרבית בתי ההשקעה הגדולים בעולם כי החברות הגדולות בהונג קונג יצמחו בשיעור של 14%־18% בשנה הבאה.

בתום המסחר אמרו ברוקרים כי החלה להיראות גם בריחה של משקיעים אמריקאים מהשוק ההונג קונגי – כשהם מוכרים כמעט מכל הבא ליד.

אותם ברוקרים גם העריכו כי מדד האנג סנג עלול להגיע לרמות של 6,000־6,500 נקודות מרמת ה־7,789 נקודות שהוא נמצא בה כעת.

לאחר התייצבות קלה לקראת אמצע נובמבר, איבד מדד האנג־סנג 18.8% ב־17 ימי מסחר.

בלטו בירידות של כ־10% מניות בענפי הנדל"ן והמלונאות כמו "מלונות שנגחאי" ו־Henderson Land Development. גם אינדקס המניות הסיניות שנסחרות בהונג קונג סגר מילולמה ביום שישי וצנח ב־4.6%.

בטוקיו ירד בסוף השבוע מדד ניקיי ב־1.05%, כשהוא מושפע מארה"ב וממכת הירידות בבורסות בהונג קונג, סידני ומאלזיה – שהגיעו כולן לרמות הנמוכות ביותר מזה כשנה.

בלטו בירידות בטוקיו מניות חברות ברוקרים ובנקים בעקבות ידיעות כי כמה מהם הלוו כספים למתח אורנג' האמריקאי, שהודיע על פשיטת רגל.

עוד ירדו מניות של יצרניות פלדה, לאחר הודעה של יצרניות רכב כי ייאלצו לרכוש סחורה זולה יותר מחברות בדרום קוריאה.

תתקשר עכשיו!
המטען שלך ינחת מחר על הבוקר בניו יורק

שערי מטבע חוץ / 9.12.94

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג	שינוי יומי	מתחילת החודש	מתחילת שנה נומינלי	מתחילת שנה ריאלי
1 דולר ארה"ב	2.94	3.08	2.95	3.08	2.95	3.08	2.9970	3.0393	2.9940	3.0363	2.9877	3.0408	3.0230	0.27%	-0.26%	1.24%	-11.05%
1 מארק גרמני	1.86	1.95	1.88	1.97	1.86	1.96	1.8938	1.9206	1.9056	1.9326	1.9043	1.9258	1.9108	-0.40%	-0.98%	11.03%	-2.45%
1 לירה שטרלינג	4.57	4.78	4.60	4.81	4.65	4.87	4.6663	4.7322	4.6632	4.7290	4.6872	4.7455	4.7091	-0.28%	-0.64%	6.70%	-6.25%
1 פרנק צרפתי	0.53	0.57	0.54	0.57	0.54	0.57	0.5527	0.5605	0.5517	0.5596	0.5527	0.5611	0.5568	-0.32%	-1.08%	9.91%	-3.43%
100 ין יפני	2.93	3.07	2.94	3.07	2.93	3.07	2.9865	3.0287	2.9827	3.0248	2.9808	3.0218	3.0065	0.17%	-1.74%	12.60%	-1.07%
1 גילדן הולנדי	1.66	1.74	1.67	1.74	1.66	1.74	1.6906	1.7145	1.6925	1.7165	1.6953	1.7140	1.7063	-0.39%	-0.99%	10.91%	-2.55%
1 פרנק שווייצרי	2.20	2.30	2.21	2.31	2.20	2.31	2.2391	2.2707	2.2377	2.2693	2.2455	2.2727	2.2560	-0.57%	-1.00%	11.89%	-1.69%
1 כתר שוודי	0.39	0.41	0.39	0.41	0.39	0.41	0.3987	0.4043	0.3976	0.4033	0.3987	0.4038	0.4007	-0.40%	-0.05%	11.77%	-1.79%
1 כתר נורבגי	0.43	0.45	0.43	0.45	0.42	0.45	0.4359	0.4421	0.4350	0.4412	0.4360	0.4420	0.4391	-0.20%	-0.88%	10.55%	-2.87%
1 כתר דני	0.48	0.50	0.48	0.50	0.47	0.50	0.4843	0.4912	0.4837	0.4906	0.4863	0.4918	0.4881	-0.37%	-0.95%	10.63%	-2.80%
1 מארק פיני	2.12	0.63	0.60	0.63	0.60	0.63	0.6120	0.6206	0.6123	0.6210	0.6144	0.6232	0.6182	-0.34%	-0.77%	19.69%	5.16%
1 דולר קנדי	2.25	2.22	2.13	2.23	2.13	2.23	2.1642	2.1948	2.1635	2.1941	2.1647	2.2002	2.1840	0.17%	-0.62%	-2.83%	-14.62%
1 דולר אוסטרלי	1.77	2.37	2.24	2.40	2.25	2.38	2.3182	2.3509	2.3124	2.3451	2.3002	2.3457	2.3354	0.75%	0.30%	15.43%	1.42%
1 ראנד דרא"פ	0.74	0.86	0.60	0.86	0.66	0.84	0.8407	0.8525	0.8401	0.8520	0.8416	0.8518	0.8483	0.04%	-0.59%	-3.46%	-15.18%
10 פרנק בלגי	0.90	0.95	0.90	0.96	0.90	0.95	0.9219	0.9349	0.9212	0.9343	0.9230	0.9366	0.9292	-0.40%	-1.01%	12.40%	-1.24%
10 שילינג אוסטרי	2.64	2.77	2.65	2.77	2.64	2.77	2.6903	2.7283	2.6896	2.7276	2.6955	2.7283	2.7149	-0.34%	-0.98%	10.91%	-2.55%
1000 לירטה איטל'	1.80	1.90	1.80	1.91	1.83	1.92	1.8388	1.8647	1.8362	1.8622	1.8411	1.8677	1.8529	-0.25%	-1.19%	6.17%	-6.71%
100 פזטה ספרדית	2.20	2.35	2.24	2.39	2.23	2.34	2.2610	2.2929	2.2615	2.2935	2.2720	2.3005	2.2821	-0.31%	-1.36%	9.02%	-4.21%
1 (ECU)	---	---	---	---	---	---	3.6192	3.6703	3.6187	3.6698	3.6342	3.6660	3.6462	-0.41%	-1.03%	9.37%	-3.91%
1 דינר ירדני	4.16	4.42	4.13	4.42	---	---	---	---	---	---	---	---	4.2624	-0.79%	-1.32%	1.96%	---
10 לירה לבנונית	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	0.0180	-1.64%	-0.55%	2.27%	---
1 לירה מצרית	0.85	0.91	0.85	0.91	---	---	---	---	---	---	---	---	0.9522	-2.83%	-1.82%	1.23%	---
1 סל המטבעות	---	---	---	---	---	---	3.3200	3.3670	3.3217	3.3687	3.3238	3.3700	3.3479	0.01%	-0.62%	5.16%	-7.61%

שערי חליפין מצטלבים / אירופה צהריים 9.12.94

	דולר ארה"ב	לירה שטרלינג	מארק גרמני	100 ין יפאני	פרנק שווייצרי	פרנק צרפתי	גילדן הולנדי	1000 לירטה איטלקי	10 פרנק בלגי
1 דולר ארה"ב	---	0.6419	1.5821	1.0055	1.3400	5.4292	1.7717	1.6315	3.2533
1 לירה שטרלינג	1.5578	---	2.4645	1.5663	2.0874	8.4574	2.7598	2.5415	5.0679
1 מארק גרמני	0.6321	0.4058	---	0.6356	0.8470	3.4318	1.1198	1.0312	2.0564
100 ין יפני	0.9945	0.6384	1.5734	---	1.3327	5.3996	1.7620	1.6226	3.2356
1 פרנק שווייצרי	0.7463	0.4791	1.1807	0.7504	---	4.0517	1.3222	1.2176	2.4279
1 פרנק צרפתי	0.1842	0.1182	0.2914	0.1852	0.2468	---	0.3263	0.3005	0.5992
1 גילדן הולנדי	0.5644	0.3623	0.8930	0.5675	0.7563	3.0645	---	0.9209	1.8363
1000 לירטה איטל'	0.6129	0.3935	0.9697	0.6163	0.8213	3.3278	1.0859	---	1.9941
10 פרנק בלגי	0.3074	0.1973	0.4863	0.3091	0.4119	1.6688	0.5446	0.5015	---

עכשיו כל לילה לניו יורק
עם בואינג 747-400
תל־אביב - 03-6917211
השמיים פתוחים
אל על EL AL
CARGO מטענים

הודעות בעניין תכנון ובנייה

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי בת ים

הודעה בדבר הפקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז תל־אביב ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה בת ים מופקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר ב/307 א'

המהווה שינוי לתכניות הבאות:
שינוי לתכנית ב/270
שינוי והשלמה לתכנית מס' ב/307
השטחים הכלולים בתכנית ומקומם:
ישוב: בת־ים
רחוב בת ים בהמשך לרחובות הנביאים וניסנבוים
גוש 5026 ח"ח 2־3,
גוש 5027 חלקות 1־2, 5־6, 10,
גוש 5027 ח"ח 3־4, 8־9, 11
עיקרי הוראות התכנית:
א. קביעת הוראות בדבר איחוד וחלוקה ללא הסכמת הבעלים לפי פרק ג' סימן ז' לחוק התכנון והבניה תשכ"ה - 1965 לגבי הקרקע הכלולה בתכנית כדי לאפשר בנית 1526 יח"ד.
ב. שינוי בהוראות הבניה הכלולות בתכנית 307.
ג. קביעת הוראות בניה בשטח פרטי פתוח ובשטחים לבניני ציבור.
ד. קביעת זכות מעבר.

כל המעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז תל־אביב אחד העם 9, מגדל שלום תל אביב 61290 טל: 03-5183333 המתנגד ימציא העתק התנגדותו למשרדי הועדה המקומית, בת ים רחוב סטרומה 1 בת ים טל: 03-583984 התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנימוקים ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

שמואל לסקר
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז תל אביב

עיריית חיפה - משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה טל: 04-356807

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי: יונה בע"מ לאיחוד החלקות 60 ־ 134 בגוש 10920 הנמצאות בין רח' יגור והדרך בר יהודה לצד שער פז לשם בנית בנה אחד בטסיה בתכנית חפ/285 הוראות אותם כמגרשים נפרדים.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לתכנון עיר, בבנין העירייה, רחוב ביאליק 3, חיפה בימים:
יום ב' - 08:00־11:30 ובשעות 17:00־15:00
יום ד' - 15:00־17:00
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום זה.
ד"ר י. רוס
מהנדס העיר

עיריית חיפה - משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה טל: 04-356807

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי: קרמבו תקוה ויוסף
לאשר תוספת שטח בנה לדירה בקומה א', ברח' גלבוע 20, בה שאנן, בגוש 10885 חלקה 78.
הבקשה כרוכה במתן ההקלות הבאות:
1. עודף שטח בניה מעל למותר
2. בליטה למרפסת אחורי
אפשר לעיין בבקשה בתיק לפיקוח רישוי על הבניה בתיק בנין, שמספרו בר/2230/57/02, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים:
יום ב' - 08:00־11:30 15:00־17:00
יום ד' - 15:00־17:00
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
ד"ר י. רוס
מהנדס העיר

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי מחוזית ירושלים

הודעה בדבר הפקדת תכנית מתאר
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז ירושלים ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה מחוזית ירושלים מופקדת תכנית מתאר הנקראת: "תכנית מספר שינוי מס' 22 למ/1/מ"
השטחים הכלולים בתכנית ומקומם:
ישוב: ירושלים
מגרשים מס' 14 ו־15 על פי תב"ע מס' 3012. חלקי גושים 29508, 29510
עיקרי הוראות התכנית:
1. לייעד שטח הנדסי לייצור והשנאת חשמל.
2. לשנות יעוד שטח מאזורים מתעשיה ודרך לפי תכנית מתאר מס' 3012 ו־1889 א לייעוד לשטח הנדסי לייצור והשנאת חשמל.
3. לאפשר להתיר הקמתן של 3 יחידות לייצור חשמל מסוג טורבינות גז תעשייתיות בהספק ייצור מכסימלי כולל של לא יותר מ־120 מגוואט (להלן: יחידות הייצור) ומתקני השנאת חשמל לצורך השנאת חשמל ממתח עליון למתח גבוה ונמוך (להלן: "תחנות משנה").
4. לקבוע את התנאים המתחייבים להקמה והפעלה של יחידות הייצור ותחנות המשנה וכן את התכליות והשימושים המותרים.
5. ביטול דרך בין מגרש מס' 14 למגרש מס' 15 לפי תכנית מתאר מס' 3012 לאחד את מגרשים מס' 14 ו־15 בתכנית מתאר 3012 וכן הדרך המבוטלת לחטיבת קרקע אחת.
7. לקבוע חלוקה למתחמים פנימיים ראשיים: מיתחם לתחנת משנה קיימת מתחם ליחידות לייצור חשמל: מתחם דלק.
8. לקבוע את דרכי הטיפול למניעת מפגעים סביבתיים הנובעים מהפעלת יחידות ייצור החשמל בנושא איכות אויר, מי תהום, ופסולת רעש.
9. לקבוע מערכת מעקב ופיקוח להפעלת יחידות הייצור.
10. לקבוע כללים להוצאת היתרי בניה.
11. לקבוע מהי סטיה ניכרת מתכנית זו.
כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז ירושלים רח' שלומציון המלכה 1 ירושלים טל: 02-290222 המתנגד ימציא העתק התנגדותו למשרדי הועדה המקומית, מחוזית ירושלים שלומציון המלכה 1 ירושלים טל: 02-290222 התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנימוקים ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
אליהו סוויסה
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז ירושלים

מרחב תכנון מקומי רחובות

הודעה לפי סעיף 149 מחוק התכנון והבניה בקשה למתן הקלה
בהתאם לסעיפים 146־150 מחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה למתן הקלה בבנין על חלקה 480 בגוש 3704 רח' בנימין מס' 22 רחובות, כדלקמן:
א. הקלה באחוזי בניה 13.5% נוספים כך שיהיו 103.5% במקום 90% המותרים.
ב. הקלה בקומה נוספת כך שיהיו 4 קומות מעל קומת עמודים במקום 3 קומות מעל קומת עמודים.
ג. הקלה בתוספת דירה 10% כך שיהיו 7 יח"ד במקום 6 יח"ד בתנאי שהדירה הנוספת לא תהא גדולה מ־75 מ"ר.
כל המעונין יכול לעיין בתכנית הבנין, ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית, קומה ד', כל יום בשעות העבודה הרגילות פרט ליום שישי ולהגיש התנגדות לתכנית, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.
יעקב שנדלר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רחובות

עיריית כרמיאל

הועדה המקומית לתכנון ובניה - כרמיאל
הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הוגשה לועדה המקומית בקשה למתן היתר לשימוש חורג במבנה המיועד לתעשיה, הנמצא ברח' החרושת 48/1, באיזור התעשיה, גוש 19159 מגרש מס' 15. מהות השינוי: מתעשיה למסעדה בשטח של כ־100 מ"ר.
כל מי שיש לו התנגדות מכל סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגיש לועדה המקומית לתכנון ובניה תוך 14 יום החל מיום פרסום הודעה זו. באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא בקשה זו למתן הקלה לועדה המקומית לתכנון ובניה, כרמיאל.
עדי אלדור
ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה כרמיאל

המועצה המקומית קרית טבעון
הועדה המקומית לתכנון ובניה

הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה - 1965
ניתנת בזאת הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה קרית טבעון בקשה להקלה:
בגוש 10582 חלקה 421 רחוב השקדים 34 משפ' עמרם צין בקשה להקלה בחזית בשיעור 10% ובחזית אחורי בשיעור 10% ובאחוזי בנית בשיעור 5.98%
התנגדויות יש להגיש במשך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.
לועדה המקומית לתכנון בניה ק. טבעון.
שמואל אבוהב
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה

עיריית הרצליה
הועדה המקומית לתכנון ולבניה, מרחב הרצליה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה - 1965
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה הוגשה ע"י: אסיף סלכה
מסקולוב 13 הרצליה
1. קשה המתייחסת, לקרקע הנמצאת ברחוב הרב קוק הרצליה
גוש 6538 חלקה 146 מגרש 1
והמהווה בקשה להקלות לגבי המותר באזור זה מבוקשת בקשה להקלות דלהלן:
הקלה של 5% בקו בנין
הקלה של 6% באחוזי בניה
הקלה של 10% במספר הדירות
כל המעונין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרדי הועדה המקומית ברחוב בן גוריון 2, הרצליה חדר 12 בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל. וכל הרואה עצמו נפגע עקב אישור הבקשה הנ"ל יכול להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הועדה המקומית האמורה בכתובת הנ"ל, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.
אלי לנדאו
יו"ר הועדה
המקומית לתכנון ולבניה
מרחב הרצליה

עיריית חיפה - משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה.
רחוב ביאליק 3, חיפה טל: 04-356807

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי: דקואר גוסאנה לאשר תוספת בניה מעל דירה קיימת, בשד' הציונות 96 א', בגושים 10614, 10813, חלקות 62, 78. הבקשה כרוכה בתוספת קומה חלקית במפלס עליית גג. אפשר לעיין בבקשה בתיק לפיקוח רישוי על הבניה בתיק בנין, שמספרו בר/2606/36/02, בבנין העירייה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים:
יום ב' ויום ד' 08:00־11:30 17:00־15:00
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
ד"ר י. רוס
מהנדס העיר

חייג
02-254245-8
03-5121333/44
04-623166/7
הארץ

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי בת ים

הודעה בדבר הכנת שינוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז תל־אביב החליטה על הכנת שינוי תכנית מתאר מקומית מספר ב/307א'
המהווה שינוי לתכניות הבאות:
שינוי לתכנית ב/270
שינוי והשלמה לתכנית מס' ב/307
השטחים הכלולים בתכנית ומקומם:
ישוב: בת ים
רחוב בת ים בהמשך לרחובות הנביאים וניסנבוים
גוש 5026 ח"ח 2־3
גוש 5027 חלקות 1־2, 5־6, 10,
גוש 5027 ח"ח 3־4, 8־9, 11
השינויים המוצעים:
א. קביעת הוראות בדבר איחוד וחלוקה ללא הסכמת הבעלים לפי פרק ג' סימן ז' לחוק התכנון והבניה תשכ"ה לגבי הקרקע הכלולה בתכנית כדי לאפשר בנית 1526 יח"ד.
ב. שינוי בהוראות הבניה הכלולות בתכנית 307.
ג. קביעת הוראות בניה בשטח פרטי פתוח ובשטחים לבניני ציבור.
קביעת זכות מעבר.
שמואל לסקר
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז תל־אביב

עיריית חיפה - משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה טל: 04-356807

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה להזזת הגבול כ־30 ס"מ בין המגרשים 2031 ו־2032 בתכנית אחוזה צפונית חפ/1691 גוש 11196 ברח' בורלא בקטע בלתי סלול כעת. אפשר לעיין בבקשה במחלקה לתכנון העיר בתיק בנין, שמספרו חפ/1691 בבנין העיריה, רח' ביאליק 3, חיפה, בימים:
יום ב' ויום ד' 08:00־11:30 17:00־15:00
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
ד"ר י. רוס
מהנדס העיר

עיריית כרמיאל

הועדה המקומית לתכנון ובניה - כרמיאל
הודעה לפי סעיף 146 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הוגשה לועדה המקומית בקשה למתן היתר לשימוש חורג במבנה המיועד לתעשיה, הנמצא ברח' החרושת 48/2, באיזור התעשיה, גוש 19159 מגרש מס' 15. מהות השינוי: מתעשיה לבית מסחר לשטיחים וציפויי רצפה שונים בשטח של כ־65.0 מ"ר.
כל מי יש לו התנגדות מכל סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגיש לועדה המקומית לתכנון ובניה תוך 14 יום החל מיום פרסום הודעה זו. באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא בקשה זו למתן הקלה לועדה המקומית לתכנון ובניה, כרמיאל.
עדי אלדור
ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה כרמיאל

הועדה המקומית לתכנון ולבניה אונו

מודעה לפי סעיף 149 - חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
920/6464/422
נמסרת בזאת הודעה כי הוגשה בקשה להקלה לועדה המקומית לתכנון ובניה "אונו"
המבקשים: סוסברג אריה ותרית
המקום: קרית אונו רחוב המעפילים מס' 4
גוש: 6494 חלקה: 422
מהות הבקשה: בנית תוספת בניה תוך כדי הקלה של 10% בקו בנין צדדי (3.60 מ' במקום 4.0 מ').
כל הרואה עצמו נפגע על ידי בקשה זו, רשאי להגיש את התנגדותו תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו למשרדי הועדה הנ"ל שכתובתה: רחוב סוקולוב 13 קרית אונו.
נחמיה שקד - יו"ר
הועדה המקומית
לתכנון ולבניה אונו

הועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

תאריך: 08/12/94
ת.ב: 7809, 7810, 7759, 7764, 7790, 7791, 7754, 7758, 7783, 7782, 7811, 7812, 7813, 7814.
ניתנת בזה הודעה כי לועדה הוגשה בקשה לאשר בניה ותוספת בניה לבניית בית מגורים חדש על חלקה 15 בגוש 7948 מגרשים: 25, 26, 27, 107, 114, 115, 136, 137, 211, 214, 215, 216.
רח' קרית סרדאו רובע 6 בהרחבות של עד 10% בקו בנין אחורי עד 10% בקו בנין צדדי, עד 8% בשטח הבניה.
את התכניות מס' 940728, 940729, 940566, 940562, 940665, 940676, 940677, 940686, 940740, 940741, 940734, 940735.
ניתן לראות במשרדי הועדה.
התנגדויות ניתן להגיש במשך 14 יום מיום פרסום הודעה זו.
צבי פולק
יו"ר הועדה המקומית

ההפתעה הכפולה של HP
שלוש שנות אחריות+מחירים
הזרקת דיו באיכות לייזר
HP DeskJet 520 - - - 257 + 4x257 ש"ח
בשחור לבית ולמשרד.
HP DeskJet 500C - - - 310 + 4x310 ש"ח
בשחור וצבע לבית ולמשרד.
HP DeskJet 560C - - - בואו לקנות זה כדאי
בשחור וצבע למשרד.
מדפסות לייזר
HP LaserJet 4L - - - - 558 + 4x558 ש"ח
לבית ולמשרד.
סדרת המדפסות - - - - - צלצל ושאל
המקצועיות של HP, A4 או A3 600 DPI
4, 8, 12, 16 עמודים לדקה
מבצע מיוחד! LaserJet 4 865 + 4x865 ש"ח
8 עמודים לדקה, 600 DPI.
סורק אופטי
HP ScanJet - - - - - - החל מ־1990 ש"ח
הסורקים השולחניים של HP בשחור לבן ובצבע.
המחירים ללא ריבית וצמודים לדולר. המחירים אינם כוללים מע"מ.
* שנה אחריות.

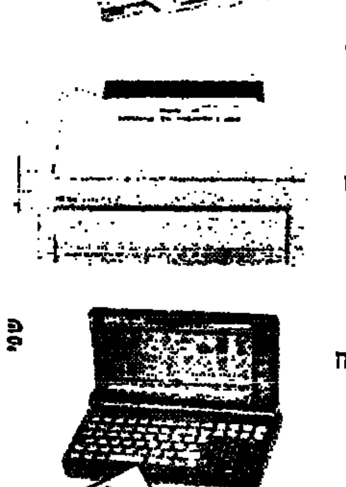

HEWLETT PACKARD
מערכות מחשוב ומדידה (CMS) בע"מ
א.גין-גן
ושות' בע"מ
חיפה: טל. 04-515777
ת"א: טל. 03-5612079

صورة عن الأصل

هكذا من الأصل

בעולם

בקצרה

איי־טי־אנד־טי הגבירה את התקפתה על שוק הטל־קומוניקציה האירופי המוגן, באמצעות הקמת מיזם משו־תף עם יוניסורס שבבעלות חברות הטלפון הלאומיות של הולנד, שוודיה ושווייץ. החברה החדשה מתכוונת לתפוס חלק משוק שירותי הטלקומוניקציה האירופי, ששוויו 128 מיליארד דולר.

מניות VSEL ירדו ב־13% אחרי שהחלטה של ממשלת בריטניה לבדוק את הצעות ההשתלטות המ־תחרות על יצרנית הצול־לות עצרה את השלמתה של העסקה בזמן הקרוב.

קונטיננטל איירליי־נס תדווח על הפסד בסך 70 סנט למניה ברבעון הר־ביעי, לדעת אנליסטים. התחזית היא סימן לכשלון תוכנית הרהארגון שלה.

קבוצת קרלטון ריווחה על עלייה ברווח לפני מס בשיעור של 15% בשנת הכספים, בשל עלייה במכי־רות ושיפור ביעילות. מחיר המניות של קבוצת הבידור הבריטית עלה ב־1.9% אח־רי ההודעה.

בנק שימיזו היפאני חשוד בסחר באמצעות מידע פנים

טוקיו (בלומברג). ועדת המעקב של ניירות ערך של משרד האוצר היפאני חוקרת את בנק שימיזו, בנק אזורי ביפאן, בחשד שמכר מניות בחברת בנייה על סמך מי־דע פנים.

הבנק מכר מניות בחברת שין ניפון קוגיו לפני שהחברה פשטה את הרגל בראשית השנה. זו הפעם הראשונה שוועדת המעקב חוקרת מוסד פיננסי לגבי האשמות של סחר באמצעות מידע פנים.

פורד ומזדה יפתחו דגם זול של יגואר

לונדון (בלומברג). פורד עשויה להרחיב את טווח דגמי יגואר שלה באמצעות ייצור דגם זול של המ־כונית ביפאן על ידי מזדה.

פורד בודקה בשקט את הרעיון אצל קבוצות מוקד בארה"ב, אמרו יועצים של התעשייה, והראתה את המכוניות של מזדה ללא שמות היצרנים לרוכשים פוטנציאליים של יגואר.

ניינקס קיבלה אישור משפטי להציע שירותי כבלים בשוקי הטלפון שלה

ניינקס: ההחלטה תאיץ את פיתוחם של שירותים חדשים ותוריד את המחירים

וייט פליינס, ניו יורק (בלומ־ברג). חברת ניינקס מסרה כי קיבלה אישור להציע שירותי טלוויזיה בכבלים בשבע מדינות בצפון מז־רח ארצות הברית שבהן היא מספ־קת שירותי טלפון מקומיים.

בית המשפט המחוזי בפורטל־נד, מיין, הפך בזאת לבית הדין החמישי שהכרעתו סותרת את הס־עיף בחוק הכבלים מ־1984, האו־סר על חברות בל מקומיות לספק שירותי טלוויזיה בכבלים בשוקי הטלפון שלהן.

ניינקס מסרה כי החלטה זו, לצד הברית שכרתה לאחרונה עם בל אטלנטיק, קבוצת פאסיפיק טלסיס וקריאייטיב ארטיסטס, תאיץ את פיתוחם של שירותים חדשים, תשפר את הטכנולוגיה ותוביל לירידה במחירים. ההחלטה התקבלה בעת שניינקס מתמודדת עם מתקפה של מתחרים חדשים בשוקי הטלפון המקומיים שלה.

"פסיקה זו היא ניצחון גדול לצ־רכנים באזור של ניינקס", אמר ויקטור לרדבאסו, נשיא ניינקס וידאו סרוויסז. "היא תאפשר לנו לספק ללקוחות מגוון רחב יותר של שירותים בתמורה לכספם".

לאחרונה הבהירה ניינקס כי היא מתכוננת להציע בעתיד שיר־ותי וידאו. מוקדם יותר השנה, היא הקימה שתי חברות במטרה להאיץ פיתוח שירותי בידור ומידע.

באוקטובר, הכריזו ניינקס, בל אטלנטיק, קבוצת פאסיפיק טל־סיס וקריאייטיב ארטיסטס על הק־מת מיזם משותף בהיקף 16 מיליארד דולר לאספקת שירותים אינטראקטיביים לעשרים מיליון בתי־אב עד סוף המאה.

כל אחת משלוש החברות התח־ייבה להשקיע בשלוש השנים הב־אות 100 מיליון דולר בפיתוח שירותים כגון סרטי וידאו בבקש־ה ועריכת קניות מהבית. מייקל אוביץ ייעץ למיזם.

ניינקס רואה בכבלים ובווידאו הזדמנות להגדיל את הכנסותיה, לאור התחרות ההולכת וגוברת בעסקי הטלפון המקומיים.

עם הכרעת דין זו, מצטרפת ניינקס לארבע חברות בל נוספות – אמריטק, בל־סאות, יו־אס ווסט ובל אטלנטיק – הרשאיות לספק שירותי כבלים בשוקי הטלפון שלהן. למרות ניצחונותיהם המשפטיים, יחלפו חודשים רבים בטרם יוכלו חברות אלה להציע שירותי כבלים מקיפים.

מתחריהן מתחו ביקורת על הפ־סיקות, ואמרו כי החברות ישתמשו בצורה בלתי הוגנת בהכנסות משירותי הטלפון המסורתיים שלהן כדי לממן השקעות בכבלים. דבר זה יעניק להן יתרון על חברות שאינן יכולות להישען על הכנ־סות מעסק מונופולי.

נציבות התקשורת הפדרלית (FCC) מטפלת בבקשותיהן של חברות הטלפון לבנות רשתות וידאו באיכות רבה. אנליסטים מצפים כי תחלוף לפחות שנה, לפני שהחברות יוכלו להציע שי־רותי וידאו מסחריים.

סייפגארד סרוויסס מואשמת בהרצת מניות

ג'קסונוויל, פלורידה (בלו־מברג). חברת סייפגארד סרווי־סז, כמה ממנהליה וחברת הברוקרים אופנהיימר ושות' הואשמו בהרצת מניות בתובי־נה ייצוגית שהוגשה ביום חמי־שי לבית המשפט המחוזי במיאמי.

התביעה מבקשת לייצג קבוצה של משקיעים שמכרו מניות של סייפגארד מאז ה־1 בינואר 1993. הנאשמים הם סייפגארד ומנהליה, כולל היו"ר והמנכ"ל, פול קאהן, משרד יחסי הציבור שלה, קבו־צת דילנשניידר, ואחרים.

התביעה דורשת מתן פיצוי־ים בסך 40–20 מיליון דולר לבעלי מניות שמכרו את מני־תיהם, לפני שמחירה עלה ב־20.75 דולר בשנה האחרונה.

אחד מהנאשמים הוא פיטר האלמוס, מייסד החברה שפרש ב־1992 על רקע האשמות כי ניצל לרעה את נכסי החברה, וגרף מיליוני דולרים ברווח ממידע פנימי.

סייפגארד מוכרת שירותים לחברות המנפיקות כרטיסי אשראי, כולל הגנה על כרטי־סים כאלה. ביום חמישי דיווחה החברה על רווחים של 4 סנט למניה ברבעון הרביעי שהס־תיים ב־31 באוקטובר, בהשוו־אה ל־24 סנט בתקופה המקבילה אשתקד.

בתביעה נטען כי הנאשמים "הריצו את המניות באמצעות סדרה של העברות מידע פנימי והדלפת תחזיות ורודות".

מקדונל דגלאס וג'נרל דיינמיקס זכו במשפט בפרשת מטוס האיי־12

ואשינגטון (בלומברג). מקדונל דגלאס וג'נרל דיינמיקס זכו במש־פט שבו תבעה מהן ממשלת אר־צות הברית 1.4 מיליארד דולר, בטענה שלא מילאו את התחייב־ויותיהן החוזיות בפרויקט תכנון מפציץ ה־A-12 שיועד לצי האמ־ריקאי.

התוכנית לבניית ה־A-12 בוט־לה בינואר 1991 על ידי שר ההג־נה דאז, ריצ'רד צ'ייני, לאחר שהצי טען כי החברות אינן מסוג־לות לבצע את העבודה כראוי. הצי ביקש גם להחזיר לעצמו 1.4 מי־ליארד דולר ששולמו, לטענתו, תמורת עבודה שמעולם לא בוצ־עה.

לא בגלל בעיות פיתוח

בפסיקתו שלשום, קבע השופט רוברט הוג'ס, כי תוכנית ה־A-12 לא בוטלה בגלל בעיות בפיתוח המטוס על ידי החברות. תחת זאת קבע, כי "היא בוטלה מכיוון שמשרד ההגנה האמריקאי הפסיק לתמוך בפרויקט ולממנו", לשון הפסיקה.

ה־A-12 היה מטוס בעל כנף דלתא שצורתו וחומרי בנייתו היו מאפשרים לו לחמוק מגילוי על ידי מכ"ם. הוא אמור היה להחליף את מפציץ ה־A-6 המיושן של הצי. ממשלת ארצות הברית הוצי־אה מיליארדי דולרים על תוכנית הפיתוח, אולם אף מטוס מסוג זה לא הגיע לשלב טיסת המבחן.

פסיקתו של הוג'ס סוללת את הדרך לניצחון אפשרי של החברות בתביעתן הנגדית, בסכום של 2.4 מיליארד דולר. החברות הגישו את תביעתן נגד ממשלת ארה"ב מספר חודשים לאחר החלטתו של צ'ייני לבטל את הפרויקט, בטענה כי התוכנית בוטלה שלא כדין.

קרייזלר עשויה לפתוח קו שני לייצור מנועים בקנושה

יחליף מנוע שקרייזלר קונה ממיצובישי

דטרויט (בלומברג). חברת קר־ייזלר והאיגוד המאוחד של פועלי הרכב (UAW) מסרו שלשום כי הם בודקים תוכנית להוסיף קו שני לייצור מנועים במפעל החברה בקנושה, ויסקונסין.

לפני שש שנים, פיטרה קרייזלר כ־5,000 עובדים בתשלובת שלה בקנושה, לאחר שהפסיקה להרכיב שם את מכוניותיה המש־פחתיות. כ־1,200 עובדים נותרו במפעל, שייצר מנועי שישה צילי־נדרים לג'יפים של החברה.

"אנחנו שוקלים לייצר מנוע בעל שישה שסתומים במקום המ־נוע שאנו מקבלים כיום ממיצובי־שי", אמר רודי קוצל, נשיא הלשכה המקומית של UAW.

מסרבים לומר מה תהיה ההשקעה

קרייזלר ו־UAW סירבו למ־סור כמה מקומות עבודה יתווספו במפעל, או איזה סכום תשקיע החברה בקו שני לייצור מנועים.

אישור הסכם גאט"ט על ידי יפאן יביא לקיצוץ בעודף המסחרי שלה

טוקיו (ע"ד). האישור של ממש־לת יפאן להסכמי גאט"ט החדשים יסייע בהגדלת היבוא אליה ול־הורדת העודפים הגדולים במאזן המסחרי שלה, אמר ראש ארגון גאט"ט פיטר סאתרלנד בראיון עם סוכנות קיודו ביום שישי.

החשוב ביותר: הגדלת היבוא היפאני

"מה שחשוב למדינות הסוחרות עם יפאן הוא שחתימתה על הסכ־מי סבב אורוגוואי תביא להגדלת היבוא היפאני", אמר סאתרלנד, ששם ארגונו יוחלף בינואר בשם החדש של "ארגון הסחר העולמי".

החתימה היפאנית על הסכם סבב אורוגוואי, אמר, תוביל ליצי־רת מקומות עבודה חדשים ואפש־רות להעניק לאחרים את האפשרות לייצא ליפאן ובכך לצמצם את העודפים הגדולים שלה במאזן התשלומים.

הפרלמנט היפאני אישר את הסכמי סבב אורוגוואי ביום שישי.

אתגרים חדשים למלך הצעצועים

New York Times

כדי להישאר בפסגה לוקחת טויס אר אס כמה שיטות טובות ממתחרותיה

ענקי הצעצועים

ההבדלים בחלק השוק של שמונה קמעונאי הצעצועים הגדולים ביותר בארה"ב.

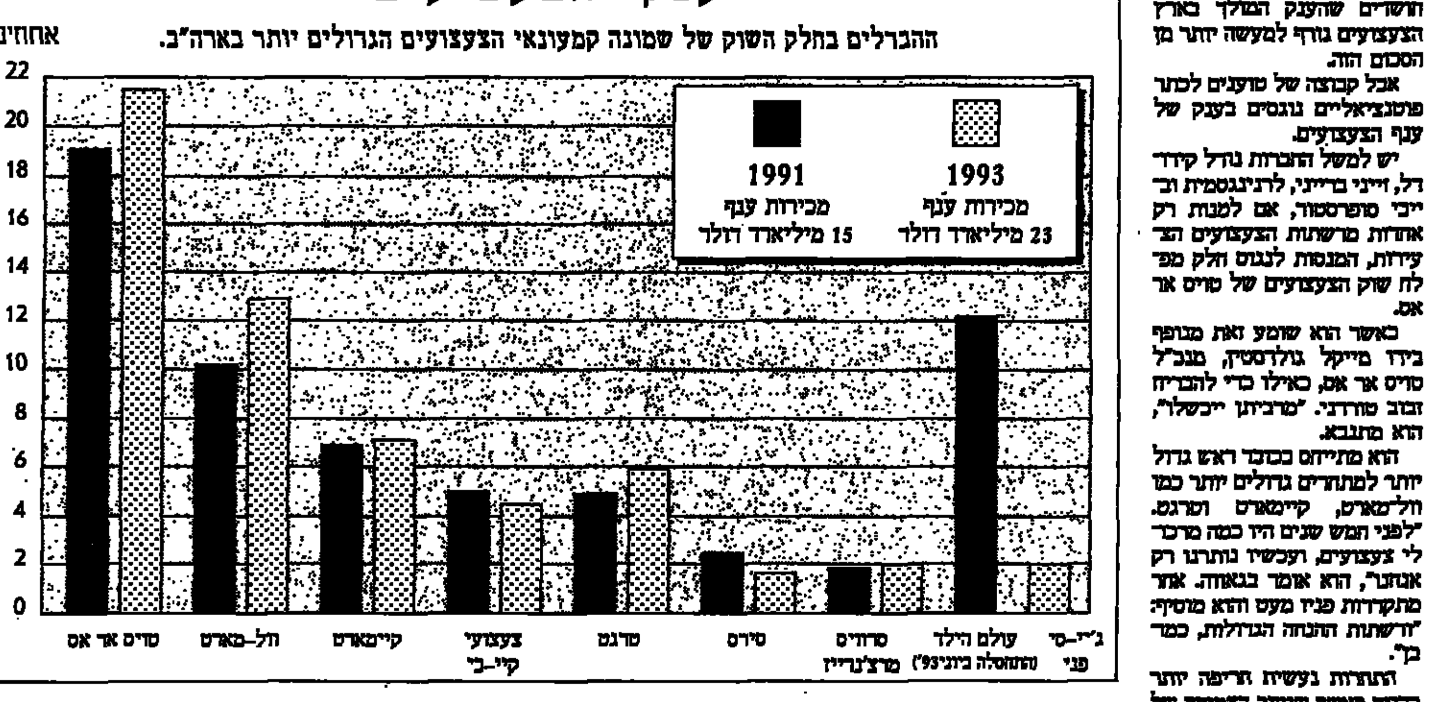

לפחות 21 סנט מכל דולר המוצא על צעצועים בעונת החגים הנוכחית, יגיעו לקופתה של טויס אר אס – ואנליסטים רבים חושדים שהענק המולך בארץ הצעצועים גורף למעשה יותר מן הסכום הזה.

אבל קבוצה של טוענים לכתר פוטנציאליים נוגסים בענק של ענף הצעצועים.

יש למשל החברות נודל קידר־דל, זייני בריייני, לרנינגסמית וב־ייבי סופרסטור, אם למנות רק אחדות מרשתות הצעצועים הצ־עירות, המנסות לנגוס חלק מפ־לח שוק הצעצועים של טויס אר אס.

כאשר הוא שומע זאת מנופף בידו מייקל גולדסטין, מנכ"ל טויס אר אס, כאילו כדי להבריח זבוב טורדני. "מרביתן ייכשלו", הוא מתנבא.

הוא מתייחס בכובד ראש גדול יותר למתחרים גדולים יותר כמו וול־מארט, קיימארט ותרגט. "לפני חמש שנים היו כמה מרכו־לי צעצועים, ועכשיו נותרנו רק אנחנו", הוא אומר בגאווה. אך מתקדרות פניו מעט והוא מוסיף: "הרשתות ההנחה הגדולות, כמו בן".

התחרות נעשית חריפה יותר בדיוק כאשר שיעור הצמיחה של החברה מתחיל להאט את מהירו־תו. במשך מרבית שנות ה־80' המכירות בטויס אר אס מפאראמוס, ניו ג'רזי, עלו בשיעור מצט־בר של 20%, אבל בין 1988 ל־1993 האט הקצב לכ־11.2%.

עם 618 חנויות הפזורות בכל רחבי ארצות הברית, נותרו רק מעט שווקים מקומיים חדשים לכבוש. אבל מאחר שהחנויות בארצות הברית מהוות 80% מן הרווח התפעולי שלה, מחפשת החברה אחר דרכים להגדיל את מכירותיה. "האתגר החשוב ביו־תר בשבילנו הוא לסחוט יותר פריון מן החנויות הקיימות", אמר גולדסטין. "זה מה שדוחף אותנו, לא התחרות".

עם כל קור הרוח של גולדס־טין, ברור שטויס אר אס לא עוצ־מת עין נוכח התפתחותן של מתחרותיה. ה"בוטיקים" לסחורה מיוחדת שפתחה בחנויות אחדות, הם תגובה ברורה לאווירה הידי־דותית של מרבית רשתות הצעצו־עים החדשות שהופיעו באחרונה. הבוטיקים מרככים את אווירת המחסן של חנויות טויס אר אס ועוזרים לעשות את הקניות בהן קלות יותר.

באותה דרך הפעילה החברה "קטלוגים" של תלושים בתגובה לתמחור הרצחני של הרשתות הגדולות למכירה בהנחה. לפני שבועיים התחילו החנויות להפיץ חוברת בת 32 עמודים עם תלוש־ים בשווי 500 דולר למשחקי הו־וידיאו ולצעצועים האלקטרוניים הפופולריים ביותר של העונה, שהופצו גם ב־61 מיליון עיתונים באותו סוף שבוע.

ההתפשטות בחו"ל קשה

הפעלתן של האסטרטגיות הללו חשובה עוד יותר, משום שהתברר שהתפשטותה של החב־רה מחוץ לארצות הברית קשה יותר מכפי שציפו. בשנה שעברה עלה הרווח התפעולי ב־293 החנויות של החברה מחוץ לאר־צות הברית ב־1.8% בלבד, ל־102.9 מיליון דולר, 50 מיליון דולר מתחת ליעד שהציבה החב־רה, משום שהמיתון פגע ברווחים ביפאן ובגרמניה. אנליסטים משוכנעים שהפעילות מעבר לים תגיע השנה ליעד של רווח תפ־עולי בסך 150 מיליון דולר, אבל מסופקים אם התשואות בחו"ל ישתוו אי־פעם לרווחיות של חנ־ויות החברה בארצות הברית ובב־ריטניה.

גולדסטין אינו מודאג. "כאשר אתה מסתכל לאחור על טויס אר אס, הרווחיות היתה בסדר, אבל לא היתה משהו גדול", הוא אומר. "העלייה ברווחיות הגיעה מאוחר יותר, והיא תגיע מאוחר יותר גם שם".

טויס אר אס כבר הגבירה קודם לכן את קצב פעילותה. לפני שנים אחדות נעשו וול־מארט וק־יימארט אגרסיביות יותר במכי־רת צעצועים, ומכירותיה של טויס אר אס ירדו. אבל החברה השיבה מלחמה עם מחירים נמו־כים, והמכירות התאוששו לרמה של 220 דולר לרגל רבוע ב־1989.

אבל הרשתות בהנחה הצליחו להאט את קצב התרחבות חלק השוק של טויס אר אס, ועכשיו לא נראה שהחברה תצליח להגש־ים את חלומו של מייסדה, צ'רלס לאזארוס, של שליטה ב־40% מעסקי קמעונאות הצעצועים בארצות הברית.

ואם המתחרים החדשים הצ־צים במרכזי קנייה בכל רחבי המ־דינה יצליחו להשיג דריסת רגל בשוק, קרוב לוודאי שהם יפגעו בטויס אר אס לפני שיפגעו ברש־תות בהנחה. החנויות שלהם מל־אות במתקנים צבעוניים, תצוגות אינטראקטיביות ואנשי מכירות נבונים לעזור, בניגוד בולט לאו־וירה הסגפנית מעט של חנויות טויס אר אס.

אחדות מרשתות אלו כבר מב־סות לקצץ בחתיכות מעסקיה של טויס אר אס החשופות ביותר לתחרות – צעצועים חינוכיים ותוכנות. קידס סורס, למשל, עו־שה כרבע מעסקיה בצעצועים שרון כהן, המייסד שלה, מכנה "צעצועים עם מטרה".

"אנחנו בנינו את קידס סורס כחנות של 'אמא צריכה' ולא של 'הילד רוצה'", אומר כהן. "אין כל ספק שטויס אר אס הן החנויות של הילד רוצה באמריקה, ואיש לא יוכל אי־פעם לקחת את זה מהם".

אבל טויס אר אס אינה מעונ־יינת לחלוק באמאלה עם מישהו. היא, בסופו של דבר, זו שמשלמת תמורת הקניות.

במטרה זאת התחילה החברה לבדוק בוטיק חינוכי המוקדש לצעצועים ותוכנות המקדמים את הלמידה. כמו חנויות בוקס אר אס שפתחה החברה ביותר מ־300 חנויות, החליפו הבוטיקים החינוכיים מדפים מן הרצפה ועד התקרה בתצוגות נמוכות יותר לשם גישה נוחה, והחנויות מאו־ישות באנשי מכירות מנוסים. שולחנות וכיסאות במידות של ילדים ועליהם מחשבים מזמינים את הילדים לבחון את התוכנות.

תוכנות חינוכיות ומשחקי מחשב הם קטגוריה חדשה בשביל החברה – אבל קטגוריה קריטית. "מכל הקשיים שיש להם עכשיו, זה המבחן החשוב ביותר", אומר שון מקגוואן מג'ראר קלאואר את מטיסון.

מקגוואן צופה שהתוכנות החינוכיות יחליפו בהדרגה את עסקי משחקי הווידיאו, המהווים כ־13% ממכירותיה של טויס אר אס. בנוסף, אם תמשוך החברה את לקוחות התוכנה הצעירים שלה, הקונים היום אצל קמעונאי תוכ־נה מסחריים, היא עשויה לשמור עליהם כאשר יתבגרו ויהיו אמי־דים יותר, הוא אומר.

גולדסטין אומר שהחברה מנ־סה עדיין לקבוע מה יהיה גודל השוק של צעצועים ותוכנות חי־נוכיים. אבל הוא מוזיר אזהרה עדינה למתחריו החדשים: "בסופו של דבר ניכנס בגדול לעסק הזה".

החברה התחייבה גם לבוטיקים המוקדשים למשחקי לגו ולחיות ממולאות בחנויות רבות יותר שלה. חנות הלגו במיוחד מביאה מעט מן האווירה של FAO שוואר"ץ, רשת של חנויות צעצ־עים יקרים, לטויס אר אס, עם רכבות ומטוסים אינטראקטיביים הבנויים מאבני לגו וצבעוניות שאותם יכולים הקונים להפעיל באמצעות שלט רחוק.

חנות מתמחה שעוסקת בצע־צועים "נפוחים", הענה של הענק לחיות ממולאות, משכה אפילו יצרנים מעולים כמו דאקין וגונ־דס, שמעולם קודם לכן לא מכרו צעצועים לטויס אר אס. לצעצו־עים אלה יש גם רווח שולי נכבד.

אלה חידות טובות, משום שרעיון החנות בתוך חנות מגדיל את עלויותיה של החברה. הצעד־ות חייבות להיות נאות ודורשות עובדים נוספים, בעלי הכשרה טובה יותר. אבל גולדסטין מקווה שהמכירות הנוספות בהן יכסו את העלויות הגבוהות יותר ויו־סיפו גם לרווח.

לא כל רעיון של בוטיק מצ־ליח: חנות פרסיס אר אס נחשבת לכישלון. אבל אנליסטים חוש־בים שחנויות אלו הרווחיות. "אפילו אם תנובת המכירות לא היתה הבדיקה מספקת, הופעתם של מתחרים חדשים ויעילים עשויה לעשות מאמץ מכירות כזה הכרחי מסיבות של התגונ־נות", אמר דייוויד בולוצקי, אנ־ליסט לקמעונאות בגולדמן זאקס.

בולוצקי מעריך שחנות בוקס אר אס מגדילה את מכירות הספ־רים ב־200%, דבר שמגדיל ב־2% את המכירות בחנויות המפ־עילות חנויות ספרים כאלו. חנו־ות הלגו והחיות הממולאות יזהו בכל הנראה בעלות השפעה גדו־לה יותר, הוא אומר, ובסך הכל שלושת הרעיונות מסוגלים להו־סיף 5% או יותר למכירות של החנויות המאורחות שלהם.

זה עשוי לזרז את הצמיחה. הד־קטלוגים של טויס אר אס הם דרך לקיים את המכירות לנוכח התחרות של רשתות ההנחה. בש־נה שעברה גרם הקטלוג של חג המולד של החברה, "ספר הצעצו־עים הגדול" המלא בתלושים, למהומות בחנויות כאשר הקונים נלחמו כדי להשיג אותם. השנה, לקראת עונת החגים, יצאה החב־רה באוקטובר עם קטלוגים שב־הם תלושים בשווי 300 דולר. בעקבותיהם בא בנובמבר קטלוג גדול עוד יותר עם תלושים בשו־וי 600 דולר.

עכשיו מציעה החברה ללקו־חות חיסכון בסך 500 דולר על משחקי וידיאו וצעצועים אלקט־רוניים שיהיה בתוקף עד 15 בד־צמבר. התקווה היא, שהקטלוג החדש ידחוף את המכירות הוד־לשות של משחקי וידיאו. לדברי אנליסטים יהיה קשה לצרכנים לעמוד בפני קלטות סופר נינטנ־דו וסגה ג'נסיס תמורת 19.97 דו־לר, קלטות הנמכרות בדרך כלל ב־40–55 דולר.

הקטלוגים הם מסר ברור למ־תחרותיה של טויס אר אס שהענק בענף אינו ישן. "אנחנו מנסים להיות אגרסיביים כמו כל אחד אחר", אומר גולדסטין. "זה העסק שלנו".

קבוצת סורוס תשקיע עד 10 מיליון דולר בחברת המידע פניקס

סנט פטרסבורג, פלורידה (בלו־מברג). חברת פניקס אינפורמיישן סיסטמס מסרה כי קבוצת משקי־עים הכוללת את איל ההון ג'ורג' סורוס, הסכימה להשקיע בה עד 10 מיליון דולר.

פניקס מסנט פטרסבורג, פלו־רידה, המספקת מערכות הזמנה ממוחשבות, מסרה כי סורוס, חב־רת קוואנטום אינדסטריאל הול־דינגס שלו ופורננדו צ'אטרג'י רכשו אג"ח המירות של החברה בשווי 3 מיליון דולר במסגרת הס־כם, לפיו יגדילו את השקעותיהם ל־10 מיליון דולר, אם תעמוד החברה ביעדים מסוימים שנקבעו בהסכם.

כחלק מהעסקה, רכשו המשקי־עים מניות רגילות בשווי 1.4 מי־ליון דולר מרוברט גורדון, מנכ"לה ומייסדה של פניקס, תמו־רת 1.2 מיליון דולר, והתחייבו לרכוש עד 4 מיליון מניות בשלוש השנים הבאות. בהנחה שתנאים אלה יתממשו, תחזיק קבוצת סו־רוס בסופו של דבר ב־30% מהחב־רה.

על פי ההסכם, יומרו האג"ח של קבוצת סורוס למניות רגילות במחיר של 72 סנט המניה, אם פניקס תעמוד ביעדי הכנסות מסוימים או תקבל רישום בבורסת נאסד"ק. אם לא תעמוד החברה ביעדים אלה, אין לקבוצת סורוס כל מחוייבות להשקיע סכומים נוספים בחברה והחוב יומר ב־50 סנט המניה, כך אמר מייקל גורדון, מנהל בפניקס.

המשקיעים יתרמו בלוקים נוס־פים של 1.2 מיליון דולר במסגרת תוכניתה של פניקס להתקין מער־כות הזמנה ממוחשבות בחברות תעופה מקומיות ותלויות בסין. במארס הודיעה פניקס כי זכתה ברישיון להפעיל בסין את מערכת ההזמנות שלה, פניקסאייר, ב־50 השנים הקרובות.

גורדון הוסיף כי החברה מצפה שהמערכת הראשונה שלה תותקן עם שותפתה במיזם, צ'יינה היינאן איירליינס, תוך 30–60 יום, וכי היא תחל לפעול באפריל 95'.

עלייה במחירי המניות של כל יצרניות המוליכים למחצה

סן חוזה (בלומברג). מניותיהן של חברות המוליכים למחצה עלו שלשום לאחר ששיעור ההזמנות לעומת חיובים בנובמבר, המודד את הביקוש לשבבי מחשב, היה גבוה מהצפוי.

מניותיה של היולט־פקארד עלו ב־2.5 דולר, ל־95.125 דולר, מניות טקסס אינסטרומנטס עלו ב־1.375 דולר, ל־72 דולר, מניות מוטורולה זינקו ב־1.5 דולר ל־55.375 דולר, מניות יבמ רשמו עלייה של 1.25 דולר ל־71.375 דולר, מניות נשיונל סמיקונדק־טור עלו בדולר ל־18.375 דולר, מניותיה של קסילינקס זינקו ב־2.5 דולר ל־58 דולר, ואלו של אלטרה עלו ב־1.625 דולר ל־38.75 דולר.

מדד סטנדרד אנד פור של מני־ות החברות לייצור מוליכים למח־צה עלה ב־3.32 נקודות, או ב־1.7% ל־201.60 נקודות.

מחיר המניה של אינטל נותר ללא שינוי.

עלייה חדה בביקוש לשבבים מיוחדים, במיוחד כאלה המיועדים לתקשורת ולציוד תעשייתי, היא העומדת מאחורי העלייה בהזמ־נות.

התאחדות חברות המוליכים למחצה דיווחה כי הזמנות בנובמבר עלו ב־38% בהשוואה לחודש המקביל אשתקד, ובהשוואה לעלייה של 35.5% בדו"ח מאוקטובר.

חברת הסטטיסטיקה של הסחר העולמי במוליכים למחצה צופה כי שוק השבבים בצפון אמריקה יגדל ב־1995 ב־14.4% ויגיע ל־37.8 מיליארד דולר.

ב־1994, צפויות מכירות המו־ליכים למחצה בצפון אמריקה להג־יע לסכום של 33 מיליארד דולר, עלייה של 33.7% בהשוואה ל־1993.

חברת התה טטלי תובעת את חברת ליפטון על גניבת סמל מסחרי

ניו יורק (בלומברג). החלטתה של חברת ליפטון לייצר ולשווק שקית תה עגולה גרמה לה להס־תבך עם חברת טטלי, המאשימה את ליפטון בגניבת הסמל המסחרי שלה על השקיות. טטלי, חברה בת של אלייד דומק מלונדון, תבעה את ליפטון, המוחזקת על ידי חב־רת יוניליוור מרוטרדם, במטרה למנוע ממנה להמשיך לייצר שקי־ות תה עגולות.

טטלי תובעת גם כי ליפטון תוותר על רווחיה ממכירת שקיות התה העגולות, בסכום הנאמד על ידה בכ־10 מיליון דולר. התביעה הוגשה ביום שלישי לבית המשפט המחוזי במנהטן.

על פי כתב התביעה, ליפטון הגיבה בתחילה לייצור שקית התה העגולה על ידי טטלי במסע פר־סום שלילי, שבו נאמר כי השקית אינה נוחה וכי על הצרכנים להיז־הר מבעיות בעקבות השימוש בה. ליפטון שינתה את דעתה, כך נט־ען, בקיץ 1993, כאשר החלה לשו־וק שקית תה עגולה משלה בערים נבחרות.

ביוני פתחה ליפטון במסע פר־סום מקיף לשקית התה העגולה שלה. באותו חודש, רשמה טטלי פטנט על שקית התה העגולה של־ה במשרד הפטנטים של ארצות הברית.

חברת טטלי משלטון, קנטיקט, מסרה כי השיקה את שקית התה העגולה בבריטניה ב־1989, שם הפכה עד מהרה ללהיט, והזניקה את מכירות שקיות התה של טטלי ב־40% והעניקה לה את נתח השו־ק הגדול ביותר.

לעצמאים ובעלי עסקים
חישובית זהב
תוכנה להנהלת חשבונות וניהול עסק
לקבלת תוכנת הדגמה חינם פקס 03-496119
המחיר החל מ־350 שקל כולל מע"מ
רח' החרגי מלכות 7 תל־אביב טל' 03-6471486

כל האציד לפניך
עוברים עכשיו לארכיון ממוחשב
ארכיביט
ארכיביט הופכת את התיק המסורתי למיושן, מיותר ובזבזני.
ארכיביט - כל הארכיון בדיסק אופטי אחד המאפשר שמירה, איתור והצגה תוך שניות של כל המסמך.
ארכיביט - קלות בהפעלה. ללא צורך בידע מוקדם.
והמחיר - בהישג יד של כל ארגון.
אציד הנדסת תוכנה
רח' כנרת 13 בני ברק 51261 טל: 03-5708164-7 פקס: 03-5702020
טנא אלי

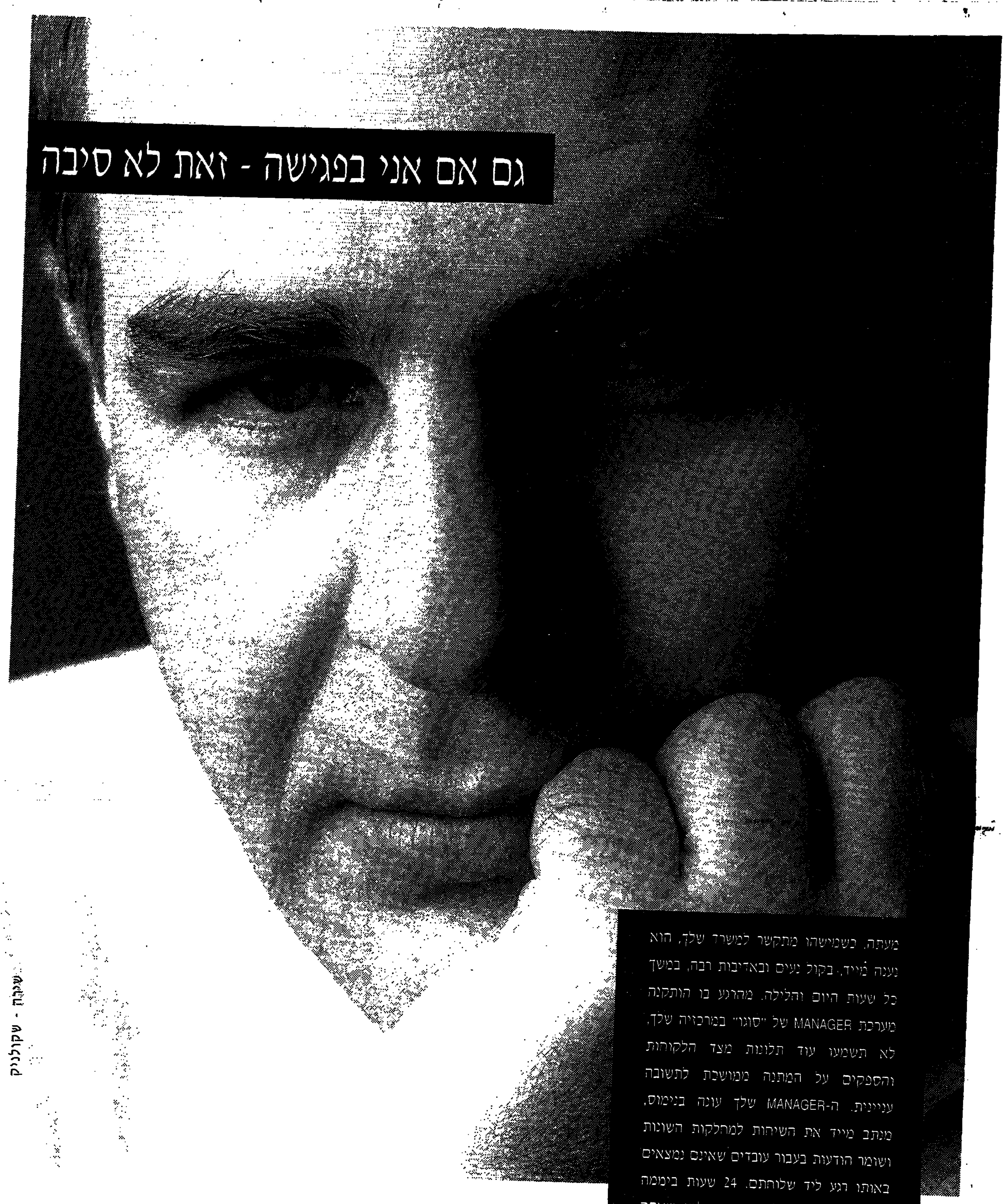

שגרה - שקולניק

MANAGER
מערכת דאר קולי, הפתרון הייחודי מבית "סוגו" לתקשורת יעילה, חסכונית ואמינה במשרד.

איכות קול מעולה, למענה אנושי נעים וידידותי ■ ניתנת להתאמה למרבית סוגי המרכזיות ■ ניתנת לעבודה כמערכת ניתוב שיחות, מערכת דאר קולי, מערכת מידע יוצא או שילוב בין הגורמים הנ"ל ■ מטפלת בעד 6 משתמשים בו זמנית ■ נותנת שרות עד 1.000 שלוחות או תיבות דואר קולי ■ מספר הודעות בלתי מוגבל לשלוחה ■ הפעלה פשוטה וקלה.

סוגו
תקשורת דיגיט.לית
עם מגע אישי
מקבוצת ארית

ISO 9000

עוד מוצר תקשורת מבית סוגו אלקטרוניקה בע"מ - המתמחים בפיתוח, ייצור ושיווק של מערכות תקשורת. פרטים והזמנות - בטלפון: 03-5388688 בפקס: 03-5335446

هكذا من الأصل

תערוכות כנסים·ירידים

עתון אינפורמטיבי לתערוכות וירידים

העורכים: יצחק שלו ועפרה קדרון
ת.ד. 32154 ת"א

חלון למזרח התיכון

108 תערוכות במדינות ערב במדריך איטקס 1995

108 תערוכות המתקיימות, במהלך שנת 1995, במדינות ערב מופיעות במהדורה החדשה המעודכנת לשנת 1995 של מדריך איטקס לתערוכות וירידים בחו"ל. בחסות אל על. זו פעם ראשונה שתערוכות כה רבות מופיעות במדריך. הסיבה לכך היא הסבירות הגבוהה שבמהלך השנה הבאה, אנשי עסקים ישראלים יוכלו לבקר (ולהשתתף) בתערוכות אלו. התערוכות מופיעות בחלוקה הבאה:

אבו דאבי – 8 תערוכות בנושאי מחשבים, פיננסים, בטחון, בטיחות, אודיו ויזואל, פלסטיק, אריזה, צבע ושיווק.

דובאי – 21 תערוכות בנושאי חינוך, מזון, מעבדות, רפואת שיניים, אופטומטריה, בתי חולים, רפואה, תכשיטים, תקשורת, צעצועים, מוצרי צריכה, ספורט ובריאות, איכות הסביבה, בטחון, בטיחות, אש, ריהוט ועיצוב פנים, בניה, מיזוג אויר, נקיון, טלביזיה, תעופה, רכב.

כווית – 16 תערוכות בנושאי חקלאות, מזון, קוסמטיקה, אלקטרוניקה, ביגוד ואופנה, צעצועים, ימאות, תיירות, ציוד דידקטי, שטיחים, מים, רכב, מתנות, תעשייה.

קטר – תערוכה מרכזית אחת למוצרי צריכה וטכנולוגיה.

עמאן – 6 תערוכות בנושאי עיצוב חנויות, בניה, חקלאות, מזון, מחשבים, אוטומציה, ספרים, אופנה, מתנות.

ערב הסעודית – 31 תערוכות בנושאי תקשורת, מחשבים, מזון, משקאות, רפואה, רוקחות, תחבורה, זמן פנוי, תיירות, תעשייה, תכשיטים, טקסטיל, רכב, נפט, גז, אנרגיה, ציוד משרדי, חינוך, תאורה, מיזוג אויר, ריהוט ועיצוב פנים, חקלאות, בניה, פלסטיק, דפוס, גרפיקה.

בחריין – 13 תערוכות בנושאי תקשורת, שידור, נפט, תיירות, בטחון, בטיחות, ריהוט, תעשייה, מחשבים ומידע, צילום, פרסום, תכשיטים ומוצרי צריכה.

חלק מן התערוכות מיוצגות בישראל, אך מחכות לאישור השתתפותם של אנשי עסקים מישראל.

מרוקו – 8 תערוכות בנושאי מידע, טלקומוניקציה, פלסטיק, אריזה, אמנות, אירוסון, תחבורה, צעצועים, מזון, ספורט, מחצבים, אנרגיה.

מצרים – 5 תערוכות בנושאי מוצרי צריכה, ריהוט ועיצוב פנים, ספורט, מוצרים ליצוא, מוצרי עור, תכשיטים, ספרי ילדים.

קלן מובילה באופנת גברים צעירים וילדים

מרכז הכובד של אופנת גברים צעירים וילדים בא לידי ביטוי בתערוכה בקלן.
ירידי האופנה של קלן נחשבים היום למובילים בעולם, ומשבים אליהם מידי שנה למעלה מ–1,500 חברות מ–43 מדינות, ולמעלה מ–130,000 קניינים ואנשי מקצוע מרחבי העולם. הירידים מהווים במה חשובה המאפשרת כניסה לשוק האופנה באירופה, מזרח אירופה, המזרח הרחוק, ארה"ב ודרום אמריקה.
הארוע המשולב לאופנת גברים כולל את התערוכות הבאות: HERREN MODE WOCHE, INTER JEANS, SPORT FASHION, FASHION ON TOP.
בצד התצוגות מתקיימים אירועים מקצועיים ותצוגות אופנה. הארוע הקרוב לאופנת גברים יתקיים בקלן בין ה–3–5 בפברואר. היריד לאופנת ילדים K+J יתקיים בין ה–24–26 בפברואר.

בנין ערים ותערוכות - נוסח יפן

מרכז תערוכות סופר מודרני כלול בתכנון עיר חדשה מדרום לטוקיו.

מרכז התערוכות "אריאקה" מדרום לטוקיו.

מאת: יצחק שלו

היפנים, (למי שלא ידוע), הם יותר "יקים" מהגרמנים. בכל פיתוח טכנולוגי או עירוני (במקרה זה) כבר בהתחלה הם רואים את הסוף (מזה, למי שלא מורגל בכך). כך הדבר, כאשר הממשלה נדרשת לפתור בעיות של צפיפות אוכלוסין בעיר הגדולה טוקיו.
הפתרון הוא הקמת ערי לווין מסביב לעיר.
כזו היא טוקיו-שיבה שאוכלסה לפני מספר שנים וכזו היא העיר החדשה TOKYO TELEPORT TOWN שתאוכלס החל מ–1996. העיר מיועדת לקלוט 63,000 תושבים ולהציע 106,000 משרות. גמר איכלוס בשנת 2003.
מה שמשך את תשומת ליבנו היא העובדה שבשלב התב"ע (תכנון בנין ערים) אחד מן המוקדים הכלכליים בעיר החדשה הוגדר כמרכז תערוכות וקונגרסים. הוא נבנה במקביל לשאר המבנים והוא יפתח לקהל עוד לפני גמר האיכלוס.

3 מרכזי תערוכות

עובדת היות השוק היפני שוק סגור בעיקרו, משפיעה כמובן על התעניינות יצרנים מכל העולם להשתתף בתערוכות ביפן. רוב התערוכות הן בעלות אופי מקומי ונועדו לשרת את הצרכים המקומיים. למרות זאת, הביקוש לשטחי התצוגה (של יצרנים מקומיים) גדול ומרכזי התערוכות הקיימים אינם מסוגלים לספק מספיק מטרים רבועים לתצוגה.
שוק התערוכות ביפן כמעט הכפיל עצמו בעשור האחרון. מ–364 תערוכות בשנת 1983 הוא הגיע ל–682 תערוכות בשנת 1992. במקביל נרשם גידול בשטחים הנשכרים ע"י המציגים. הגודל הממוצע של תערוכה בשנת 1993 עמד על 14,370 מ"ר. מספר המבקרים הממוצע יגיע בשנת 1994 ל-64,000.

מרכז התערוכות הוותיק של טוקיו, "הרומי", מיושן ולוקה בטכנולוגיה לא עדכנית. מרכז התערוכות השני שנפתח לפני כשנתיים בעיר לווין חדשה "טוקיו שיבה", גדול ומודרני, אך גם הוא צר מלהכיל את הביקוש.
כך נולד מרכז התערוכות השלישי "אריאקה" בעיר הלווין החדשה מדרום לטוקיו.

80,000 מ"ר לתצוגות

בשטחו, מרכז התערוכות החדש הוא כפול מהמרכז הישן "הרומי" והוא ישתרע על שטח של 80,000 מ"ר, כל הביתנים יהיו ממוזגים. כולם בני קומה אחת והמבקרים, בעוברם מביתן לביתן ישהו תמיד תחת קורת גג. המרכז יציע גם 23,000 מ"ר של שטחי חוץ. מסעדות, בתי קפה, חנויות, בנקים יהיו פזורים לאורך "הרחוב הראשי".
גם מרכז קונגרסים חדיש מוקם במסגרת המרכז החדש, יהיו בו 18 אולמות וחדרי ישיבות וכן משרדים. הוא בנוי כמגדל והאולם הגדול ל–1,000 אנשים, ימוקם בקומה... ה–7.

חיבור לטוקיו

המרכז החדש יהיה מחובר לטוקיו DOWN TOWN בגשר דו קומתי. בקומה הראשונה תעבור רכבת מהירה ובשניה כלי רכב. מעבורת חדשה תחבר את המרכז לעיר, מדרך הים.
זמן הנסיעה מטוקיו למרכז החדש – 25 דקות.

החיים במאה ה–21

יחד עם חנוכת המרכז החדש בחודש מרץ 1996, תיפתח בו תערוכה מעניינת שתיקרא "WORLD CITY EXPOSITION", היא תימשך 204 ימים ותציג את רעיונותיהם ותכנוניהם של מתכנני ערים ואומנים, לחיים בעיר במאה ה–21. התערוכה תקיף את כל התחומים הכלולים בחיי העיר כמו ארכיטקטורה, טכנולוגיה, שירותים, אמנות, מסחר וכדו'. היא תלווה בסידרה של אירועים. 15 ערים מכל העולם ו–8 ערים מיפן כבר הבטיחו השתתפותן.

"HARDWARE" תערוכה עולמית

למעלה מ–3,200 חברות מציגות מ–50 מדינות, ביתן לאומי ישראלי בארגון מכון היצוא, 80,000 מבקרים וקניינים מרחבי העולם – כל אלו ישתתפו בתערוכה המקצועית המובילה בעולם לתעשיית כלי עבודה, מנעולים, פרזול, מוצרי בניה ועשה זאת בעצמך.
התערוכה תתקיים בקלן, גרמניה, בין ה–5–8 במרץ, 1995.
ישראל תהייה השנה מיוצגת בצורה יוצאת דופן הן בשטח אותו לקחו המציגים הישראלים (כ–450 מ"ר) והן במספר המציגים (כ–30) ביניהם יופיע צאג, כתר פלסטיק, ניק, גמל שוויד, עוזות, קפרו, M.D.T., מגה הנדסה, פמה אלקטרוניקה ועוד. השנה חברת דימר מעיירת הפיתוח שלומי תציג את מגוון מוצריה הכוללים מתגים (רוטורים), מסורי דיסקה, כרסומים, מקדחים וכלי מתק"ש לתעשיות העץ. דימר תציג בסביבת חברות גרמניות גדולות כמו בוש/AEG.
חברות ישראליות רבות לוטשות עיניהן לאולם 14 המכיל את אותן חברות גרמניות גדולות, למרות שמבחינת מוצריהן אינן מתאימות כלל למשאים המוצגים שם ולכן אינן מצגות היכן שאמורות להציג. זאת בניגוד לחברות האירופאיות שמשפרות ומשנות את מיקומן בתערוכה לאור השינוי בייעוד מוצריהן.

כל המי ומי של תעשיית הממתקים יגיעו לקלן, גרמניה, בין ה–29 בינואר עד ה–2 בפברואר, מועד בו תיפתח תערוכת ISM – התערוכה המובילה בעולם בתחום הממתקים ודברי המאפה. בתערוכה מוצגים שוקולד, ממתקים, חטיפים, מוצרי מאפה, גלידות, תוספות מזון ומוצרי גלם לתעשיית המזון.
מכון היצוא מארגן ביתן ישראלי קולקטיבי. יצרנים נוספים משתתפים באורח עצמאי.

נציגות חדשה לירידי פלובדיב, בולגריה

יצרני תשומות לחקלאות מישראל מוזמנים להשתתף בתערוכת AGRA '95.

העיר פלובדיב במרכז בולגריה – השניה בגודלה במדינה, נחשבת למרכז המסחרי והתעשייתי ומקיימת את התערוכות החשובות ביותר בבולגריה. ההבדל בינה לבין סופיה הבירה, הוא כהבדל בין תל אביב לירושלים. פלובדיב היא תל אביב של בולגריה.

3 התערוכות החשובות בבולגריה, עם חשיבות אזורית למדינות השכנות הן: היריד התעשייתי הגדול בחודש ספטמבר, יריד האביב הבינלאומי בחודש מאי והתערוכה החקלאית בחודש מרץ.

בולגריה עוברת בהדרגה לכלכלת שוק ובחקלאות הדבר בא לביטוי מיוחד.
AGRA '95 תתקיים בין התאריכים 7–11 במרץ 1995 ותקיף את התחומים הבאים: מיכון לחוות חקלאיות כמו טרקטורים, ציוד לזריעה, השקייה וכדו', חומרים להשבחה, שימור והגנה, ציוד לריסוס, שיטות חקלאיות, אריזה, המבנות ועוד. התערוכה תלווה בתכנית מדעית-מקצועית שתוכנן ביחד עם משרד החקלאות הבולגרי, הפקולטה לחקלאות, והאיגוד הטכנו-מדעי.

ליריד פלובדיב מסורת של כ–100 שנים בארגון תערוכות וירידים. היריד החקלאי מתקיים שם גם משום שהעיר משמשת כמרכז החקלאי של בולגריה. מפעלי השימורים הגדולים במדינה נמצאים באזור, כמו גם האוניברסיטה החקלאית וחלק ניכר מהמכונים המחקריים והמדנים המדעיים (בנקים לחקלאות וכדו').
הבולגרים מעריכים את הידע והנסיון שיש לישראל בנושא החקלאות ומבקשים לעודד השתתפות יצרנים ישראלים בתערוכה זו. לשם כך מונתה נציגות בישראל – שבל הנ־ לארגון תערוכות בע"מ (טל. 03-5754520, פקס 03-5754525) שתטפל לא רק בתערוכה החקלאית, אלא בכל שאר התערוכות: יריד האביב הבי"ל למוצרי צריכה, היריד הטכנולוגי לציוד ומיכון תעשייתי, "ויניריה" לייצור יין, "בקרי וגסטרו" לציוד אפיה, מזון ואירות, "ציפ" לייצור בירה, "אי טי אם" לבניה, תחבורה וטכנולוגיה, "דנטור" לציוד דנטלי, "באלויה" לתרופות, "אקו" להגנת כח ואיכות הסביבה.

DRUPA '95
כל העולם דפוס

התערוכה הבינלאומית החשובה בעולם לטכנולוגיות דפוס היריד "דרופה 95" תיפתח ב–5 בבמאי במרכז התערוכות של דיסלדורף. למשך שבועיים ימים (עד ל–18.5).
כ–1500 מציגים מ–33 מדינות יציגו את החידושים האחרונים בטכנולוגיות הדפוס, גרפיקה ונייר.
מחזור ענף הדפוס בישראל בשנת 1993 הגיע ל–25 מליון דולר. חלק ניכר מן ההשקעות בציוד נבע מתערוכת דרופה הקודמת וכן מהתערוכה הבינלאומית לדפוס "ישפרינט" שהתקיימה בישראל בשנה שעברה.
כ–1200 אנשי מקצוע מישראל יבקרו בתערוכת דרופה ויצטרפו ל–180,000 המבקרים מכל העולם. יודגש כי משך התערוכה הוא כשבועיים ימים (משך זמן בהחלט לא שכיח בתערוכות) כדי לקלוט את המספרים הגדולים של המבקרים.
ישראל מיוצגת בתערוכה על שטח של כ–2,000 מ"ר עם 7 חברות ובראשן סאיטקס ואינדיגו.

התערוכה החשובה בעולם לאפיה חוזרת לדיסלדורף באביב

ענף האפיה והקונדיטוריות, מרכיב חשוב בתעשיית המזון, ייחשף בפני אנשי מקצוע וקניינים מכל העולם בתערוכה הבינלאומית IBA 95 בדיסלדורף.
בתערוכה, המוערכת כחשובה מסוגה בעולם, ישתתפו כ–800 מציגים והיא תשתרע על שטח של 650,000 מ"ר. יוצגו בה תנורי אפיה לסוגיהם לקונדיטוריות, קירור ואחסון, גלידות, ציוד לחנויות, חומרי גלם ועוד. יודגש, כי לאחר היעדרות של 6 שנים, התערוכה חוזרת לדיסלדורף. היא תהיה פתוחה לקניינים בין התאריכים 31.3 עד 6.4.

מעצבים ישראלים בתחרות הבינלאומית של יריד קלן לעיצוב בגדי ג'ינס

עד ה–10 בינואר 1995, ניתן להגיש עבודות לתחרות הבינלאומית לעיצוב בגדי גברים מבדי ג'ינס שתתקיים במסגרת התערוכה הבינלאומית לאופנת גברים ואופנת ג'ינס ביריד קלן HMW / INTERJEANS.
העבודות, שתזכינה ב–3 הפרסים הראשונים, תוצגנה בתערוכות אלו שתתקיימנה בשבוע הראשון של פברואר 1995 בפני קניינים מ–90 ארצות ובפני מאות אלפי מבקרים מכל העולם. זוהי הזדמנות פז לחשיפה בינלאומית של מעצבים ישראלים ולפריצה לשווקים בחו"ל.
השנה, לראשונה, יגישו מעצבים ישראלים לתחרות הבינלאומית לעיצוב בגדי גברים בג'ינס. תלמידי עיצוב של מכללת שנקר וכן המעצבת אילנה אפרתי כבר הודיעו כי יגישו עבודות לתחרות.
התחרות הבינלאומית לעיצוב בג'ינס של יריד קלן היא ה–14 במספר ומשתתפים בה טובי מעצבי האופנה והטקסטיל מכל העולם.
יריד קלן הכריז על פרסים כספיים לזוכים בסך DM 5000, DM 3000, DM 1000. המעצב הזוכה בפרס הראשון יוזמן לקלן ויהיה אורח רשמי של התערוכה. ההזמנה תכלול הוצאות טיסה, ואירוח.
פרטים נוספים והרשמה לתחרות בחברת איטקס נציגת יריד קלן בישראל.

חדשות אל על

שינויים במערך התעריפים של אל על ללונדון

החל מ–1.12.94 ניתן יהיה לרכוש בטיסת אל על ללונדון זכות ישיבה במחלקת עסקים (SURCHARGE) בכיוון אחד במחיר $125.

אפשרות זו תינתן למטעים הדורשים אחד מן הכרטיסים:

א. כיוון אחד ללונדון במח' תיירים במחיר $379.

ב. כרטיס מסוג 3M - 6 DAYS שמחירו $699.

נוסעים הרוכשים כרטיס EXCURSION 5 DAYS שמחירו $995 יהיו זכאים לשבת במחלקת עסקים ללא תוספת תשלום כלשהו.

פרמייר בפרנקפורט ספור הצלחה

עשרות חברות מישראל מתחום מוצרי הנייר, כרטיסי ברכה מתנות וקוסמטיקה, ישתתפו בתערוכה הבינלאומית למוצרי נייר, ציוד משרדי, קוסמטיקה ומתנות שתפתח בין ה–28 בינואר עד ה–1 בפברואר בפרנקפורט, גרמניה.
2,400 מציגים מרחבי העולם, יציגו על פני שטח של 170,000 מ"ר. ביתן מיוחד מוקדש למוצרי חג המולד.
בפרימייר מבקרים 50,000 אנשי עסקים.

רשות הדואר אוהבת את איטקס

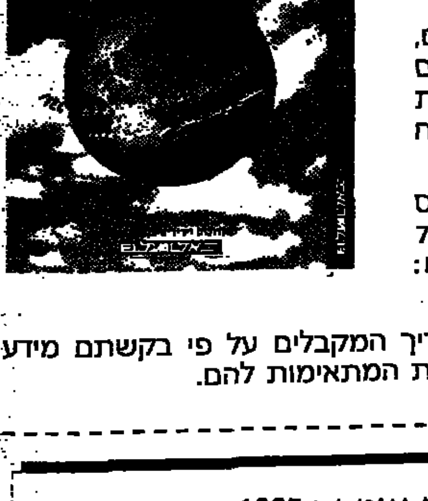

במחצית נובמבר דיוורנו 5,000 מכתבים לחידוש המנוי על מדריך איטקס לתערוכות וירידים בחו"ל מהדורת 1995. מאז אנו מקבלים כ-70 תגובות בכל יום. (הדואר נהנה פעמיים).

את מנויינו אנו מכירים. איתכם, שאינכם מנויים עדיין, אנו מבקשים לעשות היכרות. נוכל לעשות זאת אם תשלחו אלינו את הספח שבמודעה זו.

מהדורת 1995 של מדריך איטקס מכילה כ-3,000 תערוכות ב-70 מדינות, המסווגות לפי 3 חתכים: תאריך, נושא ומקום.

הצטרפו גם אתם אל מנויי המדריך המקבלים על פי בקשתם מידע כל השנה וסיוע בבחירת התערוכות המתאימות להם.

לכבוד מדריך איטקס 1995
פקס: 03-5754525

☐ אנו מעוניינים לרכוש מנוי למדריך איטקס 1995 ולשרותי המידע של איטקס במחיר של $40 + מע"מ (בש"ח) לשנה.
נא לשלוח אלינו טופס הרשמה.

שם ________ שם החברה ________

כתובת ________

טל. ________ פקס. ________

איטקס שרותי תערוכות ומידע (1991) בע"מ
itex היצירה 18 רמת-גן ת.ד. 32154 תל-אביב 61321
טל: 03-5754520 פקס: 03-5754525

קול המפרסם

מקבץ מן העולם

מיחזור בפריס

התערוכה הרביעית בסדרה של תערוכות המיחזור בפריז תתקיים בין התאריכים 29-31.3.1995. קרוב ל–6,000 אנשי מקצוע ביקרו בתערוכה בשנה שעברה, בה הוצגו החידושים האחרונים בטכנולוגיה של מיחזור. משתתפים בתערוכה כ–200 מציגים מ–14 מדינות. התערוכה מאורגנת ע"י חברה בריטית.

כימיה ביפן

למעלה מ–100 יצרנים יציגו בתערוכת CHEMSPEC '95 בטוקיו, בין התאריכים 1.-2.3.95. התערוכה תלווה בכנס מקצועי אשר יחל יום לפני התערוכה.

אחיות ומטפלים חוגגים בלונדון

תערוכה-אירוע בהשתתפות אחיות, מטפלים ומטפלות וכן ציבור "המשתמשים", יתקיים בלונדון בחודש פברואר '95 (28.2-2.3), בנוסף לתצוגות של ציוד ושיטות טיפוליות יתקיים גם כנס מקצועי, שבו ידונו החיבטים המקצועיים כמו טיפול סיעודי, אלצהיימר, פצעי לחץ וכדו'.

בריכת ענק בארלס קוארט

מרכז התערוכות ארלס קוארט בלונדון נערך לקראת התערוכה הגדולה לסירות ויאכטות. במסגרת התערוכה מוקמת בריכת ענק בה ישוטו סירות ולקהל תינתן אפשרות להרגל שיוטים וכן ספורט מים. בתערוכה, השנה, ביקרו כ–200,000 איש ונרשמו מכירות של כ–43 מליון ליש"ט, התערוכה הקרובה תתקיים בין התאריכים 5–15 בינואר 1995.

תקשורת בבחריין

התערוכה הבינלאומית ה–8 לתקשורת אלקטרונית תתקיים בבחריין בין התאריכים 21–24 בינואר 1995, חברות רבות מן העולם, הרואות בבחריין חלון ראוה למדינות המפרץ, ישתתפו בתערוכה. גם הכנס הבי"ל המלווה, בנושא "פיתוח תקשורת בעולם הערבי" מושך אנשי מקצוע רבים. ביחד עם תערוכת "תקשורת אלקטרונית" תתקיים תערוכה נוספת "ברודקסט 95" לרדיו, טלביזיה, שידור והפקת תוכניות.

התערוכה מיוצגת בישראל, אך לעת עתה אין אפשרות "לייצא" אליה מציגים או אנשי מקצוע מכאן.

ריהוט בריטי בתערוכה

תעשיית הריהוט הבריטי הושפת עצמה באירוע השנתי המתקיים בחודש ינואר '95 (22–25) בבירמינגהם. כ–650 יצרנים יציגו בתערוכה, שתיתחלק השנה לכמה חלקים: ריהוט מודרני, ריהוט קלסי, חדרי ארונות, ריפוד וכן תצוגה מיוחדת של מטבחים, חדרי שינה וחדרי אמבטיה (כ–80 מציגים בחלק זה). בתערוכה יוצגו, בנוסף לרהיטים, גם עזרים לתכנון ובמרכזם תוכנות מחשב לעיצוב.

ספורט ימי בדיסלדורף

התצוגה הגדולה של הספורט הימי בתערוכת BOOT '95 בדיסלדורף 21–29 (בינואר '95). BOOT 95 היא התערוכה המובילה בעולם בנושא. למעלה מ–1,553 חברות מ–40 מדינות ברחבי העולם מציגות את חדושי הענף על פני שטח ענק של 185,000 מ"ר. בתערוכה ניתן לראות יאכטות, סירות ספורט וגומי, מפרשיות, גלשני מים ורוח, ציוד לצלילה, ציוד לדיג ותת מימי, ביגוד לספורט מים ועוד ועוד.
400,000 המבקרים הפוקדים את התערוכה, הופכים אותה למפגש מרתק של ענף הספורט הימי.

כרטיס הטיסה שלך לתערוכות וירידים ברחבי העולם

EL AL אל על

קול המפרסם

תערוכת הרהיטים בקלן – מס' 1 בעולם

M-95 בקלן. המפגש המקצועי החשוב בין יצרני רהיטים לבין קניינים ואנשי מקצוע. בתערוכה הבינלאומית המובילה בעולם בתחומה יוצגו מגמות בעיצוב וחידושים בריהוט לבית ולמטבח על פני שטח תצוגה של 260,000 מ"ר. כל היצרנים החשובים יהיו בקלן בתערוכת M-95.
בשיחת טלפון אחת למספר 03-5754520 תבינו עד כמה ניתן ליעל את הביקור הקרוב ב-M-95 ולחסוך גם זמן וגם כסף. נשמח לשרת אתכם ולהעמיד לרשותכם כרטיסי כניסה מוזלים, נסביר לכם כיצד ליהנות משרותי תחבורה ללא תשלום אל היריד וממנו וכן נפנה אתכם לבתי-מלון ולחדרים פרטיים בקלן ובסביבה.
אינכם חייבים לבוא למשרדנו. בשיחת טלפון אחת נסביר לכם הכל.

Cologne, January 17 - 22, 1995

INTERNATIONALE MÖBELMESSE · SALON INTERNATIONAL DU MEUBLE
FERIA INTERNACIONAL DEL MUEBLE · ケルン国際家具見本市

itex איטקס שרותי התערוכות ומידע (1991) בע"מ
היצירה 18 רמת-גן ת.ד. 32154 תל-אביב 61321
טל. 03-5754520 פקס. 03-5754525

KölnMesse

קול המפרסם

בעלי הקרקעות בקריית ספר פועלים לעיבוי היישוב ב–1,300 דירות

בתכנון – הקמת 3,000 דירות, שיתוספו ל–5,000 שכבר בבנייה

מאת זיו מאור

תוכניות לבניית 1,300 דירות בקריית ספר נמצאות בימים אלה בהליכי תכנון מתקדמים. על פניו, נראה שלא מדובר בהיקף נרחב של בנייה, שכן, לדוגמה, בשנת 95' מתכנן משרד השיכון לשווק קרקעות ל–50 אלף דירות. ואולם, היישוב קריית ספר נמצא מחוץ לתחומי הקו הירוק, באזור מודיעין ותוכניות הבנייה במקום לא עולות בקנה אחד עם החלטת הממשלה מ–92', שלא לעבות יישובים קיימים בשטחים, למעט אזור ירושלים רבתי.

את התוכניות, הנקראות פרויקט מתתיהו, מובילים בעלי קרקעות יהודים, בכללם הארגונים נחלין, הקרן לגאולת הקרקע, קרן קיימת לישראל, ארגונת אור שמוד מתתיהו ג'. את היזמות קיבלה על עצמה חברת ציפהו. תוכניות מסוג זה מוגשות בדרך כלל למינהל האחראי על ידי הרשות המקומית, אלא שבפועל עדיין לא מונתה "מועצה ממונה" ובשלב זה מוביל את ההליכים הפורמליים צוות הקמה.

היזמים פנו לשלושה משרדי אדריכלים, אשר כל אחד מהם מכין תוכניות מפורטות למבנים בפרויקט. העמותות, המייצגות פלגים במגזר החרדי, יבחרו את תוכנית הנראית להם.

התוכניות שהוגשו הן חלק מפרויקט שיכלול בסופו של דבר כ–3,000 דירות, אשר יתווספו ל–5,000 דירות הנבנות כיום ביישוב בהיקף מכירות של כ–500 מיליון דולר. את הבנייה הקימה מנהל עמיקם אורן מחברת סי.פי.אם, המתמחה בניהול פרויקטים. כיום גרות ביישוב כ–1,000 משפחות, רובן של זוגות צעירים חרדים, מהפלג הליטאי.

מצוות ההקמה נמסר, כי על־אף שמדובר בבנייה פרטית, הם מקווים להיעזר ברשויות ממשלתיות, דוגמת משרד השיכון, אשר יוכל לסייע במתן תקציב לתשתיות. בנוסף, פועל גם מטה ליזוי ותיאום מול משרדי ממשלה שונים ומול מועצת מטה בנימין השכנה. מלשכת ראש הממשלה נמסר, כי לא ידוע להם דבר על הפרויקט.

בכיר במשרד השיכון מסר ל"הארץ", כי הבנייה בקריית ספר נחשבת ל"מקרה מיוחד", בשל בעיות של האוכלוסייה החרדית המתגוררת שם.

מתברר, כי קיימים מקרים יוצאי דופן נוספים, לפחות על פי התוכניות הקיימות. כך למשל, ביישוב אלפי מנשה, אשר לגביו תאושר בקרוב בניית כמה מאות יחידות דיור.

גם ביישוב אורנית הסמוך לקו הירוק נעשים ניסיונות הרחבה וכיום נבנות ביישוב 80 יחידות דיור ושתי שכונות חדשות, בהן 319 יחידות דיור, נמצאות בשלבי תכנון.

באורנית שני בתים הנמצאים בתוך תחומי הקו הירוק ושאר בתי היישוב נמצאים מחוץ לתחומיו. ב"הארץ" דווח בשבוע שעבר, כי בממשלה קיימת נטייה לסייע לאורנית, בין השאר, בבניית כביש שיקשר את היישוב עם יישובי גוש דן, מודיעין, ראש העין ושוהם.

ב–5 ביוני אף שלח השר לאיכות הסביבה, יוסי שריד, מכתב לראש הממשלה, בו הציע להוליך שטחים בין המועצה האזורית דרום השרון וכפר ברא, כדי לאפשר בניית שכונה נוספת באורנית, ממערב לקו הירוק. בנוסף, בסיור שערך אלוף פיקוד המרכז, אילן בירן, ביישוב הוא המליץ למינהל האחראי לחדש את המשא ומתן עם בעלי קרקעות ערבים בקרבת אורנית להעברת 70 דונם מאדמותיהם ליישוב.

קריית ספר הוא ישוב חדש יחסית – בנייתו החלה בשנת 91' ואיכלוסו החל בסוף 93'. היישוב ממוקם בגבעת אבות בדרום השומרון, סמוך ליישובים מודיעין ומכבים, הבנויים ממערב לקו הירוק ושלושתם יוצרים גוש רציף של יישובים שכנים.

כבר בשלבים הראשונים של הקמתו נחשב היישוב כאטרקטיבי בקרב משפחות צעירות מהמגזר החרדי, וזאת בשל מיקומו והזולות המחירים הנמוכים שבהם הוצעו הדירות למכירה. דירות 4 חדרים בקריית ספר נמכרו בסוף 93', תמורת כ–80 אלף דולר, ומי שרכש דירות כמה חודשים קודם לכן, שילם 60 אלף דולר בלבד.

דונם אדמה בקריית ספר, שמחירו נאמד לפני כשנה ב–7,000 דולר נמכר כיום ב–30 אלף דולר ויותר

מחירי הקרקעות בקריית ספר עלו בשנה האחרונה במאות אחוזים: דונם אדמה, שמחירו נאמד לפני כשנה ב–7,000 דולר נמכר כיום ב–30 אלף דולר ויותר. לפיכך, הדירות בפרויקט החדש לא צפויות להימכר במחירי מציאה. זאת, בניגוד לכך שביישובים אחרים בשטחים, ניתן לרכוש קוטג'ים במחירים של 100 אלף דולר לקוטג' בשטח של 200 מ"ר, על מגרשים של 500 מ"ר ויותר.

הבנייה באורנית, כמו גם בקריית ספר ובאלפי מנשה, עשויה ללמד על כוונת הממשלה לעבות יישובים הנמצאים על קו התפר – כדוגמת תוכנית "7 הכוכבים" שיזם שר השיכון הקודם, אריאל שרון – מתוך כוונה לנסות, בעת מו"מ עתידי על החזרת שטחים, להוליך שטחים מיושבים בצפיפות, בקרקע בשטח דומה שאינה מיושבת ביהודים.

"שחר לשם" החלה בבניית 120 דירות בכפר סבא

מאת זיו מאור

חברת שחר לשם ייזום ופיתוח החלה בבניית שכונה בת 120 דירות במזרח כפר סבא. על פי ההערכות, היקף המכירות הצפוי בפרויקט עשוי להגיע לכ–30 מיליון דולר. עלות הקרקע, בשטח של 13.5 דונם, מוערכת ביותר מ–6 מיליון דולר.

דגם של הפרויקט. עלות הקרקע מוערכת ביותר מ–6 מי' ד'

הפרויקט כולל 7 בניינים של 7-5 קומות, בהם דירות 3, 4.5 ו–5.5 חדרים. כל דירה בפרויקט כוללת מרפסת שמש, מקום חניה רשום בטאבו, במטבח ארונות מעץ סנדוויץ' ושיש גרניט. לדיירים תינתן גם אפשרות לרכישת מחסן. הפרויקט יאוכלס בתוך כ–20 חודשים והמשווקים הם משרד דיור 85.

באזור מזרח כפר סבא נבנים לאחרונה פרויקטים רבים ומחיר דונם קרקע באזור עשוי להגיע עד ל–500 אלף דולר.

איילון תשקיע ב–95' 10 מיליון דולר בנדל"ן

מאת סופר "הארץ"

חברת הביטוח איילון מתעתדת להשקיע ב–95' עד 10 מיליון דולר בנדל"ן מסחרי ותעשייתי מניב בכל רחבי הארץ – כך מסר לוי רחמני, הבעלים ומנכ"ל החברה.

בשנת 94' השקיעה איילון, לראשונה בתולדותיה, בשני פרויקטים של נדל"ן: חניון רב־מפלסי תת־קרקעי בפרויקט שער העיר, בכניסה לירושלים, וקומת משרדים באשדוד.

כניסתה של איילון להשקעות בנדל"ן מניב התאפשרה לאחר הצטרפות משקיע זר לחברה – חברת השקעות אמריקאית המיוצגת בארץ על ידי הרב דוד פישר, המוכר כמומחה להשקעות בנדל"ן ומשקיע עצמאי בנדל"ן.

הרב פישר מאתר עבור איילון את הנכסים המיועדים להשקעה. לחברה עתודות הון של כ–30 מיליון דולר ועל פי היתר המפקח על הביטוח כשליש יופנה להשקעות בנדל"ן מניב.

50 דירות נוספות ייבנו במתחם חולות ה' בראשל"צ

מאת סופר "הארץ"

מספר הדירות במתחם חולות ה' בראשון לציון יגדל מ–386 יחידות דיור ל–436, כך אישרה לאחרונה הוועדה המקומית לתכנון ובנייה. הזוכות במכרז לבניית הדירות – מליבו ישראל, בן־יקר גת וארא – חתמו על הסכם שיתוף פעולה ביניהן בתחומי מימון, תכנון, בנייה ושיווק בחלקים שווים של המתחם.

שלוש החברות שילמו על הקרקע בסך הכל כ–71 מיליון דולר, והיקף התקבולים המשוער מהפרויקט הוא כ–80 מיליון דולר. שיתוף הפעולה בין החברות יאפשר לשלושתן לפזר את הסיכונים, מאחר שכל חברה זכתה במתחם בעל צפיפות שונה. ואולם, למרות שיתוף הפעולה בין החברות, תהיה כל חברה אחראית בפני הרשויות ובפני המשתכנים.

על פי תוצאות המכרז המקורי, חולק השטח בין שלוש החברות באופן הבא:

- ● מליבו זכתה במגרש אשר עליו יוקמו 152 דירות ב–19 בניינים, בני 4 קומות כל אחד. מליבו שילמה 7.1 מיליון דולר עבור המגרש שלה.
- ● בן יקר גת זכתה במגרש שבו ייבנו 114 יחידות דיור, ב–19 בניינים בני 3 קומות. החברה שילמה 5.35 מיליון דולר עבור השטח.
- ● חברת הנדסת הבניין ארא זכתה במגרש שבו יוקמו 120 דירות ב–3 בניינים בני 10 קומות. החברה שילמה כ–5 מיליון ד' על השטח.

הגידול במספר היחידות יתחלק באופן יחסי בין שלוש הזוכות במכרז.

דנ"אל בונה 2 קומות נוספות ב"מצפה ורדיה" בחיפה

מאת סופר "הארץ"

חברת דנ"אל גרופ, הבונה שכונת קוטג'ים ומגדל רב־קומות ב"מצפה ורדיה" בחיפה, תבנה שתי קומות נוספות במגדל, אשר יכלול לבסוף תשע קומות.

בכל אחת מהקומות הנוספות בבניין, שייבנה במדורג, תהיה דירת פנטהאוז, בשטח נטו של 255–296 מ"ר. הפנטהאוזים יוצאו למכירה על ידי החברה.

במגדל במצפה ורדיה ייבנו בסך הכל 25 יחידות דיור בעיקר של דירות 4 ו–5 חדרים. עד כה מכרה דנ"אל גרופ 10 דירות.

בפרויקט נוסף של קבוצת דנ"אל בכפר־יונה בונה החברה 106 קוטג'ים בשכונת "גני השרון". בשלב א' מתוכננת בנייתם של 38 קוטג'ים, מתוכם נמכרו כבר 36 יחידות. כל הקוטג'ים בשכונת גני השרון הם בני 6 חדרים, ומשתרעים על שטח של 250 מ"ר ושטח בנוי של 148 מ"ר. מחירו של כל קוטג' – החל מ–217 אלף דולר.

קבוצת דנ"אל בונה גם את שכונת "הוד יבנה" בעיר יבנה, שבה 106 קוטג'ים, מהם נותרו למכירה רק עוד 8 יחידות. שטח כל קוטג' 150 מ"ר על מגרש של 250 מ"ר

משהב רכשה 5,500 מ"ר לתעשייה קלה בלוד ב–5 מיליון דולר

החברה הבת של משהב, שבראשה עומד רוני גולדינג, רכשה לפני כשבוע בניין בשטח של 5,500 מ"ר באזור התעשייה הצפוני בלוד, תמורת 5 מיליון דולר. בבניין, המיועד להשכרה לתעשייה קלה ולאחסון, 2 קומות. גובה כל קומה יהיה יותר מ–5 מ"ר נטו. הבניין נרכש מחברת מגור, שלה היתרי בנייה באזור התעשייה הצפוני לוד, בהיקף של 30 אלף מ"ר. מגור בונה באזור 5 מבנים באמצעות קבלן מבצע.

בבניין שרכשה החברה הבת של משהב הסתיים שלב היסודות והחלה בניית הקומה הראשונה.

הבנייה כולה צפויה להסתיים בינואר 96'. מהחברה נמסר, כי דמי השכירות במבנה ינועו סביב 7 דולר למ"ר. גלריות יושכרו תמורת 3 דולר למ"ר בחודש. במשהב מעריכים, כי התשואה השנתית על ההשקעה בפרויקט תהיה כ–9%.

החברה הבת של משהב הוקמה לפני כמה חודשים והיא תעסוק בנדל"ן מניב. האם – משהב – מתמחה בבנייה לאוכלוסייה דתית, ועסקת היום בהקמת שכונות מגורים בנתניה, באזור בית וגן בירושלים וברחובות.

זיו מאור

דגם הבניין שרכשה משהב. למגור היתרי בנייה ל–30 אלף מ"ר באזור התעשייה

507 אלף דולר ל–5 חדרים בלוי אשכול בת"א

מאת זיו מאור

בבניין שבונה חברת עוזרי ברמת אביב החדשה נמכרה השבוע דירת 5 חדרים תמורת 507 אלף דולר. שטח הדירה כ–150 מ"ר והיא כוללת מרפסת גדולה. בבניין 7 קומות ו–12 דירות. היקף המכירות המשוער בפרויקט יגיע ל–7 מיליון דולר. שתי דירות נוספות בבניין נמכרו בשבוע שעבר – דירת 3 חדרים, בשטח 102 מ"ר, בקומה נמוכה, נמכרה ב–342 אלף דולר (114 אלף לחדר) ודירת 4 חדרים, ששטחה 120 מ"ר, נמכרה תמורת 417 אלף דולר.

את הקרקע לפרויקט רכשה עוזרי לפני כחצי שנה מתושב חוץ, תמורת כ–1.65 מיליון דולר. בעסקת הרכישה תיווך משרד צמרת אביב, שהוא גם המשווק הבלעדי של הפרויקט.

הבניין נבנה בסטנדרט גבוה ובכל דירה מערכת מיזוג אוויר וחניה. מחירו של פנטהאוז בבניין, בן 6 חדרים, ששטחו יהיה 170 מ"ר במפלס אחד, מגיע לכ–850 אלף דולר.

130 אלף דולר לדונם בחיפה

מאת זיו מאור

מגרש ששטחו דונם ברחוב אחוזה בחיפה נמכר תמורת 130 אלף דולר. לפי תוכנית בניין העיר מיועד המגרש לבנייה עתירה בעוד כחמש שנים.

במרכז הכרמל נמכר מגרש בן דונם תמורת 68 אלף דולר. גם מגרש זה מיועד לפי תוכנית בניין העיר של האזור לבנייה עתידית, בתוך כ–12 שנה. שתי העסקות בוצעו על ידי אנגלו סכסון חיפה.

נדל"ן

תעשייה ומשרדים

רונית מורגנשטרן

שקם, מקדונלדס והיפרשוק בקניון חיפה

15 רשתות כבר חתמו על זיכרון דברים לשכירת שטחים מסחריים בקניון חיפה – עוד לפני שהחל בבנייתו. מחירי השכירות בקניון, העומד להיבנות במבואות הדרומיים של חיפה, ייקבעו לפי הסכום הגבוה שבין המחיר למ"ר לבין אחוז מפדיון. הרשתות שחתמו על זיכרון דברים הן: שקם – 4,000 מ"ר לפי 16 דולר למ"ר או 2.95% מהפדיון; היפרשוק – 2,500 מ"ר לפי 17 דולר למ"ר או 3% מהפדיון; גלובוס־גרופ – 1,200 מ"ר לפי 15 דולר למ"ר או 12.5% מהפדיון; בלו־מארם – 550 מ"ר לפי 32 דולר למ"ר או 5.25% מהפדיון; מקדונלד'ס – 300 לפי 20 דולר למ"ר או 6% מהפדיון; שילב – 250 מ"ר לפי 32 דולר למ"ר או 5.5% מהפדיון; אופטיקנה – 120 מ"ר לפי 45 דולר למ"ר או 7% מהפדיון; קרביץ – 210 מ"ר לפי 33 דולר למ"ר או 7%; מרקלין חשמל – 360 מ"ר לפי 33 דולר למ"ר או 1.6%; קאשריל – 70 מ"ר לפי 47 דולר למ"ר או 7%; רומיאו – 70 מ"ר לפי 47 דולר למ"ר או 7%; המגינג – 100 מ"ר לפי 38 דולר למ"ר או 8%; צב האוטנה – 100 מ"ר לפי 44 דולר למ"ר או 8%; זיגי שאול – 75 מ"ר לפי 46 דולר למ"ר או 7.5%; ועתיר מחשבים – 71 מ"ר לפי 48 דולר למ"ר או 3% מהפדיון. השטח שלגביו השכרתו נחתם זיכרון דברים מסתכם ב–9,976 מ"ר. זאת, מתוך כ–36 אלף מ"ר שטחי מסחר במבנה. הקניון משתרע על 75 אלף מ"ר, ויזמיו – פריצקר יזמות, דנקנר השקעות וחי אור – משקיעים בהקמתו כ–50 מיליון דולר.

סקאווליני וסאגה בלב המפרץ

"סאגה" מטבחים שכרה 315 מ"ר בבית טופז שבצומת לב המפרץ בחיפה, ויפתחו במקום אולם תצוגה למטבחי החברה ולמטבחי "סקאווליני", המיובאים מאיטליה. דמי השכירות החודשיים שנקבעו בעסקה, שבוצעה באמצעות אנגלו־סכסון נשר, הם 3,150 דולר פלוס מע"מ.

טכנו־ראלקו מתרחבת

חברת טכנו־ראלקו, שבבעלות אלכס רוזיאק, ידין רוזיאק ונתן ארגמן, המייצגת בארץ את חטיבת המיכון המשרדי של ענק האלקטרוניקה היפאני שארפ, מרחיבה את פריסתה הארצית: החברה פותחת שלושה סניפים חדשים – בראשון לציון (סניף השפלה), ירושלים ונתניה. אלה מצטרפים לסניפים הקיימים – בתל אביב, אילת, באר שבע וחיפה.

סניף השפלה נפתח בבית "גידרון 2000", שברחוב הכשרת הישוב בראשל"צ ושטחו 120 מ"ר בשתי קומות. השטח נשכר מחברת גידרון לפי 8 דולר למ"ר בחוזה לשלוש שנים עם אופציה להארכה. סניף ירושלים עומד להיפתח ברחוב כנפי נשרים 64 בגבעת שאול והוא משתרע על כ–200 מ"ר. טכנו־ראלקו תשלם 16 דולר למ"ר – מחיר נמוך יחסית – כיוון שהיא עצמה שיפצה את הבניין הוותיק. חוזה השכירות הוא ל–5 שנים עם אופציה להארכה. סניף אזור השרון נמצא באזור התעשייה הישן של נתניה, ברחוב הפלדה 16. הסניף משתרע על שטח של כ–100 מ"ר ודמי השכירות שישולמו עבורו הם לפי 6.5 דולר למ"ר.

משפחת שפירא משכירה לשטיחי ברקן

שטיחי ברקן, יצרנית שטיחים מקיר לקיר, שכרה לאחרונה מבנה בגודל של 4,000 מ"ר ברחוב בן־גוריון בבני־ברק. המבנה הושכר מחברת קונקורד מבנים להשכרה השייכת למשפחת שפירא, לשעבר בעלת תשלובת שטיחי כרמל. תקופת השכירות היא לתקופה של 5 שנים לפי 5.5 דולר למ"ר.

בכוונת בעלי שטיחי ברקן, עמי גיא ואליהו הניג, להשתמש בכ–600 מ"ר מהשטח המושכר כמרכז שיווק וחדר תצוגה לקבלנים, סוחרים ואדריכלים. כ–1,900 מ"ר נוספים הושכרו לשוכרי משנה. החברה מציעה להשכרה את 1,500 מ"ר הנותרים. המחירים שבהם משכירה החברה את השטחים הם 8–9 דולר למ"ר.

סופר אופיס – מול הקניון

"סופר אופיס", רשת לציוד משרדי, שכרה 1,600 מ"ר ברחוב הירקון 6, שבאזור התעשייה בבני־ברק (מול קניון איילון). זוהי החנות השלישית של הרשת, וצמוד לה חניון של כ–150 מקומות חניה. החנות החדשה, שבהקמתה יושקעו כמיליון דולר, תעוצב על ידי משרד האדריכלים פרי דוידוביץ, משתרעת על מפלס אחד. היא הושכרה מחברת "סולכור" לפי 15 דולר למ"ר (כולל דמי ניהול). החוזה הוא ל–5 שנים, צמוד למדד.

סופר אופיס נמצאת בבעלות משותפת של שופרסל (58%) וקבוצה של משקיעים מהארץ ומחו"ל; מנכ"ל החברה דוד הרטשטיין, מוריס סמית, רוברט קראפט וליאו קאהן.

שמר – מרכז עיצוב ברמת גן

חברת "שמר", יבואנית ומשווקת כלים סניטריים, מקבוצת כלל שיווק ומסחר, שכרה 1,600 מ"ר ברחוב הלח"י, ליד קניון איילון ברמת־גן. החברה תשלם 15 דולר למ"ר לבעלי הנכס, חברת "יצחקי מחסנים". שמר פתחה במקום מרכז לעיצוב, שבו תצוגה של כלים סניטריים מהארץ ומחו"ל, על שטח של 600 מ"ר. 1,000 מ"ר נוספים משמשים כמשרדי ההנהלה ומחסנים.

זהו הסניף הרביעי של שמר, ששאר סניפיה נמצאים בנמל תל אביב, חיפה וירושלים, בשטח כולל של כ–4,000 מ"ר.

מבני תעשייה – 573 מ"ר למפעל מזון באשקלון

חברת מבני תעשייה השכירה 573 מ"ר למפעל מזון פרטי באזור התעשייה הדרומי של אשקלון. דמי השכירות שישלם מפעל המזון הם 4.3 דולר למ"ר והחוזה הוא לתקופה של 9 שנים. השטח שהושכר נמצא באחד מארבעה מבני תעשייה רב־תכליתיים, בשטח כולל של כ–9,000 מ"ר. המבנים הם חד־קומתיים, בני כ–2,250 מ"ר כל אחד.

ניו יורק

חיים הנדוורקר

בגולדמן סאקס קיבלו "רגליים קרות"

בנק ההשקעות האמריקאי גולדמן סאקס החליט לדחות את יישום החלטתו – להקים מבנה שישמש כבניין המשרדים המרכזי שלו בדאון טאון של ניו יורק. רווחיו של בנק ההשקעות, שהסתכמו ב–93' ב–2.3 מיליארד דולר, ירדו על פי ההערכה ב–94' ל–450 מיליון דולר, וככל הידוע לא צפוי שיפור ניכר בשנה הבאה. גולדמן סאקס, שהוא היחיד בבעלות פרטית מבין הבנקים להשקעות הגדולים בארצות הברית, פועל בבניין ברחוב ברוד מספר 85, ששטחו 93 אלף מ"ר. השנה שכרה החברה 40 אלף מ"ר נוספים לפעילותה ב–1 ניו יורק פלאזה, אלא שמטרתה נשארה – ניהול כל פעילותה תחת גג אחד.

גולדמן סאקס כבר הספיקה לשכור חברת אדריכלים לתכנון הבניין החדש, שהיה אמור להשתרע על שטח של כ–200 אלף מ"ר, אולם כאשר החריף המצב בשוק ההון האמריקאי – קיבלו בגולדמן סאקס "רגליים קרות" והחליטו להקפיא את התוכנית.

שטח המשרדים בדאון טאון של מנהטן מסתכם ב–8.5 מיליון מ"ר, ו–23% מהם פנויים. אנשי גולדמן סאקס בחנו שכירותם של מבנים קיימים באזור, אולם לא מצאו כאלו שיענו על דרישותיהם.

אלכסנדר'ס במכירה פומבית

רשת החנויות אלכסנדר'ס עומדת להציע במכירה פומבית שתי חנויות שלה בברונקס ובקווינס. המכירה נועדה לכסות חובות של החברה לנושיה והיא חלק מתוכנית ההתארגנות שהגישה לבית המשפט. אחת החנויות נמצאת בפורדהם־רוד והשנייה ברוזוולט אבניו בפלשינג.

ניומארק – הגדולה ביותר

סקר שפורסם באחרונה מדרג את משרדי התיווך הגדולים במנהטן על פי גודלם. במקום הראשון דורגה סוכנות ניומארק ואחריה – הלמסלי שפיר, אדוארד אס.גורדון, קושמן אנד וייקפילד, ויליאמס ריל אסטייט וגלבריית' קו.

בעיות חניה בלינקולן סנטר

אחת הדרישות בהקמת בניינים רבי קומות בעיר מודרנית היא בניית חניה תת־קרקעית. נראה ברור? מסתבר שלא כל כך. במנהטן, מתברר, יש מקרים בהם לא רק שאין חובה לבנות חניה – אלא אף אסור לבנות כזו. כך למשל המצב בבניינים החדשים באזור מרכז לינקולן, בחלק המערבי של העיר. בניין המיליניום החדש במקום, המיועד למגורים ולמסחר, הכולל קומפלקס בתי הקולנוע חדשניים של סוני אינו כולל חניה. בבניין אלפרד שבאזור נבנתה חניה, אולם היא נותרה חסומה מאחר שהרשויות מסרבות להעניק לה רשיון.

מסתבר כי כאשר הוקם מרכז לינקולן נבנה במקום חניון תת־קרקעי גדול. כדי להבטיח את תעסוקתו של החניון סוכם עם היזמים, כי לא יותרו לבניינים סמוכים לבנות חניה, העשויה להתחרות בהם. היזמים הבונים בניינים באזור יכולים רק להצטער על שלא קיבלו את ההיתר לבניית חניונים תת־קרקעיים – זאת בשל מחירי החניה הגבוהים באזור ואילו אלה הנזקקים לחניה ייאלצו להמשיך ולשרך רגליהם וגלגליהם בחיפוש אחר חניה.

עסקות אחרונות

- ● מנהטן, בחלק המערבי, רחוב 80, בית בן 6 חדרים, 4 קומות, 3 חדרי שירותים, חדר אוכל גדול, מטבח חדש ו–2 מרפסות. הבעלים ביקשו 1.7 מיליון דולר וכעבור 4 חודשים נמכר הבית ב–1.46 מיליון דולר.
- ● מנהטן, ווסט וילג', בית בן 4 חדרים הזקוק לשיפוץ נרחב, הבעלים ביקשו 360 אלף דולר והדירה נמכרה לאחר שנה תמורת 270 אלף דולר.
- ● ברונקס, בית הכולל שתי דירות שנבנה לפני 70 שנה – בדירה אחת 3 חדרים ובשנייה שניים. חניה למכונית אחת. הבעלים ביקשו 160 אלף דולר וכעבור חודש וחצי נמכר הבית תמורת 120 אלף דולר.
- ● ברונקס, פארק סלופ, דירה בת 3 חדרים בשטח 70 מ"ר, דמי אחזקה חודשיים של 350 דולר. הבעלים ביקשו 220 אלף דולר ולאחר שנה נמכרה הדירה ב–188 אלף דולר.
- ● ברונקס, ריברדייל, 3 חדרים בשטח 90 מ"ר, שני חדרי שירותים. דמי אחזקה חודשיים של 320 ד'. הבעלים ביקשו 230 אלף דולר וכעבור 21 שבועות הדירה נמכרה ב–220 אלף דולר.
- ● ברוקלין, דיטמס פארק ווסט, בית המיועד לשתי משפחות, בדירה אחת 4 חדרים ושני חדרי שירותים ובשנייה 3 חדרים וחדר שירותים אחד. חניה לשתי מכוניות. הבעלים ביקשו 250 אלף דולר וכעבור שנתיים נמכר הבית ב–210 אלף דולר.

באזור התעשייה רמת-ישי

להשכרה/קניה

מבנה למשרדים ולתעשיות מתקדמות

בית האלונים

מבנה התעשייה המיועד לחזות בית למשרדים ולתעשיות מתקדמות, ממוקם באזור התעשייה המתפתח של רמת-ישי, (אזור פיתוח ב'), על הציר הראשי חיפה-טבעון - נצרת-מגדל העמק בסמוך לצומת כביש 6, על שיפולי גבעה הצופה אל נוף הגליל התחתון.

ב"בית האלונים" 4 קומות-
* קומת חניה תת-קרקעית לכ-70 כלי רכב
ושלוש קומות נוספות,
שטח כל קומה כ-1200 מ"ר
(מיועדים לחלוקות משנה)

היזם והמבצע
שטרן
שטרן בניה ופיתוח בע"מ
מוניטין שבונים עליו
רח' השקדים 31 ק. טבעון 36000 טל: 04-9832874

שיווק - טבעונים

טבעון -טל. 04-9836893 טלפקס. 04-9836822 חיפה -טל. 04-535011 050-207973 טלפקס. 04-522250

למכירה שטחים לתעשייה

באזור השפלה

כ- 35 דונם,

$145,000 לדונם

(כולל השבחה)

"מקום בעיר" – רח' הרצל 220 רחובות

טל: 08-361696 פקס: 08-361653

גזית

חברה ישראלית לנדל"ן

1. בבנין ת"א להשכרה
1000 מ"ר מסחריים
במגדל משרדים
2. בבנין ת"א
150 מ"ר ב.ק.ק. מיקום שקט
חניה חופשית
3. בסמוך לבורסה ת"א
350 מ"ר בבנין אקסלוסיבי
התאמה מלאה
במרכז ת"א
4. 160 מ"ר משרדים
בבנין מפואר – $14.5 למ"ר!!

1. הזדמנות חד-פעמית
סמוך לקניון ר"ג
1500 מ"ר קומת קרקע
+ חצר בשטח של 1,000 מ"ר
מחיר אטרקטיבי!!!
2. ב.א.ת. חולון
1,000-2,500 מ"ר בקומת
קרקע 6 מ' גובה,
חצר לפריקה וטעינה

טל' רב קווי: 03-537-32-92

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

נדל"ן

"שם טוב" – שני מכרזים בבית שמש ב-8.3 מ' ד'

מאת זיו מאור

חברת ש.י. שם טוב זכתה בשבוע שעבר בשני מכרזים שפירסם משרד הבינוי והשיכון, בהיקף כולל של 8.3 מיליון דולר, לביצוע עבודות ברמת בית שמש. בחודש נובמבר זכתה החברה במכרזים בהיקף של כ-4.7 מיליון דולר, לבנייה בבית שמש ובמעלה אדומים.

המכרזים בהם זכתה החברה בשבוע שעבר הם לביצוע עבודות עפר, בניית קירות תומכים, תאורה, סלילה, מים וביוב, בשכונות א'1 וא'2. העבודה תסתיים תוך 10 חודשים ממתן צו התחלת העבודה, שטרם ניתן.

חברת ביתר זכתה במכרז שפירסמה בחודש שעבר חברת עמים, לביצוע עבודות בשכונת נחל עשן בבאר שבע. העבודה, בהיקף של כ-2.5 מיליון שקל, כוללת עבודות עפר וכבישים ומשק תת קרקעי. בשכונה ייבנו 82 דירות, מתוכן שש יחידות דיור בשיטת בנה ביתך.

הקבלן מקלדה סלים זכה במכרז של עמים, בדימונה לביצוע עבודות עפר כבישים ומשק תת-קרקעי, בהיקף של יותר מ-3 מיליון שקל. העבודות יבוצעו בפרויקט המשך של שכונת הגבעה בדימונה, שבו ייבנו 143 דירות, כולן בבנה ביתך.

עזריאלי מתחיל השבוע בבניית 10,000 מ"ר משרדים מעל קניון הנגב בב"ש

בנוסף, ירחיב היזם את הקניון ב-3,000 מ"ר

מאת זיו מאור

היזם הקנדי דוד עזריאלי, בעליה של חברת קנית, יתחיל השבוע בבניית מגדל משרדים ותוספת לקניון הנגב בבאר שבע. עזריאלי יבנה מגדל משרדים של 10,000 מ"ר שיתנשא לגובה של 13 קומות, מעל הקניון ובנוסף ירחיב את שטח הקניון ב-3,000 מ"ר, כך ששטחו יגיע ל-20 אלף מ"ר.

בקנית מעריכים את עלות הפרויקט ב-15 מיליון דולר. את הקניון בנה עזריאלי לפני כארבע שנים בהשקעה של 32.5 מיליון דולר. הרחבתו תסתיים להערכת החברה בפברואר '96 ובניית מגדל המשרדים ביוני '96. את הפרויקט תכנן האדריכל פרופ' אברהם יסקי ושלד הבניין יהיה מפלדה, דבר שיקצר את תהליך הבנייה.

עזריאלי מתמחה בבניית קניונים ובין היתר בנה את קניון איילון ברמת גן וקניון מלחה בירושלים. עזריאלי ממתין לאישור משרד הפנים, לתחילת הקמת פרויקט מרכז השלום בתל אביב, שבנייתו נדחתה בגלל תביעות משפטיות שעמדו נגד עזריאלי וקנית בנוגע לפרויקט. בפרויקט ייבנו יותר מ-100 אלף מ"ר משרדים.

הפרויקט יכלול בניין עגול שבו 42 קומות, בניין משולש של 37 קומות ובניין מרובע בן 32 קומות ויהיו בו 123 אלף מ"ר משרדים וקניון בשטח של 27 אלף מ"ר. הערכות קובעו כי עלות הפרויקט תסתכם ב-250 מיליון דולר.

שטחי המשרדים בפרויקט יושכרו ביחידות של 200 מ"ר לפחות, כאשר דמי השכירות החודשיים ינועו בין 18 ל-22 דולר למ"ר. דמי השכירות לחנויות בקניון יהיה לפי כ-55 דולר למ"ר לחודש.

עזריאלי מתכנן לבנות קניון בכניסה הדרומית לחיפה, שיהיה חלק מפרויקט מבואות הכרמל – הצבת מבואה לאורך הכרמל. על הקרקע שבבעלותו, מתכנן היזם הקנדי לבנות קניון בשטח של כ-30 אלף מ"ר. הפרויקט נמצא כיום בשלבי אישור בעיריית חיפה.

דוראה תבנה בשותפות של 75% 57 אלף מ"ר להיי-טק ברעננה

שווי מכירות החברה בפרויקט מוערך ב-68 מיליון דולר

מאת זיו מאור

החברה הציבורית דוראה תבנה באזור התעשייה של רעננה פארק היי-טק, בשטח של 57 אלף מ"ר. בנוסף, ניתן לבנות בפרויקט שני מרתפי חניה. החברה שותפה בפרויקט ב-75%. שווי המכירות שלה בו יגיע, להערכתה, ל-68 מיליון דולר ורווחיה ל-13 מיליון דולר (סך כל שווי המכירות המשוער בפרויקט – כ-91 מיליון דולר).

הפרויקט הוא חלק ממתחם של 77 דונם והבנייה תתבצע על שטח של 39 דונם נטו. החברה, אשר בראשה עומד עדי סביר, רכשה את הזכויות על הקרקע ביוני '94, תמורת כ-8 מיליון דולר, בכפוף לגידול האחוזי הבנייה. הקרקע היתה עדיין קרקע חקלאית לפני הפשרה ולאחר אישור התוכנית המורחבת תשלים דוראה את סכום הרכישה עד ל-9.6 מיליון דולר. דוראה הגיעה, בזמן הרכישה, להסכם שיתוף פעולה עם יתר שותפיה, שהסמיכו את החברה לפעול בשמם.

אחוזי הבנייה המקוריים בתוכנית היו 80%, כלומר בנייה של כ-31 אלף מ"ר ושווי מכירה של כ-47 מיליון דולר. הוועדה המחוזית למגורים ולתעשייה של מחוז המרכז נתנה תוקף בשבוע שעבר לתוכנית חדשה של 144% בנייה.

דוראה מייעדת את רוב השטח להשכרה והחלה כבר במגעים להשכרת שטחים של 10,000 מ"ר ויותר. להערכת החברה, הפרויקט יושלם תוך שלוש שנים ממועד קבלת היתרי הבנייה.

בבעלות דוראה מבנה נוסף להיי-טק ברמת סיב בפתח תקווה. את הזכויות על המבנה, בשטח 4,500 מ"ר, רכשה החברה ביולי '93. עד כה השקיעו בו יותר מ-2.15 מיליון דולר, כולל הקרקע, תכנון והוצאות שונות. ההשקעה הכוללת בפרויקט צפויה להגיע ל-4.75 מיליון דולר. היתר הבנייה התקבל לאחרונה.

דוראה מקווה לסיים את בניית המבנה ברמת סיב עד סוף '95. חברת מוטורולה כבר שכרה במבנה 2,380 מ"ר לתקופה של 10 שנים, תמורת 250 אלף דולר לשנה.

מבנה מסחרי בסינסינטי

פרויקט רמת סיב זכה למעמד של מפעל מאושר במסלול חלופי: החברה תזכה להטבות של פטור ממס לארבע שנים ומס מוגבל לשלוש שנים נוספות, אם תשכיר לפחות 51% מהמבנים למפעלים מאושרים, לתקופה של שבע שנים.

בעיר סינסינטי, במדינת אוהיו בארה"ב, מחזיקה החברה במבנה מסחרי של 3,000 מ"ר על מגרש של 16 דונם. המבנה נרכש לפני כארבעה חודשים, באמצעות חברה בת אמריקאית, תמורת 1.5 מיליון דולר והוא מושכר עד לשנת 2,002, תמורת 217 אלף דולר לשנה (תשואה של 14.5%).

עלייה של 94% במכירת דירות בחודש אוקטובר

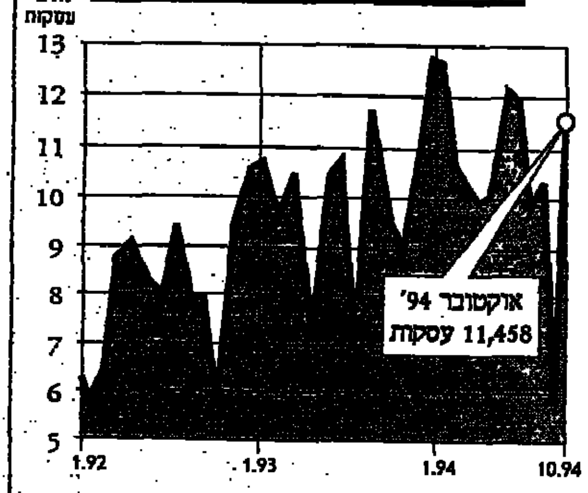

מספר העסקות בדירות חדשות ובדירות יד שנייה שנעשו באוקטובר במשק גדל ב-94.6% לעומת החודש שעבר. באוקטובר נפתחו 11,458 תיקים במס רכוש, לעומת 5,888 תיקים בספטמבר.

בעשרת החודשים הראשונים של '94 בוצעו, בממוצע, 10,550 עסקות לחודש – עלייה של 3.7% לעומת הממוצע של שנת '93 כולה (10,173). הנתונים מבוססים על פתיחת התיקים וכוללים גם עסקות שבוצעו בחודשים קודמים, עקב כללי התשלום של מס רכישה.

חלקם של זכאי משרד השיכון בעסקות ירד ל-41% בעשרת החודשים הראשונים של '94, לעומת 50% ב-'93 כולה

דמי שכירות

מבני תעשיה

גם בדמי השכירות לתעשייה מובילה תל אביב בהפרש ניכר על פני ערים אחרות בארץ. דמי השכירות בעיר מגיעים ל-32 דולר למ"ר – פי 4 מירושלים, למשל. בערים שסביב תל אביב המחירים יורדים באחוזים ניכרים, אך הם עדיין יקרים יחסית למקומות אחרים בארץ.

באזור התעשייה קריית אריה בפתח תקוה, למשל, מגיעים דמי השכירות בקומת הקרקע עד ל-18 דולר למ"ר. המחירים בפארק התעשייה בראש העין, כמה קילומטרים מזרחית לפתח תקוה, כבר זולים בהרבה. דמי השכירות שם נעים סביב 7-8 דולר למ"ר, כמו בירושלים.

באזור חיפה נעים המחירים בין 6 דולר למ"ר בטירת הכרמל ל-7 דולר למ"ר בתל חנן.

בדרום, בין אשדוד לאילת, לא כולל שתי הערים, דמי השכירות נמוכים מאוד. בבאר שבע ניתן לשכור מבני תעשייה לפי 3.5 דולר למ"ר ובבאר טוביה דמי השכירות למבנה בסיסי נעים סביב 4.75 דולר למ"ר.

זיו מאור

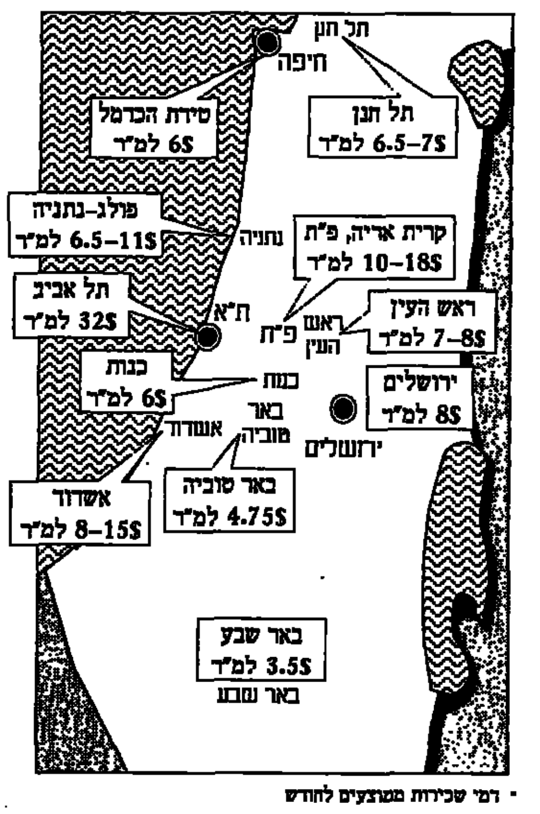

• דמי שכירות ממוצעים לחודש

תגובה

הפתרון היחיד – הצפה מאסיווית של קרקעות

מאת ניר בקר

במדור יומן של מוסף הכלכלה היומי, מתייחס עמירם כהן לאפשרות של הצפת קרקעות השרון במבנים רבי קומות ("לעצור הפשרת הקרקעות", "הארץ", 8/11/94). מסקנתו היא, שעל הממשלה להתערב בתהליך זה בכדי למנוע את הנזק הנגרם לשטחים הירוקים. לדעתי, ההצעה אינה עומדת במבחן ההיגיון הכלכלי.

מסקנתו של עמירם כהן נובעת מעצם העובדה, שקרקע ירוקה היא משאב כלכלי ככל משאב אחר. אולם, באם אין הוא מתומחר אזי ברור שכל הצעה אלטרנטיווית תהיה יעילה יותר ובפרט שימוש אלטרנטיווי בקרקע לצרכי בנייה. כלכלנים, ובפרט כלכלני סביבה, מסכימים בחלוט שגם למוצר סביבתי יש ערך, זאת על אף שאין הוא מתומחר. אך אין זה נכון לומר שיש לפיתוח סביבתי ערך כלכלי אינסופי. ישנה דרך יעילה יותר לבדוק אם צריך להקצות את הקרקע לשימוש זה או אחר וזאת על ידי הפנמה של זכויות הקניין.

הסיבה העיקרית להתנגדות לבנייה באזורים שבהם הביקוש גדול מההיצע היא, שהמתנגדים לא כוללים בחישוביהם את העלות האלטרנטיווית של הצעותיהם. ניקח לדוגמה את הקיבוצים. ברגע שיינתן לאחד מהם הזכות ליישם את זכות הקניין שלו על הקרקע שאותה הוא מעבד, הרי שהשיקול שלו יהיה כלכלי בלבד – האם לגדל גידולים חקלאיים על אותה קרקע או למכור אותה למרבה במחיר.

עד כאן הכל טוב ויפה ואולם, מקשה עמירם כהן ושואל, מה עלינו לעשות באם הקרקע בשימושה הריווחי פחות מועילה לא רק לחקלאי אלא לפרטים נוספים במשק. ראשית, אינני בטוח כלל ועיקר שרווחתו של אזרח כלשהו במדינה גדלה בכך שבאזור השרון מגדלים פרדסים במקום לבנות בתים נאים. אולם, נניח שכך הדבר – הרי שניתן לפתור זאת על ידי מכרז כלשהו. באותו מכרז לא ישתתפו הפרטים שרוצים שהקרקע תישאר ירוקה אלא, הם ישלחו את נציגיהם במועצה האזורית בכדי שיצביעו עבורם. פתק ההצבעה הם השקלים שבהם נממן את קניית אותה חלקת קרקע. אותם שקלים יבואו ממסי ארנונה שייגבו מהתושבים – בצורה כזו יווצרו קהילות עם מודעות גבוהה לאיכות החיים ושטחים ירוקים אך זאת, כמובן, בתשלום. פרטים שאינם מוכנים לשלם ארנונה גבוהה יעברו לקהילות אחרות שרמת הארנונה בהן אינה כה גבוהה. קהילות אלו ימומנו על ידי מסי קרקעות שישולמו על ידי יזמי הפיתוח.

זו היא בדיוק ההפנמה של זכות הקניין. ברגע שהפרטים יוכלו להשוות את העלות האלטרנטיווית בכל שימוש, הם יוכלו לבחור באיזו קהילה הין מעדיפים לחיות.

ומה לגבי האפשרות לשיוויון הדמוגרפיה? סובר עמירם כהן, שזוג שאינו יכול לשלם בעבור דירה בהרצליה או רעננה שילך לגור בבאר שבע ובקרית שמונה. כלומר, אין זה מספיק שאותו זוג נענש פעם אחת על היותו מהמעמד אמצעים, הוא גם נענש פעם שנייה כיוון שהוא אמור להתגורר באזור שבו אין הוא רוצה לגור.

מדוע בעצם שבעלי האמצעים לא יתגוררו רחוק מהמרכז? רק כיוון שהם "תפשו" כבר את המקומות הטובים באמצע? באם איכות החיים תידרדר עד כדי כך שזה יהיה בלתי נסבל לגור במרכז, יעברו גם ההורות המבוססים יותר לאזורי הפריפריה, אשר שם הם יוכלו לרכוש בעבור כספם איכות חיים. מי שירצה להגיע לאזור המרכז למטרות עבודה יוכל לעשות זאת, באם איכות חייו חשובה יותר מזמן הנסיעות האבוד. בכל מקרה זה יעיל וצודק יותר מאשר לשלוח משפחה חסרת אמצעים לפריפריה ללא אפשרויות תעסוקה הולמות.

בארצות הברית, לדוגמה, יצאו המשפחות המבוססות ממרכזי הערים ורוב האוכלוסייה מהמעמד הבינוני ומעלה מתגוררת בפרברים ובעיירות לוויין של הערים הגדולות. היות שהמטרה העיקרית הפעם יכולה להיות מושגת באמצעים כלכליים – על ידי הצפה מאסיווית של קרקעות – הרי שאין להירתע מכך, כיוון שרק דרך זו תביא בסופו של דבר לפתרון סימולטני של שתי הבעיות: מחירי הדיור ופיזור האוכלוסייה.

הכותב הוא ד"ר בחוג לכלכלה באוניברסיטת חיפה

מבצע מהשמיים!

מבצע

קנה מחשב נישא של אוליבטי

שיאים של ביצועים, מולטימדיה מתקדמת,
הנדסת אנוש חדשנית, מחירים אטרקטיביים
לבחירתכם מגוון רחב של דגמים
החל מ-5,799 ש"ח בלבד (לא כולל מע"מ)

ותקבל חינם את המדפסת
הנישאת הקלה בעולם

בטכנולוגית הזרקת דיו, בשווי 1,440 ש"ח

olivetti
פתרונות מחשוב מקצה לקצה

המבצע - עד סוף דצמבר בלבד !
צלצלו עכשיו לאוליבטי, אל פנחס ליסר
טל: 03-5755705 או 03-7516879
* המבצע עד סוף דצמבר או עד גמר המלאי

דניס ברק נכסים והשקעות בע"מ
סניף שיכון דן – בתי יוקרה
1. למכירה בשיכון דן קוטג' גדול ומפואר + כניסה נפרדת, מתאים למקצועות חופשיים !!
2. למכירה בנווה אביבים 4.5 חד', ק"א + חניה, שקטה!! בהזדמנות !! 03-6486114
3. למכירה בשיכון דן 4 חדרים מסודרת ויפה !! 4 דיירים !! לרציניים בלבד!!!
טל: 03-6472775 פקס: 03-495106
FIABCI

עסקת השבוע !
דירת לוקסוס!!
ברמה"ש 4 חדרים
(במקור 5 חדרים)
משוקעת ומפוארת במיוחד
נוף מקסים!! קומה גבוהה !!!
טל. 03-5400004

סניף רמה"ש – בתי יוקרה
1. למכירה ברמת השרון BEST LOCATION דירת 3 חד' קומה ב' משוקעת בטוב טעם!!
2. למכירה בנוי הרצליה קוטג' מקסים 4 חדרי שינה + סלון + מרתף מואר!!
3. למכירה ברמת השרון השקטה במיקום מעולה קוטג' 4 חדרים + מרתף $500,000 !!
טל: 03-5400004 פקס: 03-5402445

הארץ

יום ראשון ח' בטבת תשנ"ה
11 בדצמבר 1994

מערכת, הנהלה, מודעות, הפצה המנויים: תל אביב, רחוב שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 תל אביב 61001 פקס' 6810012 מערכת, 6815857 הנהלה, 6815859 מודעות
ירושלים: רחוב הצבעית 2, טל' 02-254245-6, ת"ד 275 י-ם 91002 פקס' 02-254249
חיפה: רחוב נורדאו 20, טל' 04-623166-7, ת"ד 5259 חיפה 31052 פקס' 04-670715
שירות חלוקה למנויים 03-5121333, 03-5121544 מודעות לוח הדרושים 03-6362020

המו"ל: הוצאת עיתון הארץ בע"מ, רחוב שוקן 21, תל אביב
העורך: חנוך מרמרי   עורך המשנה: יואל אסתרון
גרשום שוקן, העורך 1939–1990

HA'ARETZ Daily Newspaper, P.O.B 233 Tel Aviv 61001 Israel
21 Salman Schocken st., Tel (03) 5121212, Fax 6810012

צה"ל חייב גילוי נאות

"תאונה אווירית" התרחשה בבסיס חיל האוויר במרכז הארץ, ובה נהרגו קצין ונגד ונפצע חייל נוסף. המקרה אירע ביום שלישי שעבר, ופרסומו נאסר. הוא הותר לפרסום חלקי – ובהדרגה – לאחר לחץ תקשורתי וציבורי. עד כה לא הותר פרסום המקרה בפירוט סביר, אף על פי שאין בתאונה זו כל סיבה לחיסיון.

הצנזור הצבאי הראשי הוא שמונע בפועל את פרסום הידיעה, אך מאחורי צעד זה עומד ככל הידוע מפקד חיל האוויר, האלוף הרצל בודינגר. למעשה נוקט בודינגר מדיניות איפול נוקשה בכל הנוגע לחשיפת המתרחש בחיל האוויר, ועמדתו זוכה לגיבוי מצד ראש הממשלה ושר הביטחון. ביום חמישי הגיב יצחק רבין תגובה נרגזת על שאלתו של כתב טלוויזיה בקשר לתאונה: "לא כל תקלה בכלי רכב אווירי או אחר צריך לפרסם", קבע רבין והשתלח באלה הסבורים אחרת, "יש היום ציניות ציבורית תקשורתית לגבי דברים כאלה".

יש לדחות בתקיפות את דבריו של יצחק רבין. צה"ל ומערכת הביטחון חייבים בדיווח לציבור על המתרחש בתחום אחריותם. מחוץ לעניינים שהם בגדר סוד מדינה, חלים עליהם כל התובנות המוטלים על מערכת ציבורית. הציבור הוא שמקיים את מערכת הביטחון ומפקיד את שלומו בידי קברניטיה, והוא זכאי לתבוע מהם גילוי נאות של פועלם ומחדליהם.

תחום מובהק שבו לציבור עניין ישיר ומיידי הוא אובדן חיי אדם בצה"ל ונסיבותיו. יהא זה תאונת דרכים או אימון, התאבדות או פעילות מבצעית, מעשה אלים או מוות בשגגה – אין די בכך שמקרים אלה מוכרים למערכת הצבאית ונחקרים בתוכה. חובה על מפקדי צה"ל להתייצב לפני הציבור ולהודיעו דבר.

במשך שנים נקט צה"ל מדיניות של הסתרת כל תקלה או אסון, שניתן להסתירם. עם התפתחות התודעה הציבורית והגדרת צרכיה חלו שינויים בתחום זה. תפקיד הצנזורה הוגבל מאוד וחובות הפסילה שניתנה לה נוסחה בבירור. עליה למנוע פרסום רק במקרה שבו קיימת ודאות קרובה לפגיעה ממשית בביטחון המדינה. על הגדרה זו אין חולקים – ורוב הוויכוחים בין התקשורת למערכת הביטחון נסובים סביב השאלה מה נתפס כוודאות קרובה וכיצד להעריך את הפגיעה המשוערת. היום, פרסום תאונות אימונים מובן מאליו – ואפשר לציין כי חשיפת תאונות ופרסום מסקנות ולקחים מחקירתן הביאו לחידוד המודעות לתאונות ולדרכי מניעתן. זאת נוסף על הערך היסודי של הכרה בציבור כזכאי לדעת את המרב על צבאו ואופן תפקודו.

תחום חשוב נותר עדיין באפילה. תאונות אוויר עודן מוסתרות מעין הציבור. מערכת הביטחון סבורה כי פרסום על אובדן כלי טיס וחיי טייסים ישרת את מודיעין האויב, ונוכח הנחה זו נפסלת לפרסום כל ידיעה על תאונת אוויר – גם אם מעורב בה אמצעי תובלה או מטוס אימון או כלי לחימה מיושן. מערכת הביטחון נוקטת מדיניות ששורשיה במלחמות ישנות ומתעלמת מן הידע העצום הזמין הקיים בכל מאגר מידע על היקף סדר הכוחות האווירי של ישראל ופרטיו. יתרה מזאת, בחלק מהכלים הקרביים מושלמת מכסת הציוד, במקרה אובדן, ובכל הנוגע לכלים האחרים – הדבר הוא חסר משמעות.

אנשי צוות אוויר אלמונים בפעילותם – ונותרים אלמונים במותם על משמרתם. משפחות חללי תאונות אוויר מנועות – בדרך כלל בלא צורך – מלהתאבל בפומבי על יקיריהן. הציבור מנוע מלהשתתף באבלן. מפקד החיל חייב להבין מצוקה זו.

ייתכן שדווקא מן ההתעקשות לדבוק בתפיסה הישנה יצמח השינוי. עתה, משיו"ר ועדת החוץ והביטחון, האלוף (מיל') אורי אור, הצטרף למבקרים – תהיה אולי אוזנו של שר הביטחון קשובה יותר לצורך בעיצוב מחדש של מדיניות הפרסום הצבאית.

כשתיאלם תרועת הפסטיבלים

מאת עוזי בנזימן

לחוקרי התהילה יש תכונה של אורות בימה: הם מתעתעים; אין להם הסגולה של פנס ממוקד. מוטב איפוא לא לשגות באור היקרות שנגה אמש על שלושת חתני פרס נובל לשלום: הם זכו בדין בהוקרת העולם על מה שעשו עד כה, אבל הם רק באמצע הדרך. הזוהר שאפף אותם הוא רטרואקטיבי: כלל לא ברור שבטווח ראייה ניצב מגדלור המכוונם קדימה.

בטרם יצאו לאוסלו פיטפטו ה"ה רבין ופרס באוזני כתבים ופרשנים של עיתוני הערב והמחישו לכל קורא עיתון שאין להם מושג ברור לאן הם מוליכים את המדינה. יצחק רבין דיבר על שאיפתו להפרדה בין מדינת ישראל לציבור הפלשתיני, שמעון פרס דיבר על יעד הפוך: הפרדה היא מטרה שאינה ניתנת להשגה.

אם שני הג'נטלמנים האלה, שרתמו את המדינה למהלך כה גורלי, אינם מסכימים ביניהם על קו המטרה, כיצד אפשר לסמוך עליהם כשהם מתיימרים להוליך אותה לתחנות הביניים? אם האחד עדיין הוזה על פשרה טריטוריאלית והאחר חולם על קונפדרציה זוגית או משולשת, כיצד הם מתאמים בינם לבין עצמם את השלב הבא של המו"מ עם יאסר עראפאת? הרי לכאורה מושך רבין לכיוון של היפרדות ישראלית מרבית מן הציבור הפלשתיני בגדה בעוד שנקודת המוצא של פרס היא השלמה עם ההתחככות הגמורה בין שתי האוכלוסיות.

המחלוקת ביניהם על הגדרת היעד הסופי גוררת מבוכה בנוגע לסימון שלבי הביניים. רבין אמר בראיונות סוף השבוע שהוא לא ייתן יד להוצאות גדולות על סלילת כבישים עוקפים בגדה, בעוד שפרס הפליג בשבחי עלויות השלום: "תמיד השלום זול מהמלחמה", אמר, ומאחת שלא יתנגד להשקיע מיליארדי שקלים בנתיבים חלופיים בגדה.

הבלבול, שלא לומר הטירוף, ניכר גם בהחלטה של הממשלה ביום חמישי שעבר. זו לא היתה הכרעה של הנהגת מדינה שדנה באופן מעמיק בסוגיה בעלת השלכות היסטוריות, זו היתה מריחה: מצד אחד הממשלה מכריזה על מחויבותה לתהליך אוסלו, מצד שני היא מבשרת שהמשך יישומו מותנה בהפקת לקחים מהניסיון שהצטבר עד כה ומדגישה כי תחיל שיקולי ביטחון קפדניים על כל שלב בעתיד.

בעמדה הזאת גלומה סתירה: השיעור שלמד מהאופן שבו מומש עד כה הסכם עזה ויריחו הוא שערפאת אינו פועל ברצינות נגד הטרור ושאי אפשר להפקיד בידי הרשות הפלשתינית את האחריות לסדר הציבורי ברחובי הגדה, ודאי לא בכל מה שנוגע לביטחונם של הישראלים. כיצד מתיישבת אבחנה זו עם ההודעה על נכונות ישראל לממש את השלב הבא של הצהרת העקרונות, הקובע שענייני הגדה יימסרו לניהול הרשות הפלשתינית?

הסכם אוסלו היה מרשם מבטיח להתחוללות תהליך שיפוגג את הסכסוך הישראלי-פלשתיני. הצעד הראשון, המכריע, אכן נעשה ובגינו קיבלו אמש, בצדק, שלושת החתומים עליו את עיטורי היוקרה. הצרה היא שבמשך יישום ההסכם התבדתה תחזית אחת ועורערה הנחה אחת: נכזבה הציפייה שערפאת יצליח להטיל את מרותו על כלל הציבור הפלשתיני בשטחים ותנוקה המוסכמה שאפשר להפיס את דעת הקהל הפלשתינית בלי להזיז יישוב ישראלי כלשהו בשטחים.

אין תשובה חד-משמעית לשאלה אם שתי התוצאות הללו תלויות זו בזו: יש הטוענים שמלכתחילה מעט היתה להניח שערפאת יתקבל בציבור הפלשתיני כמנהיג בלתי מעורער, לאחר שחתם על הסכם המשאיר על כנן את כל ההתנחלויות היהודיות. ויש הגורסים שמעמדו המעורער הוא תוצאה של זרמים פנימיים בדעת הקהל הפלשתינית, שאין להם ולא כלום עם עמידתה של ישראל על קיום מפת היישובים כפי שהיא.

בין כך ובין כך, הסתירה הפנימית הצפונה בהסכם אוסלו צפה על פני השטח: קשה, אולי בלתי אפשרי, ליישם את השלב הבא ובד בבד לא לגרוע מביטחונם של הישראלים. מתחייבת הכרעה: או ויתור ישראלי מרחיק לכת שישפר את סיכוייו של ערפאת להטיל את מרותו על כלל הציבור הפלשתיני (פינוי יישובים), או ויתור אש"פי שרק יחמיר את מצב ערפאת (קיום בחירות בלי הסגת צה"ל מכל הערים), או השלמה ישראלית עם פגיעה בביטחונה (פינוי צה"ל ממרכזי כל הערים).

כשכבו אמש אורות הבימה באוסלו יצאו שלושת גיבורי החיזיון אל הכפור של המציאות. לבני הישראלים שבהם מותר לנו לומר שלא יצליחו להימלט מכורח ההכרעה: כשם שגילו תעוזה בספטמבר 93', כך עליהם להיות נחושים בהובלת המהלך עד לסידור ההכרחי: התכנסות מדינת ישראל בתחומי הקו הירוק.

עולה חדשה, ירושלים, דצמבר 94' / צילום: אלבס ליבק

הידד, הנה מכשול לשלום

מאת צבי בראל

כל עוד איש לא חלם על תהליך השלום היו ההתנחלויות שם קיבוצי למכשול לשלום. הגילוי שרוב היישובים – אם לא כולם – אינם בסיסי צבא ועוגן ביטחוני אינו חדש. במלחמת יום כיפור התפנו רוב המשפחות מקריית ארבע ומרמת הגולן. לפני שנתיים גילה ראש הממשלה בכעס גדול כי עשרות פלוגות שומרות על ההתנחלויות ותמה כיצד מעיזים יושביהן לבוא בטענות כי צה"ל אינו שומר עליהם. לפיכך, העובדה שרובם הם "קטסטרופה מבוזנה ביטחונית" איננה חדשה. רק מטבע הלשון השתנה. במקום נטל ביטחוני – קטסטרופה.

לכאורה, ממשלה הגיונית, המזהה מכשול לתהליך מדיני שיזמה, תבקש למצוא דרכים כדי לסלק את המכשול הזה. למעשה, הממשלה עושה את ההיפך. היא מתנפלת על ההתנחלויות כמוצאת שלל רב ומשתמשת בהן כדי להמשיך ולהתחפר בתהליך הביטחון ולנטרל את תהליך השלום. על פי מעגל הקסמים שבו הממשלה כולאת עכשיו את התהליך, צריך למצוא פתרון של הגנה לחלק גדול מן ההתנחלויות ורק אחר כך אפשר לדבר על יציאה ממרכזי הערים ומאזורים צפופי אוכלוסייה. הפתרונות המוצעים, כמו בניית כבישים עוקפים או ריכוז התנחלויות בגושים, ברור כי פרק הזמן הדרוש ליישומם חורג בהרבה ממה שהוקצה לשלבי התהליך, ולמעשה פירושם פרפור של התהליך, הפעם תוך ניצול ההתנחלויות כתירוץ.

הנה, כך הפך המכשול הקלאסי לשלום לכלי שרת ביטחוני. כל עוד קיימות התנחלויות ועיירות המפוזרות על פני הגדה, יש עילה להמשיך ולהחזיק את צה"ל בשטח. תעודת הלגיטימציה שהוענקה להן מידי צה"ל הופכת לריק את התואר קטסטרופה. הן עכשיו הקו הראשון. בזכותן זוכה מדינת ישראל לעומק אסטרטגי; בלעדיהן נשמט הבסיס להמשך הישארותו של צה"ל בשטח. אבל האם התירוץ הזה חזק דיו? האומנם חייבות הבחירות לרשות הפלשתינית להידחות עד שייסלל כביש עוקף ברכה, או עד שיסכימו תושבי עטרת להתגורר באלפי מנשה?

על פי הסכמי אוסלו וקהיר, ימשיך צה"ל להגן על היישובים הישראליים ולהחזיק בצירים הראשיים ובאלה המובילים להתנחלויות. אין שום סעיף המצווה על כוחות צה"ל להתפנות מן הצירים היהודיים. שיטת ההגנה המקובלת היום בכל היישובים היא שמירה בעמדות סטטיות וסיורים רכובים בתוך היישוב. את התנועה בצירים מאבטח צה"ל בדרך של סיורים או מחסומים ועל ידי ליווי צמוד של אוטובוסים ושיירות כלי רכב. שיטה זאת תמשיך להתקיים בכל תקופת הסדר הביניים. אין שום צורך לשנות את הסכמי אוסלו לכבוד ביטחון ההתנחלויות. הוא כבר חקוק בתוכם. צה"ל רשאי אפילו לקיים מרדפים אל תוך מרכזי אוכלוסייה אם נודע על בריחות מחבלים לתוכם.

רוב ההתנחלויות הקטנות והגדולות מרוחקות ממרכזי אוכלוסייה. על כך היתה כל השנים גאוותם של מקימיהן. בטקסי הנחת אבני פינה של פירודי הישרים הללו עמדו נציגי הציבור מול מקרופונים ברוח השורקת והזמינו את הקהל לראות כיצד השטח סביבם נקי מערבים.

אם הבעיה היא הבטחת שלומן, הרי ברובן יש שפע של דירות ריקות שיכולות לאכלס יחידות צבא. דוגמה לכך יכולים לשמש אפילו קרית ארבע ובסיס משמר הגבול הקרוב אליה והמרוחק ממרכז העיר חברון. יציאת צה"ל ממבני הממשל הצבאי ברמאללה, חברון או בג'נין והעברת יחידותיו למחנות הקרובים יותר להתנחלויות, או לבסיסי מעבר חדשים, יהיו קצרות יותר מסלילת כבישים עוקפים וכוודאי מהעברת יישובים. גם היום המצב בשטחים הוא כזה שיחידות העתודה נמצאות במחנות המרוחקים ממרכזי הערים ואין הבדל אם סיור רכוב של צה"ל מסיים את סיבובו במחנה הממשל כדי להחליף משמרת, או במחנה ליד התנחלות, ואפילו בתוכה. העברה כזאת תשרת גם את עקרון היציאה ממרכזי הערים שאותה מתנה הסכם אוסלו כהקדמה לבחירות.

ההתנחלויות אינן צריכות לשמש עיכוב נוסף בתהליך ואין כל צורך להתחיל במערכות צדדיות ומתישות כדי לפנות יישובים. פינוים צריך להיות תוצאה של החלטה מדינית כוללת שנסמכת על הסכמי הגבול החדשים ועל המצב המדיני החדש שייווצר כהסדר הקבע, ולא משום שסיבוב ג'יפ הסיור מתארך בעוד כמה קילומטרים. פיגועים אפשר לבצע גם בכבישים עוקפים וגם בתוך התנחלויות מקובצות. משפחת לפיד נפגעה בכביש העוקף את העיר חברון, משפחת וייס נפגעה בכביש יריחו, ומשפחות אחרות נפגעו על הכביש החדש מירושלים לשפלה. כביש עוקף הופך בעצמו למטרה משום שסבירות הפגיעה ביהודים בו גבוהה. אבל סלילתו היא כבר עניין אחר. שנתיים או שלוש של עבודות עפר כמוהן כביטול ההסכם.

הקונטקסט של אברמוביץ'

מאת גדעון לוי

התפטרותו של העיתונאי אמנון אברמוביץ' מ"מעריב" היא הרבה יותר מהתפטרות של בעל טור בולט מעיתונו. עכשיו, כשקוראי "מעריב" שוב לא יוכלו לקרוא את רשימותיו המצוינות של אברמוביץ', אולי יבינו חלקים רחבים יותר בציבור את מלוא משמעותה ההרסנית של פרשת האזנות הסתר לאנשי תקשורת. בהקשר זה אפשר לראות בצעדו של אברמוביץ' תרומה רבת ערך.

עד כה נדמה היה שהפרשה מסעירה אך ורק את הנוגעים בדבר. מאז נעצרו, באפריל השנה, עובדי חברת אגם כחשודים בהאזנות סתר לא חוקיות לעשרות בני אדם לא התקדמה המשטרה כמלוא הנימה לגילוי מזמיני ההאזנות. עיתונים, בהם "הארץ", רשמו לא מעט כתבות על הקיר, והמשטרה המשיכה לחקור בעצלתיים מעוררי חשד.

פרסום שיעקב נמרודי נפגש יותר עם בנו עם עורך דינם של המצותתים, מוטי כץ, במשך החודשים אפריל ומאי, ונמרודי האב נקרא לחקירה בנושא רק באוקטובר; פרסום שעו"ד כץ נפגש עם דוד רוזן מ"מעריב" בליל מעצרם של המצותתים והמשטרה לא ראתה בכך שום סימן מעורר חשד; פרסום שראשי "מעריב" נועצו עם קבלני האזנות הסתר, חוגי מזעקי ואנשי אגם, בדבר אפשרות להתקין האזנות לעובדי העיתון בבניין המערכת, והמשטרה כמו התעלמה; עורכו הראשי "מעריב", עופר נמרודי, האיש הביטחון של העיתון, דוד רוזן, מרבים להיעצר בחדרי קירותיהם לטענת החיסיון העיתונאי, והמשטרה רושמת את דבריהם באריכות ולא עושה דבר.

בתיק החקירה של המשטרה כבר הצטברו ראיות למכביר בדבר ממדיה הרחבים של מכת ההאזנות הבלתי חוקיות. שיחותיהם הטלפוניות של לפחות 110 אישים מרכזיים בעיתונות ובציבור הישראלי צותתו והוקלטו באורח בלתי חוקי, והמשטרה המשיכה בחקירתה הנרפית. ראש אגף החקירות, ניצב יוסי לוי, אמר רק כי "למשטרה אין בשלב זה יכולת למקד ולומר שיש ראיות לגבי מזמיני האזנות הסתר". דברים אלה נאמרו באוקטובר, ומאז לא נוצר הרושם שהמשטרה התקדמה במשהו.

קשה להניח שיש מישהו בצמרת המשטרה העוצר במתכוון את חקירת הפרשה הסבוכה הזאת. אבל קל מאוד להתרשם שאין שם גם איש המאמץ את החוקרים לחקור כיאות לפרשה מעין זאת. כמו בהתנהגות החיילים וקצינים באינתיפאדה, גם כאן מתקבל הרושם ש"רוח המפקד" שורה על הכל. החוקרים והמפקדים יודעים שאם ילחצו יותר על המידה על אישי מפתח כמו יעקב ועופר נמרודי, עלול הדבר לגרום אי-נעימות לא מעטה לשר המופקד עליהם. השר המופקד עליהם, משה שחל, לא גילה עד כה שום נחישות מיוחדת בהמרצת אנשיו לחקור בפרשה.

בדומה לתחילת החקירה בפרשת המחתרת היהודית בזמנה, גם כאן פועלים החוקרים בתחושה שלא מצפים מהם ליותר מדי הצלחות.

כלום נקטה המשטרה את כל האמצעים העומדים לרשותה כדי לנקות את החשדות מעל מי שצריך לנקותם ולהביא להרשעה של מי שצריך להיות מורשע? הכלים. אילו רצתה המשטרה להתקדם בחקירתה, יכלה זה כבר לנקוט כמה צעדים שיקדמוה.

אפשר להבין את רתיעתם של המשטרה ושל השר המופקד עליה מנקיטת צעדים חריפים כמו למשל כניסה למערכת עיתון, או חלילה מעצרו של מו"ל או עורך ראשי. אלה צעדים שאסור להיחפז בהם. אבל הקרקע בוערת והנזק שנגרם בינתיים לעיתונות ולחברה הישראלית הוא גדול.

העיתונות הישראלית של השנים האחרונות, עם הצהוב והארס שבה, פוסעת בדרך מסוכנת. אין צורך להכביר מלים על חשיבותה של עיתונות נקייה, דווקא במדינה כישראל. אחרי שנים ארוכות של עיתונות ששירתה ממשלים בישראל, היה נדמה בשנים האחרונות שהעיתונות תופסת את מקומה החיוני במרקם העדין של המדינה הצעירה והמתגבשת. התחרות האומללה בין שני הצהובונים, המסחור של הטלוויזיה ועכשיו גם פרשת האזנות הסתר מאיימים לפגוע בתהליך הזה.

עם התפטרותו של אמנון אברמוביץ' צריך שר המשטרה להתעשת סוף סוף, לא לנוח על זרי הדפנה הזמניים של הסקרים המחמיאים שלו, לא להסתפק בדיבור אמיץ כביכול על החלפת תיקים בממשלה, ולהיכנס סוף סוף באומץ גם לעובי הקורה בפרשה הזאת. לא קל לשר של פריימריס לפקד על חקירה אמיצה כנגד ראשי עיתונים. אבל משה שחל יכול לקנות את עולמו אם יכנס את שוטריו ויורה להם לנהוג בפרשה כראוי לה.

לא רק ביתן של כמה מערכות עיתונים בוער עכשיו, גם יסוד חזק של הדמוקרטיה הישראלית מתחיל לעלות באש.

בינתיים / אמנון דנקנר

בלוז אמצע הקדנציה

כולם יורדים על משה שחל המסכן, שהעז להציע חילופי תפקידים בממשלה. בייגה שוחט שלח אותו להסתובב בין שני התיקים שלו ואורה נמיר הבהירה ביארסיות שתפקיד שר המשטרה לא היה, אינו ולא יהיה תפקיד של שר בכיר, ללמדך שמדובר בזוטר הנושא עיניו לקידום. אבל האם הרעיון באמת רע כל כך? בממשלות בעולם הדמוקרטי הוא נהוג ומקובל, ומכנים אותו רישאפל – כלומר, טריפה מחדש של הקלפים. ואכן, אי אפשר לטעון היום שכל קלף בחבילה הממשלתית של רבין הוא אס. ההיפך, יש שם יותר מדי ג'וקרים במובן הרע של המלה.

יש ראשי ממשלה הנמנעים מרישאפל מחשש שהעניין לא יעבור בגלל כוחם הפוליטי של השרים המיועדים להחלפה או אף להרחקה כליל מן הממשלה, אולם קשה להעלות על הדעת שיצחק רבין ייתקל בהתנגדות מפלגתית עזה אם יחליט, למשל, להרחיק אישיות דגולה מהסוג של ישראל קיסר, שנודד אתו אל התבונה הממשלתית את הכתם הדוהה של שנות כהונתו הדרסטיות בהסתדרות, ושגם ביצועיו כשר התחבורה מעוררים שאט נפש קל.

הנשיא קלינטון הרחיק ממשלו בסוף השבוע נושאת כהונה בכירה משום שהשמיעה כמה התבטאויות שהביכו את הממשל והיו עלולות לגרום לו נזק. אבל רבין לא העז לבקש מאורה נמיר לארוז את בכיינותה הצדקנית וללכת הביתה אחרי שגרמה למפלגה שלה ולמפלגה נזק קשה בקהילה החשובה של העולים החדשים מבריה"מ לשעבר בהתבטאויות בגנות ולאינכנות. קל לתאריה גם ששר אוצר בממשלה בריטית שהיה מכשיל ראש ממשלה ומסבך אותו בפרשה כמו הטלת המס על רווחי בורסה, כפי שעשה שוחט לרבין, היה מוצא עצמו קורבן עיקרי, ובצדק, של רישאפל, ואולי אפילו היה ראש הממשלה מוצא דרך מכובדת פחות או יותר לסגת מן המהלך הזה שכולו נזק.

כולם מדברים על הבלוז של אמצע הקדנציה ואומרים שהוא טבעי ושממשלה פעילה המזיזה עניינים צפויה לירידה בתמיכה הציבורית בעת הזעזועים ובטרם קטיפת הפירות הבשלים, ששעתה תבוא לעת בחירות שעדיין מרוחקות כאתנו די זמן להתאושש. אולם יש להיזהר באופטימיות הזאת, כיוון שסופה אשליה עצמית אם אין המצב מביא לעשיית שינויים. מה שקרה בממשלה, ומכונה, על פי הנוסח שטבע מנחם בגין בימי ממשלתו הראשונה, "קלקולים", אינו אלא, בלשון לא רבנית ומדויקת יותר – משבר. זהו משבר שבו נאבקים ראש הממשלה ואנשי משרדו בשרים ובפקידים הבכירים של המשרדים החשובים ביותר מבחינה כלכלית-חברתית, וכך שומע הציבור את הביקורת החריפה ביותר על מהלכי הממשלה בתחומים האלה לא מראשי האופוזיציה אלא דווקא מפיהם של מי שאמורים לדעת – אנשי ראש הפירמידה השלטונית. זהו סוג של כאוס שלטוני המעורר בציבור תחושה של העדר יד בוטחה על ההגה ומיתרגם מיד גם לתחומים אחרים.

רבים תוהים מדוע מצב הרוח הלאומי היום – דווקא אחרי הישגים דרמטיים בתחומים רבים – מרושש ומזכיר את ה-Malaise המפורסם של ארה"ב בשנות קרטר. קרטר התלונן אז על המחלה הזאת של רפיון ומצב רוח רע שפשה בציבור האמריקאי אף שהמצב האובייקטיווי לא הצדיק אותם. אבל ל-Malaise יש כוח משלו שאינו נשאב דווקא מהעובדות בשטח, והוא הופך לעובדה פוליטית חזקה ולפעמים מכריעה, כפי שנוכח הנשיא האמריקאי כשהגיעה שעת הבחירות.

גם אצלנו יש רבים שנוכח הקשיים הלא-קטנים בהתקדמות התהליך הישראלי-פלשתיני נכלים קצר רוח, רפיון וייאוש ומבקשים להיפרד כבר עתה מן התהליך, תוך גילוי דיכאון קצר באורח מדאיג ומידת תבונה מדינית מדאיגה עוד יותר. כדאי לשמוע אנשים שהניפו דגלי שמחה עם התחייה על הסכם אוסלו מדברים במרירות על מיקח הטעות האיום שנעשה, מלגלגים במפגיע בהישגים הבינלאומיים, ובהם טקס חלוקת פרס נובל שאיים לטבוע בשערורייה הפרובינציאלית של הוויכוח בגדר המפלגות ובוגדבן, ומבקשים לקבור את השלום הישראלי-פלשתיני כאילו כל ילד שמשתעל קצת, דינו המתת חסד מהירה.

גם בימים לאקוניים הנהגה ראויה לשמה צריכה להפגין מידה של הזיות שלמות. דומה שהסוג של חילופי שרים והכרעות קשות בתחום הפנימי היא סוג החיזיון העשוי להשפיע על כל ציבור דמוקרטי, אשר רואה בה מחזה מוסר שבו ההנהגה מיושרת, מחליפה כוחות ויוצאת מחוזקת ומבוננת. זהו אותו חלק פולחני-כמעט של הוויכוח השלטוני שיצחק רבין בעולם לא הבין הפנים ולכן הוא מועד להיות מכונן המנהיגים המוכשרים למעשים גדולים וחשובים – אך כאלה שאינם מובילים להערכה ציבורית מתמשכת חזקה, הנסמכת על ניצחונות אלקטורליים בחילופי הקדנציות.

אלמוגים שוקעים בביוב

מאת צפריר רינת

ביום שני עומד להתקיים במשרדו של יוסי שריד דיון על מצב מערכת הביוב באילת, שישתתפו בו גם ראש עיריית אילת, מנכ"ל חברת מקורות, נציגי מועצה אזורית אילות וקבוצה של תושבי אילת. לדעת תושבים רבים באילת, הפגישה הזאת היא אחת ההזדמנויות האחרונות להציל את מפרץ אילת ואת שונית האלמוגים הנדירה הנמצאת בו מנזק שאינו ניתן לתיקון.

במשרד לאיכות הסביבה מתייחסים לפגישה כאל יוזמה נוספת למניעת פגיעה סביבתית, אולם הפגישה מתקיימת לאחר שהמשרד לא הצליח, חרף הבטחותיו הקודמות, להוליך שום שיפור משמעותי במצב מערכת הביוב באילת, ולאחר קול זעקה שהקימה קבוצה של תושבי אילת, הכוללת ביולוגים ימיים וצוללנים, שנחרדו במצב הנופים ומהרס שונית האלמוגים.

באילת יש כיום מערכת ביוב הקורסת שוב ושוב בגלל צנרת מיושנת שאינה עומדת בלחצים המוליכים העוברים שמביא אתו הפיתוח המואץ של העיר. אחד הביטויים הבולטים באילת הוא ביוב גולמי שעושה את דרכו ממקומות שונים בעיר היישר אל חופי הרחצה. העיתונות המקומית מזהה, ראש העירייה נחרד והבטיח שהכל בטיפול.

גם כאשר הביוב אינו פורץ מהצנרת, לא מסוגלת מערכת השאיבה להוביל את השפכים ולטהר אותם בצורה יעילה, וכמויות גדולות של ביוב מוזרמות על ידי העירייה אל הים במצב גולמי. בעיה זו היתה אמורה להיפתר באמצעות מאגר לסי-פול שפכים הנמצא בצפון לאילת, אלא שעיריית אילת, המועצה האזורית אילות וגופים נוספים ממשיכים להתקוטט ביניהם מי יממן את הפעלת המאגר. גם לאחר שהוא יופעל, לא יהיה פתרון מלא לשפכים כיוון שבינתיים אין מי שישתמש בהם לצרכים חקלאיים. המאגר יתמלא בתוך כמה שבועות ואז תיאלץ העירייה לחזור להרגל המגונה של שפיכת הביוב אל הים.

המשרד לאיכות הסביבה הכריז לפני חודשיים שבתוך עשרה ימים יישאב חלק מהביוב למאגר הצפוני, וקבוצת תושבי אילת המאבקים להפסקת הזרמת הביוב לים תייקו בארכיון הקטן שלהם הבטחה זו לצד הבטחות אחרות שעדיין לא קוימו. אחת מהן היתה זו שנתן ראש העירייה הקודם של אילת, שהתחייב לפני שנתיים לפני המשרד לאיכות הסביבה, להפסיק את הזרמת הביוב לים בתוך שנה.

שונית האלמוגים באילת, שהיא נדירה מסוגה בעולם, נפגעת באופן שיטתי מאבק הפוספטים המועמסים בנמל אילת והגנבת אלמוגים בידי ישראלים ותיירים. אולם הנזקים שגורם הביוב הם חמורים במיוחד. הביוב פוגע בצלילות המים על ידי העשרתם בחומרי דישון הגורמים להתפתחות אצות. המים העכורים מונעים את צמיחת האלמוגים התלויה באור וגורמים למותם. אתם נעלמים גם המינים הרבים של דגים צבעוניים החיים בשונית האלמוגים.

לא רחוק מאילת, בצד הירדני של המפרץ, מצב שוניות האלמוגים טוב הרבה יותר, ומבקרים ישראלים אומרים שהן נראות כמו השונית של אילת לפני 30 שנה. העיר עקבה שמספר תושביה כמעט כפול מזה של אילת הצליחה לעצור את זרימת הביוב לים. העמסת הפוספטים בנמל עקבה, שהוא גדול ופעיל יותר מנמל אילת, מתבצעת באופן מודרני ובלי שכמויות גדולות של אבק יגיעו לשוניות ויקטלו את האלמוגים כפי שקורה באילת. למרבה המבוכה, מצאה עצמה ישראל עומדת מול תביעה ירדנית להפסיק את זרימת הביוב לנמל עקבה, שפוגעת גם בעיר עצמה. התביעה באה באותו זמן שבו המליצו מומחי המים בישראל לירדנים לשפר את מערכות טיהור השפכים שלהם במטרה לחסוך מים לשימוש בחקלאות.

בעיות הביוב לא עשו עד היום רושם רב על גורמי התיירות בישראל. הם ממשיכים לתכנן גידול ניכר של מספר החדרים באילת אף על פי שאף אחת מהתוכניות לגידול התיירות אינה כוללת תשתית לטיפול בשפכים שתוכל למנוע את זיהום אתרי התיירות. במקום להתנות את המשך פיתוח התיירות בשיפור מצב הביוב, מסתפק המשרד בהכרזה שתחזוקת הביוב היא בתחום אחריותה של עיריית אילת.

מחר יתכנסו יחד במשרד לאיכות הסביבה, אולי בפעם הראשונה, כל הגורמים שהיו אמורים לטפל בבעיית הביוב של אילת. כדי שלא ייצאו הבטחות שווא נוספות גם מפגישה זו, חייב השר שריד לקבוע לוח זמנים מחייב לפתרון בעיית הביוב של אילת. הוא והגורמים הממשלתיים האחרים גם יצטרכו למצוא תקציב מתאים לפתרון הבעיה, אף אם מדובר בסכומים של עשרות מיליוני שקלים. מה שעומד על הפרק הוא העתיד הסביבתי והתיירותי של אילת. התיירים והישראלים המגיעים לאילת לא יסבלו לאורך זמן את צחנת הביוב ואת מראה השונית המתפוררת. עכשיו, כשיש להם אלטרנטיווה, הם יעדיפו לעקוף את אילת ולנסוע לעקבה.

עוד פטנט של קליל

לשיפור איכות המוצר

כנף רשת חדשה מאלומיניום הנעה בתנועה קלה וחלקה על גבי גלגלים ממוסבים.
לא עוד רשתות קופצות ונתקעות

- פתרון ייחודי המשלב פרופילים ואביזרים חדשים של קליל
- מתאים לכל חלונות ההזזה של קליל וגם לחלונות "קליפס" ו"גלייד"
- ייצור והרכבה פשוטים ומהירים

דרוש מיצרן החלונות להתקין בביתך את כנף הרשת החדשה
פנה לקליל לקבלת איגרת טכנית של כנף הרשת החדשה

הפרופילים והאביזרים של כנף הרשת החדשה מוגנים בפטנט ובמדגמים רשומים

קליל פרופילי אלומיניום

קליל תעשיות בע"מ ■ ת.ד. 210 ק. מוצקין 26114 ■ טל.: 753044, 757914, 04-789110/2 ■ פקס: 04-757799

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הכיסים הריקים במעיל של אסד

הדיפלומטיה האמריקאית מייחסת משקל סגולי נכבד לסוריה, וגם התחושה שמקרינים פוליטיקאים ואנשי צבא בארץ היא כי מדובר במעצמה אזורית. האומנם נכונה הערכה זו של מידת מרכזיותה וחשיבותה של סוריה?

מאת גיא בכור

"ת"פקידה של סוריה הוא קריטי, ולא יתאפשר שלום באזור בלא שלום בין ישראל לסוריה", קבע בחודש שעבר חד וחלק נשיא ארצות הברית ביל קלינטון בדמשק, בשעה שלצדו עמד מחויך ושבע רצון נשיא סוריה. כיוון שחאפז אל־אסד מסרב להגיע לוואשינגטון, כיתר מנהיגי העולם העולים לרגל לשם, טס נשיא המעצמה היחידה בעולם לדמשק, גם בלא שידע מה יהיו תוצאות פגישתו שם.

הדיפלומטיה האמריקאית מייחסת משקל סגולי נכבד לסוריה, כמי שמרכזיותה המזרח תיכונית אינה מוטלת בספק. גם התחושה שמקרינים בארץ אישים פוליטיים וצבאיים היא, כי מדובר במנהיג של מעצמה אזורית חשובה במיוחד, שבלעדיה לא יקום דבר במזרח התיכון, האשר כדי לתלות את פניה וכדי לשנות את המציאות האזורית אין ברירה אלא להחזיר לידיה את מרבית רמת הגולן. גם בארץ נוטים, בדרגים הפוליטיים והצבאיים, להציג את אסד כאיש היודע טוב מכולם לכלכל את ענייני האזור. עד היום מייחסים, למשל, ראשי אמ"ן משקל מיוחד לשלום עם סוריה.

"רבין מחכה לאסד. ליתר דיוק: למלה אחת שלו, שתשנה את פני האזור כולו", כתב לפני שנה ב"הארץ" יואל מרקוס, ערב פגישתם הראשונה של הנשיאים קלינטון ואסד בז'נווה, ורוח הדברים הזאת לא השתנתה מבחינתו של הציבור הישראלי. בישראל עקבו במתח אחרי מסיבת העיתונאים המשותפת של קלינטון ואסד בדמשק. במשך שנים הורגלנו במיתוסים שהפיצו מבקרים אמריקאים, כמו ארהארד ג'רג'יאן, הנרי קיסינג'ר וג'יימס בייקר, שדיברו בדרך כלל בנימת הערצה על "טקטיקת שלפוחית השתן" שנוקט אסד כאשר הוא מנהל משא ומתן עם יריב, ועל שעות הלילה המאוחרות והשיחות הארוכות שבהן הוא מתיש את יריבו. "אסד ניחן בשליטה עצמית, גופנית ורוחנית שלא תיאמן", כתב עליו באמצע שנות השמונים הלבנוני כרים פקרדוני בספר ההלל שלו על נשיא סוריה, "השלום האבוד". "אסד אינו יודע עייפות מהי, וברצונו להתום את הוויכוח יתמיד לשעה ה־25".

אך האומנם נכונה הערכה זו של מידת מרכזיותה וחשיבותה של סוריה? בדיקת השגיה של מדינה זו מלמדת על פער ממשי בין המיתוס של אסד המנהיג הסורי, שאולי היה נכון לשנות השמונים, לבין יכולתו כיום. בדיקה זו בארבע השנים האחרונות אינה מחמיאה ל"אריה הסורי" (אסד – אריה בערבית) ולמדיניותו, אך בכל זאת אפשר להבחין כאן בתופעה מעניינת: ככל שמשוח התמרון שלו הולך ומצטמצם, כך המיתוס סביבו מתעצם ומתפשט. יש לכך לפחות הסבר אחד: כדי לאתר תהליכים אזוריים חדשים יש צורך בפרספקטיווה של זמן ובאבחנה. ואילו מיתוסים משתרשים לטווח רחוק וקשה לעוקרם. לעתים הם חיים לנצח.

היו אלה המצרים שניסחו את מה שבארץ כינו "תיאוריית בסיוני", ולפיה שלום ישראלי עם הסורים יסחוף ממילא לתהליך את יתר הפרטנרים הערבים. "לחאפז אל־אסד, שאותו אני מכיר אישית, יש מעיל", נהג שגריר מצרים מחמוד בסיוני להסביר לבני שיחו הישראלים. "בכיס אחד שלו נמצאת לבנון ובכיס השני ירדן. ומכיס המכנסיים מבצבצים הפלשתינאים". התיאוריה התבררה כלא נכונה. גם בארץ היתה מוסכמה מקובלת על המערכת הפוליטית – וכמוה על המעריכים הלאומיים באמ"ן – כי חוסיין לא יעז לבוא לפני אסד. ודווקא כך קרה.

המלך חוסיין, המודע היטב למאזני הכוח באזור, הבין הרבה לפני ישראל וארצות הברית שמעמדו של אסד כמרתיע הכלל־אזורי התערער, ומבחינת ירדן הוא אינו עוד איום קיומי, כפי שהיה מאז ראשית שנות השבעים. השלום בין ישראל לירדן הוא שלום ידידותי ונורמלי, בלי העכבות של המצרים – ותרחיש כזה היה נראה דמיוני לחלוטין עד לפני שנים מספר.

כיום לא מתקיים כל מגע בדרג בכיר בין המשטרים הירדני והסורי, ונראה כי גם ראש אש"ף יאסר ערפאת מתנהל היטב בלא היד הארוכה של אסד. המנהיג הסורי, שבחש במשך שנים בקדירה האש"פית – למשל באמצעות ארגון אל־סאעיקה שלו (שהיה חלק מאש"ף עד 84'), או בהתנקשות נגד ערפאת בביירות ב־1982 ואחר כך במרידה בשורות פתח – נותר כיום בלי כלים ממשיים לחבל או להשפיע בעניין הפלשתיני. אמנם, בדמשק ובלבנון נמצאות מפקדות של מורדים פלשתינאים, או אנשי סירוב, אבל קולם של אלה אינו נשמע עוד במחנה הפלשתיני כאשר ערפאת מנותק מהם ומוגן דווקא על ידי ישראל.

ה"בירה הסורית מוגבלת כיום בשימוש בטרור בינלאומי ובטרור אישי, גם בשל הנסיבות העולמיות שהשתנו. ולכן סוריה אינה יכולה להשתמש בחמאס כפי שהשתמשה לפני עשור בחיזבאללה. התזה הסורית הקלאסית – הגורסת קודם החזרת האדמה, כל האדמה, ורק אחר כך נורמליזציה – לא יושמה למעשה מאז הסכם השלום עם מצרים: הפלשתינאים סיפקו לישראל נורמליזציה לפני שקיבלו את האדמה, חוסיין הסכים לכמה הסדרים שבעיני אסד הצטיירו כ"כפירה", כמו החכרת קרקע לישראל או חילופי קרקעות, מדינות ערביות מכוננות קשרים דיפלומטיים עם ישראל (מרוקו, תוניסיה, ובקרוב כמה נסיכויות במפרץ הפרסי), וכל זאת בלי להתחשב כלל בדעתה של דמשק. ואם חסן מלך מרוקו נחרד לפני שמונה שנים מניתוק היחסים של

> סוריה, המאפשרת את פעילותו הצבאית של חיזבאללה בלבנון, מפיקה פחות ופחות יתרונות ממעמדה זה. היא יוצאת פגועה במערב; קשריה הרגישים ממילא עם איראן מציבים אותה בעמדה פגיעה

דמשק עם ארצו לאחר ביקורו הפומבי של ראש הממשלה שמעון פרס בארמונו שבאיפראן, הרי כיום בעניינים נכבדים מכך איש אינו נותן דעתו על עמדתה של סוריה. ועידת קזבלנקה וועידת עמאן, שתיערך בחודש מאי, הן ניצחון התזה הישראלית ותבוסת הלאומיים הסורים. כל מדינה ערבית נוספת המארחת משלחת ישראלית או מכוננת יחסים עם ישראל היא כנעיצת סכין נוספת בדמשק.

בפברואר 91', מיד לאחר מלחמת המפרץ, דחו מדינות המפרץ הפרסי את הצעתה של סוריה להשתתף בהגנתו האזורית. סוריה אינה מפחידה עוד כבעבר, ואף שמשרדי החרם הערבי על חברות זרות נמצאים בדמשק, הכריזו שש מדינות המפרץ הפרסי רשמית על הסרת החרם העקיף מעל ישראל. העזה כזאת לא היתה אפשרית עד לפני שנים אחדות. כך גם בנוגע להימנעותה של סוריה מלהשתתף בשיחות הרב צדדיות במסגרת תהליך השלום. אם חשבה להרתיע בכך מדינות אחרות מלהשתתף – היא נכשלה. איש בעולם הערבי לא התייחס לסירובה, ומדינות שמנות עמו על השיחות, העשויות לתרום במישרין לכלכלתן.

ההתייחסות אל סוריה כיום היא כאל מדינה רגילה. לבנון אמנם הפכה כמעט למחוז סורי, עד כדי כך שהסורים הציעו לשגר אל שיחות השלום משלחת סורית־לבנונית אחת – בראשותו של יושב ראש לבנוני. אך במה הדבר תורם למעמדה האזורי של דמשק, או לכלכלה הסורית? לבנון היא מדינה שולית, והשליטה עליה לא הניבה לסוריה כל דומיננטיות או השפעה על ארצות אחרות, חשובות יותר. הוא הדין בארגון חיזבאללה.

סוריה, המאפשרת את פעילותו הצבאית של חיזבאללה בלבנון, מפיקה פחות ופחות יתרונות ממעמדה זה. היא יוצאת פגועה במערב; קשריה הרגישים ממילא עם איראן מציבים אותה בעמדה פגיעה, שכן שינוי מדיניות כלפי חיזבאללה יגרום לקרע עם טהרן; ואילו תמיכתה בארגון כאמצעי להתיש את ישראל פועלת רק בטווח הקצר והבינוני.

התמיכה בטרור מגבילה את הכלכלה הסורית, בשל החרם האמריקאי, אף כי לפני עשרה ימים החליטו האירופים להסיר כמה סנקציות מעל סוריה, לכאורה כדי לעודד אותה לעלות על המסלול הנכון. נכון הוא שהכלכלה הסורית מציגה בתהליך צמיחה של כ־7% בשנה מתחילת שנות התשעים, בשל צעדי פתיחות כלכלית שנוקטו. אך ייתכן שקשה לדבר על הצלחה כלכלית של ממש. כמו בתחומי החוץ, גם בתחום הכלכלה הנשיא אסד מתפקד כמנהיג פסיבי והססן, שמזלו שיחק לו בתחום הכלכלי, כאשר לפני ארבע שנים נמצא בסוריה נפט בכמות של כ־600 אלף חביות ביום, שיותר ממחציתו מיוצאת.

אך הבעיות המבניות של סוריה כה קשות, שאין הראות שהצמיחה תימשך. עד לפני שלוש שנים פעלו במדינה 11 חברות אנרגיה זרות; כיום נותרו בה רק ארבע. השאר עזבו בגלל מחסומי הביורוקרטיה והגבלות שהציב השלטון. אסד מתקשה לאמץ מדיניות כלכלית ברורה, והמשק הסורי, הלכוד במבנה ריכוזי סוציאליסטי, מחפש את דרכו. עם שיעור ילודה שנתי של 3.6%, מן הגבוהים באזור, ושיעור אבטלה ענקי, יש אומרים עד 30%; עם מחסור מתמיד ומעיק בדירות, ועם חוב חיצוני תופח, 12 מיליארד דולר לרוסיה בלבד – התמונה אינה מעודדת. מה גם שלפי מחקרים אחרונים, הנפט הסורי ייאזל בעשור הבא.

ס"וריה היא עדיין מדינה שתקציבה המצומצם, 8.5 מיליארדי דולר (בשער הלירה הריאלי), אמור לענות על צורכי אוכלוסייה של 14 מיליון נפש. ואם בישראל מדברים על סוריה כעל אי של יציבות פוליטית, התמונה עלולה להשתנות בחטף עם הסתלקותו של אסד, השליט היחיד הכל יכול. הנשיא מותיר את שאלת הירושה פתוחה ומהסס למנות לו יורש אחר, לאחר מותו של בנו באסל. כבן מיעוט עלאווי בארץ של פסיפס מיעוטים, עלולה שאלת הירושה לגרוף את המדינה כולה לאי־יציבות, כפי שאירע בשנות השישים.

אסד של שנות התשעים מצטייר איפוא בכל רמות הפעילות כדמות מנהיג הססן, החושש מכל יוזמה מקומית או אזורית. כישלונותיו ומחדליו במדיניות החוץ ובמדיניות הכלכלית רק מאשרים זאת. אם בשנות הקיפאון המדיני והבין גושי – בשנות השבעים והשמונים – יכלה מנהיגות שמרנית ובריונית להיתפס כמעטה של עוצמה מיתית, הרי בשנות התשעים הדינמיות, שנים של ניפוץ מסגרות, מנהיגות כזאת מבטאת חולשה ורגרסיה. מרחב התמרון הבין ערבי ההולך ומצטמצם של הנשיא אסד ומרכזיותה הנטענת של סוריה מוכיחים זאת.

איור: ערן וולקובסקי

עצור, מכונית לפניך

הקשיים למכור יישומים אזרחיים של טכנולוגיות צבאיות הביאו את התעשיות הביטחוניות לשותפויות עסקיות עם גופים פרטיים. ברפא"ל כבר התחילו ליהנות מהפירות של שותפויות מסוג זה

מאת שרון שדה

מ"כ"ם זעיר, המותקן בקדמת המכונית ומזהיר את הנהג מפני קרבה יתרה למכונית שלפניו, ומערכת לגילוי רעלים במים ובאוויר, המבוססת על טכנולוגיות חישה של ראשי ביות בטילים – אלה רק שתי דוגמאות של יישומים אזרחיים של ידע וטכנולוגיות צבאיים, שבעזרתם מבקשות התעשיות הביטחוניות זה כבר לצאת מהקשיים שהן נתונות בהם. אלא שהניסיון של השנים האחרונות לימד, כי ההשתלבות בשווקים האזרחיים כרוכה בקשיים ובהשקעה כספית גבוהה. לשוק האזרחי גם נדרשת מערכת שיווק אחרת, שאינה מוכרת לאלה המורגלים לעבוד מול אנשי צבא ובכירים בממשלות זרות.

כל הבעיות האלה הביאו שתיים מהתעשיות הביטחוניות הממשלתיות – התעשייה האווירית ורפא"ל – ליצור שותפויות עסקיות עם חברות או אנשי עסקים פרטיים, שיביאו את ההון הדרוש ואת המערך השיווקי. התעשייה הצבאית מעדיפה בינתיים להתרכז בתחומי התמחותה המוכרים, לרבות חימוש מגוון, וזנחה כמעט לחלוטין יוזמות בתחום האזרחי.

התעשייה האווירית מצדה פנתה לפני שבועות מספר לכמה חברות גדולות במשק בהצעה להקים חברה משותפת, שתיישם טכנולוגיות צבאיות במוצרים אזרחיים. העיקרון המנחה הוא שתע"א תיתן את הטכנולוגיה, והשותף השני ישקיע במימון הפיתוח ובחדירה לשווקים. צעד זה, שנדרש לו עדיין אישור דירקטוריון, נעשה במסגרת מדיניות החברה להרחיב את פעילותה בשוק האזרחי באמצעות שימושים אלטרנטיביים במשאבים העומדים לרשותה. בתחילת שנות ה־90 קבעה לה כיעד לשנת 96' כי 50% ממכירותיה יהיו בתחום האזרחי. אך ב־93', וככל הנראה גם ב־94', הסתכמו המכירות האזרחיות ב־22% בלבד מכלל המכירות. לפיכך החברה עידכנה את תחזיתה, וכעת היא צופה כי רק לקראת שנת 2000 תצליח לשווק כמחצית מתוצרתה לשוק האזרחי.

ב"אוגוסט חתמה חברה בת של תע"א, אלתא, על הסכם להקמת חברה משותפת עם איש העסקים האמריקאי טד אריסון, שתפתח מוצרים אזרחיים המבוססים על הטכנולוגיות של אלתא, בהשקעה ראשונית משותפת של כ־30 מיליון דולר. צעד זה בא בהמשך להקמתה של החברה הבת מדיס־סל (בסוף 92'), המשותפת לחטיבת האלקטרוניקה של תע"א ולאיש העסקים האמריקאי רוברט ליפטון, לשעבר נשיא הקונגרס היהודי העולמי.

החברה עוסקת בפיתוח וייצור ציוד לאבחון רפואי, תוך כדי הסתייעות בידע ובטכנולוגיות צבאיות. במפעל שהקימה מדיס־סל בירושלים מפותחים ומיוצרים שני מכשירים: "סל־סקאן", המאבחן חמישה סוגים של סרטן באמצעות בדיקת דם, ו"רנדיוסקו" – מכשיר לניטור גלי מוח. עד כה נמכרו עשרה מכשירי סל־סקאן ללקוחות בישראל ובחו"ל, והחברה בודקת יישומים נוספים למכשיר עם חברה אמריקאית.

בשנים הבאות תיכנס תע"א לתחומים אזרחיים חדשים: בין השאר ייצור כיסאות לנכים, פיתוח רשתות תקשורת מתוחכמות לקבוצות יעד (כגון מערכת המקשרת בין רופאים לבית החולים), מערכות בקרת תעופה ומערכת לאיתור זיהומים במים. מפעל מב"ת בחטיבת האלקטרוניקה של תע"א, העוסק בדרך כלל בפיתוח נשק רקטי ופרויקטים בתחום החלל, גיבש כמה תוכניות שבהן הוסב ידע צבאי לצרכים אזרחיים במגזר התעשייתי והפרטי. בין השאר מפתח המפעל מערכת לבקרת תנועה בנפח גדול, שפותחה בסיוע ספקים מאיטליה ואנגליה והתמודדה על מכרז גדול של חברת נתיבי איילון. מב"ת סיפק למפעל ישקר בתפן מערכת לגילוי פגמים בייצור בחלקים מכניים, המבוססת על טכנולוגיות זיהוי מטרות לטילים, על פי הזמנתו של סטף ורטהיימר.

ר"פא"ל כבר השלימה את התארגנותה לקראת השתלבות בשוק האזרחי, והיא קוטפת פירות ראשונים – הזמנות בהיקף של 50 מיליון שקל. ראשי הרשות, הפועלת עדיין במתכונת של יחידת סמך במשרד הביטחון, הבינו לפני זמן רב כי הידע הייחודי שנצבר בה הוא מכרה זהב טכנולוגי. ב־1982 הוקמה החברה הממשלתית גלרם, כדי ליישם את הידע של רפא"ל בשוק האזרחי. אך לדברי מנכ"ל גלרם, ראובן ברון, רק בשלוש השנים האחרונות נעשו צעדים ממשיים בתחום זה. לפני כשנה הוקמה חברת האחזקות RDC, בבעלות משותפת של גלרם (המחזיקה ב־49.9% ממניותיה) ושל דיסקונט השקעות, אלרון ו־PEC – שהזרימו את ההון הדרוש לפיתוח המוצרים החדשים. ביחד עם משקיעים נוספים הקימה RDC כמה חברות בנות אזרחיות, בהשקעה ראשונית של כ־55 מיליון דולר, ואלה משתמשות בטכנולוגיות של רפא"ל לפיתוח מוצרים אזרחיים חדשים.

לדברי ברון, החברות האלה נמצאות בשלב של גמר פיתוח המוצר הראשון שלהן, ובשנה הבאה יציגו מכירות ראשונות. בין המוצרים החדשים שתציע RDC: מערכת תקשורת אלחוטית בשם GEO-NET, המספקת מגוון שירותי טלפון, פקסימיליה, העברת מידע ונתונים, ומתבססת על "טכניקת גישה לרשת בדילוגי תדר" – יישום של טכנולוגיה מתקדמת המצויה לשימוש במערכות תקשורת צבאיות, במטרה להגן אותן מפני חסמי האויב; טרמינל לתקשורת לוויינית בשם "ביפסאט" – המאפשר קשר זמין מכל מקום לכל מקום בעולם ומתבסס על טכנולוגיות שיזור שפותחו ברפא"ל למערכות צבאיות. מוצר אזרחי אחר, המיועד לשימושים רפואיים – IVA-2000 שמו – פותח על ידי אופ־גל, חברה בת של גלרם ואל־אופ. מדובר במכשיר להדמיית כלי הדם בלב בזמן ניתוח לב פתוח, המאפשר לרופא המנתח לוודא כי מתחילה זרימת דם תקינה בלב לאחר הניתוח. המכשיר מבוסס על טכנולוגיה שפותחה ברפא"ל, המיושמת בדרך כלל במכשירים ובמצלמות לראיית לילה המתאימות לשימוש צבאי.

ברון מעריך, כי עד סוף העשור ישתוו מכירות המוצרים האזרחיים של RDC למכירות המוצרים הצבאיים של רפא"ל – 1.1 מיליארד שקל בשנה. מנכ"ל רפאל, יצחק גת, זהיר יותר ויראה כהישג מכירות בשיעור 10% ממכירותיה של רפא"ל.

פגישות עם הסי־איי־אי וחיזור אחר המומחה לטרור

עתה, לאחר שהחרם הערבי נסדק וכאשר הארגונים היהודיים בארה"ב חלוקים ביניהם ביחס לתהליך השלום, הם מצאו להם תחום עיסוק חדש ומאחד – איום הטרור הפונדמנטליסטי. לדעת חלק מהעסקנים היהודים, זו אמתלה לדחייתו של דיון על סדר עדיפויות חדש ליהודי ארה"ב

מאת שלמה שמיר

ניו יורק

ט"רור – זו המלה השכיחה ביותר בביטויים ובדיונים של ארגונים יהודיים בארצות הברית. עכשיו, אחרי שגם החרם הערבי על ישראל נסדק, ראשי הארגונים מגיסים בכל כוחם לדחוף לאורווה שהתרוקנה את סוס הטרור.

כמעט בכל יום מגיעות הודעות לעיתונות מטעם ארגון יהודי זה או אחר, המתגדר בכך שקיים דיון על הטרור והעלה את הנושא לפני הגופים המתאימים בוואשינגטון. הבשורה האחרונה באה מטמפה שבפלורידה, שם ננעל בסוף השבוע שעבר המושב השנתי של חבר הנאמנים של התנועה הרפורמית. על פי יוזמת נשיא התנועה, אלכסנדר שינדלר, אושרה במושב החלטה הדוחקת בממשל האמריקאי לגבש חוקים ונהלים חדשים שיאפשרו לשלטונות להילחם בטרוריסטים. "על ממשלת ארצות הברית וקבוצה לאמץ שיטות אגרסיביות יותר בחקירת פעילות טרוריסטית", הצהיר שינדלר. בעיקר נחוצה, לדבריו, גישה תקיפה יותר בחקירת ההאשמות כי החמאס מקבל תמיכה מצפון אמריקה.

בארגונים היהודיים האמריקאיים מחזרים עתה במרץ אחר סטיב אמרסון, המוגדר מומחה בינלאומי לטרור. הסרט התיעודי שהפיק, "ג'יהאד באמריקה", שהוקרן זה לא כבר ברשת הטלוויזיה הציבורית בארה"ב (וגם בערוץ 1 בישראל), חשף ממצאים מדאיגים על פעילותם של קבוצות ומוסדות מוסלמיים בארה"ב, אשר תחת מסווה של עסקנות דתית ובתווית של ארגוני צדקה משמשים למעשה כזרוע סמויה של החמאס.

ממצאי הסרט אישש פחדים הרווחים זה כבר בקרב יהודים אמריקאים מפני פעילות מוסלמית פונדמנטליסטית ותרבית בארה"ב. אמרסון הופיע זה לא כבר במפגש שאורגן לכבודו בוועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים, והתלווה אליו יגאל כרמון, לשעבר יועצו לענייני טרור של יצחק רבין. המפגש שימש לארגון הגג היהודי הזדמנות לצרף את קולו לפניות אל הממשל – שיהדק את הפיקוח על גופים קיצוניים חשודים ויקנה לרשויות החוק שרירים במאבק לבלימת פעילות טרוריסטית. בראשית החודש שעבר אירגן הוועד היהודי האמריקאי יום דיונים עם בכירים בוואשינגטון הפעילים בלוחמה נגד טרור. מנכ"ל הוועד, דייוויד האריס, ויו"ר חבר הנאמנים שלו, רוברט ריפקינד, נועדו עם פקידים בכירים של הסי־איי־אי, האף־בי־איי ומשרד המשפטים הפדרלי, ושוחחו עם חברי ועדת החוץ של הסנאט וצוות תת ועדת הסנאט לפשעים.

המערכה נגד הטרור ממלאת חלל שנוצר בזירת הפעילות היהודית מאז המהפך ביחסים בין ישראל לפלשתינאים. המערכה הזאת – גם אם אינה מנוהלת על ידי הארגונים היהודיים כגוף אחד וכל ארגון שומר בקנאות על זכות היוצרים שלו – מטייחת את הסדקים שנבעו בחזית היהודית בפולמוס על תהליך השלום. החששות מפני פעולות חבלה המכוונות נגד מטרות יהודיות מקומיות, והרצון להפגין סולידריות עם אזרחי ישראל, משותפים לכל הארגונים. וכך, בעוד ראשי ארגונים ופעילים מסתייגים מהביקורת האגרסיווית שמותחים רבנים ועסקנים אורתודוקסים על מדיניות השלום של ממשלת רבין – התרעות מפני פעילות מוסלמית חשודה בארה"ב ופניות לממשל להדק את הפיקוח על גופים פונדמנטליסטיים הן גורם מלכד.

אולם חלק מהעסקנים היהודים, שמתוקף תפקידם באים בקשר עם הקהילות, סבורים כי ההתמקדות בשאלת הטרור עלולה לשמש אמתלה לדחייתו של דיון על סדר עדיפויות חדש ליהודי ארה"ב, שהכל כאן מסכימים שהוא דחוף. אדגר ברונפמן, נשיא הקונגרס היהודי העולמי, טילטל את הממסד היהודי האמריקאי כאשר בנאומו בכנס השנתי של הפדרציות היהודיות בדנוור קרא לארגון־מחדש של מערך הארגונים היהודיים ולמיזוגם של ארגונים העוסקים בתחומים זהים. הוא לא הוציא מכלל זה את הארגון שהוא עומד בראשו. אך היה זה יד ימינו של ברונפמן ומנכ"ל הקונגרס היהודי העולמי, ישראל סינגר, שחולל סערה – בכנס של פעילי איחוד בתי הכנסת האורתודוקסים שהתקיים לפני שבועיים. כשהוא מתעלם מסדר היום של הכנס, האשים סינגר את משתתפיו בהתחמקות מדיון פומבי באמצעים למלחמה בטרור.

מ"אז חזר מביקור בבואנוס איירס – מיד לאחר הפיגוע בבניין הקהילה היהודית – הפך סינגר את נושא הטרור למרכז פעילותו. חרה לו השתיקה המתמשכת של הממסד היהודי בארה"ב, שאחדים מראשיו הסתפקו בתגובות גינוי לפיגוע בבואנוס איירס ולא נקפו אצבע לסייע למי שנפגעו שם. הקונגרס היהודי העולמי היה הארגון היהודי הראשון שאירגן כנס במקסיקו־סיטי, אשר יוחד בחלקו הגדול לאמצעים שיש לנקוט נגד הטרור המוסלמי.

לדברי סינגר, אין די בדיונים שגרתיים בעניין הטרור, או בהפצת הודעות לעיתונות. סינגר מעריך כי "סכנה של פיגוע נגד מטרה יהודית בניו יורק, כמו זה שאירע ברחוב דיזנגוף, היא מוחשית ורצינית". הוא טוען כי ראשי ארגונים יהודיים דחקו את זיכרון הפיגוע בבואנוס איירס כיוון שהוא ממחיש להם את מצבה הפגיע של הקהילה גם בארה"ב. "הם פוחדים לפחד מפעולות טרור אפשריות", אומר סינגר. "פחד זה מבטא יותר מכל את הגלותיות הטבועה בכולנו. הוא הורס את תדמית גלות הזהב שאנו כה להוטים לטפח".

לדבריו, "כפי שרבים מקרב המנהיגים היהודים אינם מוכנים להעמיד את העמקת החינוך היהודי בראש דאגותיהם, כיוון שהוא נתפס בעיניהם כגורם שעשוי להפריע לתהליך הטמיעה בחברה האמריקאית, כך הם חוששים ממעורבות פעילה ופומבית בעניין הטרור, שתציג את פגיעותם". סינגר מצביע על כך שבאזור העיר ניו יורק בלבד נמצאים 4,500 בניינים שבהם שוכנים ארגונים, בתי כנסת, בתי ספר וישיבות, שכולם הם יעד אפשרי לפיגועי טרור. הוא מסתייג מכך שראשי ארגונים יהודיים מקבלים ללא עוררין את הסבריהם של בכירים בממשל, כי ארה"ב פועלת כמיטב יכולתה לבלום את הטרור הבינלאומי, ולדעתו רצוי היה להסתייע בניסיונה של ישראל בתחום זה.

א"ישים יהודים שיש להם מהלכים במסדרונות הממשל מאשרים כי בכירים בוואשינגטון נוטים להמעיט מחומרת האיום הגלום בקבוצות איסלאמיות פונדמנטליסטיות בארה"ב. לדבריהם, מהתבטאויות של בכירים אמריקאים משתמע שאינם תומכים בצעדים נגד מדינות הידועות כתומכות בטרור הבינלאומי, כמו איראן. הממשל הפך את עיראק לאויבת הגדולה – נטען – אך אינו מוכן לפעול נגד איראן, ולנקוט אמצעים לעצירת יחסי סחר שחברות ומפעלים אמריקאיים מקיימים עמה.

אברהם (אייב) פוקסמן, מנכ"ל הליגה למניעת השמצה, אינו מסכים עם דיבורים בנוסח של ישראל סינגר. לדבריו, הפעילות היהודית כלפי הטרור צריכה להכיר במגבלות, המכתיבות התמקדות במטרה אחת: זירוז של הממשל לנקוט אמצעים הולמים לבלימת הטרור. יש לתקן, הוא אומר, חוקים ונהלים שאינם עונים על מטרה זו. כך, למשל, על פי החוק הקיים מנועים שלטונות ההגירה מלהחליף מידע עם האף־בי־איי על כניסתם של טיפוסים חשודים לארה"ב. העדר שיתוף פעולה בתחום זה גרם לכך שהשייח המצרי עומר עבד אל־רחמן הצליח לתעתע בשלטונות ההגירה ולקבל אשרת כניסה לארה"ב, אף שהיה מבוקש על ידי השלטונות המצריים באשמת הסתה ופעילות חתרנית. רק בעקבות הרשעתם של ארבעת המוסלמים שנמצאו אשמים בתכנון ובביצוע של הפיגוע במגדלי התאומים בניו יורק, וחשיפת חוליית טרור מוסלמית בעיר, נחשד השייח במעורבות בתכנון פיגועי חבלה, והוא ממתין לפתיחת משפטו.

הליגה למניעת השמצה הגישה כבר לממשל האמריקאי תוכנית פעולה למלחמה בטרור, הכוללת הצעה לחקיקת חוקים פדרליים נגד הטרור והחמרה בתנאים לקבלת אשרות כניסה למדינה. הליגה ממליצה על הפעלת לחצים על מדינות ידידותיות, כדי שיעמידו בעדיפות עליונה אמצעים ממשיים נגד הטרור הבינלאומי, ומבקשת מהממשל לאמץ מדיניות נוקשה יותר כלפי מדינות הידועות כתומכות בטרור.

> בתביעותיהם להידוק הפיקוח על גופים דתיים מוסלמיים בארה"ב צועדים ראשי הארגונים היהודיים על חבל דק. הדרישות האלה, אומרים מומחים, עשויות לגלוש להפרת זכויות הפרט וחופש הפולחן

בתביעותיהם להידוק הפיקוח על גופים דתיים מוסלמיים בארצות הברית צועדים ראשי הארגונים היהודיים על חבל דק. הדרישה להעניק לאף־בי־איי סמכויות לעריכת מעקבים אחר גופים אלה ורשות לבצע חיפושים במשרדיהם, אומרים מומחים, עשויה לגלוש להפרת זכויות הפרט והפרת חופש הפולחן הדתי. פוקסמן, שארגונו מתגונן בקנאותו לזכויות הפרט ולחופש הפולחן, אמנם מודע לסכנה זו. אך הוא סבור שיש מקום לשקול איזו סכנה חמורה יותר – מעידה אפשרית בתחום זכויות האדם או סבירות של פיגוע טרוריסטי. מנכ"ל ועידת הנשיאים, מלקולם הונליין, תבע מחברי ארגון הגג להיזהר בפעילותם ההסברתית נגד גורמים מוסלמים, כדי שלא לפגוע באוכלוסייה הגדולה של מוסלמים בארה"ב, שברובה המכריע אינה שותפה לפעילות קיצונית.

רוברט ליפטון, מראשי המועצה ליחסי חוץ, מתייחס לצורך להציג את איום הטרור בהקשר של תהליך השלום. ההשתדלות להעמיד את הטרור הפונדמנטליסטי בראש סדר העדיפויות של הממשל תחדיר בקרב האמריקאים את המודעות לאיום הנשקף להם ולמדינות המקובלות כידידותיות לארה"ב – כמו מצרים וסעודיה – ובכך תגביר את התמיכה בישראל ואת ההבנה לאילוצים המכתיבים לה את קצב יישום תהליך השלום.

בינתיים נמנע הממשל מלהגיב בפומבי על פניותיהם של הארגונים היהודיים ועל ההמלצות שצורפו אליהן. אחדים מראשי הארגונים היהודיים מעריכים כי הרוב הרפובליקאי בשני הבתים יהיה נוח יותר לקליטת המסרים האלה. הצרה היא שרשויות החוק בארה"ב פועלות לאט ולעתים קרובות רק לאחר שהאיום מתממש באסון.

צילום: איי־פי
פעילים יהודים מוחים מול מסגד אל סלאם בג'רסי סיטי. "סכנה של פיגוע נגד מטרה יהודית בניו יורק, כמו זה שאירע ברחוב דיזנגוף, היא מוחשית", אומר מנכ"ל הקונגרס היהודי העולמי

ראיתי שמעתי / אמנון ברזילי

היה או לא היה חוב

"בירור", כך מגדירים בסיעת רם כמה מהפעולות שנעשו במרכז לתרבות וחינוך של ההסתדרות בתקופת מערכת הבחירות להסתדרות. בדיקות שנעשו מעלות חשדות בנוגע לשיטה שבה נעשה שימוש בחברת מפעלי תרבות וחינוך, הכפופה למרכז לתרבות וחינוך, לטובת מערכת הבחירות של מפלגת העבודה.

על פי דין וחשבון שהגיש יו"ר המרכז לתרבות וחינוך, ח"כ שמואל אביטל, לגזבר ההסתדרות, ח"כ חיים אורון, מפלגת העבודה חייבת לחברת מפעלי תרבות וחינוך 1.2 מיליון שקלים תמורת עבודות שנעשו בשבילה בבחירות להסתדרות. מפעלי תרבות וחינוך, אומר אורון, הופעלה על ידי מפלגת העבודה כחברת פרסום והפקות לכל דבר. החברה הכינה, באמצעות בתי דפוס, כרזות, שלטים וסטיקרים של מפלגת העבודה. היא גם היתה אחראית לארגון הגיגות פתיחת מסע הבחירות של חיים הברפלד, שעמד בראש רשימת העבודה בהסתדרות.

אבל מפלגת העבודה לא מכירה בחוב הזה לחברה. אם המפלגה תתעקש להתעלם מהחוב, תגיש הנהגת ההסתדרות תביעה נגד ראשיה. קשה להאמין כי במצבה הנוכחי העבודה יכולה להרשות לעצמה להיחשף לתביעה משפטית, העלולה לפתוח תיבת פנדורה מבחינתה. מצד שני, קופת המפלגה ריקה.

ב-1 בנובמבר שלח אורון מכתב תקיף למזכיר מפלגת העבודה, ח"כ נסים זוילי. העתקים של המכתב נשלחו להברפלד, לאריאל ביטל ולמנכ"ל מפעלי תרבות וחינוך, דן שתוף. זה היה המכתב השני ששלח לו. "אף על פי שעברו יותר מחודשיים, עדיין לא זכיתי לתשובה על מכתבי מיום 24 באוגוסט בדבר חובות מפלגת העבודה למפעלי תרבות", כותב אורון לזוילי. "הברפלד אמר לי שהעניין ייבחן על ידיכם ואתם מגבשים תשובה לתביעת מפעלי תרבות וחינוך. עד היום לא קיבלתי כל התייחסות, ואפילו לא אישור שמכתבי התקבל. אני מתכוון, כמובן, לעשות כל מה שמתחייב כדי להבטיח את החזרת החוב למפעלי תרבות וחינוך, ואני חוזר ומבקש שנמצא דרך לבירור העניין לפני שאיאלץ לפעול בדרכים שמאוד לא הייתי רוצה בהן".

בסוף השבוע שאלתי את אורון אם עד היום – 40 יום לאחר ששלח את מכתבו השני לזוילי – התקבלה תשובה. "לא קיבלתי מזוילי מכתב, אבל דיברתי אתו בעל פה", ענה.

מה אמר לך זוילי?

"זוילי אמר לי: 'זה חוב שאני לא מכיר בו. מבחינתי הוא לא קיים'. קיבלתי סיכום של מטה הבחירות להסתדרות, החוב כזה איננו קיים. אם אין אישור של הגזבר, החוב הוא על אחריות מפעלי תרבות".

ח"כ זוילי אמר לי אתמול שכתב לגזבר ההסתדרות, ח"כ אורון, כי החשבוניות שנשלחו למפלגה ממפעלי תרבות נבדקות. זוילי: "מטה הבחירות להסתדרות עבד לפי הזמנות. הגזברות והמטה אומרים שהם לא מוצאים את ההזמנות לחשבונות שמפעלי תרבות טוענים שהמפלגה חייבת להם".

אתם מכירים בחוב?

"אם נמצא שיש חובות אמיתיים, נצטרך לכסות. בשלב זה אנחנו לא מכירים בחוב הזה".

דיון פנימי ברחוב הירקון

בעמדתו הנחרצת של זוילי, שנועדה אולי לאפשר לו להרוויח זמן לצורך בדיקת הפרשה וגיבוש עמדתו, תומך גזבר מפלגת העבודה, משה כהן: "זוילי צודק במאה אחוזים. אותי מעניין אם עמדנו בסיכומים במערכת הבחירות. ואם מישהו ביקש שיבצעו בשבילו עבודות, אך לא היו בידיו אישורים, יש לו בעיה". הגזבר אומר שאיש אינו מכחיש כי מפעלי תרבות וחינוך אכן ביצעה אי-אלו עבודות בשביל מפלגת העבודה.

לפני כחודש זימן זוילי לישיבתו כמה מן האנשים שניהלו את מערכת הבחירות של העבודה להסתדרות. בפגישה השתתפו הברפלד, משה כהן, ח"כ מאשה לובלסקי, שהיתה יו"ר מטה הבחירות של העבודה, רוני נחומי, מנהל הגזברות של המפלגה, ישראל בן יהודה, גזבר מטה הבחירות, ומאיר גת, חבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות, שהיה ראש מערכת ההסברה של המפלגה בבחירות.

בדיון, שהתנהל באופן דיסקרטי, קרא זוילי את מכתבו של אורון. האווירה היתה מתוחה. אפשר "לפספס" חוב של 40 אלף שקל, אמרה ח"כ לובלסקי, אבל לא ייתכן שנשארנו עם חוב של 1.2 מיליון שקלים. נחומי חיפש דרכי מילוט. הוא הציע לגלגל את הצרה שנחתה על המפלגה לפתחם של מנהלי מפעלי תרבות וחינוך. אולי, אמר, המפלגה כבר שילמה את החוב ובעצם מדובר בחשבונות כפולים?

אבל לכמה ממשתתפי הישיבה היה כנראה יותר מידע על הקשרים הסמויים שבין מפעלי תרבות למטה הבחירות של העבודה. בסופה הוחלט שגת ובן יהודה יעברו יחד עם אנשי מפעלי תרבות וחינוך, על כל החשבונות וההזמנות.

לובלסקי: "לא נראה לי שאפשר להגיע לחוב כזה"

מי נתן את ההוראה

כמו בהרבה פרשיות מהסוג הזה, השאלה שאין לה תשובה לפי שעה היא מי נתן את ההוראה. מי אחראי לביצוע העבודות באמצעות מפעלי תרבות, ומדוע אין מפלגת העבודה משלמת לחברה את הכסף המגיע לה תמורתן. הרושם הוא שהאנשים שעמדו בראש מטה הבחירות להסתדרות מנסים להעביר את האחריות מן האחד לשני.

יו"ר מפעלי תרבות וחינוך בתקופת מערכת הבחירות היה ד"ר רן כוהן, חבר קיבוץ צרעה. כוהן, שעד המהפך בהסתדרות עמד גם בראש המרכז לחינוך ותרבות, היה מתומכיו הבולטים של הברפלד. אבל נראה כי הוא לא יסכים להיות השעיר לעזאזל של העבודה בפרשה. "אני יודע שמפעלי תרבות הגישו חשבוניות ותבעו את הכסף מהמפלגה. אם החוב שולם או לא, אני לא יודע", הוא אומר.

האם ידוע לך מהו גודל החוב של העבודה?

"כשאני עזבתי ידעתי שמדובר בחוב מוסדר בהיקף של 900 אלף שקל".

ייתכן שאישרת ביצוע עבודות בלי שניתן אישור להזמנת עבודה?

"כיו"ר מועצת המנהלים של מפעלי תרבות לא הייתי מאשר זאת לעולם. הנוהל היה פשוט. על כל הזמנת עבודה שנעשתה בשביל המפלגה היו צריכים לחתום שלושה אנשים: הגזבר, כהן, גזבר מטה הבחירות, בן יהודה, ויו"ר המטה, לובלסקי".

ייתכן שבגלל המצוקה הכספית שלה העדיפה המפלגה לבצע עבודות באמצעות מפעלי תרבות וחינוך, בניסיון להימנע מתשלום?

"לא נאמרה אמירה כזאת. לא נאמר שההסתדרות תבצע עבודות בחינם למפלגה כדי לעקוף את התשלום. עד רגע מסוים במערכת הבחירות גם לא היתה בעיה. אבל אז בא אלי שתוף ואמר לי: 'הם לא חתמו על ההזמנות', ואני נתתי הוראה לעצור את העבודות. פרצה מהומה, ואז קיבלתי מהברפלד ומלובלסקי הוראה שכל תהליך החתימה על ההזמנות יבוצע כתיקונו, והוא אכן בוצע כתיקונו".

אז איך נוצר החוב?

"אם התשלום בוצע בפועל, את זה אני לא יודע. החתימות והאישורים על ההזמנות יש. הבעיה היא התשלום".

דובר העבודה, יורם דורי, שנשאל בנוגע למדיניות המפלגה כלפי החוב שלה למפעלי תרבות, הציע לפנות ללובלסקי, שהיתה, לדבריו, בעלת הסמכות והאחריות ובעלת זכות החתימה במטה הבחירות.

"נכון, אני הייתי ראש המטה ואינני מתנערת משום אחריות", אמרה לובלסקי.

את לא מודאגת?

"אני לא מתייחסת. אנחנו סיכמנו שגת יבדוק את העניין עם אנשי מפעלי תרבות וחינוך. לא נראה לי שאפשר להגיע לחוב כזה, של 1.2 מיליון שקלים".

ח"כ אביטל, היו"ר החדש של המרכז לתרבות בהסתדרות, נשאל כיצד הוא מתכוון לפעול כדי לפתור את בעיית החוב. אביטל: "מסרתי את כל החומר לגזבר ההסתדרות ושוחחתי בעניין גם עם נסים זוילי".

איך אתה מתייחס לממצאים שהתגלו במרכז לתרבות?

"לכאורה הממצאים מעוררים מחשבות נוגות בנוגע לדרך שבה תופעלו מערכות שהיו אמורות לתת תרבות לעובד. אני אגיב על כך בימים הקרובים".

משרד המדע והאמנויות, מנהל התרבות
המועצה הציבורית לתרבות ואמנות - המדור למחול
מרכז סוזן דלל למחול ולתיאטרון
באדיבות עיריית תל-אביב-יפו

הרמת מסך 94
שלום לפליני מחווה במחול

10-17 לדצמבר 1994 במרכז סוזן דלל למחול ולתיאטרון

פרוייקט "הרמת מסך" המועלה זו העונה השביעית יתקיים השנה בסימן "שלום לפליני- מחווה במחול". עשרה יוצרים צעירים יציגו את עבודותיהם תוך התבוננות, למידה והשראה מעולמו המיוחד של פליני.

תכנית א'	תכנית ב'	תכנית ג'	תכנית ד'	תכנית ה'
שבת 10.12.94, 20:30 חמישי 15.12.94, 20:30	ראשון 11.12.94, 20:30 שבת 17.12.94, 17:30	שני 12.12.94, 20:30 שישי 16.12.94, 22:00	שלישי 13.12.94, 20:30 שבת 17.12.94, 21:00	רביעי 14.12.94, 20:30 שישי 16.12.94, 14:00
"עם כבוי אורות" בימוי: דניאלה מיכאלי בהשתתפות: דבורה ברטונוב. "חורף" כוריאוגרפיה: עופרה לוי	בשיתוף להקת בת שבע ואורחים "TRA-LA-LA" כוריאוגרפיה וביצוע: יוסי יונגמן "PERHAPS SHE COULD DANCE FIRST AND THINK AFTERWARDS" כוריאוגרפיה וביצוע: ורה מונסרו "B 12" כוריאוגרפיה: יורמה אופינן ביצוע: טרו סרינן "BEHIND" כוריאוגרפיה וביצוע: טרו סרינן	תמר בורר - ערב יצירות "שחקי שחקי" שתי מציאויות משלימות: חלימה ופירוט	"דוקטגריג" כוריאוגרפיה: גליה פרדקין "כמות-אדם" כוריאוגרפיה: שרון קאשי "אנוס אותי חבר" כוריאוגרפיה: דויד סיצ'ל	"אקולאשמה" כוריאוגרפיה: יסמין ודימון "מים קשים" כוריאוגרפיה וביצוע: אורי איבגי "קומפרימה" כוריאוגרפיה: ענת אטולין

המשפחה המלכותית מפלורנטין במייצג מיוחד ל"הרמת מסך" מדי ערב [כשעה לפני תחילת המופעים] להוציא תאריכים: 12 ו-16 לדצמבר.
נגני "יינו וחצי" בקטעי מוסיקה במיוחד ל"הרמת מסך" בתאריכים: 10, 13-17 לדצמבר

כרטיסים בטל': 03-5105656 [להזמנה בכרטיסי אשראי]
מחירי כרטיסים: מופע יחיד 40 ש"ח, שני מופעים 70 ש"ח, שלושה מופעים 90 ש"ח

הארץ עיתון אחד טוב כל הצהוב
DELTA AIR LINES You'll Love The Way We Fly
דיינרס קלוב.
כלל חברה לביטוח בע"מ
20% הנחה למביא מודעה זו לקופה

באמריקה / עקיבא אלדר

אל תספידו לקלינטון

אילו רונלד רייגן היה זוכר מה קרה לפני 12 שנה, הוא היה יכול לספר לביל קלינטון שלא הכל אבוד. למחרת בחירות המשנה, במחצית הקדנציה הראשונה שלו, קיבל רייגן בסקרי דעת הקהל 41 אחוזי תמיכה, אחוז אחד פחות משיעור התמיכה בקלינטון באמצע השבוע שעבר. שנתיים אחר כך, בנובמבר 1984, היה רייגן הנשיא הראשון מאז תקופת אייזנהאואר, שמיצה עד תומן שמונה שנות כהונה. המצב הכלכלי באמצע כהונתו של רייגן היה בכי רע. הקלקולים, כלומר מספר השרים ופקידי הבית שנתפסו בקלקלתם ונאלצו להתפטר, שברו את כל השיאים. הכל ידעו כבר שרייגן אינו זז בלי הכרטיסיות שלו. הילארי רודהם נראית כמו עקרת בית קטנה בהשוואה לננסי, ששלטה ביד רמה על אוזנו של הנשיא והילכה אימים על אנשי צוותו. בהשוואה למידת הבנתו של רייגן במדיניות חוץ יכול קלינטון להיחשב להנרי קיסינג'ר.

בסביבתו הקרובה של קלינטון כועסים על מנהיגי המפלגה הדמוקרטית, שהפכו את הנשיא לשעיר לעזאזל לכישלונם. נוח להם לפוליטיקאים ולעוזריהם לחפש את האשמה בבית הלבן, ולא אצלם בבית. קלינטון אינו מתכוון לוותר בקול על עמדת הקברניט, גם כאשר קצינים בכירים כמו לויד בנטסן בורחים מהספינה. הוא יודע מה שידוע לבוב דול ולניוט גינגריץ': ב-8 בנובמבר הוליכו הבוחר ליטול מהנשיא לפחות מחצית האחריות לצרותיו, ולחלק אותה בין שני מוקדי הכוח הפדרליים. הרפובליקאים יכולים לבטל את משרת שומר הסף ומחולק קוביות הקרח בקונגרס, ואת ההקצבות לקבוצות לחץ, כמו "הקוקוס" השחור וההיספאני – מוקדי כוח דמוקרטים. זה לא יספיק לחסל את הגירעון התקציבי בתוך שבע שנים, כפי שהבטיחו בחוזה עם אמריקה. אבל קיצוץ בתקציב הביטחון, הנתח הגדול ביותר בתקציב, אינו הולם את האידיאולוגיה השמרנית. קשה להיפרד מהאויב הקומוניסטי. תשלומי ביטוח לאומי, הסעיף השני בגודלו, קשיחים כמו סנאטור מורמוני מיוטה ביום שרב. הפתרון היחיד שמסתמן הוא קיצוץ לכל אורך התקציב – כן, גם בסיוע החוץ. פגיעים במיוחד יהיו "הרעים" הקלאסיים, כמו ערבים שהתיישבו על אדמות נטולות נפש.

אבל הרפובליקאים הבטיחו לקצץ גם בהכנסות הממשלה, כלומר במסים. ציבור רחב עוצר את נשימתו בהמתנה לקיצוץ המובטח בתשלומי מס הכנסה. אין דבר שמאחד את האמריקאים יותר מקופונים לסופרמרקט ומכירות ערב חג, חג ומוצאי חג. קלינטון מודה שלא ידע לחלק מציאות למעמד הבינוני. הוא מבין שהרוב הבורגני הבריא אינו מעוניין לממן את המיזם החולה, ושתוכנית הבריאות שלו הבריחה אותם בהמוניהם ימינה. בחודשים הבאים, אומר מקור מקורב לבית הלבן, ייצא קלינטון במבצע מיוחד לחגים: הרפובליקאים רוצים קיצוץ במסים, בבקשה. הוא יציע לקצץ יותר, עם תוספת קטנה: רק לבעלי הכנסות, עד 150 אלף דולר לשנה, למשל. אם ניוט גינגריץ' ירצה לפצות את אוהדיו במועדון הגולף באטלנטה, הוא יצטרך למחות ולדרוש לקצץ גם להם. בינתיים קלינטון ממשיך להתיישר לימין ומתנער ממסרים וגם מחברים ששימשו תחמושת בידי הרפובליקאים. מי שלא הבינה זאת היא יועצת הנשיא לענייני בריאות ג'וסלין אלדר, שהעזה להציע חינוך לאוננות כסגולה נגד איידס. פיטוריה שלשום עולים בקנה אחד עם השמרנות הגואה באה"ב, אך עוררו כמובן ביקורת בקרב ליברלים ושחורים הסולדים ממאמציו המחודשים של קלינטון לשאת חן בעיני כולם.

בולי עץ

באמריקה לא שמעו על "הוראות קבע", והנישום מלקק בכל חודש את צדם האחורי של עשרות בולים לתשלומי חשבונות החשמל, המים, הטלפון, חברות כרטיסי האשראי, בעל הבית ומי לא. אשתקד הדפיסו באה"ב בולים בערך של 42.5 מיליארד דולר. אין פלא שהחלטתו של משרד הדואר, להעלות את מחירו של הבול המקומי בשלושה סנטים (מ-29 ל-32 סנט), נדונה בהרחבה בעמודים הראשונים של העיתונים החשובים. נתוני המשרד מלמדים שהעלאת מחירי הבולים תעלה למשפחה ממוצעת 60 עד 75 סנט לחודש. לרגל האירוע סיפקה העיתונות סטטיסטיקה בולאית מרתקת: ב-1972 היה מחירו של הבול תשעה סנטים בלבד. מאז ועד היום חלו תשע העלאות מחירים. בול מקומי בגרמניה עולה 64 סנט, וביפאן לא פחות מ-81 סנט.

את היפאנים מטרידה דווקא השאלה מה ילקקו אזרחי אמריקה, ולא כמה זה יעלה להם. היפאנים המודרים חוששים שצריך להיות בול עץ כדי לציין חמישים שנה להשמדת 200 אלף תושבי הירושימה ונגסקי באמצעות בול הנושא את תמונת הפטרייה הגרעינית הידועה לשמצה. ביפאן עדיין חיים אנשים הנושאים בנפשם ועל גופם את צלקות פצצת האטום האמריקאית. לכך ממשלות חשבונות, בולים נועדו לציין אירועים ודמויות שהמדינה גאה בהם. למשל, בול ההנצחה הנפוץ ביותר בהיסטוריה האמריקאית מציג את בלוריתו בת האלמוות של אלביס פרסלי, שהודפסה ב-500 מיליון עותקים. בשנה הבאה יתנוססו על גבי בולים השחקנית מרלין מונרו, נגן החצוצרה לואי ארמסטרונג, הנשיא ריצ'רד ניקסון ופופאי המלח.

בשנה הבאה תציין אמריקה את נפילתה של גרמניה הנאצית, ויש להניח שהשירות הבולאי ימצא דרך הולמת יותר לחגוג את הניצחון מאשר הנפקת בול לזכרו של אדולף היטלר. היפאנים פנו בינתיים לנשיא קלינטון בבקשה לבטל את רוע הגזירה. לבסוף, אחרי הפצרות ואיומים, הסכימו שלטונות הדואר לגנוז את בול הפטרייה ולהחליפו בבול הנושא את דיוקנו של הנשיא הארי טרומן, שהורה על הטלת הפצצה.

קלינטון, אגב, מתעניין מאוד בבולים. הוא פנה באחרונה למנהל השירות הבולאי בתביעה שיחזור בו מכוונתו לגנוז את בול מדונה. לא הזמרת – אלא זו היותר קדושה והפחות מפורסמת. עוד סימן להתיישרות למרכז. פעילים של ארגונים ליברליים, בהם יהודיים, אינם ששים ללקק את בולי אמו של המשיח.

תצלום: א"פ

סנטה קלאוס בניו יורק. הורים יהודים מתלוננים, שעד שכריסמס יואיל לבוא, ישכחו הילדים את מתנות החנוכה

תיאום לקוי בלוח השנה

שמעון פרס לא ביקר כנראה בניו יורק בימי החנוכה. אחרת לא היה חוזר על האמרה שאין ליהודים מדינה רוחנית. כבר בנמל התעופה לגרדיה קידמה את פני הנוסעים חנוכייה לתפארת. חוצות הכלבון, בבנייני משרדים ואפילו כיכרות הומות לכשר חג, כאילו חתמו הסכם שכונות תאומות עם מאה שערים. חנוכה הקדימה השנה את כריסמס בשלושה שבועות, והדבר הבליט את השתרשות החג הזה בחברה האמריקאית. הבריות מברכים את השכן היהודי בשנה טובה ובחג שמח, וניכר שחנוכה כבשה גם בקהילה היהודית מקום נכבד לא פחות, ולעתים יותר, מחגים בכירים יותר כמו פסח.

הפסיכולוגים טוענים שהמעמד המיוחד הוקנה לחג בזכות סמיכות ניצחונם של המכבים ליום הולדתו של ישו. זה פתר למורים את הבעיה של ברכת הפרידה מהילדים היוצאים לחופשת החורף. במקום "מרי כריסמס" אפשר לומר סתם "חג שמח". ההורים היהודים יכולים לפצות את ילדיהם, שאינם נהנים מסבא ארוך זקן ואשוח עטור נורות, בדמי חנוכה נדיבים (בכל אחד משמונת ימי החג).

השבוע שמעתי במרכז התרבות היהודי בשכונה הורים המתלוננים על חוסר ההתחשבות של הנוצרים. עד שיבוא כריסמס, ישכחו הילדים את מתנות החנוכה, הם כבר שואלים מדוע להם לא מגיע עץ ומתנות מסבא. יותר ויותר יהודים מכניסים בצנעה עצי אשוח קטנים לסלון, ובקרב צעירים מבני עמנו רווח הנוהג לצאת לחגוג במסעדות ובבתי הקולנוע הריקים ביום חגם של הגויים.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

לקראת הכרעה

מאת נסים זוילי

באחרונה אנו מלווים בתחושה שלמרות השגיה הרבים של הממשלה בתחום המדיני ובתחום הכלכלי החברתי, מצב הרוח הלאומי ירוד. השאלה המרכזית שעמה עלינו להתמודד היא מהן הסיבות לאווירה זו?

הישראלים מעדיפים בדרך כלל תחושת יציבות על מתן אמון בסיכויים ורווחים שסיכוניהם בצדם. אמנם בשנתיים האחרונות זכתה הממשלה לאשראי רב, ובצדק, מהבוחר, שנתן גיבוי מרבי למהלכים המדיניים למרות הסיכונים שהיו בצדם. אך הבוחר הישראלי רוצה בהישגים מיידיים ואינו מוכן לחיות באי ודאות לאורך זמן.

גם בתחומים הכלכליים והחברתיים יש תוצאות משמעותיות, אך גם כאן כמה תהליכים עדיין לא הבשילו.

שנת 1995 תהיה לכן במובנים רבים שנת הכרעה מדינית. שנה שתחייב בה הכרעה במו"מ עם הרשות הפלשתינית והמערכת היחסים עם סוריה; שנה שתחייב החלטות קשות הנוגעות לעתידה של ישראל.

השלב השני של הסכמי אוסלו וקהיר קבע כי צה"ל ייסוג ממרכזי האוכלוסייה הערבית בגדה לפני קיום הבחירות בשטחים.

בימה

זה הזמן המתאים לחשבון נפש עמוק ואמיתי שמסקנותיו עשויות לקבוע את עתידנו

המציאות בשטח והניסיון שנצבר בששת החודשים מאז יציאת צה"ל מעזה ומיריחו מחייבים חשיבה מחודשת בתחום ההיערכות הביטחונית טרם נסיגת צה"ל.

חשוב לגבש נוסחה מוסכמת בינינו לבין הפלשתינאים שיהיה בה איזון בין סדרי ביטחון לבין נוכחות מתנחלים באזורים שעוברים לניהולם ולאחריותם.

יציאת צה"ל מחברון תוך כדי השארת 500 התושבים היהודים בלב העיר, כמו גם הסגת הצבא משכם כאשר מתנחלי קבר יוסף יישארו במקום (כך נקבע בהסכמים), עלולות להביא לתוצאות הרות אסון שיסכנו את תהליך השלום כולו.

מצב עדיין זה מחייב החלטה: שינוי ההסכם באופן שיאפשר השארת כוחות צה"ל במרכזי הערים, או פינוי המתיישבים היהודים. בעיה ביטחונית דומה תתעורר בעוד כ־40 נקודות בשטחים: התנחלויות מבודדות שרוב דרכי הגישה אליהן עוברות בלב אוכלוסייה ערבית, תשקלת השקעה של 1.5 מיליארד שקל בכבישים עוקפים.

עניין נוסף המחייב הכרעה הוא יחסינו עם סוריה. הממשלה עושה מאמצים גדולים להגיע להסדר עם חאפז אל אסד. ההתקדמות במסלול זה עדיין רחוקה מלספק. אם לא תושג פריצת הדרך המיוחלת בשנת 95', על הממשלה להופיע לפני הציבור ולומר את האמת: "הצגנו עסקת חבילה לסורים, שכנראה עדיין אינם בשלים לנרמול היחסים עם ישראל. זו עמדתנו ומכאן לא נזוז".

החלטות מסוג זה, הקובעות בבירור יעדים, דרכי ביצוע ותקופת זמן, גם אם הן קשות לעיכול, יחזירו לעם את תחושת הביטחון והיציבות, ויפגינו כי את ישראל מובילה מנהיגות נחושה, אמינה, ובטוחה בצדקת דרכה. מנהיגות זו תזכה לגיבוי מרבי ולאמון מחודש כמעט בכל דרך שבה תבחר להוביל.

זה הזמן המתאים לחשבון נפש אמיתי ועמוק שמסקנותיו עשויות לקבוע את עתידנו.

ח"כ זוילי הוא מזכ"ל מפלגת העבודה

הו, הסלע האדום

ארכיאולוגיה

מאיר בן דב

מאז יצא שמה של פטרה במערב בתחילת המאה הקודמת, היא משכה אליה המוני מבקרים. עכשיו גם ישראלים יכולים להתפעל

יוהן לודויג בורקהארדט, היה האירופי הראשון שהגיע בעת החדשה לפטרה, היא בירתם של הנבטים. צפונותיה של פטרה היו סגורים בפני כל מאז שהו באזור זה הצלבנים במאה ה־12 לסה"נ.

בורקהארדט השווייצי הכשיר עצמו למסעות במזרח. הוא למד ערבית, איסלאם ומדעי עזר להכרת המזרח. כמו כן, הרבה בעריכת מסעות ברגל, ישן על האדמה, ואכל רק ירקות כדי לחשל את גופו לתלאות המזרח. הוא נשכר על ידי "האגודה לקידום הגילוי של החבלים הפנימיים של אפריקה", חברה שקמה באנגליה במגמה לחקור וללמוד חבלי ארץ לא נודעו לשם כיבושם.

בשנת 1809 הגיע בורקהארד לחלב שבצפון סוריה. שם שהה שנתיים במגמה לשפר את ידיעת השפה הערבית ואת דרכי האיסלאם ולהעמיק בהבנת המנטליות והנהגים במזרח. בקיאותו באיסלאם הביאה לפתחו מוסלמים שהתקשו בשאלות ורצו פתרונות בהבנת ספר הקודש האיסלאמי.

בשנת 1812 הוא יצא למסעותיו לסוריה הדרומית, ומשם לרבת עמון. הוא תיעד את שרידי העיר הרומית פילדלפיה, היא רבת עמון, של התקופה ההלניסטית והרומית, בין המאות ה־3 לפנה"ס למאה ה־3 לס"ה. לאחר מכן הדרים והגיע לאזורי מואב במזרחו של ים המלח. דרכו הביאתהו לדומה לתבל אדום המקראי. שם שמע הוא לראשונה מפיהם של בני הסביבה על עיר פלאית החבויה בין הצוקים והסלעים, שבה מונומנטים מיוחדים במינם. הוא גם שמע שהבדווים, תושבי האזור, אוסרים על כניסת זרים למקום בתכלית האיסור.

בורקהארדט, שכינה עצמו בשם איברהים אבן־עבדאללה והציג עצמו כמוסלמי מהודו כדי לתרץ את מבטאו הערבי הזר, הודיע למארחיו כי נדר להקריב תיש בקבר אהרן, הנמצא באזור השרידים היפים. אף שעל אודות הקבר הזה הוא שמע בראשונה ממלוויו, הוא התעקש שרצונו למלא את נדרו. לאחר שבחנו אותו בשפת מולדתו "ההיברית", והוא בתשובתו מילמל כמה משפטים בגרמנית שווייצית, עבר את המבחן והותר לו לצפות באתר.

בורקהארדט הנפעם, כמו כל מבקר במקום, ממראה עיניו, ערך כמה סקיצות בהסתר, ובשובו לאירופה פירסם את התגלית ברבים. הוא גם הציע שהעיר הקסומה איננה אלא פטרה בירת הנבטים, המוכרת מן הספרות העתיקה.

השמועה עברה מפה לאוזן ורבים הזלו במסעות אל מכמני הסלע האדום. בין אלה הגרף הצרפתי ליאון דה־לאבורד, שהביא עמו אמן תחריטים שאייר את ספרו. ב־1829 ביקר בפטרה גם הרשם־הצייר ואיש האקדמיה הבריטית, דייוויד רוברטס. ביקוריהם של השניים הניבו כמה ציורים נפלאים של כמה מונומנטים.

בינתיים הבדווים למדו כי נהירתם של האירופים לפטרה מהווה מקור לרווחים מופלגים. אט אט הגיעו משלחות חוקרים והיסטוריונים שתיעדו את המונומנטים. את העבודה המקיפה ביותר ביצעו שני החוקרים הגרמנים, ברונוב ופון דומשבסקי, לפני כ־90 שנה. הם תיעדו יותר מ־800 מונומנטים בגודל פטרה (ואדי מוסה) ובערוצים הסובבים אותו.

התברר כי נקיקי הסלעים הצרים באזור זה עשויים רובם מאבן חול טבעית. זו אבן רכה ונוחה לחציבה והיא מורכבת מצבעים ומגוונים שונים לרוב, משקעים של יסודות כימיים שונים ובהם ברזל, שיוצר שכבות בגוונים אדום וכחול, תלוי בסוגו של הברזל. הסלעים, ישרים וזקופים כמו קירות, מזדקרים לגובה של מאות מטרים. הקירות הזקופים והאבן הרכה הניעו את מלכי הנבטים לחצוב בצוקים את קבריהם, ובעקבותיהם הלכו רבי הממלכה האחרים. כך נוצרה פטרה, עיר הקברים המפוארים.

בימים ההם, ובעיקר במאה ה־1 לפנה"ס ובמאה ה־1 לס"ה, היו הנבטים המובילים העיקריים בסחר הבשמים והתבלינים שהגיעו לחופי הים התיכון מאתיופיה, מתימן ומאזורים שונים בדרום־ערב. הכסף הרב שזרם לממלכה איפשר שכירת אמנים מעולים לפיאור הקברים. כל מלך וכל שר וגדול התחרו ביניהם מי יפאר את קברו יותר מן האחרים.

בהיות המלכים גם נציגי האל עלי אדמות, הוקמו קבריהם בתבנית דמויות מקדשים. באדריכלות מבני הקברים, נטלו הנבטים מאדריכלות המערב, יוון ורומא, ובהיותם אנשי המזרח, נטלו הופן מהשקפת העולם של הבנייה המזרחית, מהארצות שמעבר לפרת. וכך נוצר מיזוג היכול להשתבח במונח "אדריכלות נבטית".

בהיות הקברים קברי מלכים, הם חרגו ממידותיהם של בני האדם. הקבר המפואר הידוע בכינוי "האוצר", "חזנה" בערבית, שיש המייחסים אותו למקום קברו של המלך הנבטי חרתת ה־3; הוא בן זמנו של הורדוס, דהיינו – המחצית השנייה של המאה ה־1 לפנה"ס. קבר זה הוא מבנה פיסולי החצוב בסלע שגובהו מעט מעל ל־40 מטר. צבעו האדום־ורוד, יכולת מתכנניו ומבצעיו, הפרופורציות הנפלאות שבהן הוא מצטיין, הציבוהו ביפה שבין שכיות החמדה של פטרה.

היכן איפוא התגוררו האנשים שחיו בפטרה, שכמעט כל מה שנותר ממנה הם מונומנטים של קבורה? מסתבר, שארמונות המלכים ובתי המגורים היו צנועים יותר, ואף ייתכן שגרו באוהלי שיער עזים מהודרים, ואילו בקברים – מקום חיי הנצח – השקיעו את מרב המאמץ. דבר דומה אפשר לראות במצרים של הפרעונים – קברים ומקדשים, ואילו מארמונותיהם של הפרעונים כמעט שלא נותר דבר.

בשנת 106 לס"ה כבש הקיסר טריאנוס את פטרה וביטל את עצמאותם של הנבטים. מעתה הם היו חלק ממושבות האימפריה הרומית וזכו לשם "פרובינציה ערביה". הנציב הרומאי שהגיע לעיר הפכה לעיר בסגנון רומי. ואכן, מאותם ימים נותרו שרידי בנייה עירוניים, לרבות שער ניצחון, רחוב ראשי, מזרקת מים, שווקים, מקדש וכיוצא באלה.

ברשימה הבאה נתאר אחדים מן הקברים העיקריים בפטרה.

75 שנות הארץ / 9־11 בדצמבר

1920
ועידת הפועלים הכללית

במו"ש, אור לכ"ד כסלו, בשעה תשע וחצי, נפתחה בחיפה בבית המלאכה של הטכניקום העברי ועידת הפועלים הכללית... יותר מאלף איש באו לראות את פתיחת הועידה הזאת, שתוצאותיה חשובות כל כך, לא רק בשביל המעמד העובד בארץ, אלא גם בשביל עבודת הישוב כולה. בין הנאספים היו מאות חלוצים וחלוצות, שבאו מן הכבישים ברגל. היו ביניהם כאלה שעברו ברגל את הארץ לרחבה, מכביש טבריה עד חיפה.

...הישיבה הראשונה הצטינה בפשטות ובחוסר דיקורטיביות. הקהל לא מחא כף לדברי הנואמים, הנואמים עצמם נמנעו מפרזות ומדברים נבובים.

1941
התקפת פתע בפרל הרבור, הוכרזה מלחמה

וואשינגטון 8 (רויטר). הנשיא רוזוולט אמר היום בנאום לקונגרס: אתמול, ב־7 בדצמבר 1941, ביום שיהיה זכור לדראון, הותקפו ארצות הברית בפתאומיות ובזדון ע"י כחות הצי והאויר של קיסרות יפאן. ארצות הברית היו בשלום עם האומה הזאת ולפי בקשתה של יפאן עמדו עדיין בשיחות עם ממשלתה ועם הקיסר שלה, לשם שמירת השלום באוקינוס השקט...ואמנם שעה אחת אחרי שהאסכדרונים האויריים של יפאן התחילו להפציץ את האי האמריקאי אואהו (הוואי), מסר הציר היפאני בארצות הברית וחברו למזכיר המדינה שלנו את התשובה הרשמית לאגרת אמריקאית...לא היה בה שום איום ושום רמז למלחמה או להתקפה. בנשק, יש לציין כי המרחק מיפאן עד הוואי מוכיח שההתקפה תוכננה ימים רבים או אפילו שבועות לפני כן. במשך הזמן הזה השתדלה הממשלה היפאנית להוליך שולל את ארצות הברית בהודעות כוזבות ובהבעת תקוה להמשך השלום.

ההתקפה שנערכה אתמול על איי האוואי גרמה נזק קשה לכוחות הצי והצבא של אמריקה. עלי להודיע לכם בצער, כי הרבה מאוד נפשות אמריקאיות נספו...

אתמול פתחה הממשלה היאפאנית בהתקפה גם על מאלאיה. אמש התקיפו הכוחות היאפאניים את האי וייק והבוקר התקיפו היאפאנים את האי מידוויי...העובדות של יום אתמול והיום מדברות בעדן...תמיד תזכור אומתנו כולה את אופי ההתנפלות שנערכה עלינו. (מחיאות כפים). כל כמה שיארך הזמן עד שנתגבר על פלישה מתוכננת זו, העם האמריקאי בכוחו הצדק יזכה לנצחון מוחלט (תשואות ומחיאות כפים)...מתוך בטחון בצבאותינו, מתוך החלטתו הנחושה של העם, נגיע את הנצחון הבלתי נמנע והאל יהיה בעזרנו (תשואות ומחיאות כפים).

אני מבקש שהקונגרס יכריז כי מאז ההתקפה הנפשעת שערכה יאפאן ללא כל פרובוקאציה ביום א' ב־7 בדצמבר 1941 קיים מצב מלחמה בין ארצות הברית ובין הקיסרות היאפאנית" (תשואות ממושכות).

כל הציטוטים נלקחו מגיליונות "הארץ" בתאריך המצוין ומובאים כלשונם בעת הפרסום

עורך: אוריאל ריינגולד

מדע / יבשם עזגד

דרושה: סימטריית על

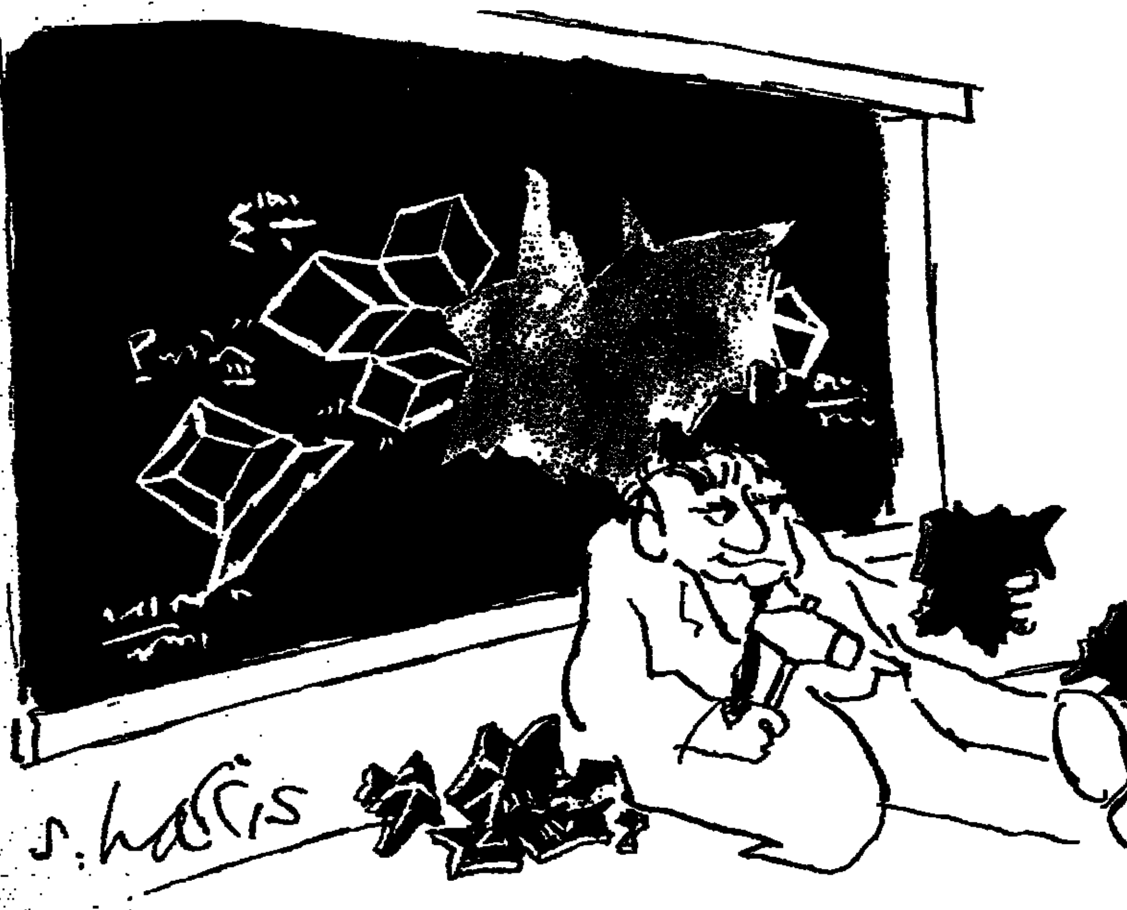

איור: סידני האריס

אילו רק היו לי עשרה ממדים ואין סוף יקומים, הכל היה מסתדר

האם הקיום החומרי מושתת על יסודות אסתטיים?

השאיפה לאסתטיקה יכולה לפעמים לגרום סיבוכים לא כל כך אסתטיים. הפיסיקאים, למשל, שואפים זה זמן רב להראות שכל הכוחות הפועלים בטבע אינם אלא פנים שונות ("שאריות") של כוח בסיסי אחד, ושכל חלקיקי החומר אינם אלא פנים שונות של חלקיק בסיסי אחד. על פי התפיסה הזאת, המצב שבו התקיימו כוח אחד וסוג אחד של חלקיקים, התקיים בראשית הקיום החומרי ביקום, במערכת שהיתה חמה מאוד. אבל מאז, עם התפוררות החומר וירידת הטמפרטורה, מתפלגים הכוח והחלקיקים האלה לסוגים שונים של חלקיקים וכוחות שיכולים להתקיים במערכות שמוכרות לנו היום.

האמת היא, שזה לא חייב להיות כך. בסופו (או בראשיתו) של דבר, איש לא הבטיח לנו שהיקום שבו אנו חיים מושתת על יסודות אסתטיים. עקרונית, אין מניעה לקיומו של יקום חומרי שיתבסס על מבנים יסודיים שנראים לא מסודרים. אבל הפיסיקאים, כמו כל בני האדם האחרים, מנסים להבין את העולם במונחים של סדר, היגיון פנימי ואסתטיקה. וכל עוד המציאות אינה טופחת על פניהם, הם ממשיכים במאמציהם לחפש את המצב האסתטי הבסיסי, שאולי עומד בבסיס הקיום החומרי של היקום. למעשה, ככל שאפשר לשפוט בשלב זה, נראה ששוחרי האסתטיקה זכו במשך ההיסטוריה לרמזים מעודדים מכיוונו של הטבע.

במציאות החומרית של היקום המוכר, אפשר להבחין בארבעה כוחות טבע הפועלים על חלקיקי החומר. אלה הם כוח הכבידה (המניע כוכבים וכוכבי לכת במסילותיהם), הכוח החלש (האחראי, בין היתר, לתהליכים של דעיכה רדיואקטיווית), הכוח האלקטרומגנטי (האחראי, בין היתר, לתופעות כימיות) וכוח הצבע (שמלכד את הקווארקים, ושהכוח הגרעיני החזק הוא, למעשה, שארית שלו).

עד כה הצליחו הפיסיקאים ליצור במעבדה תנאים שבהם נראה שהכוח החלש והכוח האלקטרומגנטי דומים עד כדי כך שאפשר לראותם ככוח אחד שכונה הכוח האלקטרו־חלש. אבל הכבידה וכוח הצבע עדיין נותרו מחוץ לגבול האיחוד הזה (ניסיונות לשלב את כוח הצבע עם הכוח האלקטרו־חלש, לא עמדו עד כה במבחן הניסוי).

תוך כדי המאמצים האלה, הוצגה תפיסה שלפיה כל החלקיקים הידועים (שהם נקודתיים, כלומר, חסרי ממדים) נוצרים כתוצאה מתנועתו של חלקיק קטן מהם בהרבה, חד ממדי, שכונה מיתר על. איש עדיין לא ראה מיתר על, וגם לא הוכחה פיסיקלית כלשהי לעצם קיומו. אבל חישובים מתמטיים שונים מראים שבתנאים מסוימים (וביקומים שבהם קיימים עשרה ממדים), מיתרי על כאלה יכולים להתקיים. למעשה, התברר שמיתר על יכול להתקיים ביציבות בסביבה שמתאפיינת בסימטריה רבה מאוד, הקרויה "סימטריית על".

לסימטריית העל יש יתרונות אסתטיים רבים, והיא גם כוללת באופן טבעי את הכבידה (שהכללתה בתפיסות פיסיקליות אחרות מהווה קושי). אבל, לקיומה יש מחיר המתבטא בין היתר בהנחת קיומם של חלקיקי חומר נוספים ביקום המוכר.

את חלקיקי החומר הידועים אפשר לחלק לשתי קבוצות: פרמיונים שהם חלקיקים בעלי ספין חצי (לדוגמה, 0.5, 1.5), ובוזונים, שהם חלקיקים בעלי ספין שלם (לדוגמה, 0, 1, 2). ספין הוא מעין תקיפת סחרור המאפיינת את החלקיק. לדוגמה, ספין 0.5 משמעו תקיפת סחרור של החלקיק, בשיעור של חצי סיבוב. לדוגמה, האלקטרון הוא פרמיון בעל ספין 0.5, ואילו הפוטון הוא בוזון בעל ספין 1.

הבעיה היא, שתיאוריית סימטריית העל (המתארת תנאים שבהם מיתרים יכולים להתקיים ולנוע) מולידה חיזוי שלפיו לכל חלקיק בוזון יש בן זוג בדמותו של חלקיק פרמיון, ולכל חלקיק פרמיון יש בן זוג בדמותו של חלקיק בוזון. אלא שבני זוג כאלה לא נמצאו. כלומר, על אף העובדה שבטבע קיימים פרמיונים ובוזונים כאחד, שום פרמיון ידוע אינו בן הזוג של שום בוזון ידוע. כל החלקיקים הידועים הם לפיכך רק חצי מזוג תיאורטי.

תפיסה זו מולידה תמונת מציאות שיכולה להזכיר ראיית עולם של שיכור: כל קיום הוא קיום כפול. למעשה, התמונה מסתבכת עוד יותר אם זוכרים שלכל חלקיק חומר ידוע יש כבר בן זוג בדמותו של חלקיק אנטי חומר הזהה בכל לחלקיק המקורי, אלא שמטענו הפוך. לדוגמה, האלקטרון נושא מטען חשמלי שלילי, ואילו האנטי־אלקטרון ("פוזיטרון") שווה בכל תכונותיו לאלקטרון, אלא שמטענו החשמלי חיובי.

עכשיו מתברר שלכל אחד מהם (חלקיקי חומר ואנטי חומר) יש כפיל "פרטי". לדוגמה, לאלקטרון יש כפיל הקרוי אלקטרון סימטריית על, או בקיצור אלקטרון ס"ע, ולפוזיטרון יש כפיל כזה, הקרוי פוזיטרון ס"ע. כך, במקום שבו נראה בטבע חלקיק אחד (לדוגמה, אלקטרון) קיימים למעשה ארבעה חלקיקים (אלקטרון, פוזיטרון, אלקטרון ס"ע ופוזיטרון ס"ע). אם לא די בזה, מתברר שהאלקטרון ס"ע והפוזיטרון ס"ע כבדים (מאסיביים) בהרבה מבני זוגם שבמציאות המוכרת, דבר שמשמעותו שיהיה קשה מאוד לגלות אותם ולצפות בהם.

בשביל מה זה טוב? למה לסבך כל כך את החיים ואת תמונת המציאות? ובכן, מתברר שתפיסה כזאת מאפשרת את קיומה של הסימטריה האסתטית הנכספת במערכות של אנרגיות גבוהות מאוד (שבהן יתגלו גם חלקיקי הס"ע למיניהם).

מכיוון שהיכולת הטכנולוגית המוגבלת שלנו אינה מאפשרת ייצור וצפייה במערכות כל כך אנרגטיות, אי אפשר עדיין לצפות במצב של סימטריית על. אבל, אפשר לנסות ולהגיע למצב כזה באמצעות מודלים מתמטיים ומערכות ממוחשבות.

לצורך בניית המודל של המצבים הפיסיקליים המשתנים בהתאם לסולם האנרגיה העולה, השתמשו החוקרים בבסיס הנתונים והממצאים שהתקבלו במשך שנים אחדות בניסויים שבוצעו במערך מאיצי החלקיקים של האיגוד האירופי למחקר גרעיני, צר"ן, שעל גבול שווייץ וצרפת, ליד ז'נווה.

מודל זה מאפשר לבחון את התוצאות שהיו יכולות להתקבל בניסויים האלה, אילו בוצעו באנרגיות גבוהות מאוד (שכאמור, אי אפשר להפיקן במציאות). בהרצות כאלה שכללו מציאות שבה מתקיימים חלקיקי חומר ואנטי חומר בלבד התברר, שגם אם מגיעים לאנרגיות גבוהות מאוד לא מתקבלת הוויה בסיסית סימטרית. אבל, אם מריצים את המודל על תמונת מציאות שכוללת סופר סימטריה, כלומר, הכוללת את כפילי הס"ע של חלקיקי החומר והאנטי חומר, כי אז, ברגע שמגיעים לאנרגיות גבוהות מאוד, מתאחדים כל הכוחות בכוח בסיסי אחד שמתייחס גם לכבידה.

כל הממצאים האלה עולים מחישובים מתמטיים בלבד. איש עדיין לא ראה הוכחה פיסיקלית כלשהי לקיומו של חלקיק ס"ע. ועם זאת, העובדה שבמערכת כזאת אפשר – ולו תיאורטית – להגיע לאיחוד מלא של כוחות והחלקיקים, מהווה תמריץ אדיר למדענים שעוסקים בתחום מחקר זה. במאיץ החלקיקים חדש, שיותקן לפי התוכנית במנהרת מאיץ החלקיקים הגדול הקיים בצר"ן, מקווים החוקרים שאפשר יהיה לצפות בחלקיק ס"ע הקל ביותר. ניסויים אלה יתבצעו לפי המתוכנן בראשית המאה הבאה.

הפרופ' אליעזר רבינוביץ, מהמחלקה לפיסיקה של האוניברסיטה העברית, אומר שלתורות של סימטריית העל יש יתרונות נוספים שמעודדים את הפיסיקאים לנסות ולמצוא הוכחות להתאמתן למציאות. למשל, תורה כזאת יכולה להחזיר את מידת הסבירות למסע ציד ארוך שמנהלים פיסיקאים בכל העולם אחר חלקיק תיאורטי (בוזון) שחייב להימצא", הקרוי "היגס". חלקיק זה דרוש להשלמת הבנה של הכוח האלקטרו־חלש. הבעיה היא, שלפי חישובים שמתבססים על סביבה שאינה מתאפיינת בסימטריית על, ה"היגס" צריך להיות כבד (מאסיווי) פי כמה מיליארדים מכל חלקיק ידוע אחר. לפיסיקאים נראה שאין סבירות רבה להימצאותו של חלקיק כה יוצא דופן. אבל, אם מחשבים את משקלו הצפוי של ה"היגס" במערכות שמתאפיינות בסימטריית על, כי אז חוזר משקל החלקיק לגבולות הסבירות – דבר שעשוי גם לאפשר את גילויו במאיצי החלקיקים הקיימים. במקרה כזה, גילוי ה"היגס" יהווה תמיכה נוספת בתורות סימטריית העל.

הפיסיקאים גם שואפים להבין מדוע הכוחות שפועלים בטבע מופיעים במעין "מצבי צבירה" שנראים כמו כוחות שונים (כוח הצבע, הכוח האלקטרומגנטי והכוח החלש). מדוע הם מתרכזים בשלוש ה"תחנות" האלה ולא מתפזרים באופן שווה על פני כל טווח האפשרויות?

ניסיונות להבין את החלוקה הזאת של הכוחות, בדומה להבנה שהושגה ביחס להופעת החומר בשלושת מצבי הצבירה, גז, נוזל ומוצק, לא הושלמו עד לאחרונה. בעשרים השנה האחרונות הושגה הבנה איכותית של התופעה הזאת, אך רק בשנה האחרונה הודיעו הפיסיקאים אדוארד ויטן מהמכון למחקר מתקדם בפרינסטון, ארה"ב, ונתן זייברג מישראל (העובד כיום באוניברסיטת רטגרס, ארה"ב), שעלה בידם להתקרב לפתרון כמותי מדויק של הבעיה. במלים אחרות, ויטן וזייברג הראו שבתורות של סימטריית על אפשר להגיע למצב של חלוקת כוחות, הדומה למצב הקיים במציאות המוכרת. חישובים אלה מתבססים על שיטת פישוט שמאפשרת בחינה של כוחות מסובכים במודל פשוט יחסית, הדומה למודל הפעולה של הכוח האלקטרו־מגנטי.

ויטן וזייברג יתארו את דרכי החישוב שפיתחו בבית הספר לחורף בפיסיקה עיונית, שיתקיים החודש במכון ללימודים מתקדמים באוניברסיטה העברית בירושלים. מתאם ביה"ס יהיה הפרופ' אליעזר רבינוביץ מהאוניברסיטה העברית. ינהל אותו אד־ויטן, וירצו בו פיסיקאים בכירים ממקומות שונים בעולם. בית הספר לחורף ממומן על ידי הקרן הדו־לאומית למדע ישראל ארה"ב, BSF, ועל ידי קרן יד הנדיב. בוועדה המדעית המייעצת של בית הספר, משתתפים הפרופ' שמואל אליצור, הפרופ' סורין סולומון והד"ר עמית גבעון.

מתמטיקה מעולם אחר

דרך החישוב שפיתחו ויטן וזייברג במטרה להבין את הסיבה להתפצלות הכוחות הפיסיקליים ל"מצבי צבירה" קבועים (הכוחות הידועים במציאות המוכרת) ניתנת ליישום בתחומים נוספים. בין השאר, היא יכולה לסייע בפישוטה ובקידומה של היכולת להבין (מבחינה מתמטית) את הסיבות להבדלים שבין יקומים אפשריים שונים.

אפשרות זו נובעת, במידה רבה, מהסתפקות במועט. בעוד שאיינשטיין שאף להכיר את תכונות היקום באמצעות מדידת מרחקים, הנטייה העכשווית בפיסיקה המודרנית היא להתחיל את בחינת היקומים האפשריים באמצעות גורם פשוט מהמרחק – היכולת למדוד "מבנה חלק" ביקום הנחקר. מבנה חלק הוא מבנה מתמטי שמאפשר לחקור ולתאר תופעות ביקום באמצעות פונקציה שהגרף שלה חלק, ללא זוויות (למשל, פרבולה).

ביקומים אוקלידיים שיש בהם ממד אחד, שני ממדים, שלושה ממדים, או חמישה ויותר ממדים – אפשר לתאר מבנה חלק בדרך אחת בלבד. היוצא מהכלל בעניין הזה הוא יקום בעל ארבעה ממדים (כמו היקום שאנו חיים בו). ביקום כזה אפשר לתאר אין סוף מבנים חלקים. מסקנה זו עולה מעבודתם של המתמטיקאים סימון דונלדסון מאוניברסיטת אוקספורד שבאנגליה ומייקל פרידמן מהמכון לטכנולוגיה של קליפורניה.

ממצא זה נחשב לאחת ההבנות החשובות שהושגו בתחום המתמטיקה בעשור האחרון. משמעותו, בין השאר, היא שאפשר להתגבר על קשיי תקשורת, שעלולים לנבוע מקיומן של אין סוף תפיסות פיסיקליות שיכולות להסביר את המציאות ביקום בעל ארבעה ממדים.

השאלה היא, כיצד יצורים שתופסים את המציאות הפיסיקלית בדרכים שונות יכולים לדעת שהם מתייחסים לאותו מבנה, או תופעה. למשל, כיצד יכול יצור מעולם אחר, שתפיסתו הפיסיקלית שונה משלנו, לדעת שגוף מסוים שהוא מכיר שווה למה שמתמטיקאי אנושי מכנה "כדור"?

התשובה לכך מבוססת על השוואת "דברים" שלא משתנים, כל עוד אין שינוי בתמונת המבנה החלק שאפשר לתאר ביקום הזה. "דבר לא משתנה" כזה קרוי בפי המתמטיקאים "שמורה". כלומר, אם מתמטיקאי אנושי ומתמטיקאי מכוכב אחר מוצאים "שמורות", הם יכולים לדעת שהם מתייחסים לאותו גוף (למשל, כדור), על אף שכל אחד מהם מגדיר אותו בדרך אחרת, על פי מערכת מתמטית גיאומטרית שונה.

הנוסחאות של ה"שמורות" האלה, שבאמצעותן אפשר להשוות תפיסות שונות של יקומים בעלי ארבעה ממדים, היו מסובכות למדי. ויטן וזייברג, שעסקו בחישוב תכונותיה של סימטריית העל, מצאו אגב כך דרך לנסח בפשטות רבה נוסחאות ל"מבנים חלקים" ביקומים בעלי ארבעה ממדים, דבר שמשמעותו ניסוח פשוט יותר של נוסחאות ה"שמורות". נוסחאות מפורשות אלה קרויות על שמם, "נוסחאות זייברג ויטן".

שיטת החישוב וההגדרה באמצעות הנוסחאות האלה עשויה לאפשר למתמטיקאים להבדיל בקלות יחסית בין יקומים בעלי ארבעה ממדים שונים (כאמור, יכולים להתקיים אין סוף יקומים כאלה, הדומים ליקום שאנו חיים בו).

כנפיים במים

כיצד למדו החרקים לעוף

שערות ייבוש על כנף גדותאי

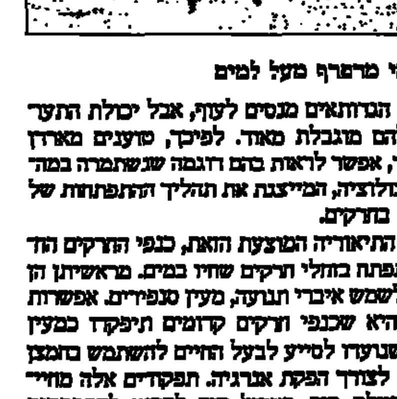

גדותאי מרפרף מעל למים

ניסיונות לא מעטים לרדת לשורשיהן האבולוציוניים של כנפי החרקים המעופפים הסתיימו במבוי סתום, מכיוון שלא נמצאו שרידים מאובנים של חרקים בשלבי ביניים של התפתחות איברי תעופה. בשרידי חרקים מאובנים בני 400 מיליוני שנים והו איברי תעופה מפותחים כמו אלה של חרקים עכשוויים. לעומת זאת, שרידי חרקים מאובנים עתיקים יותר אינם כוללים שום סימן זכר לאיברי תעופה, או לאיברים שיכלו להתפתח לאיברי תעופה.

תעלומת החוליה החסרה הזאת באבולוציה של החרקים המעופפים הביאה להעלאת שורה של הצעות תיאורטיות על דרך התפתחותן של כנפי החרקים. לפי הצעה אחת, כנפי החרקים התפתחו כאיברי קישוט לצורך חיזור. תומכי הרעיון הזה מביאים כדוגמה צרצרים זכרים, הנוהגים לנפנף בכנפיהם כדי ללכוד את תשומת לבן של הנקבות. במלים אחרות, הכנפיים משמשות להם אמצעי פרסום ושיווק עצמיים. תצפיות אחרות העלו שצרצרים זכרים בעלי כנפיים גדולות זוכים להערצת הנקבות, בהשוואה לצרצרים זכרים שכנפיהם קטנות יותר.

לפי השערה אחרת, כנפי החרקים נועדו מראשיתן לשמש מעין "קולטי שמש", וסייעו לחרקים להתחמם ולהישאר פעילים במשך שעות רבות. כנגד שתי התיאוריות האלה אפשר לטעון שלחרקים שהיו מפתחים כנפיים למטרות קישוט מיני, או קליטת חום, לא היתה סיבה לטרוח ולפתח שרירים חזקים דיים, הדרושים להפעלת כנפי תעופה.

בניסיון לצאת מהמבוי הסתום הזה הציעו באחרונה ג'יימס מארדן ומליסה קראמר מהמחלקה לאבולוציה באוניברסיטת המדינה של פנסילווניה, תיאוריה שלפיה כנפי החרקים התפתחו במים, ולא, כפי שהניחו עד כה, על היבשה. מארדן וקראמר מבססים את התיאוריה הזאת על תצפיות בזבובים מסדרת הגדותאים, שמייצגים, לדעתם, את שלב התפתחות הכנפיים ויכולת התעופה בחרקים.

הגדותאים מבלים חלק ניכר מחייהם כזחלים, החיים במים. כאשר הזחל מתפתח הוא זוחל ועולה על אבן שבולטת מעל לפני המים, ואז פורש כנפיים ומרפרף בכבדות למרחקים קצרים מאוד. במלים אחרות, הגדותאים מנסים לעוף, אבל יכולת התעופה שלהם מוגבלת מאוד. לפיכך, טוענים מארדן וקראמר, אפשר לראות בהם דוגמה שנשתמרה במהלך האבולוציה, המייצגת את תהליך ההתפתחות של כנפיים בחרקים.

לפי התיאוריה המוצעת הזאת, כנפי החרקים החלו להתפתח בזחלי חרקים שחיו במים. מראשיתן הן נועדו לשמש איברי תנועה, מעין סנפירים. אפשרות אחרת היא שכנפי חרקים קדומים תיפקדו כמעין זימים שנועדו לסייע לבעל החיים להשתמש בחמצן שבמים לצורך הפקת אנרגיה. תפקודים אלה מחייבים הפעלת כוח, שיכול היה להביא להתפתחות שרירים, שמאוחר יותר, אולי שימשו להנעת הסנפירים או הזימים שהתפתחו לכנפיים.

במבט ראשון נראית התיאוריה הזאת הגיונית, אבל עובדה זו אינה מוכיחה שכך אכן התרחשו הדברים בטבע. עכשיו מחפשים מארדן וקראמר דרכים לבחון ולאשר את הנחותיהם במחקר מעשי.

הבימה
הקאמרי של תל אביב
חיפה
באר שבע
בית ליסין
האופרה הישראלית ת"א
תיאטרון החאן

גלריה

התעמלות בוקר

1. מי שיחק כדורסל בהפועל אשדות־יעקב, כדורעף בהפועל אפיקים וכדורגל בהפועל טבריה?
2. מי הוא אבי הריצ'רץ'?

(התשובות בעמ' 6ב)

מהודו ועד פרישמן

הגיע הזמן לפריצה בקולנוע הישראלי, אומר הבמאי עמוס גיתאי, שחזר ליצור בארץ ומתעתד ליצור גרסאות קולנועיות לרומנים של יעקב שבתאי וא"ב יהושע

מאת רוני פרצ'ק

בשנה הקרובה מתעתד הבמאי הקולנוע עמוס גיתאי לעבד לקולנוע שתי יצירות ספרות שמחבריהן נמנים עם הקאנון המקומי. "זיכרון דברים" מאת יעקב שבתאי, ו"השיבה מהודו" מאת א"ב יהושע. את צילומי "זיכרון דברים" מקווה גיתאי להתחיל בעוד כחודש, והפקת "השיבה מהודו" מיועדת לסוף השנה. שני אלה, יחד עם "תפוז", סרט תעודה שמתכנן גיתאי לביים השנה, מסמנים את חזרתו, אחרי שנות פעילות שבהן שהה בעיקר בחו"ל ועסק בתרבויות זרות, אל תעשיית הקולנוע הישראלית ואל התכנים הישראליים.

סרטיו המתוכננים, הן העלילתיים והן התיעודיים, יעסקו במושג המקומיות הישראלית ובמרכיבי הזהות הישראלית, ואלה ישולבו בשאלת הזהות התרבותית בשלהי המאה העשרים. המיזוג בין הדיון בתרבות ובתכנים המקומיים לבין שאלות תרבותיות, פוליטיות ואידיאולוגיות רחבות יותר קשור בקשר הדוק עם הסרטים הקודמים שעשה גיתאי, בארץ ובחו"ל.

כך, למשל, יעודד "תפוז" – שייוחד לדיון בסמלים ובצמתים האידיאולוגיים, הפוליטיים והמיתולוגיים הנקשרים בתפוז בתרבות הישראלית – לא מעט אסוציאציות ל"אננס" מ–1983. ב"אננס" פרש גיתאי את סיפור השליטה הכלכלית של חברה אמריקאית במדינות העולם השלישי דרך הגלגולים שעוברים על קופסת שימורי אננס. ב"תפוז" יובאו, בין השאר, יצירות ספרות המטפלות בפרי, דרך סוגי התפוזים השונים, דוגמת "בלאדי" ו"ואשינגטון", יסופר סיפורם של מהלכים תרבותיים ופוליטיים.

גם "השיבה מהודו" עשוי לספק מקום מפגש לאלמנטים מן ההוויה הישראלית עם אלמנטים מתרבויות אחרות: בצד ריבוי התרבויות המיוצגות ברומן של יהושע, יאפשר הסרט את העלאתה המחודשת של שאלת השימוש בתרבויות אחרות – הודו בראשן – כבמטאפורה. מן הצד השני ניצבת, לכאורה, ההוויה התל אביבית הדחוסה, האינטנסיבית, שעולה מן הטקסט של יעקב שבתאי ומקבלת בו ביטוי של שברי זיכרונות ושל מציאות מקומית מפוררת.

גיתאי מהסס לייחס משמעות רחבה לעיבודן של שתי יצירות אלה בזו אחר זו. "במידה מסוימת", הוא אומר, "קשה לי להסתכל עליהן כיצירות המקיימות ביניהן יחסי גומלין ואולי זה גם לא הוגן, שכן כל יצירה עומדת בזכות עצמה. לפעמים אני אוהב לסמן לעצמי את התחנה הבאה, וכך תוכנן העיבוד של 'השיבה מהודו', אבל בשלב זה עדיין מוקדם לדון בעיבוד לפרטיו.

"באופן כללי", הוא מוסיף, "הדבר שעניין אותי בהנחות היסוד של 'השיבה מהודו' הוא שיש בו סדרה של ביוגרפיות על גיאוגרפיה רחבה, שחציה יוצאים מחוץ לגבולות הארץ. היצירה מתמקמת בין תל אביב, ירושלים, רומא, לונדון, גלזגו, הודו. היא מתפרשת על משטחים גדולים, בעוד שב'זיכרון דברים' נעשית פעולה הפוכה – איסוף האירועים אל קילומטר מרובע אחד בתל אביב. כך, אולי, אפשר לראות את היחסים המשלימים בינן".

גיתאי מייחס חשיבות ועניין רב לבחירתו של שבתאי במרחב מצומצם. "שבתאי לקח קילומטר של תל אביב ובעזרת התנועה של הדמויות שלו במערכות של קירות חיצוניים ופנימיים – חצרות או דירות – והגה עיבוד פרטני, מדויק מאוד, שמתאר סדרת דמויות המביאות את קטעי ההיסטוריות שלהם לתוך תל אביב. אני חש הזדהות רבה עם נקודת ההסתכלות של שבתאי על תל אביב. תל אביב היא עיר אנושית מפני שהיא כישלון של האוטופיה הארכיטקטונית שנוסחה בידי אסכולת הבאוהאוס. שוחחתי על זה רבות עם אבי, שהיה אדריכל באוהאוס ונמנה עם דור ארכיטקטים שהיה להם תפקיד משיחי ביחס למציאות. הארכיטקטורה היום כבר לא מקבלת את התפקיד הזה על עצמה, וכבמאי, הייתי שמח למצוא תרגום קולנועי למערכת הסתירות הזאת של האוטופיות שקרסו והביוגרפיות המקוטעות".

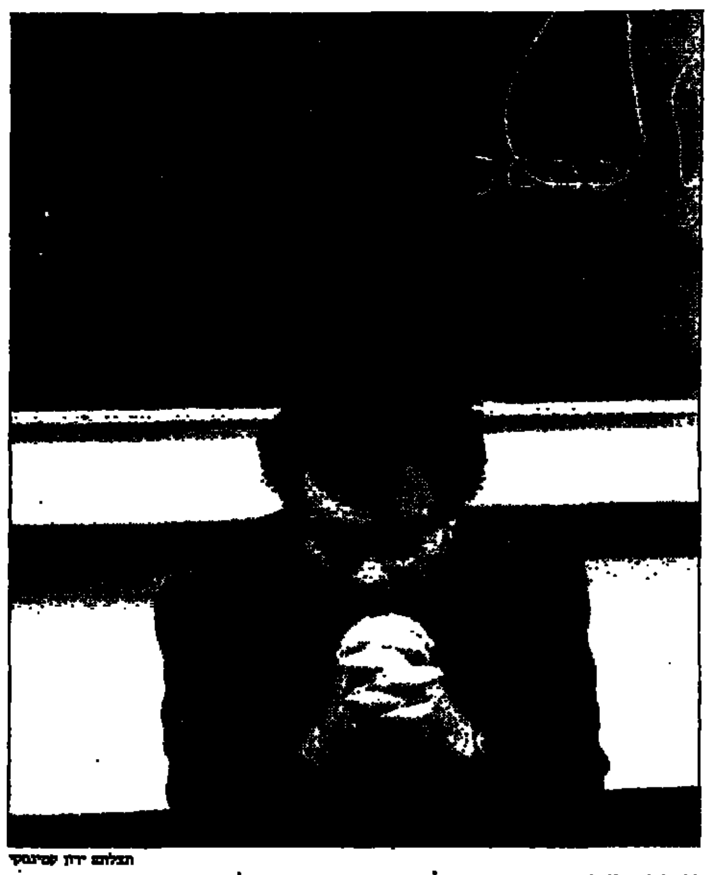

גיתאי: "אנו חיים בסדרה של הוויות שבורות ושל תרבויות שבורות"

הפרגמנטריות הנעוצה ביסוד הטקסט של שבתאי היא גם זו אשר מתווה את הקולנוע המודרני: זה שנעשה יותר ויותר אסוציאטיבי, נוטה לשימוש באמצעים מינימליים מבחינים ואינו מציית לנראטיב ליניארי. כל האלמנטים הללו מבטאים בדרכם את הוויית הריבוי השלטת במציאות של המאה העשרים ונוסכת ביצירות האמנות שנעשות בה מבט של אי נחת וחוסר ביטחון אימננטי, שהם תוצאה של אובדן החד־משמעי המוחלט. ביטוי קולנועי לכך ניתן באירופה על ידי קולנוענים כמו ז'אן לוק גודאר וריינר ורנר פאסבינדר. באיחור של כשלושה עשורים מגיעות דרכי ביטוי אלה גם אל הזרם המרכזי של הקולנוע האמריקאי, עם סרטים כמו 'תמונות קצרות' בבימויו של רוברט אלטמן ו'ספרות זולה' של קוונטין טרנטינו, המוצג עתה בארץ.

האם מגמה כזו יכולה להגיע גם אל הקולנוע הישראלי?

"בשיחותי עם מורי, הבמאי דוד פרלוב, הוא נהג להזכיר לי שראשיתו של הקולנוע הישראלי קשורה עם משרד ראש הממשלה והמוסדות, דבר שהכתיב קולנוע תכליתי ומגויס, למרות שמדינת ישראל נוצרה על ידי הרוסים, שסברו שהתיאטרון הוא המדיום המכובד, ולטר בנג'מין לא טעה כאשר קבע כי הקולנוע הוא האמצעי המודרני המובהק ביותר בשל הסינתזה שיש בו בין תנועה, תאורה ואמנות פלסטית. הגיע הזמן לפריצה בקולנוע הישראלי. הגיע הזמן שנעלה כיתה ונעשה קולנוע שמתאים למדינה שיש בה מציאות מרתקת".

גיתאי מקווה ש"זיכרון דברים" יתן הזדמנות לכך, שכן הוא בנוי כסדרה של ביוגרפיות שבורות שמבטאות את ההוויה המודרנית. "אנו חיים בסדרה של הוויות שבורות ושל תרבויות שבורות: אין כיום יותר תרבויות רציפות. כשנסעתי לעשות את הסרטים שלי על הדרום הגעתי לאיים הדרומיים ביותר בפיליפינים, שם נמצאים מטעי האננס הגדולים. אפילו באיים הנידחים ביותר אתה רואה שאין עוד שבטים מאושרים, מבחינה זו שאין עוד קבוצת אנשים סגורה ומנותקת מן העולם, שמסתפקת בקיום הריטואלים שלה. סוף המאה מאופיין בכך שהתרבויות כולן מרוסקות.

"מול ההוויה הזאת ישנם ניסיונות ליצירת תחושה של אותנטיות במציאות שכבר אינה יכולה לקיים את המערכת המסורתית. זה החומר שלנו – הסופרים, הבמאים והאמנים בעידן הזה, והקולנוע שאני רוצה לעשות צריך לייצג את המצב הזה".

תחרות הנבל הבינלאומית ה–12 נפתחה אתמול בירושלים

אתמול נפתחה בירושלים תחרות הנבל הבינלאומית ה–12 (הראשונה התקיימה ב–1959) בנגינת הנבלאית מרי פייר לנגלמה והחלילן אורל ניקולה, והביצוע בכורה ליצירה חדשה של המלחין הישראלי סרג'ו נטרא "סונטה לארבעה נבלים". מאז זכייתה, התמנתה לנגלמה לנבלאית ראשונה בתזמורת הפילהרמונית של ברלין.

מהיום ועד ליום חמישי יתקיימו שני השלבים הראשונים של התחרות, ורסיטלים ייערכו בכל יום (למעט יום שלישי) במלון מוריה פלאזה בירושלים. שלב חצי הגמר יתקיים במוזיאון תל אביב (ששי בצהריים ושבת בערב) והגמר יתקיים בהיכל התרבות ביום שני, בו ינגנו שלושת הפינליסטים קונצ'רטי בליווי התזמורת הפילהרמונית הישראלית, בניצוחו של מנדי רודן. על המנצח הזוכה (מבין 42 הנשים ושני הגברים המתחילים את השלב הראשון היום) יוכרז עוד באותו ערב.

תחרות הנבל בישראל היא ייחודית במספר משתתפיה ובהיקף פרסיה. השנה יוענקו פרסים בשווי כולל של 27 אלף דולר, ובהם נבל ששוויו 15 אלף דולר, ופרסים על ביצוע יצירה בת זמננו ויצירה ישראלית. חבר השופטים, בראשותה של הנבלאית הישראלית יהודית ליבר, כולל, בנוסף לחלילן אורל ניקולה, עוד עשרה שופטים בינלאומיים, נבלאים ומוסיקאים.

נעם בן זאב

יוסי אלפי בבי־בי־סי

יוסי אלפי יגיש שש שעות שידור בבי־בי־סי בבריטניה, במתכונת תוכניותיו האישיות ברדיו, "על סיפורים אישיים" ו"המזרח התיכון החדש". התוכניות ישודרו בשידור חי מירושלים בימי חג המולד וראש השנה האזרחית.

יבטושנקו בישראל. המשורר הרוסי יבגני יבטושנקו הגיע ביום חמישי לביקור של שבועיים בישראל. במהלך ביקורו יערוך ערבי קריאה משיריו. זהו ביקורו השני בישראל לאחר חידוש היחסים בין שתי המדינות.

נדחתה העלאת "עניינים אישיים". בניגוד לפרסומים, לא תועלה בפברואר בבית לסין ההפקה "עניינים אישיים" מאת נואל קווארד, בבימויו של מיכה לבינסון, והיא נדחתה למועד בלתי ידוע. ציפי פינס, מנהלת התיאטרון, מסרה בתגובה שהחליטה לדחות את ההפקה, "מאחר שיש עודף הפקות בתיאטרון, ולא ראיתי צורך, במחשבה שנייה, לצאת עם הפקה חדשה".

"הבחורים בדלת ממול" בהבימה. ברוך דוד, אודליה סגל, מיכאל כורש, יובל כרמי, רוני בלין, אודי רביץ ודני רוזנברג ישתתפו בהצגה "הבחורים בדלת ממול" מאת תום גריפין ובבימויו של גדי עגבר, שתועלה בהבימה. המחזה מספר את סיפורם של ארבעה בחורים מפגרים המנסים להתמודד עם חיים עצמאיים. בתהליך העבודה שוהים השחקנים עם קבוצת מפגרים צעירים בהוסטל במרכז הארץ. החזרות יוחלו בסוף חודש זה.

"סינדרלה", מופע המחול הקלאסי לכל המשפחה של הבלט הישראלי, יעלה ביום שלישי לראשונה במשכן האמנויות בתל אביב, עם נינה גרשמן בתפקיד סינדרלה. הבמה החדשה תאפשר ללהקה להופיע עם התפאורה המקורית, שעיצבה לפני כמעט עשר שנים, כשהבלט הישראלי עבד בתיאטרון הבימה, לידיה פינקוס־גני: ארבעה מגדלים גבוהים וסדרת מסכים מתחלפים מאפשרים שינויים מהירים של מיקום העלילה.

יעל אפרתי

הפדרציה לתקליטים משנה את שיטת גביית התמלוגים שלה

הפדרציה הישראלית לתקליטים ולקלטות תציע בימים הקרובים לבעלי עסקים המשמיעים מוסיקה לציבור לשנות את שיטת גביית התמלוגים שהם משלמים לה לתשלום שנתי כולל עם הסדרים מיוחדים, במקום לפי שיר, כפי שהיה נהוג עד כה.

התמלוגים משולמים לפדרציה בנפרד מהתמלוגים שבעל העסק צריך לשלם לאקו"ם. היום צריך כל בעל עסק המשמיע מוסיקה בישראל – פאבים, דיסקוטקים, מרכזי קניות וכן תחנות רדיו – לשלם לשני המוסדות. אקו"ם מעבירה תמלוגים ליוצרים ולמלחינים, ואילו הפדרציה גובה תמלוגים עבור חברות התקליטים, ו–13% מהכספים שהיא גובה מועברים לאיגוד הנגנים.

לדברי מקור בפדרציה, הגיע סכום התמלוגים לפדרציה ששילמה גלי צה"ל, למשל, ל–600 אלף שקלים בשנה. דובר משרד הביטחון סירב לאשר את הסכום, אך מסר בתגובה: "בהתאם לחוק זכויות המבצעים, משלם משרד הביטחון תמלוגים לכמה גופים בגין השמעות בגלי צה"ל, ועם גורמים אלה נמנית הפדרציה לתקליטים". אי תשלום עשוי לגרור קנס של 20 אלף שקלים לשיר.

באחרונה הוציאה הפדרציה עלון, המפרט את היתרונות למשלמים: מבצעי הנחות וייעוץ מוסיקלי חינם. על השאלה מדוע חברות תקליטים צריכות לגבות מסים ממי שמקדם את מכירותיהן לאורך כל השנה, והאם מחירי הדיסקים הגבוהים יחסית אינם מספיקים, ענה אסף קרם, איש יחסי הציבור של הפדרציה: "הדבר מקובל בכל העולם, זה חוק ותיק, ותחנות הרדיו מקבלות את הדיסקים להשמעה בחינם".

מיקי מנים, מנכ"ל חברת "הד ארצי" ויושב ראש הפדרציה, מסר ש"החוק הזה קיים כחוק בריטי מ–1911. אם דיסק היה מיועד להשמעה פומבית הוא היה עולה יותר. זאת הדרך שלנו לשמור על הזכויות. חברות תקליטים לא יוצאות מתוך הנחה שגופים ציבוריים מקדמים את מכירותיהם, אלא משמיעים מוסיקה מוכרת".

במקרה של תחנות רדיו, הוא אומר, "הם צריכים אותנו ואנחנו אותם. אנחנו לא מקבלים את המחיר שהיינו רוצים, והם לא משלמים את המחיר שהיו רוצים".

רן קידר, מנכ"ל אקו"ם, אומר על כך: "החוק מעניק זכויות יוצרים שוות ליוצר ולבעל ההקלטה. במרבית המדינות זה מוגדר במסגרת 'זכויות נלוות'. בעיני זה מופרך, אבל כך קבע המחוקק. אצלנו בישראל יש לבעלי ההקלטה זכות בלעדית כמו ליוצרים, הם מחליטים אילו סכומים לגבות. ניסיתי בעבר להגיע להסדר, שאנחנו, אקו"ם, נגבה את הסכום ונקבע את התעריפים בנגזרת מהפעילות של החברות, הם לא הסכימו. כך נוצר מצב משפטי עגום, שלמרבה הצער הוועדה שבחנה עכשיו את החוק מחדש, החליטה להמשיך אותו".

מיכל מלכי

הצעת היום / נירה רוסו

אטריות ביצים ברוטב ברוקולי מהיר

ודאי שמרק ביתי המתבשל לאט הוא האופציה הטובה ביותר, ובינינו – ההכנה קלה, ורק משך הפיקוח על הסיר הוא מכשול לבשלן האמור גם לעבוד לפרנסתו. מה שברור הוא שמגוון המרקים המוכנים גורם לכך שהכנת מרק ביתי היא יותר יקרה.

סנפרוסט הוציאה לשוק מרקים קפואים באריזות מחולקות לשניים, ובעלות סבירה מאוד. באריזה המשפחתית בסוף השבוע נשלפה קובייה קפואה גדולה של מרק ברוקולי לסיר, הצטרפה שם לשמנת מתוקה ולפלפל שחור, נזרתה בגבינת צ'דר (כן, אנחנו עדיין בפסטיבל אמריקה) – וזכתה להערכה רבה עם הפסטה. נראה לי שללא מאמץ ניתן ליישם הליך דומה עם מרק הכרובית הקפוא שלהם, שיאהב גם תוספת של אגוז מוסקט מגורד. גם אטריות הביצים הן אמריקאיות.

דרושים:

- 1/2 חבילה מרק ברוקולי קפוא (סנפרוסט)
- 1 כוס חלב
- 1 כוס שמנת מתוקה
- מלח
- פלפל
- 1 כוס גבינת צ'דר מגורדת
- 1/2 חב' אטריות ביצים של "מולר" או אחרות

הכנה:

1. מחממים יחד קובייה אחת קפואה של מרק ברוקולי עם כוס חלב וכוס שמנת מתוקה – עד שמבעבע.
2. מוסיפים מלח, פלפל ומחצית מכמות הגבינה. מבשלים 2 דקות.
3. מבשלים את אטריות הביצים 4–5 דקות במים רותחים עם מלח, מסננים, ומגישים עם הרוטב. בוזקים על הכל את יתר הגבינה.

היה בעיתון

ג'ייקוב ורייצ'ל. בסרט טלוויזיה שהופק בשבוע שעבר בארצות הברית, ברשת טי־אן־טי, מגלם מתיו מודין ("בירדי", "נשואה למאפיה") את יעקב התנ"כי, שעובד 14 שנה בשביל לארה פלינבויל ("טווין פיקס") המגלמת את רחל. הליהוק כולל גם את איירין פאפאס כרבקה, שון בין כעשיו וג'יאנקרלו ג'אניני כלבן. הסרט, שצולם במרוקו בבימויו של הבריטי פיטר הול, מנסה להיות נאמן למקור ולכבד אותו, אבל יש משהו משעשע, אם לא מביך, מעיד ה"אנטרטיינמנט ויקלי", במבט העורג ששולחת פלינבויל לעבר מודין באמצע המדבר. מודין מתאר ב"טי־וי גייד" את יעקב אבינו כ"דמות לא אצילה, אדם שגנב את הבכורה מאחיו, נישל אותו בעורמה מהירושה שלו, שיקר לאביו. הוא אדם שנאבק לטיהור נשמתו". הצילומים במרוקו, מספר השחקן, עזרו לו להבין את הדמות: "אנשים שם עדיין חיים פחות או יותר כמו בזמן התנ"ך: מתקיימים על האדמה ושבים אליה עם מותם". חזרה אחורה בזמן הפכה באחרונה להרגל של מודין: בימים אלה הוא במלטה, מצלם את "Cutthroat Island", סאגה ימית המתרחשת במאה ה–17, עם ג'ינה דייוויס. "היא קברניטה של ספינת שודדי ים ואני העבד שלה".

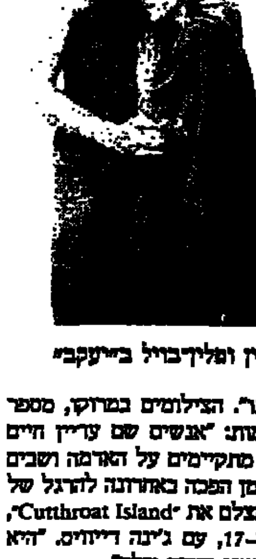

מודין ופלינבויל ב"יעקב"

המפקד פנסי מחפש אתגרים. חרושת "N.Y.P.D": אחרי שדייוויד קרוזו עזב, גם לג'יימס מקדניאל, המגלם את מפקד תחנת המשטרה ארתור פנסי – השחקן השחור הקבוע היחיד בסדרה – יש מה להגיד. "אני לא כועס", הוא אמר ל"טי־וי גייד", "אבל אין לי כאן אתגרים אמנותיים. יש לי יותר כסף משאוכל להוציא, אבל אף אחד לא באמת רוצה שאעשה משהו כדי להרחיב אותו". כדוגמה לעלבונו הוא נתן אפיזודה שעדיין לא שודרה, שבה אשתו עוברת לידה קשה מאוד. "לא תראו את אשתי או את משפחתי, בניגוד לשאר הדמויות. הכל קורה מחוץ לעין המצלמה". מקדניאל דן בעניין עם המפיק דייוויד מילץ', שבאחרונה משך אליו הרבה אש כשאמר שאין הרבה כותבים שחורים מוכשרים בטלוויזיה. "פנסי", התלונן מקדניאל בפני מילץ', "הוא תיבת תהודה. אין לו קול אישי ייחודי", והציע לשקול שילוב של כותבים שחורים בסדרה.

פרינס נגד וורנר. בתחילה כינה פרינס חוזה של מיליון דולר שחתם עם תקליטי וורנר "עבדות". עכשיו החברה שלו, פייזלי פארק, מפיצה כרוזים שמפצירים במעריציו לכתוב לוורנר, ולדרוש שהחברה "תשחרר" את אלבומו הבא, "הוויית הדבר", מאחוריו. "אין לי מושג מה הבעיה שלו", אומר ל"אנטרטיינמנט ויקלי" מנהל בוורנר. "הוא הסכים לתת לנו להפיק את 'האלבום השחור', כך שזה ברור שהוא מסוגל לעשות אתנו עסקים". אבל פרינס גנז את "האלבום השחור" ב–1987, ומקור מקורב אומר שכעת הוא "מופץ בניגוד לרצונו". "לא נכון", אומר המקור בוורנר, "הוא חתם על הסכם. הוא יכול היה להגיד לא".

מחיר התהילה. "אני מגלה שהפכתי למרושל יותר", מודה על גבי ה"טי־וי גייד" דייוויד הייד פירס, המגלם את ניילס, אחיו של ד"ר פרייזר בסדרה "פרייזר". "כיוון שאני מגלם דמות שהיא תמיד לבושה כהלכה, אני נוטה לזלזל בלבושי. אני גם לא מתגלח כהלכה. אתה רוצה להוכיח לאנשים שאתה רק משחק בטלוויזיה, שאתה לא הדמות. ובכל מקרה, אם אי פעם אזדקק לבגדים חגיגיים, תמיד אוכל לשאול אותם מניילס".

פרידה מקופסת האוכל. ריצ'רד קסידי, בצער לספר ה"אנטרטיינמנט ויקלי", איבד את רוב המזכרות שהיו לו כילד בסדרת הטלוויזיה "משפחת פרטרידג'" ברעידת אדמה בינואר. "כל הדברים היו בקופסה גדולה שנמעכה לגמרי. נראה לי שאפילו קופסת האוכל שלי הלכה".

הילדים של בוב דילן

יש עדיין כותבים־מבצעים בארצות הברית, אבל הם זהירים: ההטפות של קודמיהם נשמעות היום צדקניות, הווידויים המיניים מגוחכים בצניעותם והראפ לקח את התפקיד החברתי

מאת סטיבן הולדן

ניו יורק טיימס

לפני שלושים שנה, כשבוב דילן שר "אני", הוא התכוון בהחלט לאני הפרטי שלו. היום, אחרי שהפאנק, המאצ'ואיזם ברוק, ובעיקר האם־טי־וי, כמעט שחיסלו את זרם הכותבים־מבצעים באמריקה, הטרובדורים החדשים נזהרים יותר. הסרקזם התחלף באירוניה, הזעם הקדוש באמפתיה, ואף אחד לא רוצה לשנות את העולם. אם היומרות הפואטיות נשארו, הרי ברור שהן כבר לא יסחפו אחריהן את ההמונים. ואולי השינוי העיקרי הוא שהאני האישי, הישיר, התחלף באני של מספרי־סיפורים, אני שהוא בעצם כל־אחד.

שם התקליט החדש של הזמר האמריקאי לייל לאבט, "אני אוהב את כולם", מדבר בעד עצמו. הוא מתאר אנשים מן השורה, אם לא למטה מזה, והוא רחוק מכל הטפה או חשיפה עצמית. בגלריית הדמויות שלו יש מיזנטרופ שסבתו הורישה לו שן הזהב והדוד הזקן שלו נעול בארון, איש שמודה: עם תינוקות שמנים ש"אין להם צוואר" ואחד שאוהב פינגווינים, כי "הם כל כך רגישים".

מי שנשאר עם הנושאים הישנים נשמע היום לא רק לא מעודכן, אלא ממש צורם. ג'וני מיטשל למשל, מלכת הזמר האישי של שנות השבעים, כבר לא מוסרת פרטים אינטימיים בכל תקליט, ובכל זאת ממשיכה בהטפות נוסח דילן. "סקס הורג" היא נוזפת בתקליטה האחרון, "אינדיגו טורבו", ואיכשהו שרשרת הסכנות בשיר, מדליפות גז ועד החור באוזון, מקלקלת את האווירה שיוצרת המוסיקה.

המסורת שהמציא בוב דילן היתה בעצם תערובת של שירה וידויית ושירי עם. החשיפה העצמית הספונטנית והלהט המוסרי היו אמורים לרומם את כתיבת השירים למדרגת אמנות ולהפוך את המלים לשירה נבואית. מוסיקת הפופ השתחררה מכבלי הצורה, המקצב והחרוז, שלא לדבר על קומוניקטיביות. הכותב היה בהכרח גם המבצע, והדוגמה המשכנעת ביותר היא כמובן דילן עצמו, שנתן את הביצועים המשכנעים ביותר לשירי התנצחות שלו, עם קול בלתי אסתטי בעליל.

התקליטים הפכו למחזורי־שירים ומסורת הסולו של דילן נראתה לרגע כפניו החדשים של הפופ. אל בני דורו של דילן – ג'וני מיטשל, ג'יימס טיילור, קרלי סיימון, קט סטיבנס, ג'ון דנוור ודון מקלין – התייחסו כמו היו ג'ורג' ואיירה גרשווין או קול פורטר, המוציאים תקליטים במקום מופעים בברודווי. כל תקליט חדש שלהם היה אירוע מרכזי בתרבות הפופ.

אבל המרכיב העיקרי במסר התרבותי של הסוליסטים החדשים היה בכל זאת הנעורים. כך שתוחלת החיים של הז'אנר החדש נקצבה מראש. העולם השתנה ועד מהרה הפכו דעותיהם האישיות של הזמרים על סקס, סמים ופוליטיקה למטבעות שחוקים. הגילויים המרעישים הללו חוזרים על עצמם והמורדים הגדולים של אתמול התחילו להישמע כמו טרדנים צדקניים. בוב דילן היה רק בן 34 כשהתחיל לחקות את עצמו, אחרי ההברקות של "Blood on the Tracks" ו"Desire". ג'וני מיטשל שרפה את שיטת ההתוודות ב–1976, עם התקליט "Hejira", והיתה עוד בעיה: ברגע מסוים הפכה המוסיקה האישית לפלתראישית: הטרובדורים הפכו לכוכבי פופ. החיים הקשים נגמרו, וההתוודות כבר לא באה בקלות.

קרלי סיימון הצליחה יותר מרוב עמיתיה להמשיך ולהזין את התיעוד האישי המוסיקלי שלה, הנמשך כבר 23 שנה. תקליטה החדש, "מכתבים שמעולם לא נשלחו", כשמו כן הוא, מורכב משירי מכתבים לחברים, קרובי משפחה ואהבים. בשיאו של התקליט פונה הזמרת לאמה המתה. עם זאת, השירים של סיימון לא חושפים הרבה. היא יוצרת בעיקר דימוי עצמי, זה של אשה מיוחדת במינה המיטלטלת בין ביטחון עצמי קיצוני לבין פגיעות איומה, נתונה לתשוקות סוערות וחרדות משתקות.

ככל בני דורה הביעה סיימון תמיד מין אמונה בורגנית בעתיד טוב יותר וכסוף טוב. הדור הבא של כותבים־מבצעים, שהצליחו להחיות את הפופ בסוף שנות השבעים ובשנות השמונים, לא היה שותף לחזונות האוטופיה האלה. אלוויס קוסטלו, הכותב־המבצע הבולט ביותר מדור הפוסט־פאנק, כבר לא חושב ששחרור מיני מביא לגאולה. באקלים המיני שלו שומעים בעיקר פחד וסלידה.

פה ושם הופיע קול חדש שהבטיח להשיב למסורת הדילנית את נעוריה. ב–1979 הופיעה ריקי לי ג'ונס, אבל עד מהרה גלשו תקליטיה לאקסצנטריות. ב–1987 חישמלה טרייסי צ'פמן את עולם הפופ עם "Fast Car", מונולוג דרמטי על חיי הנכאות בקול אפל ומתוסכל, ששידר סמכות מוסרית כמו זו של דילן הצעיר. זה היה חד פעמי. לאחרונה הפכה טורי איימוס לזמרת פולחן, אלא ששירי הסקס והדת שלה מעורפלים עד מאוד.

בשנתיים האחרונות הציגו הכותבות־המבצעות הקנדיות פרון וג'יין סיברי תקליטים יפהפיים המבטיחים את מורשתו של דילן בכיוונים חדשים. בתקליטה של פרון "Driver" מתארות בלדות פולק־פופ את נדודיה של הזמרת הלסבית הפמיניסטית. סיברי הוציאה את התקליט "When I Was a Boy" – קובץ שירים מיסטיים על אהבה ומוות מנקודת ראותה של נשמה העוזבת את העולם הזה. שני התקליטים לא זכו לחשיפה רבה.

בעיה נוספת היא פלישת הזרם המרכזי של הרוק לנושאים שהיו בשנות השבעים נחלת הטרובדורים. שירי המחאה ונבואות הזעם של דילן נשמעים עדינים לעומת זעקת הרוק וזעם הראפ, שלא לדבר על הווידויים האישיים החושפניים של שנות השבעים, שנראים היום צנועים עד גיחוך. מדונה, ליז פייר ולהקות הרוק העכשוויות בוטות הרבה יותר מג'וני מיטשל, שהיתה בין חלוצות חופש הביטוי המיני בפופ.

עדיין כותבים מוסיקת פופ "פואטית", אבל הרחק מהאם־טי־וי. לפעמים, כמו במקרים של טרייסי צ'פמן וסוזן וגה, מצליחים להגיע לקהל רחב יותר. אבל מוסיקת הדור השני שהצליחה למצוא נישה מסחרית היא בדרך כלל סמרנית יותר ומקצועית יותר מזו של הדור הראשון.

הזמרים החדשים האלה אינם מבקשים להבליט את אישיותם: גם אם הדמויות בשיריו של לאבט מתגאות במוזרויותיהן, הרי שהשירים עצמם נבנים בהיגיון ישיר ופשוט, רחוק מהלהט הווידויי של ימים עברו.

דילן. פה ושם מופיע קול חדש שהבטיח להשיב למסורת הדילנית את נעוריה

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

גלריה

רק באמריקה

הכל מתחיל בגפרור

עוד המצאה אמריקאית. ב"גדיס" בשדרת קולומבוס 302 במנהטן, מקום שנוהגים להיפגש בו פנויים־פנויות, החליטו לעזור לקליינטים, והם מחלקים את קופסת הגפרורים שבתמונה ללקוחות.

ילדים

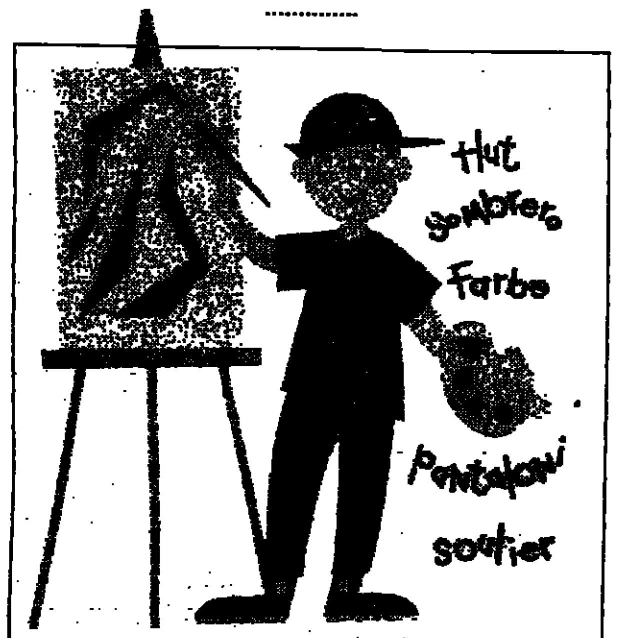

מציירים בשתי שפות

ילדים דו־לשוניים נוטים להיות יצירתיים יותר מילדים שיודעים לדבר רק שפה אחת, או שאינם שולטים היטב בשפה שנייה.

על פי סקר שהתבסס על 24 מחקרים שעסקו בבני 6–15, ילדים דו־לשוניים מצטיינים יותר בביצוע מטלות יצירתיות שונות. החוקרים משערים כי שליטה ביותר מפלה אותו לגבי עצמים שונים בסביבתו של ילד, מגיל צעיר, עשויה לעודד חשיבה מקורית לגבי העולם.

לפי אותם מחקרים, ילדים בעלי שליטה מוגבלת בלבד בשפה שנייה אינם מגלים אותם יתרונות שמצויים אצל ילדים השולטים היטב בשתי שפות. כדאי אפוא לבדוק אם בית הספר שבו לומדים ילדיכם מציע שיעורים בשפות זרות, גם לבני הכיתות הנמוכות.

שירות "הארץ"

עודפים

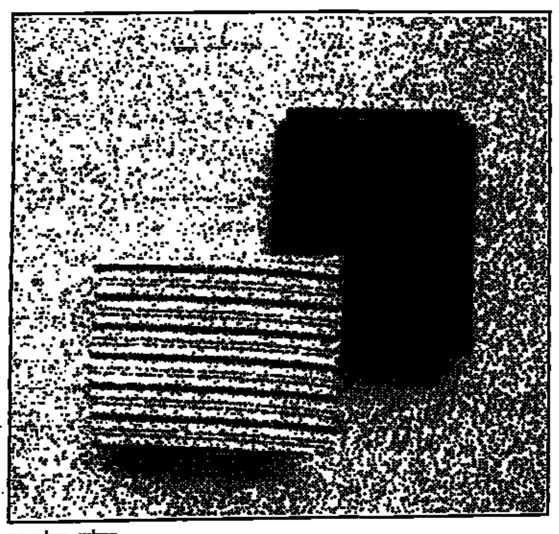

סוד המרקם המלטף

האלגנטיות איננה הצד החזק במבחר מצעי הפלנל המוצעים לנו כמדי שנה לקראת החורף. נראה שמעצבי הטקסטיל מתרכזים בקולקציות האופנתיות והיקרות, ובמצעי הפלנל, מניחים שהמרקם המלטף כבר יעשה את העבודה. בימים אלה מציעה תשלובת כיתן ב־13 חנויות "כיתן סנטר" מבחר סדיני פלנל מעודפי היצוא שלה במחירים מוזלים במיוחד. הסדינים עשויים 100% כותנה ומעוטרים בהדפסים פרחוניים בגוונים פסטליים, בפסים וגם במשבצות כהות המזכירות את האריגים הסקוטיים המפורסמים. בארצות הברית הם נמכרים ב"מייסיס", "אמס" ו"טרגט" ב־20 דולר לסדין יחיד וכ־27 דולר לזוגי, ובארץ מחירם 29.90 שקלים לסדין יחיד ו־39.90 לזוגי.

להשיג בחנויות המפעל, ברח' פנחס רוזן 75 הדר יוסף, תל אביב; קניון מלחה ירושלים; יפו 24, חיפה; קניון הנגב בבאר שבע, קניון השרון בנתניה, ובשאר חנויות הרשת ברחבי הארץ.

יעל אפרתי

תענוגות הבוז'ולה

בכל שנה, 50 מיליון איש, אשה וילד בצרפת, ממתינים בקוצר רוח ל־Nouveau Beaujolais שיגיע באמצע נובמבר, ואני אתם. היין הצעיר הזה, שמחוז בורגנדי מפיק ראשון מדי שנה, איננו יין גדול, אבל בכוחו להעניק תענוגות פשוטים

יין

דניאל רוגוב

וזוטרי סיבוכים. מי שלא היה בצרפת לפני שבועיים, עם הופעתו הראשונה של היין בשוק, ישמח לשמוע שבוז'ולה נובו 1994 מצוי עתה בחנויות הפטורות ממכס בנמל התעופה בן־גוריון.

בניגוד לייננות 1992 ו־1993, שהיו מאכזבים, היין מבציר 1994 נפלא ממש. צבעו אדום בהיר, חיוני ומושך במיוחד; הטעם נקי ורענן, ומשום שהיין איננו טאני כלל, יש בו טעם פרי בשפע. היין איננו כבד או מתוק, ואין בו עומק, מורכבות או מלכותיות, אבל הוא מהנה עד מאוד לשתייה. יש לצנן אותו כהלכה לפני ההגשה ולשתות בכמויות גדולות. זהו יין השובר את כל הכללים, ומתאים לסטייק פילה ממש כמו לסלמון בגריל, פיצה או המבורגר. בחנות הפטורה ממכס נמכר הבוז'ולה וילאז' של חברת ז'ורז' דיבף, במחיר ללא מתחרים: 6.99 דולר הבקבוק. קנייה מצוינת. כל הכבוד ל"ריצ'רדסון אנד קומפני" שהתחילו סוף סוף להביא יינות טובים במחירים סבירים לשוק הפטור־ממכס בארץ.

מסרים כפולים מארגון הבריאות

ב־1 בנובמבר הודיע הנס אמבלד, מנהל התוכנית למניעת התמכרות של ארגון הבריאות העולמי (WHO), ש"אין כל יתרון בריאותי בצריכה מתונה של אלכוהול". במסיבת העיתונאים שבה מסר את הצהרתו אף רמז אמבלד שיין עלול להזיק לבריאות, ומן הסתם הביא לא מעט מעמיתיו במבוכה. רק כמה חודשים לפני כן הגיע סניף אירופה של WHO למסקנה כי "יש הסכמה עקבית ואוניוורסלית כמעט כי צריכה מתונה של יין היא גורם מפחת בשיעור הנמוך יותר של תמותה ממחלות לב בצרפת ובארצות ים תיכוניות נוספות" (דו"ח WHO על גורמי סיכון למחלות לב וכלי דם, יוני 1994).

מעיון בהצהרתו המקורית של אמבלד, עולה שהוא דוחה את גוף המחקר ההולך וגדל המצביע על השפעות חיוביות אפשריות של יין על הלב, בעיקר על סמך ההנחה ש"רבים מהמחקרים האלה מוטים משום שהם ממומנים בידי תעשיית היין".

לדברי החוקרים סרז' רנו הצרפתי וד"ר מייקל קריקי מאוניברסיטת קליפורניה בסן דייגו, יש בהצהרתו של אמבלד כמה פגמים עיקריים. אחד החמורים שבהם הוא שאמבלד איננו עושה הבחנה בין צריכה לבין צריכה מסוכנת של אלכוהול (Use and Abuse), ומתעלם מעשרות מחקרים ברחבי העולם, שדגמו אוכלוסיות גדולות, ולפיהם הרוב המכריע של שותי יין שותים במידה ובאחריות, כתוספת לארוחות. באשר להאשמה בהטיה בדו"חות המחקר, מסקר שנעשה באחרונה בבית הספר לרפואה של הרווארד על 200 מחקרים כאלה, עולה שרק 16 מתוכם קיבלו "מימון חלקי מגורמים בעלי עניין".

בסקר, המובא בגיליון אוקטובר של Journal of the American Medical Association, נאמר שבדרך כלל מחקרים אלה מראים ש"צריכת אלכוהול במידה מתקשרת עם ירידה של 25%–40% בסכנה למחלות הלב והעורקים הכליליים". ד"ר אליזבת הלסינג, מסניף אירופה של WHO, הדגישה שאם כי הארגון "איננו יכול לעודד צריכת אלכוהול לשיפור הבריאות, מחשש שהדבר יוביל לפירושים מוטעים ולצריכה מופרזת, טענה שיין איננו חלק מהדיאטה הבריאה תהיה חסרת יושר אינטלקטואלי".

בדיקת מחירים

כמה קוראים שאלו איך אפשר לשמור על קשר עם מחירי היינות מחוץ לישראל. מומלץ לפנות לאחת החנויות שלהלן, שמחיריהן מייצגים את השוק, ולבקש קטלוג:

Sherry-Lehman, 679 Madison Ave., New York NY 10021, USA. Fax: 001-212-8389285

Adnams Wine Merchants, The Crown, High Street, Southwold, Suffolk, 1P18 6DP England. Fax: 0044-502-724805

Nicholas, 31 Place de la Madeleine, Paris 8, France. Tel: 0033-42-66-44-38

והשאר הוא אסון

"יקרין אינכותי – הלהיטים הגדולים של דונה סאמר". אוסף. יבוא: הליקון

אלבום

אילן לוקאץ'

דונה סאמר. סירבה להיעלם גם כשהדיסקו נרמס למוות ברגלי הפאנקיסטים

שנות השבעים היו עשור איום ונורא להתבגר בו. מי שהיום הם בני 30 וקצת, נאלצו להעביר את השנים הקריטיות מבחינת השפעה מוסיקלית עם מישמש מחריד שכלל דיסקו אירופי מכני לצד פאנק־דיסקו אמריקאי משרבת, שניהם תחת הכותרת "דיסקו". הברירה היתה לברוח למה שנקרא או "רוק מתקדם", ובו נהגו מוסיקאים לשתף את קהל רוכשי התקליטים ביצירות אגרסיביות מנופחות (היום לפחות יש להם ההגינות ללכת קודם לפסיכיאטר). ובארץ, איך לומר את זה בלי לפגוע באף אחד, לא היה בדיוק רוקנרול. שלא לדבר על הבגדים הסינתטיים.

היה גם דיסקו טוב, כלומר זה שצמח מהגוספל והיתה בו נשמה אמיתית: היו חמישיית ג'קסון, היו "שיק", היו "אדמה רוח ואש", ג'יימס בראון, סליי ומשפחת סטון. והיה דיסקו רע, אירופי, מזוקק במעבדה לפי נוסחאות מדויקות (וחביב לא פחות על שדרי רשת ג' הצעירה). למשל "בוני אם" (אוי, כמה שמחתי כשאיש לא בא לראות אותם בארץ לפני שנה). למשל הצמד "בקרה", או להקת "אבבא". למשל "ילדיסקו" של שרי, או "היי היי דנה המודנה" של אילנית. למשל דונה סאמר.

האמת היא שסאמר התחילה מיסודות טובים: נערה אמריקאית בעלת ריאות חזקות וגרון משופר חוש מוסיקלי לא רע, שהעבירה קילומטראז' מכובד במקהלת הכנסייה וגם במחזות זמר. אבל הקריירה הביאה אותה לגרמניה, ושם היא פגשה את ג'ורג'ו מורודר ופיט בלוט. למורודר ובלוט היתה נוסחה טובה לייצור להיטים, עם כינורות ברקע וקצב סינתסייזרים קודמים, בס מפמפם אוקטבות ותופים שנשמעים כמו סכיני גילוח. הם כנו עבודה גרסה מקומית ל"אני אוהב אותך" הארוטי של סרז' גינסבורג וג'יין בירקין, קראו לה "לאב טו לאב יו בייבי", השיר הגיע למקום השני ב"בילבורד", והשאר הוא אסון: העולם בלע בתאווה את השירים הסינתטיים של סאמר, ומורודר ובלוט יצרו בשבילו עוד ועוד.

גם כשהדיסקו נרמס למוות ברגלי הפאנקיסטים, סירבה סאמר להיעלם, וביצעה עוד כמה פשעים נגד האנושות, בהם למשל "לא עוד דמעות (מספיק זה מספיק)", דואט דביק עם ברברה סטרייסנד; "ואם זה קסם" של בארי מאנילו, "ברדיד", "הוט סטאף" ו"באד גירלס". ועכשיו הגיעה ככל הנראה לדעתה השעה לסכם את פועלה באוסף, ולכלול בו שני שירים חדשים, שנשמעים בדיוק כמו פעם.

במלים פשוטות, לפניכם אלבום־קאלט מרהים.

תשובות

1. יואש אלרועי, מנהל מחלקת הספורט בערוץ הראשון, שיחק בסוף שנות החמישים בשלוש נבחרות שונות בליגה הלאומית.
2. ב־1891 המציא בארצות הברית ר"ל ג'ודסון את הרוכסן.

בצלאל
אקדמיה לאמנות ועיצוב ירושלים הר־הצופים, ירושלים
המחלקה לאמנות

REVISIONS
"בחינה מחדש של מיתוסים מקומיים"

יום עיון, יום רביעי 14.12.94

10:00 דברי פתיחה - יצחק ליבנה, יו"ר.
10:15 - 11:00 אמנון רז־קרקוצקין - שלילת הגלות כשלילת הזכרון.
11:00 - 12:00 אריאלה אזולאי - אמנות, מרחב ציבורי, היסטוריה.
12:00 - 13:00 ד"ר בני מוריס - 1948 - 1937: מבט חדש.
13:00 - 14:00 הפסקת צהריים.
14:00 - 15:00 שרה חינסקי - קו, צורה, צבע, לאומיות.
15:00 - 16:00 ד"ר אורי רם - זהות זכרון: פרספקטיבה פוסט־ציונית.
16:00 - 16:30 הפסקה.
16:30 - 18:00 דיון - "אמנות וציונות - הסטוריה חדשה?"
משתתפים - שרה חינסקי, חיים לוסקי, תמר גטר, מאיר גל
מנחה - לארי אברמסון.
הציבור מוזמן!

חייג ואתה מנוי על
הארץ
02-254245-8
03-5121333/44
04-623166/7

התזמורת הקאמרית הישראלית
מיסודו של גארי ברתיני
[illegible] סוונסן מנצח [illegible] סולנית
סוונסן: [illegible] (בכורה ב־19 לדצמבר, [illegible] ב־20 לדצמבר)
[illegible] לגיטרה
הייידן: סימפוניה מס. 102
מוזיאון ת"א, "קולנוע 2", ב', יום ב', 19.12.94 בשעה 20:30
קונצרט חגיגי במשכן לאמנויות הבמה
בחסות ובמעמד ראש העיר ת"א־יפו, מר רוני מילוא
יום ג', 20.12.94 בשעה 20:30 (סד' ד'-ד')
◆ ◆ ◆
[illegible]
מנחם נבנהויס מנצח
[illegible] ויולה ◆ [illegible]
[illegible] חליל ◆ [illegible]
באך: קונצ'רטו ב־[illegible]
מוצרט: קונצ'רטו לפסנתר מס' 23 ק.467
[illegible]
הייידן: קונצ'רטו ב־דו מאז'ור [illegible]
מוזיאון ת"א [illegible]
לפרטים ולרכישת כרטיסים [illegible] 24 שעות ביממה
☎ 03-6388858
בתזמורת: 03-6961167

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
נוסדה בתרצ"ו–1936 בידי ברוניסלב הוברמן
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה
מספרי הטלפון שלנו:
תל־אביב – מחלקת המנויים – 03-5251502
חיפה – מחלקת המנויים – 04-664167
ירושלים – משרד "בימות" – 02-240896
מידע מעודכן 24 שעות ביממה בטלמסר 03-5652251 ובדף 417 בטלטקסט

רסיטל מיוחד
עם
יצחק פרלמן
ביום ו', 30.12.94 בשעה 14:00
פרטים במודעות

ג'יימס לוויין, מנצח
דברה וויט, סופרן
ג'יין בנל, מצו־סופרן
פיליפ קריץ, טנור
אייקה וילם שולטה, בריטון
מקהלת רדיו רומניה, בוקרשט,
בהדרכת אורל גרינורס
מקהלת האיחוד, בהדרכת אבנר אתי
מקהלת הקיבוץ הארצי,
בהדרכת [illegible]
בתוכנית:
מוצרט: סימפוניה מס' 41, ק' 551 ("יופיטר")
בטהובן: סימפוניה מס' 9
קונצרט מס' 3
יום א', 11.12.94, 20:30, היכל התרבות/סדרה ב'/ת"א
קונצרט מס' 2
יום ב', 12.12.94, 20:30, [illegible]/י"ם

מנדי רודן, מנצח
שמואל אלבז, נגן מנדולינה
להקת המחול הקלאסי
בהדרכת נינה טימופייבה
משה בקר, קריין
בתוכנית:
בריטן: מדריך להתזמורת לבני הנעורים
ויוולדי: קונצ'רטו למנדולינה ב־רה מג'ור
ביזה: "משחקי ילדים"
קונצרט מס' 1
יום ה', 14.12.94, 12:30, היכל התרבות
סדרה לנוער ת"א

אבי אוסטרובסקי, מנצח
פמלה פרנק, כנרת
בתוכנית:
דבוז'ק: הפתיחה "קרנבל"
דבוז'ק: קונצ'רטו לכינור ולתזמורת
דבוז'ק: סימפוניה מס' 8
קונצרט מס' 2
יום ו', 16.12.94, 14:00, היכל התרבות/סדרה ט'/ת"א
מוצ"ש, 17.12.94, 20:30, היכל התרבות
מוסיקה קלאסית קלה/ת"א

אותה תפוצה של לוח ידיעות
ב־1/3 מחיר
באיזור המרכז
03-638-20-20 לוח העיר

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה
באדיבות הארץ
רסיטל חד פעמי!
יצחק פרלמן, כנר
ברונו קנינו, פסנתרן
יום ו', 30 בדצמבר 1994, בשעה 14:00
היכל התרבות, תל אביב
בתוכנית:
י.ס. באך: סונטה מס' 6 ב־סול מג'ור
גבריאל פורה: סונטה ב־לה מג'ור
קמיל סן־סאנס: סונטה ב־רה מינור

כרטיסים במחיר אחיד של 100 ש"ח בקופת התזמורת, היכל התרבות ת"א
מכירה טלפונית בכרטיסי אשראי בטל': 03-5251502.
20% הנחה למנויי הפילהרמונית עם הצגת תלוש 104.
לקוראי הארץ 20% הנחה למביא מודעה זו.
אוסקר/גראפיקס

איזו פנטסיה נחמדה: הרמוניה אזורית בלי מזרחים

"הגמל המעופף". תסריט ובימוי: רמי נעמן; צילום: יואב קוש; מוסיקה: שם טוב לוי; שחקנים: גדעון זינגר, סלים דאו, לורנס בובריך, גילת אנקורי, גבי עמרני, משה מימון

קולנוע

אורי קליין

יש אנשים שלא שמים לב אילו סרטים הם עושים, ואחרים שלא שמים לב מה הם כותבים עליהם. בביקורת האוהדת על "הגמל המעופף", שהתפרסמה ב"העיר" (2.12.94), למשל, הגדיר שמוליק דובדבני את הבמאי רמי נעמן, שזהו סרטו העלילתי הארוך הראשון, כ"מאמין גדול בדו קיום ובאחווה בין העמים". נטען שם גם שהסרט כולל "אמירה אופטימית מאוד, בניגוד לרוב 'סרטי הסכסוך' שהתייחסו בחוסר אמון מופגן לאפשרות של חיים משותפים של יהודים ופלשתינאים". עם זאת, בהמשך אותה הביקורת, נאמר שההרמוניה הזאת נתונה בסכנה, ושמקורו של האיום עליה, על פי הסרט, הוא בבעל שיפודייה מזרחי ובניו האלימים, "כך שהאופטימיות הזאת בהחלט עומדת בסימן שאלה".

גזענות לא בדיוק מסתדרת עם אמונה גדולה בדו קיום ואחווה בין העמים, ו"הגמל המעופף" מציע הרמוניה בין פלשתינאים (משכילים אם אפשר) ויהודים אשכנזים (משכילים, כמובן) בלבד, כשהמזרחים מוצגים תחילה כאיום עליה, ובסוף פשוט מורחקים ממנה. יופי של הרמוניה ואחווה ודו קיום ויופי של אהבת אמת – זו שעל פי אותה ביקורת נעמן חש כלפי דמויותיו. אולי זו הסיבה שהסרט מציג את ההרמוניה המתוארת בו כפנטסיה: איזו פנטסיה נחמדה זו – הרמוניה אזורית שאין בה מזרחים.

הצרה היא שיש לי הרגשה שנעמן אפילו לא התכוון לומר זאת, שהאמירה הגזענית היוצאת מתוך הסרט מקורה בחוסר מודעות ובעיקר חוסר מחשבה. גזענות מודעת אולי איננה עדיפה, אבל זו שנובעת מסתם חוסר מחשבה נראית לפעמים מאיימת יותר. במקרה של הגזענות המודעת יודעים לפחות עם מי יש לנו עסק. כאן הכל נראה תמים כל כך, אוהב אדם כל כך, אופטימי כל כך. רק כשבודקים איזו פנטסיה מציע הסרט, מגלים את מה שהיה גלוי בו כל העת.

ומה שעוד יותר עצוב הוא שאפשר היה למנוע את זה בקלות. עלילת הסרט מביאה את סיפורו של פרופסור להיסטוריה (גדעון זינגר), יקה קשיש יתמהוני, ובנוסף לכל חולה במחלת הנפילה, שגר בצריף רעוע ומתבודד באמצע מגרש גרוטאות. אפשר לומר שהבעיה של הסרט מתחילה כאן, אבל נמשיך. לתוך עולמו של הפרופסור חודר פועל אשפה ערבי (סלים דאו), שטוען שהפרופסור מתגורר על שטח שהיה פעם פרדס של משפחתו. מבינים? שניים אוחזים באותו השטח. האחד הוא יהודי שבא מאירופה (ועוד מתעסק בהיסטוריה) והשני ערבי מקומי, שהוא לא סתם ערבי שנידון להיות פועל אשפה, אלא אחד שלמד פעם ארכיטקטורה והיה כמעט אף הוא לאקדמאי.

האם יש סיכוי לעימות הטריטוריאלי האלגורי ביניהם? חזונו של הפרופסור הוא לשחזר את פסל הגמל המעופף, סמלו של ידיד המזרח משנות השלושים, שביטא אחווה והרמוניה אזורית, והוא מגייס את הפועל/ארכיטקט הערבי למשימה. אל תוך המשוואה הלאומית־אתנית שנוצרת בין שני הגברים נכנסות דמויותיהן של שתי נשים: האחת היא תלמידתו לשעבר של הפרופסור (גילת אנקורי), פמיניסטית מוצהרת, והשנייה היא נזירה לשעבר (לורנס בובריך), שבאה לארץ הקודש מאיטליה כדי לכפר על חטאיה, ומגיעה במפתיע, עם הקראוון שלה, למגרש הגרוטאות. אופן הצגתה של הדמות אופייני לסרט: תחילה נראה את אחוריה החשופים מוזקרים דרך חלון הקראוון, ורק אחר כך אותה עצמה.

הארבעה מרכיבים את היחידה הסדרית, שיוצאת למצוא את חלקיו השונים והמפוזרים של פסל הגמל המעופף, כדי להרכיב אותו מחדש, ואם אפשר, לגרום לו לעופף שוב. נציגי שלוש הדתות מיוצגים בה, ויש בה גם חלוקה סימטרית לגברים ונשים. מי אינו כלול בה? זוכרים את בעל השיפודייה המזרחי ובניו האלימים (ועדיין לא הוזכרה אשתו עבת הבשר והצרחנית)? ומדוע הם אינם כלולים בה? משום שמעל לשיפודייה תלויים כנפיו של אותו גמל מעופף, ובעל המקום (גבי עמרני), בשיתוף פעולה מלא של בניו (האלימים) ואשתו (הצרחנית) מסרב לתרום אותם לפרויקט הלאומי שמבשר את תחייתה של ההרמוניה האזורית. במלים אחרות, מה שהיה מאפשר לגמל להשתחרר ולעופף שוב ולפנטסיה להתרומם נמצא בידיה של המשפחה המכוערת הזאת, והיא מסרבת לוותר עליו ולהעניק אותו לגיבורי הסרט לשם האחווה, הדו קיום והשלום.

ולא רק שבעל השיפודייה מסרב לוותר על כנפיו, הוא אינו מבין כלל מה האחרים מנסים לעשות, כאילו לידיד המזרח, לסמליו ולמציאות הבקיעית אין כל משמעות בעולמם. הוא ומשפחתו נמצאים מחוץ לכל אלה. אילו תיאר סרטו של נעמן תהליך שבו הדמויות האלה נמצאות תחילה מחוץ לחזון שמתואר בסרט, ובהדרגה נטמעות לתוכו, אפשר היה אולי להתווכח עמו, אבל לקבל אותו בסופו של דבר. הצרה היא שאין תהליך כזה בסרט. להיפך, התנגדותם של בעל השיפודייה ומשפחתו רק מחריפה, אמצעי הלחימה שלהם בפרופסור, בפועל, בנזירה לשעבר ובפמיניסטית רק נעשים אלימים יותר ויותר, והם אינם עוברים שום תהליך של הכרה או קבלה.

וזה מחריף עוד יותר בסוף הסרט, שבו רואה בעל השיפודייה לראשונה את פסלו של הגמל המעופף, שהושלם למרות הכל, והעימות החזותי הישיר עם הסמל אינו אומר לו דבר – הוא רק מרתיח אותו עוד יותר ומחזק עוד יותר את נחישותו לחסל אותו. "הגמל המעופף" מנסה לשחזר מציאות הרמונית האידיאליסטית לכאורה, שמסומלת על ידי אירוע היסטורי שכונה "ידיד המזרח", אבל רק מזרח מסוים ביותר מיוצג בו, ובעיקר לא מזרחים. כאילו המציאות הזאת, שהסרט רוצה לחזור אליה, היתה "נקייה" מהם, והם משמשים בתוכה כגורם מפריע ומאיים. הרי זה היה פשוט כל כך לכלול בסופו של דבר את דמותו של עמרני בתוך החזון: לראות אותו, למשל, יושב יחד עם שאר גיבורי הסרט בסצינה הסופית וה"הרמונית" של הסרט. הסמל הדי משמעותי לגביו כמו לשאר הדמויות בסרט, ואולי אפילו יותר. אבל אילו עברה דמות זו שינוי אידיאולוגי, לא היה הפסל עולה באש, והגמל לא היה מעופף, והקולנוע הישראלי הרי כל כך אוהב להפגין את מיומנותו הטכנולוגית – גם במחיר האמת, הדו קיום והנאורות. זו אולי האמירה המרתיעה ביותר של הסרט: שהאטימות והאלימות, המיוצגות כאן על ידי המזרחים, הכרוכות כדי שהחזון אמנם יתגשם, והיא אינה מלווה בתהליך של שינוי או הכרה. העובדה שכל זה מבקש להיות פנטסיה משמשת כאליבי ליוצרים, מאפשרת את השקר ההיסטורי והבוטות האידיאולוגית.

וכל זה מעבר לעובדה שהסרט נמשך יותר מדי לטעמי אל התחייג האקצנטרי שרבות מדמויותיו בנות, ויש בו משהו מיושן שמזכיר את הקולנוע הישראלי שלא במיטבו של שנות החמישים. ואולי ישנו זה הוא גורם נוסף שמאפשר את האמירה הלא מבוקרת, הלא מודעת אולי, אבל המרתיעה כל כך של הסרט: מין ניסיון לחזור אל עידן של תמימות שאינו אלא עיוות.

סלים דאו וגדעון זינגר: ערבי שלמד ארכיטקטורה ויהודי שבא מאירופה

יופי / דורית לנדס

המלחמה נגד החורף

החורף, המפליא בנו את מכותיו השנה, דורש מיגון מיוחד. אך בטרם נפרט את כל האמצעים שאפשר לנקוט נגד הקור, הרוח, היובש והשפעתם של מתקני החימום, נציין גם טובה אחת שמשפיע הקור על הפנים: מזג האוויר הקר משכך במידה רבה את הנטייה לאדמומיות ולהתפרצויות של נימי דם תת־עוריים (קופרוזה), המופיעות על הלחיים ובקרבת האף. או זהו, אין רע בלי טוב.

בחורף רצוי להשתמש בחלב פנים סמיך יותר, שמרקמו שומני יותר. נשים שעור פניהן מעורב, רגיש או יבש ייטיבו עמו אם יסירו את חלב הפנים במים נטולי אלכוהול. בחורף כדאי לבחור בקרם לחות עשיר יותר, ולעסות בו היטב את הלחיים, גם אם זה גוזל עוד דקה בבוקר. נשים רבות הופכות בחורף את קרם הלילה הקבוע שלהן לקרם הלחות היומי, ואחרות מעדיפות להניח לתכשירי הקיץ ולהחליפם בחומרים עתירי לחות ושומן. שיטה בדוקה המונעת התייבשות ומתיחה של עור הפנים במשך שעות היום היא הלחלוח השכבתי: מורחים בבוקר סרום על עור נקי, ועליו מניחים קרם לחות; במקרים קיצוניים אפשר למרוח על הסרום גם קרם לחות וגם קרם הגנה, או תכשיר מיוחד שמונע התייבשות ועליו הקרם הרגיל.

ככל ששכבת המייקאפ על הפנים עבה יותר, כך יכולתו לחוצץ בין הפנים לבין איתני הסביבה טובה יותר. גם אם מרקם התכשיר סמיך, יכול להתקבל מראה טבעי או שקוף על הפנים, כרצונה של המתאפרת: צריך רק להתאים את התכשיר לעור ולסגנון החיים.

נשים רבות נוהגות לנקות את פניהן כשהן חוזרות הביתה מהעבודה. זהו אמצעי מגוון, המאפשר לעור לנשום, להירגע ולקבל מינון נוסף של לחות, בין אם חוזרים ומתאפרים, ובין אם מניחים את הפנים כמות שהם. אבל אם מסתובבים בבית בפנים חשופים ממיגון, רצוי לשוב ולכבדם בשכבת קרם כעבור שעתיים־שלוש. מובן שהשלב הזה אינו מבטל את הניקוי וההזנה שלפני השינה.

מסיכות לחות והזנה מרגיעות ומפיגות עור נרגז ויבש, וכיום יש מסיכות שאינן נחוצות יותר מחמש עד עשר דקות, ואפשר למשוח בהן את הפנים ללא חשש שלוש וארבע פעמים בשבוע. ועוד פריט של עזרה ראשונה שאפשר לשאת בארנק – תרסיס לרענון הפנים. התרסיס עוטף את כל הפנים בענבה רווית לחות ואינו פוגע כלל באיפור.

התזמורת הסימפונית ירושלים, רשות השידור
מנהל מוסיקלי: דוד שלון — העונה ה־57 תשנ"ה

יז'י מקסימיוק, מנצח — אוריאל צחור, פסנתרן
בריטן פרלוד ופוגה
חצ'אטוריאן קונצ'רטו לפסנתר ותזמורת
בטהובן סימפוניה מס' 7
המנוי השלם קונצרט מס' 3 יום רביעי, 14.12 (סדרה א-ב)

"ליטורגיקה 94"
קונצרט פתיחה חגיגי
מוצ"ש 24.12.94, שעה 20:30, אולם הנרי קראון
דוד שלון, מנצח
אלברטו מזרחי, טנור — אסתי קינן-עופרי, מצו-סופרן
חברי המקהלה של דדיו בוקרשט
המקהלה הקאמרית מתוך מקהלת "אורטוריו ירושלים"

פרקי אופרה וחזנות
ורדי הפתיחה ומקהלת העבדים מתוך "נאבוקו"
ג'ורדאנו אריה מתוך "אנדריאה שנייה" — פוצ'יני אריה מתוך "טוראנדוט"
אנטון רובינשטיין הפתיחה לאופרה "מכבים"
א. אלשטיין "ולירושלים עירך" — ש.סקונדה "יראו עינך"
מחרוזת שירי לאדינו
נועם שריף פסיון ספרדי

כרטיסים: בקופת התזמורת טל. 611498-9, "בימות" טל 02-240896 ו"קלעים" טל. 02-256869

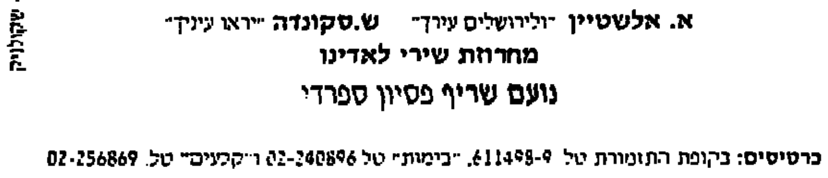

קופת התזמורת טל. 611498-9 ימים א-ה 16-19 ששי 10-13
שירה - שקולניק

תזמורת סימפונית חיפה
HAIFA SYMPHONY ORCHESTRA
מנהל מוסיקלי: סטנלי ספרבר

קונצרט גאלה חגיגי
לציון העונה ה־45
בחסות שרת המדע והאמנויות – גב' שולמית אלוני
וראש העיר חיפה – מר עמרם מצנע

מנצח: סרג'יו קומיסיונה
סולנים: לואיס לורטי – פסנתר (קנדה)
סוזאנה פורצקי – מצו סופרן
ורדי: "כוחו של גורל", פתיחה
רחמנינוב: קונצ'רטו לפסנתר מס' 2
זהר כחילה: "מוסיקה לכלי מיתר" (1994) – בכורה עולמית
דה פליה: "הכובע המשולש"

חיפה – אודיטוריום, יום ד' 21.12.94 בשעה 20:30
תל אביב – המשכן לאמנויות הבמה, מוצ"ש 24.12.94 בשעה 20:30

כרטיסים ניתן לרכוש:
■ משרדי התזמורת טל' 04-640004
■ "קסטל" רח' אבן גבירול 153 ת"א, טל' רב קווי: 03-6044725
טל' לאשראי: 03-6047678, פקס: 03-6041742
■ בקופת המשכן, שד' שאול המלך 19 ת"א, טל' 03-6927777
בימים א'–ה' 9.30–20:00, יום ו' 9:30–13:00

בלעדי למשלמים בישראכרט
2 כרטיסים במחיר 1 תמורת 80 כוכבים ■ מספר הכרטיסים מוגבל
הכי טוב ישראכרט
שפי

רדיו

קול המוסיקה

06.06 לקום עם מוסיקה
07.07 בדליה: "קרנבל החיות", אופ. 9. אסטרבוך: סוויטה לכינור, לחלילה ולתזמורת אופ. 19 מס' 1. ונגה: מוסיקה מתוך האופרה "טנהויזר"
08.05 עם הסינפונייטה הישראלית באר־שבע/ מנצח רודן. הנדל: "בואה של מלכת שבא". קורלי: סונטה, ריצ'ארדסון: מונחים הפתיחה "הסיפה מן הנרמאן". י.ב. באך: סינפוניה ברה־מזור לתזמורת כפולה. גרינג: "שעל ערבי". פרוקופייב: פתיחה על נושאים יהודיים. פאול בן־חיים: נעימה תימנית. מוסקובסקי: ריקוד
09.00 הנדל: קונצ'רטו גרוסו ברה מזור, אופ. 6 מס' 8. באך: קונצ'רטו ברה־מינור לב' כינורות, לכלי קשת ולצ'מבלו. מוצרט: חמישיית כלי קשת, ק. 614
10.05 שוברט: סונטה בלה־מינור לארפג'ונה ולפסנתר, ד. 821. שוברט: שלושה שירים. שומאן: "תמונות יער", אופ. 82
11.00 צ'ייקובסקי: סרנדה מס' 1 ברה־מינור לתזמורת אופ. 43. רכמניאנוב: קונצ'רטו מס' 2 בסי־מינור לצ'לו ולתזמורת אופ. 104. פורה: רביעיה מס' 1 בדו־מינור לפסנתר ולכלי קשת, אופ. 15. הנדל/אלגר "איוב", מסק לתזמורת. רביעי: מחולות קודש וחול
14.06 בטהובן: רביעייה במי־במול מזור לכלי קשת, אופ. 74, "הנבל". בטהובן: סימפוניה מס' 6 בפה־מזור, אופ. 68, "הפסטוראלית". ק. סטמיץ: קונצ'רטו בסול־מזור לחליל ולתזמורת. ל. ברנשטיין: דיוורטימנטו לתז.
16.00 לקראת חג המולד. בינה: סוגפת "הבשורה" מתוך שבץ המנגנות "שחרות התפילות". בוקסטהודה: "אין הולכי יבוליל", קנטטה לחג המולד. שיץ: "סיפור חג המולד". שרפנטייה: "מיסת הצות לחג המולד", עפ"י שירי חג מולד צרפתיים; שירי חג המולד מימי הביניים, מספרד, אנגליה ומצרפת
18.00 גילה יזהן – סופרן. מיצירות אליהו מטאו, ליום השנה השני למותו. אודות הגשמי הרוחני. מחזור הטאבצות לימי'
19.05 שומאן: קטעי פנטסיה, אופ. 73. ברהמס: שלושה שירים. רכמניאנוף: ארבעה קטעים רומנטיים. פורה: הפורמה "חולי", אופ. 56
20.00 בימת שיר. שלונסקי בקולו, עם הדירה הרישאני
20.03 מאולמי הקונצרטים שלנו. התזמורת הקאמרית הישראלית. מנצח וסולן: פיליפ אנטרמון (פסנתר). שוברט: "קורטשטוק" (פרק רביעיה) בדו־מינור, ד. 703. שוברט: סימפוניה מס' 8 בסי־מינור, "הבלתי גמורה". מוצרט: קונצ'רטו מס' 21 בדו־מז'ור לפסנתר ולתזמורת ק. 467. התזמורת הפילהרמונית הישראלית/ מנצח רודן. סולנית: שרון קם (קלרינית). בתוכנית: מוסיקה קלאסית קלה. קופלנד: "אל סלון מקסיקו". מיו: "השור על הגג". ברהמס: מחולות הונגריים, מס' 1, 3, 5, 6. קופלנד: קונצ'רטו לקלרינית ולתזמורת. גרשווין: "אמריקאי בפאריס"
23.00 צלילים לסיומו של יום

רשת א'

07.30 שירים עבריים
08.05 שורשים
09.05 פנות. וחסכון השקעות
10.05 סלודיה. שיחות מדע
11.05 חיים. בריאות ופנאי
12.05 עיתונות במוקד
13.00 חדשות ותוכניות באנגלית ובצרפתית
14.05 פנים אל פנים
15.05 בראש צעיר
16.05 מה קרה לי. סיפורים
17.05 קול המצוריות
18.05 הכל מורשת
19.05 יומן מורשת
20.00 מבט לחדשות
21.00 אולפן לילה. גבי סאר
22.05 עיתונות במוקד (ש"ח)
23.05 דיון על אולפן לילה

רשת ב'

06.06 הבוקר הזה
08.05 עניין אחר. דליה יאירי
10.05 הכל דיבורים
12.05 בחצי היום
14.05 רגעי קסם
15.05 יומן חוץ
15.45 עיתונות חוץ. יואל רפל
16.05 צבע הכסף. ענת דרורי
17.05 חמש אחרי החדשות
18.05 היום הזה
19.05 שירים עבריים
20.00 מבט לחדשות
20.30 אחד על אחד. ספורט
23.05 משדר חדשות ומוסיקה
01.05 לתוך הלילה

רשת ג'

06.06 הכל פתוח
07.05 אוקטן ב'
09.05 בוקר בוקר. מנחם פרי
10.05 תוכנית עשר
11.05 סיאס וחוה. יוסי סיאס
12.05 אהבה עצמית. גיל קמר
13.05 להיט. שוש עברי
14.05 חדש חדש ומחודש
15.00 הולה רדיו. דידי הררי
16.00 קופסת הלהיטים
17.05 מקום במצעד
20.05 M.T.V בגימל
21.05 כחול המצרה. עם אמן
22.05 שיר לאחותי. ד"שים
23.05 לילה כחול עמוק

גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת. הבעיה הפסיכופיזית – מבינה מהי מרצה פרופ' ישעיהו ליבוביץ ז"ל
06.30 בוקר טוב ישראל
07.07 שבע אפס שבע
08.00 בוקר טוב ישראל
09.05 עבריה על הבוקר
10.05 נבון לעכשיו
13.15 מוטל בספק. טל ברמן
15.05 יש עם מי לדבר
16.00 שעה לפני. רזי ברקאי
17.00 ערב טוב ישראל
18.05 שעה קלה על כלכלה
18.30 סוף היום
20.00 חדשות ערוץ 2
20.30 צעד וחצי. ברוחסל
23.05 24 – היום שהיה
24.10 ציפורי לילה משוחחות
02.00 לא רוצים לישון

גלגל"צ

07.05 מרינה בדרך
09.05 התרוממות. לילך ברנע
10.05 שמש. אלי ישראלי
12.05 מיוזק אוויר. אבי שבאר
13.05 ספסוף. סיון דורון
14.05 משהו לדרך. אורלי יניב
15.05 יואב קוטנר
16.05 הכם בבכיים. רון לינדל
18.05 גלגלאנג. לאה עת
20.05 מהנות לתנועה
22.05 לילה טוב. רונית כפיר

קולנוע

תל אביב

גורדון המחודש – האשה שייצרה שמן שמשון. 18.00, 20.00
הזמן של בני מרסי. 22.00
גן העיר – פריסילה – מלכת המדבר. 17.00, 19.30, 21.45
גת – ארבע חתונות ולוויה אחת. 16.50, 19.25, 21.50
דיזנגוף 1 – מה עובר על גילברט. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50
דיזנגוף 2 – אל המערב הקסום. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50
דיזנגוף 3 – שמש בהבירה. 11.00, 16.20, 19.00. רומן על אמנות. 14.00, 21.50
דקל – זה יכול לקרות גם לך. 19.30, 21.45
הוד 1 – פורסט גאמפ. 13.30, 16.30, 19.15, 22.00
הוד 2 – מייבריק. 13.30, 16.30, 19.30, 22.00
הוד 3 – פריסילה – מלכת המדבר. 13.30, 16.30, 19.30, 22.00
הוד 4 – המסכה. 13.30, 16.30, 19.30, 22.00
הקולנוע – צביל. 14.00, 19.15
חן 1 – ספרות זולה. 13.15, 16.15, 19.05, 21.55
חן 2 – ילדות רעות. 11.30, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50
חן 3 – תחיבה על תנאי. 11.30, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50
חן 4 – שירת הסירנה. 17.00, 19.30, 21.50
חן 5 – צבע הלילה. 21.55. מלאכים בחוטטה. 17.00, 19.30
מילת 1 – המסכה. 17.00, 19.30, 22.00
מילת 2 – מבטה ברודה והירידה. 16.30, 19.15, 22.00
מילת 3 – שקרים אמיתיים. 16.30, 19.15, 22.00
לב 1 – רוצחים מלידה. 12.05, 14.15, 16.50, 19.30, 22.00
לב 2 – סיפור היום. 12.15, 14.30, 17.00, 19.30, 22.00
לב 3 – הגמל המעופף. 16.00, 18.00, 20.00. קירות. 22.00
גשם של אבנים. 12.00, 14.00
לב 4 – לירידירה. 12.00, 14.10, 18.00, 20.00, 22.00
גשם של אבנים. 16.10
מדיאון – זמרת המלאכים. 17.00, 19.30, 22.00
סקסים – ספיר. 19.15, 21.40
סינמטק – ניתוח המאסייה הזרוקה. 17.00, 19.30, 21.45
צפון – דורמיסאל. 16.00, 19.00, 21.45
רב־אור 1 – אבא מודרני. 17.00, 19.30, 21.50
רב־אור 2 – שירת הסירנה. 17.00, 19.30, 21.50
רב־אור 3 – מלך האריות. 17.00, 19.30, 21.50
רב־אור 4 – הסירנה. 17.00, 19.30, 21.50
רב־אור 5 – צרות בבתרנות. 17.00, 19.30, 21.55
שחף 1 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.15, 22.00
שחף 2 – הלקוח. 17.00, 19.30, 22.00
תל־אביב 1 – ראיון עם הערפד. 17.00, 19.30, 22.00
תל־אביב 2 – שדרות על עקבים. 17.00, 19.30, 22.00
תל־אביב 3 – שדרות על עקבים. 19.30, 22.00. הנזל. 17.00

ירושלים

גיל 1 – ראיון עם הערפד. 16.30, 19.15, 21.15
גיל 2 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.00, 21.45
גיל 3 – מבטה ברודה והירידה. 16.30, 19.15, 22.00
גיל 4 – המסכה. 16.30, 19.15, 21.45
גיל 5 – מייבריק. 16.30, 19.00, 21.30
גיל 6 – רוצחים מלידה. 16.30, 19.00, 21.30
גיל 7 – אל המערב הקסום. 16.30, 19.00. שדרות על עקבים. 21.30
גיל 8 – שדרות על עקבים. 16.30, 19.00, 21.30
חן 1 – תחיבה על תנאי. 17.00, 19.30, 21.50
חן 2 – ספרות זולה. 16.10, 19.00, 21.50
חן 3 – מה עובר על גילברט. 17.00, 19.30, 21.55
חן 4 – שירת הסירנה. 17.00, 19.30, 21.50
חן 5 – צבע הלילה. 17.00, 19.30, 21.55
חן 6 – צרות בבתרנות. 17.00, 19.30, 21.50
חן 7 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.30, 21.55
רון 1 – ילדות רעות. 17.00, 19.30, 21.30
רון 2 – זה יכול לקרות גם לך. 17.00, 19.30, 21.30
תיאטרון ים – דורמיסאל. 18.00, 21.00
[illegible]. 19.00, 21.30

חיפה

אורלי – [illegible]. 19.00, 21.20
סינמה קפה מוריה – פריסילה – מלכת המדבר. 19.30, 21.30
סינמה קפה [illegible] – שמש בהבירה. 18.45, 21.15. שקרים אמיתיים. 18.45. זה יכול לקרות גם לך. 21.45
עצמון 1 – ראיון עם הערפד. 16.30, 19.00, 21.20
עצמון 2 – פורסט גאמפ. 16.15, 18.45, 21.20
עצמון 3 – מייבריק. 16.30, 19.00, 21.20
עצמון 4 – המסכה. 16.30, 19.00, 21.20
עצמון 5 – שדרות על עקבים. 16.30, 19.00, 21.20
פנורמה 1 – הלקוח. 16.30, 19.00, 21.30
פנורמה 2 – רוצחים מלידה. 16.30, 19.00, 21.30
פנורמה 3 – הגמל המעופף. 16.30, 19.00, 21.30
רב אור 1 – שירת הסירנה. 16.45, 19.10, 21.20
רב אור 2 – מה עובר על גילברט. 16.45, 19.00, 21.20
רב אור 3 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 21.20. מלאכים בחוטטה. 16.45, 19.00
רב נח 1 – ספרות זולה. 18.30, 21.20
רב נח 2 – תחיבה על תנאי. 17.00, 19.00, 21.20
רב מור 1 – ילדות רעות. 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 2 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 3 – מה עובר על גילברט. 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 4 – ספרות זולה. 18.30, 21.20
רב מור 5 – תחיבה על תנאי. 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 6 – שירת הסירנה. 21.20. זה יכול לקרות גם לך. 16.45, 19.00
רב מור 7 – צבע הלילה. 21.20. מלאכים בחוטטה. 16.45, 19.00

אור־יהודה

גיל 1 – רוצחים מלידה. 17.00, 19.15, 21.45
גיל 2 – חופשה בהודולים. 17.00, 19.15, 21.45
גיל 3 – איה – [illegible]. 21.45. מלך האריות. 17.00, 19.15
גיל 4 – מייבריק. 17.00, 19.15, 21.45

אשדוד

גיל 1 – שדרות על עקבים. 16.45, 19.15, 21.45
גיל 2 – ראיון עם הערפד. 16.45, 19.15, 21.45
גיל 3 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 16.45, 19.15, 21.45
גיל 4 – פורסט גאמפ. 19.00, 21.45. חופשה בהודולים. 16.45
גיל 5 – מייבריק. 16.45, 19.15, 21.45

אשקלון

גיל 1 – ראיון עם הערפד. 17.00, 19.15, 21.45
גיל 2 – שדרות על עקבים. 17.00, 19.15, 21.45
גיל 3 – מייבריק. 17.00, 19.15, 21.45
גיל 4 – המסכה. 17.00, 19.15, 21.45
גיל 5 – פורסט גאמפ. 16.00, 19.00, 21.45
חן 1 – ילדות רעות. 17.00, 19.30, 21.50
חן 2 – זה יכול לקרות גם לך. 17.00, 19.30, 21.50
חן 3 – ספרות זולה. 16.10, 19.00, 21.50
חן 4 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 21.50. מלאכים בחוטטה. 17.00, 19.25
חן 5 – צבע הלילה. 17.00, 19.30, 21.50

באר־שבע

גיל 1 – ראיון עם הערפד. 16.30, 19.15, 21.45
גיל 2 – המסכה. 16.30, 19.15, 21.45
גיל 3 – מייבריק. 16.30, 19.15, 21.45
גיל 4 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.00, 21.45
רב נגב 1 – ספרות זולה. 16.10, 19.00, 21.50
רב נגב 2 – זה יכול לקרות גם לך. 21.50. מלאכים בחוטטה. 17.00, 19.30
רב נגב 3 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.30, 21.50
רב נגב 4 – צבע הלילה. 17.00, 19.30, 21.50

בת־ים

חן 1 – ילדות רעות. 17.00, 19.25, 21.50
חן 2 – ראיון עם הערפד. 17.00, 19.25, 21.55
חן 3 – תחיבה על תנאי. 17.00, 19.30, 21.55
חן 4 – שדרות על עקבים. 17.00, 19.25, 21.50
חן 5 – צבע הלילה. 21.50. מלאכים בחוטטה. 17.00, 19.30
חן 6 – מייבריק. 17.00, 19.25, 21.50
חן 7 – המסכה. 17.00, 19.30, 21.55

הרצליה

אודיטוריום דניאל – דורמיסאל. 19.00, 21.50
מודרן 1 – פורסט גאמפ. 19.30, 21.15
מודרן 2 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 19.30, 22.00
סמאר 1 – שדרות על עקבים. 19.30, 22.00
סמאר 2 – פורסט גאמפ. 21.50. מלאכים בחוטטה. 17.00, 19.30
סמאר 3 – ראיון עם הערפד. 19.40, 22.00

חדרה

לב 1 – ראיון עם הערפד. 17.00, 19.20, 22.00
לב 2 – פורסט גאמפ. 19.10, 21.45. חופשה בהודולים. 17.00
לב 3 – רוצחים מלידה. 17.00, 19.20, 22.00
לב 4 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.20, 21.40

חולון

גיל 1 – שדרות על עקבים. 16.45, 19.15, 21.45
גיל 2 – מלאכים בחוטטה. 16.45, 19.15, 21.45
גיל 3 – מייבריק. 16.45, 19.15, 21.45
גיל 4 – המסכה. 16.45, 19.15, 21.45
גיל 5 – שמש בהבירה. 16.30, 19.00, 21.45

כפר־סבא

גיל 1 – ראיון עם הערפד. 16.45, 19.15, 21.45
גיל 2 – פורסט גאמפ. 16.45, 19.15, 22.00
גיל 3 – מייבריק. 16.45, 19.15, 21.45
גיל 4 – שדרות על עקבים. 16.45, 19.15, 21.45
גיל 5 – רומן על אמנות. 21.45. מלאכים בחוטטה. 16.45, 19.15
גיל 6 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 19.15, 21.45
גיל 7 – צבע הלילה. 16.45, 19.15, 21.45

נס־ציונה

גיל 1 – ראיון עם הערפד. 16.45, 19.15, 21.45
גיל 2 – מייבריק. 17.00, 19.15, 21.45
גיל 3 – שדרות על עקבים. 17.00, 19.15, 21.45
גיל 4 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.00, 21.45

נצרת־עילית

גיל 1 – צבע הלילה. 16.45, 19.00, 21.30
גיל 2 – המסכה. 16.45, 19.00, 21.30
גיל 3 – ראיון עם הערפד. 16.45, 19.00, 21.30
גיל 4 – איה – [illegible]. 16.45, 19.00, 21.30
גיל 5 – מייבריק. 16.45, 19.00, 21.30
גיל 6 – שדרות על עקבים. 16.45, 19.00, 21.30
גיל 7 – פורסט גאמפ. 16.00, 19.00, 21.45

נתניה

גיל 1 – ראיון עם הערפד. 17.00, 19.15, 21.45
גיל 2 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.00, 21.45
גיל 3 – המסכה. 17.00, 19.15, 21.45
גיל 4 – שדרות על עקבים. 17.00, 19.15, 21.45
גיל 5 – מייבריק. 17.00, 19.15, 21.45
חן 1 – ספרות זולה. 16.10, 19.00, 21.50
חן 2 – צבע הלילה. 17.00, 19.30, 21.55
חן 3 – תחיבה על תנאי. 17.00, 19.30, 21.55
חן 4 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 21.50. מלאכים בחוטטה. 17.00, 19.25

ערד

סמאר 1 – צבע הלילה. 19.15, 21.30
סמאר 2 – המסכה. 21.45
סמאר 3 – זה יכול לקרות גם לך. 19.15, 21.30

פתח־תקוה

היכל 1 – ראיון עם הערפד. 17.00, 19.15, 21.45
היכל 2 – שדרות על עקבים. 17.00, 19.15, 21.45
היכל 3 – פורסט גאמפ. 19.00, 21.45. מלאכים בחוטטה. 16.45
רם 1 – מייבריק. 17.00, 19.15, 21.45
רם 2 – רוצחים מלידה. 17.00, 19.15, 21.45
רם 3 – צבע הלילה. 17.00, 19.15, 21.45

קריות

קריון 1 – ראיון עם הערפד. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 2 – מייבריק. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 3 – שדרות על עקבים. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 4 – גבורה על הקוץ. 16.45
קריון 5 – אהבה של גבר לאשה. 19.00, 21.30. חופשה בהודולים. 16.45
קריון 6 – אל המערב הקסום. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 7 – המסכה. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 8 – המסכה. 19.00, 21.30
קריון 9 – פורסט גאמפ. 16.45, 19.00, 21.30

ראשון־לציון

הזהב 1 – ראיון עם הערפד. 16.45, 19.15, 21.45
הזהב 2 – אל המערב הקסום. 16.45, 19.15, 21.45
הזהב 3 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.00, 21.45
חן 1 – ספרות זולה. 16.10, 19.00, 21.50
חן 2 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.30, 21.55
חן 3 – צבע הלילה. 17.00, 19.30, 21.55
חן 4 – ילדות רעות. 17.00, 19.30, 21.50
סמאר 1 – צבע הלילה. 21.45. חופשה בהודולים. 19.15
סמאר 2 – שירת הסירנה. 19.30, 22.00
סמאר 3 – זה יכול לקרות גם לך. 19.30. ספיר. 22.00
סמאר 4 – פריסילה – מלכת המדבר. 19.15, 21.45
ראשון – צרות בבתרנות. 19.30, 21.45

רחובות

חן 1 – ראיון עם הערפד. 19.20, 21.50
חן 2 – המסכה. 19.15, 21.45
חן 3 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 21.45. מלאכים בחוטטה. 19.15
חן 4 – שירת הסירנה. 19.15, 21.50

רמת־השרון

כוכב – המסכה. 19.10, 21.40

ר"ג־גבעתיים

אואזיס 1 – ראיון עם הערפד. 17.00, 19.25, 21.55
אואזיס 2 – שדרות על עקבים. 17.00, 19.30, 21.50
אואזיס 3 – צבע הלילה. 17.00, 19.30, 21.50
רב־חן 1 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.30, 21.55
רב־חן 2 – שירת הסירנה. 17.00, 19.30, 21.50
רב־חן 3 – צרות בבתרנות. 21.50. מלאכים בחוטטה. 17.00, 19.30
רב־חן 4 – פורסט גאמפ. 19.10, 21.55. חופשה בהודולים. 17.00

רעננה

סופית – שלושה הצבעים – אדום. 19.30, 21.30
פארק 1 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.30, 22.00
פארק 2 – ראיון עם הערפד. 17.00, 19.30, 22.00
פארק 3 – מייבריק. 17.00, 19.30, 21.45
פארק 4 – זה יכול לקרות גם לך. 17.00, 19.30. צבע הלילה. 22.00
פארק 5 – פורסט גאמפ. 19.15, 22.00. חופשה בהודולים. 17.00

هكذا عن الأصل

מכתבים למערכת הארץ

בצדו של הגשר

בתגובה על "בשר בר מאור" מאת עוזי בנזימן ("הארץ", 27.11)

המאמר דן בנושא רגיש מאוד: מצד אחד הוא דן בטרור, ומצד שני הוא דן במעורבות ערביי ישראל להפסקת הטרור. בקשר לזה ברצוני להבהיר כמה דברים, שהמאמר לא התייחס אליהם.

רוב ערביי ישראל מתנגדים לטרור, להרג ולשפיכות דמים. הדעות הגינוי של ראשי הציבור הערבי אחרי מעשי חבלה קטלניים הם הוכחה לכך. והתשובה לשאלה שהוצגה במאמר, מדוע לא נעשה יותר מכך עד עכשיו – כלומר, מדוע ערבים אזרחי ישראל לא התייצבו בראש תנועה שחרתה על דגלה להפסיק את הטרור הפלשתיני – נעוצה בתגובות שאחרי כל מעשה חבלה, שכללו קריאות מגונות כלפי העם הערבי כמו "רצח לערבים" ו"ערבים מלוכלכים".

קריאות אלה, הנשמעות מפעם לפעם ללא שום התחשבות בערביי ישראל ובערבים מאמיני שלום, מעוררות את השאלה, עד כמה אנו יכולים להיות אזרחי ישראל. אך למרות זאת זה לא מונע מערביי ישראל לקום ולהתנגד למעשי טרור, וזאת מתוך אמונה.

חוסאם דקסה
דליית אל כרמל

●

אני מסכים עם כל דבר שכתב עוזי בנזימן, אך אני סבור שבעצר, אולי מתוך זהירות, באמצע המחשבה.

נראה שעוד לא שמנו לב, שערביי ישראל, הנהנים מזכויות שאין לשום מיעוט במרחבי אסיה, אפריקה וחלק מאירופה, אינם מזהים עם המדינה, אלא יושבים על הגדר, או ייתנו יד לאחיהם מעבר לקו הירוק.

זכורה לי ההצהרה של ראש עיריית נצרת העיבי בטלוויזיה לפני יותר משבוע, שהמסייעים הערבים הם בוגדים בעמם, ולא ייתן להם לשבת בקרבתו. מתוך הדברים מובן, שכל ערבי שיזהיר על פיגוע העומד להתרחש הוא בעיני הציבור הערבי הישראלי בוגד, ויש להוקיע אותו.

אי נובק
תל אביב

הצנחנים באירופה רשמו דף מפואר

בדיון על קסטנר נשמעו הערות של ספקנות ולגלוג כלפי ערך שליחותם של צנחני היישוב למדינות מזרח אירופה תחת הכיבוש הנאצי. כמי שקרא את פני הצנחנים כשהגיעו לרומניה ושיתף פעולה אתם, אני רואה חובה למסור הערות עדות.

במצב של ניתוק מהארץ ובדידות כמעט מוחלטת, בואם של הצנחנים, שעזבו את ביתם הבטוח ובאו לארצות הכיבוש כדי לחלוק אתנו את גורלנו ואת הסכנה, עשה רושם שקשה לתאר אותו. בשבילנו אז, צנחן היה דמות מסתורית, רומנטית; על אחת כמה וכמה צנחן יהודי מארץ ישראל.

הצנחנים הביאו לראשי תנועות הנוער, ברובם צעירים ובלתי מנוסים, ניסיון ציבורי, פוליטי, שיקול דעת בוגר יותר. בואם נתן הצדקה ולגיטימציה למעשינו. הם סייעו להנהגה הבוגרת להכריע במצבים קשים ומסובכים.

ברומניה עלתה אז השאלה, אם להמשיך בעלייה דרך הים השחור, על רקע האיומים והאזהרות של הנאצים והרוסים, שכל אונייה שתצא בדרך לטורקיה תורד למצולות. ניסיונם והשקפתם הציונית של הצנחנים סייעו או לקבלת ההחלטה האמיצה לצאת.

אסור לשכוח, שהשליחות שלהם היתה כפולה. היתה השליחות היהודית – להשתלב בפעילות המקומית הציונית, החינוכית, בארגון העלייה, במשימות ההצלה, ובמקביל היה עליהם למלא גם שליחות מטעם בעלות הברית – איסוף מודיעיני, דיווח על תוצאות ההפצצות של בנות הברית, קשר עם טייסי בעלות הברית שהופלו בעת ההתקפות האוויריות.

יש בבחינת אי הבנה גמורה בשאלה, כמה אנשים הצילו הצנחנים. שליחותם לא נועדה להכריע בצורה מתמטית את מספר הניצולים: היא נועדה לבטא סולידריות, לחזק את רוח המחתרת היהודית והציונית, שנאבקה על הקיום בשלב הסופי של המלחמה. העובדה שלמען מטרה זו, אנשים שישבו לבטח בארץ לקחו על עצמם משימה שהיתה כרוכה בסיכון חייהם, עזבו את עולם החופש ובאו מרצונם לאירופה הכבושה, הפכה את המאבק הציוני לחוליה חשובה במאבק האנטיזיונסלי נגד הנאצים.

נוכחותם השווה אותנו לתנועות מרי כמו "מקי" ותנועות מחתרתיות אירופיות אחרות. מחיר המשימה – שבעת הצנחנים שנפלו בפעולה, 20% מכלל היוצאים – מעיד על הסיכון ועל העוצמה הנפשית שהיתה גלומה של אלה שיצאו, עם פניהם למוות, למשימה זו.

גם בפרספקטיווה של חמישים שנה, צנחני ההגנה רשמו את אחד הדפים המפוארים ביותר בתולדות הגבורה היהודית בדורנו.

יצחק ארצי
תל אביב

סלובקיה של היום אינה סלובקיה ההיא

בתגובה על מכתב למערכת "קהילות וכבוד ממי שעזרו לנאצים" ("הארץ", 4.12)

ניכר ממכתבו של אברהם ויגנרטן, כי יש לו חשבון נוקב עם העם הסלובקי. ככל שחשבון זה קשור בשואת יהודי סלובקיה במדינה הסלובקית הקלרו־פשיסטית בהנהגתו של הכומר ד"ר יוסף טיסו, הרי שכל יהודי יוצא סלובקיה, לרבות כותב שורות אלה, שותף לו. פרט לכך, אין במכתבו של ויגנרטן דבר שאפשר להסכים לו מפני שדבריו מראים אי ידיעה.

הטענה, שרוב העם הסלובקי התגייס למשטר הלינקה היא מגזמת, הגם שמשטרו של טיסו זכה לתמיכה רחבה למדי, תמיכה שהלכה ופחתה עם הזמן. יש להזכיר את ההתקוממות האנטי־פשיסטית שפרצה בסלובקיה בסתיו 1944, וחשוב לציין, שיום פרוץ התקוממות זו (29 באוגוסט) הוא עתה חגה הלאומי של הרפובליקה הסלובקית.

משרד החוץ של ישראל נהג נכון כשכיבד ברפובליקה הסלובקית, ולא רק משום שהפרלמנט הסלובקי – בניגוד לנסטן במכתב – גינה בהצהרה את הפשעים נגד יהודי סלובקיה וביקש מחילה. הצהרה דומה פירסמו עוד ב־1988 אנשי רוח סלובקיים חשובים.

גם בעניין סמלה המגונה של סלובקיה בת זמננו טועה הכותב. סמל הצלב הכפול של סלובקיה הוא סמלה ההיסטורי, והיה סמלה של סלובקיה גם במסגרת צ'כוסלובקיה לפני מלחמת העולם השנייה וגם אחריה. המגונן הסלובקי היום הוא בדיוק המגונן שהיה החלק הסלובקי בהמגונה של צ'כוסלובקיה, ולא המגונן שהיה במדינה הסלובקית הפשיסטית.

בקשר לרכוש של יהודי סלובקיה, יש להבדיל בין הערמת רכוש זה בתקופת המדינה הסלובקית הפשיסטית ובין הלאמת רכוש כללית בתקופת המשטר הקומוניסטי, שלא היתה ייהודית לרכוש יהודי. בעניין הראשון נחקק בצ'כוסלובקיה בשנת 1946 חוק פיצויים, שחל על רכושם של כל הנרדפים על יסוד חוקי הגזע הפשיסטיים, ולמעשה כעיקר על רכושם של יהודים. למרבה הצער, לא נותרו רבים שיכלו ליהנות מחוק זה, ואילו המעטים שקיבלו את רכושם בחזרה, שוב הפסידו אותו עם הלאמה הכללית.

לאחר נפילת המשטר הקומוניסטי בצ'כוסלובקיה התקבלו במדינה כמה חוקים בדבר השבת רכוש מולאם, והם נשארו בתוקף אחר פירוק צ'כוסלובקיה הן ברפובליקה הצ'כית והן ברפובליקה הסלובקית. חוקים אלה התנו (פרט ליוצאים מן הכלל מעטים) את החזרת הרכוש בהיות התובעים אזרחי המדינה ותושבים קבועים בה. התנאי השני בוטל בינתיים ברפובליקה הצ'כית, אך לא ברפובליקה הסלובקית.

מכל זה עולה המסקנה, כי אין זה נכון לגזור גזירה שווה למדינה הסלובקית הקלרו־פשיסטית (1939–1945) ולרפובליקה הסלובקית (הוקמה ב־1.1.1993).

צבי ר' בורנשטיין
תל אביב

ועד העובדים בהסתדרות אינו מוסמך

בתגובה על הידיעה "התנגדות מעסיקים לנהל משא ומתן עם שכונים היא אכסודרית" מאת חיים ביאור ("הארץ", כלכלה, מדור בזה ארם, 25.11)

הידיעה התבססה על הרצאתו של הממונה הראשי על יחסי עבודה במשרד העבודה והרווחה, עו"ד נתנאל אדרי, לפני עורכי דין העומדים להתחיל את עבודתם במועצות הפועלים. נכתב בה בין השאר: "רק הגד הלגיטימי לסכסוך העבודה, כלומר ועד העובדים, רשאי להודיע על פרוץ הסכסוך".

כדי להעמיד דברים על דיוקם עלי להבהיר, כי לפי המצב החוקי היום, בכל מקום שקיים ארגון עובדים, הוא ורק הוא מוסמך להודיע על סכסוך עבודה באמצעות מוסדותיו שעל פי התקנון הפנימי שלו רשאים לעשות זאת. על פי חוקת ההסתדרות, אין ועד עובדים מוסמך להכריז על סכסוך עבודה.

חנן רובין
דובר משרד העבודה והרווחה

טלוויזיה

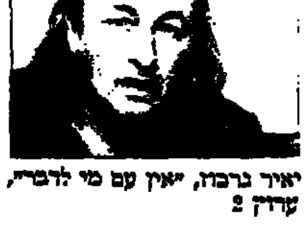

יאיר גרבוז, "אין עם מי לדבר", ערוץ 2

ערוץ 1 (11)

06.30 חדשות בעברית
06.31 מהדורת חדשות בערבית
06.45 האוטובוסים מהמצאדים
07.00 בוקר טוב ישראל
08.00 חדי המנסה באוסטרליה
08.30 הכרה. סיפורים מהחיים
08.55 הבנת המקרא. בסדר העיניים 7
09.15 טבע. בממלכת בעלי החיים. הבסר
09.25 הגיל הרך. פרפר נחמד. פה אשמה יפה
09.50 מפוס אבוד לא. אחרי הליצנים
09.55 מבזק חדשות בנושא חינוך
10.00 קשר כספתני. חינוך מיני בעידן האיידס
10.30 היסטוריה כללית. עליית הנאצים לשלטון
11.00 אנגלית
11.10 הנדסה. משפטים המיוחדים. חיות
11.35 תלמוד. שניים אוחזין
11.55 מבזק חדשות בנושא חינוך (ש.ח)
12.00 תחילת שידורי המנוף: פלנטשן
12.10 מתמטיקה. טריגונומטריה
12.20 מדעים. בנק המידע. החלליות
12.35 צרפתית
12.50 מוסיקה. בקצב הלב. לגרש את השכן
13.15 הבולה. תקרים חשוב
13.30 שעת כושר
13.55 מבזק חדשות בנושא חינוך (ש.ח)
14.00 אנשים. התגורה. ביא מרוז
14.30 בגבולות הים עם דולפי. הכביל של מירושע
15.00 מטבים
15.30 הדודסים. פרק 11
16.00 הדרך לאבגבולי. עד בלילה
16.45 התחה של ארטמן. סדרה בהמשך
17.00 ערב חרש עם עיזמני חדשות מאולפן סבם. אנטון לוי
17.35 "אגבולי, ברפמי וסינר". בהפקת הפסטיבל הבינלאומי להאורטורי בוטה בירושלים מפתחי יונתן ברזלים ועימו חיבת גבינה. הוא מספר אגדות השמטות מן הנביאות על שלושה מפגלי
מבזק
18.00 ילדות, אורחים מהולל הירדן
18.15 החדשות באנגלית
18.30 ספורט. תקציר משחקי הליגה הארצית בכדורגל
18.40 חידושים והמצאות
19.00 חדשות בערבית
19.30 קוקטייל. תוכנית למשפחה
20.00 מבט שבשבת
21.00 אולפן לילה. נסי פאר
22.00 כדורגל עולמי. שידורים ישירים, תקצירים ועיכונים מליגות הגדולות באירופה העולם
23.30 מהיום למחר. יומן חדשות עם דוד ויצמס ועמנואל הלפרין
24.00 אהבה ממבט ראשון. מיני בעידן האיידס
24.25 מבזק של משק

ערוץ 2 (22)

14.00 מסע בין כוכבים – הדור הבא
15.00 אמת או חובה. סדרה לילדים
15.30 שרקי וג'ורג'. סדרה מצוירת
16.00 היפים והאמיצים
17.00 5 עם רפי רשף. תוכנית בעניני היום
17.30 ודיאו חוק – מוסיקה 2
18.00 חלום עליכם. עדי הירשמן
18.30 חדי שרים
19.00 סבון. שעשועון. אקי אבני
19.30 שחת. דו קרב בין עורכי דין
20.00 החדשות
20.30 בכון. מבזין בלבלי שבועי שיסקר בראשית כל שבוע את שוק ההון. אשת קטלר
20.45 מסטים. יואל שילון
21.35 בשידור חי. רן שילון
23.00 אין עם מי לדבר. יאיר גרבוז
23.45 מקום קטן
24.00 החדשות
24.05 מקום קטן. המשך
24.15 מאולפן הקונצרטים. קורים מור
01.00 שיר בלילה

הארץ ממליץ

קולנוע

◆ רוצחים מלידה. האם סרטו זה של אוליבר סטון מציע תרופה למחלה שהוא מתאר – משיכתה של אמריקה והתיקשורת שלה לאלימות – או הוא חלק מהמחלה עצמה? הוא שניהם, כמובן, והם מתקפה קלטועית מבריקה, מבהילה ומסחררת. לראות, אם רוצים להכיר את הרגע שבו אנחנו חיים. לב, תל אביב; גיל, ירושלים; פנורמה, חיפה

כבלים

ערוץ 3 (03)

09.00 לחזות את החיים. פרק 124 (ש.ח)
09.45 צעירים חסרי מנוח. פרק 1280 (ש.ח)
10.30 אורחים בסלון
11.00 לוסי אהובתי
11.30 סלוסה. פרק 30 (ש.ח)
12.15 מרפי בראון
12.40 פלקון קרסט. פרק 150 (ש.ח)
13.30 עיצובים
14.15 לעוף רחוק
15.00 טופ. פרק 144
15.45 נוסט לטריג
16.35 שכנים, שכנים. פרק 677
17.00 ספינת האהבה
18.05 לחזות את החיים. פרק 125
18.50 צעירים חסרי מנוח. פרק 1281
19.30 שידור מקומי/ המסבה של פסקואלי
20.00 סלוסה. פרק 31
20.50 פלקון קרסט
21.40 תושי על הבר
22.10 אחיות
22.55 סיבובים
23.45 המאבן
24.10 איש משטרה
01.00 רצח בפסיכות קלוסת

סרטים (04)

16.30 "למען אהבת בתם". ארה"ב 92'
12.05 "לנצור לבך". אנגליה 50', 89 ד'
13.35 "נער הנבגת ברבים". ארה"ב 90'
15.40 "ביקורים קטלניים". אוסטרליה 87'
17.20 "זחבנין הלילך". ארה"ב 83', 95 ד'
19.00 "רצונה של ילודי". ארה"ב 91'
20.50 חיש בקולנוע
21.00 "הולך על כל הקופה". ארה"ב 91'
22.40 "אלומה בגוף". אוסטרליה 91'
24.05 "בומנון תחרות". ארה"ב 92'
02.10 "משבב קטלני". ארה"ב 91'

ספורט (05)

16.00 גוף בתנועה. התעמלות אירובית
16.30 הגבי עולמי

כללי

17.00 רגעים מהליגה האנגלית בכדורגל
18.00 כדורגל מבריע איזושה
19.30 המטך הזמר
20.00 בייסיז
20.30 כדורגל בכללות
22.00 כדורגל מהליגה הארגנטינית
23.30 כדורסל ישראלי
24.30 ישודים

ילדים (06)

06.30 להתלכם עם שש. מצוירים
09.00 המטון של כאילו (ש.ח)
09.35 יער השרג. פרק 2 (ש.ח)
10.00 איק הגחול. פרק 8 (ש.ח)
10.35 המון ושליטי היקום. פרק 37 (ש.ח)
11.05 אבא חורג – אבא חורג. פרק 55
11.45 בוורלי הילס 90210. פרק 46 (ש.ח)
12.40 משפחה הרמה. פרק 5 (ש.ח)
13.00 המטון של כאילו
13.35 אי הממבע. פרק 9
14.00 חוות הגלל. פרק 13
14.55 פושקורניה. פרק 15
15.05 המון ושליטי היקום. פרק 38
15.35 אחותי כס. פרק 42
16.10 בוורלי הילס 90210. פרק 48
17.05 שאלה של טבע
17.30 טאופניה. פרק 46
18.05 יער השרג. פרק 2 (ש.ח)
18.30 איק הגחול. פרק 8 (ש.ח)
19.00 המטון של כאילו (ש.ח)
19.30 שלושה בדירה אחת
20.00 נשואים פלוס
20.25 הבדור הזהר לקשר
20.45 הכל נשאר במשפחה
21.15 חוק וסדר

הצגה שניה (06)

22.00 "בעל זבל". ארה"ב 89'
23.30 "האם פצוים בשקרים". ארה"ב 66'

תרבות מדע וטבע (08)

12.00 אגתנו הזזות אזורית (ש.ח)

דיסקברי

12.30 דיסקברי. הפיראטים (ש.ח)
13.00 אמנות הלגונית מאות 15–16 (ש.ח)
13.30 דיסקברי. אל החיים. הקנגרו
14.00 אתנוגרפיה מעונה (ש.ח)
16.00 רוחם פראי. הלילה האחרון ביותר
17.00 אבעו חיות אזורית (ש.ח)
17.30 דיסקברי. הפיראטים (ש.ח)
18.00 בכותב בן הולמפות. חלק ב'
19.00 התעתועות שמת הקלטע
20.00 במרתבי המטסיק
20.30 נתיב החוקרים. המסע להגלת העצמי
21.00 דיסקברי. טבעות עם. על העיצון
22.00 דיסקברי. מעבר ל־2000. פרק 41
23.00 אמנות הולנדית מאות 15–16 (ש.ח)
23.30 דיסקברי. אל החיים – הקנגרו

הום סינמה (41)

נעבים בעיר. 14.00, 18.00, 22.00, 02.15
באפשה בעל על ארבע. 12.00, 16.00, 20.00, 24.15, 04.15

הום סינמה (42)

לב אהב. 08.45
דייב. 18.45, 21.00
מלך הבבעה. 12.45, 01.15
ללקק התונות. 14.45, 19.00, 03.15
כתר של אחד. 16.45, 23.00
מלך הבבעה. 01.15

הום סינמה (43)

דבר רשמו אהבה. 08.30
קיפה מל. 10.30, 17.00, 23.30
שמיים הארץ. 12.30, 19.00
פלישת חוטפי הגופות. 15.00, 01.30
סליבה. 21.30

הום סינמה (44)

ירושה במולקה. 07.00
עד באבם להיים. 09.00, 15.45, 20.30
איש המגאמור. 11.00, 01.15
הפירמה. 15.00, 17.45, 22.30

בתי חולים

תל אביב – רמה־איכילוב, טל' 6974504 (ילדים): איכילוב, טל' 6974444 (פנימית, כירורגית)
ירושלים – שערי צדק, טל' 555111 (פנימית, אורטופדית, נשים, א.א.ג)
ביקור חולים, טל' 701111 (כירורגית); הדסה עין כרם, טל' 427427 (ילדים, עיניים)
באר שבע – המרכז הרפואי סורוקה, טל' 400111

בתי מרקחת

תל אביב – בן יהודה, בן יהודה 142, 5223535 (עד 03:00); מופרקמים, אינשטיין 40, רמת־אביב, 6413730 (עד 24:00); הביתא, ריינס 17, 5288465; מופרקמים, אינשטיין 40, 6413730
ירושלים – מופרקמים, התמרורות 3, 246244
חיפה – מבנור, מבנור 27, 621073
באר שבע – הנשר, מרכז מסחרי ה', 422274
רמת גן – פרמה פלוס השרון, שד' ירושלים 23, 6742046
חולון – אהרון, הפנין 52, 889153; קריית מוצקין, לבראוד 16, 5529346
בת ים – מרדר, הבינה ריידך 20, 583360
נתניה – נאות שקד, מרכז מסחרי אוריים, 352484

עזרה ראשונה

מד"א – עזרה ראשונה ופנויים (24 שעות ביממה): ירושלים 610383, תל אביב 5461111, ילדים חינוך 6961113, חיפה 672122/3, נתניה 625110, באר שבע 281128, בראשון 988410, כפר סבא 974555, חדרה 333453
אונן קשבת לילדים ולבני נוער. טל' 03-621515
אנוש – העמותה הישראלית לבריאות הנפש מרכז ייעוץ למשפחות נפגעי הנפש, לנפגעי מקצוע ולקהל הרחב. טל' 03-5400672, 03-5494899, 04-326727

ביימים א'־ה' מ־09.00 עד 13.00 וביום ב' מ־15.00 עד 18.00
יד שרה תל אביב 813501 ירושלים 244242 חיפה 381704 בימים א'־ה' מ־09.00 עד 14.00 וביום ו' מ־09.00 עד 11.00
יד ביד – אוזן קשבת לילד ולהורים תל־אביב לילד, 5226827
אומבודסמן ארצי לילדים ונוער תלונות על פגיעות בזכויות ילדים ובני נוער. המועצה לשלום הילד. טל' 02-256099
הקו הכבן ייעוץ, עזרה ותמיכה לללסביות והומוסקסואלים. א'־ה' 19.30 עד 23.30, טל. 03-292797
מרכז סיוע לקרבנות אונס (24 שעות ביממה), תל אביב טל' 5234819. קו טלפון מיוחד לסיוע לגברים ולנערים נפגעי תקיפה מינית טל' 5449191 בימים א', ג' ו־ה' בשעות 18.00 עד 22.00; ירושלים טל' 514455; חיפה טל' 382611, 1991
קו פתוח לנפגעות אונס מינית, במצוקה ונפשית בטרום לסיוע לנשים (נבג. טל' 74907 בימים א'־ה' 08.30 עד 12.00
ביימים א'־ה' מ־16.00 עד 19.00
ויצו 24 שעות קו חם לנשים מוכות, טל' 03-5461133, 03-550586
07-376310, 02-514111
קו חירום לנשים במצוקה 09-505720
ויצו סיוע ומופל ייעוץ בעניני משפחה, ימים א'־ה', 09.00 עד 14.00, 03-5421791
אוזן קשבת לגיל המבוגר ברמת השרון שירות טלפוני לבעיות רגשיות ומידע לקשישים ולבני משפחתם. בימים א'־ה, בשעות 16.00 עד 20.00 5493244
קו אר"י – האגודה להגנת הילד עזרה במצבי אלימות, טל' 03-6961070, 03-6956763 מ־08.00 עד 22.00 א'־ה'. פגיות בחופש ביום ו' 18.00 עד 22.00
מרכז סיוע לנפגעי נחין מסוס "מעגלים" א'־ו'־ה' 13.00 עד 11.00, ב'־ו־ד' 16.00 עד 18.00 טל' 03-5228051 רח' מאור 13 תל אביב
דלת פתוחה: 04-581520 5181511/2

מב"ס – משפחות נפגעי סמים. מוקד מידע, בימים א'־ה' מ־9.00 עד 14.00, שד' ירושלים 11, יפו, טל' 03-5170789/0
האגודה לנפגעת אלכוהול"ים 34 שעות 724128
אלכוהוליסטים אנונימיים 03-5608524
המוקד לנפגעת באיידס. בימים א'־ה' 19.30 עד 22.30 טל' 5660380, 5604576
ת.ד. 33602, ת"א
האגודה למלחמה באיידס בישראל תל אביב: ביאליק 12, טל' 5254162/3
ירושלים טל' 243984/5; חיפה טל' 348217; באר־שבע טל' 239094. בימים א'־ה' מ־09.00 עד 14.00

חירום

שירות רפואי בבית לקשישים וחולים כרוניים ע"י המחלקה לטיפול בית ביה"ח איכילוב ת"א, טל' 6974627/8, 6974627
מריבים – שירות רפואי בבית חולים לב. טל' 03-5467755
שו"ל – שירות טיפול נמרץ לחולי לב. 03-5625555
מוקד לב בנו"א שירות לחולי לב. 177-0226699
בגלג. שירות טיפול נמרץ לב. 177-022-4224, 03-5757788

שיניים

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה תל אביב: איכילוב, מרפאת שיניים לטיפולי חירום, רח' ויצמן 6. בימים א'־ה' מ־19.00 עד 24.00. בימי שישי מ־15.00 עד 24.00. בשבת מ־08.00 עד 24.00; ירושלים: הדסה עין כרם 16.00 עד 22.00
ההסתדרות לשראת שיניים בישראל. 177-022-3773

24 שעות

דו"ן המשל ירושלים: 513188; תל אביב: 5635777; חיפה: 647647
המוסיים בהדיונת עברה: 03-5731111, 03-5731122, אנגלית
תחנת מגן דוד אדום: 03-9668855

צלילי חורף קלאסי
ירושלים
21 דצמבר 94 - 8 ינואר 95

התזמורת הסימפונית הבינלאומית
יועץ מוסיקלי: לורין מאזל

קונצרט פתיחה חגיגי במעמד ראש העיר ח"כ אהוד אולמרט

■ מאהלר סימפוניה מס. 5
מנצח: לורין מאזל
● ירושלים, בנייני האומה, יום ד' 21 בדצמבר 1994, שעה 20:30
● ת"א, היכל התרבות, יום ה' 22 בדצמבר 1994, שעה 20:30
(ערב גאלה בחסות ראש הממשלה
מר יצחק רבין והגב' לאה רבין, יו"ר אלויט)

■ "מווינה לברודווי" ...
מיצירות שטראוס, ברנשטיין, רוג'רס ועוד
מנצחת: ברברה יהר
● ירושלים, תיאטרון ירושלים, אולם שרובר,
מוצ"ש 31 בדצמבר 1994, שעה 20:30

הקונצרט בחסות
מפעלות דיסקונט תרבות ואמנות

■ צ'ייקובסקי סימפוניה מס. 5 אופ. 64
סטרבינסקי "פולחן האביב"
מנצח: יואל לוי
● ירושלים, אולם הנרי קראון, יום ה' 5 בינואר 1995, שעה 20:30
● תל אביב, משכן אמנויות הבמה, מוצ"ש 7 בינואר 1995, שעה 20:30

■ רחמנינוף מחולות סימפוניים, אופ. 45
סטרבינסקי "פולחן האביב"
מנצח: יואל לוי
● ירושלים, תיאטרון ירושלים, אולם הנרי קראון,
יום א' 8 בינואר 1995, שעה 20:30

ליטורגיקה '94
התזמורת הסימפונית ירושלים, רשות השידור
מנהל מוסיקלי: דוד שלון

קונצרט פתיחה חגיגי במעמד ראש העיר ח"כ אהוד אולמרט

■ נועם שריף פסיון ספרדי
ורדי, פוצ'יני ומחרוזות לדינו
מנצח: דוד שלון
● ירושלים, אולם הנרי קראון, מוצ"ש 24 בדצמבר 1994, שעה 20:30

■ ברהמס רקויאם גרמני
מנצח: גארי ברתיני
● ירושלים, בנייני האומה, יום ד' 28 בדצמבר 1994, שעה 20:30

■ היידן "בריאת העולם"
מנצח: דוד שלון
● ירושלים, אולם הנרי קראון, מוצ"ש 31 בדצמבר 1994, שעה 20:30

■ הנדל "משיח"
מנצח: האנס-רודולף צבליי
● ירושלים, אולם הנרי קראון, יום ג' 3 בינואר 1995, שעה 20:30

■ מקהלת קנטוס
מנצח: ריקרדו הגמן
רמירז MISSA CRIOLLA
וכן יצירות מאת באך, מוצרט, הגמן, פרגולזי
● ירושלים, אולם הנרי קראון, מוצ"ש 7 בינואר 1995, שעה 20:30

■ מכירת כרטיסים
חבילות כרטיסים
על חבילה של 4 קונצרטים שונים - הנחה של 25%.
● לרוכשי חבילה כוו עד סוף נובמבר 94' - אפשרות ל-4 תשלומים.
לרוכשים עד סוף דצמבר 94' - אפשרות ל-3 תשלומים.
● על חבילה של 2 קונצרטים שונים - הנחה של 15%, ואפשרות ל-2 תשלומים.
● כרטיסים לקונצרט אחד יימכרו לקהל הרחב במחיר מלא ובתשלום אחד.

לרוכשים כרטיסים בהמחאות של בנק לאומי
הנחה של 20%
בנק לאומי

רכישת כרטיסים באמצעות הטלפון
ניתן לבצע הזמנה בטלפון, באמצעות כרטיסי אשראי. הכרטיסים יישלחו בדואר, או יישמרו בקופה.
כרטיסים: קלעים 02-256869; בימות 02-250905; קופת התזמורת הסמפונית ירושלים 02-611498; קופת תיאטרון ירושלים 02-610011; הדרן 03-5279797; קסטל 03-5467085; לאן 03-5270545; השרון 03-5400551; מופעים 09-915566.

SHIRA שירה
עיריית ירושלים אגף התרבות
ניהול והפקה: תיאטרון ירושלים
ורד הגליל סמפוניה
HEWLETT PACKARD
מעריב
אל על